

BİLGE SENDİKACI
MEHMET AKİF İNAN

BİLGE SENDİKACI
MEHMET AKİF İNAN

HAZIRLAYAN
HIDIR YILDIRIM

YANKI

Toprak kuşatınca ten kafesini
yeni bir günedir göçümüz bizim
Kalkarız rüyadan uyanır gibi

Ben ki yeryüzüne ağdım ağalı
dolandım cezbeyle yolculuğumu
Bekledim doğacak ufuklar gibi

Size bir mirastır iniltilerim
Sevdalar coşkular ve gözyaşları
yol bulsun içlerde yankılar gibi

Bilcümle sevdikler yanımızdadır
donanır çevremiz baharla narla
Saraylar nehirler billurdan gibi

Sonsuz bir düzenin armağanını
buluruz şükürle mahcup ve mutlu
Affolan sevinçli çocuklar gibi

Alişir

Eğitim-Bir-Sen Yayınları : 72

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi

Ali YALÇIN / Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Şükrü KOLUKISA / Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu

Ali YALÇIN

Latif SELVİ

Ramazan ÇAKIRCI

Mithat SEVİN

Şükrü KOLUKISA

Hasan Yalçın YAYLA

Atilla OLÇUM

Hazırlayan

Hıdır YILDIRIM

Tasarım

Caner KAÇAMAK

Baskı

semih ofset 0312 341 40 75

Baskı Tarihi

1. Baskı Aralık 2016

2. Baskı Ocak 2017

ISBN: 978-975-6153-72-7

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi

Oğuzlar Mahallesi Av. Özdemir Özok Sokak No: 5 Balgat/ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr

e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

İÇİNDEKİLER

Ali YALÇIN	Sunuş	9
Duran BOZ	Mehmet Akif İNAN Biyografisi	13
I		
Ali YALÇIN	Bir İman ve Aksiyon Adamı Mehmet Akif İNAN	53
Ahmet GÜNDOĞDU	Sendikacılıkta Bir Ağabey Mehmet Akif İNAN	63
Niyazi YAVUZ	Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı	71
II		
M. Fatih UĞURLU	Müstesna Bir Sendikacı Mehmet Akif İNAN	83
Zübeyir YETİK	Mehmet Akif İNAN'la Yarım Yüzyıl	91
Salim USLU	Bir Yolaçıcı Sendikacı Mehmet Akif İNAN	109
Hüseyin TANRIVERDİ	Mehmet Akif İNAN	127
Mahmut KAÇAR	Mehmet Akif İNAN'dan İzler	139
Şuayip ÖZCAN	Mehmet Akif İNAN	145
III		
Yusuf BEYAZIT	Mahcup Gülüşlü, Pos Bıyıklı, Kartal Bakışlı, Adam Yürekli Adam: Mehmet Akif İNAN	153
Metin SELÇUK	Bir Irmak Çağıldıyışı: Mehmet Akif İNAN	169
Nurettin SEZEN	Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı ve Sendikada İhtisaslaşma Serüveni	179
A. Ali PARILDAR	Eğitim-Bir'in Kuruluşu ve Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı	211
Yunus SOLMAZ	Eğitim-Bir-Sen'in Kuruluş Günlerinde Mehmet Akif İNAN'ın Önderliği	223
Ahmet TEMİZKÖK	Mehmet Akif İNAN Ağabey ile Hatıralarım	233
Nazire KETEN	Hatıralar	245
Zeki EFİL	Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı	249
Raşit YAZAN	Mehmet Akif İNAN ve Sendika Yolculuğum	253
Burhan UZGUR	Mert, Özü Sözü Bir, İslam'ca Bakabilen İnsan: Mehmet Akif İNAN	261

İÇİNDEKİLER

IV

Yılmaz BÖLÜKBAŞI	Mehmet Akif İNAN Hakkında Sandığımızdaki Hikâyeler	267
Kamil AYDOĞAN	Bir Bilge Sendikacı Mehmet Akif İNAN	277
Besim (EŞSİZ) TATAROĞLU	Emaneti Şerefi Bilen Bir Bilge Adam Mehmet Akif İNAN	285
Ahmet FİDAN	Muallim, Şair, Sendikacı Mehmet Akif İNAN'ın Eseri Eğitim-Bir ve Memur Sen	297
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Şairlikten Sendikacılığa Mehmet Akif İNAN	307
Kemal YAZICI	Mehmet Akif İNAN Hoca'dan Sohbetler ve Hatıralar	315
Erbay KÜCET	Mehmet Akif İNAN'dan Çizgiler	325
Bilal BALDEMİR	Büyük Doğu'nun Hırçın Çocuğu	331
Refik ÖKSÜZ	Farklı Bir Sendikacı: Mehmet Akif İNAN	339
Oğuz ERTEKİN	Son Yürüyüş	351
Mehmet BOZKURT	Dik Duruşlu, Cesur Lider: Mehmet Akif İNAN	363
İrfan COŞKUN	Akılda Kalanlar	369
Mustafa AYDIN	Mehmet Akif İNAN'lı Yıllar	377
Eyüp ÇETİNKAYA	Mehmet Akif İNAN'la Sendika Anılarımdan Bir Demet	387
Erol BOZKURT	Dava Adamı Mehmet Akif İNAN	399
Ahmet İLHAN	Pratikten Teoriye Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı	409
H. Fuat PALULUOĞLU	Sendikacı Mehmet Akif İNAN	451
Tahir CEVHER	Merhum Mehmet Akif İNAN'la Geçen Günlerimiz	459
Adem SOLMAZ	Aşan Bilir Karlı Dağın Ardını	465
Şaban ABAK	Bir Diriliş Aydını Olarak Akif İNAN ve Hareketi	471
Hıdır YILDIRIM	Kuvveden Fiile: Sendikacı Mehmet Akif İNAN	479

İÇİNDEKİLER

V

Hüsamettin ŞANAL	Ne Mutlu İNAN'la İnanarak ve Ona Güvenerek Yola Çıkanlara	495
Ali ERDOĞAN	Mehmet Akif İNAN Hocamızın Sendikacılığa Bakışı	505
Nadir ADBAY	Sevgili Akif İNAN Ağabey ile Yaptığımız Sendikal Sohbetler	511
Dr. Mehmet Emin DİNDAR	Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı	523
Ahmet KAYTAN	Darbeler Derbar-ı Saadet Dareyn Saadetlisi	527
Halit ORTAKÖY	Dinamitler Patlar İçimde Birden	541
Mesut KINALI	Akif İNAN ve Sendikacılık	551
M. Emin ZARARSIZ	Memur Sendikaları Konfederasyonunun Kuruluşuna Giden Yolda Mehmet Akif İNAN Hoca ile Yol Arkadaşlığımız	557
Şevket SEZER	Sendikacı Mehmet Akif İNAN	569
Ali Haydar TUĞ	Mehmet Akif İNAN'ı Anlamak ya da Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı	607

VI

Mehmet SARMIŞ	Akif İNAN ve Sendikacılık	615
Emine KIRAÇ	Mehmet Akif İNAN'ın Sendikal Perspektifi	623
Mehmet DAĞTEKİN	Geniş Kucaklı Sendikacı Mehmet Akif İNAN	629
Prof. Dr. Ali KASAP	Mehmet Akif İNAN'a Dair	635
Ahmet YURTMAN	Akif İNAN'dan Sonra Beni Hiç Kimse Etkilemedi	641
Cahit SUCİ	Gönül, Fikir, Dava Adamı ve Sendikacı: Akif İNAN	653
Yrd. Doç. Dr. Davut OKÇU	Mehmet Akif İNAN'la Tarihe Şahitlik Etmek	659
Vedat SAĞLAM	Ömrünü Davasına Adamış Şair; Mehmet Akif İNAN...	671

İÇİNDEKİLER

VII

Op. Dr. Ahmet Hamdi İNAN	Sendika Kuruluş Aşamasında Aile Sohbetleri	681
Dr. Ahmet Feyzi İNCEÖZ	Hasret Kaldığımız Çelebi: Mehmet Akif İNAN	687
Bilal COŞKUN	Mehmet Akif İNAN “Şahsiyeti, Hürriyeti, Sendikacılığı”	693
Necip EVLİCE	Akif İNAN: Sendikacı mı?	699
İsmail TEZER	Mehmet Akif İNAN Hocamın Sendikal Hareket Metodu	707
Latif RAMAZAN	Merhum Mehmet Akif İNAN’la İlk Tanışmamız	721
Prof. Dr. İbrahim EMİROĞLU	Mehmet Akif İnan’ın Şiirlerinde İnsan Teması	733
Yahya DÜZENLİ	Aydın Sorumluluğunu Bir Ömür Taşıyan Mücadele Adamı: Mehmet Akif İNAN	763
Şahin Ali ŞEN	Düşünce Okulu Olarak Zihniyet Değişimine Öncülük Etmek	773
Şaban SÖZBİLİCİ	Sanattan Sendikaya Mehmet Akif İNAN	783
Gökhan SERTER	Toplumsal Yenilenme ve Sivil Örgütlenme Arasında Mehmet Akif İNAN	801
Mustafa UÇURUM	Sendikacılığın Yüz Akı, Mehmet Akif İNAN	811
Hıdır YILDIRIM	Taşralı	817

Sunuş

Ali YALÇIN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanı

SUNUŞ

İnsanlar eserleriyle yüzyıllar ötesine erişir ve bir insan ömrünün ulaşamayacağı zamanlara eserleriyle ulaşırlar. İnsan için, insanlık için bir yararlılık gösterirler, arkalarında bir sadaka-i cariyeye bırakırlar; insanlar da buna karşılık onların adını abideleştirir, yaşayarak ulaşamayacağı çağlara taşır, adıyla yaşatırlar.

Neredeyse yarım asırdır estetik ve etkili dokunuşlarla medeniyetimizi anlama ve anlamlandırma uğraşısı içerisinde bulunan usta hikâyeci Mustafa Kutlu, Hüzün ve Tesadüf adlı hikâyesinde şöyle der: “Bir şey yap güzel olsun... Huzura vesile olsun, rikkate yol açsın, şevk versin, hakikate işaret etsin. Bir şey yap doğru olsun. İnsanları yalanın ve yanlışın bataklığına düşmekten korusun. Rüzgara ve akıntıya kapılmasın; kırılınsın lakin eğilip bükülmesin. Bir şey yap iyi olsun. Hizmetten, hürmetten, merhametten müteşekkil olsun. Kalpleri yumuşatsın, garibin, yolcunun, zayıfın derdine derman olsun. Bir şey yap âdil olsun, haktan hukuktan ayrılmasın. Zâlime haddini bildirsin, mazlumun payını versin. Bir şey yap barış olsun. İnsanlar kin ve nefretten uzaklaşsın. Bombalar patlamasın, çocuklar ölmesin. Hadi bir şey yap.”

Mehmet Akif İnan, çağında bir şey yaptı: Zamanın ona yüklediği mükellefiyetin farkında olarak altmış yıllık ömründe, kalemiyle, kelamıyla, var gücüyle bir mücadelenin içerisinde oldu. Şiir yazdı, makaleler neşretti, dergiler çıkardı, yayıncılık yaptı, öğretmenlik yaptı, sendikacılık yaptı; bütün bu uğraşlarla hep aynı istikamete doğru, hep aynı hedefe ulaşmak için yürüdü. Hak yolunda, hayrı inşa, şerri imha gayreti güttü. Sendikal mücadeleye soyundu; iyiye, güzele, doğruya yönelmiş insanları bir araya getirdi, birlikten neşet eden güçle hak-hukuk mücadelesini ateşledi, Türkiye'nin aydınlık yarınlarının sivil sigortası bir örgütlenmeyi ortaya çıkardı.

Mehmet Akif İnan'ın teorisini pratiğe yansıttığı, fikri mücadelesini alanlara taşıdığı Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, Mehmet Akif İnan'ın en büyük eseridir. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen aynı zamanda Mehmet Akif İnan'ın bütün mücadelesinin mirasçısı; bütün eserlerinin birleşim noktasıdır. Onun şairliği, yazarlığı, öğretmenliği, hatipliği, bir aydın oluşu sendika genel başkanlığı kimliğiyle bir bütün olarak tecessüm etmiştir.

Mehmet Akif İnan'ın kurduğu ve ilk hareketi vermek için kendi enerjisini kattığı Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, “Bütün giysileri yırtsak yeridir / Yeter bize vefa elbiseleri” diyen kurucusuna olan vefa borcunu asla unutmamış, hem bünyesine kattığı yüzbinleri Mehmet Akif İnan'ın eserleriyle beslemeye gayret etmiş hem de Mehmet Akif İnan'ın eserlerini çoğaltarak milyonlarca insana ulaşmasını sağlamıştır.

Eğitim-Bir-Sen, Mehmet Akif İnan'ın vefat ettiği 6 Ocak 2000 tarihinden bugüne, onun şair-yazar ve düşünce adamlığını ele alan pek çok konferans ve panel organize etmiş; 2015 yılında “Doğumunun 75. Vefatının 15. Yılında Mehmet Akif İnan Sempozyumu” gerçekleştirmiştir. Onun sağlığında yayımlanan kitaplarının yeni baskılarını yapmış, gazete ve dergilerde kalan yazılarını derleyerek, 7 ayrı kitap halinde neşretmiştir. Bütün bu çalışmalar, bilinen tanınan şair, yazar ve düşünce adamı Mehmet Akif İnan'ın daha ayrıntılı ve geniş bir kitle tarafından bilinmesine, anlaşılmasına ve örnek alınmasına yönelik bir amaç gütmüştür.

Elinizdeki çalışma, “Mehmet Akif İnan nasıl bir sendikacıydı?” sorusuna cevap olabilecek farklı açılardan beslenen kapsamlı bir çalışmadır. Mehmet Akif İnan sendikacılıkta bir öncüdür. Onu sendikacılıkta öncülüğü ve liderliği sağlayan nev'i şahsına münhasır özellikleri nelerdi, İnan'ın sendikal refleksleri nasıldı, nasıl bir sendika lideri profili ortaya koymuştu? Bunları onunla birlikte sendikacılık yapan, onun sendikacılığına şahitlik eden sendika büyüklerinin

yazdıkları metinlerden müteşekkil bu eserin şair, yazar ve düşünce adamı Mehmet Akif İnan profilini tanıtmaya yönünde bugüne kadar ortaya konulan çalışmaların yanında sendikacı Mehmet Akif İnan'ı da bütün yönleriyle tanıtan bir çalışma olduğunu düşünüyoruz.

Bu eseri, 400 bini aşan Eğitim-Bir-Sen ve 1 milyona yaklaşan Memur-Sen üyelerinin ve bilhassa teşkilat mensuplarımızın istifadesine sunuyoruz. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'de bugün sendikacılık yapan uçbeyleri, sendikacılıklarının mihenk taşı olarak Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığını görsünler, emek mücadelesini bu ilkelere göre sürdürsünler.

Kitaptaki metinlerin her biri bir anının, bir hatıranın, bir tecrübenin farklı bir kaynaktan ışması gibi bütünü farklı parçaları olarak serilmekte Sendikacı Mehmet Akif İnan'ı farklı açılırla ortaya çıkarmakta, bu bütünü kavranmasını daha kolay hale getirmektedir.

Kitapta yer alan metinlerde de Mehmet Akif İnan için dostları sıkça 'bilge' nitelemesi yapmakta, bu tespit de kitabın adının "Bilge Sendikacı Mehmet Akif İnan" olarak konulmasına işaret etmektedir. İyi yetişmiş, eser vermiş, sözü dinlenir, düşüncesi itibara alınır, fikir inşa sadedinde oturmuş bir duruşu olan Mehmet Akif İnan, bu yönüyle farklı bir sendikacı profili çizmekte ve sendikal mücadelesi incelendiğinde bir bilgenin sendikal davranışları izlenmektedir. "Bilge Sendikacı Mehmet Akif İnan" kitabını Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen camiasının istifadesine sunarken yazılarıyla bu eserin oluşmasını sağlayan değerli sendika büyüklerimize ve bu çalışmayı yayına hazırlayan Hıdır Yıldırım'a teşekkür ediyorum.

Biyografi

Edebiyat ve Medeniyet Yorumcusu
Mehmet Akif İNAN

Duran BOZ

Edebiyat ve Medeniyet Yorumcusu

Mehmet Akif İNAN

Duran BOZ

Yazar

Mehmet Akif İnan, 12 Temmuz 1940'ta Urfa'nın Balıklıgöl Mahallesinde doğar. Çocukluk ve ilk gençlik yılları Su Meydanı Mahallesiindeki evde geçer.

İnan ailesinin soy kütüğü dedelerinden rivayetle Konya'ya kadar uzanır. Mirza Ali adındaki bir bey, bundan altı yüz yıl kadar önce birtakım sebepler yüzünden çoluk çocuğuyla Konya'dan Urfa'ya göç eder. Suruç yakınlarındaki bir bölgeye yerleşir. Bu aile, zamanla çoğalarak Suruç bölgesinde köyler oluşturur. Ailenin bir kolu da sonradan Urfa'yı yurt edinir. Dolayısıyla Mehmet Akif İnan, on nesildir Urfa'da ikamet eden Mirzaali oymağının bir bireyi olarak dünyaya gelir.

Babası, Mirzaali aşiretinden gümrük memuru Hacı Müslüm Efendi, annesi ise Maraşlı Dedeoğullarından Mehmet Tevfik kızı Şakire Hanım'dır.

Hacı Müslüm Efendi; küçük yaşlarda medresede, ardından da Mekteb-i Sanayi’de ve Dâru’l-Hilâfe’de okur. O; “Şeyh Sadî’den Shakespeare’ye, Geothe’den Hamid’e, Akif’e, Necip Fazıl’a, Nur Risalelerine” varıncaya değin geniş ve zengin bir okuma yelpazesine sahiptir. “Sebilürreşat’tan Büyük Doğu’ya, magazin dergilerine” kadar birçok dergiyi izler. Düzenli bir gazete okurudur aynı zamanda. Yurt ve dünya olaylarıyla yakından ilgilenir. Edindiği kültürel birikimin sonucu olarak arkadaş çevresiyle bir araya geldiği Sıra Geceleri’nde edebiyat ve şiir sohbetleri yapar.

Hacı Müslüm Efendi, askerlik bitiminde memuriyete intisap eder. İlk görev yeri ise Antep olur. Kaçak istihbaratı ve gümrük memurlukları görevlerinde bulunur. 1967’de de vefat eder.

Şakire Hanım’sa, Maraşlı olmasına rağmen babasının işleri nedeniyle o tarihlerde Antep’te ikamet etmek mecburiyetinde kalır. İki aile burada tanışır. Bu tanışıklığın neticesinde de Mehmet Akif İnan’ın annesi Şakire Hanım’la babası Hacı Müslüm Efendi Antep’te evlenir. Bu evlilikten dördü erkek, ikisi kız olmak üzere altı çocuk dünyaya gelir. Mehmet Akif İnan, altı kardeşin en büyüğüdür.

Mehmet Akif İnan, 1947’de kendisinden bir yaş küçük olan kardeşi Ali Mithat’la birlikte ilkokula başlar. Ali Mithat, çalışkanlıkta ondan öndedir hep. Mehmet Akif İnan’sa, hiçbir zaman tam tekmil bir öğrenci olamaz.

1952’de Urfa Cumhuriyet İlkokulunu bitirir. Sonrasında ise Urfa Ortaokuluna kaydolar. Çocukluk ve ilk gençlik yılları boyunca duygusal, içe dönük ve romantik bir kişilik sergiler. Yerine göre inatçı bir kişilik ortaya koyar. Sayısız kavgalara ve dövüşlere girip çıkar. Ondaki çocukluktan kalma bu dövüşçülük, lise döneminde spora, özellikle de güreşe dönüşür.

1955’te Urfa Lisesine kaydını yaptırır. Okulun güreş takımını çalıştırır ve takım kaptanlığı yapar. Yılsonunda birkaç dersten beklemeye kalır.

1956'da Eyyubiye Mahallesinde yeni öğretime açılan Yavuz Selim İlkokulunda vekil öğretmenliğe başlar. 1957'de yaz tatili süresince Çiftçi Mallarını Koruma Birliğinde dört ay süreyle kâtiplik yapar. Sonunda beklemeye kaldığı dersleri vererek lise ikinci sınıftan itibaren öğrenimine devam eder.

İlk yazı ve şiir denemelerine bu yıllarda girişir. Yazdıklarını ise beklemeksizin Urfa Demokrat Gazetesi'nde yayımlar.

1950'li yıllar, Türkiye'nin değişim sürecine girdiği yılların pratiği olarak kayıtlara geçer. Çok partili hayata geçişle birlikte değişik fikir ve inançları konuşma ortamı hâsıl olur. Türk insanındaki düşünsel ve siyasal uyanış ivme kazanır. Aydın ve halk, üzerindeki tedirginlik ve korkudan sıyrılmanın yolunu arar. Birbirinden farklı dergi ve gazeteler yayın piyasasında birbiri peşi sıra görülmeye başlar. Mehmet Akif İnan da okumayı, anlamayı, kavramayı seven bir aile ortamında yetişmiş olması nedeniyle yeni çıkan bu yayınları dikkatlice izler. Doğu'dan ve Batı'dan Türkçeye çevrilen belli başlı eserleri okur. Günde altı yedi saat okumak suretiyle bilinçlenme eylemini sürdürür.

Mehmet Akif İnan; 1958'de Urfa Lisesinde okurken Abdülkadir Billurcu, Zübeyir Yetik ve Nihat Armağan'la birlikte Derya adında bir gazete çıkartır. Cuma Beyboğa, Nabi Kılıçoğlu, Mehmet Emin Balyan, Sabri Aslan, İbrahim Kızılgöl, Cemal Kayar, Ahmet Rüzgâr ve Yusuf Demirkol gibi edebiyatseverlerin de Derya gazetesi çevresinde kümelenmesiyle Mehmet Akif İnan'ın arkadaş halkası genişler. Söz konusu arkadaş çevresinde öğrenciliği devam eden kişilerin yanı sıra esnaftan kimseler de bulunur. Derya'da yazıları ve şiirleri yayımlananların her biri ileriki yılların saygın gazetecileri, yayıncıları ve fikir adamları olarak matbuat âleminde seslerini duyurur.

Mehmet Akif İnan'ın kişiliği her bakımdan Urfa ve Maraş'taki arkadaş çevresinin katkılarıyla yetkinleşir.

Urfa'daki bu arkadaş çevresi, her hafta sonu aralarından birinin evinde toplanır. Bu toplantılarda, bir yandan Urfalıların geleneksel sohbet ortamının vazgeçilmezi olan çığ köfte yapıp yerken diğer taraftan da kendi aralarında konuşmalar, tartışmalar yaparlar. Yerine göre aralarında münazaralar düzenledikleri de olur. Yeri geldiğinde fasıllar geçerek sabahlara kadar gönüllerince eğlenirler.

Mehmet Akif İnan Urfa'dayken hanende ve sazende takımıyla da sıkı dostluklar kurar. Bundan dolayı bir araya gelişlerinde müzik de icra ederler.

O, kimileyin de Muhammed Hafız'a giderek ondan Kur'an yazısı ve Farsça dersleri alır. İslâm uygarlığına ilgisiz kalmamak çabasını böylelikle ete kemiğe büründürmek ister. Hiçbir zaman geleneksel kültürümüzle bağ kurma arayışından kopmaz. Bu tutumunu hayat boyu devam ettirir.

Sıra Geceleri geleneği, Urfa'da herkesçe kabul gören önemli bir toplantı geleneğidir. Bu toplantılarda ev sahibinin çığ köfte yapıp ikram etmesi ve musiki meşk edilmesi âdettendir. Söz konusu dost meclislerinde Divan şairlerinden şiirler de okunur. Fuzuli ve Nabi'nin

gazelleri zevkle okunan şiiirler arasında zikredilebilir. Ayrıca Urfalı şiiirlerden Abdi, şiiir Şevket ve Yaşar Nezihe Hanım da şiiirleri ve gazelleri Sıra Geceleri'nde okunan şiiirler arasında ayrıcalıklı bir yer tutar. Bu gazellerin birçoğu bestelenmiş olup hâlâ Sıra Geceleri'nde söylenegelmektedir. Mehmet Akif İnan'ın şiiire ilk uyanışı ve şiiir tutkusu, içinde yaşadığı böylesine gümrah bir ortamdan kaynaklanır.

O; 1958 yılından itibaren şiiir ve yazılarını, başta Türk Yurdu olmak üzere, Türk Ruhu, Türk Düşüncesi, Filiz, Fedai, Orkun, Oku, Çağdaş, Toprak, Defne, Yaprak, Yeni İstiklâl gibi dergi ve gazetelerde yayımlamaya devam eder. Bu dönem içinde yazıp da dergilerde yayınladığı şiiirlerinden hiçbirini ise daha sonra yayımladığı Hicret ve Tenha Sözlere almaz.

Mehmet Akif İnan, 1957-1958 öğretim yılında Urfa Lisesi ikinci sınıfında öğrenimine devam ederken tarih öğretmeniyle yaptığı münakaşa nedeniyle Maraş'a sürgün edilir. Alaeddin Özdenören'le aynı sınıfta okumaya başlar. Alaeddin Özdenören, "Ulan oğlum Erdem, Urfa'dan bizim sınıfa biri geldi, inanamayacaksın ama adam

aruzla, heceyle şiirler yazıyor; bizim yazdıklarımızı da adam yerine koymayarak onlara en ufak bir değer bile vermiyor!” sözleriyle Mehmet Akif İnan’ın sınıflarına gelişinden arkadaşlarını haberdar eder.

Mehmet Akif İnan, 18 yaşında olmasına karşın şairliğine güvenir. O, Maraş’ta rüştünü ispat etmiş, büyük bir şair edasıyla “şairler sultanı” olarak karşılanacağını zanneder.

Maraş Lisesine gelir gelmez de yeni arkadaş çevresiyle tanışır. Erdem Bayazıt, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu ve Alaeddin Özdenören’le birlikte hareket eder. Maraş Lisesindeki arkadaşları yeni edebiyatı önemserken Mehmet Akif İnan, klasik edebiyat geleneğinden yana tavrını sürdürür. Yaman tartışmalar olur aralarında. Ancak bu yaklaşım farklılığı adı geçen arkadaşları birbirinden uzaklaştırmaz. Tersine birbirlerinin düşünce ve edebiyat dünyalarını daha da zenginleştirmelerine katkıda bulunur.

Mehmet Akif İnan; Fuzuli, Nabi, Şeyh Galip gibi Divan şairlerini okuyarak aruzla şiir yazma ısrarını bu yıllarda da sürdürmek ister. Maraş’taki arkadaşları ise Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, İlhan Berk, Cemal Süreya, Ece Ayhan gibi yakın dönem şairlerini okurlar. O, başlangıçta arkadaşlarının bu tutumunu yadırgasa da sonradan arkadaşlarının okuduğu yazar ve şairleri kendisi de okumaya başlar. Süreç içerisinde gelenekten tevarüs eden birikimi de göz önünde tutarak okuma izleğini genişletir.

Maraş’taki Hizmet Gazetesi’nde sürekli yazılar yazar. 1959’da ise Maraş’ta Urfalı Şairler konulu bir konferans verir. Mehmet Akif İnan’ın verdiği bu konferans, beklenmedik bir ilgiyle karşılanır. Aynı yıl içinde Sezai Karakoç’un Körfez adlı şiir kitabını okur. Ne ki okuduğu şiirlerden bir şey anlamaz. Kendi bildikleriyle bu şiirler arasında bir ilgi kuramaz. Maraş’taki arkadaşlarıysa âdeta Körfez’deki şiirlerle yatıp kalkarlar. Öve öve bitiremezler bu kitapta yer alan şiirleri.

Maraşlı arkadaşlarıyla sürekli bir araya gelir. Buluşma yerleri, yazar ve şair Şeref Turhan'ın kitapçı dükkânı başta olmak üzere Çocuk Bahçesi ve Batıpark olarak belleğe kazınır. Buralarda diğer arkadaşlarının yanı sıra Mehmet Bayazıt, Hasan Seyithanoğlu ve Sait Zarifoğlu gibi birtakım kaygıları olan kimselerle oturup sohbet etme fırsatını elde eder. Okul dışındaki zamanlarının neredeyse bütünü; buluşmalarla, düşünce alışverişleriyle, sohbetlerle geçer. Şiirler, yazılar okurlar birbirlerine. Okuduklarını, yazdıklarını, düşündüklerini paylaşırlar kendi aralarında.

Edebiyat dünyasında olup bitenleri yakından izlemek için Varlık, Yedi Tepe, Türk Düşüncesi, Büyük Doğu, Serdengeçti, Dost, Yenilik, Seçilmiş Hikâyeler, Hisar, Türk Dili, Türk Sanatı, İstanbul, Başkent Ankara, Arayış, Salkım gibi dergileri takip ederler. Birçoğu Maraş'a gelmeyen bu dergilere abone olmak suretiyle ulaşırlar. Sanatın, edebiyatın nabzı bugün olduğu gibi o günlerde de dergilerde atmaktadır çünkü.

Oysa bütün bu dergiler, “Tarz-ı kadîm şiiri yıktık, herc ü merc etik” söylemiyle okuyucuya ulaşır. Güdümlü bir yaklaşımın verimleri olarak piyasaya sürülür. Okulda öğretilenler de adı geçen dergilerin savunduğu bakış açısını desteklemekten öte bir bilgi sunmaz. Anlatıcılar, kendilerini ancak resmî öğretinin buyurduklarını taşımakla görevli sayarlar. Böylesine kör bir akışın örsünde şekillendirilmek istenir insan.

Ülkedeki siyasal şartlarsa gündün güne farklılık arz eder. Uygulanan baskı ve şiddet bir başka kanaldan ağırlığını hissettirir. Ancak bütün olup bitenlere karşın görece bir özgürlük ortamı zuhur eder. Farklı sesler çeşitli dergiler etrafında bir araya gelerek seslerini duyurur. Diktacı bir yapının Türk insanına yapıp ettikleri sorgulanan meseleler arasına girer. Pazar Postası, böylesine tek tipçi söylemleri sorgulama arzusundaki kalemşorların söz düzlemi olarak ortaya çıkar. Yapıla gelen memleket edebiyatı yerine, insan ve insanlık hâllerini yazının konusu durumuna gelir. Sanatın, edebiyatın gündemine;

umudu ve umutsuzluğuyla, inancı ve inkârıyla, sevinci ve kederiyle, tutkuları ve yücelişleriyle insan girer. Kısacası insan sorunsalı, Pazar Postası'nın öncelikle eşelediği konular arasında görülür. Bu tutumuyla Pazar Postası, Maraş Lisesindeki edebiyat çevresinin kendi ürünlerinin, yazdıklarının ayırtına varmalarını sağlar. Bir bakıma farkında olmadan evvelemirde kendilerinin de İkinci Yeni'yle izah edilebilecek bir tarzla ürünler ortaya koyduklarını gösterir. Mehmet Akif İnan'ın da içinde yer aldığı bu edebiyat çevresi, böylelikle yazdıklarının İkinci Yeni'yle örtüştüğünü fark eder.

Bu buluşmaların sıkça sözü edilen kişisi Nuri Pakdil olur. Ondan herkes hayranlık ve saygıyla bahseder. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde üniversite öğrenimine devam eden Nuri Pakdil ve Maraş Lisesinde öğrenciyken çıkardığı Hamle dergisi sohbet meclislerinin asal gündemi hâline gelir.

Mehmet Akif İnan, bu ortam içerisinde bir gün Nuri Pakdil'in Maraş'a geleceğini duyar. Bu haber, yalnızca sanatla ilgilenenler arasında değil, birçok kişi ve çevrelerce de sevinçle karşılanır. Seven-

leri, sayanları oldukça kabarık olan, sözü savı dinlenen, duruşuyla herkesi etkileyen Nuri Pakdil nihayetinde Maraş'a çıkagelir. Böylece Mehmet Akif İnan da Nuri Pakdil'le tanışmış olur.

Erdem Bayazıt'sa 1959'da Maraş lisesinden mezun olur ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine girer. Burada Nuri Pakdil ve Rasim Özdenören'le Edem Bayazıt'ın yolları yeniden kesişir. Her bakımdan bir toparlanmanın fişeği ateşleşir İstanbul'da.

Mehmet Akif İnan, 1960'ta Necip Fazıl'la ilk defa Maraş'ta karşılaşır. Ardındansa Büyük Doğu'ya şiir ve yazılarını gönderir. Bazı şiirleri Büyük Doğu'da yayımlanır. Aynı yıl, Diriliş dergisi ilk sayısıyları Anadolu insanını selamlar. Coşkuyla karşılanırlar Diriliş'in çıkışı.

1960-1961 öğretim yılı yaz döneminde Mehmet Akif İnan Maraş Lisesinden mezun olur. Üniversite sınavlarına girmek üzere İstanbul'a gider. Birkaç ay burada kalır. İstanbul'da Rasim Özdenören'le karşılaşır. Bir süreliğine birlikte olurlar. Bu günlerden birinde Yenikapı sahilindeki çay bahçelerine kadar birlikte yürürler. Yol boyunca Ahmet Haşim'in şiirleri başta olmak üzere şairleri ve şiir ortamını gündem konusu yaparlar. Nihayet bir ikindi vaktinde çay bahçelerinden birine oturarak şiir üzerine konuşmaya devam ederler. Mehmet Akif İnan, orada Ahmet Haşim'in neredeyse bütün şiirlerini ezberden okuyarak Rasim Özdenören'e enfes bir şiir ziyafeti çeker.

Mehmet Akif İnan, İstanbul'da kaldığı bu süre içerisinde kimi kültürel etkinlikleri de izlemeye gayret eder. Nurettin Topçu'nun konferansına gider. Orada Erdem Bayazıt'la rastlaşır. Konferans sonrasında da Nuri Pakdil, Erdem Bayazıt ve daha birkaç kişiyle şehir otobüsüne binerek oturmak için bir yerlere giderler.

Nuri Pakdil, Mehmet Akif İnan'a hararetle Erdem Bayazıt'la görüşmeyi sürdürmesini önerir. O gün; Nuri Pakdil'le Mehmet Akif İnan, her konuda birliktelik üzerinde kavilleşir, akitleşirler. Mehmet Akif İnan, 1961'de Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve

Edebiyatı bölümüne kaydolar. Ancak fakülte ikinci sınıfta okurken “hocalarını beğenmez ve “bunlar mı bana edebiyat öğretecek?” diyerek bilgilerinin yetersiz olduğu gerekçesiyle okulu bırakır.” Kendisinin, hocalarından daha bilgili olduğuna inanarak fakülteyle ilişkisini keser.

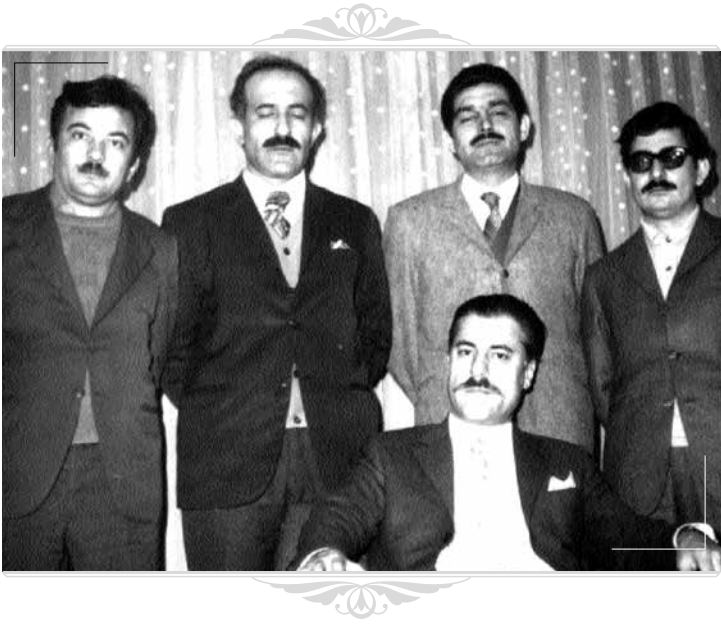
O, 1961’de Salih Özcan tarafından Ankara’da yayımlanan İslâmî Hilâl dergisinin müessese müdürlüğü görevini üstlenir. Hilâl dergisi yayınlarını yönetir aynı zamanda. Kimi yazılarını da burada yayımlar.

O günlerden birinde Sezai Karakoç Hilâl dergisi yönetim evine gelir. Tanışır, konuşurlar Mehmet Akif İnan’la. Sezai Karakoç’un yayımlanan kimi yazılarını okuyan Mehmet Akif İnan, bu yazılardaki derinliği gördükçe hayret eder. Bu denli tutarlı birisi nasıl olur da Körfez’deki şiirleri yazar diye şaşırır. Bu düşüncesini de fırsatını yakalamışken Sezai Karakoç’a aktarır. Ona “Yazıların iyi. Yazmaya devam et. Dergimize de

gönder. Ama şiirden vazgeç ya da otur vezinli, kafiyeli, dengeli, tutarlı şiirler yaz.” der. Sezai Karakoç da söylenenleri büyük bir sükûnet içerisinde dinledikten sonra “benim vezinli şiirlerim de var.” der. Kendisine yönelik eleştirileri büyük bir olgunlukla karşılar. Sonrasında ise Mehmet Akif İnan, Sezai Karakoç’u önemseyerek okumaya başlar. Okumaya devam ettikçe de söylediklerinden mahcubiyet duyar. Süreç içerisinde Körfez’deki bütün şiirleri ezberler. Onun sanat ve fikir alanındaki dehasını diline pelesenk eder.

Yedek subay eğitim dönemini İstanbul Tuzla’da tamamlayan Nuri Pakdil, Nisan 1962’de askerlik nedeniyle Bitlis’e gider. Oradan Mehmet Akif İnan’a mektuplar yazar. Ondand dergi ve kitap talebinde bulunur. Nuri Pakdil, askerliğini Bitlis’te tamamladıktan sonra

yeniden İstanbul'a döner. Haftalık Yeni İstiklâl gazetesindeki sanat-edebiyat sayfasını yönetir. Gazetenin sanat-edebiyat sayfası için Erdem Bayazıt, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu ve Mehmet Akif İnan'dan yazı ister.

Erdem Bayazıt'sa 1961'de kaydını İstanbul Hukuk Fakültesinden Ankara Hukuk Fakültesine aldırır. Böylece Erdem Bayazıt da Ankara'da yaşamayı seçmiş olur. Ancak hukuk öğrenimini yarıda bırakır ve 1963'te Burdur Yeşilova ilçesi Çuvallı köyüne yedek subay öğretmen olarak askere gider. O, 1965 güzünde askerliğini bitirerek İstanbul'a dönmek isterken Nuri Pakdil'in mektubu üzerine Ankara'ya gider. Hukuk Fakültesinin sınavlarına girebilmek için yatırılması gereken 1400 TL'lik harç tutarını tedarik edemediğinden yeniden üniversite sınavlarına girerek Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüne kaydını yaptırır. Maraş Lisesinden sonra, burada yeniden Mehmet Akif İnan'la bir araya bir araya gelirler. Erdem Bayazıt, Fethi Gemuhluoğlu'nun aracılığıyla Millî Eğitim Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğüne bağlı Yayınlar ve Basılı

Eğitim Malzemeleri M¼d¼rl¼ę¼nde de memuriyete başlar.

Mehmet Akif İnan, 1964'ten itibarense T¼rk Ocaklarında ¼nce m¼ze ve k¼t¼phane, sonrasında da merkez m¼d¼rl¼ę¼ yapar.

Nuri Pakdil de 1965'te avukatlık stajını yapmak üzere Ankara'ya yerleşir. Staj sonrası otuz lira yevmiye ile Enerji Bakanlığında hukuk m¼řaviri olarak işe girer.

1965'te Mehmet Akif İnan, Nuri Pakdil'in ısrarları sonucunda Dil ve Tarih-Coğrafya Fak¼ltesi T¼rk Dili ve Edebiyatı B¼l¼m¼ne yenden kayıt yaptırır. Dil ve Tarih Coğrafya Fak¼ltesi Dekanı Prof. Dr. Emin Bilgiç'tir. Mehmet Akif İnan'ın yoğun gayretleri sonucu Necip Fazıl, İstanbul'dan Ankara'ya konferans vermek için davet edilir. Üstat, b¼y¼k ses getiren bu konferansını Mehmet Akif İnan'ın ¼st¼n çabaları sonucunda s¼z konusu fak¼ltede gerçekleştirir. Bundan sonra da Necip Fazıl'la aralarında ¼zel bir dostluk gelişir.

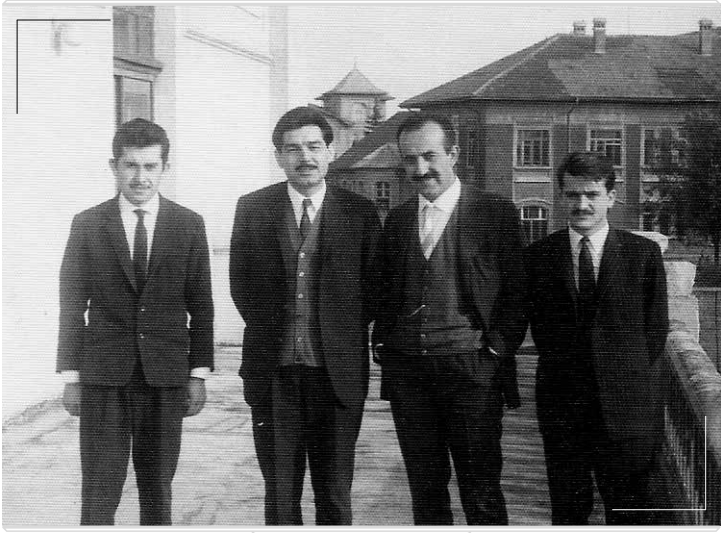
Necip Fazıl'ın en çok sevdiği ve takdir ettiği birinci halkadan ¼ğrencisi olan Mehmet Akif İnan, bir şiirinde kendisine Üstad'ın B¼y¼k Doğu mecmuasının annelik ettiğini, hayatı boyunca savunduğu b¼t¼n fikirlerini B¼y¼k Doğu'dan ¼z¼mledięini, ¼deta bir anneden s¼t emer gibi emdiğini açıklar:

“Anamı sorarsan B¼y¼k Doğu'dur

Batı ki sırtımda paslı bıçaktır”

Mehmet Akif İnan, kendisiyle yapılan bir s¼yleřide “1965'lere kadar muhafazak¼rdım. İdealistliğimi, yeni şiiri de kendime karşıt ¼r¼nlerden sayarak yaşamaktaydım. Olduca geç ayılmışım, değil mi?” diye sorar. Cevabını da “Eh bu da Urfalılığın hediyesi. Urfa'nın dışa kapalı, g¼l¼ gelenekiliğinin faturası.” diyerek sorduğu sorunun cevabını da yine kendisi verir.

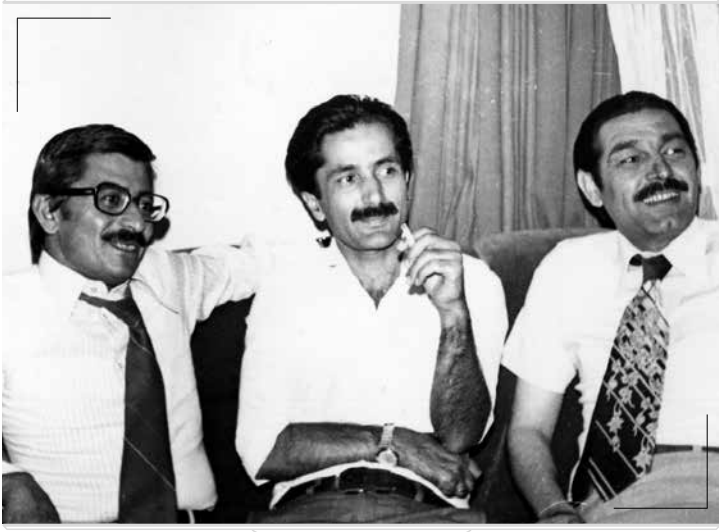
Mehmet Akif İnan, 23.07.1965'te edebiyat ¼ğretmeni Sevim Hanım'la evlenir.

1967’de Mehmet Akif İnan’ın kızı Şakire Banu doğar. Onun hayat-taki bu kızından ikisi kız biri erkek olmak üzere üç torunu olur.

Rasim Özdenören de 1967’de İstanbul’dan Ankara’ya gelerek Dev-let Planlama Teşkilatında uzman yardımcısı olur. Aynı yıllarda Nuri Pakdil de Devlet Planlama Teşkilatında uzman olarak işe girer. Türk Ocağı binası her bakımdan buluşma yerleri hâline gelir. Türk Oca-ğının üst katındaki lojmanda Akif İnan’la Nuri Pakdil bir süreliğine aynı mekânı paylaşır. Böylelikle Maraş Lisesi edebiyat ekibi Anka-ra’da toparlanmış olur.

Nuri Pakdil, Mehmet Akif İnan, Erdem Bayazıt ve Rasim Özdenö-ren hemen her gün bir araya gelirler. Fethi Gemuhluoğlu da zaman buldukça bu arkadaş toplantılarına katılır. Teftişte olmadığı zaman-larda ise Hasan Seyithanoğlu da bu görüşmelere iştirak eder. Bazen de Nazif Gürdoğan’la Bahri Zengin bu toplantıların katılımcısı olur. Zaman zaman Zübeyir Yetik’le İstanbul’dan Nihat Armağan da bu arkadaş meclislerine dâhil olur.

Akşamları ya Türk Ocağında yahut da Fethi Gemuhluoğlu'nun Saraçoğlu Mahallesindeki lojmanında bir araya gelirler. Gençlik Parkındaki "Söğüt" adını verdikleri çay bahçesine, bir pastane veya otel lobisine gittikleri de olur. Kimileyin de Hacı Bayram'da bir kahvede otururlar. Buralarda sohbet ederken Fethi Gemuhluoğlu aralarındaysa baş konuşmacı o olur. Siyasetten sanata, edebiyata, dine, tasavvufa kadar konuşma yelpazesi genişler.

1967 Kasım'ında Diriliş dergisi maddi imkânsızlıklar nedeniyle kapanır. Diriliş'in yayınlanmayacağı kesinleşince yeni bir dergi çıkarma arayışına girilir.

Mehmet Akif İnan, 1968'den itibaren Ankara Seyranbağları'ndaki Ballıbaşa Sokak'ta bulunan Gül Apartmanı No: 82/2'deki evde oturur. Bu ev, Mehmet Akif İnan'a annesinden bir yadigâr olarak kalır. Burada sürekli sanat, edebiyat sohbetleri düzenlenir. Sıra Geceleri Urfa'nın bir hatırası bilinerek Ankara'da yürürlüğe konulur. Şairin, sanat çevresindeki arkadaşları bu evde toplanmaya başlar artık.

Üstat Necip Fazıl Kısakürek de Ankara'ya gelişlerinde kimi zaman Seyranbağları'ndaki bu evde kalır.

Mehmet Akif İnan, 1969'da Maraş Lisesinden itibaren birlikte oldukları Alaeddin Özdenören, Rasim Özdenören ve Erdem Bayazıt'la Nuri Pakdil öncülüğünde çıkan Edebiyat dergisinin kurucuları arasında yer alır. Cahit Zarifoğlu bu yıllarda Ankara dışında olduğundan Edebiyat'ın kurucuları arasında yer almaz.

Nuri Pakdil, Edebiyat dergisinin manifestosu niteliğindeki “Edebiyat Dergisi Çevresinde” başlıklı yazısında; “1969'da M. Akif İnan, Rasim Özdenören, Erdem Bayazıt'la birlikte Edebiyat dergisini çıkarmaya karar verdiğimizde, bizi bu girişime zorlayan etken aslında tekti: Ülkü olarak Batıcılığı seçmediğimizi, yalnızca yerli düşünceye bunun tüm değer yargılarına bağlı olduğumuzu söylemek.

Bir ulusu, olumlu ya da olumsuz yönde oluşturan gücün, o ulusun edebiyatı olduğuna inanıyoruz. (...) Çağdaş Türk Edebiyatı, yerli düşüncenin kaynaklarına yönelinmeden, özgün eserler koyamamıştır ortaya. Son elli yılın özgün eserleri, yerli düşünceyle canlı bir alışverişe giren sanatçıların eserleridir. M. Akif İnan'ın denemeleri, Rasim Özdenören'in hikâyeleri, Erdem Bayazıt'ın şiirleri, benim yazdıklarım, arkadaşlarımızın şiirleri, hikâyeleri, denemeleri; yani Edebiyat dergisi bütüncük, bu yaklaşım içinde değerlendirilmelidir. “Birbirimize ters düşmek yok, bütünleme var birbirimizi.” cümleleriyle derginin ülküsel tavrını ortaya koyar.

Edebiyat'ın ilk sayısında Nuri Pakdil “Kalemın Yüğü”, Rasim Özdenören de “Yeni Dönemle” başlıklı yazılarıyla yer alırlar. Bahsedilen yazılarda ise her bakımdan Edebiyat'ın çıkış nedeni okurun dikkatine sunulur.

Mehmet Akif İnan da edebiyat ve medeniyet odaklı yazılarıyla Edebiyat'a omuz verir.

1969'da Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'nda uzman olarak işe girer. Buradaki görevini 1972'ye kadar sürdürür. Sendikacılık konusundaki ilk tahsilini de burada yapar. Böylece sivil toplum üzerine bilgi ve deneyim sahibi olur. İnsanla toplumla yüzleşme pratiğinin ipuçlarını ele geçirir.

Mehmet Akif İnan, 1965'te yeniden kaydolduğu fakülteyi ancak 30.10.1972'de bitirebilir. 9493 sayılı diploma ile Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun olur. Mezuniyet tezi olarak Cumhuriyet'ten Sonra Türk Şiiri'ni çalışır. Tamamlayıcı dersleri Arapça ve Farsçadır. Aynı yıl Uşak İmam Hatip Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliğine atanır. Burada üç yıl öğretmenlik yapar. Türk Dili ve Edebiyatını, özellikle şiir sanatını öğrencilere sevdirek birçok öğrenci yetiştirir.

Düşünsel ve eylemci kişiliğiyle tebarüz eden Mehmet Akif İnan, sesini geniş insan kitlelerine duyurmak ister. İnsanla buluşmanın yollarını arar. Batıcı dayatmalarla özüne yabancılaşan Türk insanına yeniden özüne dönmesi gerektiğini haykırır.

Onun sanat, edebiyat algısının kökeninde medeniyet sorunsalı geniş yer tutar. Ona göre edebiyatsız medeniyet olamayacağı gibi bir uygarlığa yaslanmayan edebiyat da var olamaz.

Mehmet Akif İnan, Türk insanının temel sorununun İslam uygarlığıyla bağı, bağlantısını koparmasından neşet ettiğini söyler. Ona göre uygarlığına yabancılaşan kişinin yeryüzünde özgür yaşama hakkı da olamaz. Onun içindir ki bütün dikkatini edebiyat, medeniyet ilişkisine odaklar.

1972’de Edebiyat ve Medeniyet Üzerine yayımlanır. Söz konusu kitap, Edebiyat Dergisi Yayınları’nın ikinci kitabı olarak yayımlanırken deneme dizisinin de ilk kitabı olur. Edebiyat, medeniyet ilişkisini gündeme alan yazılar toplamı olarak Edebiyat ve Medeniyet Üzerine her kesimden okurun dikkatini çeker. Değini ve eleştirilere konu olur.

Akif İnan Köprü Kurmak başlıklı yazısında; “Edebiyat, malzemesini çağından devşirerek, kendini kurar. Ve bunu yaparken dün’le ilgisini sürdürür ve geleceğe uzanır. Gövdesi çağında, bir eli geçmişte, öteki eli gelecektedir edebiyatın. Geçmişle ilgisini koparamaz çünkü, çağı ile ilgilidir ve çağı ise geçmişin normal bir uzantısıdır; onun üstüne katlanmıştır. Toplum hayatı bir bütündür; dünü, bugünü ve yarını ile kesintisiz bir akış içindedir. Kesinti olamaz, çünkü yaşanılmaktadır. Millet hayatında kesinti, o milletin bütün varlığıyla tamamen yok olması, tarihten silinmesi ile mümkündür, ki o da imkânsız...”

Geçmiş ile ilgisini kesmiş bir edebiyat, çağ ile de alâkasını koparmış demektir. Yani çağdaş da değildir, muâllaktadır, gayr-ı beşerîdir ve edebiyat olmak niteliğinden yoksundur kısacası.” diyerek dün, bugün ve yarın ilişkisi içerisinde toplum hayatının sürekliliğinin reddedilemez bir hakikat olduğunu söyler. Edebiyatın da malzemesini çağından devşirmekle birlikte dün’le ilgisini kurarak geleceğe uzanabileceğini vurgular. Açıkçası edebiyatın “Gövdesi çağında, bir eli geçmişte, öteki eli” de gelecekte olmalıdır der. Bir edebiyatın çağdaş olabilmesinin şartını da geçmişle bağ kurması koşuluna bağlar.

Akif İnan, Edebiyat dergisinde yayınladığı yazılar ve şiirleriyle tanınarak Türk şiir dünyasında yerini alır. Osmanlı şiiriyle çağdaş bir bağ kurmaya yönelen yeni bir sanat nazariyesini tartışan bu yazıları ve bunun örneklerini ortaya koyan şiirleriyle dikkatleri üstüne çeker. O yıllar, sanat çevrelerinde ‘Gelenekten Yararlanma’, ‘Divan Şiirinden Yararlanma’ gibi tartışmaların sıkça yapıldığı yıllardır. Bu konu etrafında İnan’ın yazdığı yazılarda; Divan şiiri ile ilgi kurmanın ve ondan çağdaş şiirimize yeni açılımlar getirerek modern çağrışımlar taşımanın sağlanabilmesi için, eski edebiyatımızın dayandığı medeniyet dünyası ile de yeniden bağ kurmanın gerekliliği savunulur. Divan edebiyatı, İslam medeniyetinin bir ürünüdür çünkü. İslam uygarlığını bilmeden, Divan şiirini gereği gibi kavramanın, onun tadına varmanın mümkün olmadığı vurgulanır bu yazılarda.

15 Temmuz 1975 ile 31 Ekim 1975 tarihleri arasında kısa dönem askere alınır. Askerliğini İzmir Bornova’da 57. Er Eğitim Tugayı’nda tamamlar. Askerlik dönemi boyunca devrin önemli şair, yazar, sanat ve siyaset adamlarıyla birlikte olur.

1974’te Akif İnan’ın şiirleri, Hicret adıyla Edebiyat Dergisi Yayınları arasında okurun beğenisine sunulur. Şiirleriyle insanımıza öze dönü-

şü teklif eden Akif İnan; yerli, kendinden emin bir bakış açısının kazandırdığı cesaretle tok ve gür sesini muhafaza ederek yazmaya devam eder.

Alaeddin Özdenören Hicret'e ilişkin bir yazısında; "Akif İnan'ın şiirinin en belirgin bir özelliği de, duygu ve düşünce tasarrufudur. Kelimeleri öylesine seçer ki, dil, anlam ve duygu seçilen kelimelerin oluşturduğu ilişki içinde tam bir bütünlük teşkil eder. Çok az sözle kişiyi büyük bir duygu ve düşünce çağrışımı ve akıntısı içine bırakır. Bu özellik çağdaş şairler içinde en çok İnan'a özgü bir özelliktir. He-men belirtelim ki, toplumsal yanı ağır basan şiirler değildir İnan'ın şiirleri. Tam tersine, bireyseldir. Korkusu, umudu, yalnızlığı, hüznü ile şiirinin hareket noktası bizzat kendisidir.

Akif İnan, ülkü ile aşkı birbiri içinde eritmiştir. Aşk, onun şiirlerinde, Divan şiirinin geleneksel özelliklerini taşır. Ancak Divan şiirinden fazla olarak, aşk'la birlikte günün sıkıntısını da vermek ister. Akif İnan'ın şiirini, bu biçim yönünden, şiirin doğuş psikolojisiyle açıklayabiliriz sanırım. Sanki, şiiri, ona zaman zaman vuku bulan

doğuşlar halinde gelmiştir. Her beyit kendi içinde öylesine güçlüdür ki, bizde, şiirin bütünü değil de, tek tek beyitler kalır sonunda. Ne var ki, bütün Hicret şiirleri okunup bitirildiğinde, içinize tek ve bütün sinmiştir. Çok sayıda akarsular, kendi yataklarında derinleşe derinleşe bir noktaya doğru akmaktadır.” diyerek Akif İnan şiirinin gücünü dile getirir.

Mehmet Akif İnan, 1976’da ilk sayısı yayımlanan *Mavera* dergisinin kurucuları arasında yer alır. Bu derginin kurucuları ve sürekli yazarları, Mehmet Akif İnan’ın Maraş lisesindeyken tanıştığı ve birlikte yazı ve şiirlerini yayımladıkları kadim arkadaş ve dostlarıdır.

Mavera’nın kurucu kadrosunda yer alan şair ve yazarlar, bir geleneğin öncüsü olan Büyük Doğu, Diriliş ve Edebiyat dergilerinde yazı ve şiirlerini yayımlamış kimselerdir. *Mavera* ile bir birikimi taşımak endişesi ve bilinciyle çıkarlar yürüyüşe. Söz konusu yazar ve şairlerin her biri; Cahit Zarifoğlu’nun *Yedi Güzel Adam*’ının âşık, adaleli, güçlü kuvvetli er kişileri olmak kararlılığı içinde yârin kapısında durarak insanımızı ite çakala yem olarak sunanlara karşı cephe açmaya kavilleşmişlerdir. Başlangıçtaki söze sadakatle yol açıp yöntem öğretmek seslerini kalpten kalbe iletmenin örsünde incemişler ve edebiyatla medeniyetin birbirinin ikizi olduğunu haykırmışlardır köşe bucağın dört iklimine.

Mavera’nın kurucu kadrosu; Akif İnan, Erdem Bayazıt, Ersin Gürdoğan, Alaeddin Özdenören, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu ve dönemin sohbet ustası Hasan Seyithanoğlu’ndan oluşur. *Mavera* dergisi çıkış sebebini, derginin ilk sayısında yer alan bir mektupla kamuoyuna duyurur. Rasim Özdenören’in kaleme aldığı bu mektupta; “*Mavera*, bir yaşama biçimi halinde öz uygarlığımızı yeniden yürürlüğe koyma davasını güdenlerin edebiyat alanındaki bir buluşma yeridir.” anonsuna yer verilir.

Mavera'da, edebiyat ve medeniyet arasında sürekli bir bağ kurmaya çalışılır. Bu doğrultuda fikirlerin gelişmesi için yazılar yayımlanır. Çoksesliliğin ölçüt alındığı Mavera 1990'da yayımına son verir. Toplam 163 sayı yayımlanır. Alanının en uzun ömürlü dergilerinden birisi olarak Türk edebiyatı tarihindeki yerini alır. Dergi kapandıktan sonra da sözü olanlar yazmaya ve konuşmaya devam eder.

1977'den itibaren Yeni Devir, Millî Gazete ve Yeni Mesaj gazetesinde Akif İnan imzasının yanı sıra Akif Reha, Mehmet Reha imzasıyla günlük fikir ve sanat yazıları yazar. Ayrıca o, yazılarında Müslimoğlu, Mithat Mirzaali adlarını da kullanır.

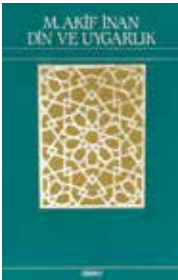
1977'de Oktay Çağlar'la birlikte Eğitim Enstitüleri için hazırlanan ders kitabı Yeni Türk Edebiyatı yayımlanır.

Akif İnan'ın konferansçılığı, hayatı boyunca devam eder. Ülke genelinde kültürel, sanatsal ve düşünsel konferanslar verir. 1 Nisan 1979'da Adapazarı'nda düzenlenen bir mitingde yaptığı konuşma nedeniyle 16 Nisan 1979 günü gözaltına alınarak geceyi Ankara

Emniyet Müdürlüğünde geçirir. Ertesi günse ifadesi alınmak üzere, tutuklama emrini veren Adapazarı Cumhuriyet Savcılığınca Adapazarı'na sevk edilir. Hakkında mahkemece verilmiş bir tutuklama kararı olmadığı anlaşılınca serbest bırakılır.

1977'den 1980'e kadar Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde Türkçe ve Edebiyat öğretmenliği yapar. Burada Arif Ay, Ali Karaçalı ve Kamil Aydoğan gibi yazar ve şairlere edebiyat ve uygarlık üstüne dersler anlatır. Daha sonra da Ankara Fen Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliğine atanır. Vefatına kadar bu lisedeki öğretmenliğine devam eder.

1980'de hac farızasını yerine getirir.

1982'de kısa adı KASD olan Kayseri Sanatçılar Derneği tarafından verilen Kasd Deneme Ödülü'nü alır.

1985'te Din ve Uygarlık adlı denemeler toplamını yayımlar. Böylelikle gazetelerde yayımlanan yazı-

larından bazılarını bir araya getirmiş olur. Bu yazılar toplamında İnan, din uygarlık münasebetinin kopartılmayacağını dile getirir. Şiirlerinde sergilediği yaklaşım tarzını sistemleştirmeye uğraşır. Bir yandan Doğu-Batı sorunsalını irdelerken diğer taraftan da İslâm-Hıristiyan din ve medeniyetleri ekseninde modernleşme/Batılılaşma faaliyetlerini konu edinir.

Akif İnan, Batı medeniyetinin İslâm'dan kaynaklandığı görüşünü reddeder. Ona göre; “Batı medeniyeti ve İslâm medeniyeti birbirinden farklı ve hatta aykırı iki dünyayı belirler.” Bu görüşünü anlaşılır kılmak için de; “Nasıl ki İslâm uygarlığının temelinde Yunan düşüncesi yoksa, Batı uygarlığında da öylece İslâm yoktur.” diyerek kesin tavrını ortaya koyar. Çünkü Batı medeniyeti insana uzaktır. Bir eşya uygarlığıdır, akıl uygarlığıdır. Bu nedenle de “eksikli bir medeniyet”tir. “Ruh ve cisim, mana ve eşya ilişkisi şüphesiz Allah nizamına bağlı olarak kurulmuş olan İslâm uygarlığında en ideal ve en akli bir hüviyet kazanmıştır.” Açıkçası Akif İnan, “yanılmayan, dosdoğru olan vahiydir, vahiy medeniyetidir.” yaklaşımını kesin bir dille ortaya koyar.

“Rönesans(1), batının İslâm'dan intikam alma hamlesi” olarak değerlendirilen Akif İnan; “Rönesans, İslâm düşmanlığını kilisenin elinden alarak; bunu yalnız bir din düşmanlığı değil, aynı zamanda bir uygarlık kavgası haline getirdi.” saptamasını yapar. Bütün tezahürleri ve algı biçimleriyle Rönesans’ı; kökeninde eski Yunan ve Roma uygarlığı olan Batı’nın, kendi uygarlık köklerini yeniden dirilterek devreye girdirmesi olarak görür. “Buna ek olarak bir de İslâm’ın o devirde ulaştığı teknik ve ilmi seviyeyi batılılaştırarak alıp kendi yapısına adapte ediyordu.” demek suretiyle Batı’nın, değiştirmek ve dönüştürmekten başka bir meselesinin olmadığını vurgular. Özetle Batı’nın kendinden olmayanlara yaşama hakkı tanımadığını gündemde tutarak, temel insani meselelerde bile başkalarını görmezden gelerek barbarlaşan sömürgeci Batılı aklı sorgular. Nihayetinde “Bizim batılı olmamız mümkün değildir. Bunu

batılılar da bilmektedir. Hatta biz tam batılılaşsak bile bunu batılılar istemezler. Batı bizim batılılaşmamızı batılılaşma çabalarımızın bizi dejenerasyona götüreceğini bildiği için şart koşmaktadır. Siyasi bütünlüğümüzün dağılmasını, kendi medeniyetimizden uzaklaşmakla eşanlı görmektedir. Batı yeryüzünde kendine karşı tek alternatifi yok etmek için bu yolu seçmiştir. Batılılaşma böyle bir açmazdır.” diyerek düşüncesini berraklaştırır.

1988’de bir süreliğine Kanal 7 televizyonunda haftalık kültür ve sanat programları yapar. Böylelikle yazı ve şiirlerinde anlattıklarını geniş izleyici kitlelerine duyurmak ister. Bir bilinç ağını örgütleyebilmek için sürekli imkânlar arar. Bıkıp usanmadan eline geçen bütün fırsatları değerlendirir.

1991’de ikinci şiir kitabı *Tenha Sözler*’i yayımlar. Akif İnan şiirini değerlendiren Rasim Özdenören; “Günümüz Türk şiirinde, biçimde teamüllere bağlı, ama özde yeni olma yolunun örneğini Akif İnan’ın şiirinde buluyoruz. (...) bütün şiirlerin, hemen bütün mısralarında (...) yeni imajlara ulaşabilmek için sarfedilen emek bu şiirleri aynı zamanda elle tutulur birer emek ürünü olarak karşımıza çıkartıyor.

Bu şiirler, zaman, ölüm, tasavvuf, büyük insanlar, şehirler, günümüz ve günlük yaşantı ile ilgili temalarla zenginleştirilmiştir. Ama asıl ağırlığın aşkta ve özellikle tasavvufi anlamdaki aşkta tecelli ettiğini söyleyebiliriz. O kadar ki, bu kitaplarda (*Hicret* ve *Tenha Sözler*) yer alan bütün şiirlerin alt yapısını, temel malzemesini aşk teşkil ediyor desek mübalağa ediyor sayılmayız. Bu iki kitapta yer alan şiirler toplamına ben bir ad veriyorum: “Aşk’ın Kitabı.” cümleleriyle Akif İnan şiirinin beslendiği kaynakları ve bu şiirler toplamının ana izleklerini Akif İnan okurlarının dikkatine sunar.

1990'lı yılların başında Mehmet Akif İnan'a sendikacılık yapması konusunda bir teklifte bulunulur. O da Rasim Özdenören'e "Ne diyorsun, bu işe bulaşalım mı?" diye sorar. Rasim Özdenören'se sendikacılık alanında hizmete ihtiyaç olduğunu, Mehmet Akif İnan'ın sendikacılık konusundaki birikimini de göz önünde bulundurarak teklife olumlu cevap vermesi gerektiğini söyler.

Mehmet Akif İnan da 14 Şubat 1992'de bir grup arkadaşıyla Eğitim-Bir-Sen'i kurar. Eğitim-Bir-Sen logosu ile Eğitim-Bir-Sen Bülten'in ilk sayısını da şairin isteği üzerine Necip Evlice hazırlar.

Şair, bu tutumuyla örgütlenme bilincini ve örgütlenme gereğini ortaya koyar. Böylelikle şair, Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'ndan edindiği sendikacılık deneyimini, kuruculuğunu ve genel başkanlığını kendisinin üstlendiği Eğitim-Bir-Sen'e taşımış olur.

9 Haziran 1995'te ise Memur-Sen Konfederasyonu teşekkül eder. Böylelikle bir tavır alış biçiminin yaşama aktarılışı aleniyet kazanır.

EMUR-SEN
FEDERASYONU

EMUR-SEN
FEDERASYONU

EMUR-SEN
FEDERASYONU

EMUR-SEN
FEDERASYONU

08 08 1988

TÜRKİYE

1992'den itibaren sekiz yıl süreyle Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanlığı görevini yürüten Akif İnan, 1995'ten sonra da beş yıl süreyle Memur-Sen Konfederasyonu Genel Başkanlığını üstlenir.

Anadolu insanının yabancı olduğu bir örgütlenme tarzını yurt geneline yaymak için çalışır. İlişki kurduğu her ortamda, çağa istikamet kazandıracak görüş açısının yerli düşünceden neşet edeceğini ilan eder. Batılılaşma ve Marksizm özentisine karşı sesini yükseltir. Halkın inanma ve yaşama hakikatiyle ilgisiz olan sendika ve sendikacılık kavramını yeni baştan tanımlamak ister. Emegın aşk ile harlanması gerektiğı bilincini hafızalara kazır.

Yerli bir dilin, yerli bir düşüncenin Anadolu toprağında filizlenmesi için var olan şartlarla çarpışır. İnsani, ahlaki hassasiyetlerin hayattan çekilmemesi yolunda emegini ortaya koyar. Gerektiğinde geziler, toplantılar düzenler. Birtakım toplumsal oluşumlara öncülük eder. Konferanslar verir yeri geldiğinde. İnsanı içten saracak konuşmalar yapar. Hamaset avcılığı yapmaksızın yeni bir tarih şafağında insanın kendi konumunu belirlemesi gerektiğini haykırır.

Mehmet Akif İnan'ın sendika günleri, onun edebiyatçı kimliğı yerine eylemci bir kimliğı öncelediğı günler olarak zihinlere yerleşir. Alın terinin dili olan eylemin toprakta bereketlenmesi dileğı yeri göğü tutar. Teori ile pratiğın aynı potada kıvamını bulması inancı böylelikle pekişir.

1995'te Türkmenistan'ın başkenti Aşkabat'ta yapılan Türkçenin üçüncü uluslararası şiir şöleninde Akif İnan'a Türkmenistan'ın ünlü şairi Mahdum Kulu Şiir Ödülü verilir.

1998'de Kanal 7 ekranlarından "Akif İnan İle Sohbet" ateşini yakar. Televizyon ekranı âdeta entelektüel bir dervişin eylem alanına döner. Alaeddin Özdenören, Rasim Özdenören, Şeref Taşlıova, Cemel Safi, Ali Naili Erdem, M. Asım Köksal, Mehmet Özbek, Zekai Tunca, Uluç Gürkan, Semih Sergen, Cahit Külebi ve Yılmaz Karakoyunlu gibi şair, yazar, sanatçı ve politikacılarla söz havalanır da

düşünsel ciddiyet yüzlerden okunur. Otuz üç hafta boyunca insan yüzü seslerin geçit resmine şahitlik eder televizyon izleyicisi.

1999 yılı Haziran ayında sendikanın Ankara'da yaptığı bir miting sonrasında Akif İnan hastalanır. Soğuk algınlığı ve zatürre tanısıyla Gazi Üniversitesi Araştırma Hastanesi'ne yatırılır. Ancak tetkikler sonucunda akciğer kanserine yakalandığı ortaya çıkar. Bütün tedavi ve ihtimama rağmen altı ay içinde giderek erir.

O heybetli adam, günden güne ölüme doğru yaklaşır. Son zamanlarında ölümden korkmadığını, kendisini dünyaya bağlayan hiçbir şeyin olmadığını, ölüme hazır olduğunu ve yaratıcısına kavuşacağı için de sevindiğini, hiç üzülmediğini yakın çevresine söyler.

Ramazanı Urfa'da geçirmesi bahanesiyle hastaneden çıkartılır. Vefatından yirmi gün önce kardeşleri tarafından doğduğu yere, baba ocağına, Nebiler yurdu Urfa'ya götürülür.

Bir Ramazan gecesi, 6 Ocak 2000'de, gece saat 02.00'da vefat eder. Cenazesi 7 Ocak Cuma günü cuma namazını müteakip Hasan Paşa Camiinde kılınan cenaze namazından sonra; sevenlerinin, dostlarının, arkadaşlarının elleri üstünde taşınarak Harran Kapı aile kabristanına defnedilir.

Tenha Sözlür şairi Akif İnan;

“Toprak kuşatınca ten kafesini

Yeni bir gündür göçümüz bizim

Kalkarız rüyadan uyanır gibi”

diyerek uyaran sesiyle sonsuzluk ikliminden bir haber taşır insana. Yol azığını hazırlayanlardan olmaya davet eder herkesi.

Şairin vefatının ardından Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen tarafından çeşitli etkinlikler düzenlenir. Onun şahsiyet ve düşüncesinin yakından kavranmasına katkı sağlamak amacıyla paneller, sempozyumlar

tertip edilir. Şairin anısına düzenlenen birtakım yarışmalarla eğitici, öğretici kişiliği gündemde tutulur. Yazmaya kışkırtma amacındaki bu yarışmalar sonucunda ortaya çıkan eserler kitaplaştırılır.

2006'dan itibaren "Unutamadığım Öğretmenim" üst başlığı ile düzenlenen "Mehmet Akif İnan Hatıra Yarışmaları" sonucunda ödüllendirilen eserler; Mum Işığında Son Mahni, Yüreğimdeki Resimler, Üşüyen Hayatlar, Yola Düşenler, Kelebeğin Rüyası, Unutamadığım Öğretmenim adlarıyla kitaplıklardaki yerini alır.

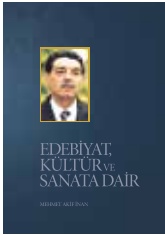
Akif İnan'ın vefatından sonra gazetelerde yayımlanıp da kitaplaşmayan yazıları toparlanır. Bu yazılar, konularına göre tasnif edilir. Söz konusu yazılarla birlikte şairin bütün kitapları, Ocak 2009'dan itibaren Eğitim-Bir-Sen tarafından belli bir tasarım içerisinde yayımlanır.

Cumhuriyet'ten Sonra Türk Şiiri Akif İnan'ın Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü bitirme tezi olarak hazırlanır. Şair tarafından yazılan önsözde;

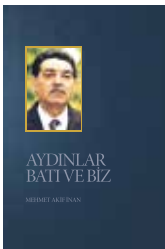

“Gerçek manada ancak 1930’lardan sonra başlamış olan Cumhuriyet Edebiyatı bütün özelliklerine rağmen müstakil, nev’i şahsına münhasır, yani kendinden önceki edebiyatımızla ilgisiz değildir. Zaten edebiyat, millet hayatında bir bütünlük arzeder. Kendinden öncesi ile sonrası arasında daima bir köprü olmuştur. Bu sebeple devrin edebiyatını anlamak için daha önceki edebiyatı tanımakta, onun genel özelliklerini bilmekte, daha sonraki döneme intikal eden yanını tespitlemekte zaruret vardır. Aksi takdirde yeni edebiyatı tam anlayabilmek imkânsızlaşır.” denilir. Kitapta, öncelikle Osmanlılık, İslâmcılık, Türkçülük ve Batıcılık konuları ele alınır. Sonrasında ise Millî Edebiyat Devri’nin panoramik fotoğrafı eşelenir. Ardındansa Cumhuriyet Devrinin Sosyal ve Edebî Görünüşü başlığı altında kişiler ve sanat edebiyat tutumları inceleme konusu olur. 1940 Sonrası, Mavi Hareketi ve İkinci Yeni Hareketi’nin irdelenmesiyle kitap sona erer.

Edebiyat, Kültür ve Sanata Dair yazılarda ise; “Yazmak, konuşmak, her devir için çoğalmanın tek yolu olmuştur. İnsanlar genellikle en çok ne konuşuluyor, ne yazılıyorsa ona inanagelmışlerdir. Sözle yönlendiriliyor, yönetiliyor insan.” cümleleriyle sözün, yazının; değiştiren, kuran, dönüştüren gücüne dikkat çekilir.

Aydınlar, Batı ve Biz’de de “Halk, aydın geçinenlerle bütünleşmemiştir Türkiye’de. Aydınla hiç bağlanmamıştır, güvenmemiştir. Tanzimat’tan beri bir uçurum var, halk ile aydın arasında. Halk, aydının kendine aykırılığını hissetti ve gördü.

Halk bu aydını tepeleyemedi ama ona teslim de olmadı. Batıcı aydınlarsa, ağababalarının himmetiyle bütün ezici ve vurucu güçleri ellerinde tuttuğu hâlde, halkı tüketemediler, yani değiştiremediler. Çok sarstılar, çok yaraladılar, hırpaladılar ama tüketemediler.” diyerek yabancılaşmış aydının halkla bütünleşemeyeceği hakikatini eşeler.

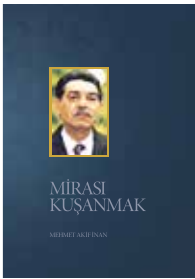

İslâm Dünyası ve Ortadoğu'da yer alan Ortadoğu Aşısı başlıklı yazısında Akif İnan; “Nuri Pakdil bir kitabında, “Ortadoğu bölünemez sınır taşlarıyla” diyor. Ortadoğu bir dünyadır başlı başına. Daha doğrusu dünya, Ortadoğu'dur. Allah inancına mekân olmuş kutsal topraklar burasıdır. Peygamberlerin ayak izleri bu topraklar üzerindedir. Bu yüzden adım

adım öpülse yeridir bu toprakların. Esen rüzgârında nübüvvetin kokuları, yağın yağmurunda inancın rahmeti, derin çöllerinde sonsuz kucaklayan tefekkürün çağlayanı gizlidir.” diyerek Ortadoğu'nun dinsel ve tarihsel önemine değinir. Sonra da;

“Bu eller bizimdir. Bütün yeryüzü bizimdir, ama öncelikle Ortadoğu bizimdir. Burada yakarsak meşaleyi ancak, yeryüzü aydınlanır. Yeryüzünün atar ve toplardamarları, Ortadoğu'nun kalbine bağlıdır. Bir üs'tür Ortadoğu, yeryüzüne de Samanyolu'na da mesajın füzeleri buradan fırlatılır.” demek suretiyle Ortadoğu'nun insanlığı esenliğe çıkaracak füzelerin ateşlenme yeri olduğunu gündeme getirir.

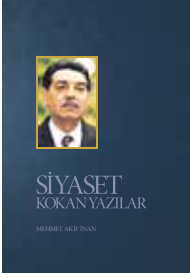

Mirası Kuşanmak'ta ise “Aynı inancın emzirdiği çocuklarız. Aynı güneşin ışığını bölüşüyoruz, aynı secdenin izini taşıyoruz alınlarımızda.

Hepimiz İslâm uygarlığının üyeleriyiz. İslâm'dır yankılanan yüreklerimizde. Aynı binanın taşları gibiyiz, aynı ailenin çocuklarıyız, aynı uygarlık terbiyesiyle yaşıyoruz. Hepimiz

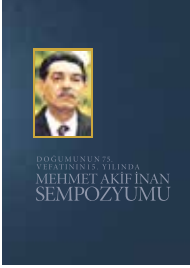
kardeşiz ve aynı uygarlık dünyası içinde yaşamak sorumluluğu altındayız.” cümleleriyle dağılan, öz kimliğine yabancılaşan, İslâm uygarlığından kopartılan insanlığa bir hatırlatmada bulunur. Eskimez, pörsümez yeninin çağrısını gönüllerde yeniden coşturmak arzusunun kelimelerle ifade eder.

Siyaset Kokan Yazılar'ı günceli eşeleleyen, güncelle hesaplaşan, güncelin değirmeninde öğütülmeye karşı durabilmek için çözüm ve çıkış yolu öneren yazılardan oluşuyor.

Söyleşiler ise Akif İnan'ın yaşadığı sürece kendisine yöneltilen sanat, edebiyat, düşünce ve eylem odaklı sorulara verdiği cevapların toplamından ibarettir.

2015'te Eğitim-Bir-Sen tarafından "Doğumunun 75. Vefatının 15. Yılında Mehmet Akif İnan Sempozyumu" yapılır. Sempozyum bildirileri, "Doğumunun 75. Vefatının 15. Yılında Mehmet Akif İnan Sempozyumu Bildiriler Kitabı" adıyla kitaplaşır.

Söz konusu etkinliğin bütünleyeni olarak da Yusuf Turan Günaydın ve Selma Günaydın "Mehmet Akif İnan Bibliyografyası" kitabını hazırlar.

Ali Haydar Haksal ise "Bir Medeniyet Şairi Mehmet Akif İnan"ı yazar. Sözü edilen eserler, Eğitim-Bir-Sen Yayınları çizelgesindeki yerini alır.

Yedi İklim dergisi de Ocak 2015 tarihli sayısını "Mehmet Akif İnan Özel Sayısı" olarak ilgilisinin dikkatine sunar.

2016'da Kanal 7'deki "Akif İnan ile Sohbet" söyleşileri kitaplaşır.

Süreç içerisinde Ankara, İstanbul, Adana, Mardin, Batman, Bingöl, Ordu, Kahramanmaraş, Uşak, Van, Diyarbakır ve Düzce'de 20'den fazla ilk ve orta dereceli okula Mehmet Akif İnan ismi verilir.

Şanlıurfa'da şairin adını taşıyan eğitim ve araştırma hastanesi açılır. Kahramanmaraş'ta da bir mahalleye Akif İnan adı verilir. Anadolu'daki birçok il, ilçe ve yerleşim birimindeki caddelere, bilgi evi ve kütüphanelere şairin isim tabelası asılır.

*“Bütün giysileri yırtsak yeridir
Yeter bize vefa elbiseleri”*

diyen Mehmet Akif İnan, önden gidenlerin sözcüsü olarak milletin kalbindeki yerine yerleşir.

Eksilen bir hayat pratiği olarak vefa, şairin bir gönle girmek çağrısının karşılığı olarak dokunur. Millet bütünlüğünün bir kavgacısı olan Akif İnan, geride bıraktığı emanetiyle gönüller görmeye devam eder. Ancak bir mümin kalbe sığın aşk ile şairin zikrine, fikrine, estetiğine güller kanar. Her dem hû ile çalışan hicret dersine çalışır çocuklar.

Mehmet Akif İnan Kaynakçası

Halime Kahraman, Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Eserleriyle Mehmet Akif İnan, Trakya Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Bitirme Tezi, 1993.

Mehmet Akif İnan Kitabı, Haz. Nazif Öztürk-M. Çetin Baydar-Muhsin Mete-İsmail Hacifettahoğlu-M. Atilla Maraş, Türkiye Yazarlar Birliği Yay., Ankara 2001.

Ölümünün 1. Yılında M. Akif İnan, Haz. İrfan Coşkun-Demet Geçener, Memur-Sen Yay., Ankara 2001.

Medeniyetin Burçları -Mehmet Akif İnan'ın Hatırasına-, Haz. Turan Koç-Ali Dursun-Mete Sungur-Mustafa Akdeniz-İbrahim Hatunoğlu, Memur-Sen Kayseri Şubesi Yay., Kayseri 2004.

Yedi Güzel Adamdan Biri M. Akif İnan, Haz. Mustafa Özçelik, Eğitim-Bir-Sen Kütahya Şubesi Yay., Tarihsiz.

Yedi İklim Dergisi Akif İnan Özel Sayısı, Sayı: 120, Mart 2000.

Hece Dergisi Akif İnan Dosyası, Sayı: 39, Mart 2000.

Ayrıca Erol Battal'ın hazırladığı Sendikal Örgütlenme ve Eğitim-Bir-Sen adlı kitapta da sendikacının kurucusu M. Akif İnan'a geniş yer ayrılmıştır.

“Bir adım atarsak kafes kırılır
Belki birden erir zincirlerimiz”

Alişir Kaya

Bir İman ve Aksiyon Adamı
Mehmet Akif İNAN

Ali YALÇIN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanı

Bir İman ve Aksiyon Adamı

Mehmet Akif İNAN

Ali YALÇIN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanı

Mehmet Akif İnan, Yedi Güzel Adam'dan biri. Bir İman ve Aksiyon Adamı. *“Bütün vakitlerim sana ayarlı / İste hesabını rüyalarımın”* beytinde dile getirdiği aidiyet ve mes'uliyet bilinciyle, rıza-yı bârî yolunda sarf edilen, hiçbir an yön problemi yaşanmaksızın her aşamasında büyük çaba ve fedakârlıklarla meşbu 60 yıllık bir ömrün sahibi.

Mehmet Akif İNAN, çok yönlü bir şahsiyettir

Ahmet Mithat Efendi, 20. yüzyıl başlarında yazdığı bir takrizde *“Oğlum! Yalnız bir şey öğrenmeli fakat mükemmel olarak! Yahut*

her şeyi öğrenmeli, bittabi nâkıs olarak! Osmanlılığımızın bugünkü haline nispetle şu iki şıktan bence ikincisi müreccahtır. Ben sana onu tavsiye ederim. Fakat bundan sonra birincisi müreccah olacaktır. Sen de evladına onu tavsiye eyle!” demektedir. 19. yüzyıl sonu 20. yüzyıl başı Osmanlılığını idrak edenler için tavsiye edilen geniş bir sahada ilgi, bilgi ve uğraşı sahibi olma, 20. yüzyılın ortalarında Osmanlı'nın ait olduğu medeniyetin ihyasının mücadelesini kuşananlar için de geçerliydi. Bu çerçevede, 20. yüzyılın ortalarında İslamî harekete öncülük edenler, hırpalanan, örselenen medeniyet değerlerini ihya gayreti güdenler, geniş bir yelpazede kabiliyet kesb etmek ve buna uygun bir mesai ortaya koymak durumunda oldular.

1940'ta Urfa'da doğan, ilk gençlik çağlarından itibaren kendisini mücadelenin içerisinde bulan Mehmet Akif İnan, çok yönlü bir şahsiyetti. 60 yıllık ömrü boyunca uğraşı alanları itibariyle tavsif edilecek olursa, şair, yazar, öğretmen, sendikacı, mütefekkir, yayıncı, hatip, aydın, sanatçı kelimeleriyle ifade edilebilecek çalışmalar içerisinde olmuştur. Mehmet Akif İnan, bütün bu unvanların ve uğraşlarının içini fazlasıyla doldurmuş, hakkını vermiş ve her birinin icrasında ayrı ayrı büyük başarılar sergilemiştir.

Mehmet Akif İnan, Yedi Güzel Adam'dan dışa dönük olanıdır. Yedi Güzel Adam içerisinde aksiyona ilişkin teorisini, düşüncelerini, hareket planında en fazla pratiğe dökmüş olanı Mehmet Akif İnan'dır. Mehmet Akif İnan, bir duygu ve düşünce adamı olarak şiir ve yazılarıyla ortaya koyduğu duruşu, bir hatip olarak kitleleri etkilemek ve yönlendirmek, bir sendika lideri olarak kurumsal bir bünye halinde inşa, sevk ve idare etmek suretiyle başka bir boyuta taşımıştır. Bu yönüyle Yedi Güzel Adam'ın diğer altısından farklıdır. Bugün Türkiye'nin dört bir yanında bilhassa Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen teşkilatlarının organize ettiği etkinliklerle Mehmet Akif İnan anılmakta, düşünceleri ve eserleri anlaşılmaya çalışılmakta, mücadelecî yönü irdelenmekte ve örneklenmektedir. Bu ayrıcalıklı durum, Mehmet Akif İnan'ın bir düşünce adamı olmanın ötesinde bizzat sahaya inerek düşüncesini örgüt çatısı altında somut varlığa dönüştürmüş ve eyleme dökmüş olması dolayısıyladır.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’i kurmuş olması Mehmet Akif İnan’ı bir başka boyuta taşımıştır

Mehmet Akif İnan, alanının teorisini anlatan bir edebiyat öğretmeni değildir. Türkiye’de edebiyat akademisyenlerinin ve edebiyat öğretmenlerinin büyük çoğunluğu esersizdir. Mehmet Akif İnan, kendi edebi anlayışı çerçevesinde şiir ve nesir olmak üzere eser vermiş üretken, aynı zamanda medeniyet değerleri bağlamında mesleğinin önemini farkında olarak mesleğinin çilesini çekmiş bir edebiyat öğretmenidir. Mehmet Akif İnan, bir öğretmen, bir kamu çalışanı, bir Müslüman aydın olarak hem mesleki olarak eğitim çalışanlarının doğru temsille sendika çatısı altında sosyal ve ekonomik gelişimlerine katkıda bulunma hem de ait olduğu medeniyet değerlerinin yeni ortaya çıkan bir hizmet alanında temsil edilmesi bakımından önce 14 Şubat 1992 tarihinde Eğitim-Bir-Sen’i, ardından da 9 Haziran 1995’te Memur-Sen Konfederasyonu’nu kurmuş vefatına kadar da her iki kurumun Genel Başkanlığını yürütmüştür. Türkiye’de bugün, Mehmet Akif İnan’ın öncüllerinin, çağdaşlarının ve ardıllarının ortaya koyduğu düşünce doğrultusunda en etkili temsili yerine getiren Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’i kurmuş olması Mehmet Akif İnan’ı bir başka boyuta taşımıştır.

Bir medeniyet kaygısı içerisinde bulunan, değerleriyle barışık, her platformda değerlerinin yaşatılması mücadelesi vermiş milli duruş sahibi kamu çalışanları 1990 yılından itibaren sendikal alandaki temsili yerine getirmek üzere toplantı ve istişarelerle arayış içerisine girmişlerdir. Evlerde, derneklerde, vakıflarda toplantılar yapılmış, eksiksiz yola çıkabilmek, bütün ülkeyi kuşatacak, geleceği şekillendirecek, büyük sorumluluklar yüklenecek sağlıklı bir yapı oluşturabilmek için titiz bir çalışma yürütülmüştür. İstişareler, hareketin liderliğini yapacak kişi üzerinde yoğunlaşmış; ilkeli, idealist, birleştirici vizyonu, karizması olan; kucaklayıcı, sürükleyici bir lidere ihtiyaç olduğu neticesine varılmıştır. Bu hususta, aranan vasıfları şahsında toplamış, Ankara Fen Lisesi Edebiyat Öğretmeni Mehmet Akif İnan’a teklif götürülmesinde ittifak edilmiştir. *Ey Beyaz Ela* şiirindeki bir beytinde **“Bir adım atarsak kafes kırılır / Belki birden**

erir zincirlerimiz” diyen Mehmet Akif İnan, Eğitim-Bir-Sen’in kurucu genel başkanı olarak görev üstlenmiş, kalemiyle ve kelamıyla sürdürdüğü mücadelesini, Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı unvanıyla vefatına değin, 8 yıl bir sendika lideri olarak örgütçü kimliğiyle sürdürmüştür.

Mehmet Akif İnan’ın en büyük eseri Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’dir.

Mehmet Akif İnan’ın kurduğu Eğitim-Bir-Sen bugün Türkiye’nin en büyük sendikası, Memur-Sen de Türkiye’nin en büyük konfederasyonudur. *“Milli Eğitim Bakanı olmaksızın en büyük sendikaların genel başkanı olmayı tercih ederim”* diyen Mehmet Akif İnan, sivil alandaki nitelikli bir yapının önemini idrak etmiş ve çalışmalarını böyle bir yapının inşasına teksif etmişti. Onun bu arzusu, sendikacılıkta onun açtığı yoldan yürüyen ve sendikacılığı onun ortaya koyduğu ilkeler çerçevesinde icra eden muakkiplerinin gerçekleştirdiği çalışmalarla gerçekleşmiş ve 400 bin üyeye yaklaşan Eğitim-Bir-Sen 1 milyona yaklaşan Memur-Sen ailesi vücuda getirilmiştir. Mehmet Akif İnan’ın en büyük eseri Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’dir. Bu eser, ışığını Mehmet Akif İnan’dan ve diğer öncülerden alarak bugün Türkiye’de demokrasinin, insan haklarının, emeğin en büyük savunucusu olmuş, bunun yanında dünyadaki mazlum Müslümanların en büyük sığınağı haline gelmiştir.

Mehmet Akif İnan’ın 8 yıl sürdürdüğü sendikacılık sürecinde iki dikkat çekici husus öne çıkmaktadır. Birincisi, 1992’de Eğitim-Bir-Sen’in, 1995’te ise Memur-Sen’in kuruluşunda, bir sendika kanunu bulunmadığı için sendikal faaliyetlerin asgari giderlerini bile karşılayacak kadar aidat toplanamıyor ve bu giderleri karşılayacak bir kaynak bulmak gerekiyordu. Hak ve özgürlükler bağlamında aynı hedefe yönelmiş kişi ve kurumlardan destek istemek, alan el konuyla sendikayı yaşatacak can suyunu temin etmek gerekiyordu. Bu da başta Mehmet Akif İnan olmak üzere öncü kadroyu manevi olarak oldukça yoran bir çalışma idi. Ancak büyük ideallerin gerçekleşmesi beklentisi doğrultusunda bıkmadan, usanmadan bu hususta da gayret gösterildi. Bugün Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’in

yedinde bulunan imkânlar hakkın ve adaletin üstün tutulması, emeğin ve ekmeğin değerini koruması, insan onurunun ve özgürlüklerin ayaklar altına alınmaması için bihakkın sarf edilmektedir.

Mehmet Akif İnan'ın büyük rüyaları büyük mücadelelerle hayata geçirilmiştir

Mehmet Akif İnan Mehmet Akif İnan'ın sendika Genel Başkanlığı sürecinde karşılaştığı ikinci ve asıl büyük tahribata yol açan hadise ise 28 Şubat Süreci olarak adlandırılan ve milletimizin büyük çoğunluğunu derinden sarsan meş'um gelişmedir. 28 Şubat Süreci, inanan ve inancını yaşama gayreti içerisinde bulunan insanları, resmi ve özel dini terviç, tahkim ve tedris ile iştigal eden kurumları hedef alan bir postmodern darbedir. Bu dönemde dini eğitimi baltalamak üzere, 8 yıllık kesintisiz eğitim getirilmiş, Kur'an kurslarına belli yaştaki öğrencilerin gitmesi şeklinde düzenleme yapılarak Kur'an kursları işlevsizleştirilmiş, İmam-Hatip liselerinin orta kısımları kapatılmış, Katsayı engeliyle İmam-Hatip liselerinden üniversiteye geçiş imkânsızlaştırılmış, İmam-Hatip liselerinde teamülen pek görülmeyen karma eğitim üzerinde hassasiyet gösterilerek içi boşaltılmaya çalışılmış, başörtülü öğretmenlerin görevlerine son verilmiş, yapılan akıl dışı uygulamalara itiraz eden ve karşı çıkan erkek öğretmenler çeşitli şekilde cezalandırılmış, sağa sola sürülmüştür. Bütün bu operasyonlar, Eğitim-Bir-Sen'in canevinde gerçekleştirilmiştir. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in bünyesini oluşturanlar, ya kamu personeli olarak bizatihi kendisi sürecin hedefi olarak zarar görmüş, ya da sürecin getirdiği düzenlemelerden etkilenen bir aile ferdi bulunması dolayısıyla sarsılmıştır. İşte bütün bu kıyımlar yaşanırken Mehmet Akif İnan Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanıdır ve her gün Türkiye'nin dört bir köşesinden genel merkeze akan kıyım haberlerinin ulaştırıldığı en üst yetkilidir. Türkiye'deki inanan insanların, gök ekini biçer gibi biçen bir kıyıma tabi tutulması Mehmet Akif İnan'ı derinden sarsmıştır. Mehmet Akif İnan, vefatından 53 gün önce, 14 Kasım 1999 tarihinde Memur-Sen Genel Kurulu'nda 28 Şubat Sürecine yönelik, *"Bu ülkenin hakkı ve layığı değildir, çağın gerisinde, insanca*

yaşama hakkından mahrum bırakılmış vatandaşları barındıran bir ülke olması. Ülkemizin insan hakları konusunda sorunu vardır. Söylüyorum tekraren, 28 Şubat Sürecinin hala gölgesi devam etmektedir. Buna biz Memur-Sen olarak, aydınlar olarak asla razı değiliz. Bu ülkeye olan borcumuzu ödemek mecburiyetiyle bu konuda sonuna kadar mücadele etmek azmindeyiz.” ifadelerini kullanmaktadır.

Mehmet Akif İnan'ın vefat ettiği 6 Ocak 2000 tarihinde Türkiye sosyal ve ekonomik açıdan 28 Şubat Sürecinin neden olduğu koyu karanlığın içerisinde bulunmaktaydı. Bugün Türkiye’de Mehmet Akif İnan'ın bir ömür mücadelesini verdiği ve **“Büyük rüyalarla geçmiş-se ömür / Hiç yanmam ölümün her çeşidine”** beytinde de gerçekleştirmesini değil, rüyasını bile bir ömre bedel gördüğü pek çok hayırlı gelişme, onun kurduğu Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’in gayretleriyle hayata geçirilmiştir. Katsayı engeli, 8 yıllık kesintisiz eğitim başta olmak üzere bütün 28 Şubat uygulamaları tarihin çöp sepetine atılmış, tarihi Cumhuriyetin ilanıya eş, kamuda başörtüsü yasağı kaldırılmış, okullarda, devlet dairelerinde, TBMM’de başörtüsüne özgürlük sağlanmıştır. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, Türkiye’nin normalleşmesi sürecinde atılan adımların teşvik edilmesi, bir yol kazası yaşanmaması için milli iradenin diri tutulması, tekliflerle yol haritası oluşturulması gibi bir misyonu bihakkın yerine getirmiştir.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen mazlumların ve mağdurların en büyük sığınağı olmuştur

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, sadece Türkiye’de emek ve özgürlük mücadelesinin öncüsü olmakla kalmamış, Filistin, Suriye, Mısır, Irak, Doğu Türkistan, Arakan, Bangladeş gibi İslam coğrafyasındaki ülkelerde, nerede bir Müslüman’ın ayağına bir diken batmışsa onun acısını yüreğinde hisseden, ilgi ve duyarlılığını bütün dünyaya teşmil eden bir örgüt hüviyetini taşımıştır. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, gözyaşının ve alın terinin renginin aynı olduğu gerçeğinden hareketle, ‘kardeşlik sınır tanımaz, ten rengine bakmaz, mazlumun kimliğini sormaz’ anlayışıyla, Mehmet Akif İnan’ın, **“Türkümüz dünyayı kardeş bilendir / Göklere insanın ortak tarlası”** mısra-

larının ışığında Nepal ve Filipinler’de meydana gelen tabii afetler karşısında da duyarlık göstermiş, acıyı ve gözyaşını dindirmeye koşturmuştur. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen bunun yanında, Fas’tan Moritanya’ya, Malezya’dan Kosova’ya, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’ne, dünyadaki diğer emek hareketleriyle işbirliği ve insan hak ve hürriyetlerine ilişkin ihlaller bağlamında dünyanın dört bir köşesinden ses verebilmek için çeşitli platformlar oluşturma gayreti içerisine girmiştir.

Mehmet Akif İnan’ın en büyük eseri Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, Mehmet Akif İnan’ın adının ve eserlerinin yaratıcısıdır

Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen, Mehmet Akif İnan’ın ideallerinde yaşattığı Büyük Türkiye’nin inşası doğrultusunda nitelikli bir eğitim, nitelikli bir toplum anlayışıyla çalışmalarına devam ederken, Mehmet Akif İnan’ın şair, yazar, düşünce adamı kimliğiyle bıraktığı eserlerini kültür camiasının hizmetine sunmak için çalışmalar gerçekleştirmiş, sağlığında *‘Hicret’* ve *‘Tenha Sözler’* adlı şiir kitaplarıyla *‘Edebiyat ve Medeniyet Üzerine’* ve *‘Din ve Uygarlık’* adlı nesir kitaplarını bırakan Mehmet Akif İnan’ın geride bıraktığı yazılarını ve söyleşilerini işleyerek *‘Mirası Kuşanmak’*, *‘Edebiyat, Kültür ve Sanata Dair’*, *‘Aydınlar, Batı ve Biz’* *‘Söyleşiler’*, *‘Siyaset Kokan Yazılar’*, *‘İslam Dünyası ve Ortadoğu’*, *‘Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri’*, *‘Mehmet Akif İnan ile Sohbet’* adlı kitapları kültür dünyamıza kazandırmıştır. Eğitim-Bir-Sen 2015 yılı Ocak ayında ‘Doğumunun 75. Vefatının 15. Yılında Mehmet Akif İnan Sempozyumu’ düzenlemiş, sempozyumda sunulan bildirileri de *‘Doğumunun 75. Vefatının 15. Yılında Mehmet Akif İnan Sempozyumu Bildiriler Kitabı’* adıyla yayımlamıştır. Sempozyum çerçevesinde Yusuf Turan Günaydın ve Selma Günaydın *‘Mehmet Akif İnan Bibliyografyası’* hazırlamış, Ali Haydar Haksal *‘Bir Medeniyet Şairi Mehmet Akif İnan’* monografisini yazmış her iki eser de Eğitim-Bir-Sen Yayınları arasında yayımlanmıştır.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, Mehmet Akif İnan’ın adına öğretmenleri ve öğrencileri yazmaya teşvik etmek, kültür ve edebiyatı-

mızın yeni yazıcılar kazanmasını sağlamak ve en önemlisi ideal öğretmen profilinin ortaya çıkmasını temin etmek bakımından çeşitli başlıklar ve kategorilerde ‘Unutamadığım Öğretmenim’ başlıklı Mehmet Akif İnan Hatıra Yarışmaları düzenlemiş, yarışmada dereceye girenler ödüllendirilmiş, yarışmalarda il birincisi olan eserler, ‘Mum Işığında Son Mahnı’, ‘Yüreğimdeki Resimler’, ‘Üşüyen Hayatlar’, ‘Yola Düşenler’, ‘Kelebeğin Rüyası’, ‘Unutamadığım Öğretmenim’ adlı kitaplarda bir araya getirilerek yayımlanmıştır.

Mehmet Akif İnan’ın yerli ve milli oluşu onun milletin gönlünde büyük bir yere sahip olmasını sağlamıştır

Mehmet Akif İnan. İman ve aksiyon adamı bir öğretmen. Bugün Ankara Fen Lisesi Edebiyat Öğretmeni Mehmet Akif İnan’ın adı Ankara, İstanbul, Adana, Afyonkarahisar, Mardin, Batman, Bingöl, Ordu, Kahramanmaraş, Uşak, Van, Diyarbakır, Düzce ve Kütahya’da 26 adet ilk ve orta dereceli okula verilmiş bulunuyor. Şanlıurfa’da adı verilen eğitim ve araştırma hastanesi, Kahramanmaraş’ta adı verilen mahalle, çeşitli illerde adı verilen caddeler, adına açılan bilgi evi ve kütüphaneler, “*Bütün giysileri yırtsak yeridir / Yeter bize vefa elbiseleri*” diyen Mehmet Akif İnan’ın milletin reflekslerine sahip olmasının, milletin refleksleri doğrultusunda öne düşüp örgüt kurarak milletin duyarlıklarının kavgacısı olmasının millet nezdindeki karşılığının da ‘vefa’ olduğunu ortaya koymaktadır. Onun kurduğu Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Türkiye’nin en büyük sivil toplum örgütü, en büyük emek örgütü durumuna erişirken, onun adı da dalga dalga yayılarak daha geniş bir halkada milletin gönlünde kendisine yer bulmuştur. “*Kim demiş her şeyin bitişi ölüm / Destanlar yayılır mezarımızdan*” beytinin sırrı da herhalde bu olsa gerektir.

Sendikacılıkta Bir Ağabey
Mehmet Akif İNAN

Ahmet GÜNDOĞDU

Sendikacılıkta Bir Ağabey

Mehmet Akif İNAN

Ahmet GÜNDOĞDU

AK Parti Ankara Milletvekili

TBMM Meclis İdare Amiri

Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı (2002-2015)

Memur-Sen Genel Başkanı (2008-2015)

12 Eylül 1980 Askerî Darbesi'nin oluşturduğu karanlık atmosferin yerini yavaş yavaş milli iradenin tecelli ettiği demokratik işleyişe terk ettiği, insanımızın sosyal ve ekonomik işleyiş bakımından adeta bir Demirperde ülkesi vatandaşı gibi susturulmuşluktan uzaklaşarak haklarının bilincine vardığı, emeğinin saygınlığının ve ekmeğinin kıymetinin peşine düşmeye yöneldiği Özal'lı yılların sonlarına doğru, el çabukluğu marifetiyle oluşturulan yeni siyasi yapının eski siyaset aktörlerinin seçim vaadiydi memurlara sendika kurma izni verilmesi.

20 Ekim 1991 seçimleri öncesi halkın bütününe cebinden çıkarıp veriyormuşçasına kolaylıkla biri ev biri de araba anahtarı olmak üzere

Tansu Çiller'in ağzından iki anahtar vaad eden Süleyman Demirel, bilahare 'ev ve arabayı biz verecek değiliz, herkes kendisi çalışıp kazanacak' diye vaadini tevil etmişti. Memurlara sendika kurma izni verilmesi vaadi ise 49. Hükümet'in Hükümet programında da yer verilmesine rağmen ancak 10 yıl sonra 25 Haziran 2001 tarihinde 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nun çıkarılmasıyla gerçekleşebilmişti.

1991 yılının yaz aylarında seçim sath-ı mailine girilmesiyle bir yandan meydanlar ısınırken bir yandan da Ankara'da sendika kurmak için toplantı üstüne toplantılar yapılıyordu. İstanbul'da görev yapan öğretmenler olarak kulağımız Ankara'daydı. Ankara'da yürütülen çalışmaların bir an önce neticeye ulaşmasını ve bizi temsil eden bir sendikanın kurulmasını heyecanla bekliyorduk. Günler geceler boyu süren bu toplantılar, 14 Şubat 1992 tarihinde Eğitim-Bir'in kurulmasıyla semeresini vermiş oldu.

Eğitim-Bir'in kurulmasından çok kısa bir süre sonra Mehmet Akif İnan'dan Bakırköy Ticaret Meslek Lisesi'ne gelen küçük bir mektup: 'Ahmetçiğim ben bu işin içindeyim, İstanbul'da teşkilatı oluşturun. Orada sendikayı kurun' mealinde birkaç cümlelik kısa bir mektup. O mektup kaç kişiye gitti bilmiyorum. Daha sonra Türkiye'nin değişik illerindeki en az beş altı kişiden Akif İnan imzalı davet mektuplarının kendilerine de ulaştığını duydum. Mektup gelen o arkadaşlar, Akif Abi'nin sendikacılığını bilen arkadaşlar değildi. Mehmet Akif İnan'ı Edebiyat'tan, Maver'a'dan; değişik gazete ve dergilerden, kültür ve sanat adamı olarak tanıyan kişilerdi.

Bu davet üzerine İstanbul teşkilatının kuruluşunda yer aldım ve Bakırköy İlçe Başkanı olarak sendikacılığa başladım. Akif Abi'nin Ankara'dan 'Sendikayı İstanbul'da kurun' diye verdiği talimat üzerine ilk toplantıyı yaptığımızda Ahmet Hamdi Arvas, Âlim Türkyılmaz, Muzaffer Doğan ve benim de içerisinde bulunduğum altı yedi kişi vardık. Eğitim-Bir'in Ankara'da kuruluşundan 20 gün kadar sonra bir toplantı düzenledik ve Akif İnan'ı İstanbul'a davet ettik.

Mehmet Akif İnan'ı 1992'den önce, İstanbul'a geldiğinde kültür ve medeniyetimizi ele alan konferanslarından tanıyordum. Akif İnan ile asıl tanışıklığım, samimiyetimin ilerlemesi, onun ricası ile sendikayı İstanbul'da kurup Bakırköy İlçe Başkanlığını üstlenmemle birlikte başlamıştır. 1994'te Ankara Devlet Lisan Okulu'na Arapça Kursu'na geldim. Eğitim-Bir Genel Merkezi Şehit Âdem Yavuz sokaktaydı. Ankara'da bulunduğum 8 ay boyunca her fırsatta Eğitim-Bir Genel Merkezi'ne koşuyordum. Neredeyse her gün geldiğim zamanlar oluyordu. Devlet Lisan Okulu'ndan çıkar çıkmaz, Şehit Âdem Yavuz'a gidiyor, simit alıyor, çay demlenmişse çay dolduruyor, demlenmemişse demliyor, çay ve simit eşliğinde meraklı bir genç olarak ben soruyordum Mehmet Akif İnan cevap veriyordu. Sorularımın yarısı sendikacılık üzerineydi. Yakinen tanışmamız, samimiyetimizin oluşması ve 'Ahmetcan' demeye başlaması, o süreçte başlıyor. 1996'dan itibaren vefatına kadar Akif İnan'ın İstanbul'a her gelişinde, ya karşılamışımdır ya da yolcu etmişimdir.

Memur sendikacılığı başlarken solda Siyami Erdem, sağda Resul Akay liderlik yapmaktadır. Muhafazakar camiada sendikacılığa Akif İnan ile başlıyor olmamız mükemmel bir şans olmuştur. Bu çok önemli. Bunu daha sonra İstanbul'dan otobüsleri doldurup Emek Platformu'nun eylemleri için Ankara'ya geldiğimizde de gördük. Akif İnan Ağabey'in yanında, Ankara'dan çok kimse yoktu, ama o tek başına Emek Platformuna öncülük yapıyordu. Kamu-Sen, KESK ve işçi konfederasyonlarının genel başkanlarının üzerinde bir karizması, bir abilik formatı, bir saygınlığı vardı. Akif İnan ile başlamış olmak, rakiplerin o günkü genel başkan profili ve genel başkan olarak ortaya çıkardığı isimlere karşı muazzam avantaj sağladı. Mehmet Akif İnan ile başlamış olmak, siyasete de dışarıya da gerektiğinde ne zaman hayır diyeceğini bilen, hayır dediğinde de sözünün arkasında duran bir örgütlenme gerçekleştirme fırsatı tanıdı. Onun için temel mükemmel atıldı.

Akif İnan'ın genel başkan olması, tanınırlık açısından camiamızda muazzam bir tablo oluşturdular. Yine de 'İslam'da sendika var mı?'

sorusunun sorulmasını engelleyemedik. Herhalde bir buçuk yıl bununla uğraştık. Akif Abi de bir il ya da ilçe temsilcisine görev verirken, o ilde, ilçede daha çok insanı kucaklayabilecek başkan adayları üzerinde durmak istedi. Bunda birçok yerde zorlandı. Herhangi bir vakfın, herhangi bir cemaatin önde gelen bir adamıyla başlarsak, ona karşı mevcut olabilecek rezerv sendikaya dönüşebilir diye mümkün mertebe, daha çok kesimlere açılacak doğru adamlar bulmaya çaba sarf etti. Bu bazen avantaj bazen de dezavantaj oldu. Akif Abi'ye bir ilde sendikayı en iyi Hasan temsil eder diye çok güvendiği birisi söylese, o adama güvendiği için o adamın haricinde beş yüz kişi 'Osman olsun' dese bile Akif Abi'yi ikna etmek mümkün olmazdı. Onun doğruluğuna inandığı için onun üzerinde duruyor ve bu tür adamlarda isabet kaydedemediğimiz zaman o ilde beş altı yılın gittiğine tanıklık ediyorduk.

Akif Abi'nin cebinde maaş kartı vardı, ama maaşının kaç lira olduğunu bilmezdi. Kira veya harcamalar için maaş kartını İsmail Tezer'e verirdi, harcamalar yapılırdı. Kimden ne kadar alacağı var, böyle bir şeyin derdinde değildi. Bu açıdan bakılınca tam bir fedakarlık örneği diyebiliriz.

Akif İnan, geçmişinde bir işveren sendikasında eğitim uzmanı olarak çalışmanın dışında muazzam bir sendikal tecrübeye sahip olmasına rağmen, camiamızın da sendikal mücadele geçmişi olmasına rağmen, tertemiz bir geçmiş, medeniyet perspektifi üzerine dopdolu bir genel başkan profili, sendikanın ne olduğunu hiç bil-mese bile, 'Akif İnan'ın sendikası mı öyleyse iyidir' diyenlerden oluşan dolu bir telefon defteri bırakmıştır. Akif İnan'ın bana bıraktığı en büyük miras, her ilde Akif İnan'ı tanıyan Akif İnan dostları ve bu telefon defteridir.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in en büyük şansı, Akif İnan'la başlamış olmasıdır. Sendikal zemin üzerinde bir sürü tartışma yaşanmıştır. Vefat ettikten sonra Akif İnan'ın sendikal mirası içerisinde savunulamayacak hiçbir şey olmamıştır. Bu, kendisinden sonraki

sendika mensuplarının elini güçlendirmiştir. Kamu-Sen Resul Akay ile başladı. Resul Akay iyi bir sendikacıydı ama MHP ile yaşanan kavga ve Resul Akay'ın genel başkan emri bir milletvekilinin tabanca kabzasıyla Kamu-Sen'in başından gönderilmesi Kamu-Sen'in temelini tartışılır hale getirdi. Bağımsızlık kimliğine zarar verdi. Akif İnan kimseyi böyle bir şeye tevessül ettirmedi. O duruş elbette kendisinden sonrakiler için önemli bir şanstı. Sendika siyaset ilişkisi anlamında, Akif İnan'ın prensipleri olan ve yaptığı işin kırmızı çizgilerini iyi bilen bir lider olması bizim işimizi kolaylaştıran bir faktör olmuştur.

Mehmet Akif İnan, iyi bir hatiptir. Toplantılara gelen insanları etkilerdi. Aynı zamanda iyi bir öğretmendir. Uşak'tan, Gazi'ye, oradan Ankara Fen Lisesi'ne öğretmenlik yaptığı her yerde dünya görüşü kendisinden farklı olanları da etkilemiştir. 'Akif İnan Hocam'dı dedirten bir sürükleyiciliği vardı. Fikir adamı ve medeniyet adamı olması, sendikanın sadece memurların sosyal ve ekonomik hak ve menfaatlerinin peşinde olmayıp, Eğitim-Bir-Sen'in misyonunun insan hakkı merkezli, özelde özlük hakları ama genelde ülkeyi, ümmeti ilgilendiren her konu ile ilgili olması, Akif İnan'ın geçmiş konferanslarında kurduğu cümlelerde ümmet bilinci olması dolayısıyla geniş kitlelerin sendikayı sahiplenmesini kolaylaştırdı. Sonuçta Nazif Gürdoğan gibi, Akif Abi ne yapıyorsun, ne işin var senin sendikada diyenleri daha sonra pişman etti. Bir Filistin mitingi, bir Mısır mitingi, bir Suriyelilere yardım organizasyonu, ortak akıl mitingleri, akıl insanlar içinde Memur-Sen Genel Başkanının bulunması, çözüm sürecinde yer alması, hem millet hem de ümmet için devasa konuların içerisinde yürekli bir şekilde yer alması, yardım edilecek konularda yardıma öncülük yapması -Türkiye'de yardım kuruluşları ilk kez, Memur-Sen Genel Merkezi'nde bir araya getirilmiştir. İHH'dan, Deniz Feneri'nden, Sadakataşı'na ve Kızılay'a kadar hiç bir araya gelmeyen hayır kurumları bir araya gelmiştir- bütün bunlar fark oluşturan hususlardı.

Akif İnan'ın Emek Platformunda bütün konfederasyonların üzerinde bir saygınlık ve yüksek temsil kudreti ortaya koymuştur. O gün için üye sayısı fazla olan Kamu-Sen ve KESK'in çok önünde öncülük yapmıştır. Ümmet ve milletin meselelerinin kucaklanması, vesayet her türlüyle mücadele konularında Memur-Sen'in bugünkü öncülüğünün temeli Kudüs Şairi Mehmet Akif İnan ile atıldı, muakkiplerince devam ettirildi ve şu anda da devam ettiriliyor.

Şair, yazar, öğretmen, fikir adamı, medeniyet öncüsü Akif İnan. Yüzlerce dergide gazetede yazmış, onlarca TV programı yapmış, eylemliliği ve teorideki muazzamlığı sendikada ortaya çıkmış bir Akif İnan. Bu, muazzam bir temeli beraberinde getirdi. Bize bunun içini doldurmak düştü.

Rahmet ve minnetle anıyorum.

Mehmet Akif İNAN
Sendikacılığı

Niyazi YAVUZ

Mehmet Akif İNAN

Sendikacılığı

Niyazi YAVUZ

Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı (2000-2002)

Mehmet Akif İnan'ın sendikacı kimliğini anlamak için onun televizyon ve radyo konuşmalarında, panellerde ve toplantılarda söylediklerine bakmak gerekir. O nedenle bu hususta özellikle genel kurullarda verdiği mesajları büyük önem arz etmektedir.

Mehmet Akif İnan, Eğitim-Bir-Sen'in İkinci Olağan Genel Kurul'undaki konuşmasında: *“Biz gelecek günlerin, kalıcı eylemlerin sendikasıyız. Sokağa dökülerek kendimize ve mesleğimize yakışmayacak tarzda hükümetlerden bir şeyler koparmak gibi bir politikamız yoktur. Bizler onurlu bir mücadelenin insanlarıyız. Bizim sendikamız bütün eğitimcilerin, eğitim davasına gönül verenlerin, barışın, kardeşliğin sendikasıdır. O nedenle sendikamız hiçbir siyasi yelpaze, hiçbir hizip, hiçbir grup ve kişinin etkisi altında değildir.”* diyordu.

“Kim ne derse desin toplumun mayası öğretmenlerdir. Öğretmenler topluma yön verir. Toplumun geleceğini kuracak olan da öğretmenlerdir.” diyor ve her birimizin unutamadığı bir öğretmenin bulunduğunu söylüyordu. Konuşması aynı zamanda eğitimi başarıya ulaştıracak değerleri özetler nitelikteydi: *“Demokratik toplumların en belirgin özelliklerinden biri örgütlenme hakkına sahip olmalarıdır. Örgütlenme hakkına sahip olmayan toplumların içinde buldukları toplumu da geliştirmeleri mümkün olmayacaktır. Sosyal adaletin teminatlarından biri örgütlenme hakkına sahip olmaktır. Örgütlenme hakkının engellendiği ülkelerde demokrasiden ve demokratik hukuk devletinden bahsetmek mümkün değildir. Ülkemizde, diğer demokratik ülkelere göre çok geç de olsa kamu çalışanları dışında kalan sosyal gruplar örgütlenme dolayısıyla sendikalaşma haklarını kazandıklarından ekonomik ve sosyal çıkarlarını, milli gelirden aldıkları refah paylarını koruyabilmişlerdir.*

Ülkemizde uzun süre sendikalaşma hakkı engellenen kesim, kamu kesimidir. Bu kesim toplu sözleşme ve grev hakkından hala mahrumdur. Kamu çalışanlarının hak arama ve alma şansları devamlı engellendiği için refah pastasından aldıkları pay, diğer kesimlerin aksine devamlı küçülmüştür. Sadece verilenle yetinmek mecburiyetinde olduklarından geçim seviyeleri devamlı düşmüş, yoksulluk sınırında yaşamak mecburiyetinde kalmışlardır. Olumsuzluklar birbirini takip etmiş, eğitimin kalitesi günden güne düşmüş, yığınla sorun ülke geleceğini tehdit eder duruma gelmiştir.”

Ülkesini aşk düzeyinde seven bir insan olan Mehmet Akif İnan; memurların fakirliğe mahkûm edilmesine, bir ömür boyu emek verdiği öğretmenlik mesleğinin saygınlığının bir kar parçası gibi erimesine, eğitimin problemlerinin yığınla artmasına daha fazla dayanamadı. Şair hassasiyetini bir tarafa bıraktı ve 1992 yılında Eğitimciler Birliği Sendikasını, 1995 yılında da Memur Sendikaları Konfederasyonu'nu kurdu.

Sendikal bilinç mücadele ede ede olgunlaşır. Kamu görevlilerinden bilinçli insana ulaşmak kolay değildir. Hak arama kültürünün olmadığı, verilenle yetinen bir toplumdan ve o toplumun kamu görevlisinden bahsediyoruz. Böyle bir toplumda kamu görevlisinden: 'Bana düşen görev ne? Ben de bir şeyler yapmalıyım' diyen birey yaratmak ve bu bireyler içinden örgütlü toplumu, hem de medeniyet değerlerimize bağlı bir örgütlü toplumu oluşturmak kolay değildir. Bastırılmış, sindirilmiş bir toplumun hak arama kültürünün hiç gelişmediği, tepki kabiliyetini kaybetmiş bir kamu kesiminde zorlугunu bile bile düşüncelerini hayata hâkim kılmak amacıyla eylem gömleğini sırtına giydi ve onu ölene kadar sırtından çıkarmadı.

Dokuz sene süreyle bıkmadan usanmadan, gece gündüz demeden Türkiye'yi bir baştan bir başa defalarca dolaştı. Günlerini bir salondan diğer bir salona, televizyon ve radyoların canlı yayınlarının birinden diğerine koşarak geçirdi. Çevresindekilerin çoğu onu anlamakta ve ona ayak uydurmakta güçlük çekti.

Benim tanıdığım zaman dilimi içinde, gördüğüm, öncesinde de söylenen ve yazılanlardan anladığım kadarıyla kolaycılığı seçen bir insan değildi. Zor işlerin adamıydı, mertti, cesurdu, haksızlığa tahammülü yoktu. Şairdi ama benim nazarımda o bir Köroğlu, bir Dadaloğlu'ydu.

O, kitlelere ulaşmasını iyi bilen, kitleleri etkileyebilen çok iyi bir hapti. "Her eylem yeniden diriltir beni." diyecek kadar heyecan ve enerji doluydu. Ancak onun anladığı eylem, kalıcı olan ve sonuç alan bir eylemdi.

Bana göre iki farklı Mehmet Akif İnan vardır:

Birinci Mehmet Akif İnan; bir mütefekkir, iyi bir yazar, büyük bir şair, nükteleriyle çevresine neşe, sohbetleriyle cana can katan, çok sevecen, hassas bir insan ve bir gönül adamı... İkinci Mehmet Akif İnan ise; kararlı, cesur, doğrularından ödün vermeyen, yorulmak

nedir bilmeyen, yiğit duruşlu, pos bıyıklı, kartal bakışlı bir mücadele adamı, kendi arkadaşlarının bile ayak uyduramadığı dinamik bir sendikacı...

Edebiyat çevresi yani sanatçı arkadaşları onun ikinci kimliğini biz sendikacı arkadaşları ise ilk kimliğini kıskandık ve bunu da sık sık dile getirdik.

Şair olmak yürek işidir. İnsanı, toplumu anlama işidir. Mehmet Akif İnan; halkını, onların acılarını, sıkıntılarını o kadar iyi anladı ki bunu şiirlerinde anlatmanın yanı sıra çözüm yollarını da göstermek istedi. Onu sendikacılık yapmaya iten de bu duygularıydı. Toplumun yaralarına bizzat merhem olmayı seçti. Düşündü, inandı, yazdı ve yaşadı. Zaten ona da bu yakışırdı. Şüphesiz onun en büyük eseri Memur-Sen'dir.

Hayır, vefatında ardında bıraktığı eserlerinin sayısı dört değil beştir. Beşinci eseri Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'dir. Bana göre en büyük eseri de beşinci eseri olan Memur-Sen'dir.

Mehmet Akif İnan'ın yazarlığı ve şairliği imbikten geçercesine dostları tarafından incelenmiş ve tahlil edilmiştir. Bunun yanında en büyük eseri olan sendikacılığı ise ihmal edilmiştir. Bu büyük bir eksikliktir. Mehmet Akif İnan'a yapılabilecek en büyük vefasızlıktır. O bir sendikacı ve eylem adamıydı. Senelerce beraber olduğu can dostları ve sendikacılık mücadelesinde bir süre birlikte olduğu arkadaşları bile kendisini değerlendirirken sendikacı kimliğine hiç dokunmamışlar ya da birkaç cümleyle geçiştirmişlerdir.

Sayın Nazif Gürdoğan Hocamız merhum genel başkanımızı değerlendirirken: “Şair adamın aklı sendikacılıkta olmaz, aklı sendikacılıkta olan adamdan da şair olmaz. Onun gözü sendikacılıkta değildi, onun için sendika işin eğlencesiydi. O, yakaladığı şiiri ve medeniyet anlayışını Anadolu'ya taşımak, geniş kitlelere ulaştırmak için şehir, kasaba ve köy demeden bir bir dolaştı. Sendikacılığı da araç olarak kullandı.” diyor.

Sevgili hocamızın değerlendirmesinin ilk kısmını rahmetlinin kendisi de doğrulamıştır ama son kısmına itirazımız var. Eğitim-Bir-Sen'in son genel kurulunda bir arkadaşımız, "Genel başkanımızın bundan sonra şair kimliğinden ziyade sendikacı kimliğini daha çok öne çıkarmasını bekliyoruz" deyince oturduğu yerden kalkarak: "Allah'tan kork be Şevket Hoca! Son on senede tek bir şiir, tek bir kitap mı yazdım." dedi.

Evet, o hayatının son on yılında belki hiç şiir, hiç kitap yazmadı. Yazmaya da lüzum görmedi. Düşündüklerini yazmak yerine sivil toplumla yaşamayı tercih etti. O, iş olsun diye sendikacılık yapmadı. İnanarak hem de ruhunun bir parçası olan şairliği bir tarafa bırakmak pahasına sendikacılığı seçti. Ülkemizin düzlüğe çıkmasının, sendikal mücadelenin sonucuna bağlı olduğunu ve gereğince çalışırsak bunu başaracağımıza inandığını söylerdi. Bizim de buna inanmamızı isterdi. "Buna inanmasam bu yaşta bu meşakkati çekmez, çekilir bir kenara yazar, çizer ve rahat bir hayat sürerdim." derdi.

O, bir sevda adamıydı. Bu ülkeye, bu ülkenin insanlarına sevdalıydı. Hakka, hakikate sevdalıydı. Hiçbir zaman fildişi kulelerden bakmadı. İçinden çıktığı toplumdan kopmadı. Onlara tepeden bakmadı. Ülkesini ve insanını canından çok sevdi, onların derdi ile dertlendi. Çözüm için sivil toplumun gücünü gördü ve sendikacılığı seçti.

O, prensip sahibi bir teşkilatçıydı. Sivil toplum örgütleri güçlenemedikçe gerçek demokrasiye ulaşamayacağına inanırdı. Sendika şubeleri kurulurken belli bir fikriyatta öne çıkmış, sivil insanların görev almasını istemezdi. Sevilen, toplumda saygı uyandıran insanları tercih ederdi. Mümkünse yönetimlerin toplumun her kesimine hitap etmesini isterdi. Prensiplerin dışına çıkılacaksa, işin içine siyaset girecekse, o bölgede teşkilat kurulmamasını yeğlerdi. Günü değil yarını düşünür, başarıların kalıcı olmasını isterdi.

O, çözümü sendikal mücadelenin başarısında gördü. Gittiği yerlerde öğretmen arkadaşlarımıza: "*Benim Milli Eğitim Bakanı olmamı*

ister misiniz?” diye sorardı. “Evet” cevabını alınca: “Hayır bu Milli Eğitim, bu ülkenin problemlerini çözemez. Değil bakan olmak, hükümet bile olsanız bir şey ifade etmez. Çözüm sendikamızı, çözüm konfederasyonumuzu en büyük yapmaktır. Arkasında yüzbinlerce üyesi olan bir konfederasyon, toplu sözleşme masasına oturduğunda, isteklerini almadan masadan kaldırmak mümkün olmaz. Öyleyse Memur-Sen Türkiye’nin en büyük konfederasyonu olmalıdır. Çalışırsak olacaktır da. İşte benim gayretim bunun içindir.” der ve buna inandığını çoğu zaman yeminle teyit ederdi.

Mehmet Akif İnan; Türkiye’nin birikmiş yığınla problemi olduğuna, bu problemlerin ayrı ayrı değil tek bir çözümü olduğuna inanırdı, o da ‘eğitim’di. “Toplumun temeli insandır. İnsan eğitilirse yani problem çözülmüşse Türkiye’nin bütün problemleri çözülür.” derdi. O’nun sendikacılık anlayışı çok farklıydı. O’nun sendikacılık anlayışında ideolojilere ve siyasi partilere angaje olmak yoktu. Ömrü boyunca bu prensibi oturtmak için çalıştı. Bir siyasi görüşe, bir ideolojiye saplanan bir sendikanın başarıya ulaşamayacağını, güdük kalacağını söylerdi. “Önemli olan toplumun bir kısmını değil, tamamını kucaklamaktır. Parçaya değil bütüne sahip olmaktır. Bölücü değil bütünleyici, birleştirici olmaktır.” derdi. Diğer sendika ve konfederasyonların özelliklerini anlatır, bizim farkımızı ortaya koyardı. “Başkalarının yanlışı ile uğraşmayın, önemli olan bizim doğrularımızdır. Doğrularımızın anlatılması kendimizin tanıtılmasıdır. Çalışırsak, çok çalışırsak Türkiye’de sendikal mücadeleyi kazanmaya ve toplu sözleşme masasına oturmaya en yakın ve en büyük konfederasyon Memur-Sen olacaktır. Ülkemizin düzlüğe çıkmasını, soygunun, talanın bitmesini, refah pastasının hakça bölüşülmesini, insan hakları ihlallerinin bitmesini istiyorsanız Memur-Sen’i toplu sözleşme masasına oturtmalısınız.” derdi ve kendisi de buna yürekten inanırdı.

Konfederasyona mensup on sendikanın maddi yükünü hep omuzlarında taşıdı. Çok sıkıntılar çekti. Vakurdu, üç aylık periyotlarla bir dergi, aylık periyotlarla da bir bülten çıkarmak istedi. Çıkardığı

bültenleri yüzbinlerce basıp Torosların tepesindeki bir köy öğretmeni arkadaşına ulaştırmayı çok istedi, ama maalesef olmadı, maddi imkansızlıklar yüzünden olmadı.

Mehmet Akif İnan'ı ziyarete gitmişim. "Hocam bir kitap hazırlasak" dedim. "Öğretmenlerle ilgili bir kitap...". "Benim derdime derman olacak şeyden bahset Niyazi Hoca." dedi. Belli ki bir şeylere kafası takılmıştı. Her şeye rağmen Eğitim-Bir-Sen yokluklar içinde gelişen ve büyüyen bir sendikaydı. Sözü değiştirerek oradan ayrıldım. Bir şeye kafam takıldı. Hoca çok zor durumdaydı. Kitap çalışmalarına hız verdim. Nihayet yaptığımız şey Milli Eğitim mevzuatını derleyip toplamaktan ibaretti. Bunun için de bakanlıktaki birçok arkadaştan yardım aldım. Kitapta ismi bulunan tüm derleyici arkadaşlara bunun için minnettarım.

Kitabın müsveddesini hazırladım ve tekrar Mehmet Akif İnan'ı ziyarete gittim. "Şuna bir bakar mısın hocam", dedim. Pek keyfi yoktu, belli ki sıkıntılıydı, müsveddeyi aldı, bir kitaba baktı bir bana baktı, kitabın sayfalarını hızlı hızlı çevirdi. Keyfi yerine gelmişti. "Canıma can kattın Niyazi Hoca, ama bu tam olarak olmamış, seni Hüseyin Tanrıverdi'ye göndereyim." dedi. Sayfa düzeni, mizanpaj gibi şeylerin tekrar yapılmasını istedi. Hizmet-İş Sendikası'nda bir çalışma daha yapıldı, kitaba son şekli verildi. 'Öğretmenin El Kitabı' adını verdiğimiz kitabı bazı belediyelere bastırarak ve bunu da yine belediyeler eliyle öğretmenlere, öğretmenler gününde dağıtacak ve bundan elde edilen geliri sendikanın giderlerinde kullanacaktı. Sanırım 'Öğretmenin El Kitabı' ilk defa Konya'da bir matbaada on bin adet basıldı. Daha sonra yirmi bin, otuz bin baskısı yapılan kitap, Memurun El Kitabı olarak da bastırıldı. O kitapların satışından elde edilen gelir, sendika çalışmalarında büyük ölçüde sendikayı rahatlattı.

Mehmet Akif İnan bizim dışımızdaki sendikalarla iyi geçinirdi. Eylem birliğini teşvik ederdi. Emek Platformu'nun kuruluşunda önemli rol oynadı. Platformun bütün eylemlerine hasta olmasına

rağmen katıldı. Hastalığı iyice ilerlemişti. Hepimiz onun hastalığından endişe ediyorduk.

Vefatından önceki son konuşmasında: “Memur-Sen memur sendikacılığında örnek hale gelmiştir. Fakat amacımız hükümetle toplu sözleşme masasına oturmaktır. Benim esas ilacım sizlerin duasıdır. Takdir ne ise o olur. Öbür dünyada yüz akıyla bu yolculuğa çıkabilir miyiz? Bilemiyorum. Bu konuda emin değilim. Hepinizden helallik istiyorum. Ben sizlere hakkımı helal ediyorum.” dedi. Amansız bir hastalığa tutulmuştu. Kanserdı. Durdurucu çare bulunamadı.

Hastanede kendisini ziyarete gitmiştim. O kartal bakışlı, cesur, doğrulardan ödün vermeyen, yorulmak nedir bilmeyen, dinamik mücadele adamından eser kalmamıştı. Kendimi zor tuttum. Çok yorgundu. O anda aklıma beni Eğitim-Bir-Sen yönetimine davet etmesi geldi. Eğitim-Bir-Sen'deki sekreteryalardan birine davet etmişti beni. Çok ısrar etti. Fakat ben, “Size dışardan daha faydalı olurum” dedim. Bu durum benim içimde bir ukde olarak kaldı. Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanlığı görevine gelmemde önemli bir faktör oldu.

6 Ocak 2000 tarihinde bir perşembe günü hayata gözlerini yumdu. O gece öyle bir geceydi ki tam bir mücadele adamının yıldızını da beraberinde götürmüştü. Ocak ayının karlı buzlu kış soğuğu bizim de yüreklerimize buz düşürdü.

Mehmet Akif İnan aramızdan ayrılalı on altı yıl oldu. Aramızdan ayrılalı on altı yıl geçmesine rağmen çok konuşulmaya devam etti, hala konuşuluyor ve konuşulacaktır. O'nu inceleyen herkes, O'nda kendisinden bir şeyler bulacaktır.

Seyfettin Ünlü Yedi İklim dergisinde kendisini ne kadar güzel özetlemiş, “Akif ağabey! Sen, mümbit Anadolu coğrafyasını ne güzel okumuştun. O coğrafyadan ne güzel insan kumaşları dokumuştun. Bilincimizin, ruhumuzun odalarında binlerce kandil tutuşturmuşsun.” demişti.

O, ömrü boyunca gönüllerde hep kandil tutuşturdu. Eminim ki bu kandiller bir gün projektör olacak ve dünyayı aydınlatacaktır. Şimdi perdeleri kaldırıp doğrudan kendisine seslenmek istiyorum.

Genel Başkanım, sağlığında seninle hep iftihar ettik, gurur duyduk. Prensiplerin yolumuzu aydınlattı. Bize bir bayrak bıraktın. Bıraktığın bu bayrağı yükseğe, en yükseğe dikmek, başlattığın mücadeleyi tamamlamak görevimiz oldu.

Gösterdiğin yoldan gittik ve tıpkı söylediğin gibi Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen birinci sendika ve konfederasyon oldu. En büyük sendika olduk. Ama seni hala arıyoruz.

Görevini yapan insanların huzuru içinde rahat uyu...

Ruhun şad olsun. Mekânın cennet olsun.

II

“Çağı kurtarmanın bir eylemidir
Çağ dışı görülen ilgimiz bizim”

Ali İzzet

Müstesna Bir Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

M. Fatih UĞURLU

Müstesna Bir Sendikacı

Mehmet Akif İNAN

M. Fatih UĞURLU

Büro Memur-Sen Genel Başkanı (1995-2003)
Memur-Sen Genel Başkanı (2000-2003)

Akif Abi'nin Türk Ocağı Merkez Müdürü olduğu yıllarda ben lise öğrencisiydim. Üstat Necip Fazıl'ın bir konferansı münasebetiyle 1966'da tanıştık. Biz onu gördük ve tanıdık tabii. O beni Fatih olarak belki de bilmiyordu. Esas birlikteliğimiz ve dostluğumuz, Nuri Pakdil'in önderliğinde çıkardıkları Edebiyat dergisi çerçevesinde oldu. Bu dergi çevresinde Akif İnan, Rasim Özdenören, Alaaddin Özdenören, Erdem Bayazıt, Cahit Zarifoğlu gibi meşhur "Yedi Güzel Adam" dediğimiz abilerimiz olduğu gibi bir de Nuri Pakdil'in özel dostları Fethi Gemuhluoğlu, Hasan Seyithanoğlu gibi zatlar da bulunuyordu. Bütün bu zatlarla Edebiyat dergisini çıkartırken, beraberliğimiz devam etti.

Edebiyat dergisi çerçevesinde beraberliğimizin yanı sıra, Akif Abi'nin sosyal bir kişiliği olması nedeniyle de bize yön veren bir abi pozisyonu da vardı. Akif Abi'nin o yıllarda, yani 1970'li yıllarda etrafındaki gençlere söylediği şey şuydu: "Kitap okuyun, kendinizi geliştirin, sokak hareketlerine katılmayın." O zaman yoğun bir anarşi dönemi ve sağ sol kavgası vardı. Akif Abi ve diğer yazar abilerle beraber olmamızın bize sağladığı en önemli katkı bu oldu. Biz sokak hareketlerine katılmadık. MTTB'de de gençliğin sokağa dökülmesini biz engelledik.

Bizim muhafazakâr gençliğin, dini düşünceye inanan gençliğin, daha doğrusu Büyük Doğucu gençliğin sokağa dökülmesini biz engelledik. Burada en büyük etken ismini saydığım yazar abilerimiz olmuştur. Akif Abi de bunlardan biridir. 1974'teki MTTB başkanlığım sırasında ismini saydığım büyüklerimizle birlikteliğimiz daha da arttı, ileriki yıllarda ailecek görüşmeye varan dostlukların temeli o yıllarda atıldı.

Akif Abi'nin ikramı seven bir kişiliği vardır. Etrafında her zaman gençler olurdu. Onlarla sanat ve edebiyat toplantıları yapardı. Bunu önceleri Edebiyat dergisi çerçevesinde yapardı. Sonra Maveria dergisi çıktı. Nuri Abi'nin meşhur 'Sükût Suretinde' dediği, kendisi 13 yıl diyor ama aslında 33 yıl süren- sükût dönemine girmesi Maveria dergisinin çıkması yüzünden oldu. Edebiyat dergisinden ayrılıp da Maveria dergisine geçince, Akif Abi Maveria'nın merkezinde bu sohbetlere devam etmeye başladı. Akif Abi bu sohbetleri yaparken Cahit Abi de öbür tarafta gençlere edebiyat sanat dersleri verirdi. Öbür tarafta Erdem Bey, Afganistan hatıralarını anlatırdı. Erdem Bayazıt'ın bir Afganistan seyahati vardı Yücel Çakmaklı ile birlikte. Bir okul gibi olan Maveria dergisi on iki, on üç yıl devam etti. Önce derginin merkezi İstanbul'a gitti. Bir süre sonra da kapandı.

Akif Abi, Ankara Fen Lisesi'nde Edebiyat öğretmeni idi. Birlikteliğimiz, toplantılarda, seminerlerde, konferanslarda devam etti; Memur-Sen'in kuruluşuna kadar geldi. Konfederasyon kurulacağı zaman bir gün beni Şehit Adem Yavuz Sokak'taki sendika merkezine çağırdı. Ben Kızılay'daki bu sokağa 'ideolojik sokak' derim, Milli

Nizam Partisi'nin Genel Merkezi o sokaktaydı, MSP Milletvekili Reşat Aksoy'un ofisi o sokaktaydı, İmam Hatip Mezunları Cemiyeti o sokağın sonundaki apartmanın 3. katındaydı.

Tabii o zamanlar bizim toplumumuzda sendikaya inanan hiç yok. Sivil toplum örgütlerine inanan yok zaten. MTTB'de başkanlık yaptığım zamandan bilirim ben bunun acısını. Akif Abi zor şartlar içerisinde, kendi kendine yeni tabirle deviniyor diyelim, eski tabirle çabalıyor, başka bir tabirle iğne ile kuyu kazıyor diyelim. Etrafında çok az insan vardı; Eğitim-Bir-Sen'de bile. 1995 yılında Akif Abi beni çağırdı ve Konfederasyonun kurulması gerektiğini bana anlattı. Ben 1991 yılında Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdür Yardımcılığı yaptığım sırada, bu konuda Rahmetli Necati Çelik benimle bir görüşme yapmıştı. Necati Çelik, "Sendika kurmamız lazım, memurların sendika kurması lazım" dediğinde, "Ben genel müdür muaviniyim, işveren durumundayım, fiilen de sendika kurmam etik olmaz, patron-amir sendika kurmaz ki." demiştim, böyle bir açmaz olmuştu.

Akif Abi'nin beni çağırmasındaki amacını anladım, "Tabii abi, destek olmamız lazım" diyerek çalışmalara başladım. Önce Kamu-Büro-Sen olarak, büro iş kolunu kurduk ve geliştirdik. Ben o tarihlerde Devlet Planlama'da müşavirdim, vaktim de müsaitti. Bizim iş kolu, büro iş kolu oluyordu, iş kolu sınıflandırmasında. Önce Kamu-Büro-Sen, sonra Büro-Memur-Sen olarak, büro iş kolunda sendikamızı kurduk.

Büro iş kolunda örgütlenmemizin ardından 9 Haziran 1995 tarihinde Memur-Sen Konfederasyonunu oluşturduk. Memur-Sen Konfederasyonu yönetiminde ben de görev aldım. Çalışmaya devam ettik. Fakat tabii, Konfederasyonu kurduk da sadece dosya üzerinde kurduk, 1998-99'a kadar, bir canlılık olmadı, fazla bir gelişme olmadı. Bunun nedeni de bizim muhafazakâr camianın sendikaya soğuk bakması, işi sıkı tutmaması vs. gibi sebeplerdir.

1999'da Emek Platformu'nu kurulmasıyla Memur-Sen ismi ön plana fırladı. Emek Platformu'nda her ne kadar, imkânlarımız kıt denecek kadar az olsa da Akif Abi'nin o lider kişiliği, karizması, şair

ruhu ve toparlayıcılığı, tok sesli özgüveni sayesinde, konfederasyon başkanlarının hepsi Akif Abi'ye hürmet etmeye başladılar, Hatta Emek Platformu'nu dağıtmaya kalktıkları zamanda bile, Akif Abi onları birleştirdi. Bir tek ortak payda, emeğin gücü, emeğin saygınlığı, emeğin hakkının verilmesiydi. Mevzu emek olunca, sağ-sol, radikal-muhafazakar demeden, bütün mevcut konfederasyonlar, bir anda dâhil oldular; konfederasyon olmayan büyük kuruluşlar, Mühendisler Birliği, Tabipler Birliği gibi kuruluşlar da girdiler. Dolayısıyla bir oluşum meydana geldi. Buradaki esas payda emek idi, emek olunca herkesin işine geldi, onu da Akif Abi sağlamış oldu. İşte o zaman Memur-Sen daha bir parladı.

Emek Platformu'nda Konfederasyon başkanları, üçer aylık sürelerle platformun başkanlığını yapıyorlardı. Böyle olunca KESK, DİSK, Türk-İş, Hak-İş, Kamu-Sen üçer aylık periyotlar halinde platform başkanlığını üstlendiler. Emek Platformu'nun toplantıları dönem başkanlarının mekânında yapılıyordu. Onun aracılığı ile Emek Platformu düşüncelerini hükümetle ve kamuoyuyla paylaşıyordu. İşçi ve memur sorunlarının tümü ile ilgili bildirimler yayınlıyordu. O zamanlar Memur-Sen, Beyazsaray Apartmanı'ndaydı, orada Eğitim-Bir'in bir dairesi vardı, biz de Memur-Sen olarak bir ya da iki kat altındaydık. Memur-Sen'e bağlı sendikaların, birer odası yok, birer masası yok, ancak birer çekmecesiydi. Yani sendikayı kurmuşuz, evrakları bir çekmeceye koymuşuz. Öbürününkini bir başka çekmeceye koymuşuz. Daha sonra taşındığımız Strazburg Caddesindeki binamızda sendikalara birer masa tahsis edince, sendika genel başkanları çok mutlu olmuştu. Oda da tahsis edilmemişti, ama bir masaları vardı, iki sendika bir odadaydı. Tabii oradaki binamız altı-yedi odalı, terası olan, basın açıklaması için salonu bulunan bir mekandı. Beyazsaray Apartmanındaki 3 oda 1 salon daireye göre, daha bir güzel, çok daha büyük bir mekâna geçmiştik. Müstakil mescidi, mutfağı falan vardı.

Akif Abi'nin resmi temaslarında çok dikkat ettiği bazı hususlar vardı. Akif Abi, Refah-Yol Hükümeti döneminde, bir kış günü bir sayın bakanı ziyaret edecek. Yerde otuz santimetre kar var. Bakan Akif Abi'yi 9 dakika falan bekletmiş, 10-12 dakika falan geçce Akif Abi

bakanlık binasından çıkmış, sinirli bir şekilde karlara basa basa geliyor. Yanında bir kişi daha var. Ben karşıladım, “Abi ne oldu” dedim. “Bırak canım ya, bizi bekletti bakan” dedi. Akif Abi ile kapıdan döndük geldik. Yani bütün bu işlere çok dikkat ederdi, randevularına titizlenirdi; ama imkânsızlıklar nedeniyle çok sapsmalar olurdu.

Memur-Sen’in çalışmalarında Ankara’da destek aldığımız bazı kurumlar, Türk-İş’e bağlı, Sağlık-İş Sendikası ve Genel Başkanı Mustafa Başoğlu, Tes-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Kumlu bize çok yardımcı oldular. Onların salonlarından ücretsiz bir şekilde yararlandık. Allah razı olsun. İstanbul’da bazı belediye başkanlarının ve Dok-Gemi-İş Sendikası Genel Başkanı Nazım Tur’un desteklerini ayrı tutuyorum. Bu arada tabii Akif Gülle’yi de anmak istiyorum. Ankara Otel’nde bir yemekli toplantı yaparak, Ankara’daki bazı iş adamlarından bir miktar destek toplamıştı.

Akif Abi etrafındaki arkadaşlarını en iyi yerlere layık görürdü. Akif Abi bu konuda da son derece mertti. Bürokraside desteklediği arkadaşları en üst makamlara gelmesi için, çaba gösterirdi.

Sivil toplum, sivil inisiyatif konularında sürekli etrafındakileri uyarmaya çalıştı, hatta bunu ölümünden bir ay öncesine kadar sürdürdü. Rasim Abi ile sohbetlerimizde ondan bahsederken sendikacılığın O’nun şair kişiliği ile nasıl bağdaştığını anlamadığımı söylerdi. Akif Abi ince ruhlu birisiydi. Zaman zaman bize de “Çocuklar benim esas işim şiir yazmaktır, fakat beni bu işlerle meşgul ediyorsunuz” diye dert yanardı.

Memur-Sen çalışmalarında tarafsızlığı, toparlayıcılığı, hoşgörüyü ön planda tutmaya çalışırdı. Sosyal ilişkilerinde her zaman centilmenliği ön planda tutar, insanlara hitap ederken iltifat edici ve gönül alıcı kelimeler kullanırdı. Kendisinin kişisel karizması her zaman ön plana çıkardı. Hatta bu konuda Rasim Ağabey, “Biz Akif ile aynı yaşta olmamıza rağmen, o her zaman bir ağabey idi” demiştir.

“Benim gibi birisinin Milli Eğitim Bakanı olmaktansa, en çok üyesi olan bir sendikanın başkanı olması daha iyidir” sözü rahmetliye aittir. Bu söz onun sendikacılık anlayışını özetlemeye yeterlidir.

Kendisi sivil toplum örgütlerinin önemine öyle inanmıştı ki bütün zamanını, emeğini, Memur-Sen'in güçlenmesine harcıyordu. Bunun gerekliliğine inancı tamdı.

Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı olarak tüm imkânsızlıklara rağmen Anadolu'yu karış karış dolaşarak gereğine inandığı sendikacılığı anlatmaya çalışıyordu. Sendika kavramına hiç de sıcak bakmayan Anadolu insanına bunu izah etmeye çalıştı. Tüm maddi imkânsızlıklara rağmen Memur-Sen ismini tüm Türkiye'ye duyurdu.

Sendikacı kişiliği ile katıldığı TBMM komisyonlarında iltifat görür ve fikirlerine her kesimden taraftar bulurdu. O sloganik olmaktan uzaktı. Basında yer almak için hiçbir zaman şovmenlik yapmadı. Her zaman kanunlara ve hukuka saygılı kaldı. O'nun doğal hayatı zaten saygılıydı. Üslup olarak özel hayatında ne idiye basının karşısında da öyleydi. Basında bulunduğu kesimin zarar görmemesi için aşırı özenliydi.

Kızınca içten kızardı, bir süre sonra kızdığı insanı onure ederdi. Onu yakından tanımayanlar serzenişlerinden alınırdı. Şahsi hatayı ile ilgili problemlerini hiçbir zaman gündeme getirmez ve mazeret üretmezdi.

Öğretmenliği bırakmayı hiç düşünmedi. Bürokrat kademelerde gözü olmadı.

Konuşmalarında yazılı belgeler hiç kullanmazdı. Kürsüde ve televizyonlarda kâğıttan okuma alışkanlığı yoktu. Katılacağı televizyon programlarına heyecanla giderdi ancak konuşmalarda tam bir profesyoneldi.

Akif İnan alçak gönüllüydü. O kadar ki zaman zaman odadan çıkar, çayını kendisi hazırlardı, mahiyetinde çalışan kişilere seviyesi ne olursa olsun arkadaş gözü ile bakardı. Cömertti, para tutkusu yoktu. Çok güzel giyinirdi. Uyumsuz giyinenlere kızar, güzel giyinmelerini tavsiye ederdi.

Akif İnan, müstesna bir kişilik ve müstesna bir sendikacıydı. Rahmet diliyorum.

**Mehmet Akif İNAN'la
Yarım Yüzyıl**

Zübeyir YETİK

Mehmet Akif İNAN'la Yarım Yüzyıl

Zübeyir YETİK

Bem-Bir-Sen Genel Başkanı (1997-2000)

Memur-Sen Genel Başkanı (2000-2000)

Can dostlarımla tanışma

1957-58... Ucu 1959 ve sonralara varacak bir olayın başlangıcı...

Teneffüste, omzumu duvara yaslamış, dergi okuyorum. Muhtemelen, Serdengeçti... Bir el omzumu kavrayarak sert bir sesle, “Ne yapıyorsun?..” diye soruyor. Dönüp bakıyorum, aynı şubeden olmamamıza karşın Fransızca derslerinde birlikte olduğumuz Nihat Armağan.. “Bunları burada okuma..” diyor, tehditkâr bir sesle. “Sana ne!..” deyip dergime dönüyorum; Nihat uzaklaşıyor..

Sonraki gün veya birkaç gün sonra, yine dergi okurken Nihat'a yakalanıyorum. Aynı üslupla, "Sana okuma dedim, belanı mı arıyorsun?" gibilerden bir şeyler söylüyor. Tam o sırada zil çalıyor; dersimiz Fransızca, Nihat'la aynı sınıfa giriyoruz ve ben ona olan öfkemle derginin sayfalarını sınıf tahtasına iğnelerle tutturuyorum. Nihat yerinden kalkıp bunları söküyor ve tartışmamıza fırsat kalmadan öğretmen sınıfa giriyor.

Sınıftan çıkarken yine Nihat yanıma geliyor. Ben öfkeyle uzaklaşmaya çalışırken, kolumdan tutarak, "Yanlış anlama" diyor. "Ben de bunları okuyorum; okurken görülürsen disipline falan verirler, bашın belaya girer." Böylece konuşarak bahçeye çıktığımızda, birden, "Akif Akif!" diye sesleniyor. Nihat'ın sınıf arkadaşlarından biri olsa gerek, yanımıza geliyor. Nihat bizi tanıştırıyor; Akif İnan ile tanışmamız böyle oluyor. Her ikimiz de edebiyatla uğraşp, şiir yazdığımız için daha kolay kaynaşyoruz ve özellikle de benim gazetede yazıyor olmam Akif'in bana olan ilgisini daha da bir arttırıyor.

Artık teneffüslerde üçümüz bir araya gelerek "dava" konuşmağa başlıyoruz. Ama, ne mümkün; her ikimiz de edebiyat derslerinde -bugünkü deyişle- "süper" olduğumuzdan, benim sınıftakiler bana, Akif'in sınıfındakiler ona ha bire edebiyat dersleri ile ilgili sorular soruyorlar, açıklamaydı vezin bulmaydı... Özellikle ikimiz bir arada iken bu yoğunlaşıyor; öyle ya, biri eksik bırakırsa diğeri tamamlar. Anlayacağınız rahat konuşma imkânımız yok.

Bunun üzerine haftada bir evlerde toplanarak sohbet etmeyi kararlaştırıyoruz. Abdülkadir Billurcu, Hüsnü Ata, Sabri Aslan, Mehmet Emin Balyan, Ali İhsan, Ali İnan, Nabi Kılıçoğlu, Cemal Kayar, İbrahim Kızılgöl ve şu anda ismini hatırlayamadığım birkaç arkadaşın daha katıldığı bu haftalık toplantımızın verimli olması için bir de haftalık toplantı yapıyoruz. İlk yarım saat güncel konuları konuşuyor, ardından bir saat hafta içinde okuduğumuz kitap ve makaleleri özetle anlatarak tartışıyor, sonraki bir buçuk saatte de iki gruba ayrı-

lıp belli bir konuda münazara yapıyoruz. Amaç, hitabet ve tartışma yeteneğimizi geliştirmek.

Akif İnan, bir hoca ile sürtüşmesi sonucu kaydını Maraş Lisesi'ne aktardığı için bu toplantılara uzun bir süre katılmamış olsa da, bu gidişi bizlere bir başka kapı açıyor. Orada tanışıp, aralarına katıldığı grubun üyeleri olan Nuri Pakdil, Erdem Beyazıt, Rasim Özdenören, Alaattin Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Hasan Seyithanoğlu ile ileriki yıllarda aramızda bir köprü oluşturuyor ve böylece Urfa ile Maraş, sanki, özdeşleşiyor.

Urfa Lisesi'nde tanışıp kaynaşmış olan bu üçlü, 1960'tan sonra, güzel bir tecelli ile ülkenin üç büyük şehrine yerleşecektir.

Nitekim, Lise sonrasında, Yüce Takdir gereği, Nihat'ın payına İstanbul, Akif'inkine Ankara, bana da İzmir düştü.. Yıllarca oralarda çırpındık, davamız için.. Onlar hep buldukları yerde iken, ben İzmir'den sonra kısa bir Ankara, uzunca bir Urfa durağı yaptıktan sonra İstanbul'da karar kılabilirdim..

Nihat, ta baştan itibaren ve hep yayıncılıkla uğraştı; kitaplar yayınladı ve daha önemlisi hem kendi yayınladıklarını, hem de başkalarını genç insanlara okutmak için büyük bir azimle çırpındı.. Bir dönem "okumuş" olanların büyük bir bölümünün Nihat'ın sabırlı takibi sayesinde okumuş olduklarını söylemem abartı olmayacaktır.

Akif, bir süre Hilâl dergisini yürüttükten sonra Türkocağı Genel Merkezinde görev aldı, oraya gelen gençlerle ilgilendi.. Üniversiteyi bitirdikten sonra, öğretmenliğe başlayarak "insan kazanma"yı bu alanda sürdürdü.. Daha sonra Edebiyat ve Maveria dergilerinin yayınına katkıları oldu.. Bu arada açık oturumlara katıldı, konferanslar verdi, günlük köşe yazıları ve kitaplar yazdı..

Ben ise, gazetecilik yaptım, İzmir Türkocağı'nı bir "okul"a dönüştürüp, sonra bu "okul"un Buca Eğitim Enstitüsü ve Üniversite'ye dek uzanmasına çalıştım, daha geniş bir şemsiye ve daha kucaklayıcı bir

kuruluş düşüncemin ve çabamın ürünü olarak ortaya çıkan Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği ile daha geniş kitlelere ulaşmağa çabaladım..Ve, o gün için bizim kesimdeki bütün dergilerde yayınlanan makalelerimle yazmağı sürdürdükten başka üç ayrı derginin de yayınına katkıda bulundum.. Sonraki Urfa yıllarımda ise, yazıyı da bırakmaksızın, kurduğum üç dernek ve bir sendika ile, sonradan Urfa'ya, sonra Türkiye'ye damgalarını vuracak genç bir ekibin yetişmesine katkıda bulundum. İstanbul'a Milli Gazete'nin başına geldikten sonra da konferans ve seminerlerle davamı anlatabilmek için hiç bir fırsatı kaçırmadım..

Dikkat edilirse, benimle ilgili paragraf iki dostumunkinden uzun...

Çünkü, Nihat diğer “ikimiz”e göre daha tedbirli; Akif ise, diğer “ikimiz”e göre daha temkinli idi.. Bana gelince, ben onlara göre sanki daha tevekküllüydüm, ataktım ve o yüzden daha çok dal üzerinde dolaşıyordum ve bu da –işte gördüğünüz gibi- paragrafı genişletiyordu..

Bu yapı farkımız dolayısıyladır ki, Nihat hep soran, sorgulayan ve bunun sonuçlarına göre de “öneren” kişiydi.. Akif, “sohbet” ehliydi ve özellikle edebî konulardaki sohbetine doyum olmazdı. Ben ise, eylemden yana yapım dolayısıyla “tartışan” kişiydim, tartışarak anlatmağa çalışırdım..

Ve yine aynı sebepten ötürü, ben, dernekçilikten büyük fayda ummuş, ileride kurulacak bir partinin zeminini oluşturur umuduyla Türkiye Komünizmle Mücadele Derneği'nin doğumuna yol açan “şemsiyesi daha geniş bir dernek” fikrinin hayata geçmesi için çırpınmış, Urfa'dayken bile derneklerle bir dirilişi yakalamağa çalışmış; dahası, İzmir'de henüz Demirel'i genel başkan yapmamış olan AP'nin çalışmalarına katılmış, daha sonra Milli Nizam için olsun, Millî Selâmet için olsun koşuşturmuş, Öz-Metal-İş'i kurarak bizim kesimde sendikacılığı başlatıp, HAK-İŞ Konfederasyonunun kuruluşunu gerçekleştirmiştim..

Bunları yaparken, her iki dostumdan da eleştiri almıştım.. Onlar, biri tedbir diğeri temkin gereği, benim bu çıkışlarımı pek de onaylamıyor; özellikle fikrî çalışmalara ağırlık vermemi istiyorlardı.. “Elbette haklılardı, ama, ben fikrî çalışmayı da boşlamıyor, yazıdan kopmuyordum..” diyebilirim, bu bir gerçek; ama, asıl gerçek onların haklılığıydı..

Nitekim, kitap yazma dönemim bu çalışmalardan uzaklaşmam, hat-ta günlük yazıyı bırakmam ile başladı.. Ve, dahası, yeniden “hizmet” aşkıyla İSKİ’nin önerisini “evet” dememle birlikte bu dönem sona erdi.. Tekrar başladığım memur sendikacılığı ise, bu gerçeğin tuzu biberi olacaktı...

Ankara’ya göçüyoruz

Yıl, 1964... Ben Ankara Hukuk Fakültesi’ne girmemi sağlayacak sınavları, çalıştığım gazetenin sahibi Osman Zeki Efeoğlu da milletvekilliği seçimlerini kazanmış. İzmir’den Ankara’ya naklediyoruz. Ancak, Akif İnan almakta bulunduğum maaşı çok düşük bulup da “Bunu patronu ile birde ben konuşayım.” deyince, O. Zeki Efeoğlu ile bir görüşme yapıyoruz. Bu görüşmede Akif’in Efeoğlu ile yaptığı pazarlık sonucunda anlaşma olmuyor, ben gazetemden ayrılmak zorunda kalıyorum ve bir süre sonra da Ankara’da yayınlanan günlük Adalet Gazetesi’ne geçiyorum. Ankara yıllarım böyle başlıyor.

“Söğütaltı”

1964-1965’ler... Akif İnan, Nuri Pakdil, Atilla Koç, Erdem Beyazıt, Rasim Özdenören, arada birde Mehmet Soyak, Kemal Kelleci, Kemal Düzkale, Yüksel Yalçınkaya, Sabri Aslan, Cengiz... Mehmet Kiremit başta olmak üzere bir grup halinde hepimiz bir aradayız.

Hemen her gün, işini bitiren Akif İnan’ın müdürlük yaptığı Türkocağı’na geliyor, orada buluşup görüşüyor; çoğu zamanda Gençlik Parkı’ndaki Söğütaltı diye adlandırdığımız çay evine gidip, sohbet-

lere orada devam ediyoruz. Burada olduğumuz zamanlarda halka daha bir genişliyor, katılımcı sayış artıyor, mekân bir akademiye dönüşüyor. Bu katılımcılar arasında kimler yoktu ki? Hafızamın zayıf olmasına karşın, bunlar arasından dikkati, zekası ve bilgisiyle dikkatimi çekmiş olan Şükrü Karatepe'yi anımsayabiliyorum. Onunla sendikacılık yıllarımda Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı iken de görüştüğümüzde “Söğütaltı Akademisi”ni de yâd etmiştik. Bu görüşmede Karatepe'nin sarf ettiği “Benim ilk asıl üniversitem orası oldu.” şeklindeki sözleri, sanırım oradaki sohbetin mahiyetini anlatmak için yeterli.

Fakültede son Sahne

Yıl 1967... Ankara Hukuk Fakültesi'nde öğrenci olmama karşın, bir yılı aşkın bir süredir Urfa'dayım. Fakültedeki kayıt kuyut, harç yatırma işlemlerimle kendisine telgraflar çekerek rica bulunduğum Dostum Akif İnan ilgileniyor. Ben de zamanı geldiğinde Ankara'ya gidip sınavlara giriyor sınavlardan sonra yine Urfa'ya dönüyorum.

1966-1967 öğrenim yılı kayıt yenileme harcını yatırması için de, Kasım ayında olacak sanırım, yine Akif'e bir telgraf çekiyor ve sınav zamanı olan Haziran ayında da atlayıp Ankara'ya gidiyorum. Ama sınav harcını yatırmak için fakülteye gittiğimde grip bir durumla karşılaşıyorum.

Görevli eleman benim sınava giremeyeceğimi, çünkü öğrenci olmadığımı ifade ediyor. Üçüncü yılım olduğunu belirtip, pasomu, öğrenci karnemi şunu bunu göstermeme karşın, adam “Nuh” diyor “peygamber” demiyor. Bildiği/dediği tek cümle şu: “Kayıt yenilemediğin için öğrencimiz değilsin ve sınavlara girmezsin.”

Ne ise, moral bozuk, boyun bükük, Türkoçağı'na Akif'in yanına gidiyorum. Beni büyük bir sevinçle karşılıyor. “Nasıl, iyi hazırlandın mı?” diye soruyor. Ben de “Evet; ama sınavlara giremeyeceğim” diye yanıt veriyorum. Telaşlanıyor, “Hayrola, neyin var? Halinden bir şey olduğu belli, anlat hele “ diyor.

Sevgili Dostuma, tutup da, “ Kayıt harcımı yatırmamışsın, ondan...” diyecek halim yok ya... Onu üzmemek için yolda geldiğim uydurduğum gerekçeyi aktarıyorum: “Sınav harcını yatırmak için fakülteye gittiğimde laf olsun diye posta kutusunu karıştırırken adıma gelen bir telgraf buldum. Anlaşılan benim yola çıkışımın hemen ardından çekilmiş; annem çok hastaymış. Hemen dönmem gerekiyor, otobüs için biletimi de aldım. Hareket saatine kadar da seninle olayım diye geldim.”

Akif çok üzülmüştü. Bir yandan beni teselli etmeye çalışıyor, öte yandan da “Belki önemli bir durum yoktur acele etme tanıdıkları arayalım, onlar size uğrayıp bir haber versinler de ona göre hareket et” diyordu. Ama, ben, önemli bir durum olmasaydı telgraf çekilme-yeceğini, bu yüzden de dönmek zorunda olduğumu belirtiyorum.

Tam o sırada odacılardan biri girip, Başkanın belli bir evrakı istediğini söylüyor. Akif de o evrakı başkan verdiğini belirtiyor; ama odacı bir daha geliyor, “Başkan evrakın sizde olduğunu söylüyor.” diyor.

Akif, yerinden hiddetle fırlayıp, çıkıyor; az sonra daha büyük bir öfkeyle dönüyor. Kendisinde olduğu söylenen evrakı bulmak için çekmeceleri çıkarıp masanın üzerine boca ediyor.

Yerlere dökülenleri toplamasına yardım için eğildiğimde ise, elime Urfa mahreçli ve açılmamış bir telgraf geliyor, hemencecik ceketimin kolunun için yerleştirip, tuvalet bahanesiyle çıkıyorum.

Telgrafi açıyorum, evet benim telgrafım. Besbelli Akif telgrafımı okumamış ve kayıt yenileme harcını da o yüzden yatıramamış. Ama, nasıl olur?

Odaya dönüyorum, hem de ferahlamış olarak... Arkadaşımın ihmalinin olmadığını bilmenin verdiği rahatlık. Ama niye okumamış, okuyamamış onu merak ediyorum. Sohbet sırasında bu sorunun yanıtını da buluyorum. Eşinin hastalığı dolayısıyla Uşak’a gidip epeyce kaldığını belirtiyor. Anlattığına göre, bu süre, benim telgraf çek-

tiğim günler. Anlaşılan, “Telgraf önemli, ortalarda kalmasın” diye odacılar kilitli çekmecenin üst tarafından bir fiskeyle içeriye fırlatmışlar, o da gidip en diplerde kalmış. Normal şartlarda çekme dip bucak karıştırılmayacağı içinde, ta benim bulunduğum gün çekmecenin masanın üzerine boca edilmesine kadar da ortaya çıkmamış.

Durum benim için tam anlamıyla açıklığa kavuşmuştu. Ama, üzülmesin diye Akif’e; Akif’in kulağına gider de üzülür kaygısıyla da, hemen hemen her şeyimi bilen Atilla Koç da dâhil, hiç kimseye hiçbir surette söz etmedim. Yine bu sebeple, bir çıkar yol bulmak için herhangi bir araştırma, soruşturma da yapamadım. O yüzden de benim Hukuk Fakültesi ile ilişkim bir bakıma, bitmiş oldu.

Öğretmenliğe başlıyorum

1966’ın yaz aylarında, bir gün kahvehanenin önünden geçerken kadim dostlarımdan Şair Mustafa Ayhan Abamor’u gördüm. Epeydir görüşmemiştik, selam verip hemen yanındaki kürsüye çöktüm. Hasret giderecektik.

Konuşurken, haliyle, ne edip en eylediğimizin sorgusu sırasında benim iş arayıp da bulamadığımı öğrenince, “Yahu, öğretmenlik için başvursana; sen yedek subaylığını öğretmen olarak yapmamış mıydın?” dedi.

“Öyle ama...” dedim. “Askerlik bitiminde, öğretmen kalmak isteyip istemediklerimizi sorduklarında ben kalmayacağımı belirtip ayrılmıştım.”

Meğerse Ayhan da öyle yapmış, ama sonradan başvuruda bulunup öğretmenliğe başlamış.

Onun önerisi/uyarması üzerine hemen İzmir’e, tam anımsamıyorum belki de Torbalı’ya, başvuruda bulundum ve atanma yeri olarak da Urfa’yı tercih ettim.

Gerekli prosedürü tamamlayarak, belki de Ankara’ya filan da uğradıktan sonra, Urfa’da öğretmenliğe başladım.

Urfa Türkocağı

O sırada Akif İnan Türkocakları Merkez Müdürüydü. Benim de İzmir Türkocağı gençlik kolu başkanlığı yapmış olmak gibi bir “referans”ım vardı. Akif’e yazarak, Ocağın şubesini kuracak olursak, mâli destek verip veremeyeceklerini öğrenmek istedim. Mümkün olacağı yanıtını alınca da, gerekli işlemleri yaptım. Bir süre sonra Genel Merkez’den Şube kuruluş yetkisi ile birlikte 500 Liralık bir para da geldi.

Türkocağı, Urfa’daki çalışmalarımız için bir atlama taşı, bir muharrik kuvvet, belki de yeni filizlenen bir yeniden diriliş için can suyu oldu. Genel Merkezin kuruluş yetkisi ile birlikte 500 lira küçük bir masa, bir daktilo makinesi, birkaç sandalye bedelini, bir de çarşıdan mahallelere girişteki sokaklardan birinde bulunan 8-9 metrekarelik bir dükkânın birkaç aylık kirasını ödemeğe yetti.

Afiş hazırlamak için karton-mürekkep, arada bir bastırduğumuz bildiriler ve sonraki aylarda kira ödemeleri, elektrik parası ve benzeri ödemeler için ise, benim öğretmenlik maaşımın hatırı sayılır bir bölümünü tahsisat olarak ayırmak zorunda kalmıştım.

Çünkü üyemiz yoktu ve gece gündüz orayı dolduran İbrahim Halil Çelik, Mehmet Atilla Maraş, Halil Soran, Mehmet Oymak, Galip Oymak, Edip Gönenç, Abdülkadir Subaşı, Yusuf Demirkol, Osman Saatçi, Mehmet Okay başta olmak üzere 10-15 gencin tamamı öğrenciydi.

Öğretmenler Sendikası

Öğretmenler Sendikası’na gelince...

Günlerden bir gün Okul Müdürü Dur Ali Bey, Milli Eğitim Müdürlüğü’nden “telefon zinciri” ile bir talimat geldiğini, bunun gereği olarak (yanılmıyorsam, Çarşamba günü öğlenden sonra) Öğretmenler Lokalinde bir toplantı yapılacağını ve buna bütün öğretmenlerin katılması gerektiğini söyledi.

Kalkıp, toplantıya gittik. Lokal tıklım tıklımdı. Adım atacak değil, nefes alacak bir durum yok. Köyde kentte ne kadar öğretmen varsa hepsi çağrılmış.

İlk konuşmayı dışarıdan gelen biri yaptı. TÖS'ün yöneticilerinden biriydi. Sendikalaşmanın önemini ve TÖS'ün bu alandaki etkinliklerini filan anlattı. Ardından müfettişlerden biri konuşarak, talimat ve tehdit arası bir ifade ile bütün öğretmenlerin bu sendikaya üye olması gerektiğini belirtti.

Onun eksik bıraktığı tehditleri de Milli Eğitim Müdürü'nün öğretmen olan eşi tamamladı. Toplantı sonrası kapıdan çıkan hemen herkesten, müfettişlerin gözetiminde, kapı ağzına konulmuş masanın üzerinde hazır duran öğretmenler listesine, "TÖS'e üye olma" imzası alındı. İmza atmayan birkaç kişi ya var ya yoktu.

Çünkü o sırada Urfa'da müthiş bir "sol" baskısı vardı. Vali Kemalettin Gazezoğlu sıkı solcuydu. Emniyet Müdürü -ki, sonradan Edirne'de iken görevden alınmıştı- ondan daha beterti.

Siyasi kısım mı cemiyetler masası mı derler her ne ise onun komiseri Abdülkadir (Karazincir ya da Karademir gibi hatırlıyorum soyadını) cami kapılarında durup cemaatin takkesini ve hatta ellerindeki kitapları alıp yerlere fırlatan biriydi. 7 ilköğretim müfettişinden 6'sı solcu, bunların 4'ü ise azgın takımındandı. O kadar ki, teftişe gittiklerinde öğretmenlere hangi gazeteyi okuduklarını soruyor, Cumhuriyet'i salıkılıyorlardı. Bu artık nasıl bir salıklama ise, öğretmenler teftiş göreceklelerini tahmin ettikleri günlerde sınıflarındaki masalarında o gazeteyi bulundurmamak ihtiyacını duyuyorlardı.

Öğretmenler Derneği de onların yönetimindeydi. Nitekim birkaç yıl önceki seçimde Milli Eğitim Müdürü'nün eşine rakip liste çıkan Osman Hoca (benim çok yakın dostumdu, 1960 öncesi Demokrat Türkiye Gazetesi'nde köşe komşusu olarak yazıyorduk; soyadını şimdi bir türlü çıkaramadım) öğretmenlikte kalamamış kendini

başka bir kuruma naklettirmişti. Hatta bir gün bana başına gelenleri aktararak, “Bunlar seni yaşatmayacak” yollu nasihatte bulunmuştu.

Toplantı sonrasında öğretmenlerden 200’e yakın imza alınmıştı, TÖS üyeliği için. Bir şeyler yapmam gerekiyordu. İşte bu düşünceler içinde iken, “başörtülü öğretmen” olayı cemaat de risk altına girince Öğretmenler sendikasını kurmak şart oldu. Hemen oturdum, öğretmenler sendikası adına bir beyanname hazırladım. “Urfa Şubesi Başkanı” olarak imzalayıp matbaaya gönderdim.

***

Ancak, bu olmayan şubeyi oluşturmak zorunluluğu vardı. Yazışma çok zaman alabilirdi. Hemen atlayıp Ankara’ya gittim. Sendika Genel Başkanı Selahattin Arıkan’la İzmir’de bulunduğum yıllarda tanışmıştım. Kuruluş yetkisini alıp, vakit kaybetmeden Urfa’ya döndüm.

Ayağımın tozuyla Türkocağı şubesine gidip, ulaşabildiğim öğretmen arkadaşlarla bir toplantı yaptım. 38 yıl sonra hatırlayabildiğim kadarıyla Durmuş Ali Ekber, Mehmet Avşar, Yahya Şahin, Mustafa Bayram, Kadir Parlak, Ahmet Halıcı, Reşat Habergetiren, Müslüm Erbil, Mehmet Kabul, Emin Fidan bu toplantıya katılmıştı. Hemen yönetim kurulunu oluşturup dilekçeyi valiliğe, beyannameyi halka ulaştırdık.

Sendikayı kurduktan sonra TÖS’ün önünü kesmek için hemen harekete geçmem gerekiyordu. Ama görevli olduğum okullarda normal tedrisat yapıldığı için okulları dolaşacak zamanın yoktu. İzin de vermezlerdi. Nihayet Tuzcuoğlu soyadlı bir doktor hanımdan, İzmir günlerimizden filan söz ederek, bir veya iki günlük rapor aldım. Diğer doktorlar tembihli oldukları için sahiden hasta olduğumda bile, kapı kapı dolaştığım halde, bana rapor vermemişlerdi ve içlerinden biri de bana “tembih” konusunu anlatmıştı. Sanırım bahsettiğim doktor yeni gelmişti ve “tembih” edilmesi için zaman kaybetmeden ben raporu koparmıştım.

Ve tabii şehrin sokaklarına düştüm, o okul senin bu okul benim, diye. Aksilik bir de yağışlı gün. Elde şemsiye yayan yapıldak merkezdeki bütün okulları dolaştım. TÖS'ü anlattım, kendi sendikamızı anlattım, onları bizim sendikaya üye olmaya çağırdım.

Öğretmen arkadaşlarım benim sendikama üye olmağa çekindiler doğal olarak, ama sonuçta başarılı olmuşum. TÖS, topladığı 200'e yakın imzaya karşın ancak 67 öğretmeni üye yapabildi. O'da benim gitme imkânına sahip olamadığım köylerde görev yapan öğretmenleri... Şehirde olanları bitirmiştim.

Önemli bir not: Pek çok kimse tarafından Milliyetçi Öğretmenler Sendikası diye bilinmesine karşın, Selâhattin Arıkan'ın Genel Başkanın bulunduğu bu sendikanın adı "Öğretmenler Sendikası" idi. Bu ad sonradan "Milliyetçi Öğretmenler Sendikası" olarak değiştirildi mi ya da o adda bir başka sendika var mı bilmiyorum.

BEM-BİR-SEN olayı şöyle başladı:

Bir gün Akif İnan bana uğradı. Genel Başkanı bulunduğu Memur-Sen'e bağlı sendikalardan belediye iş kolunda faaliyet gösteren Bem-Bir-Sen'in genel yönetim kurulu üyelerinin hem kendi aralarında hem de Genel Merkez'le uyumsuzluk içinde bulunduğunu anlattı. Söylediğine göre yönetimi değiştirmekten başka çare kalmamıştı. Benim geçmişimde gerek Öğretmenler Sendikası dolayısıyla memur sendikacılığı ve gerekse kurucusu olduğum Hak-İş Konfederasyonu dolayısıyla işçi sendikacılığı olduğu için, bu birikimin Memur-Sen'e de katkı sağlayacağını düşündüğünden Bem-Bir-Sen'in başına geçmemi istiyordu.

Konuyu Büyükşehir Başkanı Tayyip Bey ile de görüşmüş, ondan "İyi de acaba Zübeyir ağabey böyle bir görevi kabul eder mi? cümlesiyle ifade ettiği bir tür onay almıştı. Anlaşılan öneri ikisinin ortak projesi durumundaydı.

Benim “fart-ı muhabbet” türünden aşırı sevgi duyduğum bu iki insandan gelen öneriye esasen “Hayır!” diyebilmem mümkün değildi. Ama şu “yeni söylem” için sendikal ortamın çok uygun olacağını da düşününe öneriyi kabul ettim. Bu kabul edişte, İSKİ’de tamamen avara kasnak durumuna gelmiş olmam dolayısıyla “hizmet” için fırsat kolluyor oluşumun da payının bulunduğunu belirtmeliyim.

Ve, “peki” dedim. Yanlış anımsamıyorsam 1997 Yılıının Eylül Ayı içerisinde yapılan bir olağanüstü genel kurul sonucunda yeni bir ekiple Bem-Bir-Sen Genel Başkanlığına seçildim.

İlk iş olarak sendikadaki bürokratik kimi eksiklikleri tamamlayıp aksaklıkları giderdikten sonra, hemen teşkilat çalışmaları için yurdun büyük bir bölümünü kapsayacak bir geziyi programlamaya giriştik.

Söylemimizi “Amacımız, Doğal Hukuktan hareketle her tülü oligarşiye karşı çıkararak katılımcı demokrasiye ulaşmaktır” cümlesiyile sloganlaştırmıştım. Ancak bunun sendikal alana oturtulması ve özellikle de sendikayı açacak bir yaygınlığa ulaşması için amacı gerçekleştirecek bir de yöntem, uygulama alanını açacak ek bir söyleme daha ihtiyaç vardı.

Hakkında dava açılmış olan Refah Partisi’nin kapatılacağı kesindi. Elbette yerine yeni bir parti kurulacaktı. Ama gerek ülke şartları ve gerekse dünyanın gidişatı “ideolojik” partiler için pek de elverişli görünmüyordu. Artık “kitle partileri” söz konusu olacaktı. Bu gerçek de “yöntem/ek-söylem” belirlemek için bir kapı oluşturabilirdi.

Çünkü kurulacak “kitle” partisi ya da partilerinde etkili olunabilmesi için bir yol bulmak gerekiyordu ve bunun yolu da hemen hemen bütün demokratik ülkelerde olduğu gibi “sivil toplum kuruluşları”ndan geçiyordu. Üstelik “amaç” olarak belirlediğimiz “katılımcı demokrasi” de bunu gerektiriyordu. İşte, sendikal faaliyet devreye burada giriyordu.

Sendikalar gerçekte öyle olmasa da ülkemizde “sivil toplum kuruluşu” olarak kabul ediliyordu. Üstelik sendikaların, belirlediğimiz amaç açısından bakarsak, sahici sivil toplum kuruluşlarına göre daha avantajlı bir durumu vardı. Bu kuruluşlar bağış ve benzeri desteklerle faaliyet gösterdiği için kimi zaman destek aldıkları kimselere göre hareket edebiliyorlardı. Hâlbuki sendikalar üye aidatları ile yaşamlarını sürdüren kurumlar olarak kimselere borçlu değildi ve daha çok yansız ve demokrat olabilirdi. Kaldı ki, sahici bir sivil toplum örgütlenmesi için kendi ayakları üzerinde duran sendikaların öncülüğüne de ihtiyaç vardı.

Evet, artık söylemimiz kendi içinde bir bütünlüğe kavuşmuştu ve Anadolu’ya çıkabilirdik.

Buraya bir not düşmek istiyorum:

İlk çalışma gezisine çıkacağız. Yol üzerinde doğal olarak Ankara’ya uğradık. Bir gece orada kalıp yola devam edeceğiz. Tabii Ankara’ya gelince ister dostluğumuz sebebiyle Akif İnan’a, isterse Bem-Bir-Sen Genel Başkanı olmak hasebiyle Memur-Sen Konfederasyonuna uğramadan geçmemiz mümkün değil.

Nitekim öyle yaptık. Akif beni görünce “Hayrola Zübeyirciğim? diye sordu, her Ankara’ya gelişindeki görüşmelerimiz gibi. Ben de sendika olarak bir aylık gezi programı yaptığımızı ve 20-25 ile uğrayacağımızı söyledim.

Akif, “Ne gezisi bu, neler yapacaksınız?” diye sorunca da, ben, “Akif, bugüne kadar yazılarımızla, konuşmalarımızla, insanı ayağa kaldırıp yürütecek bir yere kadar getirdik; ama şimdi bu getirdiğimiz yerden uçuruma yuvarlanacaklarını görüyorum. Onları uçurumun kenarından geri çekmeğe gidiyorum.” dedim.

Bu cümlem üzerine Akif’te oluşan celallenme halini görmeyi istemedim. Büyük bir öfkeyle, “Hayır Zübeyirciğim, hayır! Biz insanla-

rımıza yürümeyi öğrettik, onları uçurumun kenarına şu eşek oğlu eşekler getirdi, biz değil!”

“Haklısın ama, ben yine de bu felaketi önlemeğe çalışmak için gideceğim.” dedim.

Akif gerçekten de haklıydı. Bu ülkenin düşünür, yazar, çizer takımı –evet- insanlarımızı yürüyüşe geçirmişti, bir takım kimseler ise basiretsiz politikaları ve hatta küçük hesapları ile onları işte uçurumun kenarına sürüklemişlerdi.

Yalnızca insanımız değil, “Davamız” da böyle bir tehlikenin eşliğinde, belki de ortasındaydı. 28 Şubat sürecinin anlamı, gerçekten, buydu.

Akif'in Vefatı

Akif'in vefatında Şanlıurfa'daydım. Aslında günlerdir oradaydım. Hatta nerede ise Şanlıurfa'ya götürüldüğünden itibaren. Arada bir önemli kimi görüşmeler için Ankara veya bir başka yere bir iki günlüğüne gidip, sonra da benim 40 yıllık Aziz Dostum'un yanına dönüyorum.

Beklenen bir ölümdü. Öyle de olsa, acısı yüreklerimizi oymağa yetmişti. Ülkenin dört bir yanından Akif dostları ve Akifi sevenler Urfa'ya akın etmişlerdi. Çok uzun süredir görüşemeyen dostlar bile orada görüşme imkânı bulmuş; sağlığında dostlarını bir araya getiren Akif'in cenazesi de onları bir araya getirmişti.

Muhteşem bir cenaze merasimi oldu. Büyük kalabalık vardı. Akif'in yakınlarına ilk başsağlığı dilekleri mezarlık çıkışında iletildi. Benim Akif ile dostluğumun kardeşlikten daha ileri bir dostluk olduğunu bilen kardeşleri o kalabalıkta beni bulup kendi yanlarına alarak “ta-ziyeyi kabul edenler” sırasına kattılar.

Mezarlık dönüşü önce Akif'in amcası oğullarından birinin mezarlığın yakınında sayılabilecek evine geçtik. Çok kalmadık, bizi alıp

“taziye evi” olarak tahsis edilen Halepli Bahçedeki Belediye Sosyal tesislerine götürdüler. Adet olduğu üzere üç günlük “taziye” için orada oturduk. Dördüncü gün kardeşlerimle, Akif’in kardeşleri olmaları hasebiyle kardeşlerim olan “kardeşlerim” ile ve diğer yakınlarla vedalaşıp Ankara’ya döndüm.

Bir Yolaçıcı Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

Salim USLU

Bir Yolaçıcı Sendikacı

Mehmet Akif İNAN

Salim USLU

AK Parti Çorum Milletvekili TBMM İdare Amiri

Öz Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı (1995-2011)

Hak-İş Genel Başkanı (1995-2011)

Rahmetli Akif Bey’le tanışmamız 70’li yıllarda oldu. O yıllarda bizim kurduğumuz bir dernek vardı: Akıncı İşçiler Derneği. O dernek maharetiyle, zaman zaman çeşitli illere giderek bir işçi hareketi içerisinde bizim de var oluşumuzun temellerini orada atmıştık.

Bu çalışmalar sırasında Akif Bey’in bilgisi, birikimi, ufku bizim açımızdan son derece önemliydi. Çünkü biz, ‘bir işçi hareketi olmalı, ama bu işçi hareketi, sadece tabelasıyla ve kullandığı amblemle farklı olmamalı; bunların ötesinde bir misyonu taşımalı’ düşüncesindeydik.

Bu hareket, hem yerli değerleri temsil eden bir hareket olmalı, hem de iini bizim doldurmadığımız kimi kavramlara, argümanlara aklı-mızı ve vicdanımızı teslim etmeden, evrensel doğruları yerli değer-lerle mezcederek; kendi kültürümüze, kendi değerlerimize, kendi medeniyetimize ters düşmeyen yeni bir söylemle ortaya çıkmalıydı. O nedenle, bu hareketin çalışmaları çerçevesinde Akif Hoca'yla çok kere birlikte olduk.

Zaman zaman şehirlerarası seyahatlerimiz oldu. Hatırladığım, bir-çok yer var; ama mesela Zonguldak'a beraber gittik geldik. Tabii o günlerde arabamız, atımız yoktu; otobüsle gittik geldik. Otobüs yolculuklarında epey bir sohbetimiz oldu. Akif Hoca, bir anlamda, sendikal kültürde31990'lı yıllara geldiğimizde de bir memur sendi-kasının kurulması gerekliliği üzerine olgunlaştırdığımız düşünceleri kendileriyle paylaştık. Örgütlü birçok sendika veya konfederasyo-nun hatta pek çok akademisyenin mevcut anayasaya göre memur sendikası kurulamaz dedikleri bir yerde biz memur sendikası kurul-masının gerekli olduğunu savunuyorduk.

1990'lı yılların başında Hak-İş, memur sendikaları hareketini yü-reklendiren bir başlangıç noktası oluşturmuştur. Türk-İş'in ve diğer sendikaların "Sendika kurmak mümkün değil, anayasa değişmeden olmaz, memurlar sendikalaşamazlar" dedikleri bir yerde biz, memur sendikalarının kurucusu, teşvikçisi olduk. Kurucuyuz biz. Tabii bu ilk, Eğitim-Bir-Sen olmadı. Biz sendika olarak, sendikal anlayış ola-rak, şu anlayışa sahibiz. Biz sivil toplum örgütü olarak örgütlenme özgürlüğünü savunmak durumundayız. Hangi örgüt olduğuna, ya da kim olduğuna bakmak durumunda değiliz.

Türkiye'de memur sendikalarının kurulması konusunda ilk ve öncü hareket öğretmenlerden gelmiştir. Ve bugün Eğitim-Sen olarak bili-nen bir sendikal hareket, yani KESK'e bağlı "Eğitimciler Sendikası" o zaman Eğitim-İş adıyla kurulmuştı; onları yöreklendiren, teşvik eden, katkı veren bir rolümüz oldu. Çünkü biz temel ilke olarak ör-

gütlülüğü savunuyoruz. Kim kuruyor, hangi siyasi mesajı veriyorlar, bu bizi ilgilendirmiyor. Biz modern bir toplumun örgütlü bir toplum olduğuna inanıyoruz. Demokratik bir toplumun örgütlü bir toplum olduğuna inanıyoruz. Örgütlü toplumun ortak akılı kullanmak konusunda daha etkili olacağını düşünüyoruz. Aynı zamanda sorumlu davranışların daha fazla olacağını düşünüyoruz. O nedenle de KESK'e bağlı Eğitimciler Sendikası'nı teşvik ettik. Yüreklendirdik. Sonra iki ayrı sendika kuruldu. O zaman bağımsızdı Eğitim-İş. Eğitim Sen'le birleştiler ve başka bir sendika oluşturdular.

Bunların arkasından da bizim Eğitim-Bir-Sen kuruldu. Daha yerli değerlerle, evrensel doğruları sentezleyen bir sendikal hareket olarak, bir kardeş sendika olarak yola çıktı. Eğitim-Bir-Sen'e de mekânlarımızı verdik, Hak-İş'in bünyesinde bir kat verdik. Oradan memurlara hizmet göturdüler. Daha sonraki süreçlerde yine Hak-İş'in boşalttığı sendikalardan birisinin yerini masraflarını karşılamak suretiyle Eğitim-Bir-Sen'e teslim ettik. Sonra konfederasyon şekline dönüştüler. Bugün hamdolsun hem nicel olarak hem nitel olarak Türkiye'nin en önde gelen sendikal hareketi oldu.

Hak-İş'in ve Memur-Sen'in kuruluşunda kesinlikle siyasal bir bağ yoktur. Böyle bir bağ var gibi gözükür. Ama asla ve kat'a yoktur. Örgütler büyüdüğü için böyle bir bağ var zannediliyor. Bir defa organik bir bağ yok. Somut olaylar karşısındaki tavırlarımız çoğu zaman farklı olabilmıştır. Çoğu zaman diyorum, örnekleri var bunun, ama hepsi de farklı olmamıştır. Mesela yerel seçimlerin öne alınması ya da ertelenmesi konusunda. Ya da başkanlık sistemine geçilmesi konusunda o zamanki Refah Partisi'yle Hak-İş olarak ters düşmüşüzdür. Çok doğal, çünkü Hak-İş bağımsız ve özgün bir örgüttür. Siyasilerle dostluğumuz vardır. Sendikalara ve sendikalaşmaya katkıları vardır ama bu bağın organik bir bağ olduğu ya da düşüncelerin aynılaştığı, hiçbir farklılığın, görüş ayrılığının olmadığı anlamına gelmez. Yoksa bu bağ var, biz kurduk anlayışı doğru değil. İddiadan ileri gitmez.

Aynı zamanda Eğitim-Bir-Sen'in kuruluşunda da ben çok iyi hatırlıyorum o günleri, şu an hayatta olan tanıkları da var, bu konuda yayınlanmış çeşitli kitaplar ve söyleşiler de var. Eğitim-Bir-Sen'in kuruluşunda onlarla görüştüm. Dedim ki 'Böyle bir sendika harekete geçiyor, öğretmenler sendikası yola çıkacak, siz de katkı verin' dedim. Kesinlikle bugün hala hayatta olan o zamanki Refah Partisi'nin önde gelen yetkilileri dediler ki, 'Hayır. Biz böyle bir oluşuma katkı vermeyiz'. 'Çünkü' diye gerekçeleri sıraladılar. Bu insanlar hayatta olduğu için isimlerini zikretmem doğru olmaz. Bir tanesini söyleyeyim, rahmetli Akif Hoca için 'o bizden değil' dedi. Sizden olup olmaması önemli değil. Sonuçta Akif Hoca, bir partiye ya da bir derneğe hapsedilemeyecek kadar engin düşünceleri, derin birikimi, geniş ufku olan bir insandır. Böyle bir insanı zaten tek bir kişiye, gruba, partiye hapsetmek yanlıştır. Bırakın hepimizin Akif İnan'ı olsun, bırakın hepimizin sendikası olsun. Buna benzer şeyler var. Nitekim o konuşmaya tanıklık yapan insanlar da var bugün. Belki isimlerinin zikredilmesi şu ortamda uygun olmaz incitici olabilir.

Hak-İş'le ilgili yayınlanmış kitaplar var. Nitekim Hak-İş'in kurulmasına kimlerin karşı çıktığı o kitaplarda mevcuttur. Onu da belirtmek istiyorum. Sonraki süreçte dünya görüşü noktasında örtüştüğümüz noktalar olmuştur. Bu bizim desteklediğimiz, kurdurulduğumuz anlamına gelmez. Bu bize haksızlık olur, biz böyle bir ihtiyacı kendi öz tecrübelerimizle, birikimimizle, öz düşüncelerimizle tamamen kendimize ait, özgün bir yapı olarak oluşturduk, yola çıktık ve yürüdü. Zaman zaman katkılar, ayrışmalar, tartışmalar olmuş olabilir; bunlar karşı olmak ya da ait olmak anlamına gelmez. Aynı zamanda bu örgütlerin bağımsızlığını da tartışmaya açmak olur. Yanlış olur.

O dönem bir arkadaşımızla beraber Akif Hoca'nın evine gittik. O ara Fen Lisesi lojmanında kalıyordu. Oradan aldık Hak-İş'e getirdik. Dedik ki bir memur sendika kurulması lazım, o zaman daha konfederasyonlar yok, önce bir öğretmen sendikasıyla yola çıkmak lazım. Memur sendikacılığına, başta öğretmen sendikasıyla baş-

lanacak, daha sonra diğer iş kollarında örgütlenilecekti. Zaten bir sendika yasası yoktu ve diğer iş kollarının hangileri olduğu da belli değildi.

Yola çıkarken işin başında Akif Hoca'nın olması bizim açımızdan son derece önemliydi. Birincisi Akif Hoca bir mütefekirdi. İkincisi, bizim medeniyet kodlarımızı çok iyi biliyordu. Üçüncüsü, kavramlara kendi değerlerimize uygun anlamlar yükliyordu. Dördüncüsü, kendi inandıklarını hayatında sınımış tecrübeli bir kişiydi ve yaşadığımız olaylar karşısında ilk kez karşılaştığı bir olay olsa bile anında teşhis koyabilecek, bir çıkış yolu gösterebilecek, istikamet verebilecek bir birikime sahipti.

Mehmet Akif İnan'ın bu ağabey konumu ve bilge kişiliği, kurulacak memur sendikası hareketinde önemli bir kazanım olarak görüldü. Hele hele ağabey konumuyla bir de kişiliği yan yana gelince, memur sendikası hareketinin aynı zamanda fikri temelli bir hareket olması gibi bir özelliği de öne çıkar diye düşündük. Yoksa diğer sendikalara alternatif bir sendika kurdunuz, bir iş kolunda üçüncü, beşinci sendikayı da siz kurdunuz, lakin bir fikri aidiyetiniz yoksa, bir zihinsel silsile izleyerek kurulmamışsanız, bir medeniyet hareketi değilseniz, bunun çok fazla bir anlamı yoktur.

Biz bu ihtiyacı nerden duyduk? Hak-İş kurulduğunda, doğrusu Hak-İş'in yol istikametini çizecek, kavramları yerli yerinde kullanacak ve bizim medeniyet kodlarımıza uygun söylemler geliştirecek bir bilge diyebileceğimiz öncümüz olmadı. Zamanla, olaylarla rastlaştıkça ihtiyacı belirledik. Oysa bir memur sendikası hareketinin kuruluşunda Hak-İş'in birikimiyle, memur sendikası hareketinin başına gelebilecek bilge kişinin bilgisi, ufku ve sağlam karakteri bir araya gelirse kurulacak memur sendikası, örgüt olmanın ötesinde Türkiye'nin toplumsal dönüşümüne katkı sağlayacak, zihinsel bir rönesansı gerçekleştirebilecek bir hareket olabilir, dedik.

Ve o dönemde Akif Bey'in en uygun kişi olduğuna karar verdik, kendisini Hak-İş'e davet ettik. Aynı gün konuyu Hak-İş'te konuştuk. "Çocuklar beni bırakın ben yazmak istiyorum" dedi. Ama tabii biz böyle bir boşluğun daha çok içinde olduğumuzun farkında olarak ısrarımızı sürdürdük.

Necati Çelik Hak-İş'in başında... Ben varım, Hüseyin Tanrıverdi Bey ve bir kaç arkadaş daha, bu şekilde yola çıktık. Sıkıntılar mutlaka oldu ama zannediyorum buğun Memur-Sen'in geldiği nokta, merhum Akif İnan'ın varmak istediği yerdi, diye düşünüyorum.

Bir sivil toplum örgütü olacak, nicel olarak fazla olacak; iş kolunda kurulu sendikalardan sayıca fazla olacak ama aynı zamanda sendikal hareketin bir kalabalık kitle hareketi olmasının ötesinde, nitelikli bir sivil toplum örgütü olma özelliğine sahip bulunacak.

Zihinsel anlamda, fikri anlamda, değerlere sadakat anlamında, yaşadığımız süreci doğru analiz edecek, kendi kodlarımızla doğru yorumlar yapacak doğru değerlendirmeler ve sonuçlar ortaya koyacak bir harekete ihtiyaç vardı. Mehmet Akif İnan'ın varmak istediği yerin burası olduğunu düşünüyorum. O aıdan, herhangi bir örgütün adının, tabelasının farklı olması değil; aynı zamanda zihinsel anlamda kendi kodlarına sahip olarak yürüyüşe çıkıyor olması son derece önemliydi. Bu çerçevede Memur-Sen'in demokratik reflekslerinin çok güçlü olduğunu düşünüyorum.

Memur Sen'in çatışmacı bir sendikal anlayışın ötesinde uzlaşmacı bir sendikal anlayışa sahip olduğunu düşünüyorum. Uzlaşma gibi bir kavramın sendikal kültürdeki doğrudan karşılığı, sol jargondan bakanlar bakımından teslimiyetle eş anlamındadır. Oysa bizim uzlaşmaya yüklediğimiz anlam, adaletli bir anlaşmadır. Aslanan barışı korumaktır, barışı sağlamaktır ancak barışın yegâne şartı adalettir, "Adaletsiz bir barış sizin için zillettir" anlayışına uygun, barış temelli bir uzlaşma öngörülmüştür. Barış temelli, adalet temelli uzlaşma. Böylece çatışma kültürü reddedilmiştir. Tamamen sınıfsal kavramlarla izah edilen çatışmacı sendikal anlayışın yerine adalet temelli uzlaşma yaklaşımının gerekliliği buğun daha çok ortaya çıkmıştır.

Bizim el yordamıyla ve kendi medeniyet kodlarımızla vardığımız bu kanaat, Batı'daki sendikaların varmış olduğu yerdir.

Nitekim Batılı sendikalar, bu uzlaşma kültürünü öylesine kurumsallaştırmışlardır ki hem “endüstriyel demokrasiyi” kurumsallaştırmışlar hem de “sosyal ortaklık” diye bir kavram geliştirmişlerdir. Yani taraflara bilgiyi kullanmayı, bilgiye ulaşmayı kendine güvenmeyi, aynı zamanda da barışı korumayı, sorunun parçası değil çözümün tarafı olmayı öğreten bir anlayış ortaya gelmiştir. Sorunun parçası yerine çözümün tarafı olduğunuz zaman aynı zamanda sorumlu sendikacılık anlayışı da gelişmiştir. İşte bu anlayış, Batının el yordamıyla ulaştığı, acı tecrübelerle büyük bedeller ödeyerek ulaştığı bir yerdir; bizim medeniyet kodlarımıza da son derece uygundur. Yani fitrata uygundur. İlahi hukuka uygun bir yaklaşımdır. Dolayısıyla bizim amacımız da zaten bu bir kısım ideologların ya da kendi tecrübe, kendi yaşam biçimleriyle yönlendirdiği bir sendikal hareket yerine, insan fitratına ve ihtiyaçlara en uygun bir sendikal hareketin özellikle adalet ve barış temelli sendikal hareketin ortaya çıkarılmasıydı. İşte bizi diğerlerinden ayıran fark da tam burasıydı. Dolayısıyla hem Hak-İş hem Memur-Sen kendi değerlerimizi önceleyen bir anlayışla yola çıkmışlardır. Tabii bu işin mimarlarından birisi de her ne kadar toplu sözleşme masasına oturma imkânı olmasa da anlayış itibarıyla Akif Hoca olmuştur.

Akif Hoca'nın bir başka özelliği de sivil toplumcu oluşudur. Akif Hoca, resmi düşüncüyü sorgulayan, resmi düşüncenin dayatılan görüşlerini kendi hayatına referans olarak görmeyen, daha bağımsız daha özgürlükçü bir düşünceye sahip olması, aynı zamanda kamu vicdanını temsil eden bir sivil toplum anlayışına sahip olması nedeniyle gerçek bir sivil toplumcudur. Ve aynı zamanda da özellikle kendi sahip olduğu o kültürün; uğruna yıllarını verdiği, emek verdiği, kavgasını verdiği medeniyet kültürünün oluşması ve toplumun vicdanı olması konusunda sivil toplumlarının önemli rolü olduğunu düşünmektedir; sendikal hareketi iyilikleri artırmak ve toplumda kötülüklerle mücadele etme hareketi olarak görmektedir. Miting ve panel konuşmalarında bunun kodlarını da yakalamak mümkündür.

Mehmet Akif İnan'ın bilge kişiliğinin getirdiği özgüveni ve katkısı Emek Platformu'nda da görmek mümkündür. Emek Platformu'nda yeni kurulmuş bir Memur-Sen'in nicel olarak etkisi yoktur. Doksanlı yılların ortalarında çok iyi hatırladığım bir olayı aktarmak istiyorum: Dönem sözcüsü Hak-İş'ti. Emek Platformu'nda biraz sayısal üstünlüklerin belirleyici olması üzerinde çalışıldı. Yaptığımız bir toplantıda o zamanki DİSK başkanı ile KESK başkanı arasında bir gerilim çıktı. Orada, Akif Hoca'nın sağlam düşünceleri, konuları çok iyi kavriyor olması, sürat-i intikal sahibi olması ve aynı zamanda hâkim tavrı çok etkili oldu ve konunun bir çatışma, tartışma yaşanmadan, daha barışçıl bir biçimde çözümlenmesine katkı sağladı. Orada Akif Hoca'nın kişiliği, karakteri ve bilgeliği belirleyici olmuştur. Onu önemsiyorum. Yani Memur-Sen'in sayısal gücünden ziyade Akif Hoca'nın nitelikleri, karakteri orada belirleyici olmuştur. İşte Emek Platformu'nun tartışmaya ve dağılmaya yüz tuttuğu bir anda onun kişisel ya da kurumsal çıkarlar uğruna birlikteliği zedeleyici davranışlar karşısındaki birleştirici tutumu emek platformunun devamını ve önemli hizmetler yapmasını sağlamıştır. Bu önemlidir.

Emek Platformu, en başlangıçta kurumların ideolojik veya siyasi pozisyonlar olarak sadece tepki veren tenkit eden bir anlayış yerine teklif eden bir anlayış içerisinde hareket etmesi ve aynı zamanda çözümün tarafı olarak masaya oturulmasının sağlanması gibi önemli işlevler görmüştür. Mesela, **Zorunlu Tasarruf Fonu ve Konut Edindirme Yardımı (Key) Hesabının** Ak Parti döneminde tasfiyesi öngörülmüştü. Oysa bu, bizim yıllardır talep ettiğimiz bir husustur. Sayın Ali Babacan'la Emek Platformu'nun bileşenleri olarak oturduk, sabaha kadar **Zorunlu Tasarruf Fonu'nda ve Key Hesabı'nda** biriken tüm paranın hak sahiplerine iadesini orada kararlaştırdık. Hatta bu iadenin ne şekilde yapılacağı, hangi takvimlerde gerçekleşeceğini Ali Babacan Bey'le tartışarak yaptık. O masanın etrafında Emek Platformu'nun tüm bileşenleri vardı. Bugün kadar sadece meydanlara çıkıp sadece tepki veren, tenkit eden bir hareket olma-

nın ötesinde çözümün bir tarafı olma iradesini ortaya koyan bir birliktelik. Bu olay, Emek Platformu'nun belki de bütün bir sürecinde en önemli hareketlerinden, kilometre taşlarından biridir.

Buna benzer başka örnekler vermek de mümkün. Mesela 2008-2009 yıllarında yapılan Sosyal Güvenlik Reformu yine Emek Platformu bileşenlerinin katılımıyla oldukça sancısız gerçekleştirilmiştir. Oysa daha geriye gidin 1999'da yanılmıyorsam Sayın Okuyan'ın bakan olduğu dönemde bir Sosyal Güvenlik Reformu oldu. Bugün, emeklilik sorununda yaşanan birçok sonucun başlangıcıdır o. 1999 depreminin yaşandığı günlerde, depremin acısına rağmen mezarda emekliliği öngören bir düzenleme, o tarihlerde yapılmıştır. Bugün emeklilere yaşatılanlar o günlerin yarattığı kötü sonuçlardır.

O dönemlerde eylemlerde rahmetli Akif Hoca'yla birlikte olduk. 1999'da Ankara'da ve diğer illerde bayağı önemli mitingler yaptık. O mitinglerde tepkimizi ortaya koyduk. Ancak, o tepkilerin teklife dönüşme imkânı bile olmadı. Tek taraflı bir monolog halinde, tek taraflı bağırarak kaldık ve sonuçta hükümet parlamentodan bize rağmen yasayı çıkardı. Biraz da zannediyorum o dönemin konjonktürü içerisinde sayın Derviş'in de önemli etkisi vardı; dışarıdan da emeklilikle ilgili sosyal damping uygulanmaması konusunda bazı önermeler vardı herhalde. IMF'nin de çok etkili olduğu bir dönemdi. Dolayısıyla biz yasaları kendi ihtiyacımıza göre değil toplumsal ihtiyaçlara, beklentilere göre değil; dışarıdan bir kısım güç odaklarının tatmin edecek tarzda çıkarıyorduk. Onların telkinlerine uygun çıkarıyorduk. Ve o nedenle de onların istediği düzenlemeler yapıldı.

Emek Platformu o dönem yaşanan sıkıntılar nedeniyle olgunlaşarak yoluna devam etmeye başladı. 2000'de Akif Hocamızı kaybettik. Daha sonraki süreçte Emek Platformu siyasallaştırılmak ve bir siyasi platforma dönüştürülmek istendi. İdeolojik aidiyetlerin Truva atı gibi kullanılmaya başlandı. Sivil toplum örgütü olma özelliğini,

niteliğini kaybetti. Oysa iktidar heveslisi ya da iktidar karşıtı olmak sivil toplum öğretisine de aykırıdır. O noktada ayrışmalar yaşandı ve Emek Platformu dağıldı.

Emek Platformu'nun yasal bir karşılığı yoktu ama Uluslararası Çalışma Konferansı'nın yani İLO organizasyonunun konvansiyonlarında üçlü danışma öngörülmekteydi, o konvansiyona uygun düzenlemeler daha sonra yasalarımızda yer almıştır.

Memur sendikalarının da yasalara rağmen kurulması ve arkasından yasaların çıkarılması, bir toplumsal talebin hızla ve yüksek sesle ifade edilmiş olmasından ve toplumsal örgütlenmenin bir olgu olarak ortada var olmasından sonra, parlamento ve hükümet, mevcut olguya uygun bir yasal zemin oluşturma ihtiyacı duymuştur. Şimdi bir sendika var yok sayıyorsunuz. Sizin yok saymış olmanız yetmiyor, kurulmuş sendikalar var. Yasal olarak yok ama toplumsal meşruiyet var. Orada toplumsal meşruiyet, toplumsal talep bir olmuş bu sefer parlamento toplumsal taleplerin ve meşruiyetin gerisinde kalmamak adına -tabii evrensel hakikateler de var- yasayı çıkartmıştır. Tabii daha sonra yasa çeşitli defalar da değiştirilmiş ve geliştirilmiştir ama o çıkartılan yasalar, değiştirilen düzenlemeler biraz da sendikaların katıldığı, katkı verdiği çalışmalarla oluşturulmuştur. Yüzde yüz sendikaların istediği değildir ama mantalite olarak üçlü danışmalarla, ortak akılla, ortak ihtiyaçlarla, evrensel hukukla ya da evrensel referanslarla oluşturulmaya çalışılan bir düzenleme vardır. Yani bütünüyle doğrudur deme imkânımız yok. Zaten bütünüyle doğru yapsanız bile işleyişini, işlevini, sorumluluğunu, amaçlarını doğru belirleseniz bile bu alan çok dinamik bir alandır. Ve bu dinamik alanın dinamizmine uygun olarak düzenlemelerin zaman zaman tekrarlanması, yenilenmesi gerekmektedir. İşte o ihtiyaçlar da şimdi ortaya çıkıyor.

Mesela dün AVM'ler yoktu. AVM'lerin olmadığı bir yerde bir kısım çalışma şekilleri, mesela partime çalışmalar vs çok gündeme gelmi-

yordu. Ama şimdi o kadar çok arttı ki, iş yeri tarifleri ve tanımları değişince ister istemez siz, yeni değişen ihtiyaçlara göre iş ve işyeri tariflerine göre ya da teknolojinin ürettiği yeni meslek ihtiyaçlarına göre ya da çalışma koşullarına göre yeni baştan oturup var olan görüşlerinizi revize etmek ihtiyacı duyuyorsunuz. İşte bu, sendikacılıkta bilgiyi kullanmaktır. Ve sendikacılıkta proje sendikacılığı dediğimiz olay bu vukufiyettir. Tüm bu gelişmeleri masanın üzerine yatırıp yeni bir pozisyon belirleme, yeni sendikal anlayışın olmazsa olmazıdır. Eski sendikal anlayış merhum Mehmet Akif Hoca'nın da reddettiği eski anlayış, yeniçeri yaklaşımıdır. 'İstemezük!'. Bilinen tek kelime 'istememezük'tür. Ne getirirseniz getirin 'istememezük'. Peki, ne istersiniz dediğinizde ortaya hiç bir şey konulmadığını görürsünüz.

Nitekim son yıllar incelendiği zaman çalışma yaşamına dair çıkan düzenlemelerde sendikaların daha etkili olduğu görülür. Ama buna karşılık çalışma koşulları, iş yeri tarifleri, tanımları, işçilik tarifleri bir hayli değiştiği için artık yeni şekillere ayak uyduramayan sendikal hareket ve bu arada çalışma yaşamındaki liberalizmin, özgürlükçülüğün ötesinde bir fırsatçılığa, açgözlülüğe dönüşmüş olması, çalışma yaşamında yeni krizler ve kaoslar oluşturuyor. Mesela, bir örnek vermek gerekirse, dün evde çalışma diye bir şey yoktu. Ama bugün evde çalışma işi var. Söz gelimi bu çağrı merkezleri denen Call Centerlarda evde bir bilgisayar, bir telefon sizin işinizi eve getirebiliyor. Hele bir de engelliyseniz evinizde bir masada bir telefonla işyerine gitmeden bütün işinizi yapabiliyorsunuz. Şimdi ne yapacaksınız burada? Ev temizliğine giden kadınların sosyal örgütlenmesi otobüs duraklarından ibaret. Oysa o insanlarla ilgili niteliklerin artırılması, sorumlulukların paylaşılması, o insanların sosyal güvenlik haklarının teslim edilmesi, teslim edilirken herhangi bir yerde çalışan işçi gibi düşünmek yerine daha esnek bir yaklaşımın belirlenmesi gibi yeni ihtiyaçlara eski sendikal anlayışta bir karşılık bulamazsınız. Toptan kabul ya da toptan redde dayalı ya da eskimiş

sloganlarla davranışları belirleyen bir anlayış bu yeni ihtiyaçları, ortaya çıkan olguları anlamakta ve izah etmekte zorlanmaktadır. Tavır belirlenmesi, teklif üretilmesi son derece zordur. İşte bütün bunlar bilgiyi kullanmaktan geçiyor özgüvenden geçiyor.

Yeni sendikal anlayış. Yani Hak-İş ve Memur-Sen'in ortaya koyduğu yeni sendikal anlayış. Özellikle Akif Hoca'nın bu anlamda da çok katkısı vardır. Biraz da bu, sendikal süreçleri yakından takip edip kavramların tutsağı olmadan olaylar karşısında doğru pozisyon almaya yöneliktir. Bu da esnek olmayı gerektiriyor. Yani dinleme anlama ve esneme. Diyalog kavramının unsurları bunlar. Yoksa masaya oturmak, el sıkışmak, çay içmek diyalog değildir. Önce dinleyeceksin; dinlemek için önyargılarından vazgeçeceksin. Ve sivil toplum örgütleri siyasete yandaş, devlete oyundaş olmazlar. Onu da biz bu süreçte ortaya koyduk. Sendikal hareketin istikametini çizerken sendikaların devletten ve siyasetten bağımsız ve evrensel doğruların yanında, kamunun işleyişini denetleyen bir hareket olduğunu düşündük. Bunun bizim kültürümüzdeki izdüşümü nedir, biliyor musunuz? Toplumda iyilikleri artırmak, kötülüklerle mücadele etmektir. Bu, emri bi'l-maruf, nehyi ani'l-münker kültürüne birebir denk düşmektedir.

Memur sendikacılığın başladığı ilk yıllarda bir defa şeytan taşlamaktan geleceği planlamaya pek fazla fırsat bulamıyorduk. Ağır maddi sorunlar, sendikal mevzuattaki eksiklikler ve ardından Hoca'nın rahatsızlığı gibi engellerle karşılaşıldı. Doğru-düzgün bir mevzuatın bulunmayışı, köhne sendikal anlayışlar ve beklentiler, eski alışkanlıkların devam ediyor olması, sistemin hem sendikal olarak hem de anlayış olarak bizim sendikacılığımızı reddediyor olması gibi birçok olumsuzluklar vardı. Şimdiki gibi telaşsız bir ortamda, kira derdinin olmadığı, araç derdinin olmadığı, bir mevzuat sorununun olmadığı ortamda bir sendikal hareketi nasıl daha iyi bir çizgiye getiririz ya da değiştiririz diye bir düşüncemiz olmadı. O gün daha ziyade yaşadığımız sorunlarla cebelleştik.

Ama bunun dışında, esas bu bahsettiğim kodları daha çok Akif Hoca'nın miting ya da panel konuşmalarından, yaptığımız toplantılardaki pozisyonlarından, dile getirdiği düşüncelerinden ortaya çıkarıyoruz. Bütün bu çıkarımları analitik olarak değerlendirdiğimiz zaman, Akif Hoca aynı zamanda sendikal hareketin istikamet vericisi, yönlendiricisi konumunda olmuştur o bilge kişiliği sayesinde, aynı zamanda karakteri ve birikimleri itibarıyla. Bütün bunlar bize bir anlamda ilham kaynağı olmuştur. Mesela sendikal hareketin yönünü, rotasını, kodlarını tayin etme konusunda bizim kültürümüzde, bizim camiamızda yayın bulamazsınız kolay kolay. Bunu ancak hem bizim kültürümüzü iyi bilen hem de hayatın gerçeklerini yaşayan birisinin sentezlemesi gerekiyordu. Gidin mesela Diyanet'e, 'bize çalışma hayatıyla ilgili bir bilgi verin' deyin. Size söyleyecekleri birkaç tane şey vardır. Mesela derler ki 'İşçinin alın teri kurumadan hakkını verin'. Çok bildik tanıdık bir şeydir. Buna benzer şeyler bulabilirsiniz. Çalışmayla ilgili "say" bahsinden ilmihal bilgisinin ötesine geçmeyen bir bilgi alabilirsiniz. O da birkaç hadisten ibarettir. Ben zamanında biraz araştırdığım için epey biliyorum. Ama bunun ötesinde esas bir sendikanın adalet anlayışını, emek anlayışını, bir sendikanın işçi-işveren ilişkilerini, sendikanın devletle, iktidarla ilişkilerini, kodlamak lazım. Belli sloganlar düzeyine indirgememek lazım. Bu, tabir yerindeyse bir yol haritası olacak diye düşünüyorum. Mesela Yusuf Has Hacib Kutadgu Bilig'de diyor ki, "Ömür aziz değil emek azizdir." Daha fazla toplumsal fayda ürettiği için emek, övülmüş bir eylemdir. Bu bizim için önemli bir koddur. Demek ki insanın ne kadar uzun yaşıyor olması çok da önemli değil. Ne kadar kaliteli yaşıyor olması, ne kadar toplumsal sorumluluklarını yerine getiriyor olması önemli.

90'lı yıllarda bir uluslararası bir toplantıya gittim. Orada Hamburglu bir profesör 'Almanlar nasıl demokrat oldu?' diye bir tebliğ sunacaktı. Şöyle bir karıştırdım, 'boş zaman' diyor. Demokrat olmanın

koşulları içerisinde birçok şey sayılmış, 'boş zaman' da bir tanesi. Boş zaman yeniden çalışmaya hazırlanmak üzere geçirilen zaman dilimidir, demokratlıkla ne ilgisi var, dediğinizde şöyle bir cevapla karşılıyorsunuz. Bireyin telaşsız bir ortamda, kendisini, ailesini, siyasi, sosyal, dini aidiyeti içerisindeki rolünü, sorgulayıp yeni baştan biçimlendirdiği zaman dilimine 'boş zaman' denir diyor. Oturup yurttaş düşünecek; ben bugün toplum için ne yaptım? Ben bugün dinim için ne yaptım? Ben bugün insanlık için ne yaptım? Ben bugün ailem için ne yaptım? Beyhude bir hayat geçirdimse, demek ki toplumsal sorumluluklarımı yerine getiremedim. Şimdi aradan şu kadar yüzyıl geçmiş biz, emeğin toplumsal rolünü yeni yeni ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Hatta bunun demokrat bir insan olmanın da koşulu olduğunu söylüyoruz değil mi? Oysa Yusuf Has Hacib bunu 11. yüzyılda ortaya koymuş. Diyor ki "ömür aziz değil emek azizdir." Toplumsal fayda ürettiği için emek azizdir. Şimdi buradan hareket edince siz emeğe ilişkin bir tavır ortaya koyuyorsunuz. Emek fetişizmi yapmıyorsunuz. Ya da emekçi üzerinden bir ideolojik söylem geliştirmiyorsunuz. Ortaya konulan emek ne kadar çok topluma katma değer yaratıyor, ne kadar çok topluma imkân ve fırsat yaratıyor, ne kadar çok toplumsal fayda sağlıyorsa o kadar çok yaptığınız iş değerli, kıymetli oluyor. Onun için insan yaşamı değil toplumsal üretimi toplumsal katma değeri ürettiği toplumsal fayda kıymetli oluyor. Toplumun hayatında konforunu artırmak refahını geliştirmek için ortaya konan üretimdir önemli olan. Süflü bir hayat yaşayan insanla, toplumsal bir fayda üreten insanı aynı yere koymamıştır emek. Emek tanımı, o açıdan bizim sendikal hareketimizin temel kodlarında, aynı zamanda bu işçi, sendika, işveren, devlet, sivil toplum, demokrasi, özgürlükler, haklar gibi birçok kavrama doğru anlamlar yükleme çabasıdır bu sendikal hareket.

Sendikal harekete ait temel kodlarımız dediğimiz kaynaklarda yeterince bilgi bulmak mümkün değil. Yoksa böylesine büyük bir mede-

niyet toplumunda sivil toplumun karşılığı nedir? Sendikal hareketin karşılığı nedir? Tarihimizde sendika olmasa bile hangi müessese ve kavramlara karşılık gelmektedir? Tüketicinin korunması, verimliliğin sağlanması, nitelikli iş gücü adına neler yapmak lazım bunların kodları var bizim kültürümüzde medeniyetimizde. Bunları ortaya çıkarmak lazım. Bunun için de bir mutfak çalışması yapmak lazım. Oysa bizim sendikal hareketin böyle bir mutfağı yok. İşte merhum Akif İnan böyle bir mutfağın, bugün savunduğumuz duruşumuzu, pozisyonumuzu, farklılıklarımızı, kodlarımızı ortaya çıkartan mutfağın ustabaşısıdır. Bizim hissettiğimiz ve yaşadıklarımızı tanımlayan tarif eden bir insandır.

Keşke Akif hoca gibi işin başında mutfakta hazırlayıp da olaylar karşısında nasıl bir tavır alacağımıza dair bir şaşkınlık yaşamak yerine geleneği olmayan, geçmişi olmayan bir hareketin mutfaktan gelen bilgi birikim ve donanımla kapasitesini artırmış olsaydık bugün çok daha iyi yerlerde, daha sağlam yerlerde olabilirdik.

Ve Akif Hoca'nın hareketimize ve sendikacılığımıza katkısı da burada olmuştur.

Mehmet Akif İnan'ın katıldığı son kongre Türkiye Sağlık-İş Sendikası'nda yapılan Memur-Sen 2. Olağan Genel Kuruludur. Rahmetlinin Seyranbağları'ndaki evine gittim, 'Divan Başkanı sen ol' demişti bana. Ben o gün İstanbul'dan geldim, geldiğimde farklı bir tabloyla karşılaştım. Kendisinin o günkü konuşmaları da çok anlamlı, değerli konuşmalardı. Sonraki süreçte Memur-Sen'de kısa bir istikrarsızlık yaşandı. Sonra Memur-Sen, istikrarlı döneme girdi, ardından da büyümeye başladı. O dönemde Memur-Sen'de olan biteni biraz gündelik hevesler olarak görüyor ve doğrusu kendilerinin ortaya koyduğu büyük ideallere uygun görmediği, yakıştırmadığı davranışları da eleştiriyordu. Fakat sonraki süreçte Memur-Sen bir iki yalpalamadan sonra bugünkü istikrarlı çizgisine oturdu. Eminim şimdi görse bundan çok büyük keyif alırdı.

Son görüşmemde, hastanede ziyarete gittim. Bağdaş kurup oturdu yatağa, kardeşi Mustafa Bey de vardı yanlışı hatırlamıyorsam. ‘Hocam hem ziyarete geldim, hem vedaya geldim’ dedim. ‘Hayırdır’ dedi. Kısa bir süre içerisinde umreye gideceğimi söyledim. ‘Nasıl-sınız diye merak ettim hocam’ dedim. ‘Çok iyiyim’ dedi. O zaman Gazi Üniversitesi’nin yüksek bir katındaydı odası. Dedi ki “İyiyim hamdolsun, doktor Urfa yemeklerini çok özledim deyince, ne yersen ye dedi. Bizim orada ölümü yaklaşıp ne isterse yesin derler. Düşündüm acaba benim ölümüm mü yaklaştı diye. Sonra bir de arkasından sigarayı bırak dedi. Sonra sigarayı bırak demiş olması bende bir umut olduğunu gösterir. Ne yersen ye, bizim oradaki anlama gelmiyor. Zevkini çıkar, tatmin et, ama sen yaşayacaksın sigarayı bırak diye yorumladım ben bunu” dedi. Hiç unutmuyorum. Sonra ben umreye gittim, 6 Ocak’tı, bir cuma günüydü, haber aldım vefatını. Kutsal topraklarda kendisine dua etme imkânı oldu.

Bizim sendikacılığımızın yol açıcısı Akif İnan Hocamıza bu vesileyle bir kez daha rahmet ve mağfiret diliyorum.

Mehmet Akif İNAN

Hüseyin TANRIVERDİ

Mehmet Akif İNAN

(12.07.1940-06.01.2000)

Hüseyin TANRIVERDİ

Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanı (1979-2002)

Ak Parti Manisa Milletvekili (2002-2015)

Mehmet Akif İnan hocam ile ilk tanışmam lise yıllarımda olmuştu. Uşak İmam Hatip Lisesinde yatılı olarak okumaya başladığımda benim edebiyat öğretmenimdi. Bir çocuğun kişiliğinin şekillenmesinde ailesinden sonra ilk rol alacağı kişi şüphesiz onun eğitimini üstlenen öğretmenidir. O yıllarda bir Anadolu kasabasından çıkıp tek başına, hiç bilmediği, kimseyi tanımadığı bir okula giden bir çocuğun da tutunabileceği, kendini güvende duyabileceği tek sığınak, sıcak, güler yüzlü ve ilgili bir öğretmendir. İşte benim için Akif İnan o kişiydi.

Okul yıllarımızda dış dünyayı tanıma heyecanıyla haylazlıkla ve vurdumduymaz bir tavırla günlerimiz geçerken o bizi ders kitapları dışındaki bir dünyayla tanıştırdı. Yatılı günlerimizin dışında hafta sonları evine davet ederek pazar kahvaltılarında sohbetler ettik. O sohbetler bizim için sanki bayramdı. Çünkü pansiyonda sabahları kurtlu tarhana içerken, hocamızın evinde börekler, çörekler ile kahvaltı yapıyorduk. Bu bizim için bulunmaz bir nimetti. Bu kahvaltılarda hocamız ödev olarak değil, okumamız için elimize kitaplar tutuşturdu, sonraki hafta da o kitaplardan sorular sorardı, ki okuyup okumadığımızı kontrol ederdi.

Bu mümtaz insanla yıllar önce tanışmış olmaktan, onun tedarisatından geçmiş olmaktan dolayı gerçekten övünüyorum. O benim için örnek bir insandı.

O her zaman birleştirici, kaynaştırıcı, bir araya getirici özelliği olan birisiydi.

O sadece insani kişiliği, insani özellikleri ile değil, aynı zamanda birden çok vasfı ile de ön plana çıkan idealist bir insandı.

Öğretmen, şair, yazar, gazeteci, sendikacı Mehmet Akif İnan'dı.

O, İslam âleminin dertleriyle dertlenmiş “Mescid-i Aksa” ve “Kudüs Şairi” idi.

Fikir ve düşünce yazılarını kaleme alırken, medeniyetimizin değerlerinden beslenerek, toplumsal hayatımızın yeniden inşası ve hayat bulması için çaba göstermiştir.

Akif İnan, şiir kitapları ile, fikir eserleri ile, yazıları ile ve kurucusu olduğu bir sivil toplum kuruluşu ile kozasını ördü.

Gerçek bir ‘Muallim’ olarak çok sayıda talebe yetiştirdi. Yazılarını okuyan, konuşmalarını dinleyen binlerce insan ondan feyz aldı.

İyi bir hatip de olan İnan, kişiliğinin bu zengin cephesinden hız olarak toplumsal hak arama mücadelesini başlatmış ve 1992 yılında

Eğitim-Bir-Sen'i, 1995 yılında da Memur-Sen Konfederasyonu'nu kurmuştur.

İnan'ın sendikal anlayışını kavramak ve anlamak için, onun şiirlerine, makalelerine ve kitaplarına dönüp bakmak ve bugünün kavramlarıyla yeniden okumak lazım. Anlaşılacaktır ki, İnan; sendikal mücadeleyi kültür ve medeniyetimizin yeniden inşası ve gelecek tasavvurunun bir parçası olarak görmüştür.

İnan, sendikal mücadeleyi kuru bir dava ve boş kavgaların zemini olarak görmemiştir. O, sendikal hareketi toplumun dirilişine, milletin uyanışına, insanlığın yeniden uyanışına ve kurtuluşuna araç olarak seçmiştir. Bu kapsamda, İnan'ın şiirleri ve yazıları nasıldenedeniyet köklerimizden besleniyorsa, evrensel değerleri kucaklıyorsa sendikacılığı da aynı misyon ve vizyonu taşımaktadır.

14 Şubat 1992'de Eğitim-Bir Sen'in kuruluş dilekçesini Ankara Valiliğine verirken içinde duyduğu heyecan ve azim bugün etkisini hala ardından gelenlerde göstermektedir.

Temmuz 1992'de kuruluşlarının hemen ertesinde bir gazeteciye verdiği mülakatta; "Eğitim iş kolunda bu kadar sendika varken, neden yeni bir sendika kurdunuz?" sorusuna ... "bizden önce kurulmuş sendikaları eleştirmeyi kendimize yakıştırmayız" diyecek kadar mütevazı ve dürüst, aynı zamanda da kibar bir insandır.

Akif İnan mülakatın devamında ise şunları söylüyordu;

"...Biz belli bir anlayışın ve inancın kavgasını vermek için sendikayı araç sayan bir anlayışta da değiliz. Yani hükümetle kavgalaşmak için yola çıkmış da değiliz. Ve biz hükümete payanda olalım, yandaş olalım, gibi kaygılarla da yola çıkmış değiliz.

Ortada somut bir gerçek vardır. Türkiye'deki Milli Eğitim çıkmaz sokaktadır. Eğitim, bir sorundur. Ama çözülmesi mümkün olmayan bir sorun değildir. Eğitimciler büyük sorunlarla karşı karşıyadır.

Bunlar çözümlenmeyecek boyutta sorunlar değildir. Bunları ne peşin sert üsluplu halletmek ne de hükümete yaltaklanmak suretiyle çözmek gibi bir kaygıdan uzağız. Fikirlerimizin aklîselim sahibi herkes tarafından paylaşılacağına inanıyoruz....”

Eylem adamı olan Mehmet Âkif İnan Hocam, bir aydın olarak kendini toplum hizmetine adanmanın, toplumunun maddi ve manevi değerler bakımından gelişip güçlenmesinin ve nihayet bir “medeniyet toplumu” olmasını hayat gayesi edinmenin örnek kişiliklerindendi.

Yalnızca kalemiyle değil, parasıyla, zamanıyla, bütün gücü ve enerjisiyle bir “sürekli hareketlilik ruhu” içinde yaşamıştır. Daima “veren el” olmayı gözetmiştir.

Çok iyi hatırlıyorum, Ankara Küçükesat’taki mütevazı evine birkaç defa eşimle misafirlîğe gitmişim. “Nohut oda bakla sofa” niteliğindeki bu evde bize kendi elleriyle soyduğu meyvelerden ikram ederdi. Oturduğumuz koltukların ayağı kırık ve ayaklarının altına tahtalardan destek koymuştu. Eşi de benim eşime “Akif’e kaç defa söyledim ama umurunda olmuyor. Bütün parasını sendikaya harcıyor, benim kazandığımı da ancak asli ihtiyaçlarımızı karşılamaya yetiyor...” şeklinde sitemde bulunmuştu.

Eğitim-Bir-Sen’i kurduktan sonra kendi şahsi aracı ile Türkiye’nin dört bir yanında örgütlenmek için yola koyuldu. O kadar yol yaptı ki aracı sık sık arızalandı, yolda kaldı. O buna da aldırmaz etmedi. Ama sendikanın kuruluşunda maddi ve manevi destek verenlerden birisi olduğum için bana bir şiirle sitem etmişti. O bana sitem hakkını kendinde görüyordu. Çünkü o beni, ben de onu gerçekten çok severdim. Bunun ifadesi olarak da bana her zaman “sevgilim, Hüseyinim” diye hitap ederdi. Bu sitemini duyar duymaz ona yeni bir araç tahsis ettik.

MEKTUP

Akif İNAN olarak
duyan var mı insanoğlundan
Birşey istediğimi
Kendime
-mevki ve makam ve para vs-

İşlerimle uğraşır dururdum ben
-fikir mikir-
-yazı mazi-
-sanat manat-
Sizler öyle bir iş ki buldunuz bana
-ne âlâ iştir bu-
-ne rânâ akıldır bilmem-

Eoğlu çalışır
Ya da ek iş tutar
Para kazanır dünyalık yapar
Dost ahbabı da yardımcı olurken
Ben
Sayenizde
Sekiz yıldır
Hem veririm nakit vaktimi
Hem el açar dilenir oldum

Sen ki Hüseyin Tanrıverdi'sin
Ben ki Akif İNAN

Hüseyin Tanrıverdi
Varlıklı bir işadamı olsaydı
Akif İNAN'a hiç olmazsa
Bir araba hediye etmez miydi

Mesela ben
Mesela Üstad'a
İmkânım olsaydı
Kendiminkinden daha iyi
-yakışığı odur-
Bir araba hediye ederdim
-dikkat isterim-
Kendisi istemeden

Akif İnan

İşte Akif İnan, maaşının bir kuruşuna bile dokunmadan hepsini sendikal mücadelesine harcıyordu. Buna o yıllarda özel kalemligini yapan İsmail Tezer de şahittir ki, maaş kartı ile bankadan parasını o çekerti.

Akif İnan sadece kendi gerçeği ile yaşayan birisi değildi. O hem ülkesinin ve milletin dertleriyle hem de ümmetin dertleriyle dertleniyordu. Sorunlara çare arıyor, bulduğu çözümleri önce yakın çevresiyle sonra kamuoyuyla paylaşıyordu.

Duyarsız ve sorumsuz bir hayat onun için yaşanmış bir hayat değildi.

Bakın Türkiye'nin o günlerde yaşadığı siyasi sorunu nasıl tanımlıyordu;

“...bu ülkenin insanları hiçbir ülkenin insanından geri değildir ve kendi toprağında özgür yaşama, istediğine inanma, düşünme; istediği gibi örgütlenme konusunda hiçbir haktan mahrum tutulmaması lazımdır.

Tanzimat'tan bu yana halkımızı bütün haklara layık görmeyen, seçkin bir zümrenin ülkemizi yönettiğine tanık oluyoruz. Halkla yöneticiler arasında bir uyumsuzluk, toplumumuzun kaderi olmuştur. Bunun artık son bulması lazım.

Demek istiyorum ki, hükümetlerin, yöneticilerin gerçeği görmeleri lazım. Halkın gerisinde kalmamaları lazım. Halkın önündeki bu engelleri; halk, bir sel gibi taşıp bentlerini yıkmadan kaldırması lazım.

(Soru): Peki, halkın önündeki engelleri çözemez; kaldıramazlarsa?

A. İnan: Çözemezlerse gürültüye giderler. Artık bu toplum kendisine aykırı insanların yönetmesine tahammül edemeyecek noktalara gelmiştir, bu düzeye ulaşmıştır. Halka rağmen idare bizde Tanzimat'tan bu yana adeta gelenek olmuştur. Tanzimat'tan bu yana yöneticilerimiz, ya halka kontr bir konumda yer almışlardır, ya da inançlarını ve isteğini istismar ederek, kullanarak iktidarlarını sürdürmüşlerdir.

Bu dönemler geride kalıyor. Bunu göremeyen politikacının elini, eteğini çekmesi ve tasını, tarağını toplaması gerekir”.

Bu satırlar 1992 yılında Akif İnan hocamın dilinden dökülen cümleler ve bu mülakattan 8 yıl sonra ahirete göçtü, 2002 yılının sonunda da ‘tasını tarağını toplayıp gitmek zorunda kalacaklar’ dediği siyasi anlayış tasfiye oldu ve siyaset tarihimizin tozlu raflarında kalmaya mahkum oldu.

Toplumsal gelişmelere ve sorunlara duyarlı olduğu kadar ileri görüşüyle de o yıllarda bizler için büyük bir rehberdi.

“Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır” sözünden hareketle sendikal mücadele atılan Hocam, bu yolda hem kendi sendikal çevresine hem de Emek Platformu’na önemli katkılarda bulunmuştur.

O günlerde çok zor gibi görünen Emek Platformu’nun oluşmasında ve platformun toplantılarında ortaya koyduğu tavırla Türk sendikal hayatında derin izler bırakmıştır.

İnanıyorum ki, o yıllarda beraber sendikacılık yaptığımız birçok arkadaşım da aynı düşüncededir.

Akif İnan, heybetli duruşuyla çevresindeki insanlara güven verirdi. Onun herkese güven verici yapısı sendikalar arası diyalogun gelişmesine zemin hazırladı.

Emek Platformu’nun oluşmasında katkıda bulunmuş, birbirleriyle kavga eden sendika yöneticilerinin arasına ağabey edasıyla girerek onların Platform etrafında buluşmasını sağlamıştı.

Dönemin hükümetinin Sosyal Güvenlik açıklarını kapatmaktaki beceriksizliği ve IMF’nin baskılarıyla ‘emeklilik yaşının yükseltilmesi’ kararını protesto etmek için o zaman ‘Mezarda Emekliliğe Hayır’ yürüyüşlerinde kol kola yürümüştük. Sıhhiye’den Tandoğan’a kadar olan mesafe sonunda yorulduğunu ve kan-ter içinde kaldığını görünce endişelendim ve kendisine “iyi misiniz hocam” diye sorduğumda “Artık yaşlandım sevgilim” demişti. Hastalığının ilk

belirtilerine o gün orada şahit olmuşum. Elbette hastalığı konduramamıştım o güzel insana.

Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı olarak tüm imkânsızlıklara rağmen Anadolu'yu karış karış dolaşarak gereğine inandığı sendikacılığı anlatmaya çalışıyordu.

Sendika kavramına hiç de sıcak bakmayan Anadolu insanına bunu izah etmeye çalıştı. Tüm maddi imkânsızlıklara ve ilgisizliğe rağmen Memur-Sen ismini tüm Türkiye'ye duyurdu.

M. Akif İnan'ın şiir, deneme ve sendika olarak ortaya koyduğu eserlerinin tamamında gözlemlenen ortak payda; bizi biz yapan medeniyetin, zamanın dilini okuyan çağdaş bir üslup içerisinde “yeni bir dünya tasavvuru” olarak ortaya çıkarılması uğraşından başka bir şey değildir.

Onun ortaya koyduğu fikirler, yaşadığı dönemdeki çarpıklıklara ve yanlışlıklara getirdiği eleştiri ve çözümler günü birlik, palyatif değil, bilakis kalıcı ve geleceğe şamil doğrulardı.

Öyle ki katıldığı bir programda Ramazan'la ilgili bir hatırasını paylaşmış ve Ramazan ayında medyadaki Ramazan programlarını derinden eleştirmişti;

“...Ben bir profesör tanırdım ki Ramazan'ın birinci gününden başlar, otuz gün boyunca, yani her Ramazan günü, ağzından bir an ayırmadığı sigarasıyla ikinci vaktinden, ta akşama kadar Kızılay Caddesi'nde dolaşır dururdu. Amacı Ramazan'ı protesto imiş bu Cumhuriyet aydınının! Adamın bu kastını öğrenince, o saatlerde Kızılay'a çıkıp kendisine birkaç kez sataştığımı hatırlıyorum.

Düşünüyorum: 1960'larda tanıdığım bu profesör şimdi sağ olsaydı, acaba aynı direnişini sürdürür müydü? Pek sanmıyorum. Çünkü şimdi basınıyla, radyo ve televizyonuyla öyle çok yanlı bir Ramazan düşmanlığı sergileniyor ki, ferdi direnişlere pek gerek kalmamıştır.

İşin garibi, sergilenen bu çok yanlı Ramazan düşmanlığı, bugün malesef, oruç tutmakta olan birçok insanımızın bile içini ihtilale vermiştir. “Eski Ramazanlar” diye yutturulan envai çeşit kepezelikleri, vaktiyle ancak ayak takımından birkaç yüz kişinin tiryakisi olduğu “Direklerarası”ndaki adilikleri, beğenerek, imrenerek “Eski Ramazanlar”dan sayanlar var.

Yüz milyonlarca Müslüman, ecdadımızın Ramazan’larını nasıl yaşadıklarını anmadan ve düşünmeden, ancak İstanbul’un, o da bir semtinin bir bölgesinde tezgâhlanan yüzkaralıklarını, Ramazan bilinci ve kültürü olarak benimsemiş bulunan insanlarımız, maskeli ve maskesiz biçimde sürdürülen Ramazan düşmanlığının kurbanıdır- lar.

Oruçlarını tuttukları halde, onun hikmetli boyutlarından habersiz kılınan kurbanları uyarmak, aydınlatmak lazım. Gelen her Ramazan bende, ayartılmış bu insanları uyandırmanın çabasını kamçılar.

Çünkü her şeye rağmen, Ramazan’ı dejenere etmeye soyunmuş bu organize fitne odaklarının yaygın yayınlarına rağmen, şu veya bu şekilde de olsa, insanımızın ezici çoğunluğu oruçlarını tutmaktadırlar. Bu oruç tutuşlar, bir yanılla, o fitne odaklarının hezimetidir. Yani saltanatını sürdürmektedir Ramazan. Ne TRT’nin hazırladığı programlar, ne gazetelerin düzenlediği sayfalar manevi tahtından indirmemiştir Ramazanları. Ama bazılarımızın orucunda oyuklar açmıştır. Her Ramazan bir bilinç tazelenişine vesile olarak, bu oyukları da sıvamaya görevlendiriyor bizleri. Bunun için bütün tebliğ araçlarını kullanmalıyız. Bu oyukların kapanması, milletçe bütünleşmemiz manasındadır. Ramazan’da kazandığımız bilinç tazelenişini, yılımızın bütününe yaymalıyız. Ramazan’da azgınlaşan Ramazan düşmanlığı aslında bir din düşmanlığı olduğu için, Müslüman her gününü adeta bir Ramazan’mış gibi bilerek mücadelesini sürdürmelidir”.

Onun ortaya koyduğu ilkeli, tutarlı ve sorumlu bilinç bizlere ışık tutmuştur.

TBMM’de Türkiye-Filistin Parlamentolararası Dostluk Grubunu kurduğumda onun İslam dünyasına olan yakınlığı, samimiyeti bana yol gösterici olmuştur.

Kendisinin benim üzerimdeki vasiyeti olan bir olayı TBMM Milletvekilliği sırasında gerçekleştirmenin bahtiyarlığına eriştiğim için Rabbime şükrediyorum ki, dileği şuydu;

Yazdığı Mescid-i Aksa şiirinin orada okunmasıydı. Onun şiirini Filistin’e yaptığım ilk ziyarette oranın imamına teslim ettim ve o da gözyaşları içerisinde Mescid-i Aksa’da okudu.

Allah mekânını cennet etsin, peygamber Efendimiz (SAV)’e komşu eylesin.

Mehmet Akif İNAN'dan İzler

Mahmut KAÇAR

Mehmet Akif İNAN'dan İzler

Mahmut KAÇAR

Ak Parti Şanlıurfa Milletvekili
Sağlık-Sen Genel Başkanı (2008-2011)

Memur-Sen Kurucu Genel Başkanı Merhum Mehmet Akif İnan hocamızla genç yaşta tanışmış, kendisiyle sendikal mücadelede birlikte olmuş ve en son da vefatından sonra bir beşer olarak cenazesine katılarak son görevimi yapmış olmaktan dolayı kendimi bahtiyar görüyorum.

Mehmet Akif İnan hocamızı çok farklı yönleri ile ele alabiliriz. Ama Mehmet Akif İnan, kendini muhafazakâr olarak tanımlayan toplum kesimleri üzerindeki dönüştürücü etkisi, vizyonu, fedakârlığı, dava adamlığı, uzlaştırıcı kişiliği ve uzlaşılan adam kimliği benim açımdan öne çıkan vasıflarıdır. Her bir özelliği hafızamda bizzat gözlemlediğim ve içinde olduğum hatıraları aklıma getiriyor.

Uzun yıllar dernekler ve vakıflar çatısı altında hizmet etmeye çalışan insanlar olarak, sendika bizim ciddi anlamda aramıza mesafe koyduğumuz, hatta kendimizi, karşısında konumlandığımız bir alandı. Çünkü bizim için sendika, sol kesimin tekelinde olan, onun üzerinden bizim değerlerimizin saldırıya maruz bırakıldığı, üzerinde ideolojik kavgaların yapıldığı bir zemin olarak değerlendirilen ve onun için uzak durulması gereken bir alan olarak algılanmaktaydı.

Sendika kavramını toplumun geniş kesimlerine kabul ettirebilmek, sendikal mücadelenin esasını teşkil eden hak, adalet, adil paylaşım vb gibi kavramlara ancak yaşayışıyla örnek olabilecek bir isimin öncülüğünde gerçekleştirilebilirdi.

1992’de Eğitim-Bir-Sen ile başlayan 1995’te Memur-Sen ile konfederasyona dönüşen bir sendikal hareketin toplumun geniş kitleleri arasında ön yargıların kırılması ve gündeme alınması için en önemli aşama Mehmet Akif İnan’ın liderliği ile kurulması olmuştur.

Mehmet Akif İnan, sendika kavramını toplumun tüm kesimlerindeki uzun yıllara dayanan negatif yaklaşımı ters yüz edip tüm toplum kesimleri açısından kabul gören bir harekete dönüştürerek toplumun dönüşümü noktasında önemli bir liderlik örneği sergilemiştir. Liderlik özelliği beraberinde vizyonunu da ortaya koyuyordu.

1996 yılında ilk tanışmamız, yeni kurulan Sağlık Sen’in Şanlıurfa şube başkanı olarak atanma süreci ile ilgili idi. 20 yaşında memuriyette yeni başlayan biri olarak Türkiye’nin en büyük illerinden birinde şube başkanı olma talebi biraz fazla ileri gitmekte. Hatta Şanlıurfa için yaşı biraz daha ileri, toplum tarafından tanınan bir ismin şube başkanı olması, benim gibi gençleri de yönetimine alması gerektiği gibi genel kaniya rağmen, Mehmet Akif İnan hocamız şahsımın bu konudaki heveskâr yaklaşımını ve heyecanımı görünce “İşi kim yapacaksa şube başkanı da o olmalıdır. Temsil başkanda, işi yapan başkası olamaz, gençlere güvenmek lazım” diyerek şube başkanı olarak atanmama vesile olmuştu. Bu sonuç benim şube baş-

kanı olarak atanmamdan ziyade Mehmet Akif İnan hocamızın bir lider olarak emeğe verdiği değer ve gençlere olan güvenini ortaya koyması açısından son derece önemliydi.

Memur Sen'in ilk kuruluş yılları ve dolayısıyla Mehmet Akif İnan hocamızın Genel Başkanlık yaptığı tüm dönemler, maddi imkânsızlıkların had safhada olduğu, sendikal mücadelenin maddi ve manevi fedakârlıklarla yürüdüğü dönem olmuştur. 1992'den vefat ettiği yıl olan 2000 yılına kadar hiçbir üyeden düzenli aidat alınmadığı, tüm faaliyetlerin fedakârlıkla yürüdüğü yıllar olmuştur.

Hiç şüphesiz en büyük fedakârlık Mehmet Akif İnan hocamız tarafından yapılıyordu. Bir Ankara ziyaretimde şahit olduğum bir manzara bir insanın fedakârlık anlayışını zorlayan bir manzaraydı. Ankara Beyaz Saray Apartmanında tek dairede ziyaret ettiğim Mehmet Akif İnan hocamız telefon ile kardeşi olan ve Şanlıurfa'da hekimlik yapmakta olan Dr. Ahmet İnan ile görüşüyordu. Kendisine kişisel ihtiyaçlarını karşılaması için para göndermesini talep ediyordu. Oysa Mehmet Akif İnan hocamızın aylık olarak öğretmen maaşı olduğunu biliyordum. Mehmet Akif İnan hocamızın tüm maaşının sekreteri tarafından çekilip tamamının sendikal faaliyetler için kullanıldığı, kendi ev ve zorunlu giderleri için kardeşinden her ay para gönderildiğini öğrendiğimde bu fedakârlığı karşısında ona olan saygım ve dava adamlığına olan inancım bir kat daha artmıştı.

Mehmet Akif İnan yalnız sendikal tabanı için değil, çok farklı görüşlere sahip tüm toplum kesimleri için saygı duyulan, fikirlerine önem verilen ve üzerinde uzlaşılan adamdı. Birbiriyle tamamen zıt noktada duran sivil toplum örgütlerini bir araya getiren “Emek Platformu” oluşumuna hiç şüphesiz en büyük katkıyı Mehmet Akif İnan vermiştir.

Hastalığı iyice artınca memleketi Şanlıurfa'ya gelmişti. Artık Akif İnan hocamızla aynı şehirde idik. Daha sık görme imkânımız olmuştu. Ancak her ziyaretimizde sağlık durumunun daha da kötü-

leştğini müşahede ediyordum. Sağlığı gittikçe kötüleşen Akif İnan hocamız vefatına günler kala, konuşmaya mecalinin olduğu son saniyelerde bile sendikayı bize soruyordu. Bu adanmışlık ve dava adamlığı karşısında söyleyecek söz bulamıyorduk.

Onun vefatı yalnız Memur-Sen camiası açısından değil, toplumun tüm kesimleri açısından büyük bir kayıp olmuştur. Çile, yokluk, mücadele ile geçen bir hayatın ardından bugün bizlere Türkiye'nin en büyük konfederasyonunu emanet bırakmıştır. Sanırım onun hayatı ve sonrasını en iyi anlatan yine kendi olmuştur.

“Kim demiş her şeyi bitişi ölüm
Destanlar yayılır mezarımızdan”

Mekânın cennet olsun ağabeyim, hocam, Genel Başkanım Mehmet Akif İnan...

Mehmet Akif İNAN

Şuayip ÖZCAN

Mehmet Akif İNAN

Şuayip ÖZCAN

Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı (1992-2008)

Rahmetli insanla ilgili yazacaklarım, okuyanların bazılarını mutlu edip duygulandırırken bazılarını da tebessüm ettirip düşündürebilir. Kimde nasıl bir etki yaparsa yapsın, kim ne düşünürse düşünsün, kim ne derse desin, ben bildiklerimi ve düşüncelerimi yazacağım. Çünkü bize öğretilenler ve inançlarımız; hep doğrunun yanında olmayı, doğru söyleyip doğruları konuşmayı ve doğruları yazmayı emretmektedir. Ayrıca olayları eğip bükerek ve bir yerlere uşaklık yaparak çıkar elde etmeyi yasaklamıştır. Bunun içindir ki rahmetliyle ilgili ne biliyorsam, ne gördüm ve ne öğrendimse onları sizlerle paylaşmayı bir insanlık görevi olarak görüyorum.

Rahmetli Mehmet Akif İnan hocayı çok eski tanımam. Ancak tanışıklığımız ikimizin de Sendika Genel Başkanlığı dönemine teka-bül eder. Zaten kendilerinin vefatı da Genel Başkanlığı döneminde olmuştur. Bu dönemde kendileriyle birçok istişarenin yanında, pek çok programlara da katıldım. Gerek istişarelerimizde, gerekse yapılan programlarda oldukça isabetli görüşleri olduğuna şahit oldum. Her zaman insanlığını, edebi, hayâyı, töreleri, inançları önde tutmuştur. Yalandan, riyadan, iftiradan ve ülkeye zarar verecek her türlü davranıştan uzak kalmıştır.

Sendikalarımızın kuruluşunun ilk yıllarında İzmir Buca Eğitim Fakültesinde o günün tüm sendikalarının Genel Başkanlarının katılımıyla yapılan toplantıda, eğitim çalışanlarının sorunları ve bu sorunların çözümlerine yönelik görüşlerin dile getirildiği bir toplantı yapılmıştı. O toplantıda, önce sol görüşlü sendikaların Genel Başkanları görüşlerini açıkladı. Bilahare ben Türk Eğitim-Sen'in görüşlerini açıkladım. Söz sırası Akif hocaya gelmişti ki, sol sendikaların salonda bulunan üyeleri başkanı konuşturmak istemediler. Bizim üyelerimizin bu duruma karşı çıkması ile gerilen ortamda, tekraren söz alarak protestocu arkadaşlara hitaben; “Sizler demokratik olduğunuzu söylüyor ve her sözünüzde demokrasiden dem vurarak söze başlıyorsunuz. Ancak burada bir fikrin ortaya konmasına müsaade etmeyerek söylemlerinizle çelişiyorsunuz. Ben de farklı bir sendikanın Genel Başkanım, burada bulunan arkadaşlarımız da farklı sendikaların üyeleri. Bırakın arkadaşımız konuşsun. Fikirlerini beğeniriz veya beğenmeyiz, her halde konuşmasıyla bizleri kandıracak hali yok” diyerek ortalığı sakinleştirip, rahmetlinin görüşlerini açıklamasına katkıda bulunduk.

Program bitiminde kendisinin, İzmir'de şubesinin olmadığını beyanla, bizim şubemizde arkadaşlarla bir çay içmek istediğini söyledi. Biz de seve seve kendilerini misafir edebileceğimizi ifade ederek Türk Eğitim-Sen İzmir Şubesi'ne geçtik. Şubemizde geçen samimi sohbet sonrasında ayrılırken, rahmetlinin gözleri buğulanarak başta şahsım ve tüm arkadaşlara teşekkürü herkesi heyecanlandırmıştır.

Tabii ki, yaşanmışlıklar sadece bununla sınırlı olmayıp, zaman zaman bir araya gelerek sendikalar ve çalışanların özlük hakları ile ilgili ortak yapılması gereken çalışmalar konusunda istişarelerde bulunulmuştur. Nelerin, nerede, nasıl yapılması gerektiğinin yanında, siyasi erke karşı taleplerin dillendirilmesi çalışmaları da yapılmıştır. Çeşitli konularla ilgili ortak manifestolar yayınlanmıştır. Bazen de daha ileri gidilerek ortak eylemlerimiz bile olmuştur. Zaman zaman da sendikaların kendi adları altında yaptıkları eylemlere destekler verilmiştir.

Öyle zamanlar gelmiş ki her iki sendika diğer sendikalarla da görüşmeler yaparak asgari konularda ortak hareket etme kararları almıştır. Bu ortak kararlar ilgililere iletildiği gibi, ortak basın açıklamalarıyla kamuoyuna da duyurulmuştur. Konuların konfederasyon bazlarında da ele alınarak Emek Platformu oluşturulup oralarda da uzun müzakereler yapılarak çalışanların lehine kararlar alınmasının yanında, yapılacak eylemlere gölge düşürülmemesi adına marjinal kuruluşların yapabilecekleri sabote edici davranışlar da engellenmiştir.

Tüm bunlar yapılırken Mehmet Akif İnan Bey'in uzak görüşlülüğü, sağduyusu, olumlu düşünceleri ve feraseti önemli rol oynamıştır. Bunların nedeni ise kendilerinin ideolojiden uzak, bugünkü tabiri ile “Yerli ve Milli” oluşundan kaynaklanıyor olmasıydı. Rahmetliyi hiçbir zaman şahsi çıkar içinde görmedik. Bir sendikacıdan ziyade ülkesini ve milletini seven, kendini bu millete hizmet için adanmış, edebiyat yönü daha ağır basan ve öğretmenliği hakkıyla yapan bir insan olarak tanıdım.

Televizyon ve basın toplantılarında rakip sendikaları ve yöneticilerini rencide etmekten kaçınan, olması gerekenleri söylemekten çekinmeyen, temsil ettiği kesimi hakkıyla temsil etmek için çırpınan birisiydi. Siyasetten oldukça uzak, kişilere rant elde etme yerine, çalışanın tamamının çıkarına yönelik çalışan, üye yaparken çalışan-

lara şahsi çıkar vaatte bulunmayan, sadece sendikacılığın gereklerini anlatan bir tavır takınırdı. Rakip sendikalarıyla hiçbir zaman mahkemelik olmadığı gibi, onlara karşı nezakette kusur etmeyen pamuk yürekli bir insandı.

Öyle ki insanların hangi görüşten olursa olsun onları insan olarak görmesinden ötürü, şu an kendisi gibi rahmetli olmuş, “Ülkücü” camianın ağabeyi olan Göktürk Mehmet Uytun Bey’le birlikte çalışmıştır. Tüm bunlar da göstermektedir ki Mehmet Akif İnan hocanın sendikacılıktaki yeri bir başkadır. Tabii kendisinin böyle olmasının yanında o günün eğitim sendikalarının kurucu başkanları da en az Akif hoca kadar değer taşımaktaydılar.

Konuyu toparlamaya çalışırsak, hani bir söz var “Nerede o eski bayramlar” dendiği gibi. Biz de “Nerede o eski başkanlar” diyebiliriz. Bugün sendikaların üyeleri fazla olabilir, gelirleri de çok olabilir, etkinlikleri de düne göre daha fazladır; bu bir gerçektir. Ancak; o günkü tat, o günkü aşk ve sevgiyi bugün bulabiliyorum, diyen varsa ben sözlerimi geri alacağım. O gün insanlar, yasal olmadığı halde ceplerinden giderlerini karşılayarak yüz binlerle eylem yapıyorsa, çalışanın haklarını almakta bugünkünden daha etkindilerse, bir birlerine karşı daha dürüst, küfürden, iftiradan uzak ise, demek ki o günün sendika lideri olan Akif İnan ve diğer başkanların büyük katkısı vardı.

Unutulmasın ki, siyasilere arka bahçesi olan, çalışanı ‘bizdensin’, ‘değilsin’ diye ayıran, çalışanın tamamına güzel gelecek hazırlama yerine kişilere şahsi çıkar sağlamak, iktidarlara payanda olarak sendikacılık yapıp çalışanı yok saymak, sendikacılık olmayıp temsil ettiği kesimi kandırmaktır. Yaşananları izlerken, yaşayan eski sendika liderlerinin nasıl hüznünlendiklerini ve vefat eden arkadaşlarımızın kemiklerini sızlattıklarına şahit oluyoruz.

Eğer siz, temsil ettiğiniz kesimi gerçekten seviyor ve onlara hizmet aşkıyla yanıp tutuşuyorsanız işte o zaman yaptığınız işten haz alır,

vicdanen rahat olursunuz. Yok, şahsınızın çıkarları için insanları basamak olarak kullanmak suretiyle çalışıyorsanız, işte o zaman size, belki belli bir zaman 'beyefendi' derler ama kısa süre sonra arkanızdan küfrederler. İnan hoca ve o zamanın Genel Başkanları bugün bile halen adları geçtiğinde saygı duyuluyorsa o dönem yaptıkları güzelliklerdendir.

Hulasa, sevgili Genel Başkan kardeşim Akif hoca, iyi bir insan, saf ve arı duygulara sahip, yüreği sevgi dolu, ülke ve milletin çıkarlarını kendi çıkarlarından önde tutan, yaptığı sendikacılıkta aşırı olmaksızın temsil ettiği kesimin hak ve menfaatlerini koruyan ve gelecek nesillerin değerlerine bağlı yetişmesi için çırpınan biri olarak tanıyan herkesin kalbinde bir yeri olan büyük dava adamıdır. Bugün ilkelerini uygulamasalar bile, koyduğu kurallar da kolay kolay yıkılamamaktadır.

Böylesine bir değeri tanımak ve farklı sendikalarda olsak da rahmetliyle çalışmak benim için bir farklı duygudur. Karşılıklı incinmedik ve incitmedik. Hep insan olmanın, karşılıklı saygısını ve sevgisini gösterdik. Sendikacılıkta ülkede bir çığır açtık. Sen ben demeden yaratılanları yaratandan ötürü sevdik. Kimse bizlere yaptınız da ne oldu, hiç geriye dönüp baktınız mı diye sormasın. O soruyu sormak gerekiyorsa bize değil, bizden sonrakilere sorsunlar. Merhum Mehmet Akif İnan gibi mücadele verip de bugün aramızda olmayan sendikacı kardeşlerimize Allah'tan rahmet dilerken, yaşayanlarına Allahım sağlıklı ömürler nasip etsin. Unutulmasın ki 'her işi herkes yapar' diye bir kural yoktur.

III

“Size bir mirastır iniltelerim
Sevdalar çoşkular ve gözyaşları
Yol bulsun içlerde yankılar gibi”

Alişir İnanç

**Mahcup Gölüşlü, Pos Bıyıklı, Kartal Bakışlı,
Adam Yürekli Adam: Mehmet Akif İNAN**

Yusuf BEYAZIT

Mahcup Gülüşlü, Pos Bıyıklı,
Kartal Bakışlı, Adam Yürekli Adam:
Mehmet Akif İNAN

Yusuf BEYAZIT

Ak Parti Tokat Milletvekili

TBMM Milli Savunma Komisyon Başkanı

Eğitim-Bir-Sen Genel Başkan Yardımcısı (1992-1992)

Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri (1992-1994)

Mehmet Akif İnan'ın hem adamlık yönünü, hem şairlik yönünü, hem dini yönünü, dostluk, arkadaşlık ve sendikacılık yönünü ele alan; bütün bunları etraflıca anlatan bir değerlendirme yapmak isterim. Çünkü benim açımdan Akif İnan, sadece bir yönü ile hatırlanması gereken bir insan değildir.

Akif İnan, öncelikle büyük insan Necip Fazıl Kısakürek'in "Akif Urfalıdır" dedikleri zaman "Urfa Akiflidir" dediği adamdır. Üstat Necip Fazıl'ın yanında hiç kendi şiirini okuyamamış, okumaya cesaret dahi edememiş veya okumuş olsalar da mutlaka çok sert ve

ters tepkiler almış insanların yanında, Akif İnan kendi şiirini Üstad'ın yanında okumuş ve Üstat tarafından da şiir beğenilmiş bir adamdır. Yine Akif İnan, Allah rahmet eylesin, bu yönleri ile Necip Fazıl'a yoldaş olmuş gönüldaş olmuş, sırdaş olmuş bir adamdır. Üstat Ankara'ya ne zaman gelse, mutlaka Akif Abi'nin evinde misafir olmuştur. Üstad'ın sağ tarafında mutlaka Akif Abi vardır. Üstat Necip Fazıl'la ilgili o kadar yığınla anıları vardır ki, 'yığınla' kelimesi onun sıkça kullandığı bir kelimedir, o kadar anıları, değerlendirmeleri vardır ki ve ben onları yazmasını çok istemiştim, hepsi onun anlatımlarında, değerlendirmelerinde ve hafızasında kaldı.

Ben Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'nde, Kamu Yönetimi Yüksek Lisansı yapıyordum. O dönemler Özal'ın iktidarda olduğu dönemlerdi. Ve TODAİE'de yüksek lisans yapmak için gelen insanların büyük çoğunluğu da o dönem kamu bürokrasisinde etkili insanlardı. Ve genellikle de sol tandanslı insanlardı. Yani bizim gibi muhafazakâr çevreden gelen kişi sayısı çok azdı. TODAİE'de rahmetli Özal zamanında, makamlarını da bir anlamda muhafaza etmek isteyen birtakım insanlar, anayasaya göre kurulmuş TODAİE'de bir sene devam eden yüksek lisans yapmak amacıyla gelmişlerdi. Çok kaliteli bir topluluk vardı. İşte orada sendika olayları da konuşuluyordu, değerlendiriliyordu.

Oradaki bir grup arkadaş, Eğitim-İş'i -Türkiye'de memurların kurmuş olduğu ilk sendikadır- kurma çalışmalarına başlayınca, ben de yine bizim jenerasyonu harekete geçirmek amacıyla bir sendikanın kurulması gerektiği noktasında, görüş alışverişlerinde bulundum; bu konuda değişik çabalarımız, değişik araştırmalarımız oldu. Ve o dönem içerisinde, sendika kurma noktasında ben harekete geçtim. Dedim ki "mutlaka bir sendika kurmamız lazım". Ben, Eğitim-Bir'in kuruluşuna ilişkin sürece dâhilim, o sürecin öznesiyim.

Tam tarihini hatırlayamıyorum ama sendika kurulmadan önceki süreci anlatıyorum. Sendika kurulduktan sonra sendika başkanlığı-

na ben geçeceğim, kuracağız, değerlendireceğiz; bu şekilde ikna ettiğim arkadaşlarla yola çıkacağız. Ama o zamanlar Yusuf Beyazıt ismi çok fazla bilinen ve tanınan bir isim değil; hatta hiç kimse tarafından bilinmeyen bir isim. Ben de Akif İnan'ın hem öğretmen olduğunu biliyorum hem de o zamanki Yeni Devir gazetesindeki yazılarından da gıyabında tanıyorum. Birkaç yerde görüşmüşlüğüm var. Akif Abi isminin, isim olarak çok doğru bir isim olacağını düşünerek, değerlendirerek, onun, Fen Lisesi'ndeki -o dönemde öğretmendi onun içerisindeki lojmanlarda kalıyordu- evine gitmek suretiyle bu hususu kendisiyle konuştum. Bu konuda uzun süren konuşmalarımız, değerlendirmelerimiz oldu. "Benim gibi bir fikir adamının sendika ile ne işi var" dedi, ona ilişkin düşüncelerimi anlattım, konuyu değişik açılardan değerlendirdim. "Benim gibi bir fikir adamının konumu bu tür bir eylemle, işçilere ve memurlara daha fazla bir hak isteyen bir korum mu?" dedi. Ben bu sendikanın daha fazla büyüyeceğini, gelecekte bu noktanın, mutlaka cemaat, cemiyet ilişkilerinden çıkıp dernek ve vakıfları da aşan, odaları da aşan, siyasi düşüncelerin mülahazasının da dışına çıkabilecek bir kemaliyete ulaşacağını, üst düzeyde bir hadise olabileceğini söyledim.

Daha sonraki süreçte -rahmetle anıyorum- Hak-İş Genel Başkanı Necati Çelik Bey, Salim Uslu Bey ve o zamanki Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Tanrıverdi Bey ile Hak-İş'te bir toplantı yaptık. Ve Akif İnan'ın genel başkan olması noktasında, en son kararı orada verdik ve Akif Abi'yi Genel Başkan olarak ve ben de Genel Başkan Yardımcısı olarak, diğer arkadaşları da Genel Yönetim Kurulu olarak belirleyip kuruluş müracaatımızı yaptık.

Eğitim-Bir'in kuruluşunun ardından hakkımızda dava açıldı. Benim hakkımda mahkemede ilk defa bir dava bu nedenle açılmıştır. Yani memurların sendika kuramayacağı, dolayısıyla sendika kurmanın hukuka, Anayasaya aykırı olacağı tezi ile Ankara Adliyesi'nde dava açılmıştır. Ben o mahkemeye gittiğimiz zaman, orada da hukukçu olmamın da avantajıyla ILO'yu anlattım, "Türkiye'nin onayladığı

ILO sözleşmeleri uluslararası sözleşmelerdir, Anayasanın 90. maddesine göre uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir hatta kanunların da üzerindedir. Bunların anayasaya aykırılıkları söylene-
mez, dolayısıyla biz ILO sözleşmelerinden kazandığımız bir hakkın mücadelesini yapıyoruz ve onunla ilgili sendika kuruyoruz” demişimdir. Eğitim-bir, bu şekilde sendika kurulmuştur ve sendika hareketine devam etmiştir.

O zamanlar, derneklere, vakıflara, cemaatlere, cami derneklerine falan para istenildiğinde para bulma imkânınız var ama sendikaya diye para istediğiniz zaman böyle bir şansınız yok. Çok yokluklar, çok sıkıntılar çektik. Ve buradan hemen hayırla yad edeceğim Metin Selçuk, o zamanki yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımızdan birisidir, o, bu konularda hakikaten sendikada çok fazla emeği geçen insanlardan birisidir. Ondan sonra Akif Abi ile tabii o Genel Başkan, ben yardımcısı olarak çalışmalarımıza devam ederken, tuttuğumuz yerin kirasını bile ödeyemiyoruz. Maaşlarımız o zaman öğretmen maaşı, maaşlarımızı bir araya getiriyoruz. Akif Abi ne aldığını bilir ne verdiğini bilir, aldığını da unuttur verdiğini de unuttur. Sizden yüz lira para alsa onu unuttur, yüz lira da siz ondan alsanız onu da unuttur. Bu Üstad’da da vardır, bu onlarda gelenek haline gelmiştir.

Biz Akif Abi ile çok yakın çalıştık. O zaman benim bir arabam vardı. Bütün illere, ilçelere sendikal örgütlenme çalışmaları için, ikimiz beraber gidiyorduk. Ben arabayı kullanıyordum. O arabanın önünde oturmasını ve hız yapmasını severdi. Ben de hızı severdim hatta o yüzden çok büyük bir kaza da geçirdim, hala da hızı severim bu yaşa gelmeme rağmen. O da hızlı araba kullanmasını severdi. Ve sendikanın bir arabası dahi yoktu. Kiraları dahi ödeyemiyorduk. Bunları gördük, yaşadık, hakikatten çok büyük zorluklar çektik o dönemler içerisinde.

Birlikte bir Tokat yolculuğuna gidiyoruz, Tokat’ta sendika kuracağız, otobüse bindik. Otobüse bindiğimiz zaman, -bunu hatırlayınca

şu an bile duygulandım- bekliyor ki otobüste acaba Yusuf cam kenarına mı oturmak ister, koridor kenarına mı oturmak ister. Böyle zarif bir adamdı aynı zamanda bu adam. Bana ‘sevgilim’ derdi hiçbir zaman Yusuf demezdi, ‘Sevgilim’ diye hitap ederdi, ben de onu hakikatten çok severdim, çok da saygı duyardım, çok da özeldi benim açımdan. Mesela ben onun yokluğunu daha sonraki dönemlerde hep hissetmişimdir. Otobüse bindik, ondan sonra bekliyoruz koridorda, millet bize dokunarak gelip geçiyor. “Akif Abi siz nereye oturmak istersiniz?” dedim, “Sevgilim sen nereye oturmak isterdin” dedi. Neyse baktım ki olmuyor, ama benim için de hakikatten fark etmiyor, yaşlı olduğu için belki üşür diye cam kenarına ben geçtim. Akşam bindik, Tokat’a doğru gidiyoruz, giderken Necip Fazıl’la ilgili ne kadar anısı varsa onu anlatmaya başladı.

Biz böyle sohbet ederken, öndeki koltuğu birisi hafifçe yatırdı, uyuyor gibiydi, ben uyumadığımı falan hissetmedim. Bize dedi ki, “Sizi Tokat’a gelinceye kadar dinledim. Koltuğu da yatırdım, sizi de rahatsız ettim ama dedi, o kadar güzel şeyler anlatıyorsunuz, o kadar güzel şeyleri değerlendiriyordunuz ki” dedi. Akif Abi “Ne iş yaparsın?” diye sordu. O da “Ben üniversite de öğretim üyesiyim, profesörüm” dedi. Akif Abi ona, “Hah sen bize lazımsın, birlikte sendika kuracağız.” dedi.

Daha sonra Tokat’ta Ali Kasap, şimdi yine Tokat’ta öğretim üyesi, profesör, bizi üniversitenin bir odasında misafir etti. Odada iki tane yatak var. Yine birisi cam kenarında birisi duvar kenarında. Bekliyoruz, yorulmuşuz zaten, o kadar koşuşturmuşuz, uykusuzuz da. Bekliyorum ki ben, Akif Abi bir yeri beğensin, tercih etsin, ben de diğer yeri tercih edeyim. Bekliyoruz ayakta, o da tercihini kullanmıyor. O da bekliyor ki, Yusuf tercih etsin de kalanını o tercih etsin. Yarım saat, kırk kırk beş dakika ayakta bu şekilde kaldık. İnat ettim, bakayım, hani ne kadar bunun nezaketi, zarafeti. Hani derler ya “Kenarın dilberi nazik olsa da nazenin olmazmış” Bu nazenin insan ne kadar nazeninlik yapabilir? En sonunda ben dayanamadım.

Dedim ki, “Akif Abi, anlaşıldı, ben aha şuraya kıvrılıyorum, sen de istersen kalan yeri kullan.” Ve böylece yattık.

Yine bir yolculuğumuzda Tokat’a gittik, bunu anlatmam lazım, orada Mehmet Zahit Kotku Hazretleri ile ilgili bir konferans verdi. Tasavvufla ilgili meseleleri anlattı. Dönüşte ikimizde de benzin parası yoktu. Kitaplarını orada standın üzerine koydum, birisine söyledim ‘satılırsa satın’ dedim. Satıldı ve biraz paramız oldu. Gelirken Turhal’a uğradık. Orada öğretmenler bir araya gelelim görüşelim dediler, gecenin geç bir vakti. Saat gece 1 sularındaydı. Kış günü kar yağmaya başladı. Hızlı bir şekilde buz tuttu. Yola çıktık geliyoruz, tam Osmaniçik-Çorum-Amasya yoluna çıkarken, aracımız kızakladı zor kurtardık. Bir tehlike atlattık. Bana sürekli ‘bas’ diyor, hızlı araba kullanmayı seviyor. “Akif Abi yer çok don, buz her taraf, frenler falan tutmuyor” diyorum. Bana, “bas” diyor. O arada daldı, hafif bir iki dakika uyukladı, uyandı. Birisinden bahsediyor, bir mübarek zatı gördüğünü söylüyor. ‘Elimizden tuttu’ diyor. Fakat o arada bir iniş var, ben o inişte bayağı da hızlı gidiyorum, ilerde bir kamyonu gördüm, vites küçülteyim demeye kalmadan, -bir taraftan mücadele ediyorum bir yandan da içimden kızıyorum ‘neden hızlı kullanıyoruz’ diye- ben direksiyonu sağ tarafa kırdım, biz sağdan uçtuk.

Araba dört tekerin üstüne düştü ama o kadar çukur ki yol falan görünmüyor. Her taraf kar, araba çalışıyor. “Sevgilim arabayı bu tarafa çevirelim yoldan gelenler arabanın ışığından görsünler de bizi kurtarınlar” dedi. Ben yine kızıyorum ama bir şey de diyemiyorum. Çok seviyorum çok sayıyorum. Bu karda araba nasıl dönecek diyorum. Çalı malı kuru ot gibi bir şeyler buldu, tekerin önüne koydu, “hadi döndür arabayı” dedi. Kızdığımı da hissediyor herhalde. Hakikaten arabayı çevirdik, bir tane araba yukarıda durmuş olacak ki, üç tane delikanlı indiler. Dediler ki, “Nasıl düştünüz buraya? Yozgat’tan geliyoruz. Herhalde bu gece bizim kaderimiz yollarda kaza görmek” dediler. Akif Abi dedi ki “Gençler tutun da şu arabayı çıkartalım”. Gençlerden birisi, “Babalık bu araba buradan çıkmaz”

dedi. Akif İnan 'Babalık' kelimesine de çok kızardı. Gençler, "Ya biz sizi alalım, benzin istasyonuna falan götürelim, yarın gelir çıkartırsınız" dediler. "Bir tutun ya ne olacak" dedi. Birisi dedi ki "Kırmayalım, bir deneyelim, tatalım, şimdi bunun aklı kalacak" Ben kızdığım için direksiyondan hiç inmiyorum, direksiyonda oturuyorum.

Akif Abi, arabanın önünden bir yerden başladı, arabanın etrafında dönüyor. Bir ara arabanın farından dudaklarının kımlıdadığını gördüm. Bir şeyler okuyor. Ondan sonra, gençler tuttu arabayı, o tutmuyor da. 'Hem düştük, hem onlara da yardım etmiyor' diyorum. 'Onlara böyle zorlatıyor' diyorum. Ve araba çıktı. Nasıl çıktı, ne oldu, nasıl oldu, bilmiyorum. Arabayı enlemesine koydular, gelen giden araba bana vuracak. Gençlere diyorum ki, 'bana yardım edin, arabayı çevireyim'. Gençler bıraktılar arabayı, 'Ya biz bu arabayı buradan mı çıkarttık' diye uçurumdan aşağıya düştüğümüz yere bakıyorlar. Neyse arabayı döndürdük, yola koyulduk. "Akif Abi rüyada kimi görmüştün?" dedim. "Kimi görmüş olabilirim" dedi. Tabii benim jeton düştü. "Ne oldu, biz nasıl çıktık Akif Abi?" dedim. "Boş ver sevgilim, çıktık gidiyoruz. Allah yolumuzu açık etsin" dedi. Geldik. İlk saat dersi vardı lisede. İlk dersine de gecikmeli bir şekilde yetişirdik. Biz bu günleri böyle yaşadık.

Akif Abi'nin sendika kurma noktasında şartları vardı. Birincisi etrafında 'hımbıl' insan olmayacaktı. Mızımız, statik insan olmayacaktı. Sosyal, çağdaş, medeni, sanat-kültür sahibi, hoş görüsü, uzlaşması olan bir insan olacaktı. Sendikada hep belli bir sınıfın ve zümrenin insanları olmayacaktı. Sendikacı, herkese karşı açık olan bir insan olacaktı. "Ya Akif Abi böyle insan yok, böyle insan bulmak da mümkün değil, hele hele sendikaya zaten bir iki kişiyi zor getiriyoruz" derdik; "Olsun" derdi, "Biz asla taviz vermeyeceğiz, kaliteyi muhafaza edeceğiz" derdi. Bu sendika böyle bir şekilde dualarla, düşüncelerle, tefekkürlerle, değerlendirmelerle, kemaliyetlerle bu şekilde oluştu.

Akif Abi Ankara'da iken belli zamanlarda çiğ köfte yapardı. Urfalı olması hasebiyle gider, o gün eti en güzel şekilde seçer, sinirlerini ayıklattırır, bulgurunu özenle seçer. Bütün bunlara o kadar hassas davranır ki, bize göre Akif Abi'nin çiğ köftesi, dünyanın en güzel çiğ köftesi, en mükemmel çiğ köftesi. Aslında belki o kadar da mükemmel değildi. Daha sonra belki daha güzel çiğ köfteler yedik ama o, oturur kendi başına, kendi eliyle onu yoğurur ve sendikada bulunanlara ikram ederdi. Onun çiğ köfte yoğururken nimeti kutsadığına, şükür içerisinde değerlendirdiğine tanık olmuşuzdur.

Akif Abi'nin unutmadığım anlarından birisi, -bunu mutlaka anlatmalıyım, çünkü onu en iyi anlatacak ifadelerden birisidir- bir gün sendika toplantısındayız, bütün yöneticiler, hepimiz oradayız. Ben Başkanımız Akif Abi'nin sağ tarafında oturuyorum. Sendikanın hukuki bir meselesi hakkında bir değerlendirme yapıyoruz. Ben Akif Abi'nin fikrine karşı olarak bir fikir söyledim. Onun fikrinin tersi bir fikir söyledim. Ama benim söylediğim fikir doğrudur. Yani öyle olduğunu varsayıyordum, öyle olduğuna inanıyordum. O da o düşüncesinde ısrar etti. Ben tüm ukalalığımla, tüm hoyratlığımla, belki de bir anlamda saygısızca aynen şu ifadeleri söyledim. “Akif Abi, siz şair olabilirsiniz, şairsiniz de; Necip Fazıl Üstad'ın şair dediği ve kendi şiirini onun yanında dinlediği bir adamdan bahsediyoruz. Şair olabilirsiniz, edip olabilirsiniz, yazar olabilirsiniz, hatta şeyh dahi olabilirsiniz, ama bu sendika. Ben bu sendikacılığı sizden iyi biliyorum. Bu hukuki bir mesele, benim dediğim doğrudur” dedim masaya yumruğumu vurdum. O da benden daha hızlı vurdu masaya yumruğunu, “Toplantı bitmiştir” dedi.

Kalktık buz gibi bir hava, ben odama geçtim, o da odasına geçti. O zamanlar çok sigara içerdik. Cumhurbaşkanımızın ilk sigara bıraktığı adamlardan birisiyim ben. Akif Abi ile güzel sigara içerdik. Daha odamda yerime oturmadan Akif Abi kapıdan içeri girdi. Elinde sigara, “Sevgilim yak bir sigara” dedi. Sigarayı bana ikram etti sonra sigarayı ben çakmakla yaktım. “Geçti mi sinirin?” dedi,

“Geçti abi” dedim. “Hadi toplantıya devam ediyoruz” dedi. Toplantıda dedi ki; “Sendikayı bağlayıcı ifadeyi bir ben söyleyebilirim, Genel Başkan benim, benim dışımda bir de Yusuf Beyazıt söyleyebilir. Sendika ile ilgili Yusuf Beyazıt’ın söylediği her şey sendikayı bağlar. Hiç birinizde bu yetki yok ama Yusuf Beyazıt’ta bu yetki var.” dedi. Tabii siz benim mahcubiyetimi, üzüntümü ve o insanın o kadar kadirşinaslığını, büyüklüğünü her halde hesap edemezsiniz.

Onunla bizim bir anlaşmamız vardı. Anlaşmamız şuydu: “Ben bu sendikanın genel başkanlığını kabul ederim ama, ben bu sendikayı örgütledikten sonra genel başkanlığı sana devredeceğim, genel başkan sen olacaksın. Bu şartlar altında kabul ediyorum” demişti. Yani şartı sendikayı devretme noktasındaydı. Ben de ikna olması açısından tamam demiştim ikna olması açısından. Ve bir gün Ankara’dayız, bu arada İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde Recep Tayyip Erdoğan belediye başkanı oldu, kazandı. Beni de oraya istediler. Görev noktasında çağırdılar. Ben o zaman akşam lisesinde öğretmenim bir taraftan da avukatım, sendikadaki görevimiz devam ediyor. O zamanlar çok büyük mücadele vardı. Ankara ve İstanbul kazanmış, kendimizi yoğun bir şekilde, bir eylem ve hareket içerisinde hissediyorduk; bana ihtiyaç var gibi değerlendirdim. Ben İstanbul’a önce encümen müdürlüğü, evrak hizmetleri daire başkanı olarak gitme noktasında tamam dedim. Ama Akif Abiye danışmadım.

Akif Abi’ye yolculuklarda bana anlattığı Necip Fazıl’la ilgili anılarını “Bunları yazmalısın Akif Abi” dediğim zaman, “Sendikayı sana devredeceğim, o zaman yazacağım söz” diyordu. Ben de bunu bildiğim için, benim muvafakatim, ona demeden gitti, tamamlandı. Ben artık İstanbul’a gideceğim, en son yanına gittim, “Akif Abi ben İstanbul’a gidiyorum.” dedim. “Sevgilim hani sen burada kalacaktın?” dedi. “Akif Abi her şey bitti, yazıyı falan imzaladım. Sana söylemedim çünkü sen bana izin vermezdin, sen izin vermeyince de ben gidemezdim. Senden izin istemiyorum, sadece ruhsat istiyorum, onay istiyorum, rızanı istiyorum” dedim. “Tamam” dedi. “Ama beledi-

yedeki memurları örgütleyelim, sen sendikanın fahri temsilcisi olarak devam et” dedi. “Hayhay” dedim. Hakikatten gittik, İstanbul’da Bem-Bir-Sen’in kuruluşu ve teşkilatlanması noktasında müzaheret sağladık. Akif Abi’yi çağırdık. Zaten Tayyip Bey ile çok iyi tanışıyorlardı, zaten tanımadığı kimse de yoktu. Akif Abi geldi, konferanslar verdi, sendika konularında değerlendirmelerde bulunuldu.

Şimdiki Cumhurbaşkanımız, o zamanki İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a “Benim Yusuf’umu, sevgilimi elimden aldın” dedi. O da “Müsaade et sendikayı burada örgütlersin, daire başkanlığı sendikacı olmaya engel, ama tabii ki yardımcı olsun” dedi. Biz bütün bu konularda İstanbul’da da yardımcı olduk.

İlk defa cep telefonu çıkınca ben ona bir cep telefonu gönderdim. Sendikanın faks vs ne ihtiyacı varsa Ankara’ya onları gönderiyordum. Ama cep telefonunun şarjı bitiyordu, kapanıyordu, “Sevgilim bu telefon yine kapandı, ne oluyor sen buna bir şeyler yap” diyordu. “Ambalak oldu” diyordu. Şifre giremiyordu. Sonra en son çözümü, telefonu şifresiz olarak kullanacak şekilde ayarlayarak hallettik.

Akif Abi İstanbul’u çok severdi benim gibi. İstanbul’u sevmemek caiz değildir, İstanbul sevgisi asla eş, şerik, ortak kabul etmez. İstanbul bütün şairlerin hayatında, önemli bir şehirdir. Bütün sanatkarların nezdinde önemli bir simgedir. Akif Abi, İstanbul’a ne zaman gelecekse mutlaka beni arar ben de onu gider araba ile alırdım ve nereye gidiyorsa, nerede programı varsa beraber olurduk. Bir gün yine geldi, köprüden karşıya geçiyoruz. Akif Abi nerede olduğunu bilmezdi, mekân bilgisi o kadar sınırlıydı. Köprüden karşıya geçtiğimizi bile fark etmezdi. Ondan sonra Büyük Çamlıca’ya çıktık, Çamlıca’da ben bir yer ayarlattım. Güneşin batışına denk geldi. Akif Abi’ye “biraz yürüyelim abi” dedim. Çamlıca’nın etrafında yiyecek-içecekler hazırlanıncaya kadar yürümeye başladık. Güneş tam batmaya başladı, güneşin batışını en az doğuşu kadar severdi. Ben

Ahmet Haşimci değildir, ama o, o rengi o allığı o kızılığı o noktayı o havayı sever. Akif Abi ne kadar şairin İstanbul’la ilgili ne kadar şiiri varsa hepsini ezbere bilir. Yavaş yavaş yürüyoruz, devamlı şiir okuyor. Ben bir ara dedim ki “Akif Abi bu kadar şiiri nasıl ezberledin?” Durdu dedi ki “Şiir güzelse aklımda kalır, ortam güzelse dilimin ucuna gelir.”

“Siz neden müşahhas bir şiir yazmadınız?” dedim, “Yazdım ya Kudüs” dedi. “Yok yok İstanbul ile ilgili” dedim. “Demek ki İstanbul ile ilgili çok güzel şeyler söylenmiş, ben onları aşamamışım” dedi. Hayatımda geçirdiğim, en güzel anlardan ve en güzel zamanlardandı o an ve o zaman. Bütün şairlerin şiirlerini dinliyorsunuz, divan edebiyatından, halk edebiyatından ve Akif İnan okuyor. Ah bir kaset, bir teyp o anda... Sonra döndük araba ile. Akif Abi olduğu zamanlarda ben şoför falan almazdım. Kıskanırdım. Şoförlüğü ben yapardım; sohbet ortaya düşerdi. Gidiyorduk, ben bir taraftan araba kullanıyordum, benim yazdığım bir şiir vardı. Lisedeysen Kayseri’de şiir yarışmalarında birinci olmuşum. Yeni yazdığım bir şiirim vardı, onu okudum. O akşamdan da cesaret alarak. Herhalde cüşa geldim. O anda bana göre güzel de bir şiirdi. “Akif Abi nasıl buldun?” dedim. Bunu sormak gafletine de düştüm. Birincisi okuma gafletine düştüm ikincisi de sorma gafletine düştüm. Mahcup gülüşlü, pos bıyıklı, kartal bakışlı, adam yürekli adam Akif İnan. Bu cümle bana aittir. Birileri bu cümleyi bir yerlerde kullandı daha sonra. Onun mahcup bir gülüşü vardır, sevgilinin hüznü ile gelinin hüznü ile edasıyla olan bir gülüşü vardır. O mahcup gülüşünü verdi orada. Çünkü ben şimdi bu cümleleri söylerken, onu böyle tanımlarken, yaşadığım hayatlara, anlara izafeten onu değerlendiriyordum. Dedi ki, “Anlatmak istediği bir şeyi senin kadar güzel ifade eden hiç kimseyi tanımadım. Sen bir şeyi anlatmak istiyorsan onu o kadar güzel ifade ediyorsun ki, bayılıyorum senin ifade şekline”. Sadece bu kadar söyledi. “Anlaşıldı Akif Abi” dedim. “İyi bir nesirdir ama iyi bir nazım değildir diyorsun”. O mahcup gülüşünü tekrar gösterdi. Bir daha da o gün bu gündür şiir yazmadım. “İyi bir nesir olmuş ama

iyi bir nazım olmamış diyorsun” dedim. Akif Abi, ‘sevgilim’ dediği bir insana karşı ancak böyle söyleyebilirdi veya değerlendirebilirdi.

Bir gün yine İstanbul’a gelmişti, Anadolu yakasında bir belediye ona yılın şairi ödülü vermişti. Araba ile oraya geldik. İkimiz beraber gittik, beraber oturuyoruz. Ona ödülünü vermek üzere kürsüye çağırıldılar. Daha önce kendi şiirinden bir şiir okutacağız falan demediler. Bizim insanımızda maalesef bu hoyratlık vardır. En azından bir şiir kitabını falan bir masanın üzerine koy, baksın diye. İşte o an Akif Abi kendi şiirlerinden bir şiir okuyacak diye söylediler. Salon tıklım tıklım dolu. Akif Abi başladı şiirini okumaya, yarısında devam edemedi. Ben hemen alkışı bastım. Biliyorsunuz, birisi alkışlayınca hemen herkes arkasından gelir. Ve herkes alkışladı. Akif Abi indi yanıma oturdu. Dedim ki “Akif Abi şiir mi güzel değildi, ortam mı güzel değildi?” Yine onun nazenliğini, erdemliliğini, kemaliyetini, edebini, ahlakını, onun derinliğinin seviyesini, gönül adamlılığını, yürekliliğini, yüreğini o anda okşamak istiyorum aslında. Yine o mahcup gülüşünü söyledi. ‘Ortam güzel değildi’ dese, orada ben varım en azından bana kıyamaz, öyle düşünüyorum, ‘şiir güzel değildi’ dese gerçekten şiir güzel, kendisine kıyamaz. Çünkü o, onun yavrusu, sanatı, ruhu, yüreği. Sadece o mahcup gülüşü ile bana cevap vermiş oldu.

Bir odada arkadaşı hangi yatağı tercih edecek olursa kalanı benim olsun, diyen bu nazik adam, kendi elleri ile çiğ köfte yoğurup da sadece dostlarının yüzündeki tebessümü, mutluluğu görmekle mutlu olan bu adam gerektiğinde celallenir, adeta kükrerdi. Bir gün, Milli Eğitim Bakanı Nahit Menteşe’yi ziyarete gittik. Bize randevu verdi, randevu saatinde gittik, odasına girdik. Görüşme sırasında bizim yönetim kurulu üyesi arkadaşlardan birisi ‘sayın bakanım’ dedi. O zaman daha tabiri caizse sendikaları adam yerine koyan yok. ‘Sayın bakanım’ dedi. Daha dışarı çıkar çıkmaz Özel Kalemin orda, Akif Abi, “Sen nasıl sayın bakanım dersin, biz bir sendika olarak buradayız, demokratik kitle örgütünün başı olarak buradayız, sayın bakan

diyeceksin veya susacaksın” diyen tavrını gördüm. Onun hakikatten konuşurken sayın bakan, sayın başkan dediğine şahit oldum.

Akif Abi, sarı sendikacılığa sonuna kadar karşıydı. Mızımız, humbıl, sanattan, edebiyattan, kültürden, kemaliyetten, erdemden, arifiyetten anlamayan insanlara temelden karşıydı. Öyle bir insandı. O insanların o nesilleri geçti mi bilmiyorum. Mesela İstanbul’a geldiği zaman rahmetli Cahit Zarifoğlu’nun eşi ve çocukları ile ilgilenmişti. Benim kanalımın onlara ev verilmesini istemişti belediye başkanımızdan. Onların isimlerinin okullara verilmesi noktasında çalışmaları olmuştu. O insanların hepsini tek tek takip ederdi.

Akif Abi, kendisine gelen her öğrenciyi hemen bana veya birilerine yönlendirirdi. Mastır veya doktora yapan öğrencilere çok emek verirdi. Prof. Dr. Ziya Selçuk, onun emek verdiği insanlardan birisidir. Kaynağını onun sevgisinden almıştır. Sevgi dolu bir insandı.

Onunla yolculuğu kıt kanaat yapardım ama en çok zevk aldığım yolculuklardandı. Çünkü ben onunla devamlı edebiyattan, sanattan konuşurdum. Ben iyi bir dinleyiciydim, iyi bir konuşturucuydum belki. Ama o da iyi bir konuşmacı, iyi bir anlatıcıydı. Ve gönül adamıydı.

Kırıkkale-Elmadağ yolunda, yeni yol yapılmadan önce, Elmadağ çıkışında, nehrin kenarında güzel bir arsa vardı. Bir gün geçerken “Akif Abi, şurası bizim olsa, şuraya bir ev yapsak, sandal koysak...” deyince, “Dur sevgilim” dedi. “Ben onu yazdım bir yerlerde söyledim, ben o arsaya talip oldum.” dedi. Ben ona söyleyince, bana hıyalini anlatmıştı. Küçük bir baraka yapacağız küçük bir sandalımız olacak...

Ve sonra Akif Abi hasta oldu. Ankara’da kız kardeşinin evindeydi. Geldiğimi sadece kız kardeşi ve eniştesi biliyordu. Beni gördüğü zaman, kalktı ve doğruldu, “Akif Abi lütfen” dedim. Sarıldık, biraz konuştuk. “Akif Abi” dedim. “Bana söz vermiştin, Üstat’la ilgili anı-

larını yazacaktın, yazacakların vardı, bunları yaz” dedim. “Ne oldu sevgilim, gideceğimiz ayrılacağımız vakit mi geldi. Gün artık bugün mü?” dedi. “Onun için demedim Akif Abi, biliyorsun ben seni her gördüğümde hatırlatırım bunu” dedim. “Ama sen beni bırakmayacaktın, sen de gitmeyecektin, yazılmasını geciktirdin” dedi. “Olsun Akif Abi, sen ne olursun şimdi şunları yaz.” dedim.

Onlardan bahsederse, bir neşe olur, kuvvet olur diye düşündüm aslında. Sonra biraz da zayıflamıştı, hali, gücü fazla yoktu. Yine o haliyle, üzerinde pijamalarıyla, ben yardım ettim kalktı ve beni dışarıya kadar yolcu etti. “Sen diyemezsin ama helalleşelim” dedi. “Belki sen giderken bir şey olur, görüşemeyiz, senin bende, benim sende hakkım var helalleşelim” dedi. Zaten o gördüğüm son oldu, ondan bir süre sonra vefat etti.

Memur-Sen’in ve Eğitim-Bir-Sen’in Türkiye’nin en büyük sendikası ve konfederasyonu olmasını önemsemek lazım. Sendikamız, Allah’a şükür Akif İnan’a vefasını yerine getiriyor. Her zaman anma etkinlikleri yapıyor, her toplantıda mutlaka onun adını anıyor, ona hak ettiği değeri veriyor. Akif İnan’ın o özverisi, onun o doğası, bu sendikanın ruhuna işlemiş. Ne zaman, kim, hangi yönetici olursa olsun, kim gelirse gelsin, bu sendika, bu şekli ile devam edecektir, diye düşünüyorum.

Allah Akif İnan’a gani gani rahmet eylesin. Ben onun dostluğunu ve arkadaşlığını çok aradım, onu çok da özledim. Allah rahmet eylesin.

Bir Irmak Çağldayışı:
Mehmet Akif İNAN

Metin SELÇUK

Bir Irmak Çağldayışı: Mehmet Akif İNAN

Metin SELÇUK

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu

Eğitim-Bir-Sen Genel Sekreteri (1992-1995)

Rahmetli Akif İnan Hocamla ilk karşılaşmamız yaklaşık 42 yıl önce oldu. Kesintisiz olarak 26 yıl süren birlikteliğimiz ilk başladığında lisede öğrenciydim. O sıralarda daha çok, toplum için bir şeyler yapabileme, çevre edinme ve aynı inancı paylaşan insanlarla etkileşim içinde olma amacıyla farklı ortamlarda bulunuyordum. Ancak bu ortamlarda farklı sosyal ve siyasi kesimlerden birçok kişiyle tanışmış olmama rağmen hiçbirisinden çok fazla etkilenmemiş, ruhsal birliktelik gerçekleştirebilecek bir dostluğu, bir yakınlığı oluşturamamıştım.

Tanıştığım insanların hemen hepsi yaşça benden büyük siyasi, bürokrat, üniversite öğrencisi insanlardı. Bugün geriye dönüp baktığımda, bu kişilerin benden çok daha donanımlı, tecrübeli insanlar olduğunu hatırlıyorum. Nitekim bu insanların hemen hepsi ülkenin ve milletin hayatında önemli yerlere geldi ve çok emek verdiler. Allah onlardan razı olsun. Sözü geçen bu insanların arasında Hocam da vardı. Kendisiyle ruhsal bir birliktelik ve derin bir dostluk kurabildiğim çok özel insan.

Hocamla görüşmelerimiz bir usta çırak ilişkisi içinde bir ömür boyu sürdü neredeyse. Belki binlerce kez buluştuk ve çok özel meselelerden ülke ve dünya ahvaline kadar her şeyi konuştuk. Hocam beşerlikten insanlığa uzanan yolda kemalâtının zirvesinde olan tok sesli bir şair ve yazardı. Hayatı; muhtevası ve tonlaması inip çıkan bir şiir gibi yaşardı. Aslında hocam da diğer ustalar gibi memleketin belli sorunlarından söz ediyordu. Ama O; kavramlardan, teknikten, uygarlıktan, yerli düşünceden bahsederken kitaptan ya da zihinden değil, yürekte konuşuyordu. Geçmiş-gelecek, doğu-batı kavramlarını gözlerimizin önüne seriyor, Osmanlıyla günümüz ve gelecek arasında köprü kuruyor ve sanki bir oyun hamurunu şekillendirir gibi bir medeniyet tasavvurunu sarih bir biçimde kavratıyordu.

Bir gün çocuk ruhumla kendimce çok iyi sorular hazırlayarak hocanın yanına gittim. Çayımızı yudumlarken sehpanın altına koyduğum soruları sormaya başladım. Hocam anlatıyor, ben pür dikkat dinliyordum. Sorularımdan birisinin içeriği; kendi medeniyetimizi nasıl kurabileceğimiz, böyle bir şeyin mümkün olup olmadığı, bunun hangi coğrafyada gerçekleşebileceğine ilişkindi. Bu sorunun karşılığında ilk cümlesi şu olmuş ve “İnsan düştüğü yerden kalkar” demişti. O gün bu atasözünü ilk kez duyduğum için mi yoksa hocamdan duyduğum için mi bilmem, sözler içinde bir söz oldu bu benim için.

Ve o gün Hocam, sanki kırk yıl sonrasını, bugünü görerek anlatmıştı. Nelerle karşılaşabileceğimizi ve kendi medeniyetimizi kendi topraklarımızda kendi coğrafyamızda nasıl oluşturabileceğimizi, neden oluşturmamız gerektiğini bir gelecekbilimci gibi anlatmıştı.

Özellikle 15 Temmuz sonrası Hocamın çizdiği tasavvurun bu günler için bir yol haritası olduğunu etkileyici bir şekilde yeniden hatırladım. O günlerde kurduğumuz hayalin bir demokrasi destanıyla 15 Temmuz'da taçlandırıldığını gördüm. Bu tacın belki binlerce sahibi vardır ama benim için o taç mazi itibariyle Hocamındır.

Hocam bir kültür adamıydı. Her duygunun, düşüncenin, varlığın, eşyanın bir kültürü olduğuna inanırdı. Ve insanımızın kendi inancımızın, medeniyetimizin, coğrafyamızın kültürünü edinerek yetişmesinin önemini hep vurgulardı. Bu paragrafı özellikle yazdım. Çünkü bugünlerde bu anlayışa çok ihtiyacımız var. Bir medeniyetin ancak insan, inanç, coğrafya kültürüyle oluşturulabileceğine inanıyorum. Zira özgün kültür unsurları üretmeden yeni bir medeniyetin kıvılcımlarını tutuşturmak mümkün değildir. Geçmiş geleceğin tuğlası değil ruhudur, pusulasıdır.

Hocam öğretme gayreti olmaksızın öğrenmeyi gerçekleştiren bir insandı. Dinleyen herkes duyduğu her cümlemin, her kavramın yeni olduğunu düşünürdü. Çünkü kavramların içini kendi tarzınca doldurur ve onları yeniden giydirdi. Hafızamıza değil idrakimize seslenirdi. O konuşurken sanki bir ırmak çağıldardı. Herhangi bir konudan bahsederken acaba şiir mi okuyor diye defalarca irkildiğimi hatırlarım. Geçmişten geleceğe taşıyan ve geleceği o an bize zapt-u rapt altına aldırın bir üslubu vardı. İşte o gün imkânsız olan bu hayal, hayatı bize 2016 yılında zapt-u rapt altına aldırdı.

Hocam bilgiyi bir hediye gibi sunardı. Vefat edene kadar öğrencisi olduğum için mutlu, huzurlu ve kıvançlıyım. Eğitim Enstitüsü'ne ilk başladığımda bir gece yarısı eve giderken "Madem öğretmen olmaya karar verdin, Hz. Ali (R.A.)'nın şu sözünü hiç unutmayacaksın ve çocuklar, kendi çocukların da söz konusu olduğunda onları buldukları ("yaşayacakları") zamana göre yetiştireceksin" demişti. Geçen yıllarla birlikte gördüm ve şahit oldum ki, Hocamın öğretmenliğinin ve sendikal anlayışının temelinde bu kutlu öğretinin

izleri çok belirgindi. Zamanın ruhu onun karanlıkları aydınlatmak için sunduğu bir mumdu adeta. Bir şey öğretirken huşu hissi uyandırdı. Öğrencilerinin anı yaşaması için zamanı parmaklarında şekillendiriyordu adeta.

Hocamın öğretmenliğinde merkezden çevreye doğru hareket anlayışı vardı. Onun merkezi insandı. İnsanda olanı açığa çıkararak hitap ederdi öğrencisine. Ve onu dinleyen herkes kendisini Akif İnan çapında bir insan zannederdi. Karşısındaki büyük küçük herkese böyle yaklaşır, böyle davranırdı. Ondan hiç kimse korkmazdı ama herkes de çekinirdi. Sınıfa girdiğinde konuşmasını bekleten bir heyecan yaşatırdı öğrenciye. Bunu yıllar sonra bir lise öğrencisinden de duyduğumda Hoca hiç değişmemiş ve kendi iç heyecanını hala koruyor diye sevinmişim. O, alanının hâkimiydi, bunu sözle asla ifade etmedi; ama bu alanda, bu öğretmenlik yaşamında “ben varım ve en iyilerden biri benim” düşüncesini hissettirirdi insana. Bununla birlikte mütevazılığın da kalesi gibiydi. Bunu o günlerde bir çocuk olan kızım bugün yaşıyormuş gibi hâlâ anlatır. Çünkü onunla bir çocuk gibi oynar ve konuşurdu. Başarılı ve sınıfta güçlü olmanın en kritik yanının alan hâkimiyeti olduğunu belirtirdi. Bunun yanı sıra iyi yapılan işin mutlaka görüleceğini, bu ülkeye ve bu millete döneceğini ifade ederdi. Öğretmen, çağının kültür, medeniyet ve sanatından nasibini alarak kendini yetiştirmiş olmalıdır anlayışına sahipti.

Hocamın geçmişte bir sendika deneyimi olmasına rağmen, sendikacılık yapmaya bir süre soğuk kaldı. Çünkü o hep yeni bir Türk Edebiyatı Tarihi yazmak isterdi. İsteddiği çalışmayı ortaya koyamamanın üzüntüsünü, sıkıntısını hep hissederdi. Uzun uğraşların ardından sendikacılığa evet dedi ve kuruluş toplantısına beni de çağırdı. Lüt-fetti, sendikada görev almamı istedi. Benim için sendika dönemi ikinci bir okul, ikinci bir yetişme dönemi oldu. Hocamın hayatıyla ilgili özel kararlar almam konusunda da çok özel bir yeri oldu. Ama bu sendikacılık dönemimiz bana insan, öğretmen, sendikacı olarak yeni bir kimlik, kişilik kazandırdı. Kısacası hep öğretti bize.

Hoca, ülke yönetimine ve dünyaya yeniden dâhil olmamızın yollarından birisini de sendikalar olarak görüyordu. Ve bunun önemini önce kendimizin görüp, bunu özümseyip ondan sonra da insanımıza sunmamız gerektiğini söylerdi. İnanmadığımız ve iyi yapmadığımız bir işte başarılı olmanın imkânsız olduğunu düşünürdü. Bir sendika kültürü oluşturmamız gerektiğini söyler, bunu da dünle bağlantımızı koparmadan geleceğe bakarak yapmalıyız derdi. Sendikacılığı bir hak, hukuk ve ödev olarak görürdü. Ve arkasından, evet hakkımızı alalım, hukukumuzu koruyalım ama bu ülkeye, bu millete karşı olan ödevlerimizi ve sorumluluğumuzu da mutlak yerine getirelim diye düşünürdü. Çünkü sendikacılık onun için aynı zamanda milli bir duyarlılıktı. Öncelikle bireysel ve toplumsal yapıyı sağlam tutabilmek için kullanılabilir araçlardan birisiydi. Rahmetli hocamın aşağıdaki paragrafta yer alan ifadeleri O'nun sendikacılık anlayışının özüydü:

“Biz ülkemizdeki sendikacılık anlayışına yeni bir soluk, yeni bir bakış açısı getirmeliyiz. Eğer bunu getirmeyeceksek enerjimizi niçin boşa harcayıp boşa kürek çekeceğiz? Herkesin iyi kötü bir işi var. Mevcut işine devam etsin, kimseyi de oyalamasın. Sendikacılık aynı zamanda ahlaki bir sorumluluğu da yüklemektedir omuzlarımıza. Çünkü meslektaşlarımız bize inanmaktadırlar ve beklentileri vardır. Bu beklenti salt ekonomik anlamda bir beklenti değildir. Aynı zamanda her çalışmamız kendi alanının en iyisi olma yolunun da kendisine açılmasını beklemektedir. Bir medeniyet tasavvuruna yol açabilecek bu beklenti ülkemizin ve milletimizin adeta yeniden ayağa kalkması demektir. Bizde sendikacılığı biraz da medeniyetimizin, medeniyet anlayışımızın değişmesi doğurmuştur. *Çalışanın hakkını alınının teri kurumadan veriniz* öğretisiyle yetişip gelişmiş bir toplumda daha farklı örgütler var iken, 20. yy ile birlikte yeni anlayışlar ve yeni örgütler ortaya çıkmıştır. Kendi medeniyet anlayışımıza uygun bir sendikacılığı oluşturmalıyız. Sürekli kavga çıkaran ve her şeye karşı çıkan sendikacılık değildir bizim anlayışımız. Bu bir teslimiyet de değildir. Aksine çalışanların sorunlarına sahip çıkıp,

çözüm bulup, onları huzurlu kılabilecek bir yoldur bakış açımız. Evet, sendikacılıkta bir kavgamız olacaktır. Ama bu konu ülkenin ve milletin hayatında bir karşılığını da bulmalıdır. Çalışanın hakkını alırken, çalışanlarımız da kendi alanlarında işlerini en iyi şekilde yapacaklar, adeta ülkenin dönüşümüne katkıda bulunacaklardır. Bizim sendikal kavgamız diğerlerinden farklı olacaktır. Çünkü biz aynı zamanda bu coğrafyanın oluşturduğu kültür yani medeniyetten beslendiğimiz de bilincinde olan bir anlayışa sahip olmalıyız. Ve tüm çalışanlarımızı da bu bilinçle kuşatmalıyız. Sendikal kavgamızı insanlar üzerinden değil, kurumlar üzerinden verdiğimizizi hissettirmeliyiz”.

Yukarıdaki görüşlerinin hemen arkasından değerli hocam şu ifadeleri de peşi sıra eklemiştir: “Başka sendikaların olması bizi rahatsız etmemelidir. Aksine rekabetin bizi güçlendireceğine inanmalıyız. Evet, en büyük, çalışanların hakkını sonuna kadar savunan en güçlü sendika biz olalım. Peşimizden gelenlerin bizim için bir imtihan olması gerektiğini de bilelim. Biz iyi olursak onlar da bize benzemeye çalışır veya bize katılırlar. Biz onlara baktığımızda onların güçlendiğini veya kendi zayıflığımızı görürsek kendimize çeki düzen veririz”. Ve tam burada Üstadın şu dizelerini okumuştum:

“Ey düşmanım, sen benim ifadem ve hızımsın.

Gündüz geceye muhtaç, bana da sen lazımsın.”

Ve arkasından eklemiştir. “Kuruluş aşamamızda Yargı-Sen’li arkadaşlar bize epey yardımcı olmuşlardı, sağ olsunlar” demiştir.

Hocamdan zaman zaman duyduğum ve kulağıma küpe olmuş cümlelerden birisi de “Sizi geleceğe taşımayacak, ufkunuzu açmayacak gündelik konuşmalardan uzak durun” idi.

Hocamın sendikacılık konusunda kesinkes inandığı ve sonuna kadar savunduğu bir başka düşünce ise “Gündelik politikalarla iç içe, sarmaş dolaş olmuş bir sendikacılık anlayışı hiçbir zaman emek ör-

gütü olan sendikacılığı doğuramayacak, onun yerini dolduramayacaktır. Bu durum aynı zamanda yalnızca bizim değil birçok ülkenin de sorunudur” idi.

Hocamın sendikacılığı bekleyen tehlikeler konusunda da zaman zaman uyarıları olurdu. Ve bunu “Ülkemizin sendikacılık konusundaki bir çıkmazı, şanssızlığı da sendikacılığı emekçiler, gerçek çalışanlar yapmadılar, yapamadılar. Veya bazı yöneticiler bir süre sonra emek-sermaye ilişkisinin ağına düştüler ya da kaybettikleri güçlerini illegal örgütlerle ilişkiler kurarak sağlamaya çalıştılar. Sendika kültürünü oluşturup tüm hücrelerinde ilan edemeden yönetici oldukları için konumlarını adeta özümseyemeyip salt çıkar odaklı bir yöneticilik anlayışına sahip olmuşlardır” şeklinde özetlemişti.

Hocam, Sevgili Hocam,

Affınıza sığınıp bütün cesaretimi toplayarak sizinle ilgili bir yazı yazdım. Bunu aslında mektup türüne uygun olarak yazmak istedim. Çünkü mektuplarımla ilgili bir eleştiriniz olmazdı. Ama diğer yazı türlerinde ise hiç acımadınız. Bu eleştirilerinizden dolayı bir gün küsüp dersinize girmemiştim. Bir sonraki derste ise küstüğümü unutup “beni herkesin içerisinde çok eleştirdiğiniz için dersinize gelmedim” diyerek komik bir duruma düşmüştüm. Siz ise “dersime kendin geldin ama bu eleştirilerin yararını sonradan çok göreceksin, ben de her ders seni neden kaldırdığımı anlıyorsun diyerek daha çok yükleniyordum” demişiniz. Hocam, Allah hayırlı ve güzel olanı bilir. Hani zaman zaman “Oooy oy iyi insanlar iyi atlara binip gitti” derdiniz. Siz gittiniz, o günden bu yana o kadar çok aradık ve özledik ki sizi, ne çok ihtiyacımız oldu size bir bilerseniz. Ne kadar çok konular birikti sizinle konuşacağımız. Her konuda gösterebileceğiniz bir çözüm olurdu. Çözümleri kendi içimizde aramamızı vurgulardınız. “Ot kökünün üstünde büyür” derdiniz. Sendikamız çok büyüdü. Sizin gösterdiğiniz yolda arkadaşlar hızla ilerliyorlar. Sizin ve benim tahminlerimizin ötesinde büyüdü sendikamız. Ar-

kadaşlar çok emek sarf ettiler, çok güzel bir noktaya getirdiler. İlmek ilmek dokuyarak, imbikten szercesine duygularla oluşturdular sendikamızı. O kadar çok isimsiz kahramanlar var ki... Hepsinin ortak noktası sizin diktiğiniz fideyi büyütme ve bir ınara dönüştürüp geleceğe taşımaktır.

İnanıyorum ki dualarınız bizi hâlâ kuşatıyor ve o dualardır bizi ayakta tutan.

**Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı ve
Sendikada İhtisaslaşma Serüveni**

Nurettin SEZEN

Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı ve Sendikada İhtisaslaşma Serüveni

Nurettin SEZEN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Kurucusu,	
Eğitim-Bir-Sen Genel Sekreter Yardımcısı,	(1992-1992)
Eğitim-Bir-Sen Genel Araştırma ve Dış İlişkiler Sekreteri	(1992-1995)
Eğitim-Bir-Sen Genel Mali Sekreteri,	(1995-1998)
Memur-Sen Genel Mali Sekreteri	(1995-1998)

Seneler geçse de, 1960'lı yılların başında tanıştığım Akif İnan imajında bir değişiklik olmamıştı. Öğrencilik yıllarımdan sonra bir daha görüşmemiz mümkün olmayan Akif İnan'la, 24 Ocak 1992 günü akşamı kader bizi yine bir araya getiriyordu.

O akşam, zaman ilerlese de bir tek kelime konuşmayan Akif İnan, 1966 yılı başlarında Necip Fazıl'ın Kırkkale konferansı dönüşünde trende sergilediği tutumunu aynen sürdürüyordu. O yolculukta

Necip Fazıl'ın Türkçe üzerine örnekler vererek yaptığı değerlendirmeyi yadırgayan sözlerim üzerine sükûtu ve sabretmeyi tercih eden Akif İnan hiç değişmemiş gibiydi. Yine suskundu.

Sendikada beraber çalışacağı kurucu üyelerin en az yarısını kaliteli ve başarılı kişilerden aday olarak göstermesi gereken Akif İnan'ın, "Ben, kurucu olarak bir tek, öğrencim Metin Selçuk'u teklif ediyorum. Metin'i tanıyorum..." demesi yine şaşırtıcıydı. Bu açıklama dürüstlüğün ve açık kalpliliğin bir göstergesi olsa da bir yöneticinin çalışacağı kimseleri belirlemesi açısından daha gerçekçi olmaz mıydı? Büyük hedefleri olması gereken bir sendikada derleme bir yönetimle nasıl başarıya ulaşılacaktı?

12.02.1992 Çarşamba günü, gündemli "Kurucular Kurulu" toplantısı yapılıyordu. Hasbelkader sendikada bulunan ve azımsanmayacak kadar çok olan misafirler Akif İnan tarafından toplantıya davet ediliyordu. Artık, daha işin başında Akif İnan'ın bir özelliği daha anlaşılmişti: Kurucular Kurulu ya da yönetim kurulu toplantılarına davetsiz misafirler de alınacaktı. Danışmanlık gibi bir vasfı da olmayan vasıfsız ziyaretçiler ise toplantıların uzamasına neden oldukları gibi, doğru dürüst kararların alınmasını da engelleyecekti. Böylece, Akif İnan'ın bu kişileri muhatap alması bazı "sorumluluk taşıyan" ve düşünceleri sorulmayan üyelerin görüş bildirmesine engel olacak, sonrasında da verilen görevlerde aksamalara neden olacaktı.

Böyle özelliklerinin yanında Akif İnan samimi, açık kalpli ve sözüne sadık biri; haksızlığa tahammül etmeyen ve basitliğe taviz vermeyen bir kişi olarak görülüyordu. Kişilik sahibi birine bir kuralı ve bir kaideyi kabul ettirdikten sonra geri çevirmek de imkânsız gibiydi. Bu durumda yapılacak şey bir kere "evet, olur" sözünü alabilmektir.

Akif İnan'da çok önemli bir özellik daha vardı ki, kendisini kabul ettirmiş mesai arkadaşlarının ve dostlarının da kendisi gibi düşündüklerine inanmasıydı. Yanlışını gördüğü kimseyle ilgili olarak onun hakkındaki olumsuz görüşünü değiştirmek de hayli zordu.

Bu vasıfların diğer yöneticilerde de bulunması normal kabul edilmeliydi. Bu halde, sendikal faaliyetlerde aksamalar olacak, ancak zaman içinde tecrübe kazanıldıkça, bütün noksanlıklar ortadan kalkacaktı. Ne var ki, uzun bir süre sıkıntılara katlanılacak ve bazı risklere girilecekti.

1. Eğitim-Bir'in İlkelerinin Benimsenmesi

Kamu çalışanları sendikalarının kurulmasıyla ilgili olarak Şevket Kazan Bey'le “*sendika ve ilkeleri*” konusunu görüşmek üzere, 1992 yılının ocak ayının başlarında, bir kaç toplantı yapmıştık. Şevket Kazan da bir hukukçu ve bir siyasetçi olduğu için bazı temel ilkeler konusunda anlaşmamız zor olmamıştı:

“Bütün kamu çalışanlarını kapsamı içine alacak, inançlı-inançsız ve her türlü siyasi düşünceye sahip olan kamu çalışanlarına açılacak geniş yelpazeli bir sendika kurulması” üzerine anlaşma sağlamakla kamu sendikalarından beklenen faaliyetin çerçevesi çizilmiş gibiydi. “Sendika siyaset yapabilir, dernek faaliyetinde bulunabilir ancak bir dernek ve bir siyasal parti amaçlarının çok üzerinde bir hedefi olmalıydı.”

Şevket Kazan'la “*Geniş yelpazeli ve çeşitli kitlelere ulaşabilen bir sendika kurulması için Türk-İş'le de temasa geçilmesi*” hususunda da anlaşınca Yol-İş Sendikası'nın danışmanı Yıldırım Koç'la istişarelerimiz oldu:

“Nasıl bir sendika kurmamız, nasıl bir tüzük hazırlamamız ve nasıl faaliyette bulunmamız gerektiği?” hususunda tatmin edici bilgilerin yanında, “*sendikal faaliyetten dolayı bir zarar gelmeyeceğine dair verilen güven*” ise çok dikkat çekiciydi.

Eğitim-Bir'in, daha ilk Kurucular Kurulu toplantısında Akif İnan tarafından bana “sendika tüzük taslağı”nı hazırlama görevi verilmişti. “Sendika tüzük taslağı” üzerinde çalıştığım bilinse de bu görevin bir ekibe verilmesi daha uygun olurdu. Ya da birilerinin bu işe ortak

olması, “tüzük taslağı” üzerine yapılacak tartışmalarda sorumluluk taşınması gerekirdi.

Benim açımdan, verilen bu görev şu anlama geliyordu: Sendika kurucuları ve yöneticileri sendikanın özü hakkında derinlemesine bir araştırma yapmayacaklar, ancak bilgilendirileceklerdi.

Aslında, sendikayı ileriye taşıyacak olan bu kadronun “*sendika ilke ve amaçları*”nı özümsemeleri için “tüzük taslağı” üzerinde çalışmaları gerekiyordu. Böyle bir çalışma yapılmayınca da *sendika ilke ve amaçlarını* benimsetmek ise hayli zorlaşacaktı.

Yine 3-5 kurucu üye bulunmasa da 05.02.1992 Çarşamba günü “sendika tüzük taslağı inceleme toplantısı” önemli ve ilk ciddi bir toplantıydı. Ne var ki, bu toplantı da yine azımsanmayacak bir misafir topluluğunun iştirakiyle yapılıyordu.

Hazırlanan tüzük müsveddelerini, Akif İnan alıyor ve titizlikle inceliyordu. Bunu çok tabii karşılıyorduk. Daha başta Akif İnan’ın bir “edebiyat öğretmeni” gözüyle yazıların üzerinde duracağını ve sendikanın temel esprisine pek dikkat etmeyeceğini kabullenmiştik.

Aslında, bu “*edebî metin*” tartışmaları beni mutlu etmişti. Bazı kurucu üyelerle misafirlerden bir kısmı “*sendikanın ilke ve amaçları*” konularında bir “kompozisyon” tartışmasından öteye geçememişlerdi. Bunun da hazırlığını önceden yapmıştım. Bazı lüzumsuz kelime ve cümleleri metin içine sokarak, “Şu kelime burada yersiz, çıkarılmalı; şu cümle tekrar, bu da çıkarılsın;...” gibi tekliflerle hız alınmasını ve biraz da gölgede kalacak olan asıl metne bir zarar gelmemesini yeğlemiştim.

Böylece “*sendika tüzük taslağı*,” Yıldırım Koç’un önerisi ve Şevket Kazan’ın tasvibine uygun bir şekilde, genel olarak gözden geçirilmiş ve onaylanmış oluyordu. Kimse “*esas kurullar*” üzerine tartışma açmamış ve çeşitli grup temsilcisi ziyaretçilerin bir etkisi olmamıştı.

Artık, bir kere söz vermiş ve belirli ilkelere imza atmış olan Akif İnan ve kader arkadaşları geri dönüş yapmayacaklar, kararlarını savunmaktan da geri durmayacaklardı.

2. Sendikanın Başarılı Olacağına İnanç

Kuruluş safhasında ideal bir kadroyu bulmak için bir çaba gösterilmese de mevcut kadro ve elemanların sendikal eğitim, sendika kültürü, inanç ve siyasî düşüncelerinin “*sendika ilke ve amaçları*” doğrultusunda benimsetilmesinin önünde büyük engeller olduğu açıkça görülüyordu. Eğitimciler Birliği Sendikası daha kurulmadan önce “*Dil, din, ırk, mezhep ve siyasi düşünce farkı gözetmeksizin sorumluluklarını bilen insanlar (olmayı) ... adalet ve barış içinde*”¹ yaşamanın amaç edinilmesi ilke hâline getirilmesi gerekiyordu. İnsanların inanç, duygu ve düşünceleri farklı olabilirdi. Ancak genel kültürümüz doğrultusunda herkesin asgarî müştereklerde bir araya gelmesinden korkulmamalıydı.

Akif İnan, “*yapacağım pek çok işim var. Zamanım çok kısttlı, sendikaya vakit ayıramam.*” dese de bir kere karar vermişti, artık sendikacı olacaktı. Artık, geri dönüşü olmayan bir yola girilmişti, Tüzüğüün ilke ve amaçlarıyla ilgili kurallar yeri geldikçe vurgulanıyordu. Bir itirazının olması mümkün olmayan Akif İnan, bu sendikal kuralları benimsemek ve benimsetmek zorundaydı. Bir kere karar verdikten sonra da canla başla çalışacaktı. Akif İnan, Eğitimciler Birliği Sendikası’nın bağımsız bir sendika olacağına ve böylece başarılı olunacağına da inanmıştı.

Ancak, başarıya potansiyel yönetici ve potansiyel üyelerin aynı düşünce ve aynı inanca sahip olmasıyla ulaşılabilecekti. Bu durumda (*yüz bin adet basılacak ve ta köylere kadar ulaşacak bir broşürün basımı ile*)² 100 binlerce bir hedef kitlenin eğitimi, sendikal geleceğe hazırlanması gerekiyordu. Ne var ki, yönetici ve üyelerin her birinin

1 Eğitimciler Birliği Sendikası Tüzüğü, madde 3, fıkra “i” ve Memur-Sen Tüzüğü, “h” fıkrası.

2 Akif İnan’ın gerçekleştirmek istediği bir hayali.

sendikal faaliyete engel olabilecek özel tutkuları, alışkanlıkları vardı. Bu durum ise yoğun bir mücadeleyi gerektiriyordu.

Akif İnan, uzun bir süre sendikacılığı özümseyememiş olsa da, zaman geçtikçe sendikacılık vazgeçemeyeceği bir meslek hâline gelmiştir. *“Bu sendikal mücadele ile başarıya ulaşılacağına inanmasam bu kadar meşakkate katlanmam, çekilir bir köşeye yazar, çizer ve rahat bir hayat sürerim.”* demiştir.

Akif İnan’ın itiraf ettiği meşakkatlerin kaynağı neler olabilirdi? Yukarıda işaret ettiğimiz gibi bunları biraz açıklamakta yarar vardır.

3. Sendikanın Karşısına Çıkan Engeller

Eğitimciler Birliği Sendikası’nın kurulmasından sonraki devrelerde en yoğun çalışmalar sendika içi kurumsallaşmaya yönelik çalışmalar oluyordu. Gerek Genel Merkezde ve gerekse illerde kitlelerin yönetimi ve Sendikanın sesinin duyurulması için yoğun emek sarf ediliyordu. Sendikayı ileriye taşıyabilecek gönüllü elemanlar aranıyor, onların yetişmesi için gayret ediliyordu. Ne var ki bütün genel engeller, genel yönetimlerden başlamak üzere şube yönetimleri ve temsilcilerin de başarılarının yanında, aynı zamanda sorunları da oluyordu.

İller, bölgeler merkez yönetiminde olan elemanlara taksim ediliyor ve sendikanın tanıtımı ve şube yönetimi ya da temsilcilerin sorunlarının giderilmesi için çaba gösteriliyordu. Bölge ve illerdeki organizasyonu sağlayacak olan elemanlar, sık sık değiştirilmek zorunda kalınıyor, nöbeti devralan yeni elemanlara moral verilmeye çalışılıyordu.³

Daha başta, Akif İnan’ın bile, *“Kanun olmadan, kuruluş safhasındaki bir müessesenin hemen, şaşaalı bir tanıtıma girişmesi makul olmayacaktır.”* söylemiyle tedbirli davranılması gerektiğine işaret ediyor-

³ Genelde benim bölgem Çankırı, Kastamonu, Bolu, Zonguldak, Sakarya, Kocaeli oluyor ve İstanbul’a kadar uzanıyordu.

du. Her türlü olumsuzluğa karşı önlem almak olurdu da cesareti yok etmek ve gösterilen çabaya da engel olmak doğru değildi.

Sendikal çalışmaları engelleyen bir yasanın olmayışı, aslında sendikaların önünü daha da açıyordu. Ancak, sendikaları ve faaliyetlerini koruyan yasaların olmayışı da sendikalarda çalışan ve görev üstlenen yönetici ve elemanların heyecanlarını söndürmeye yetiyordu.

Yine böyle bir koruyucu yasanın olmayışı bazı kamu yöneticileriyle emniyet görevlilerinin yetkilerini aşmalarına da neden oluyordu. Şubelere ve temsilciliklere bu konularda sürekli açıklamalar yapıyordu. Böyle ve benzer şekilde hareket edildiğinde herhangi bir engelle karşılaşılmıyordu.

Bir Genel Yönetim Kurulu toplantısı devam ederken bir Eğitim-Bir Şube Başkanının, “Valiliğin, yapacakları toplantı için izin vermediğini ...” bildirmesi üzerine Akif İnan:

“İzin istemiyor, toplantının yapılacağını duyuruyorsunuz. Tekrar, toplantı gündemini Valiliğe bildirin ve bir daha izin istemeyin!” diye söyleyerek, eylem yöntemini bildiriyordu.

Daha önce kamu çalışanlarına, kısıtlı da olsa verilen örgütlenme (sendika) hakkının alınmasının ardından şimdi de bu hakkı kullanmak isteyen kamu görevlilerinin karşısına çıkılmasının nedenleri ne olabilirdi? Geçmişte var olan, Türkiye ekonomisine ve siyasetine yön veren güç ne ise şimdi de aynı güç, kamu yönetimini yine yönlendirerek kamu çalışanları sendikalarının karşısına çıkarmaktaydı.

Türkiye’de, ekonomik gücü elinde tutan TUSİAD, TOBB gibi kuruluşlar, sahip oldukları basın-yayın gücüyle her an siyasetin tam ortasına oturarak kamuoyunu istedikleri gibi oluşturabiliyorlardı. İhtilallerin, muhtıraların, hükümet düşürmelerin ardında hep bunlar vardı.

İşte böyle ve benzer engellere karşı direnilmesi, boyun bükülmemesi gerekiyordu. Bu noktada belirtelim ki, çok sıkı bir disiplin içinde

olan ideolojik sendikalar ve benzer kuruluşlar ekonomiye ve siyasete yön vermenin içine kolaylıkla sokulabiliyordu.

Taviz verilmeyen ilke ve amaçları doğrultusunda eylemlerini yürüten Eğitim-Bir kadroları ise siyasetin ve siyasete yön veren güçlerin karşısına en büyük engel olarak kurulmuş ve rotasını değiştirmeden, yılmadan çalışmalarını yürütüyor ve yürütecekti.

Ekonomide, siyasette ve her alanda varlık gösterecek olan Eğitim-Bir'in yıpratılması, gücünün kaybettirilmesi gerekecekti. Bu durumun farkında olan şuurlu yönetici ve elemanlar canla başla çalışıyor, kişisel sorunlarını dile getirmeden bütün varlığıyla gayret ediyordu.

Bu inançla kendisini, tamamen sendikal çalışmalara adayan Mehmet Akif İnan heyecanı ve üzüntüyü bir arada yaşıyordu: Yöneticilerden fedakârlık, sevgi ve saygı bekleniyor; böylece Sendikaya yeni elemanların, sempatizanların kazanılması, gönüllerinin fethedilmesi isteniyordu.

Kişisel Engeller

Sendikanın karşısına çıkan ve gelişmeyi önleyen birkaç kişisel engelle burada işaret etmek istiyoruz.

Yukarıda değinildiği gibi Eğitim-Bir kurulduktan kısa bir zaman sonra, Akif İnan'ın, "*Kanun olmadan, kuruluş safhasındaki bir müessesenin hemen, şaşaalı bir tanıtıma girişmesi makul olmayacaktır.*" söylemindeki "*kanun olmadan*" gerekçesi ise sendikacılığı benimsemesinin önündeki bütün kuşkuşların kalkması için daha ayların ve senelerin geçmesi gerektiğinin işareti oluyordu.

Cemil Çiçek –o sıralar Hak-İş'te danışmandır- gibi bazı bürokrat ve siyasilerin Akif İnan'ı olumsuz yönde etkiledikleri de görülüyordu. Bu görüşte olanlara göre "*kamu çalışanları sendikalarını koruyan ve faaliyet alanlarını belirleyen yasalar olmadan sendikal çalışma yapma*" büyük riskler taşıyordu. Hangi nedenle olursa olsun, böyle

olumsuz fikirler ileri sürenlerin düşünceleri Akif İnan'ın üzerinde etkisini gösteriyordu. Kamu sendikacılığının önünde “yasal düzenleme” olmayışını büyük engel olarak gören kişilerle karşılaşmamak için öğle yemeklerini ve çay sohbetlerini terk etmişti. Böyle yapılan konuşmalar, bir kamu çalışanları sendikası mensuplarını gayrete getirici değil, frenleyici ve caydırıcı konuşmalardı.

Bir tarafta, her an olumlu fikirler ileri sürülürken ve kamu sendikacılığının başarıya ulaşması için karar verilmişken diğer taraftan bir frenleme ve bir dizginleme ile karşılaşılması bir bunalımın sebebiydi.

Akif İnan'ın bu tereddütlü durumunun Eğitim-Bir'de hissedilmesi mümkün değildi.

Bu arada belirtelim ki daha baştan itibaren hatırı sayılır ziyaretçiler arasında bürokraside yer almaları ya da yükselmeleri için yardım talep etmek amacıyla sık sık gelenler olduğu gibi birilerine referans olanlar da az değildi. Akif İnan bu ziyaretçilere, “sendikal çalışmalara da bir yararı olur” düşüncesiyle ilgi gösteriyor, önlerinin açılması için gayret ediyordu. Ancak bu referansların olumsuz etkilerinin de olduğunu söylemek yerinde olur.

Sendikacı görevini tam yapmalı, makam ve mevki hırsı, nefsi (ego-sunu) tatmin etme gibi başka başka amaçlarını ön planda tutmamalıydı. Daha doğrusu sendika bir atlama tahtası olmamalıydı.

Sendikada hayli yükselmiş olan bir üyemiz şöyle konuşuyordu:

“... Beni çok takdir edenler oldu. Akif İnan benim konuşmam için 'indî bir konuşma' yorumunu yaptı.⁴ Bir daha karşılaştığımızda aynı sözü tekrar etti. Sendikaya uğramamaya başladım.”

Yukarıda örneklerini sunduğumuz kişisel isteklere bağlı olaylar Memur-Sen geliştikçe devam edecekti.

---

⁴ İndî: Bir kimsenin kendi görüşü, kendi kerameti, fazla derinlemesine bilgiye dayanmayan, şahsî görüş.

Hata yapan bağışlanıyordu, ancak hata üzerine hata görüldüğünde, Akif İnan tarafından bu hatanın ağır ihmal ya da bilerek yapıldığına inanıldığında cezası da çok ağır oluyordu. Hele görevi dolayısıyla kendisine pay ayırmak isteyen ve riyakârca davranan ya da kendisini göstermek isteyenler bir şekilde Akif İnan tarafından susturuluyordu.

Akif İnan'ın gerekli gördüğü zaman konuştuğunu ve karşı tarafa yersiz prim vermek istemediğini biliyorduk. Nice sendika yöneticisi ve görevlendirilmiş üye, öylece Akif İnan'ın öfkesinden payını alıyordu.

Edebiyat Günlerinin Sendikaya Yararı Ne Derecede?

Daha başta Akif İnan'ın bir "edebiyat öğretmeni" gözüyle yazıların üzerinde duracağını ve sendikanın temel metoduna pek dikkat etmeyeceğini kabullenmiştik.

Akif İnan her şeyi, daha başta "edebî bir metin" ya da bir "kompozisyon" çalışması gibi eleştiriyordu. Her maddede kulağı tırma-layan kelime tekrarı olmayacaktı. Ama hukukta sorun çözülürken hukukilik ön plana çıkıyor, edebilik ikinci planda kalıyordu.

Nihayet Av. Necdet Pakdil ve Yusuf Beyazıt imdada yetiştiler: "Muhterem Hocam! Bu tüzük taslağı, bir edebî yazı değil, bir hukuk belgesidir. Lütfen, meramı anlatan tekrarları yadırgamayalım." açıklamasıyla hukuktan yana tavır koymuşlardı. Böylece muhtevanın üzeri biraz daha kapatılıyor, çeşitli nedenlerle oluşacak olan yorum farklılıklarına da meydan verilmemiş oluyordu.

Sendikada, sendikal faaliyet dışında "şiir ve edebiyat günleri" gibi toplantılar, sivil toplum örgütlerinin yararını pek kavramamış olanları ve bilhassa edebiyatçıları sendikaya çekiyordu. Ancak, Akif İnan'ın "*sendikacı olamayacağını, mesleğini sendika gibi bir meslek kuruluşunda devam ettireceğini ve bundan da sendikacılığın zarar göreceğini*" söyleyenleri doğrular şekilde Eğitim-Bir'de hemen her cumartesi "şiir ve edebiyat günleri" düzenlenmesi süreklilik kazanmıştı.

Başka bir söylentiye göre Edebiyatçı Genel Başkan, sendikayı bir “edebiyat ve kültür merkezi” gibi kullanacaktı. Bunu önlemenin çaresi var mıydı?

Bu söylenenler bir bakıma doğru idi. Bir eğitimciden ve bir sanat-kârdan beklenen de başta ve her şeyden önce mesleğini icra etmesi olacaktı. Her nerede olursa olsun, kişinin mesleği ile ilgili konuşmalara, sohbetlere, programlara yer vermesi kadar tabii ne olabilirdi ki?

Türkiye ve daha ilerisi dünya çapında faaliyette bulunacak olan “sendika” gibi bir sivil toplum örgütünde, bir genel başkanın mesleğini icra etmek için ağırlığını koymasının yani mesleğini daha çok öne çıkarmasının imkânı olur muydu? Sendikayı özel ilgi alanında bir vasıta olarak kullanması beklenebilir miydi?

Şair Sezai Karakoç, şiirinin ve sanatının daha fazla tanınması ve tanıtılması için “Diriliş Partisi” adıyla bir parti kurmamış mıydı, partisini şiirine vasıta yapmıyor muydu?

Şair-yazar Durmuş Ali Aker de, siyasal bir parti kurmamış mıydı? O da siyaseti şiiri için bir vasıta olarak düşünmemiş miydi?

Akif İnan’da da, çok yakından tanıdığı Sezai Karakoç ve Durmuş Ali Aker gibi bir düşünce ve bir merak sahibi olmuş olamaz mıydı?

Çok sonra söylenen Nazif Gürdoğan’ın aşağıdaki sözleri de Akif İnan’ın sendikal ortamdan uzaklaşacağı ihtimalini, daha başta göz önünde bulundurmamızı gerektiriyordu:

“Şair adamın akli sendikacılıkta olmaz. Akli sendikacılıkta olan adamdan da şair olmaz. Onun gözü sendikacılıkta değildi, onun için (önceleri) sendika işin eğlencesiydi. O yakaladığı şiiri ve medeniyet anlayışını geniş kitlelere ulaştırmak için sendikacılığı da araç olarak kullandı.”

Akif İnan'la ilgili bu yorum için başta, henüz geçiş devresinde olumlu cevap verilebilirdi. Zaten bizim tedirginliğimiz de böyle bir durumu ön görmemizden kaynaklanıyordu. Ancak şunu söylemek mümkündür: Akif İnan'ın bir kere karar vermesinden sonra geri dönüşünün de çok zor olduğudur. Bu düşüncenin pek çok değerli sendika yöneticisi için söylenebileceği gözlerden irak tutulmamalıdır.

Bu arada hemen belirtiyim, “şiiir ve edebiyat” yani güzel sanatlar insanın ruhunu okşuyor, insana kimlik kazandırıyor ve var olduğunun bir işareti oluyordu. Bu bakımdan benim güzel sanatlardan ayrı kalmam mümkün değildi.

Merakımı uyandırır ve bazı konuşmalardan zevk alsam da, Sendikadaki “şiiir ve edebiyat günleri” benim ilgi alanımın dışındaydı. Sendikal çalışmaları, şiiir ve edebiyata feda etmemek için özel davetleri bile geri çevirdiğim oluyordu. Sırf Genel Başkan Akif İnan'ın ve bazı sendikacıların ne derecede olumsuz etkilendiğini ve sendikal düşünceden ne derece uzaklaşarak “güzel sanatlara” kaydığını kavrayabilmek için ara sıra ve kısa bir süre toplantılara katıldığım oluyordu.

Ancak, “şiiir ve edebiyat günleri” toplantılarından sonra sohbet konusu şiiir ve edebiyata geldiğinde sert eleştiriler yapmamın bir amacı vardı. Tenkitte aşırı gidişimin sebebi sendikal ortamda edebiyatın öne çıkmasını önlemek içindi. Bazı edebiyatçıların ve bilhassa Akif İnan'ın bana karşı olan tutumlarının olumsuz etkileneceğini bilerek bunu yapıyordum.

Akif İnan'ın, sendikadan soğumaması sevindirici oluyordu. Daha doğrusu; Akif İnan'ın sendikacılığını tenkit edenler, sanatının, edebiyatının, şiiirinin ve düşüncesinin üzerine kalın bir sis tabakası çekmesini tenkit ediyorlardı.

Öğrencisi ve yakın dostum Osman Çeviksoy, Akif İnan'ın sendikal harekete katılmakla iyi etmediğini; şairliğine büyük bir darbe indirdiğini ve şiiirdeki stilini, sanatını pekiştirmesi gerektiğini; enerjisini eylemlerde harcadığını söylüyordu.

Bütün bu tenkitlerin haklılık payı vardı. Akif İnan şiir yazacak, öğretmenliğini devam ettirecek; ancak, şiiri sendikaya ve sendikal çalışmalarını da şiire feda etmeyecekti.

Henüz, Eğitim-Bir birinci olağan kongresini yapıp rüştünü ispat etmeden Genel Başkan Akif İnan'ın kişisel sanat ve öğretisini ön plana çıkararak sendikal çalışmalarını sekteye uğratacak tarzda olan yönelişler dikkatleri çekiyordu. Böyle bir ihtimalin ortadan kaldırılması için gizliden gizliye ve akıllıca çalışmaların yürütülmesinin gereğine inanıyorduk. Kişisel tutku ve yönelişlerini sivil toplum örgütleri üzerinden gerçekleştirmek isteyen diğer yönetici arkadaşların sorunlarıyla benzer engelleri zamana yaymak ve zaman içinde çözmek en uygun yol olarak görülüyordu. Böyle meseleler konuşmayla ve sert tavır takınarak giderilecek tarzda değillerdi.

Bilhassa Eğitim-Bir birinci olağan kongresini yaptıktan sonra sendikal eylemlerle ve şube kuruluşu, konfederasyon kuruluşu gibi çalışmaları yoğunlaştırmakla Akif İnan “şiir ve edebiyat günleri” toplantılarından uzaklaşıyordu. Böylece toplantılara olan rağbet de azalıyordu. Çünkü bu devrede sık sık Ankara dışına çıkmak zorunda kalıyorduk.

4. Eğitim-Bir Genel Kurulunu Toplama Sıkıntıları

Eğitim-Bir Genel Kurulunu toplama zamanı yaklaşıyordu. Zaman daraldıkça Sendikada sıkıntılar, tedirginlikler artıyordu.

Gittikçe gelişen Eğitim-Bir, I. Olağan Kongresini yapacaktı. Bu ne demektir? Bu kongre, Türkiye’de kamu çalışanları sendikalarının ilk kongresi ve sendikal alanda ilk büyük tecrübe olacaktı.

Eğitim-Bir’in faaliyette bulunduğu bu kısa devrede olumlu ve (tamamen silinme riski gibi) olumsuz gelişmeler birbirini takip ediyordu. 5-10 misafirin ağırlığını koyduğu Genel Yönetim Kurulu toplantılarında alınan olumlu/olumsuz kararlara 5-6 sorumlu üyenin sesi çıkmıyor, ama alınan kararlara imzalar atılıyordu. Daha doğrusu sendikal faaliyetlerde demokratik kuralları uygulama ortamı

yok gibiydi. Bu durumları teşhis ettiğine inandığımız Hak-İş Genel Sekreteri Salim Uslu'nun bile rahatsız olduğu gündeme yansiyordu.

Her ne olursa olsun Eğitim-Bir'in Olağan Kongresi mutlaka yapılmalı ve Türkiye'de kamu çalışanları sendikalarının ilk kongresi olarak sendikal alanda bir çığır açılmalıydı.

Eğitim-Bir'in Olağan Kongresi, bir yasa tarafından korumaya alınmayan bir kuruluşun, 'Yargı ve kolluk kuvvetleri denetiminde yapılacak kongresi' olacaktı. Daha doğrusu, bu kongre, sendikal alanda bir statü mücadelesinin sonucu olarak gerçekleşmiş olacaktı.

Bu kongre, Devletin yönetiminde söz sahibi olan eğitilmiş ve kültürlü, geniş bir kitlenin örgütlenerek hak araması, memleketi sömüren mutlu bir azınlığın çıkarlarının sarsılması demektir. Artık kamu çalışanı uyanacak, hakkını aramada söz sahibi olacak ve kendi hak arama yolunu çizecektir.

İşte Eğitim-Bir, Türkiye'de ilk defa Olağan Genel Kurulunu toplayan sendika olmasıyla, Türkiye kamu çalışanları sendikacılığının meşruluğunun ikinci aşaması olacaktı.

Sendikalar için, henüz koruyucu bir yasa olmadığı gibi, sendikal çalışmaları sınırlayan ve kısıtlayan bir yasa da olmasa, 2821 sayılı Sendikalar Yasası'nın kurallarına uyulacaktı. 2821 sayılı Sendikalar Yasası'na göre de, bir sendika kurulduktan sonra 6 ay içinde birinci olağan kongresini yapmak zorundaydı. Aksi takdirde kuruluş yok sayılabilir ve Valilik Makamı tarafından kapatılabilirdi. Bu durumda Eğitim-Bir'in Genel Kurulunu toplama süresi, 14 Ağustos 1992'de bitiyordu. Bu tarihten sonra 2821 sayılı Yasa kapsamı dışına çıkılmış olunacaktı.

Mülki irade tarafından varlıkları kabul görmeyen ve yok kabul edilen diğer ve marjinal sendikalar için 2821 sayılı Yasaya uyulmamasının bir anlamı olmayabilirdi, ama bütün faaliyetlerini yasal ortamda yürütmek isteyen Eğitim-Bir için ise çok şey değişir, Sendikanın hitap ettiği kitle ile Türkiye'nin kaybı çok büyük olurdu.

Eğitim-Bir'in Genel Kurulu her ne pahasına olursa olsun zamanında yapılmalıydı. Böylece, genel kongresini yapma imkânını bulamayan diğer kamu çalışanları sendikaları önlerinde, yasal yoldan yapılmış bir kongre, Türkiye'de ilk defa bir emsal bulacaklar ve böylece devamlı "açılıp kapatılma" derdinden kurtulmuş olacaktardı.

Bunun yanında Sendikanın rüştünü ispat ettiğine ve geleceğinin parlak olduğuna inanan ve "Sayın Akif İnan'a sözümüz yok (söz söyleme cesaretimiz yok) ama bu kadro Eğitim-Bir'i geleceğe taşıyamaz." diyerek, Genel Başkan Akif İnan'ın etrafını çeviren bazı kadrolar ve kişiler de az değildi. Huzur hakkı almak şöyle dursun, maaşının hatırı sayılır bir kısmını Sendika için ayıran, hiç bir şeyden korkmayarak risklere giren ve zamanını sendikal faaliyetlerde geçirerek fedakârlıkta bulunan Genel Yönetim Kurulu üyeleri ile ilgili M. Akif İnan'ın nasıl bir yaklaşım ortaya koyacağı merak ediliyordu.

Koruyucu yasalar yoktu, kanuniliği tartışılabilirdi, ama Eğitim-Bir hukukî temeller üzerine oturuyordu. Olağan kongreye gitmemekle 2821 sayılı Kanun'un ön gördüğu kurallara uyulmayarak aşıldığında, Sendikanın yasallık durumu ve statüsü nasıl açıklanacaktı? Böyle bir durum, ideolojik sendikalar (?) açısından kapatılıp kapatılmama yahut kongre yapıp yapmama pek önemli değildi, belki.

Ancak, geniş bir alanda varlık göstermek için istisnaî ilkeleri olan Eğitim-Bir'in amaç ve prensipleri doğrultusunda, meşru bir zeminde kamu çalışanına hitap etmesi ve sendikal faaliyette bulunması zorlaşacaktı. Bu kapanma anlamına gelecek, "zamanında kongre yapmama" gerekçesine de dayalı ve çok muhtemel olan Sendikanın (Ankara Valiliği tarafından açılacak) kapatılma davasında riske girilmiş olacaktı.

Hal böyle olunca, Sendikada "Olağan Kongre"ye gitme tartışmaları günlerce devam edecek, Eğitim-Bir Genel Yönetimi ve çevresinin kafaları, zihinleri ve düşünceleri daha da karışacaktı.

5. Sendika Yönetimi Sıkıştırılıyor

Eğitim-Bir Genel Kurulunu toplama zamanı yaklaştıkça sıkıntılar artıyordu. Sorumluluğunu bilen Genel Yönetim Kurulu üyelerinin bütün gayretine rağmen tereddütler yoğun bir şekilde devam ediyor ve giderilmesi için de senelerin geçmesi gerekiyordu. Durum böyle olsa da gelişen Eğitim-Bir, I. Olağan Kongresini yapacaktı.

Faaliyette bulunulan bu kısa devrede Eğitim-Bir'in performansının arttığı gelen ziyaretçilerin yoğunluk kazanmasından anlaşılıyordu. Bu arada Genel Yönetim Kurulu toplantılarına katılan sorumsuz izleyiciler de artıyor, hiçbir fonksiyonları ve sorumlulukları olmasa da teşkilatlanma çalışmalarında bile görev alabiliyorlardı. Bütün başarının Genel Yönetime ait olduğunda da kimsenin şüphesi yoktu.

Henüz kongre kararı alınmamışken yeni Genel Yönetim Kurulunu belirleme tartışmalarının açılması gelecekle ilgili bazı ipuçlarını da veriyordu.

22.06.1992 Pazartesi günü yapılan Genel Yönetim Kurulu toplantısına, kuruculardan bazıları ile fazladan bazı izleyiciler de katılıyordu.

Akif İnan, bir izleyicinin “(Sendikada) *çok görevler alması*” dolayısıyla, “*yükünün ağırlığından başarıya ulaşamadığını, hiçbir (şube) teşkilat kuramadığını*” belirtiyor ve arkasından da gönlünü alıyordu.

“Kongreye gidilirken ve Genel Kurulun toplanma kararı bile alınmamışken, Genel Başkan Akif İnan, yeni yönetimin hemen belirlenmesini istiyordu.”

Bu istek, tecrübesizce bir girişim miydi, yoksa bu teklifle Genel Yönetim Kurulu üyelerine (toplantıda bulunanların huzurunda), “*Dikkat edin! Sendikamızın performansı karşısında, başarıya ortak olmak isteyenler var, çok sıkıştırılıyorum,*” mesajını mı veriyordu?

Yusuf Beyazıt, yeni dönemde de çalışabileceğini belirtirken, Genel Başkan Akif İnan, “*Çok işim var. ... İki kitap hazırladım. ... Konferanslara da ara verdim. ... Yönetimden çekilmem gerekir. ...*” diyor-

du. Güya Genel Yönetim Kurulu üyeleri de, kendisini takip ederek, “seçilecek yeni yönetimde görev alamayacakları” hususunda benzer konuşmayı yapacaklar ve genel kongrenin toplanması bile belirsizken, sendikal faaliyetler askıya mı alınacaktı? Akif İnan’ın bu konuşması içten ve inanarak yaptığı bir konuşma mıydı? “Edebiyat ve Şiir Günleri” toplantılarında Akif İnan, gerçekten ikna edilmiş de; malum izleyici, Genel Yönetim Kurulu toplantısına şairleri temsilen mi katılıyordu?

Genel Yönetim Kurulu toplantısına katılanların tepkilerini kontrol edebilmek için “Genel kongre kararı bile verilmemişken, yeni Genel Yönetim Kurulu üyelerini belirlemek çok erken ve nahoş bir karar olur. ... İşlerim yoğun olsa da, sendikada çalışmama bir engel teşkil etmemektedir.” diye konuşmak zorunda kalıyordum.

Diğer arkadaşlar da göreve devam edeceklerini belirtiyorlardı.

Konuşmamdan sonra Genel Başkan Mehmet Akif İnan, çok mutlu görünüyordu. Ancak, hâlinin hangi sonuçtan dolayı olduğu pek anlaşılır gibi değildi. Yalnız bazı arkadaşların eksi not aldığı belliydi.

Bu arada, malum izleyici, “İçimizde yüzde 20 civarında olumsuz kişi var” diyerek, Sendikanın yeni seçilecek Genel Yönetim Kurulunda bazı arkadaşların görev almamaları gerektiğini açıkça vurgulayarak, kanaatini belirtiyordu.

Bir müddet sonra amaç anlaşılıyordu. Genel Başkan Akif İnan, “Ni-yazi Yavuz’la Kamil Aydoğan’ı Genel Yönetim’e almak istiyorum”-diyordu. Daha başta sorumluluk almayan ve hiç bir riske girmeyen izleyicinin düşüncesi anlaşılıyor, tartışmanın nedeni de su yüzüne çıkıyordu. Sendikaya gönül veren ve canla başla, uyum içinde çalışan Genel Yönetim Kurulu üyelerini birbirine düşürmenin yeri var mıydı?

Çok önemli ve hayati meselelerin konuşulduğu, Genel Yönetim Kurulu toplantısında bu izleyicinin ne işi vardı? Sendikada riske giren ve büyük sorumlulukları yüklenen Genel Yönetim Kurulu üyelerinin arasına fitne sokmak neyin nesiydi?

Netice olarak, görevini aksatmayan ve maddi, manevi desteğini esirgemeyen Genel Yönetim Kurulu üyeleri sendikadan uzaklaştırılmak isteniyordu.

Genel Başkan Akif İnan'ın ümit bağladığı (?) yeni yönetici adaylarının kimler olabileceğinin anlaşılmasından sonra "Genel Yönetim Kurulunun üye sayısının çoğaltılmasını, 19'a kadar çıkarılabileceğini ve yeni gelecek üyelerle sendikanın daha da güçleneceğini" işlemeye çalışıyordum. Bunun aksine Akif İnan, Genel Yönetim Kurulu üyelerinin beşe indirilmesini istiyordu.

Ancak, bu çok erken ortaya atılan düşünce (yeni Yönetim Kurulu adaylarının açıklanması), arkadaşları uyarıyor ve daha da kaynaştırıyor; ne olursa olsun uyumlu çalışan herhangi bir üye istifa edip çekilmiyordu.

Böylece Akif İnan, kendisine takdim edilen bazı projeleri zamansız ifşa etmekle dumura uğrattığı gibi karşı önlemlerin alınmasını sağlıyordu. Bunun sonucu cılız muhalefet eriyecek, erirken de Genel Başkan Akif İnan sıkboğaz edilecekti.

Genel Başkan Akif İnan dört bir yandan sıkıştırılıyor, kendi deyişle "sıkboğaz" ediliyor, "Bu kadar sıkıştırılmanın, sıkboğaz edilmenin anlamı yok, kardeşim!" diyor ve kükrüyordu.

Bu "sıkboğaz" edilme, yalnız parasal yönden değildi, tabii. Kendi makam ve mevkisinin cazibesine kapılarak, elini taşın altına sokmayan birilerinin olumsuz davranışları gözlemleniyordu. Bunun altında, sendikayı omuzlayanların gösterdikleri performansı layık görmeme ve hazmedememe yatıyordu.

Yetersiz kişilerin en korktukları şey, üstün yeteneklerini gösteren çalışanlardır. Bu durumu bilen sendika yöneticileri ise kimseye karşı olumsuz bir duyguya kapılmıyor, görevine devam ediyordu.

Bu devrede en fazla yıpranan Genel Başkan M. Akif İnan oluyordu.

İster siyasetçi, ister dernekçi ve isterse herhangi bir sebeple muhalif olsun teklifleri yerine getirilemeyince Genel Başkanı sıkıştırma faslı başlıyordu. Demokratik yolların denenmesi ve riske girilmesi varken tepeden inme teşebbüsleri sıkboğaz edilmelerin nedeni oluyordu.

Hak-İş Genel Sekreteri Salim Uslu ve Genel Yönetim Kurulu üyeleri gibi sendika ilke ve amaçlarını uygulamaya çalışanların sevilmemesi ve dışlanmaya çalışılması sıkıntılara sebep oluyordu. Bir hedefi olmayanların, “*Sendika kapansın, yeniden kurulsun.*” demeleri rahatsızlıkların nedeni oluyordu.

Her ne olursa olsun Eğitim-Bir Olağan Genel Kurulu toplanacak sendikal düşünce rayına oturacaktı.

6. Eğitim-Bir’in Olağan Kongreyi Ertelemesinin Riskleri

Kongre tarihi yaklaşırken temmuz-ağustos ayları gibi “*kısır bir tatil döneminde kongre yapmanın mümkün olamayacağı*” ileri sürülüyordu. Daha da kötüsü, “*sendikal çalışma ortamının (kamu çalışanları sendikalarının çalışmalarını düzenleyen bir yasanın) bulunmadığı*”ı söylenerek, Eğitim-Bir’in varlığına son verme teklifleri yapılıyordu.

“Maddi ve manevi destek vermeleri için kendilerine başvuru olanlar da, ‘*Artık, kendi ayaklarınızın üzerinde durmasını bilin!*’ diye cevap veriyordu. ‘*Artık sendika, ayakları üzerinde kendi kendine durmalı!*’ sözleri ve benzerleri, ağızlarında ciklet gibi çiğneniyordu.”

Üye aidatı gelirleri, neredeyse “yok” denecek kadar azdı. ... Sendikanın tanıtımı ve sendikacılığın sağlam temellere oturtulması için gelire ihtiyaç had safhadaydı.

Bu durumda kongreye nasıl gidilecekti? Kongre masrafları nasıl karşılanacaktı?

Aslında bütün kuruluşlar birer eğitim alanıydı. Örgütler, genel yönetimlerinden başlayarak, şube ve temsilcilikler gibi en küçük bi-

rimlere varıncaya kadar ilke ve amaçlarının anlaşılmasının sağlandığı eğitim birimleriydi.

Demokratik kurallar, sevgi ve saygı gibi değerler benimsendiğinde bütün birimlerin birbirine kenetlenmesi sağlanacaktı. Bunun sonucu “sıkboğaz” edilmelerin sebepleri ortadan kalkacak, her türlü maddi ve manevî desteğin yolları açılmış olacaktı.

Bütün sıkıntılara rağmen, koruyucu yasaların olmaması tartışılabilirdi ama Eğitim-Bir hukukî temeller üzerine oturuyordu.

Hal böyle olsa da, sendikada “Olağan Kongre”ye gitme tartışmaları günlerce devam edecek, Eğitim-Bir Genel Yönetimi ve çevresinin kafaları, zihinleri ve düşünceleri daha da karışacaktı.

Nihayet, “Eğitim-Bir’in Genel Kurulu”nun toplanmasına karar veriliyordu. Artık zamanı gelmişti. Sendika, rüşünü ispat edecek, hukukî zemin üzerinde yükselecek, yükselecekti.

Yıldırım Koç “Eğitim-Bir’in Olağan Kongresi”nin mutlaka ve mutlaka yapılmasını istiyordu. Bu, kamu çalışanları sendikalarının Türkiye’de ilk kongresi olacaktı. Hiçbir, kamu çalışanları sendikası bu başarıyı yakalayamamış, genel kurulunu toplayamamıştı. Ayrıca Eğitim-Bir’in hukukî zemin üzerinde ileriye yönelik adımlar atması, şuurlu ve kararlı yürümesi, kamu sendikacılığına gönül verenleri ümitlendiriyordu.

Eğitim-Bir’in Genel Kurulunu toplayacağı Ankara Valiliği’ne bildirildiğinde, büyük bir ihtimalle “Genel Kurulun toplanmasını önleme” amacıyla Ankara mahkemelerinde “ihtiyati tedbir” davası açma yoluna başvursa da gerekli tedbirler alınacaktı.

Her ne olursa olsun kurulmuş olan ya da kurulacak olan kamu sendikaları mevcut hukukî zeminde çalışmalarına ve mücadelelerine devam edecekti. “İhtiyati tedbir davasının kabulü” gibi bir durumda ise kamu çalışanları sendikalarının yüklenecikleri risk çok ağır olacak, daha kaygan bir zeminde faaliyette bulunacaktı.

Ancak Türkiye’de kamu sendikacılığının tutunabilmesi ve yasal zeminde faaliyetini sürdürebilmesi için hukukîlik sorununun çözülmesi ve potansiyel üyelere moral verilmesi gerekiyordu.

7. Genel Kongre Önünde Yönetim ve Yargı Engelleri

Ankara Valiliği, 03.07.1992 günlü Genel Kurul toplantısıyla ilgili yazıya 07.07.1992 günlü yazısıyla beklenen cevabı veriyordu:

“Mevcut yasalarımıza göre memurların sendika kurmasına dair herhangi bir hüküm bulunmadığı;

Anayasamızda da memurların sendika kurmasına dair herhangi bir hüküm bulunmadığı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 22. maddesinde de memurların sendika kuramayacağı amir hükmü olduğundan... yapmak istediğiniz 1. Olağan Genel Kurul toplantınızın yapılması halinde kanunsuz olacağından müracaat evraklarımız işleme konulmamıştır. ...”

Ankara Valiliği, “*memurların sendika kurup kuramayacağı*” ya da “*genel kurul toplantılarının kanunsuz olup olmayacağı*” hususlarında karar verecek bir makam değildi. Sonra bir işlem yapılması hususunda bilgi verilmemişti. Bu bakımdan gelen cevabı yazının bir önemi yoktu.

Bu kongre birilerine çok güçlü bir mesaj olacak, böylece memur sendikaları gerçek kimliklerini, sönmeyecek olan varlıklarını ispat etmiş olacaktı. Kongre ile Türkiye’de ‘Kamu çalışanları sendikalarının temelini sağlam atıldığı’ görülecekti. Diğer kamu sendikalarının yaşamaları ve kongrelerini yapmaları Eğitim-Bir’in olağan kongresini yapmasına bağlıydı. Aksi takdirde, bütün kamu çalışanları sendikaları birbiri ardından kapanacak, yenileri kurulacak ve yine kapanacaktı. Kamu alanındaki sendikaların keşmekeşliği sürüp gidecekti.

Bu kongre dünyaya, daha doğrusu İLO’ya da güçlü bir mesaj olacak, artık “*Türkiye’de kamu çalışanları sendikaları var.*” denilebilecekti.

Bu nedenlerle Eğitim-Bir, mutlaka ve mutlaka olağan kongresini yapmalıydı; hiçbir engelden çekinilmemeliydi. Böyle bir düşünce içinde olursa da Eğitim-Bir Genel Merkezinde bir endişenin yanında, bir güvensizlik ve bir heyecanla karışık, inanılmaz bir sevinç bir arada yaşanıyordu.

Ankara Valiliği, Genel Kurulumuzun toplanmaması ve her türlü faaliyetimizin durdurulması için her yola başvuracaktı. Kamu sendikacılığının olmasını istemeyen büyük bir çoğunluk, idarenin başarılı olmasını özlemle beklerken diğer, cüz'î bir grup ve sol organizasyonlar, kamu çalışanlarının önündeki, yasal olmayan bütün engellerin kalkmasını istiyordu.

Beklenen oluyor, “Eğitim-Bir’in Olağan Kongresinin yapılmaması ve yürütmenin durdurulması” için Ankara Valiliği tarafından ihtiyati tedbir davası açılıyordu.

Ankara Valiliğine (T.C. İçişleri Bakanlığına) göre açık ve net koruyucu ve düzenleyici yasalar olmadan kamu sendikacılığı olmamalıydı. Böyle, “sendika” adı altındaki kuruluşlar illegaldi. “De fakto” uygulamalara ve “tabii hukuk” nazariyelerine meydan verilmemeliydi. Bu durumda Türkiye’de yasal kongre yaparak, “de fakto” uygulamalara yol açacak olan, Eğitim-Bir’in kongresi mutlaka önlenmeliydi.

Ankara Valiliği tarafından, Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi’nde 15.07.2002 tarih ve 1992/293 Değişik İş sayılı, Eğitim-Bir’in I. Olağan Kongresinin yapılmaması için “*ihtiyati tedbir davası*” açılmıştı.

Açılan bu “*ihtiyati tedbir davası*” Sendikaya ihbar edilip edilmediği bilinmese de KESK’e bağlı Yargı-Sen’in bu “*ihtiyati tedbir davası*” isteminin reddi için canla başla çalıştığını sonradan öğreniyorduk. Eğitim-Bir’den bir ses çıkmasa da Yargı-Sen ve Sağlık-Sen’de bulunan “*lehte delil olacak belgeler,*” Eğitim-Bir adına dosyaya konulur. 15 Temmuz günü öğleden sonra 15. Asliye Hukuk Mahkemesi Kalem Müdürü ve diğer asliye mahkemelerinden 5 kalem müdürü

bir araya gelirler ve durumu istişare ederler. Sonra 6 asliye hukuk mahkemesi hâkimi istişare ederek 15. Asliye Hukuk Mahkemesinin “Kamu çalışanları sendikalarının yasallığı ve olağan kongrelerini yapmalarının önünde bir engel bulunmadığı hususunda” Karar vermesini sağlarlar.

Eğitimciler Birliği Sendikası’nın Olağan Genel Kongresinin yapılmaması için Ankara Valiliği tarafından açılan “... esas hakkındaki dava kesinleşinceye kadar ihtiyati tedbir yoluyla yapılacak faaliyetlerin durdurulması, ...” ile ilgili ihtiyati tedbir davası Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından reddedilmişti.

Türkiye’de kamu çalışanları sendikacılığı Eğitim-Bir sayesinde ileriye bir adım daha atmıştı. Böylece kamu çalışanları sendikalarının önüne çıkan büyük bir “İdari engel” kalkmış oluyordu.

Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi’nce, “İhtiyati tedbir istemi ileride açılacak davanın sonucunu etkiler mahiyette görüldüğü gibi, şayet hükmi şahsiyet kazanmamış hukukî varlığını kazanmamış bir sendika söz konusu ise Genel Kurul toplantısı yürürlükteki yasalar çerçevesinde suç teşkil ediyorsa cezaî yönden soruşturmanın mümkün olması, kaldı ki bu konuda Emniyet Genel Müdürlüğüne genelge yayımlanmadığı gibi suç işlemeyi önleyecek bir tedbirin mahkemece verilemeyeceği, gerekli önlemlerin idari makamlarca alınacağından ihtiyati tedbir isteminin bu koşullarda reddine karar verilmesi uygun görülmüş olmakla,

Ankara Valiliği tarafından istenen ihtiyati tedbir talebinin yukarıda açıklanan nedenlerle reddine, ... Karar verildi. 15.07.1992.”⁵

8. Dönüşü Olmayan Karar

Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin “Red Kararı,” arka planındaki ve Genel Başkan Akif İnan’a musallat olan güçlerin planlarını tamamen altüst etmişti. Kritik durumu görüşmek üzere Hak-İş’te yapılan toplantıda konu enine boyuna tekrar görüşülmüş, tereddüt

⁵ Ank. 15. Asl. H. Mahkemesinin 1992/293 Değişik İş ve 1992/111 D. İş sayılı Kararı. Asl. Huk. Mahk. kalem müdürleri ve sekreter İsmail Öztürk’ün açıklamaları.

edilecek bir nokta kalmamıştı. Neticede son sözleri söyleyen Akif İnan;

“Kongrenin yapılmasından başka çare yoktur. Lillâhi Teâl’el- Fâtiha!!!..” diyor ve tartışmalara son noktayı koyuyordu

Bu dua öyle içten yapılmıştı ki böylece bir devir kapanıyor ve yeni bir devre açılıyor gibiydi. Gerçek olan ve olması gereken de buydu. Artık, Eğitim-Bir için kuruluş devresi sona eriyor, kamu çalışanları sendikalarının önündeki engeller bir bir kalkıyor, yeni bir örgütlenme devri başlıyordu.

Eğitim-Bir’in Olağan Kongresinin yapılacağı ilk yer olarak Hak-İş konferans salonu gösterilmişti. 19 Temmuz Pazar günü bazı Genel Yönetim Kurulu üyesi arkadaşla Hak-İş’te bulunuyorduk. Genel hava çok güzeldi. O gün, sanki Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi’nce verilen “İhtiyatî tedbir isteminin reddi kararı” kutlanıyor gibiydi. Her ihtimale karşı, nöbet tutan 15-20 emniyet görevlisi polis bizim neşemize iştirak ediyor, onlara her türlü izzeti ikramda bulunarak neşemizi artırıyor ve Ankara Emniyet Müdürlüğü’nün tutum ve davranışını izliyorduk.

Pazartesi günü Ankara Emniyet Müdürlüğü Sendikalar Masası ve bazı birimlere gittiğimde çok olumlu bir hava ile karşılaştım:

Ankara Valiliği’nin Genel Kongrenin “sâlimen yapılması” ile ilgili görüşlerini öğrendim.

Emniyet Müdürlüğü’ndeki bazı yetkililerin;

“Başka sendikalar eylemde bulunacak, sizler seyirci mi kalacaksınız? Sol kesim sendikacılık yapacak, sağ kesim uyuyacak mı? Kongreniz huzur içinde ve gerekli tedbirler alınarak yapılacaktır.” demeleri mutluluk vericiydi.

Mutad olduğu üzere Pazartesi günü öğleden sonra Sendikaya vardığımda sâkin bir havanın olduğu görülüyordu. Gelişen olaylarla ilgili, bazı yerlerle fikir alışverişinde bulunan arkadaşlar pek neşeli görünmüyorlardı. Sendikaya uğramayanlar da vardı.

Ankara Valiliği'nin "ihtiyati tedbir" isteminin Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından reddedilmesini beklemeyenlerin tedirginliği hafta boyunca sürüp gitti.

Günlerce, "Ankara 15. Asliye Hukuk Mahkemesine git ve 'ihtiyati tedbir isteminin reddi Kararı'nı değiştirsinler, düzeltsinler." diyenler az değildi. Tabii olarak ve usûl gereği Ankara Valiliği gerekeni yapabiliirdi.

9. Olağan Kongre Yapılıyor Genel Kurul Toplantısı, 25-26 Temmuz 1992

Eğitim-Bir Genel Kurulu toplantısının, tahminlerin üzerinde çok parlak geçeceği anlaşılıyordu. Türkiye kamu çalışanlarının örgütlenmesinde ilkler yaşıyordu.

Türkiye'de, kamu çalışanları sendikacılığının nereye doğru gittiği merak ediliyordu. Eğitim-Bir'in geniş yelpazede faaliyetini yürütmek isteyişi, geniş kitlelere yönelişi, ideolojik ve siyasi bir şemsiyenin altında olmayışı dikkatle izleniyordu.

Devlet Su İşleri Toplantı Salonu hınca hınç dolmuştu. Beşir Atalay Divan Başkanlığına, Nurettin Sezen ve Muzaffer Doğan katip üyeliklere seçiliyordu.

Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün de gereken önlemleri aldığı görülüyordu. Türkiye'nin her tarafından gelen delegeler salonda yerini almıştı. Siyasi teşekküller, sendikalar, dernek, vakıf gibi kuruluş temsilcilerinin ve pek çok bürokrat ve yerli ve yabancı müşahidin yoğun ilgisi dikkat çekiyordu.

Türkiye'de yapılan kamu çalışanları sendikalarının ilk kongresinin böyle vakarlı ve olgun bir hava içinde geçmiş olması, dünyaya ve izleyenlere anlamlı ve derin bir mesaj oluyordu.

Genel Yönetim Kurulu Listesi

Eğitim-Bir'in Olağan Genel Kurulundan, eski Genel Yönetim Kurulu üyeleri güven tazelemiş ve birçok sıkıntıyı geride bırakmış olarak onay alıyordu:

M. Akif İnan	: Genel Başkan
Yusuf Beyazıt	: Genel Başkan Yardımcısı
Metin Selçuk	: Genel Sekreter
Nurettin Sezen	: Genel Sekreter Yardımcısı
Ali Parıldar	: Genel Teşkilatlanma Sekreteri
Yunus Solmaz	: Genel Mali Sekreter
Ahmet Temizkök	: Genel Eğitim Sekreteri
Necdet Pakdil	: Genel Mevzuat Sekreteri

Sendikal İnanç ve Güven

Bütün kuruluşlarda amaçlar doğrultusunda beliren bir duygu ve bir inanç vardır. Kuruluş güç kazandıkça bu inanç da gelişir ve daha da güç kazanır. Sendikalaşmada da böylece başarılı olunacağına olan inanç kuvvetlenmiş, bütün birimlere sirayet etmiştir. Bunun sonucu olarak kuruluş içi ve kuruluşun dış çevresine karşı bir güven duygusunun verilmesi gerekir. Kişisel menfaati gözeten eylem ve davranışlar itimat ve güven sarsıcı hareketler olarak kabul edilir. Bunun için kuruluşlarda en küçük kuşkuyu hatırlatacak davranışlara yeltenilmez.

Böyle bir duygu içinde olduğuna inandığım Mehmet Akif İnan, Genel Başkan sıfatıyla kabul ettiği gelir ve giderlerin listesini 3-4 ayda bir, genel muhasip (Genel Mali Sekreter) 6 olarak gördüğü için bana teslim ediyordu. Aslında bu “hesap verme” şeklini bir tezkiyede bulunma ihtiyacını, vicdanında hissettiği sorumluluk duygusundan dolayı yaptığına inanıyordum.

Bilhassa “gider” listelerinde, hangi gün kime ve niçin ödeme yapıldığı belirtiliyordu. Bu ödemeler seyahat ve ziyaret harcamaları,

6 Ne Eğitim-Bir ve ne de Memur-Sen'in muhasibi vardı. Akif İnan, ayrıca bir muhasebeci tutulmasını istememişti. Muhasebe işlerini yürütecek bir eleman da bulunamamıştı. İş başa düşmüştü. Eğitim-Bir'in muhasebesini İtalyan usulü (yevmiye defteri, defter-i kebir, bilanço defteri vs.) defterlerini tutarak yapıyordum. Akif İnan, Memur-Sen kurulduğunda da yine muhasebesini yapmamı istemişti. Memur-Sen'in muhasebesini de, Amerikan usulü tek defter halinde tutmaya başlamış ve Akif İnan'ın vefatına kadar bu görevi yürütmüştüm.

panelistlere ve seminercilere yapılan ödemeler bakımından önem taşımaktaydı. Telefon, kira ödemelerinin yanında yiyecek ve içecek masrafları da listelerde yer alıyordu.

05.05.1993 günlü “Giderler” listesinin sonunda, “*Yukarıdaki masraflar tarafımdan yapılmıştır.*” açıklaması yapılıyordu.

Açıklamış olduğumuz bu, Genel Başkanı Akif İnan’ın gelir-gider raporları, kuruluştaki öz güvenin ve şeffaflığın örnekleridir.⁷ Ancak benim, bundan çıkardığım başka anlamlar da vardı:

1. Herkes böyle öz güven içinde ve şeffaf davranmalı.
2. İki-üç ayda bir hesap ekstrelerinin verilmesi bana olan güvenin bir işareti olarak görüyordum. Çünkü bu listelerde gizlilik payı yüksek olan işlemler de vardı.

Genel malî sekreterleri olmasam da muhasebe işlemlerini yürüttüğüm Memur-Sen ve Eğitim-Bir’le ilgili hesap raporu sunulması oluşan bir itimat ve güvenin sonucu olarak görülüyordu.⁸ Bu durumun Eğitim-Bir’in I. Olağan Genel Kurulu yapıldıktan sonrasına ait olduğunu söylemem gerekir. Sendika kuruluşunun ilk 5-6 aylık stajyerlik devresi müthiş diretmelerle, sadakat yoklamalarıyla ve fikir çatışmalarıyla dolu bir devre olarak geçmiştir.

Bu ilk staj devresinden sonra oluşan itimat ve güven M. Akif İnan’ın Allah’ın rahmetine kavuştuğu 06.01.2000 tarihine kadar devam etmiş, bazı eylem ve konuşmalarına da yansımıştır.

Akif İnan’la, hemen hemen her gün beraber geçirdiğimiz sekiz senelik sendika hayatımın, ilk altı aylık bir deneme ve tecrübe kazanma devresinden sonra mükemmel denebilecek bir uyum ve anlayış içinde çalıştık. Bu sendikal mücadele devresinde tatlı acı pek çok hatıraya ortak olunduğu gibi Sendika tarafından, böyle bir ortamda çeşitli görevler verilmiştir.

Bu hatıraların büyük çoğunluğunu unutmayı ya da notlarımın arasında gizli kalmasını yeğledim. Bazı olayların teşhisine ışık tutacağı

⁷ Bazı anormallikler kendisine ulaştırıldığında Akif İnan, ancak susmayı tercih ediyordu.

⁸ M. Akif İnan’ın bu özel “gelir-gider” listelerinden bir kaçını açıkladım, gizliliğinin yüksek olduğunu gördüğüm bir kısım belgeler ise özel arşivindedir.

ve ibret alınacağı düşüncesiyle buraya aldığım notların bir kısmının ifşasının, yine de büyük sorumluluk taşıdığına inanıyor, serzenişte bulunanlardan mazur görmelerini ve Allahu Teâlâ'dan mağfaret diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerden sonra, merhum M. Akif İnan Hocamızın, Allahu Teâlâ taksiratını bağışlasın ve ruhu şâd olsun diyorum.

Sonuç

Eğitim-Bir kurulduğunda Genel Başkan Mehmet Akif İnan dahil, Genel Yönetim Kurulu üyelerinin bir kamu sendikasını başarıya ulaştıracak bir tecrübeye sahip olmadıkları bilinen bir gerçektir. Akif İnan, “Sendika kuruluş çalışmalarına katılmadım,” “Bu görevin üstesinden gelebileceğime inanmıyorum,” “Ben, kurucu olarak bir tek (öğrencim) Metin Selçuk’u teklif ediyorum. Metin’i tanıyorum ve çalışacağına inanıyorum.” derken, bir emrivâkî ile görevi kabullendiğini ve tecrübesizliğini itiraf etmiş oluyordu.

Akif İnan’ın bu açık kalpliliği ve samimiyeti kendisine olan güveni daha da artırıyordu.

“Bu sendikal mücadele ile başarıya ulaşılacağına inanmasam bu kadar meşakkate katlanmam, çekilir bir köşeye yazar, çizer ve rahat bir hayat sürerim” demesi de, bütün varlığıyla kendisini sendikanın gelişmesine adayacağını işareti oluyordu. Bu sözden çıkan bir sonuç da, “sendikal mücadelede başarıya ulaşılacağı inancı” ile “yazıp, çizme ve rahat bir hayat sürme” düşüncesinden vaz geçme niyetinin ortaya çıkmasıydı.

Eğitim-Bir herhangi bir grubun, herhangi bir ideolojinin, siyasî teşekkülün güdümünde değildi ve olmamalıydı da. Maceradan, riyâdan ve gösterişten uzak; çeşitli ideolojilerin, siyasî düşüncelerin üzerinde faaliyette bulunulacak; sağlam temeller üzerine kurulmuş olan bir sendika faaliyetinin, üye potansiyeli dar bir çerçeve içinde değil, geniş bir yelpazede yürütülebilecek ve böylece başarıya ulaşılacaktı. Önemli olan toplumun bir kısmını değil, tamamını kucaklamaktı.

Bölücü değil, birleştirici olmağı.

Genel Başkan Akif İnan başta olmak üzere Genel Yönetim Kurulu üyelerinin ve Sendikanın sorumluluğunu yüklenen diğer yöneticilerin fikirlerinin olgunlaşmasında başta Hak-İş tecrübesi ve yöneticileri olmak üzere, diğer sendikaların, ihtisas komisyonlarının etkisi inkâr edilemez.

Çeşitli olumsuz düşünceler, Akif İnan başta olmak üzere yöneticileri Eğitim-Bir'den koparmak isteyenler tarafından savunuluyordu. Bir kere karar vermiş olan Eğitim-Bir yöneticileri böyle bir samimiyetsiz bir davranış içinde sendikayı özel ilgi alanında bir vasıta olarak kullanması beklenemezdi.

Eğitim-Bir yöneticilerinin sendikacılığı bütün benlikleriyle benimsemiş ve zamanla, sendikal harekete kendilerini tamamen kattıkları gözleniyordu. Dahası, yukarıda değindiğimiz şekilde, bazı söylenenlerin aksine mesleğini, sanatını Eğitim-Bir uğruna feda ediyor ve bütün konuşmalar, sonuç olarak sendikacılıkta düğümliyordu. Daha önemlisi, Akif İnan da sanatının, edebiyatının, şiirinin ve düşüncesinin üzerine kalın bir sis tabakası çekiyordu.

Eğitim-Bir I. Olağan Kongresi, Türkiye'de kamu çalışanlarının ilk kongresi ve sendikal alanda ilk büyük tecrübe olacaktı. Bu, bir yasa tarafından korumaya alınmayan bir kuruluşun, yargı ve kolluk kuvvetleri denetiminde yapılacak bir kongreydi.

Hiçbir kamu çalışanları sendikası bu başarıyı yakalayamamış, doğru dürüst genel kurulunu toplayamamıştı. Türkiye'de kamu çalışanları sendikacılığı Eğitim-Bir sayesinde ileriye bir adım daha atacaktı.

Ancak, bazı olumsuzluklar yönetimde ve bazı üyeler arasındaki tesanütün zayıflamasına neden olsa da Eğitim-Bir'in daha da güç kazanarak olayların üstesinden geldiğini gösteriyordu.

Eğitim-Bir'in bu başarısını istemeyenlerin çabaları, Akif İnan'ın, *"Kongrenin yapılmasından başka çare yoktur"* sözleri ve duasıyla

akamete uğruyordu. Böylece Memur-Sen'in kuruluşuna bir adım daha yaklaşmış oluyordu.

Zaman içinde sendikal çalışmalar öyle etkili olmuştur ki, Anayasa değişikliğine varıncaya kadar bazı haklar da elde edilmiştir.

**Eğitim-Bir'in Kuruluğu ve
Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı**

A. Ali PARILDAR

Eğitim-Bir'in Kuruluşu ve Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı

A. Ali PARILDAR

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu,
Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri (1992-1992)

*“Susarak anlattım bütün gizliyi
Sakladım duygumu ben konuşarak”*

*“En iyi anlatış artık susmaktır
Anladım bunu ben seni bilince”*

Mehmet Akif İNAN

Sene 1991. 17 Aralık günü iş yerimde çalışıyordum. İşler çok yoğun-
du. Sabah yedide işe başlayıp gece oniki-birlere kadar çalıştığımız
günlerdi. Telefondaki kişi İlhami Türker'di. “Ali Beyciğim, yarın
akşam Hak-İş binasında memur arkadaşlarla, memurların sendika-
laşmasıyla ilgili bir toplantı yapılacak. Katılmak isterseniz arkadaş-

larınızla beraber gelirsiniz.” dedi. Ertesi gün, 18 Aralık Çarşamba akşamı, beraber çalıştığımız 8 arkadaşla birlikte Hak-İş Genel Merkezindeki toplantıya katıldık.

Bu tarihten önce de Milli Eğitim Bakanlığında beraber çalıştığımız öğretmen arkadaşlarımızla zaman zaman toplanıp memur sendikacılığı konusunda neler yapılabileceğini tartışıyorduk. Aslında biz grup olarak toplantıya önceden hazırlıklydık. Çok önceleri memur sendikacılığı konusunda çalışmalar yapıyorduk. 18 Aralık 1991 tarihinde Hak-İş'te yapılan ve çeşitli kurumlardan memurların iştirak ettiği toplantıya 25 kişi katıldı. Bunlar, Mehmet Duman (Milli Eğitim Bakanlığı), Hayrettin Özbay (Yurtkur), Mehmet Aydemir (Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı), Nevzat Yalçın (Yurtkur), Nihat Gürbüz (Meteoroloji Genel Müdürlüğü), İbrahim Tanberk (Ankara Valiliği), Ziya Bodur (Devlet Planlama Teşkilatı), Hurşit Gündoğan (Devlet Planlama Teşkilatı), Yusuf Özdemir (Devlet Planlama Teşkilatı), Ahmet Erkan (Devlet Planlama Teşkilatı), İlhami Türker (Yem Sanayii), Abdulfettah Kulp (Maliye Bakanlığı), İrfan Doğan (İ.İ.B.K), Turay Karadere (5. Akşam Sanat Okulu), Mehmet Ali Çayır (5. Akşam Sanat Okulu), Murat B. Akboyunlu (Yem Sanayii), Mecit Dönmezbilek (5. Akşam Sanat Okulu), Ali Parıldar (Milli Eğitim Bakanlığı), Yusuf Beyazıt (Milli Eğitim Bakanlığı), Raşit Yazan (Milli Eğitim Bakanlığı), M. Emin Zararsız (Devlet Planlama Teşkilatı), Mustafa Ateş (Devlet Planlama Teşkilatı), Hakkı Kapusuz (Milli Eğitim Bakanlığı), Ahmet Hatunoğlu (Milli Eğitim Bakanlığı), Ali Ceran (Adalet Meslek Lisesi)

18 Aralık 1991 tarihinde yapılan toplantıda Hak-İş Konfederasyonu adına Salim Uslu Bey bize eşlik etmişti.

Hak-İş'teki bu ilk toplantıda, genel olarak memurların sendikalaşmasının faydalı olacağı, bu konuda çalışma yapılması kararlaştırıldı. İlk olarak Milli Eğitim Bakanlığında çalışma yapılması fikri benimsendi. Milli Eğitim Bakanlığından sonra da diğer bakanlıklarda çalışmalar yürütülecekti.

25 kişinin katıldığı bu ilk toplantıda Milli Eğitim Bakanlığı'ndan 9 kişi vardı. Bunlardan 8'i 5. Akşam Sanat Okulu'nda birlikte çalıştığımız arkadaşlardı. Bir arkadaşımız ise Milli Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'nde görev yapıyordu.

Bunlar;

Mehmet Duman (MEB Yurtdışı Eğitimi Şube Müdürü), Mecit Dönmezbilek (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), Ali Parıldar (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), Yusuf Beyazıt (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), Hakkı Kapusuz (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), Ahmet Hatunoğlu (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), Raşit Yazan (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), Turay Karadere (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi), M. Ali Çayır (5. Akşam Sanat Okulu – Sınav Merkezi)

Bu gruptan Ali Parıldar, Yusuf Beyazıt ve Raşit Yazan 14 Şubat 1992 tarihinde kurulan Eğitim-Bir'in kurucuları arasında yer alacaklardır.

18 Aralık 1991 tarihinde yapılan toplantıda alınan prensip kararına uygun olarak, eğitimciler olarak sendikalaşma çalışmalarımızı diğer kurumların personelinden ayrı devam ettirdik. Değişik tarihlerde eğitimcilerin sendikalaşmasıyla ilgili toplantılar yaptık. Bu toplantılarda genel olarak; Tüzük çalışması, yönetim kurulunun oluşturulması, ziyaret edilecek kişiler, sendikamızın temel ilkeleri, resmi işlemlerin nasıl yürütüleceği, görev dağılımı, siyasi partilerle ilişkiler, yakın gördüğümüz meslek kuruluşları, Milli Eğitim Bakanlığıyla olacak ilişkiler vs. görüşüldü.

Memurlarla 18.12.1991 tarihinde yaptığımız ilk toplantıdan sonra 03.01.1991 tarihinde eğitimci arkadaşlarımızla yaptığımız toplantıya şu arkadaşlar katılmışlardır.

Mehmet Duman (Milli Eğitim Bakanlığı Yurtdışı Eğitim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü), Niyazi Yavuz (Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi genel Müdürlüğü Şube Müdürü), İsmail Er-

doğan (İskitler Teknik Lisesi), Yunus Solmaz (Uluğbey Lisesi Müdür Yardımcısı), Alaattin Kurt (Uluğbey Lisesi Matematik Öğretmeni), Erdal Aksakal (Uluğbey Lisesi Müdür Yardımcısı), Mehmet Özkan (Uluğbey Lisesi Müdür Yardımcısı), Erdal Koçpınar (Uluğbey Lisesi Öğretmeni),

M. Ali Çayır (5. Akşam Sanat Okulu Öğretmeni), Yusuf Beyazıt (5. Akşam Sanat okulu (ÖDYM) Müdür Yardımcısı), Necdet Pakdil (Ayrancı Akşam Ticaret Lisesi),

Ali Parıldar (Milli Eğitim Bakanlığı), Erdal Çamlıbel (Uluğbey Lisesi), Ali Ceran (Adalet Meslek Lisesi), Ömer Faruk Ergezen (Kılıçarslan Lisesi), Sabri Gündüz (Anadolu Teknik Lisesi).

16 kişinin katıldığı bu toplantıda Uluğbey Lisesi'nden 6 arkadaşın bulunması, bu okulda çalışan personel arasında da sendikalaşma konusunda bir duyarlılığın olduğu ve bizim 5. Akşam Sanat Okulu'nda sendikalaşma konusunda ortaya koyduğumuz ciddi yönelişin bir benzerinin Uluğbey Lisesi'nde de bulunduğunu göstermektedir.

Bu toplantının, Gündem maddeleri:

- Açılış
  - Sendika ismi üzerinde görüşme
  - Ankara teşkilatının kurulması
  - Her branştan temsil hususu
  - Bay-bayan temsilci hususu
  - Tüzük üzerine görüşme
  - Genel merkez teşkilatlanması
  - İlköğretimden temsilci tespiti
  - Strateji tespiti
  - Tüzel kişiliğin zamanlaması
  - Diğer kurumlarla işbirliği imkanlarının araştırılması
- şeklinde. Toplantıda sendika adı olarak Eğitimciler Birliği Sendikası ve Öz-Eğitim-İş Sendikası adları ileri sürülmüştür.

Malum o yıllarda çok dikkat ettiğimiz bir husus vardı. İki kişi olsak dahi biri başkan olur idi. Memurlarla yaptığımız ilk toplantıda Hak-İş adına Sayın Salim Uslu büyük gayret gösterdi ve her türlü desteği verdi. Çoğunlukla toplantıları Hak-İş binasında yaptık. Eğitimcilerle yaptığımız çalışmalarda geçici bir başkan ve geçici bir yönetim kurulu seçtik.

Genel Başkan	Mehmet Duman (İngilizce)
Genel Başkan Vekili	Yusuf Beyazıt (Hukuk-İlahiyat)
Genel Sekreter	Ali Ceran (Tarih)
Genel Teşkilatlanma Sekreteri	Ali Parıldar (Teknik Öğretmen-Makina)
Genel Eğitim Sekreteri	Necdet Pakdil (Hukuk-Matematik)
Muhasip	Niyazi Yavuz (Edebiyat)
Üye	İsmail Erdoğan (Teknik Öğretmen-Makina)
Üye	Ömer Faruk Ergezen (İlahiyat)
Üye	Sabri Gündüz (İngilizce)
Üye	Yunus Solmaz (İlahiyat)
Üye	Muzaffer Ak (Sosyal Bilgiler)

Bu arada Ömer Faruk Ergezen'in Ankara ilini teşkilatlandırması düşünülmüş; Konya'da sendika kurma çalışmaları içerisinde olan arkadaşlardan Meram Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Öğretmeni Tacettin Çetinkaya'nın da Konya'yı teşkilatlandırabileceği düşünülmüştü.

Tüzük hazırlanmasına ilişkin olarak da Necdet Pakdil, Yusuf Beyazıt, Ömer Faruk Ergezen, Erdal Koçpınar, Niyazi Yavuz isimleri üzerinde durulmuştur.

08.01.1992 Çarşamba günü saat 17.30'da Avukat Necdet Pakdil'in bürosunda toplantı yapılmış, Mehmet Duman, Yusuf Beyazıt, Niyazi Yavuz, Ali Parıldar, Nevzat Pakdil ve Ahmet Güz'ün katıldığı toplantıda sendikanın kuruluşu, bakanlıkla kurulacak ilişkiler ve hukuki altyapı gibi konular görüşülmüştür.

10.01.1992 Cuma günü saat 15.00'te TBMM grup odasında yapılan toplantıya

Mehmet Duman, Niyazi Yavuz, Yusuf Beyazıt, Ali Ceran, Ali Parıldar ile Şevket Kazan, Dr. Ahmet Fevzi İnceöz, Mehmet Atamtürk, Abdülmecit Dönmezbilek katılmışlardır. Bu toplantıda ve diğer zamanlarda yapılan toplantılarda sendikanın nasıl konumlandırılması gerektiğine ilişkin müzakereler gerçekleştirilmiştir. Sendikanın bir bağlılık ve aidiyet içerisinde olması gerektiği yönündeki görüşe karşı, sendika kurma çalışmalarını yürüten arkadaşların tamamı “Hiçbir yere bağlı olmayan, kimseden emir almayan, kararlarını kendisi veren, riyadan ve debdebeden uzak, samimi duygularla ileri sürülen her türlü fikre saygı gösteren bir kurumun ancak başarılı olabileceğini” söylemiş ve bu yaklaşıma karşı durmuşlardır. Sendika çalışmalarını beraber yürüttüğümüz arkadaşlarımızın genel kanaatları tüm siyasilere eşit mesafede olmaktı.

Sendikanın kuruluşuna yönelik çalışmaların tamamı Hak-İş Genel Merkez’inde yapılmıştır. Bizim yaptığımız çalışmalara benzer değişik çalışmalar ve toplantıların da yapıldığı duyularımız arasındaydı. Bu çalışmalarımızda bize en büyük desteği Hak-İş adına Salim Uslu vermiştir. Kendisi işlerimize karışmamış ancak isteklerimiz doğrultusunda bizlere destek vermiştir. Şu an net tarihini hatırlayamadığım, 1992 yılı Ocak ayında bir akşam, eğitimci arkadaşlarımızla Hak-İş binasında yapacağımız bir toplantı öncesi Salim Uslu bana gelerek “Aliciğim burada en yakın seni tanıyorum, siz bu çalışmaları yapıyorsunuz. Sizce de uygun olursa, Mehmet Akif İnan dostumuza kurulacak eğitimciler sendikasına başkan olarak teklif ediyoruz” dedi. Ben biraz düşündüm, hocamızı tanıımıyordum. “Arkadaşlara sormamız lazım ancak böyle bir şey düşünüyorsanız bugünden itibaren gelsin biz kendimiz seçelim. Beraber çalıştığımız arkadaşlara emrivaki olmasın” dedim.

O gün akşam toplantıya başlamadan Mehmet Akif İnan, Salim Uslu ve Hüseyin Tanrıverdi ile beraber Hak-İş binasına geldiler. Mehmet Akif İnan’ı ilk gördüğümde sanki yıllar önce tanıdığım bir dostu görmüşüm hissi vermişti bana. O gün akşam toplantımızı gerçek-

leştirdik. Mehmet Akif İnan arkadaşlarla tanıştırdıldı. Bugünden sonraki çalışmalar beraber yapıldı. Sendika kurma çalışmaları biraz daha ivme kazandı. Büyük harflerle yazmak lazımdır ki Eğitim-Bir sendikamızın kuruluşunda Hak-İş sendikasının desteği, Salim Uslu ve Hüseyin Tanrıverdi'nin kişisel gayretleri bizlere güç ve hız katmıştır. 1991-1992 yıllarında böyle bir çalışma yapmak hiç de kolay değildi. Bizim yanımızda gibi görünen bazı kişi ve kurumlardan, bizlerin böyle bir sendika kurmamıza karşı çıkanlar, hatta engellemeye çalışanlar vardı. Bazı kişi ve kurumlardan tabiri caizse icazet almadan iş yapmak o yıllarda pek de kolay değildi.

Mehmet Akif İnan ile o akşamki tanışmamız daha sonra bir abi kardeş ilişkisine dönüşmüştü. Mehmet Akif İnan ile tanıştığımız bu ilk geceden sonra çalışmalarımız daha da hız kazandı. Bu toplantıdan sonra yakın bir tarihte yeniden bir araya gelip hızlı bir şekilde eğitimciler sendikası kuruluşu için karar almamız gerekiyordu. O gece, bir sonraki toplantıya davet edilecek öğretmen arkadaşların isimleri üzerinde çalışma yaptık. Yaklaşık 65 kişilik bir isim listesi çıktı. Mehmet Akif İnan bana "Ali Hoca, toplantı için 50 adet sandalye hazırlayalım" dedi. Ona göre de ikram hazırlığı yapmamızı istedi. Yine Hak-İş binasında toplantımızı yapacaktık. Mehmet Akif İnan'la yaptığımız ikinci toplantıya, davet ettiğimiz 65 öğretmen arkadaşımızın tamamı iştirak etti. Hatta o geceki toplantıya 75 kişi katıldı. Tabii hazırlık 50 kişi için yapılmıştı. 25 adet sandalye daha temin ettik. Bu ikinci toplantı Mehmet Akif İnan'ı ve bizleri çok mutlu etmişti. Açıkçası bizlere daha büyük bir şevk verdi. Bu toplantıda da yine Hak-İş adına Salim Uslu sendikacılık konusundaki bilgilerini bizimle paylaşarak desteğini eksik etmedi.

Kurucular kurulu üyeleri tarafından imzalanan Eğitim-Bir sendikası tüzüğü ve ekleri 14 Şubat 1992 tarihinde Ankara Valiliği'ne verilmiştir. Memurların sendika kuramayacağı düşüncesiyle kurucu üyeler Valilik tarafından mahkemeye verildi. İlgili mahkeme 27.04.1992 tarihinde lehimize karar verdi. Böylece sendikamızın

kuruluşu resmen gerçekleşmiş/tanınmış oldu. 25-26 Temmuz 1992 tarihinde de 1. Olağan Genel Kurul yapıldı. Böylece bugüne kadar ulaşılan çalışmalar silsilesinin temeli atılmış oldu.

*Yücelerden yücelerden
Gündüzlerden gecelerden
Sessiz dilsiz hecelerden
Sütler sağar gönlümüze
Kelam yağar gönlümüze
Işık ağar gönlümüze*

Mehmet Akif İnan üstadımızı rahmetle anıyorum. Akif ağabeyimizle Eğitim-Bir sendikamızın kuruluş çalışmalarına dayanan tanışıklığımız ve dostluğumuz vefatına kadar devam etti. Birlikte olmaktan, beraber çalışmaktan büyük haz aldığım bir ağabeyimiz, bir hocamız, bir üstadımız idi.

O bir öğretmendi. O, eğitimi çok önemserdi. Ülkenin tüm sorunlarının çözümünü eğitimde görürdü. O bir mücadele insanı, bir gönül insanıydı. Tutarlı, düşünceli, iyi bir sendikacı, aksiyon adamı, iyi bir liderdi. Büyük bir dava adamıydı. İnanıldığı konuda inatçıydı. İnanıldığı fikirlerden taviz vermezdi. Kurallara bağlı, iyi bir dinleyici, biraz da öfkeli bir kişiliği vardı. Karizmatik bir şahsiyet, cömert bir insandı. Aynı zamanda O bir dervişi:

*Bir eteği tutmaz isem
Köle camı satmaz isem
Teneşirde yatmaz isem
Yazık bana vahlar bana*

(1992'de hediye ettiği Tenha Sözler adlı şiir kitabından)

Eli açıktı, sofrası açıktı, gönlü açıktı. Birlikte olduğumuz dönemde malzemeleri alır getirir, kendi elleriyle çiğ köfte yoğururdu. Ve kendi elleriyle bizlere takdim ederdi.

Rahmetli günübirlik masrafları bile çoğunlukla kendi cebinden karşılamaya çalışırdı.

Mehmet Akif İnan, gelenekçidir. Mehmet Akif İnan, disiplin insanıdır. Eğer bir görevi üzerine almışsa, onu sıkı sıkıya takip ederdi. Toplantılarda alınan kararları, verilen görevleri not alır, yerine getirilip getirilmediğini kontrol ederdi. Yapılan işte verimlilik arardı. Emek vermeden koltuk peşinde koşan adamları da birer “ hımbıl” diye tanımlardı. Akif İnan kararlı bir kişilikti. Mazeret üretilmesinden hoşlanmazdı. Yorulmaz bir eylem insanı idi. Umutsuzluk, yorgunluk onun lügatinde yer almamıştır.

Akif İnan evrensel doğruları kabul etmekle beraber yerli değerleri savunurdu. Mehmet Akif İnan yerli ve millidir. “Anamı sorarsan Büyük Doğudur / Batı ki sırtımda paslı bıçaktır.” diyerek de bunu ortaya koymuştur.

Bir ülkenin düzlüğe çıkmasının sendikal mücadelenin sonuçlarına bağlı olduğuna inanıyordu. Bu düstur ve inanç üzere sendikacılık yapıyordu. Zaman zaman sohbetlerimizde “Ali Hoca, beni şiir yazmaktan alıkoydunuz.” diyerek latife yapardı. Ben de ona “Akif abi bu sıkıntı içerisinde daha güzel şiirler çıkaracağına inanıyorum” derdim. Kalemimi bir kenara koyup mücadelenin içine dalmış bir insandı.

Sendika – siyaset ilişkilerinde mesafeliydi. Eğitimciler-Birliği sendikamızın ilk genel açıklamalarında; “Sendikamız herhangi bir siyasi partinin şemsiyesi altında değildir.

Sendikamız her yurttaşımız gibi eğitimcilerimizin de herhangi bir siyasal görüş ve tercihe sahip olabileceğini olağan sayar ama bu siyasal görüş ve tercihlerin tartışma alanı sendikamız değildir. Çünkü sendikamız bir meslek kuruluşudur.” demiştir.

Mehmet Akif İnan üstadımızın en çok üzerinde durduğu konuların başında, demokratikleşme ve insan hakları konusu gelirdi. Sendikacılıkta sadece üyelerin çıkarlarını değil, aynı zamanda üyelerin mesleki eğitimde gelişmelerini istemekteydi.

Buraya kadar yaptığımız tespitlerimiz dışında daha donanımlı, birikimli, duayen, sendikacı bir Akif İnan gelip geçmiştir. Onun destansı mücadelesini, duruşunu, inanmış ve adanmışlığı, ilkelerini açığa çıkarıp kendimize yol haritası çizmekte sayısız fayda olacaktır.

Bu kısacık ömrümüzde dünyada misafir olduğumuzu bilerek ve vicdanımızın sesini duyarak yaşamayı ve Onun gibi bu kubbede hoş bir seda bırakarak gitmeyi Allah hepimize nasip etsin.

O bir mü'min kul olarak dünya hayatını tamamlayıp asıl vatanına göç eyledi. Yüce Mevla'dan kendisine rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun.

Ölümlerden korkar isem

Gönül evi yıkar isem

Ben bu yoldan çıkar isem

Yazık bana vahlar bana

**Eğitim-Bir-Sen'in Kuruluş Günlerinde
Mehmet Akif İNAN'ın nderliği**

Yunus SOLMAZ

Eğitim-Bir-Sen'in Kuruluş Günlerinde Mehmet Akif İNAN'ın Önderliği

Yunus SOLMAZ

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu

Eğitim-Bir-Sen Genel Mali Sekreteri (1992-1992)

Eğitim-Bir-Sen Genel Eğitim Sekreteri (1992-1994)

1990-1991 yılları, memur sendikacılığının yoğun bir şekilde konuşulduğu ve hatta eğitim iş kolunda “Eğitim-İş” adında bir sendikanın kurulduğu yıllardı. Ancak devlet tarafından memur sendikacılığına sıcak bakılmıyor, kurulan sendika da muhatap alınmıyordu. Sendikanın kurucuları hakkında soruşturmalar açılıyor, buldukları illerden başka illere tayinleri çıkarılıyordu.

Eğitim-İş Sendikası kurucularından biri benim görev yaptığım okulda Tarih Öğretmeniydi. Zaman zaman kendisiyle sendikacılık konusunda sohbetlerimiz olurdu. Yaşam tarzımız ve dünya görüşümüz taban tabana zıt idi fakat sendikacılık konusunda ortak gö-

rüşlerimiz vardı. Bir gün, sendika yönetiminde bulunanların tayinlerinin başka illere çıkarıldığını ancak bu tayinleri durdurmak için girişimlerinin olduğunu, bu tayinleri durduramazlarsa memur sendikacılığının büyük yara alacağını, artık kimsenin sendika kurmaya cesaret edemeyeceğini söylüyordu ki haksız da değildi.

1991 yılının Ekim ayında milletvekili genel seçimleri yapılacaktı. Bu yüzden hükümet bu tayinleri durdurmak zorunda kaldı. Çünkü bazı partiler memur sendikacılığının önünü açacakları propaganda-sı yapıyordu. Hükümet de siyaseten yanlış olur düşüncesiyle sendika üzerine gitmeyi durdurmuştu.

1991 yılının ikinci yarısında bunlar yaşanırken, bir gün Hak-İş Konfederasyonu Genel Merkezi'nde sendika konulu bir toplantı yapılacağı bilgisi geldi, toplantıya benim de katılmam istendi. Zaten ben de bir an önce sendika kurulmasını istediğim için toplantıya hiç tereddüt etmeden katıldım.

Toplantıda Hak-İş yöneticileri ve yirmi civarında eğitimci vardı. Daha önce bir defa konferansına katıldığım, şiirlerini ve gazetelerdeki makalelerini okuyarak tanıdığım Mehmet Akif İnan da oradaydı. Yapılan konuşmalardan sonra Mehmet Akif İnan başkanlığında bir eğitim sendikasının kurulması konusunda çalışmaların başlatılması kararı alındı. Bu kararın ardından tüzük hazırlanması, kurucuların tespiti konularında üst üste toplantılar yapıldı ve sendika, 14 Şubat 1992 tarihinde kuruluşa hazır hale getirildi.

Nihayet, Eğitimciler Birliği Sendikası'nın (kısa adı Eğitim-Bir) kuruluşuna ilişkin, Mehmet Akif İnan, Yusuf Beyazıt, Metin Selçuk, Nurettin Sezen, Ali Parıldar, Yunus Solmaz, Ahmet Temizkök, Necdet Pakdil, Nazire Ketten, Raşit Yazan, Şükrü Gökdemir, Gülderen Kuyucu, Burhan Uzgur, Zeki Efil ve Yurdagül Aydoğan'dan oluşan on beş kurucu ismin yer aldığı dilekçe 14 Şubat 1992 tarihinde Ankara Valiliği'ne sunuldu.

Sendikamızın Mehmet Akif İnan'ın Genel Başkanlığında kurulması, hem kurucular olarak bizlere, hem de eğitim camiasına güven veriyordu. Sendikanın başında Mehmet Akif İnan ismini gören herkes, bu sendikanın sağlam bir zeminde kurulduğunu teslim ediyor ve sendikanın kuruluşu geniş yankı buluyordu.

Sendikanın kuruluşunun ardından yaptığımız ilk Genel Yönetim Kurulu toplantımızda görev dağılımını gerçekleştirdikten sonra Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan: *“Artık hemen çalışmaya koyulmamız lazım. Her yönetim kurulu üyemiz bu sendikanın genel başkanı gibi çalışacak, hızlı bir şekilde illerde şubelerimiz kurulacak, sendikanın ilke ve amaçlarını duyuracağımız bir bülten hazırlıkları başlayacak, eğitim ve eğitimcilerin sorunlarını belirlemek için komisyonlar kurulacak”* talimatı veriyordu.

Hafta içi her gün akşamları sendikada toplanıyor, hafta sonları çeşitli illere giderek teşkilatlanma çalışmaları yapıyorduk. Genel Başkanımızın “Hepiniz genel başkan gibi çalışacaksınız” dediğinde bizler bunu hem görev, hem de yetki anlamında değerlendirdiğimiz için gittiğimiz illerde rahatlıkla genel merkez adına konuşabiliyor, görüşmeler yapabiliyorduk.

Ben ilk ziyaretimi Yozgat'a yapmıştım. Kız Meslek Lisesi'nde öğretmen olan bir arkadaşımı aradım, bir çay ocağında buluştuk. Kendisine sendikanın kurulduğundan, Genel Başkan'ın Mehmet Akif İnan olduğundan, benim de Yönetim Kurulu'nda bulunduğumdan bahsettim. Kendisinin bu konuda ne düşündüğünü sordum. Mehmet Akif İnan'ı ismen tanıdığını, yazılarını okuduğunu ve sendikanın başında onun bulunmasının çok isabetli olduğunu; ancak bu konuda bazı arkadaşlarıyla görüşmeler yapması gerektiğini ve yakın bir zamanda bize haber vereceğini söyledi.

Birkaç gün sonra on beş kişilik bir isim listesi hazırladığını, bunlarla birlikte sendikanın Yozgat Şubesini kurabileceklerini bildirdi. Liste geldikten sonraki Yönetim Kurulu toplantımızda listeyi Genel Başkan

kanımıza takdim ettim. Listedeki isimlerden hangilerini yetkilendireceğimizi sordu. Ben de daha önce görüştüğüm arkadaşı buraya davet edelim, onun görüşünü de alalım ondan sonra şube kuruluş yetkisi verelim, dedim. Bu görüşümü uygun buldu, arkadaşı sendikaya davet ettik. Genel Başkanımız kendisiyle yaptığı görüşmeden sonra onun da görüşlerini alarak şube kuruluş yazısını aynı gün kendisine vererek gönderdik.

Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan, kendi deyimi ile artık yazma-çizme işini bırakmış bütün mesaisini sendika faaliyetlerine vermişti. Her hafta sonu bir veya iki arkadaşımızla illere gidiyor, şube kuruluşları konusunda görüşmeler yapıyor, sendikanın gerekliliğini anlatmaya çalışıyordu. İllerde şubelerimiz kuruluyor, teşkilatlanmamız hızlı bir şekilde devam ediyordu.

Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan'la beraber Çorum, Yozgat, İstanbul seyahatimiz olmuştu. Bu seyahatlerde Mehmet Akif İnan'ın açık sözlü, kaprislerden uzak, sağlam karaktere sahip, randevularına ve sözüne sadık ve cömert olduğunu gözlerimle görerek şahit oldum.

Yaptığımız bu seyahatlerimizden bazı hatıraları paylaşmak isterim:

Bir Ramazan ayında İstanbul Şubemizin düzenlediği iftar yemeğine gideceğimizi, iki tane otobüs bileti almamı söyledi. Ben de akşam 24.00'te kalkacak otobüsten iki bilet aldım. "Hocam biletleri aldım, otobüsümüz akşam 24.00'te kalkacak" dedim. "Tamam saat 23.30'da terminalde buluşalım" dedi. Saat 23.30'da terminale vardığımda Mehmet Akif İnan gelmiş beni bekliyordu. "Yunus Hoca bak sahurda yiyeceklerimizi de aldım" dedi. "Zahmet etmişsiniz hocam" dedim. Sabah İstanbul'a indik. Biraz dinlendikten sonra akşama kadar bazı görüşmelerde bulunduk. Akşam iftar yemeğindeki programdan sonra Ankara'ya döndük.

Bir hafta sonu Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan'la Çorum'a sendika çalışması için gidiyoruz. "Ben bir şiir yazdım okuyabilir mi-

yim?” dedim. “Oku bakalım” dedi. Kısa bir şiirdi, okudum. “Yunus Hoca bu benim şiir tarzıma uymuyor, sen bunu Göktürk Mehmet Uytun’a oku” dedi. Dönüşte tavsiyesine uyararak rahmetli Göktürk Mehmet Uytun’a okudum. O da “Ben bunu Malatya’da yerel bir gazetede yayınlatabilirim” diye aldı. Benim adımla yayınlattım. O gazeteden bir nüsha bana getirmişti, fakat gazeteyi evde aradım bulamadım. Göktürk Mehmet Uytun ve daha birçok şair ve yazar sendikaya sık sık gelir giderlerdi. Sendikanın teşkilatlanması konusunda bu insanların da çok katkı ve yardımları olmuştur.

Yozgat Şubemiz Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan’ı bir konferansa davet etmişti. “Yunus Hoca, Yozgat’a beraber gidiyoruz. Benim ‘Tenha Sözcükler’ şiir kitabından götürelim, orada alan olursa birkaç kuruş alır masraflarımıza harcarız” dedi. Yani kitaplarını satıp sendikaya harcayacaktık. Konferanstan sonra sendika şubemize geçtik. Orada şube başkanlarının katılacağı bölge toplantıları yapmayı düşündüğünü dile getirince, şube yönetimindeki arkadaşlar bu toplantının Yozgat’ta yapılabileceğini teklif etti. Bu, bizim sendika olarak ilk şube başkanları toplantımız olacaktı. Genel Başkanımız bu teklifi olumlu karşıladı ve ilk şube başkanları toplantımızı Yozgat’ta yapmış olduk.

Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan’ın sendikacılık anlayışına damga vuran ve Eğitim-Bir’i sağlam temeller üzerine oturtan ilk Yönetim Kurulu Toplantımızda çevresini çizdiği ilke ve talimatlar doğrultusunda ilerliyorduk.

Sendikanın tanıtımı konusunda yapmamız gerekenler üzerinde yoğun mesai harcıyordu Genel Başkanımız. Bu çerçevede gazetelerin Ankara temsilcilerinden randevular alıyor, görüşmeler yapıyordu. Bazı gazetelere beraber gitmiştik. Gazetelerin Ankara temsilcilerine sendikanın kuruluş amacını ve ilkelerini anlatıyordu: “*Sendika’mız bir meslek kuruluşudur. Anayasada ve yasalarda herhangi bir yasaklayıcı hüküm yoktur. Bizler Eğitim çalışanları olarak kendi meslek*

kuruluşumuzu kurduk. Hiç ayırım yapmadan eğitim çalışanlarının tamamına hizmet etmek, hepsinin hakkını savunmak için çalışıyoruz. Bütün bu çalışmaları yaparken ülkemizin imkân ve şartlarını göz önünde bulundurarak öneriler getiriyoruz. Devlete herhangi bir şey dayatma peşinde değiliz. Yapılmasında zaruret gördüğümüz faaliyet yapılmayanları dile getiriyoruz. Lütfen gazetelerinizde sendikamızın bu ilkelerini dile getirin” diyordu.

Eğitimin ve eğitimcilerin sorunlarının tespiti için kurulan komisyonlar çalışıyor, Akademisyenler bu konuda oluşturulan komisyonlara katılarak görüşlerini belirtiyorlardı.

Artık bir bülten çıkarma zamanı gelmişti. İllerin çoğunda şubelerimiz kurulmuş, komisyonlar raporlarını hazırlamışlardı. Bazı yerel ve ulusal gazetelerde sendikamızın haberleri çıkmıştı. Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan, sendikamızın amaç ve ilkelerinin duyulması ve eğitim camiasına ulaştırılması için bültenin bir an önce çıkarılması gerektiğini belirtiyordu. Haziran 1992’de ilk bültenimizi çıkarmış olduk. Bültende Genel Başkanımızın “Merhaba” başlığıyla bir takdim yazısı, sendikamızın amaç ve ilkeleri, kurucular kurulunun listesi ve yönetim kurulu listesi ile birlikte hazır olan komisyon raporlarından özetler yer alıyordu.

Sendikanın temel görüşleri, amaç ve ilkeleri Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan’ın bültendeki takdim yazısında teker teker dile getirilmişti. Bu yüzden bülten kendisine ulaşan eğitimcilerden yoğun bir ilgi ve alaka görüyorduk.

Eğitim-Bir’in ilk yılları ekonomik olarak çok sıkıntılı yıllardı. Üyelerden aidat alınmıyordu. Sadece kendiliğinden gelerek ‘işte benim aidatım’ diyenler aidat veriyorlardı. Bunların sayısı da çok değildi.

Sendikanın bütün yükü, çoğunluğu Genel Başkan Mehmet Akif İnan olmak üzere Yönetim Kurulu üyelerindeydi. Buna rağmen Mehmet Akif İnan’ın bir gün olsun yılgnlığı ve şikâyeti olmuyordu.

“Bu sendika gün gelecek Türkiye’nin en büyük sendikası olacaktır. Çünkü diğer sendikalar marjinal gruplar elinde daima marjinal kalacaktır” diyordu.

Eğitim-Bir Sendikası’nın en önemli özelliklerinin şu prensipler olduğunu söylüyor ve bu prensiplerden sapma olmadığı sürece her gün büyüyerek yoluna devam edeceğini vurguluyordu:

Sendika, sağlam temeller üzerine kurulmuştu; sendika kurucularının başta Genel Başkan Mehmet Akif İnan olmak üzere şahsi hesapları yoktu.

Sendika, her türlü düşünce ve yapıcı önerilere açık olacak, hiçbir dayatmayı kabul etmeyecekti.

Sendika, eğitimcilerin istismar edilmediğinden emin olacağı; çekinmeden, kaygı duymadan, gönül rahatlığı içinde üye olabilecekleri bir kuruluş olacaktı.

Sendika, geniş bir tabana dayanmayı, eğitimcilerimizin tümüne seslenmeyi ve onlara tercüman olmayı hedef alacaktı.

Sendika, eğitimcilerin ücretlerinin iyileştirilmesinin yanında, eğitim politikalarının geliştirilmesi, eğitim düzeyinin yükseltilmesi, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yönelik çaba içinde olacaktı.

Sendika, ülkemizin imkân ve şartlarını göz önünde bulundurarak gerçekçi, dengeli ve tutarlı bir yol izleyecekti.

Memur-Sen Konfederasyonu’nun lokomotif sendikası olarak doğan ve gelişen Eğitim-Bir, Konfederasyonun diğer sendikalarına da rehberlik etmiş, onların kurulmasında desteğini hiçbir zaman esirgememiştir. Şu anda bile Memur-Sen’in lokomotif sendikası Eğitim-Bir’dir

Rahmet-i Rahman’a kavuşuncaya kadar geride bir sadaka-i cariyeye bırakma aşkıyla çalışan Mehmet Akif İnan inşallah muradına er-

miştir. Onun mirası olan Memur-Sen'i ve bağlı sendikaları ayakta tutmak, geliştirmek ve hayırlı hizmetlere vesile kılmak hepimizin üzerine görevdir.

Yüce Mevlam kendisine rahmet eylesin, mekânı cennet olsun in-şallah.

Mehmet Akif İNAN
Ağabey ile Hatıralarım

Ahmet TEMİZKÖK

Mehmet Akif İNAN

Ağabey ile Hatıralarım

Ahmet TEMİZKÖK

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu,
Eğitim-Bir-Sen Genel Eğitim Sekreteri, (1992-1994)
Eğitim-Bir-Sen Genel Mali Sekreteri (1992-1994)

Bismillahirrahmanirrahim.

Rabbimize sayısız hamd ve Peygamber Efendimiz (SAV)'e sayısız salat ve selam olsun. Saygıdeğer büyüğüm ve ağabeyim Akif İnan'ın ruhu şad olsun. Amin.

Akif Ağabeyi ilk defa, rahmetli babam İbrahim Hakkı Efendi ile bir kış günü gittiğimiz Urfalı Salih Özcan'ın çıkarttığı Hilal mecmuasının idarehanesinde görmüştüm. İmam-Hatib Okulu'na başladığım yıl idi, bir de o yıl 'Ulus'a uçak düşmüş' demişlerdi, günlerce konuşulmuştu. Bu olaylardan hatırlıyorum 1962 veya 63 yılı idi. En fazla 10 yaşında idim. Yüzündeki çiçek hastalığı izine bakarak babama sormuştum, 'bu ağabey de Urfalı galiba' demiştim. Mehmet ismin-

de Urfalı bir astsubay kiracımızın yüzünde de çiçek bozuğu vardı. Akif Ağabey benim kendisi hakkında konuştuğumu anlamış olsa gerek, babama soruyordu ‘delikanlı ne diyor?’ diye. Tanışmamız böyle olmuştu.

Akif İnan, daha ilk görüşte kişiye güven veren, sıcakkanlı, hal hatır soran, yanında hiç sıkılmayacağınız, sanki yıllardır tanıyormuş gibi hissettiğiniz, insanı sıkın değil, güven veren genç bir adam. Rahmetli Akif Ağabeyimin kendine de bu ilk ilk tanışmamızı anlatmıştım yıllar sonra. Bana ‘Ahmet Can’ derdi. Başka kimse bana ‘Ahmet Can’ demedi ve ben bu hitaptan çok memnundum. Çünkü tarihte Yavuz Sultan Selim’in dostu, arkadaşı Hasan Can vardı. Belki bu yüzden ‘Ahmet Can’ hitabını hep sevdim. Öğretmenlik yaptığım dönemlerde de Arapçadaki ‘ha’ harfini bariz bir şekilde seslendirerek ‘Ahmet Hoca’ derdi.

Akif İnan ile ta vefatına kadar yollarımız hep bir vesile ile kesişti. Bununla da iftihar ederim. Kendimi şanslı sayarım, diğer arkadaşlarıma göre. İmam-Hatip yıllarında Türkocağı’na Akif Abi’nin yanına giderdim. O dönemlerde seri konferanslar olurdu. Yaşım küçük olsa da anlatılanları dikkatle dinlerdim. Osman Turan, Nureddin Topçu, Necip Fazıl Kısakürek, Süleyman Arif Emre, Hüseyin Nihal Atsız, Osman Yüksel Serdengeçti, Mustafa Yazgan, Eşref Edip, Ahmet Kabaklı, Burhan Felek, Ali Naili Erdem, Ali Fuat Başgil, Orhan Seyfi, ve daha nice sağ ve sol kesimin yani Türkiye’nin edebiyatçılarını, entelektüellerini, siyasetçilerini, sosyologlarını, gazetecilerini Akif Ağabeyim sayesinde dinleme izleme şansını yakaladım. Bu benim için daha önce belirttiğim gibi en büyük şans idi. Eve geç geldiğimde babama Türkocağı’ndaydım deyince ses çıkarmazdı.

Biraz da ilgisi dolayısı ile babacığım ve dedemden bahsedeyim. Rahmetli babam kendisi okuyamamıştı, fakat bizim okumamızı isterdi. Daha doğrusu dedem, ‘başına bir şey gelir’ diye bilinçli olarak okutmamıştı. Niçin dersiniz? Dedem, Ankara civarında Molla Yahya namı ile tanınan Müftü Mehmet Yahya Efendi’dir. Ben İmam-Hatib Okulu’na gittiğim için beni çok sever, bana hatıralarını anlatırdı. İstanbul’da, Süleymaniye’de beraber okudukları arkadaşlarının

CHP'nin Milli Şeflik Dönemi'nde İstiklal Mahkemeleri tarafından idam edildiğini kendisinin de, sakalını bıyığını keserek, başına fötr şapka giyerek ve CHP'nin Parti Üyesi olarak kellesini kurtardığını anlatırken, 'Oğlum can tatlı imiş, ben arkadaşlarım kadar cesaretli olamadım' derdi. Daha sonra, sanki hayata küsercesine Ankara'ya tam 100 km uzaklıkta, yabancı bir köyde imamlık yaparak hayatını tamamladı.

Babam ise meslek olarak inşaatçı idi, kış mevsiminde inşaatlar durduğu için, camilerde vaaz, Türkocağı'nda konferans takib ederdi. Çarşıya indiğimizde Hilal ve Hakses mecmuasına ve Kızılay'da Saatçi Musa olarak tanınan Musa Çağıl Abi'ye mutlaka uğradık. Rahmetli babacığım dindar ve çok kültürlü, bilgili idi. Günlük olarak Hüradam, Yeni İstanbul, Bugün gazetelerini alır makalelerini yüksek sesle okurdu. Evimiz büyük ve iki katlı olup, alt katı Demokrat Parti Aktaş Bucağı Timur Ocağı Teşkilatı idi. 1960 İhtilali'nden sonra Ragıp Gümüşpala'nın Adalet Partisi'nde, Süleyman Demirel Genel Başkan olunca onu beğenmedi, CKMP'de görev aldı. Komünizmle Mücadele Derneği kurucusu oldu. (Bu arada belirtiyim, Akif İnan Hocamızın şimdiki Yüksel Caddesi üzerindeki Komünizmle Mücadele Derneği'nde konuştuğunu hatırlıyorum.) Daha sonraları Saatçi Musa Abi'nin dükkanında Necmeddin Erbakan, Hacı Tevfik Paksu, Hüsameddin Akmumcu, Hüseyin Abbas, Orhan Batı, Hasan Armutçuoğlu, Sudi Reşat Saruhan ve Gündüz Sevilgen ile tanışmış. Siyasi parti kurma teşebbüsleri babamın ilgisini çekmiş. Biz o zaman Aydınlıkevler'de oturuyorduk. Bizim evde siyasi parti kurulması için defalarca istişare toplantısı yaparlardı. Bir de istihbarat dinlemesin diye radyoyu açarlardı. Babam MNP'nin daha sonra da MSP'nin kurucusu oldu. (Aynı genler bana da geçmiş olmalı ki ben de RP'nin ve Eğitim-Bir-Sen'in kurucusu oldum).

Akif İnan Hocam ile ilgili çok iyi hatırladığım husus; 1960'lı yılları ikinci yarısından itibaren Akif Hocamı hep Üstad Necip Fazıl Kısakürek'in yanında görürdüm. Babacığım ne zaman Üstad Ankara'ya gelse beni de yanında götürürdü. Söz buraya gelmişken Akif İnan Hocam ve Üstad Necip Fazıl Kısakürek ile aramızda geçen bir hatıramı anlatmadan geçemeyeceğim.

Şöyle ki: Ben İmam-Hatip 3. sınıfındayım. Babam müteahhitlik yapıyor. Hava soğuk muhtemelen kış günlerinden bir gün. Fakat tatil günü. Üstad Ankara'ya gelmiş, akşam veya ertesi gün konferans verecek. Bugünkü Şehit Adem Yavuz Sokağı'nın başından 3. veya 4. Apartmanda, Oğuzhan Asiltürk, rahmetli Reşat Aksoy, o zamanlar daha mühendislik talebesi olan Ziya Karaman mühendislik bürosu açmışlar. İsmi de Asiltürk Mimarlık Mühendislik. Bina kaloriferli olduğu için Üstad'ı davet etmişler. Biz de projelerimizi orada çizdiriyoruz. Baktık büroda olağan dışı bir telaş var. "Üstad burada" dediler. Akif Hocam beni gördü ve bana, "Ahmet hoş geldin" dedi, ardından, "Arkadaşlar şimdi zarfı verecek birini buldum" dedi. Bana, "Ahmet, bak şu zarfı içeri girecek ve Üstad'a vereceksin" dedi.

Sanki çok zor bir iş halledilmiş gibi, Reşat Abi babama dönerek, "İyi ki geldiniz, biz de Üstad'a harçlık yapсын diye aramızda para topladık, fakat kimse içeri girip vermeyi göze alamıyor, Üstad'ın sağı solu belli olmaz tersler diye çekiniyorduk", dedi. Sonra kabarık tombul bir zarfı elime tutuşturdular. Babam müdahil oldu, zarfı elimden aldı, içine baktı, "Yahu bozuklukları doldurmuşsunuz" dedikten sonra, cebinden beş veya altı tane beşyüzlük banknot çıkardı zarfa koydu, onlukları yirmilikleri aldı. Meğer babam bir gün önce bir daire satmış, biz de oraya proje parasını ödemek için gelmişiz. Bir binanın projesini 1500 liraya çizdirdiğimize göre babam bayağı bir cömertlik yapmış. Ne ise zarfı elime aldım, içeri girince ne diyeceğimi düşündüm. Zarfın üzerinde büyük harf ile 'NFK' yazıyordu.

Kapıyı çaldım, heyecandan kalbim deli gibi çarpıyordu. Nihayet gazetelerde fotoğrafları olan, konferanslar veren Necip Fazıl Kısakürek'i, yani meşhur Üstad'ı canlı olarak görecektim. Resimlerinden daha yakışıklı idi. Üzerinde füme rengi ince makine örgüsü yarım balıkçı kazak (O yıllarda Neyir veya Karaca markalarından biri idi ve bu kazakları genelde zenginler giyebilirdi.) üzerinde daha açık tonda kırçilli bir ceket vardı. Kırılmış saçları ile kıyafeti adeta birbirini tamamlıyordu. Her zamanki gibi sigarası yanıyordu, küllük ise tamamen dolmuştu. Camdan ufka doğru bakıyor, muhtemelen yapacağı konuşmanın planını hazırlıyordu. Ben nutkum tutularak

onu seyrederken yavaşça bana döndü, gayet otoriter fakat bir o kadar da müşfik bir ses tonu ile; “Hayrola çocuk. Seni kim gönderdi. Adın ne bakayım?” Ben ismimi, okuduğum okulu söyledim. Biraz heyecanım yatıştı. Necip Fazıl yani Üstad ile konuşuyordum. Ertesi gün öğretmenlerime, arkadaşlarıma Üstad ile konuştuğumu anlatacaktım.

Bunları düşünürken, Üstad bu defa daha otoriter bir şekilde; “Elindeki zarfta ne var, üzerinde ne yazıyor? Getir bakalım”, dedi “Üstadım, zarfı içeriden gönderdiler” diyebildim. “Üzerinde NFK yazıyor” diye yavaş bir sesle ekledim. Üstad, “Ne nafakası imiş” dedikten sonra zarfı aldı içine bakarken ben, “Efendim nafaka değil yanlış anladınız, NFK yazdığını söylemişim” dedim. Üstad, zarfın içindekileri görünce gayet yüksek sesle güldü, adeta kahkaha attı. “NFK’nın Nafakası ha...” dedi. Reşat Aksoy’a seslenerek; “Reşaat gel buraya”, diye adeta gürledi. Reşat Abi girerken ben korkarak dışarı çıktım. Kapı yarı açık idi. Herkes telaşlandı, belki de ‘Üstad’ı bu çocuk hiddetlendirdi’ diye bana biraz kızgın, biraz şaşırılmış bir şekilde teccüs ile bakıyorlardı. Üstadın sesi dairede yankılanıyordu ve arkası kapıya dönük Reşat Abi’ye; “Bu zarfın üzerine nafaka falan yazmayın, bu kaçınıcı defa oldu.” dedi ve zarfı da ceketinin cebine koydu. Ben yarı açık kapıdan bu sahneyi gördüm ve gülümsedim. Üstad bunu gördü ve beni çağırdı; “Çocuk niye gülümsedin?” diye sordu. “Üstadım siz Reşat Abi’ye mahsusuktan kızdınız galiba, ben onun için güldüm” dedim. Üstad bir kahkaha attı; “Sen ne diyorsun be çocuk, ne demek mahsusuktan?”. “Üstadım eğer sahiden kızmış olsaydınız zarfı almazdınız. Zarfı cebinize koyduğunuz için mahsusuktan kızdığınızı anladım” dedim. Artık heyecan gitmişti, Üstad ile daha rahat konuşuyordum, fakat başta Akif Hocam ve babam olmak üzere herkes bana o gün biraz kızmıştı sanırım.

Milli Nizam Partisi’nin kurulduğu günlerde Akif İnan Ağabey, Türkocağı’ndan ayrılmış maişetini temin için bir sendikada çalışıyordu. Bu arada Dil Tarih’ten mezun olmuş (veya olmak üzere) Edebiyat öğretmeni olma arifesinde idi. Onun isteği veya önceliği veyahut da ideali, kanaatimce öğretmenlik, şiir ve edebiyatla meşgul olmak,

sanat yazıları yazmak ve en önemlisi insan yetiştirmek idi. Siyasete biraz soğuk bakıyordu hatta ilgisizdi; fakat bazı arkadaşları gibi açıktan karşı çıkmıyordu. Biz ise onun bu hoşgörölü tavrından, “Sizler de mücadeleyi o kanattan devam ettirin” anlamı çıkarıyorduk kendimizce. Milli Nizam Partisi kapatıldıktan sonra Seyranbağları’ndaki evine arkadaşlarla gitmiştik. Bir konferans hazırlığı vardı sanırım. Biraz yoğun idi. Hoca’yı meşgul etmemek için oradan çıkınca Ballıbaşa Sokak’ta Mustafa Yazgan Abi’ye de uğramıştık.

Daha sonra Akif Hocamı 1977 yılına kadar hiç görmedim. Sonradan öğrendiğime göre bu süre zarfında Uşak İmam-Hatip Okulu’nda Edebiyat Muallimi olarak çalışmış, askere gitmiş ve gelmiş. Ben de bu süre içinde okulu bitirdim. Başbakanlık’ta Süleyman Arif Emre Ağabey’in Özel Kalem Müdürlüğü’nde memur olarak çalışmaya başladım. MSP Gençlik Teşkilatında çalışmaya da devam ediyordum. Bu arada Ankara Siyasal’a yazıldım. Öğrenci olayları çok hızlı idi. O yıl okula devam etmedim. Ankara İmam Hatip Okulu’ndan beraber Yıldırım Bayezid Lisesi’ne geçip lise diploması aldığımız arkadaşımı solcular öldürmek kastı ile dövmüşlerdi. Günlerce komada kaldı, bu olay üzerine ailemin ısrarlı isteği ile Ankara Siyasal’ı bırakıp Gazi Eğitim’e geçtim. Hızlandırılmış eğitim ile nerede ise 2 yılda Tarih ve Sosyal Bilgiler Öğretmeni oldum.

1976’da Gazi Eğitim bitti ve biter bitmez Ankara İlahiyat’a başladım. 1977’de duyduk ki Akif İnan Hocamız Gazi Eğitim Enstitüsüne Edebiyat hocası olarak gelmiş. Sevindik. Diğer taraftan 1979 da, Akif Hocamın dava arkadaşı Milli Gazete’de ‘Karamehmetler’ mahlası ile karikatür çizen sağ cenahın sanat, edebiyat, kültür adamlarından merhum mimar, ressam, karikatürist Cevat Ülger Beyefendi’nin kerimleri ile evlendim. Başbakanlık Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü’ne geçtim. Meteoroloji Teknik Lisesi’nde öğretmenlik yaptım. Bu defa da Kenan Paşa’nın 1980 İhtilali oldu. Hayatımız çekilmez oldu, çalkantılar ile geçti. Memuriyetten istifa ettim.

Eskisi kadar sık olmasa da Akif Abi ile irtibatı kesmedik. Bu arada belirteyim, 1972 yılında Hacıbayram Camisi’nin yanında bir kitapçı

dükkanı açtım. Kitapçı dükkanının İsmi idealist olduğumuzdan ‘Selamet Kitabevi’ idi. Bilhassa partilerin kapatıldığı dönemde burası aynı Saatçi Musa Abi’nin dükkanı gibi, entelektüel daha ziyade siyasi arkadaşların uğrak yeri, haberleşme, buluşma yeri gibi çalışırdı.

Akif Ağabey’in şiir kitaplarını koliler ile alır öğrencilerime hediye eder, dağıtır, daha sonra “Hocam hepsini sattım” der, ücretini takdim ederdim. Bu defa yeni bir koli daha verirdi; “Ahmet Can sana helal olsun” derdi. Bu yüzden bazen ziyaretlerimi aksattırdım. Akif Hocam beni Meteoroloji’de Mehmet Göktürk Uytun’a emanet etti. Onunla da siyasi görüş ayrılığından dolayı anlaşamadık. Nihayetinde bizi Balıkesir’e sürgün tabir edilen tayin ile gönderdiler. Ben de yukarıda bahsettiğim üzere istifa ettim. Özel çalıştım. Bu arada Refah Partisi’nin kurucusu oldum. Genel Merkez’de Genel Başkanlarımızın (Sayın Ahmet Tekdal ve Necmeddin Erbakan Hocamızın) Özel Kalem Müdürlüklerini yaptım. Rahmet üzerine olsun, M. Esad Coşan Hocamızla İslam, Kadın-Aile, İlim-Sanat dergilerini çıkardık. Bu dergiler, din, siyaset, tasavvuf, aile, sanat, estetik, güncel olaylar vb konularında idi. Ben işin hamallığında idim. Dağıtımını üstlenmiştik Mustafa isminde samimi bir arkadaş ile. Kapatılan MSP’nin il ve ilçe teşkilatlarına kolilerce dergi yollardım, parası hemen gelirdi. Basın tarihinde bir mecmua bir sayıda 120 bin sattı. Bu durum aylarca devam etti. Bu rekor halen kırılmadı. Akif Hocam bunları bilmediği için, “Ahmet Can gel şu bizim Edebiyat dergisine de bir el at” derdi.

Bir gün Akif Hocam beni Erdem Bayazıt Abi ile tanıştırdı. Biz partici ve biraz da radikal takıldığımızdan Erdem Abi’ye ANAP’tan milletvekili oldu diye pek ısınmazdık veya soğuk bakardık. Bir projeden bahsediyorlardı. Beni M. Esad Coşan Hocamız Akif Hocamıza tavsiye etmiş; “Ahmet Kırım Tatarıdır, Tatarcanın tüm lehçelerini, Karaçay, Nogay dillerini bilir, Orta Asya dillerini de az çok anlar; ayrıca Erbakan’ı kendi arabası ile Anadolu’da çok gezdirdi, Uluslararası ehliyeti var, şoförlüğü de iyidir” demiş. (İlahiyat Fakültesi’nde Esad Coşan Hocamızın branşı Eski Türk Edebiyatı idi. Eski Tatarca metinleri çözer, sonra bana okutturur, fonetik vurguları transkibe işaretleri ile işaretlerdi.)

Akif Hocam, Erdem Abi'ye bizi mübalağalı anlatmış anlaşılın. Erdem Abi bizi gökte ararken yerde bulmuş gibi karşıladı. İstanbul'dan birkaç zengin sponsor olacakmış, iki veya üç araba ile Orta Asya'ya Afganistan'a, ta Doğu Türkistan'a kadar gidip gelecektirmiş. Süre kısıtlaması olmadan, bu seyahat en az 6 ay en çok bir sene sürecektmiş. "Bu yolcular içinde Akif Hocam varsa gelirim" dedim. Bazı olumsuz şartlar dolayısı ile çok istememe rağmen bu projede yer alamadım.

Çok az sayıda kişi dışında pek kimse bilmez Akif Hocamın evine gidip gelen birkaç kişiden biri idim. Hatırladığım kadarı ile başka Metin Selçuk, Arif Altunbaş, Hüseyin Tanrıverdi vardı. Hüseyin ve Arif, Uşak İmam Hatip'ten Akif Hoca'nın has öğrencileri idi. Ben biraz daha resmi idim. Öğretmenlik, ticaret derken pek zamanım olmuyordu, fakat Metin ile Arif, Akif Hoca'nın adeta evladı gibi idiler. Bazen işlerin çetrefil olanı, çok samimi olanlara değil de biraz resmi olan bana kalırdı. Birdenbire çok komik gelişmeler olurdu, ne yapacağımızı bilemezdik. Hocamızın eşi Sevim Hanım da Türkçe-Edebiyat Öğretmeni idi. Akif Hocamıza eş olmak her kadının tahammül edebileceği bir durum değildi. Akif Hocamız idealist bir insan. Zamanının bir kısmını Anadolu'da konferans, seminer, ziyaret bir de manevi durumları ile ilgili olarak İstanbul'da geçiriyor. Veya buralara gitmek zorunda kalıyordu. Bunun için Sevim Abla'ya daha fazla yardımcı olmaya çalışırdım. Sevim Abla ile bir de ortak lokanta açmıştık. Lokantamız Kızılay'da Bayındır 1 Sokak'ta bugünkü Kurtuba Kafe'nin olduğu yerde idi. Bunu da kimse bilmez. Akif Hocam, "Beni ticarete karıştırmayın" dedi. Lokantayı 1994'teki kriz ortamında kapattık. Ne ise konu bu değil.

Akif Hocamın meşguliyetleri ve evden uzak kalması dolayısı ile bazen birbirine küserlerdi. Küsmeleri bile zarif ve seviyeli idi. Her kesin yaptığı gibi tartışırlardı. Bazen bizim yanımızda, bizi aracı yapıp tartışırlardı. Birbirinin duyacağı şekilde "Ahmet Can; söyle o ablana, beni niçin üzüyor?" "Ahmet Hocam, söyle o hocana artık bana şiir yazmıyor" "Ahmet Can söyle o ablana ben üzüldüğüm zaman ona şiir yazamam." Sonra bir anda parlar, "Kocaman kadına

artık şiir mi yazılır yahu? Biz genç nişanlılar mıyız ki? Bu vakitten sonra ben şiiri ancak Yüce Mefhumlar için yazarım.” Ben ne diyeceğimi bilemem, Akif Hocam kısa bir sürede sakinleşir, normale avdet eder, beraber bir demlik çay bitiririz cigara eşliğinde. Sonra aradan birkaç gün geçtiğinde Sevim Abla yumuşar, yüzü güler, anlarım ki Akif Hocam gönlünü almış. “Hocam ne yaptın? Şiir yazdın mı?” “İstersen yazma Ahmet Can”, der bir kahkaha atar. Yanımızdakiler şaşırır. Akif Hocam “Bu konu Ahmet Can ile bizim aramızda” der. Bana sorarlarsa da söylemezdim. Buna benzer bazı diyaloglara da şahitliğim vardır fakat bunlar aile içinde kalması gerekenler gibi bende kalsın. Burada sıkıntı, her ikisinin de edebiyatçı olmasıdır. Ediblerin, şairlerin ruh halleri coşkundur, bazen çatışabilirler. Biz Akif Hocamızı hep böyle değerlendirdik. Sağ iken saygıda kusur etmemeye, vefatından sonra da hatırasını rencide etmemeye çalıştık.

Sendikayı kurduktan sonra bazen araba ile bazen otobüsle teşkilat çalışmaları için taşraya giderdik. Ben kendi başıma gitmek yerine Akif Hocam ile gitmeyi daha güzel ve eğlenceli bulurdum. Bir hatıra daha anlatarak lafi fazla uzatmayayım:

Bir gün, bizim araba ile Eğitim-Bir-Sen teşkilatlanma çalışmaları için İstanbul’a gidiyoruz. Akif Hocamın keyfi yerinde idi. Yol-da şiirler, gazeller, divan edebiyatından naatlar okudu. Urfalı Nabi’den, Fuzuliden şiirler okudu duygulandık, ağladık. Allah aşkı, Peygamber aşkı nasıldır, derken hayatımın en asude, en güzel gece yolculuğu ile İstanbul’a vardık. Öğleye kadar ziyaretler, öğleden sonra toplantı derken gece uykusuz kaldığımızdan arkadaşlardan izin istedik. Akif Hocam beni Halıcıoğlu taraflarında bir dergaha götürdü. Orada büyük bir saygı ile karşılandık birkaç saat uyuduk. Uyandığımızda ikindi namazı vakti girmişti. Oradakilerle beraber, ben imam oldum, namaz kıldık. Çaylar geldi, biz Akif Hocam ile çay, sigara, sohbet derken yavaş yavaş misafirler de gelmeye başladı. Dergahta sigara serbest, fakat sadece biz içiyoruz, diğer içenler saygıda kusur etmiyor, dışarıda içiyorlar. Gelenler kerli ferli tahsilli, hatta makam sahibi adamlar. Ellerini bağlıyorlar, geri geri çıkıyorlar. Akif Hocam’a “Hocam bu ne iş? Bu adamlar bana değil galiba

size saygı gösteriyorlar. Beni şaşırtıyorsunuz. Sizin manevi bir göreviniz mi var?” Akif Hocam da “Ahmet hocam boş ver yak bir cigara diyor.” Ben de huysuzlandım, diğer müridan gibi edepli oturdum, sigara yakmadım. Meğer Akif Hocamızın manevi olarak intisabı olduğu şeyh efendi vefat edince yerine Akif Hocamı işaret etmişler ve uygun görmüşler. Yani benim Akif Hocam, aynı zamanda tarikat şeyhi imiş. Ne bilelim bu yönünü bizlere hiç hissettirmedi. O yıllarda İstanbul Belediyesi çok kötü çalışıyor. Söz konusu dergahın -af buyurun- tuvaletine girdim o esnada su geldi. Tuvaleti güzelce yıkadım, boşalan bir sürü su kabını doldurdum, temizledim ve çıktım. Akif Hocamın halifesi beni görmüş, Akif Hocama “Bu genci aramıza alalım, tam istediğimiz gibi, derviş meşrepli, kibir, enaniyet yok” falan diye epeyce ısrar etmiş. Sonra meclis dağılınca Akif Hocam beni yanına çağırdı, “Bizim İstanbul sorumlumuz seni beğenmiş. Tasavvuf konusunda ne düşünüyorsun?” dedi. Ben beklemediğim bu soru karşısında önce şaşırdım. Zamanında Mehmet Zahid Kotku Efendi’yi ziyaret ettiğimi, onu arabamla gezdirdiğimi, duasını almaya gayret ettiğimi, halen de Mahmut Esat Coşan hocamızla da Ankara İlahiyat Fakültesi’nden hoca-öğrenci olarak, daha sonra da ailece görüşüğümüzü beyan ederek özür diledim.

İşte böyle aziz dostlar, Akif Hocam ile kırk yıllık derler ya öyle bir dostluğumuz, arkadaşlığımız, abi-kardeşliğimiz oldu Elhamdülillah. Ben ondan çok istifade ettiğime inanıyorum.

Karlı bir kış günü, kar, tipi, boran ile Ankara’dan çıktık. Arif Altunbaş ve Salih Gökşin ile cenazesine katılmak, son kardeşlik görevimizi yapmak da nasib oldu.

Allah mekanını cennet eylesin. İki cihanın serveri Resül-i Ekrem efendimiz (SAV)’e komşu eylesin. Amin.

Ben size pek bilinmeyen Akif İnan’ı anlatmaya çalıştım.

Selam ve saygılarımla

Hatıralar

Nazire KETEN

Hatıralar

Nazire KETEN

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu

Akif İnan Beyefendi'yi -Allah rahmet eylesin- Gazi Eğitim Enstitüsü'nden tanırım. Ama rahmetlinin gölgesi ağırdı. Yani heybetli görünürdü. Uzaktan onu takip eder çok yaklaşamazdık. İyi bir hatip, iyi bir öğretmen, “adam gibi adam” olduğunu bilirdik.

Aradan yıllar geçti. Daha ortada sendikaların adı geçmezken Metin Selçuk Bey, Akif İnan Beyefendi'nin sendika kurma çalışmasından söz etti. Katılıp katılmayacağımı sordu. Ben de hiç tereddütsüz kabul ettim.

Velhasıl sendika kurma işlemleri olgunlaştı, toplantılar yapıldı. 14 Şubat 1992 tarihinde sendika kuruldu, çalışmalar başladı. Akif İnan

Bey, çiğköfte yoğurur; gelen arkadaşlara kendi cebinden, çay, kuru pasta vs. ikram ederdi. Gözü, gönlü tok ve güvenilir bir insandı. Kiralanan dairenin kirasını çoğu zaman o karşılardı, zaman zaman bizler de katkıda bulunurduk.

Çevremize sendikal faaliyetler hakkında bilgi vermeye başladık. Sendika konusunda kime bir şeyler söylesek; küçümseyici, aşağılayıcı gözlerle bakılıyordu. Sanki utanılacak bir şeyler yapıyormuşçasına ayıplanıyorduk. Bizleri bazı partilerle birlikte eşleştiriyorlardı.

Akif İnan Beyefendi'ye bu durumu anlattım, üzüldüğümü bildirdim. Şefkatli bir bakış ve hafif bir tebessümle dedi ki: "Sen kendinden emin misin? Evet. Ne için fedakârlık yaptığının farkında mısın? Evet. Sendikalı olmak bir medeniyettir. İnanıldığın yolda tek başına kalsan da yürüyeceksin. Taarruzlara karşı dimdik duracaksın". Çok etkilenmişim. Teşekkür ettim. Kendimi daha güçlü hissettim.

Sendikanın kuruluşunun olduğu gece, konuşmalar, yazışmalar uzadıkça uzadı ve eşim -şimdiki gibi cep telefonları yoktu- sendikanın telefonundan defalarca arayarak, neden geç kaldığımı soruyordu. Ha şimdi, ha yarım saat sonra derken gecenin yarısı olmuştu da geçmişti bile. İşlemler bitince arkadaşlar beni eve bıraktı. Eşim apartmanın önünde beni bekliyordu. Çok kızmıştı. Eve çıktık, tartıştık. Eşim Metin Selçuk Bey'i arayarak sendikaya girmemi istemediğini, çıkarılmam gerektiğini söyledi. Sabaha karar uyumadık. Eşim sonra sakinleşerek yanlış yaptığını söyledi. Ben de hemen Metin Bey'i arayarak olayın hallolduğunu, Akif Bey'e iletip iletmediğini sordum. Çok mahcup olmuşum. İlettiğini ve Akif Bey'in "Sabah ola hayrola, bir çaresine bakarız" dediğini öğrendim. Çok rahatlamışım. Akif İnan Bey'le tekrar görüştüğümüzde, bana "Mahcubiyetini anlıyorum. Olur böyle şeyler" Akif İnan Beyefendi'ye rahmet diliyorum.

Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı

Zeki EFİL

Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı

Zeki EFİL

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu

Mehmet Akif İnan için sendikacılık; iyinin, doğrunun, hakkın, hukukun ve erdemin hayata geçirilmesinde bir araçtı. Sendikanın, Türk milletinin tarihinden gelen sosyokültürel yapısının korunmasına vesile olmasıydı. Bunun için ideolojiden uzak durulmalı, sadece sendikacılık yapılmalıydı. Bununla ilgili olarak “Ağrı Dağı’ndaki çobanın da bir ideolojisi, siyasi görüşü vardır” diyerek her insanın siyasi görüşünün olacağı gerçeğinden hareketle “*Bunu doğal karşılamalıyız, her insana kapımız açık olmalı. Etik olan budur.*” derdi.

“*Biz de ancak bu strateji ile gelecekte en büyük sendika olabiliriz. Yoksa bazı çevrelerin yaptığı gibi aynı görüş ve düşünceden oluşturulan yönetimlerle olduğumuz yerde sayarız. Sadece sendikalaşmış oluruz. [Meşhur sözü ile] veledallin amin, bu şekilde olduğumuz yerde sayarız*” derdi. Konuya ilişkin olarak, aynı çevrelerden oluşturulan

yönetimlerden çok miktarda yönetimi onaylamadan geri çevirmiş, yönetimlerde her eğilimden insanın olmasını şart koşmuştu. Sonuç olarak bütün yönetimler de bu doğrultuda oluştu,

Mehmet Akif İnan, insanlarla ve çevresi ile profesyonel bir ilişki kurardı. Kendisi ile ilişki kuran herkes ona karşı kendisini özel hissedirdi. Yakınlarına soyadının yerine “can” sözünü koyarak samimi ve içten bir şekilde hitap ederdi. Örneğin bana Zeki Efil yerine “Zeki Can” derdi. O, aynı zamanda etkili bir hatipti. Konuşmasını yaparken bir kompozisyon yazar gibi konuyu giriş, gelişme ve sonuç biçiminde işler, sonunda etkili ve vurgulu bir cümle ile bitirir, bir alkış tufanı kopardı.

Onunla birlikteyken, kendinizi bir ordu içindeymişsiniz gibi güvende ve güçlü hissederdiniz. Kültürel çalışmalara önem verirdi. “*Sendikal duyuru ve metinlerde kültürel geçmişimizin ayakta kalması ve geleceğe taşınmasına vesile olmalıyız.*” derdi. Yoğun çalışmalarının arasına makale, şiir gibi çalışmalarını sığdırır. “*Bir şiir yazmayı bakan olmaya tercih ederdim.*” derdi.

O bir efsaneydi. Bu nedenlerle Mehmet Akif İnan’la birlikte çalışmış olmaktan çok mutlu olduğumu ve kendimi çok şanslı saydığımı söylersem az olur.

Mehmet Akif İnan’ı anlatmaya ifadeler kâfi gelmez. Ancak birlikte yaşayanlar anlar.

Mehmet Akif İNAN'ın Sendikacılığı

Raşit YAZAN

Mehmet Akif İNAN ve Sendika Yolculuğum

Raşit YAZAN

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu

Eğitimcilik hayatım esnasında yaşadıklarımın yola çıkarak bu güzide kurumumuza ne denli ihtiyacımız olduğunu gözler önüne sermek isterim.

1979 yılı Aralık ayında Manisa Sarıgöl İmam Hatip Lisesi'nde başladığım öğretmenlik hayatım, Sinop Boyabat İmam Hatip Lisesi'nde 1987 yılı Nisan'ına kadar devam etti. Akabinde kanunsuz şekilde uygulanmak istenen sürgün cezasının uygulanması sırasında Milli Eğitim Bakanlığı'na yaptığım müdürlük talebim sonrasında Niğde Ortaköy Çiftevi Ortaokulu Müdürlüğü'ne atandım. 1988 yılı Eylül'ünde de Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme-Değerlendirme ve Yerleştirme Merkezi'ne atandım.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın çok önemli bir birimi olan bu merkezde, hummalı, disiplinli ve fedakâr bir şekilde, çok değerli müdürümüz Ali Parıldar ve kadrosu ile günlerin nasıl geçtiğini fark etmeden çalışarak sınav hizmeti veriyorduk.

1976'da başladığım memuriyet hayatımda çok önemli bir yeri olan Nurettin Sezen ağabeyim ziyaretime geldiler. Kendileri, o tarihlerde Ankara Tevfik İleri İmam Hatip Lisesi'nde Meslek Dersleri Öğretmeni idi. Ayrıca, hukukçu kimliğiyle eğitim camiasının meselelerine ilgi duyuyor, problemlerinin çözümü için eğitimcilere yardımcı oluyordu. Benim de öğretmenlik hayatımda karşılaştığım problemlere yakinen vakıf olduğundan eğitim camiasının problemlerinin çözümü için katkı verebileceğimi ve gerekli fedakârlıkta bulunacağımı biliyordum.

Kendileri bana, çok önemli bir çalışma başlattıklarını, bu ekip içinde benim de olmamı istediğini ve kendileriyle çalışıp çalışmayacağını sordu. Bu soru karşısında hiç tereddüt etmeden 'evet' cevabını verdim. Ancak ekipte kimlerin olduğunu ve kurum isminin ne olduğunu çok merak ettiğimden, detayları öğrenmek istediğimi söyledim. Nurettin Sezen ağabeyimin verdiği cevaptan, sendika çalışması yapacağımızı, başkanlığa da Mehmet Akif İnan'ın getirileceğini öğrendim. Bu cevap beni daha çok sevindirdi ve heyecanlandırdı. Hayatımda bana ve arkadaşlarıma reva görülen muamelelerden, bizden sonraki kuşakların korunması için görev yapacağım bir kurum olan sendikada olmak, hem şair, hem hatip, hem de örnek bir insan ve öğretmen olan Mehmet Akif İnan'ın ekibinde olmak benim için onur vesilesiydi.

Karşılaştığım haksızlıklar ve hukuksuzluklar saymakla bitmez. Öğretmenliğimin ilk yılında, bugünkü ifadesi ile İzmir'de bulunan FE-TÖ'nün ağına düşürülmek için götürüldüğüm toplantıların üçüncüsü olan 1980 yılının 5 Haziran'ında, Manisa Kurşunlu Han'da verdiği konferanstan sonra kendisine kesin tavır koyup reddettiğimden dolayı yasa, tüzük ve yönetmelikler yok sayılarak müteaddit defalar zulümlere maruz kaldım. En sonunda isyan edip tepkimi okul binamızın her yerinden duyulacak şekilde bağırarak gösterdim. Herkesin gözü önünde "Burada T.C. kanunları uygulanmıyor" sözlerini haykırdığımda herkeste şok etkisi yaptığı halde hakkımda resmi hiçbir işlem yapamadılar ama her türlü çevre baskısı ve tehditler de devam etti.

12 Eylül sonrası derslerimde kız öğrencilerin başlarını açtırmam istendi. Açtırmamam halinde Kaymakam ve Garnizon Komutanının derslerime girip kontrol ederek cezalandırılacağımın söylenmesine karşın yine de açtırmayınca ilçede bomba etkisi yaptı. Okul müdürü, Kaymakam, Manisa İl Milli Eğitim Müdürü müfettiş göndererek ayrı ayrı işlem yaptılar. 5 yıl çok zor şartlarda çalıştıktan sonra tayinen gittiğim Sinop Boyabat İmam Hatip Lisesi'nde görev yaparken, müdür yardımcılığı talebim üzerine, yukarıda da belirttiğim gibi 1987 yılında, hiç suçum yokken sürgün edildiğimde hakkımızı nasıl arayacağımızı, hangi mahkemelere dava açmamız gerektiğini bilmediğimiz gibi çevremizde yardımcı olacak kişi ve kuruluşlarımız da yoktu. Tam bir çaresizlik içindeydik. Ancak Allah (c.c.)'ya sığınıp görev yapacağım Niğde Ortaköy Çiftevi Orta Okulu Müdürlüğü'ne tayin oldum.

Okul müdürlüğüm esnasında öğretmen ve öğrencilerin Cuma namazlarını kılabilmelerini sağlamak için inisiyatifimle, Cuma günkü ders programını Cuma saatine uygun yaptım. Bunun üzerine şikâyet edildiğim İlçe Milli Eğitim Müdürü'nün sorusuna verdiğim cevapla kendisini ikna ettim.

O güne kadar bana ve meslektaşlarıma yapılan zulüm ve işlemlerin, bundan sonra kimseye yapılamayacağını, yapılsa da bundan sonra bu sendikamızın, camiamızın savunucusu olacağını düşündüm. Ayrıca müfredat programlarının düzeltilmesi, ders kitaplarındaki bilgi kirliliğini temizlenmesi gibi çok sayıda proje, film şeridi gibi gözlerimin önünden geçiyordu. Artık benim ve meslektaşlarımla maruz kaldığım baskı, zulüm, işkence ve çaresizliğin sona ereceğini düşündüm.

Nitekim 28 Şubat Postmodern Darbesi sonrası Başbakanlık Özür-lülere İdaresi'ndeki Daire Başkanlığı görevinden yasalar katledilerek alınıp mağdur edildikten sonra -mağduriyetim hala devam ediyor-kurumdan çalışanlarca aleyhime açılan iki adet davamın savunması, sendikamız ve konfederasyonumuz avukatı tarafından yapıldı. Da-

valar gerek adliyede gerekse Yargıtay'da lehime sonuçlandı. Artık teşkilatlı çalışmamızın faydasını ve çaresiz olmadığımızı da görmüş oldum.

Diğer yandan, Akif İnan ki bizim idolümüz ve mesleki alanda günümüzde yaşayan örnek bir insanla aynı amaç ve gaye için aynı ortamlarda yaşayıp çalışmalar yapacağımı düşünerek çok memnun ve mutlu oldum. Zira kendisi benim için eserlerini okuduğum Mehmet Akif Ersoy, eserlerini okuyup kendisini dinlediğim Üstat Necip Fazıl Kısakürek, yazar ve hatip Ekrem Doğanay Hoca, siyasi arenaya çıktığı tarihten itibaren tanıdığım, takip ettiğim sayısını bilemediğim kadar bir arada olup sohbetlerini dinlediğim, emirlerini yerine getirmeye çalıştığım, İslam Dünyası'nın uyanmasını sağlayan, son nefesine kadar çalışıp İslam Alemi'nin lideri olarak kalacak Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamın safında yer alan 'Yedi Güzel Adam'dan biri ve "Eğitim sendikasının genel başkanı olmayı, Bakanlıkta Müsteşar olmaya tercih ederim" diyerek makam ve mevki elinin tersiyle iten kutlu ve vazife delisi insan olan Mehmet Akif İnan ağabey ile çalışmak ve emrinde olmakla ömrümün bereketlendiğini hissettim. Böyle bir sendikanın kurucuları arasında yer almak şöyle dursun, meslektaşlarımızın üye olmaktan bile çekindikleri bir zamanda her türlü tehlikeyi göze alarak üye ve kurucu olmayı kabul ettim. Bugün bile yaşamaya devam ettiğim 28 Şubat mağduriyetimin belki de bir sebebi bu vazife de olabilir.

Nurettin Sezen ağabey ile konuşurken zaman zaman hayallere kapılıp sohbetimizi tamamladık ve akabinde kendisini uğurladım. Sendika kuruluş çalışmalarına kendilerini takdir ettiğim değerli insan, Hak-İş Konfederasyonu Başkanı Salim Uslu ve ekibinin hazırladığı imkânlarla devam ettik. Kendilerine teşekkürlerimi yeniliyorum.

Mehmet Akif İnan'ın kararlı ve fedakar kişiliği ve liderliğinde sendikamız 1992 yılında kuruldu. Kemal Yazıcı'nın hizmeti, Ahmet Temizkök'ün eşsiz ve fedakâr mali desteği, Nurettin Sezen'in hukuki danışmanlığında ilk yıllarını tamamladı. Kızılay'daki genel merkezimizin imkânları kısıtlı olduğu yıllarımızdı. Sıhhiye'deki genel

merkez, imkânlarımızın düzelmeye başladığı yıllardaki mekânımız oldu.

Mehmet Akif İnan, siyasi olarak yaftalanmaktan azami şekilde uzak durmaya dikkat etmiştir. Kişiler, kurum ve kuruluşlardan teklif edilen yardım ve destekleri imbiklerden geçirerek sonuca bağladı.

Mehmet Akif İnan, sendikayı kuru bir kalabalık oluşturmak, üyelerine makam, mevki ve şöhret kazandırmak için değil, yasalar çerçevesinde her türlü meşru çalışmaları ülkemizin eğitim sistemini gerçek amacına ulaştırmak, eğitim için gerekli olan tüm alan ve basamakları en güzel şekilde düzenleyip uygulamak için bir imkân olarak görmekte idi.

Bakanlıktan eğitimin en son ya da ilk önceki ilgililerini, yani ailelerden ve beşikteki çocuğa kadar ilmin tüm insan katmanlarına faydalı olmasını, bunun için de çok büyük sorumluluk ve vebal altında olduğunu her fırsatta dile getirirdi.

Mehmet Akif İnan ağabeyimiz, sendikamızın kuruluşundan ömrünün sonuna kadar zaman ve mekân mefhumuna bağlı kalmaksızın sağlığını da hiçe sayarak çalışmalarını sürdürdü.

Memur-Sen Konfederasyonunun kuruluşu aşamasında beni sendika genel merkezimize davet etti. Yalnız olarak görüşme yaptık. Konfederasyon kurucusu da olmamı istedi. Kendisine emrinin başım üstüne olduğumu, ancak yaşadığımız 28 Şubat darbesi sonrası kurulan 55. Hükümetin beni kanunsuz ve haksız olarak görevden aldıkları için mahkemelerde hukuk mücadelesi vermekte olduğumu söyledim. Bu mücadele sırasında maddi, manevi ve zaman açısından da bu durumun beni çok meşgul ettiğini söyleyip bu şartlar altında verimsiz olabileceğimi ve emirleri doğrultusunda hareket edeceğimi söyledim. Mesaisinin tamamını verebilecek arkadaşlarımızın daha verimli olabileceğini teklif ettim.

Nihayet konfederasyonumuzun kuruluşunu da gerçekleştirdi. İmkânlarım oldukça gerek genel merkezde gerekse katıldığım prog-

ramlar esnasında hep yanında bulundum. Son olarak hastalandığında hane-i saadetlerinde ziyaret edip helallik diledim. Eserleri ve hatıraları ile hayatiyetimiz devam ediyor.

Hastalığı esnasında dahi onun derdi, eğitim politikaları ve memur camiasının haklarının en güzel şekilde savunulması idi. Bu görev yürütülürken, hak ve adalet çizgisinden ayrılmamaya hassasiyetle dikkat çektiğini söylemem gerekmektedir.

Satırlarımı sonlandırırken sendikamızın kuruluşunu gerçekleştirdiğimiz ekibimizden ahirete irtihal etmiş olan Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan ağabey ve kurucu üyemiz Şükrü Gökdemir ile üyelerimize Allah (c.c.)'dan rahmet ve mağfiret diliyor, mekanlarının Cennet olmasını niyaz ediyorum.

Sendikamız ve bünyesinde bulunduğumuz konfederasyonda bundan sonra görev yapacak tüm yöneticilere ve personele sağlık, mutluluk ve üstün başarılar diliyorum.

**Mert, Özü Sözü Bir, İslam'ca Bakabilen
İnsan Mehmet Akif İNAN**

Burhan UZGUR

Mert, Özü Sözü Bir, İslam'ca Bakabilen İnsan Mehmet Akif İNAN

Burhan UZGUR

Eğitim-Bir-Sen Kurucusu

29 Ekim 1970 günü meslek hayatıma başladığım Kırıkkale'nin Selamlı köyünden, ayda bir gün maaş almak üzere İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde toplanırdık. Aramızdaki konuşmalarda zaman zaman maaşların azlığından yakınırdık. Bir arkadaşımız, işçi kadrosundaki sendikalı bir şoförün, makam arabasını sürdüğü müdüründen çok maaş aldığını, hatta ona zaman zaman borç para verdiğini örnek gösterir; biz sendikalı olmayı düşünürken işçiler de memur kadrosuna geçmek için can atardı.

İşçi-memur ayrı kamplarda olmasına rağmen, zaman zaman ideolojik birliktelikler olurdu.

Yıl 1992'ye gelindiğinde, memurlar artık sendikalaşma konusunda kararlılığını gösterdi. 1970'lerden beri süregelen sağ-sol bölünmüşlüğü, kurulan memur sendikalarını da ideolojiler etrafında topladı.

O yıllarda Milli Gençlik Vakfı'nın kurucuları arasında bulunuyor ve gençlik örgütlenmesine ilişkin çalışmalar yürütüyordum. Bir gün, bir kardeşimiz Erbakan Hoca'nın bir memur sendikasının kurulmasını arzu ettiğini, benim de bu sendikanın kuruluşunda bulunmamı istediğini söyledi.

Hak-İş'in bir ofisinde toplandık. O güne kadar hiç birisiyle tanışmadığımız, aşağıda isimleri yazılı kardeşlerimiz; Yusuf Beyazıt, Metin Selçuk, Nurettin Sezen, Ali Parıldar, Yunus Solmaz, Ahmet Temizkök, Necdet Pakdil, Nazire Keten, Zeki Efil, Raşit Yazan, Şükür Gökdemir, Yurdağül Aydoğan, Gülderen Kuyucu, Burhan Uzgur bir araya geldik.

İlk tanışmamızdı. Başkanımız Mehmet Akif İnan abi olacaktı, herkesin gözünde hissedilir bir parıltı vardı. Cismen olmasa bile ruhen, fikren birbirimizi yıllardır tanıyormuşçasına samimiydik. Birbirimizi sevmedikçe iman etmiş sayılmayacağımızın bilinciyle hemen gerekli çalışmaları yapmaya başladık. Bu ilk günlerde, Salim Uslu Bey'i de yad etmeden geçemeyeceğim.

Akif abiyle ilk konuşmamızda beni tanımasa da hakkımda bilgi sahibi olduğunu gösteren bir latifesi oldu. "Burhan Hoca Urfa'dan Milletvekili olmak istedim ama senin parti beni aday göstermedi" dedi. Sessiz kalmayı tercih ettim ama içimden de 'abi şimdi sizin etrafınızda toplanmamız isteniyor' dedim.

Mert, özü sözü bir; insana ideoloji yerine İslam penceresinden bakabilen, ayrışma yerine birleşmeden yana, toplumu değiştirip dönüştürmeyi gaye edinmiş; duygu ve düşüncelerini şairce ifade eden bir abimizle birlikte olmanın sevinç ve mutluluğunu Rabbimize şükrederek yüreğimde hissettim.

Artık çalışmalarımız başladı, her gün Hak-İş'in tahsis ettiği bir dairede bir araya geliyoruz, harçlıklarımızı masamızın çekmesine koyup sarf ediyor, akşam da ne kalmışsa cebimize koyup dağılıyoruz.

Sendikanın kuruluşu ile ilgili çalışmalarımız tamamlandı, ancak sendika kurulmasına ilişkin bir yasal altyapı bulunmadığı için hazırladığımız metni iadeli taahhütlü postayla göndermeyi kararlaştırdık; tabii bu girişim; soruşturma, ceza alma gibi sonuçları olan bir sürecin başlangıcıydı.

Kısa zamanda memurların sendika kurmaları ile ilgili engel kalktı ve kongresini yasal olarak yapan ilk memur sendikası Eğitim-Bir-Sen oldu.

Yapılan kongrede benim de aralarında bulunduğum kurucu arkadaşlardan birkaçı yönetimde yer almasak da bu kutlu yolcuğu Ahilik anlayışını da içinde barındıran bir çalışma olarak devam etti ve Mehmet Akif İnan abimizin başkanlığında tüm ülkeye dalga dalga yayıldı.

1970'ten 1990'lı yıllara kadar inanan, inancını yaşayan ve bu yüzden her türlü baskıya maruz kalan, namazlarını gizli ve müstahdem kardeşlerimizin merdiven altı mescitlerinde(!) kılan memurlar, Eğitim-Bir-Sen'le özgüven kazanmış; bu özgüveni yüreğinde şairce büyütmüş ve yaymış bir başkanla; Mehmet Akif İnan'la daha da ileriye taşıyarak Memur Sen'i kurmuş, Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'i, destansı bir mücadeleyle Türkiye'nin en büyük sivil oluşumu haline taşımış ve 2000'li yıllarda bu oluşum ihlal edilen hakların bir bir geri kazanılmasına öncülük etmiştir.

Ecel ne yazık ki Mehmet Akif İnan abimizi aramızdan erken ayırdı. Hastalığı sürecince de dualarımız hep onunla oldu. Mekânı cennet olsun.

Mehmet Akif İnan'dan sonra bayrağı devralan her kardeşimiz daha da ileriye taşıdı. Halen de taşımaya aynı inanç ve kararlıkla devam ediyorlar. Başarılarının devamını diliyorum.

IV

“Ve bir sofraya gibi serserme önüne
Yerli düşünce ürünlerini”

Ali İzzet Karay

Mehmet Akif İNAN
Hakkında Sandığımızdaki Hikâyeler

Yılmaz BÖLÜKBAŞI

Mehmet Akif İNAN
Hakkında Sandığımızdaki Hikâyeler

Yılmaz BÖLÜKBAŞI

Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri (1994-1995)

1991-1992 yılları...

Memur sendikacılığı ile ilgili ilk çıkışların olduğu,

Memur sendikacılığının temellerinin atıldığı yıllar...

Muhtelif kesimlerde sendikalaşmalar başlamış...

Bizim de böylesi bir sendikalaşma çıkışı yapmaya, atılması gereken temele ihtiyacımız var...

Ancak bu sendikalaşma hareketi, çıkışı, kiminle yapılacak veya bunun temelleri kiminle nasıl atılacak...

Bu nedenle doğru ismi bulabilmek pek kolay değil...

Bu isim öyle olmalı ki;

Birikimli olmalı...

Hedef kitle kendisine sıcaklık duymalı...

Ve toparlayıcı bir tabiata ve dile sahip olmalı...

Peki, bu kim olabilir...

Dönüyoruz o tarihlere...

Fikir beyan edenler...

Fikirleri alınanlar...

Görüşmeler...

Sonunda...

Pusulanın ibresi adeta Mehmet Akif İnan'a kilitlenmişti...

Neden...

Nedenler pek çok olabilir...

Ancak bana göre...

Bunun için 1991-1992 yıllarına tekrar dönüyoruz...

O yıllarda Milli Gençlik Vakfı Genel Merkezi'nde bir yayıncılık faaliyeti yapılması kararlaştırılmış ve başlatılmıştır.

Bu faaliyetin gereği olarak da her ay MGKV Genel Merkezi'nde rutin olarak Gençlik Dergisi Yayın Kurulu toplantıları yapılmaktadır.

Derginin Yayın Kurulu, MGKV'nin çalışmalarına fikir ve tecrübeyle katkı sunan, akil, eli kalem tutan şahsiyetlerden oluşmaktadır.

Kurul üyesi olmadığım halde iştirakim talep edildiğinde zaman zaman benim de katıldığım bu kurulda üye olarak Rahmetli Mehmet

Akif İnan da yer almaktadır.

Kuruldaki üyelerin yüreklerinin sıcaklığıyla sundukları isabetli öneri ve fikirler, sadece Gençlik Dergisi'nin strateji ve politikalarını belirlemiyor, Türkiye'nin en önemli gençlik teşkilatının gündeminin belirlenmesinde de etkili oluyordu...

Yayın kurulunun hararetili, heyecanlı toplantılarının düzenli, sürekli ve verimli olması elbette önemli idi.

Bunun sağlanması, toparlayıcı olmaktan geçiyordu ve kolay değildi.

Her zaman söylediğimiz üzere zoru başarmak görevimiz idi.

İşimiz zordu...

Ancak zoru başarma hususunda içimizden bazıları, adımları ve çabalarıyla diğerlerinin önüne çıkabiliyordu...

İşte Mehmet Akif İnan da yayın kurulu toplantılarındaki toparlayıcılığıyla ve bu toplantılarda alınmış olan kararların hayata geçirilmesindeki çabalarıyla fark ediliyor ve öne çıkıyordu...

Balgat'ta Erbakan Hocam, memur sendikacılığına adım atılırken hassasiyet göstermekte...

Hem nasıl bir sendikacılık yapılacağına ve hem de kiminle bu işlerin başarılacağına yönelik bir arayış içinde...

Daha doğrusu bu manadaki bir görevi emanet edebileceği, kendisine bu yükü gönül rahatlığıyla verebileceği özellikli bir güzel adamın arayışı içinde...

Yine o tarihlerde Nevzat Laleli, Milli Gençlik Vakfı Genel Başkanı'dır.

Her ay mutad olarak, gerektiğinde de daha yakın tarihlerde Erbakan Hocamı ziyaret etmekte ve görev sahasıyla ilgili aylık raporunu vermektedir.

MGV ve yayın çalışmalarına ilişkin rapor verilirken MGV çalışmalarına katkı sağlamada ağırlıklı yeri olanlar da konuşulabilmekte...

Ki bu ortamda, toparlayıcılığıyla katkı sağlamalarıyla öne çıkan Mehmet Akif İnan'ın ismi sık sık ifade ediliyor...

Siz, liyakati ve özellikleri ile özellikli bir adamın arayışı içindeyseyiniz...

Pusulunun ibresi birisine kilitlemiş olsa da...

Güvendiğiniz kişi ve adreslerin referansları sizin açınızdan oldukça önemli...

Bu nedenle diğer görüş ve beyanlar ışığında yapılmış tespitlerin yanı sıra MGV Genel Başkanı Sayın Nevzat Laleli Bey'in referans mahiyetindeki ifadeleri Erbakan Hocamızın dikkatinden kaçmıyor...

Sonuçta, benim naçizane kanaatimce olan oluyor:

Ve Rahmetli Mehmet Akif İnan ne kadar "benim yüklerim çok, etmeyin eylemeyin", dediyse de...

Karar veriliyor...

Çünkü böylesi isimleri bulduğunuz zaman, o kişilere ilave görevleri ve yükleri yüklemek zorunda kalıyorsunuz...

Tabii, Balgat'ta bu şekilde karar verilince: "Emredersin hocam", demekten başka çare kalmıyordu...

Böylece Mehmet Akif İnan, bugün milyonların çatısı olan Eğitim-Bir-Sen ve daha sonra da Memur-Sen'in temellerini atmanın, milyonların kalbine ve Türkiye'nin sendikacılık tarihine altın harflerle adını yazdırmanın sembol isimlerinden birisi oluyordu...

Allah mekânını cennet etsin...

Bu yük böylece Mehmet Akif İnan'ın üzerine sarıldı...

Böyle olunca bu yükün kendi üzerine sarılmasında payı olduğuna inandığı MGV'den de Rahmetli'nin bir kısım taleplerde bulunma hakkı doğdu...

O tarihlerde,

Üye kaydı, teşkilatlanma vb. konularda MG V'nin üstüne yoktu...

Bu nedenle MG V ile sürekli iletişim ve istişare içinde çalışma durumu doğdu...

Milli Gençlik Vakfı olarak düzenlediğimiz muhtelif programlarda Mehmet Akif İnan ve Eğitim-Bir-Sen kurucularına görevler verildi.

Bu görevler çerçevesinde MG V'nin illerdeki şube ve temsilciliklerine gidildi,

Oralarda öğretmen ve memurlarla yapılacak toplantıların etkisi ve verimliliği üzerine çalışmalar planlandı ve hayata geçirildi.

Öncelikle MG V üyesi öğretmen ve memurların sendika üyesi olması için başvuruları alındı.

Özetle, maya bu şekilde çalışıldı...

Rahmetli Mehmet Akif İnan, bu şekilde pek çok programımızda yer aldı, illere gitti...

O tarihlerde hem sendikanın hem de MG V'nin imkânları bugünkü gibi değildi...

Bir örnek verecek olursak, şimdi çoğunlukla hava yolu tercih ediliyor, ancak ya o tarihlerde...

Bilenler bilir, zordu vesselam...

Dedik ya, zoru başarmak görevimizdi ve zorlukların hiçbiri herhangi birimizin gözümüze gelmiyordu...

O tarihlerde Milli Gençlik Vakfı Genel Sekreterliği görevini yürütüyordum...

MG V Genel Merkezi'nin sekreteryası neredeyse bütünüyle benim üzerimden geçmekteydi...

Böyle olunca da sendikal faaliyetler bağlamında bir ihtiyaç halinde Rahmetli Mehmet Akif İnan çoğunlukla beni arardı...

Zaman zaman da Nevzat Laleli Bey'i arardı. Ancak bunun sonunda da yine benimle muhatap olma durumunda kalırdı...

Görüşmeye başladığımızda da, "Yılmazcan" diye hitap ederdi.

Selamdan sonra ilk söylediği söz ise genelde: "Yılmazcan, bu hafta nereye gidiyoruz, nereye görev yazdın..." olurdu...

Rahmetli Mehmet Akif İnan için hafta sonları dinlenmek için değil, illerde üye kaydı ve teşkilatlanma çalışması yapmak içindi...

Rahmetli, bu görevler için seve seve koştu...

Ankara'da bulunduğu günlerde ise...

İllerden Ankara'ya sendika çalışmaları nedeniyle gelenler olurdu...

Bu kişilerin otellerde konaklatılması imkân istiyor, ancak sendikaların böyle bir imkânı yok...

Bunların misafirperverliğinde de eksik kalınması hoş olmaz...

O halde, yine adres belli idi ve bizim telefonumuz çalardı...

Rahmetli telefonun öbür ucundadır,

Bizim de sıkıntılarımızı bilmektedir, ancak yine de bir umutla:

"Yılmazcan, bizim misafirlerimiz var" derdi.

Tabii olarak mesaj alınırdı.

Aslında O misafirler, aynı zamanda MGTV'nin misafiri anlamına geliyordu...

Bu nedenle bizim ona cevabımız:

"Abi, ben bir bakayım, size birazdan dönerim..." oluyordu.

Peki, nasıl mı dönüyorduk...

Yurtlarımızdaki, evlerimizdeki tüm imkânları seferber ederek...

Oralarda da imkân yoksa MGTV şube yönetiminde yer alan arkadaşlarımızın evlerinde kabul edebilecekleri misafir sayısınca taksimatları yaparak...

Sağ olsun o tarihlerdeki misafirlerimiz de zorlukların adamıydı ve anlayışlıydı...

Öğrencilerin ranzalarında ve öğrenciler arasında konaklamaktan gocunmadan, eksikliklerimizi dile getirmeden kalabiliyorlardı...

Biliyorlardı ki, imkân buydu...

O imkânlarla ekilen tohumlar, atılan temeller ve bugün gelinen nokta...

Allah emeği geçenlerden razı olsun ve işlerimizi rızasına uygun kıl-sın...

Sendikanın logosu ile ilgili bir arayışın olduğu tarihlerde ben birkaç kara kalem çalışması yaptım...

Bunu Rahmetli Mehmet Akif İnan'a takdim ettim...

Enlem, boylam çizgileriyle bir dünya ve onun etrafında barışın sem-bolü yaprak dalı ile şekillenmiş bir logo...

Daha sonra muhtelif tekliflerin de dikkate alınması sonucu çizdiril-miş logoda benim karakalem çalışmamın izlerini görmüş olmak...

Bu da benim için güzel bir hatıradır.

Rahmetli Mehmet Akif İnan ile birlikte yaşanılmış bir başka hatıra-mızı da kısa bir anekdot olarak vererek bitirmek isterim...

1989 yılı Ağustos ayı içinde Şanlıurfa'da bulunduğum bir gün Rah-metli Mehmet Akif İnan ile birlikte 1984-1991 yılları arasında Şanlı-urfa Belediye Başkanlığı yapmış olan İbrahim Halil ÇELİK'in mırza kahve ikramını aldık.

Yer, Şanlıurfa'daki meşhur Balıklıgöl'ün içinde yer aldığı park...

Bu parktaki Balıklıgöl'ün kıyısında bir masadayız...

Masada, Mehmet Akif İnan, İbrahim Halil Çelik ve ben...

Bir yandan mırzaları yudumluyoruz, diğer yandan sohbet ediyο-ruz...

Ancak...

Rahmetli Mehmet Akif İnan ve Belediye Başkanı İbrahim Halil Çelik'in iletişim dili biraz daha farklı...

Çünkü her ikisi de dumanı bol bir ortam oluşturmak için büyük bir yarış içindeler...

Ben ise bu yarış karşısında hayret ifadeleriyle onları izliyorum...

Bu hayret görüntüsü ve dalmış gözlerle kendilerini izlemem karşısında şu söz ile irkiliyorum:

“Merak etme, eli dumanlı, kalbi imanlıyız...”

Bu sözü kimin söylediği önemli değil...

İkisinden biri, fark etmez...

Yıllar döndü dolaştı...

Bu sözün söylendiği tarihten 12 sene sonra...

Gazi Hastanesinde yatmakta olan Rahmetli Mehmet Akif İnan'ı dostları ziyaret ettiğinde ve onu ciğerlerinden kimin vurarak hastanelik ettiğine ilişkin sorgulamalar yapıldığında karşımıza suçlunun adresi olarak hep: “şu meret sigara...” çıkıyor...

Ne diyelim...

Vakit gelmiş bir kere...

Sebepler şu veya bu, fark etmez...

Mehmet Akif İnan'ı rahmetle ve minnetle yâd ediyoruz...

Allah rahmet eylesin...

Bir Bilge Sendikacı Mehmet Akif İNAN

Kamil AYDOĞAN

ZET

Bir Bilge Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

Kamil AYDOĞAN

Eğitim-Bir-Sen Genel Başkan Yardımcısı	(1995-2000)
Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı	(2000-2000)
Memur-Sen Genel Başkan Yardımcısı	(1999-2000)

Akif İnan'la, 1977 yılında Ankara'da tanıştım.

Arif Altunbaş ve Alâeddin Aydoğan'la evinde ziyaret etmiştik. Evi sanırım Seyranbağları'ndaydı.

Canlı dinamik etkileyici bilge bir insandı. O günden sonra hiç kopmadık.

Gazi Eğitim Enstitüsü'nde Ali Karaçalı, Arif Ay, Sabahattin Akgül gibi arkadaşlarla aynı sınıftaydık ve Akif İnan da dersimize geliyordu.

Alâeddin Özdenören de bu yıllarda hocamız olmuştu.

O yıllarda yoğun bir sağcı solcu ayrımı ve herkesin keskin bir tarafı vardı.

Akif İnan kendine özgü bir insandı. Müslüman ve entelektüel durumuyla, düşüncesini benimsemeyenlerin de saygı duyduğu, güncel tartışma ve olayların dışında ya da üstünde bir konumdaydı.

Akif İnan'ın dersleri, herkesin dikkat kesildiği, insanın yüreğine, duygularına hitap eden derslerdi. Onun derslerinde insanlar kendi dar dünyalarından çıkar, dünyaya, hayata, olaylara duygu diliyle bakardı. Herkes kendini özel, değerli ve önemli hissedirdi. Kendinden olmayanları görmezden gelenler, Akif İnan'a saygıda kusur etmezlerdi.

Akif İnan'ın öğretmenliği ayrı bir değerlendirme konusu.

Sadece bir anekdotu yazmalıyım:

Gazi Eğitim Enstitüsü'nde öğrenciyken Merhum Alâeddin Özgür'le aynı evde kalıyorduk. Her birimiz yurdun değişik kentlerinden gelmiştik.

Akşamları da çay içer, sohbet ederdik. Klasik öğrenci evi manzarası. Bir akşam sohbet ederken konu Ankara'ya nasıl geldiğimiz, niye geldiğimize geldi.

Herkes kendi hikâyesini anlatırken Alaeddin Özgür'ün söyledikleri hepimizin dikkatini çekmişti.

Uşak İmam Hatip Lisesi'nde öğrenciyken, hocaları Akif İnan kendi isteği ile Ankara'ya tayin olmuştu.

Akif İnan'dan ayrılmamak için daha lise yıllarında olmalarına rağmen, Akif İnan'ın ardından Ankara'ya gelmişlerdi.

Alâeddin Özgür'de bunlardan biriydi.

Seminer ve konferanslara konu olacak bu durumun bugün bütün eğitimcilerin üzerinde düşünmeleri gerekir.

Ailesini de ikna ederek daha lise yıllarındayken, tayin olduğu kente ardından öğrencileri de sürükleyen başka bir eğitimci var mıdır bilmiyorum.

Sonra meslektaş olduk.

Akif İnan Ankara Fen Lisesi'nde öğretmendi. Ben de Ankara Kurtuluş Lisesi Müdürüydüm.

Sendika kurmak üzere epeyce hazırlık toplamları yapıldı.

Sendikacılık fikrine kavramına yabancıydık.

Ama tayin olduğu kente doğru ardından sürüklenen öğrenciler gibi biz de Akif İnan'ın hatırına kendimizi sendikacılığın içinde bulduk.

Beş yıl süreyle gece gündüz birlikte olduk.

Kuruluş çalışmaları ve konferanslar vermek üzere birçok kente birlikte gittik.

Bazen sadece ikimiz oluyorduk bu gezilerde ve konuşulmadık hiçbir şey kalmıyordu.

Anladığım ve görebildiğim kadarıyla Akif İnan sendikacılığa yeni bir yaklaşım, yeni bir bakış açısı getirmiş; sendikacılığa yeni bir anlam yüklemişti.

“Çalışanların haklarını savunmak ve emeklerinin karşılığını almaları için mücadele etmek” şeklinde özetlenebilecek genel sendikacılık anlayışı, Akif İnan için küçük bir ayrıntıdan ibaretti.

Yeryüzünde insan onurunun korunması, ezilmiş, aşağılanmış, horlanmış bir tek insanın kalmaması için mücadele etmek Akif İnan'ın temel vizyonuydu.

Çalışanlar kadar, çalışmayanlar da Akif İnan'ın ilgi alanındaydı. Ev hanımları, emekliler, köylerde, kırsalda yaşayanlar, çocuklar da Akif İnan'ı yoğun bir şekilde ilgilendiriyordu.

Sadece ülkemizdekiler değil, yeryüzünün en uzak köşesindeki insanlar da ilgilendiriyordu Akif İnan'ı.

Entelektüel yapısı, inancı O'na tüm yeryüzünün sorumluluğunu yüklüyordu.

Bu durum, bu bakış açısı ilişkilerine de yansıyor.

Muhatap olduğu, birlikte çalıştığı ya da hayatın akışı içinde selamlaştığı herkes “Akif İnan’ın en sevdiği kişi herhalde benim” duygusuna kapılıyordu.

Hem sevgi dolu hem de herkesi kendisine çeken, sözünü zerrece sakınmayan “hâkim” kişiliği herkes üzerinde yoğun bir etki oluşturuyordu.

Karşısında olanlar vardı ama düşmanı yoktu.

Diğer sendikalarla, bütün partilerle diyalogu önemsiyordu.

Her şeye, her olaya, her kurum ve kuruluşa üst perdeden, en geniş perspektiften bakıyordu.

Kişisel ilişkilerinde son derece nezaket sahibi, beyefendi, karşısında kine değerli olduğu duygusunu veren bir yaklaşım içindeydi.

Ama birçok sendika ve siyasal kuruluşların da katıldığı platformlarda kürsüye çıktığında, kendi sendikası içinde ne söylüyorsa, orada da onları söylüyordu.

Eğip büken, konjonktürel bir insan değildi.

Kuşkusuz ideolojik duyarlılığı yüksek bir dava adamıydı.

İslami duyarlılığı olan ve bu duyarlılığın gereklerini yerine getirmeye çalışan bir insandı.

Bunlardan taviz vermezdi.

Ama kendi dünya görüşünü paylaşmayan, ülkemizdeki olaylara, konulara kendi penceresinden bakmayan epeyce insanla da yakın diyalogu, arkadaşlığı vardı.

Dışa dönük, açık fikirli, özgüveni yüksekti.

Mevlana’nın pergel metaforundaki gibi, düşünceleri oturmuş, savunduğu köklü anlayış ve düşünceleri bir noktaya sabitlenmiş ama pergelin diğer ayağı her düşünceyi, her fikri, her dünya görüşünü gezen, dolaşan, konuşan, dinleyen bir yapısı vardı.

Akif İnan sendikacıdan öte bir insandı.

Sendikacılık onun dünyasında küçücük kalıyordu.

Belki ayak bastığı bir platform, düşüncelerini aktaracak bir zemindi sendikacılık.

İnsan onuru ve özgürlükler en başta olmak üzere, çevre, eğitimin içeriği, ülkemizin dünya ailesi içerisindeki konumu, adalet, sağlık, bürokrasi, devlet vatandaş ilişkisi yoğun bir şekilde üzerinde durduğu konular, alanlardı.

Bunlarla da sınırlı değildi Akif İnan'ın "sendikacılığı".

Kuşların, hayvanların, böceklerin bile hakkı vardı üzerimizde ve onların haklarını da gözetmek zorundaydık hepimiz.

Tahammülkardı.

İnsanların eksiklerini, yanlışlarını, yetersizliklerini gördüğünde "elimizdeki malzeme bu" derdi.

Devlet, insanları kalıba sokmak, hizaya getirmek için değil, insanların mutluluğu, refahı ve hak ve hukukunu korumak için vardır diye bakardı.

Hem sendikacıydı hem de vatandaşa sık sık hizmet odaklı anlayıştan söz ederdi.

Vatandaşın devlet dairesinde güler yüzle ve onurlu bir konumda tutularak karşılanması, işlerinin süratle çözülmesi ve bunları yapmayan memurun görevini yapmadığını belirtirdi.

Yakın tarihimizi önemserdi.

"Yakın tarihimizi bilmeden içinde bulunduğumuz koşulları anlamamız mümkün değil" derdi.

Akif İnan Büyük Doğu'cuydu

Üstad Necip Fazıl Kısakürek'le yakın dostluğunu sürekli anlatırdı. Ona karşı derin bir sevgisi, sevdası vardı.

Akif İnan Memur-Sen'i zor günlerde ve imkânsızlıklar içinde kurmuştu.

Yalnızdı ve yalnız kalmaktan korkmazdı.

Çoğu zaman sendika bürosunda yapayalnız otururdu. Bu durumlarda bile önünde not defteri, kiminle görüşülecek, nerelere gidilecek; hangi ilde durumumuz nedir, hangi ile daha çok gidilecek gibi değerlendirmeler yazardı.

Akif İnan umutsuz, karamsar tutumlardan hoşlanmazdı.

28 Şubat'ın tüm olumsuz etkilerini gösterdiği, çoğu kişinin sendikaya gelip gitmeye çekindiği zamanlarda bile “Memur-Sen Türkiye'nin en büyük sendikası olacaktır.” derdi.

Çok iyi bir hatipti.

Konuşmalarından umut, ciddiyet, vakar akardı.

Konuştığı salonda çok az kişi de olsa, kalabalık da olsa, aynı içerik ve aynı coşkuyla hitap ederdi.

Sayısal durumu değil, nitelik ve inanmışlığı önemserdi.

Akif İnan, etrafında hep donanımlı, birikimli ve temsil kabiliyeti yüksek insanların olmasını isterdi.

“İdeolojik sendikacılık, ücret sendikacılığı yapmayacağız “ vurgusunu her konuşmasında tekrarlardı.

“Bizim için insan önemli, birey önemli, insana verilen değer önemli “ derdi.

Akif İnan, başarılarından, özelliklerinden, nitelikli yanlarından dolayı hiç kimseyi kıskanmaz; tam tersine bu durumdakileri tebrik eder, onore eder, yüceltir, teşvik ederdi.

Akif İnan bir sendika kurmadı aslında.

Bilge kişiliğiyle, “genetik kodu” insan olan büyük bir hareket başlattı.

Emaneti Şerefi Bilen Bir Bilge Adam
Mehmet Akif İNAN

Besim (EŞSİZ) TATAROĞLU

Emaneti Şerefi Bilen Bir Bilge Adam
Mehmet Akif İNAN

Besim (EŞSİZ) TATAROĞLU

Eğitim-Bir-Sen Genel Sekreteri (1995-1999)

İnsan, Allah tarafından yeryüzünü imar ve ıslah etmekle ve her türlü fesada engel olmakla görevlendirilmiştir. İlahi dinlerin kutsal kitapları, onun bu görevini, yalnızca bir ve tek olan Allah'a kulluk etmesi ve emanetleri koruması durumunda hakkıyla yerine getirebileceğini bildirmişlerdir. İslah, sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel, ekolojik vs. hayatın bütün alanlarını kapsamaktadır. Müslüman bireyin ıslah görevi kul olarak nasıl hayatın bütün alanlarını kapsıyorsa, 'emanet' ve 'emaneti koruma' kavramları da aynı şekilde maddi-manevi, bütün emanetleri kapsar.

“Ey iman edenler, Allah’a ve Resûlü’ne ihanet etmeyin, bile bile kendi emanetlerinize ihanet etmiş olursunuz.” (Enfâl, 27)

Bu ayette çok açık şekilde Allah’ın bizi insan olarak sorumlu tuttuğu tüm emanetlere vurgu ve o emanetleri koruma konusunda kesin emir vardır.

“Allah içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara vaat etmiştir. Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl güç ve iktidar sahibi kıldıysa, onları da yeryüzünde güç ve iktidar sahibi kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe kavuşturacaktır. Onlar, yalnızca bana ibadet ederler ve bana hiç bir şeyi ortak koşmazlar. Kim ki bundan sonra küfre sapsa, işte onlar fâsık olanlardır.” (Nur, 55)

Allah; arzda hilafet görevini, iman iddiasında bulunanlara değil, imanında ve amellerinde samimi olan, Allah’tan korkup azabından korunabilmek için Allah’ın hudutlarına riayet eden, dilindeki imanını amelleriyle doğrulayan, Allah’ın dinini yaşamada şirkin her türünden sakınan ihlaslı kullarına vereceğini belirtmiştir. Buradaki emniyet, onları mevcut cahili otoritelerin saptırma ve zulümlerinden koruyacak, dinlerini Allah’ın istediği bir şekilde yaşayabilecekleri güvenli, her türlü zulüm endişelerinden kurtulmuş, adaletli bir ortamın oluşmasını sağlayacaktır. (1)

Mülkün mutlak sahibi Allah’tır. İdaresi de O’na aittir. İnsanı yeryüzünde ‘Adaletle’ hükmetmek, emanetleri korumak üzere halife olarak yaratan da Allah’tır. O halde insan emanetlere sadık ve adil olduğu sürece ıslah görevini hakkıyla yerine getirebilir.

Emanet; sözlükte eminlik, başkasının hukukunun emniyet ve güvenliği, emniyet edilip inanılan şeyin ismi olarak tanımlanır. Ayrıca her türlü endişeden kurtulmak, sorumluluk, vahyi yükümlülük, adalet, Allah’ın ve insanların hukuku gibi anlamlarda da kullanılmaktadır.(2)

Hayatımızı, kişiliğimizi inşa eden çok önemli Kur'an kavramlarından biri olmasına rağmen içini boşalttığımız, anlamını daralttığımız bu kavramı biraz açmanın yararlı olacağına inanıyorum.

Emanet denilince ne anlamalıyız.

1- Allah'ın bizi doğrudan yapmakla sorumlu kıldığı emanetler. Dini mükellefiyetlerimiz. Allah'ın Kur'an'da farz kıldığı her şeyin gereğini yerine getirme; İbadetler, Kur'an'da belirtilen bütün ahlaki ilkelere hayatın ayrılmaz bir parçası haline getirme.

2- Bir bütün olarak insanın varlık (fitri) formu, en temel nitelikleriyle emanettir. Yani Allah'ın bir emaneti olan bedenimiz ve beden sağlığını koruma, bu anlayış ve bilinçle yapılmalıdır. Ömür bize emanet edilmiş çok önemli bir sermayedir.

3- Akıl ve İrade. İnsanı diğer varlıklardan ayıran bu iki önemli emanet, sınırları Allah tarafından belirlenen ilkelere göre kullanılmalıdır. Allah'ın dışında ne bir kişiye ne de bir örgütlü yapıya teslim edilmemelidir.

4- Bilgi çok önemli bir emanettir. İfsad ve zulüm için değil, ıslah için kullanılmalıdır.

5- Mal ve evlatlar emanettir. Kazanırken ve harcarken haram-helal sınırlarını kesinlikle korumalı ve Kur'an'da çok sık ve kalın çizgilerle altı çizilen 'İnfak' görevimizi her daim yerine getirmeliyiz.

“Doğrusu mallarınız ve çocuklarınız bir imtihandır” (Teğabun, 15)

“And olsun ki mallarınız ve canlarınızla sınanacaksınız” (Ali İmran, 186)

6- İnsanın atama veya gönüllü olarak üstlendiği her türlü resmi/sivil görevler tüm vazife ve sorumluluklar emanet kapsamındadır.

Bunlar;

Meslekler

Resmi Görevler-Tüm memuriyetler, siyasi ve ekonomik görevler

Sivil Toplum Kuruluşlarındaki görevler (Sendikalar, Dernekler, Vakıflar, Odalar, Barolar vb. tüm Sivil Toplum Kuruluşları)

Bu son gruptaki emanetler ehliyet, liyakat gerektiren kul hakkı olması dolayısıyla çok önemli ve titizlenme gerektiren; insanların diğer insanlara olan emanetlerindedir. Kur'an'da müminlerin özellikleri sayılırken emanetlerine ve ahitlerine riayet ettiklerine vurgu yapılır. Toplumsal, sivil ya da resmi yapılarda liderlik, yöneticilik; ehliyet, liyakat ve adalet üzerine oturmalıdır. Liderler ve yöneticiler üstlendikleri vazifenin bilinciyle hareket etmek zorundadırlar. Etmezlerse muhataplarının haklarını çiğnemiş olurlar. Kullanın haklarını üzerine geçirirler.

Ne yazık ki günümüzde resmi görevlere yerleşmede torpil, kopya vb. şekilde yapılan haksızlıklara bolca tanık oluyoruz. Dernek, vakıf, odalar, sendikaların yönetim kurullarının oluşturulmasında birçok ayak oyunlarına bolca tanık olduk, oluyoruz. Bu türden örgütlenmelerin yönetilmesinde, istisnalar bir yana, liderlik ve önderlik, daha çok sulta kurma, çıkar sağlama, hükmetme olarak belirlemektedir. Saltanatın ayakta kalması için ayak oyunları, adam kayırmacık, adamını kollama ve yetkilendirme şeklinde hakka-hukuka, emanet bilincine uymayan yığınla yanlışlar yapılmaktadır. Bu da kendilerine tevdi edilen emanetlere hıyaneti beraberinde getirmektedir.

Toplumsal örgütlenmelerde sistem, adalet, liyakat, hakkaniyet, doğru bilgi, ahlaki temeller üzerine oturmalıdır. Adalet, ahlak ve doğru bilgi kaynakları temelleri üzerine oturan bir sistemde üyelerin ve bağluların tavrı ise gönüllü katılım ve daima üretkenlik olur.

Emaneti yüklenebilecek insanlar, düşünebilen, aklını kullanabilen, iradesini hiç kimseye teslim etmeyen, Allah'tan başkasının önünde eğilmeyen, küçük çıkarlar peşinde küçülmeyen, kıblesi tek, Rabbini

tanıyan, ibadet ve kulluk bilincine sahip, yaşadığı dünyayı tanıyan, gelişmeleri takip edebilen, okuma alışkanlığı olan ve sürekli kendini geliştiren insanlardır.

Peygamberimizin bazı hadislerinde ise emanete hıyanet, ‘münafıklık’ olarak ifade edilir. Şirkin, ahlaksızlığın, zulmün tüm boyutlarıyla kurumsallaştığı Mekke müşrik toplumunda Hz. Muhammed’in en önemli ahlaki özelliklerinden biri de hiçbir insan ayırt etmeksizin kendisine bırakılan emanetleri gözetmiş olmasıdır. Bu yüzden o toplumda O’nun lakabı “Es-Sâdiku’l-Emîn”dir.

İnsan topluluklarının oluşturduğu ve onların hukuklarının söz konusu olduğu örgütlerde, her insanın emanet bilinciyle hareket etmesi kaçınılmazdır.

Mehmet Akif İnan, inançlı, ilkeli, idealist, birleştirici, kucaklayıcı, vizyon sahibi, karizması olan bilge bir insandı. Eğitimciler Birliği Sendikası’nın başkanı olmayı kendisi istememiştir. Türkiye’nin İLO sözleşmelerini imzalamasıyla memur sendikacılığının önü açılınca genel başkandan ziyade bilgisi, görgüsü, duruşu, hitabeti, asaletiyle bilge bir lider olacağını çok iyi bilen dostları ona bu teklifi götürmüşlerdir. Başlangıçta bu işi kendisinden başka yapacak birisinin bulunmasını, şiir ve yazı hayatına devam etmesinin daha hayırlı olacağını ifade etse de dostlarının ısrarıyla sendika başkanlığını kabul etmiştir. Yani ‘emanet’ ehline teslim edilmiştir. O da bu çok önemli emaneti son nefesine kadar korumuştur.

Akif İnan’la 1992’den 1998 yılına kadar 6 yıl boyunca (1998’de istifa edip özel sektöre geçince gönül ve dostluk bağımız baki kalmak kaydıyla sendikadan ayrılmak zorunda kaldım) Genel Eğitim Sekreter Yardımcısı ve Genel Sekreter olarak Eğitim-Bir’de birlikte çalıştım. Bu dönemler, sendikaların emeklediği dönemlerdir. O günler, sendika ile ilgili yasal düzenlemeler olmadığı için düzenli aidat toplayamadığımızdan ekonomik olarak çok sıkıntılı günlerimizdi ama o hiçbir zaman bu sıkıntıları bize hissettirmedi. Hiçbir gün ümitsiz olmadı, yılgınlığın emaresini göstermedi.

Mehmet Akif İnan, Eğitim-Bir'in kuruluş sürecinde fikri altyapısının oluşturulmasında, vizyon ve misyonunun geliştirilmesinde, örgütsel yapısının sağlam temeller üzerine oturtulmasında çok büyük emeği olan bir insandı. Emaneti başından sonuna kadar korumuş 'emin' ve 'bilge' bir insan.

28-29 Ocak 1995 tarihlerinde, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile ortak olarak yaptığımız 'Yerel Yönetimler ve Eğitim Sempozyumu' da onun bir önemli emanet olan sendikaya bakışını gösteriyor ve sendikanın amacına ilişkin önemli ipuçları veriyordu:

"Türkiye'nin temel meselesinin eğitim olduğunu hep söylüyoruz. Her ne kadar Türkiye'nin yığınla halli gereken sorunları varsa da, iç politikadan dış politikaya kadar, ekonomiden yaşamış olduğumuz adeta adı konmamış iç savaşa varıncaya değin, yığınla sorunlarla kuşatılmış olsa da ülkemiz, biz diyoruz ki, bu sorunlar çözecek olan insandır. İnsanı da eğitim kurumlarımız yetiştiriyor. O halde eğitim sorununu çözmek ülkenin tüm sorunlarını çözenin ta kendisidir. Biz sendika olarak, bu bilinçle çalışıyoruz ve kendimizi ülkemizden de sorumlu sayıyoruz. Bu konunun çözümü için yalnız siyasi irade yetmez. Siyasi iradeyi yönlendirici demokratik kuruluşların da oluşması lazım..."

Basın bildirisi şeklinde kaleme aldığı bir başka yazısında da sağ sol ayrımı yapmaksızın toplumun tüm kesimlerinin örgütlü olmasının önemine değiniyordu:

"En temel hakkımız olan toplu iş sözleşmesi ve grev hakkını içeren bir sendika yasasının çıkması için bütün demokratik hakları kullanmak ve onurlu bir direniş göstermek lazımdır. Bu amacın gerçekleşmesi için sendikamız, gerek aynı iş kolunda kurulmuş gerekse diğer iş kollarında kurulmuş sendikalarla birlikte işbirliği içinde mücadele etmelidir. Siyasi tercihlerimiz hangi yönde olursa olsun, bütün eğitim öğretim elemanlarını, öğretmenleri kendi sorunlarına sahip çıkmaya ve ortak bir platformda çözüm üretmeye davet ediyoruz. Eğitim iş ko-

lunda ve memur sendikacılığında ideolojik bağınazlık ve önyargılarla sendikacılık değil; ilkeli, dengeli ve tutarlı bir çalışma gerekmektedir.”

Akif İnan, hiçbir zaman şahsi ikbal peşinde olmamıştır, günümüzde çokça yapıldığı gibi sendikayı bir atlama taşı, şahsi itibar ve ikbal aracı olarak asla görmemiş; bütün derdi olmak üzere, özelde memurların genelde tüm toplumun örgütlü ve dayanışma içerisine olması için çabalamıştır. Birçok sendikacının gelecekteki ikbal hesaplarıyla, kendisine dayatılanları hükümetle müzakere eder gibi danışıklı dövüşlerle sahnelediği bir ortamda bunlar çok önemli şeylerdir.

Akif İnan, bir basın bildirisinde bu konuda şöyle diyordu:

“Sendikamızın amacı, üyelerinin ortak ekonomik, kültürel, özlük, mesleki hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmektir. Üyelerimizin adaletli ve insan onuruna yaraşır bir hayat standardına ulaşması için Milli Eğitim’in yapısal bir değişikliği gerçekleştirerek daha iyi hizmet veren bir kuruluş haline gelmesi en büyük hedefimizdir...”

Akif İnan’la ilgili pek çok anımız oldu; onun duruşundan, asaletinden, bilgeliğinden çok istifade ettim, ama en çok özlemlerle hatırladığım, özlediğim, sendikacının küçük Renault Broadway arabasıyla yaptığımız, gah sendikayı anlatmak amaçlı, gah kongre, gah sempozyum, konferans ya da bölge toplantıları için yaptığımız onlarca şehir gezileridir. Kendisi, genellikle bağdaş kurarak arabanın ön koltuğunda otururdu. Bu gezilerimiz, besmele ve dualarımızı okuduktan sonra bir şiir ve edebiyat sohbetine; ekonomik, sosyal ve toplumsal sorunların konuşulduğu, zaman zaman da dünyadaki gelişmelere değinildiği harika bir fikir meclisine dönüşürdü; yüzlerce kilometreyi bulan yolumuzun nasıl bittiğini anlayamazdık.

Bu gezilerde -ve daha farklı yerlerde- defalarca söylediği bazı düşünceleri, sözleri vardı ki gerçekten küçük çekişmelerle, basit kişisel çıkar hesapları ile birçok dernek, vakıf, sendika vb. sivil toplum ku-

ruluşunu, fikir beyan edenlerin dışlandığı, dokunulmaz, sorgulanmaz bir anlayışla emir komuta zinciriyle yöneterek ve adeta kişisel mülklerine dönüştürerek işlevsiz hale getirenlere tarihi yol gösterici rehber niteliğindedir.

Bu şekilde, evde, arabada, dağda, bağda yaptığımız sosyal, ekonomik, siyasi, dini konulardaki konuşma, tartışma ve müzakerele-ri ‘dünyayı kurtarma’ diye nitelendirir, hafife alırız; nerede olursa olsun müzakere, sempozyum, çalıştay başlıklı adı, şekli ne olursa olsun toplumsal, ekonomik, siyasi vb. çalışmalar önemlidir, değerlidir. Kaldı ki sahip olduğumuz din bize ‘dünyayı kurtarma’ sorumluluğunu veriyor zaten. Kendimizi kurtarmadan, bireyi kurtarmadan toplumu da dünyayı da kurtaramayız. Çünkü toplum bireylerden oluşuyor. Bu, ancak dünyayı kurtarma perspektifine sahip olmaktan ve bu hedef doğrultusunda çaba göstermekten geçiyor.

Bu bilince, anlayışa, kararlılığa sahip olmaktan geçiyor. Sonuç olarak kendini kurtaranlar, ancak dünyayı kurtarmayı hedefleyenler olacaktır.

Mehmet Akif İnan, gerek bu gezilerde, gerekse kongrelerde, sendika tanıtım toplantılarında yaptığı konuşmalarında, sendika bültenlerindeki yazılarında üzerinde durduğu görüşler ve ortaya koyduğu sendikacılık anlayışı; klasik, çıkarıcı, ideolojik sendikacılık anlayışının çok ötesinde insanı, ahlakı, ilkeyi, adaleti, insanın fitri haklarını, fikir, düşünce, inanma, inandığı gibi yaşama gibi temel vazgeçilmez haklarını merkeze alan, Allah’ın bize bir görev olarak verdiği imar-ıslah ve emanetleri korumayı amaçlayan bir sendikacılık anlayıştı.

İşte tarihe altın harflerle yazılacak birkaç sözü/fikri:

“Yalnız kendimizin, üyelerimizin, kendi toplumumuzun sorunlarıyla ilgili değil; dini, dili, inancı ne olursa olsun tüm mazlum milletlerin

sorunlarını kendi sorunumuz gibi bilmeli; hem kendi üyelerimizin, hem toplumumuzun hem de tüm dünya mazlumlunun sorunlarına çözümler üretebilecek düzeyde güçlü bir örgütsel yapımız olmalı, bu bilinçle çalışmalıyız”

Bu sendikacılıkta, sendikal anlayışta bir fikri devrimdir.

“Benim bakan olmamdan, başbakan olmamdan, üyesi bulunduğum sendikanın devletle, devleti temsil eden hükümetlerle temel insani haklar konusunda baskı oluşturacak güce erişmesini böylece üyelerinin ve toplumun hukukunu korumasını yeğlerim” derdi. Ve bunu hayatında da göstermiştir.

Akif İnan, Ankara Fen Lisesi’nde öğretmen olarak çalışıyordu, hayatının sonuna kadar da öğretmen olarak kaldı. Eğer isteseydi çeşitli kurumlarda maaşını ve özlük haklarını çok daha iyi noktalara taşıyacak üst düzey memuriyetler alabilirdi. Nitekim benim şahit olduğum bir telefon görüşmesinin ardından, kendisine bir bakanlığın müsteşarlığının teklif edildiğini anlatmış ve hiç tereddüt etmeden kendi yerine içimizden bir arkadaşımızı önererek kabul etmediğini ifade ettikten sonra birçok kez tekrarladığı, şu sözünü bir kez daha tekrar etmişti: *“Benim bakan olmamdan, müsteşar olmamdan; Sendikamızın hükümetlerle pazarlık yapabilecek örgütlü güce ulaşmasını tercih ederim”* demiş ve öyle de yapmıştı. O, küçük dünyalık ikbal hesaplarının peşinde değildi onun davası, derdi büyüktü. İnsanlık adına sancısı olan, hedefi büyük olan bir bilge insan ve bir bilge liderdi o.

Emaneti koruma, emanet bilincine sahip olma bu olsa gerek.

Kişisel çıkar ve menfaatlerini üyelerinin hak ve menfaatlerinin fersah fersah önüne geçirmiş meslek örgütü, sendika, dernek, vakıf yöneticilerinin olduğu, sivil toplum kuruluşlarının toplumsal saygınlık elde etme mekanlarına dönüştüğü, bu kuruluşlarına babadan

kalma miras ve kendi malı olarak gören bir anlayışın egemen olduğu zamanımızda ve toplumumuzda Mehmet Akif İnan'ın bilge duruşunun örnek olması temennisiyle...

Ben şahadet erdim ki, o bilge insan 'emaneti' korumuştur.

Allah'ın selamı, mağfireti ve rahmeti üzerine olsun.

Dipnotlar:

1-Yolumuzu Aydınlatan Kur'ani Kavramlar-Hazırlayan Fevzi Zülaloğlu. Ekin Yayınları Temmuz 2010

2-a.g.e.

**Muallim, Şair, Sendikacı Mehmet Akif
İNAN'ın Eseri Eğitim-Bir ve Memur Sen**

Ahmet FİDAN

Muallim, Şair, Sendikacı Mehmet Akif İNAN'ın Eseri Eğitim-Bir ve Memur Sen

Ahmet FİDAN

Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri (1995-1999)

Muallim, Şair Mehmet Akif İnan'ı yazıları, konuşmaları ile tanıyordum. Kader, Mehmet Akif İnan'la bu satırların yazarını Memur-Sen'in çekirdek sendikası Eğitim-Bir Sendikasının kuruluş ve teşkilatlanma günlerinde bir araya getirdi. "Sendika", Müslüman kesimin tasvibine mazhar olmamış bir kavramdı. Nasıl oldu da Memur-Sen şimdilerde büyük bir mazhariyete ulaştı ve en büyük kamu sendikası oldu?

1982 Anayasası, yine bir darbe anayasası olan 1961 Anayasasının "Düşünce" ve "Örgütlenme" haklarını geri aldı. 1982 Anayasası STK'lara çok dar çerçevede örgütlenme hakkı veriyordu. Hele "Memur Sendikacılığı"na geçit vermiyordu. Özellikle öğretmen kesimi "Devletin verdiği ile yetinmek" zorundaydı.

Hâlbuki kapısında kırk yıl beklenen Avrupa Birliği ülkelerinde “Öğretmen Sendikacılığı” gerçek anlamı ile bir örgütlenme biçimidir. Kamu sendikaları ciddi biçimde devlet hiyerarşisi içinde söz sahibidir. En önemlisi öğretmen sendikalarının aynı zamanda eğitim politikalarının belirlenmesinde önceliği bulunmakta. Avrupa Birliği’ne giriş sürecindeki Türkiye’de öğretmen-memur sendikacılığının kapılarının aralanması zamanı gelmiş geçiyordu.

Kenan Evren diktası, seksenli yıllarda uzun süre düşünce ve örgütlenme hakkını engelledi. Sevindirici olan yine o dönemde yeni bir örgütlenmenin zeminini hazırlandı. Eğitim-Bir-Sen’in kuruluş amacıyla ilk istişare toplantısı Balgat’ta gerçekleştirildi. Toplantıya çok sayıda eğitimcinin yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığı bürokratları da katıldı. Toplantıya Hak- İş Sendikası adına -o günkü görevini pek hatırlamıyorum- Salim Uslu başkanlık ediyordu.

Toplantıya katılanlar iki başlıkta düşüncelerini dile getirdiler. Sendikanın “İslâm dünyasına ait bir örgütlenme biçimi olmadığı, Batı’ya ait olduğu”nu ileri sürerek karşı çıkanlar ve buna karşın bir STK olarak sendikacılığın zamanının geldiği ve hemen bir örgütlenmeye gidilmesini savunanlar. Uzunca bir müzakereden sonra sendikanın kurulmasına karar verildi.

O toplantıda Mehmet Akif İnan’ın “Böyle bir sendikanın kurulmasını arzu ettiğini, düşünce olarak destekleyeceğini, ama görev alamayacağını” ifade ettiğini hatırlıyorum.

Toplantının arkasından “Eğitim-Bir” Sendikası kurucular listesi hazırlandı. Memnuniyetle ve şükranla kaydetmek gerekiyor ki Hak-İş büyük bir fedakârlıkla Tunus Caddesi’nde bir daire verdi.

Bu satırların yazarı o dönemde MEB’de bürokrattı. Bazı özel sebeplerden dolayı Kurucular listesinde kendi isteği ile yer almadı. Ama tüm faaliyetleri Mehmet Akif İnan’la birlikte planladı ve yürüttü.

Eğitim-Bir sendikası sağlam inanç ve ilkeli temeller üzerine kuruldu. En büyük sermayesi samimiyet ve vefaydı. Kurulan sendikanın önüne iki engel çıkarılıyordu. Başta Anayasa olmak üzere mevcut mevzuat örgütlenmeye izin vermiyordu. Öteki ve en önemlisi “Sendika” kavramı, batı kaynaklı olduğu için Müslüman kesim benimsemiyordu. Benimsemeyi bir kenara bırakın, tepki çekiyordu. Tepki gösterenler, geçmişte sol sendikaların eylem ve yıkıcı faaliyetlerini örnek gösteriyordu.

Teşkilatlanma Başlıyor

Kurucular kurulu, sınırlı imkânlarla ve tüm sıkıntılara rağmen örgütlenmeye başladı. Akif İnan’ın Sendika için tensip edilmesi son derece önemliydi. Çünkü Akif Bey, düşünceleri, yazıları, hitabeti ile tanınıyordu; aynı zamanda Ankara Fen Lisesinde Edebiyat öğretmeni idi, yani eğitimciydi.

Sendikanın kurulduğu günlerde Akif Bey beni çağırıldı ve hoş beşten sonra:

“Fidan hoca, ben sendikadan, sendikacılıktan anlamam. Ben yazarım. Projelerim var. Sendika, özellikle sendikacılık nedir, bana bir rapor hazırla.” dedi. Bunun üzerine önce öğretmen sendikacılığı üzerine bir rapor hazırladım. Raporu birkaç gün sonra sunduğumda hemen okudu ve çok beğendi.

Batı’da kamu sendikacılığı üç kısma ayrılıyor.

-**Ücret Sendikaları:** Sendikanın temel amacı üyelerinin ücretlerini yüksek tutmak. Tüm eylemlerinde ücrete öncelik vermektedirler.

-**Eylem Sendikaları:** Bu amaçla kurulmuş sendikaların tüm istekleri yerine getirilse bile amaçları üyelerini sokakta diri tutmaktır. Sendikaları diri tutan ise sokak eylemleridir.

-**İlkeli Sendikalar:** Ülke meselelerine duyarlı sendikalar. Ne eylem, ne ücret tüm amaç memleketin kronikleşmiş meselelerine çözüm üretmek ve üyelerini bilinçlendirmektir.

Eğitim-Bir-Sen için üçüncü şık benimsendi ve bir beyanname hazırlandı. İki sayfalık A4 kâğıda basılmış beyannameye aşağıdaki görüşlere yer verildi:

“Sorunları giderek yoğunlaşan, her geçen gün biraz daha çıkmaza giren eğitim sistemimiz yeni bir dönemine daha başladı. Eğitimimizin çözüm bekleyen sorunlarından bir kaç; diplomalı işsizler, sınıfların kalabalığı, eğitimcilerin geçim sıkıntısı, üniversite önünde yığılmalar, fırsat eşitsizlikleri, bölgeler arası dengesizlikler, vb.dir.

Bunların hepsi, üzerlerinde ayrı ayrı durulması ve anlatılması gereken konulardır. Birini diğerine tercih etmek olanaksızdır. Eğitim düzenimiz serbest düşünmeye, zihinsel gelişmeye kapalıdır. Moda deyimi ile demokratik değildir. Ön yargıların, doğmaların güdümündedir. Bu eğitim düzeni Türkiye’nin donuk, ruhsuz, cansız bürokrasisine hizmet edecek diplomalılar yetiştirmektedir.”

Eğitim-Bir Sendikasının rotasını aynı mektupta şöyle tamamlıyordu:

“Bu ülkeye öncelikle bir zihinsel inkılap gereklidir. Bu eğitim düzeninin değişmesi gereklidir. Bu değişim gerçekleşmedikçe, ne ekonomimiz ne politikamız ne de terör hallolur. Çünkü bunları düzeltecek insandır. İnsanı yetiştirecek olan eğitim kurumları değil midir?

Bu ters, soysuz statükodan kurtulmalıyız. Bundan kurtulmadıkça her köşe bucağa bir okul açsanız ve her yurttaşımıza geçimini rahatlıkla sağlayacak bir iş bulsanız Türkiye kurtulmuş olmaz. Aksine sorunları daha büyür, emperyalizmin azat kabul etmeyen kapı kulu olur.”

Eğitim-Bir Sendikasının yukarıda işaret edilen iki önemli sebepten dolayı örgütlenmesi ağır aksak yürüyordu. Akif İnan Bey, “Ne yapalım, el ile gelen düğün bayramdır.” diyerek teselli bulurdu. Ama onu en çok üzen, kendi memleketi Şanlıurfa’ya beş kez gitmesine rağmen teşkilatı kuramamıştı. Beni gönderdi, Şanlıurfa’ya. Listeyi getirdim. Vefatına kadar hayıflandı. “Yahu bu hemşerilerim nasıl

insanlar. Ben beş kez gittim kuramadım. Ahmet Fidan bir kez gitti, kurdu ve geldi.” derdi.

Türkiye genelinde sendikal örgütlenmelerde Akif Bey’in öncelikleri vardı. İlkeli bir sendikanın temsilcilerinin ilkeli olmalarını arzu ediyordu. O sebeple seçkinci davranıyordu. Konuştuğu insanlara temel ilkeler üzerinde ısrarla vurgu yapıyordu.

Sendika’nın dernek, vakıf, cemiyet gibi kuruluşlardan farklı yönü, tamamen bir “menfaat kuruluşu” olmasıydı. Çünkü sendika, üyelerinin hak ve menfaatlerini gözetmek, kollamak üzerine tesis edilmişti.

Akif İnan Bey’in sendika yönetiminde bulunanlara tavsiyelerinden birisi, “Tekrardan kaçının. Gittiğiniz her yerde yeni şeyler söyleyin.” şeklindedir. Kendisi de konuşmalarında bu temel ilkeye hep dikkat etmiştir. Sendikanın itibarını “aziz” bilmiş ve tutmuştur. Yazının burasında bir hatıramı mutlaka kayda geçmek istiyorum:

Yıl 1996. Temmuz ayı. Erbakan Hükümeti işbaşında. Başbakanlıkta Özel Kalem Müdürüyüm. Telefon etti. “Maliye Bakanı Abdülatif Şener’i ara, randevu al. Yılın ikinci yarısı için memur maaş zammı için sendika adına teklif götürelim.” dedi. Bakanın Özel Kalem Müdürü A. Cengiz Makas’ı aradım ve bir gün sonrası için randevu alındı. Maliye Bakanı ile randevu ve konusu bir yazı ile basına duyuruldu.

Akif İnan başkanlığındaki sendika heyeti olarak Maliye Bakanlığı’na gittik. Abdülatif Şener, büyük bir saygı ile karşıladı. İkramlarda bulundu. Sohbet bitti. Akif İnan Bey:

“Sayın Bakan!” dedi, “Biz bu kabulünüzü basına duyurduk. Dışarda basın var. İzin verin, basının önünde taleplerimizi size arz edelim.”

O ana kadar aile sohbeti havasında geçen ziyarette farklı bir şey oldu. Bakan Abdülatif Şener birden gard aldı:

“Ağabey, basına ne lüzum var. Siz isteklerinizi bana verin. Gereği yapılacaktır.” dedi. Bu söz üzerine Akif İnan “Hayır olmaz. Ben basının önünde konuşmak istiyorum.” dedi. Bakan itiraz edince “Kalkın, gidiyoruz.” dedi ve Bakanın makamından çıktık.

Maliye Bakanlığı'nın önünde azımsanmayacak sayıda bir grup gazeteci görüşmenin sonucunu bekliyordu. Akif İnan, kameraların karşısına geçti:

“Sayın Basın Mensupları!” dedi. Sonra devam etti:

“Mali yılın ikinci yarısında memur maaşlarına yapılacak zamla ilgili Maliye Bakanı Sayın Abdülatif Şener’le görüşmeye geldik. Sendikam, tüm memurların isteğini kapsayan talebini siz basın mensuplarının huzurunda vermeyi arzu etti. Ama Sayın Bakan basının önünde görüşmeyi kabul etmedi. Bu talebimizi kabul etmediği için kendisini protesto ederek görüşmeden ayrıldık.” dedi.

Çok basit gibi görünse de bu bir duruştu. Bu örnek bir sendika başkanının nasıl davranması gerektiğini en güzel biçimde yansıtmaktadır. Sonraki dönemlerde bir bakan ziyaretinde omzunun bakan tarafından okşanmasını iltifat kabul eden sendikacıları görmek önemli bir farkı ortaya koymaktadır.

Sendikanın kurulması ve teşkilatlanması süresince “İslâm’da sendika var mı?” sorusu hep tartışma konusu olmuştur. Hatta ilk olağan genel kurula katılan yetkili bir siyasi, “Adil düzende sendikaya gerek kalmayacaktır.” demişti. Ama kendisine sendikanın kuruluş amacı anlatılınca ciddi şekilde mahcup olduğunu söylemek durumunda kalmıştı.

Akif İnan Bey’in sendikacılığında anılması ve üzerinde durulması gereken ön önemli ilkesi önerilere açık olmasıydı. Türkiye, Cumhuriyet Döneminde STK kavramı ile ellili yıllarda tanışmıştır. O sebeple STK’lar beklenen gelişmeyi ve etkiyi gösterememiştir. Hele kamu sendikacılığı hem yeni hem olumsuz çağrışımları ile tepki

çekmektedir. Bütün olumsuzluklarına rağmen Eğitim-Bir-Sen ve devamında Memur-Sen'in bugün geldiği noktada Akif İnan ve ekibinin fedakârca gayret ve emekleri asla göz ardı edilmemelidir. M. Akif İnan'ın Eğitim-Bir ve ardından Memur-Sen ile başta öğretmen kesimi olmak üzere kamu alanındaki örgütlenme başarısını kayda geçmek gerekiyor.

Eğitim politikaları başından beri cihet-i askeriyeden üretilmekteydi. Eğitimde müfredat en küçük ayrıntısına kadar MGK kararları ile belirlenmekteydi. Eğitim-Bir Sendikası ile cihet-i askeriyenin tesiri git gide azalmış ve bugün gelinen noktada artık kaybolmuştur. Demokratik Türkiye'ye erişilmiş olmasının şerefi hiç şüphesiz Memur-Sen'e aittir.

Eğitim-Bir ve Memur Sen'in en kalıcı ve takdire değer bir başka hizmeti ise, kamu çalışanlarına güven duygusu aşılamış olmasıdır. Kamu çalışanlarının Memur-Sen'den önceki ve Memur-Sen'den sonraki duruşu ciddi şekilde bir araştırmayı gerektirmektedir. Kamu çalışanları Memur-Sen ile hem ülke hem dünya meselelerine karşı ilgilerini artırmışlardır. Bu bakış açısının oluşumunda Akif İnan'ın dünya görüşü etkili olmuştur.

M. Akif İnan, başta öğretmenler olmak üzere kamu çalışanlara kişilik kazandırmıştır. Karadeniz'de bir ilimizde o yıllarda bir konferans verdim. Sendika başkanı ilginç bir olay anlattı. Aynı okulda iki başörtülü öğretmen çalışmaktadır. Okul müdürü başörtülü öğretmenlerden biri hakkında soruşturma açıyor öteki hakkında bir işlem yapmıyor.

Sendika başkanı okul müdürüne sebebini soruyor. Okul Müdürünün savunması ilginç. "Hocam, soruşturma açılmayan öğretmen sendikalı. Ben sendikayı karşıma almak istemiyorum."

Başörtüsü başta olmak üzere eğitim çalışanlarının ve eğitimin kronikleşmiş yığıla sorunu çözümlenmiştir. Hiç şüphesiz sendika

varlığı ile çözüm üretmeye devam edecektir. Ancak bürokrasinin katı kuralları ile değil, gönül bağına daha da kuvvetlendirerek çözüm üretilecektir. Başlangıçta ihtiyaçları birkaç kişi tarafından karşılanan Sendika, bugün yurt içinde ve yurt dışında büyük bir sermayeye sahiptir ve bu sermaye akıl ve bilimin ışığında kullanıldığında asıl beklenen sonuç alınacaktır.

O günlerde öğretmenlere gönderilen bir mektuptan kısa bir alıntı ile yazıyı bitirelim:

“Eğitim-Bir-Sen, öğretmenin değil eğitimin sorunlarını çözmeye taliptir. Çünkü eğitimin sorunları çözüldüğü zaman, öğretmenin sorunları kendiliğinden çözülecektir. Türk Eğitiminin tamire değil imara; tamirciye değil mimara ihtiyacı bulunmaktadır. Eğitim-Bir-Sen eğitime mimar olacaktır.”

Şairlikten Sendikacılığa
Mehmet Akif İNAN

Prof. Dr. Ramazan KAPLAN

Şairlikten Sendikacılığa Mehmet Akif İNAN

Prof. Dr. Ramazan KAPLAN

Eğitim-Bir-Sen Genel Eğitim Sekreteri (1995-1999)

Türkiye’de memur sendikacılığına dair tartışma ve girişimler 1990’lı yılların başlarında yoğunluk kazanmış, farklı görüşleri temsil eden toplumsal kesimler sendikalaşma çabası içine girmişlerdi. Hak-İş’in memurlar tarafında karşılığı olabilecek bir memur sendikasının kurulması da bu günlerde dillendirilmeye başlanmıştı. Sendikaya ihtiyaç olup olmadığı tartışmalarını da beraberinde getiren bir ortamda kurulacak sendikanın başına Akif İnan’ın geçeceği konuşuluyordu. Henüz gerçekleşmeden, Akif İnan adı ile sendikanın birlikte düşünülmesi kimilerince yadırganmıştı. Akif İnan bir şair, yazar, kültür ve düşünce adamıydı ve onu bu yönüyle tanımış olanlara göre de bu alanda üretmeye devam etmeliydi. Kimilerine göre de, Akif İnan, kurulması düşünülen memur sendikası için en uygun bir isimdi.

Nihayet, hatırladığım kadarıyla, Hak-İş merkezinde yapılan toplantı ve görüşmelerden sonra 1992 yılında Akif İnan'ın başkanlığında Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir-Sen) kuruldu. Daha sonra kurulmaya başlanan sendikaların ardında da 1995'te Memur Sendikaları Konfederasyonu adıyla Memur-Sen kurulmuş oldu.

Akif İnan'ın vefat ettiği 2000 yılına kadar, Türkiye'de memur sendikacılığı yasal dayanağı olmadan devam etmiş, 2001 yılında kabul edilen *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu* ile kamu sendikacılığı tüzel kişilik kazanmaya başlamıştır.

Kuruluşundan Akif İnan'ın vefatına kadar geçen yaklaşık sekiz yıllık süreçte, Memur-Sen daha çok Eğitim-Bir-Sen'in faaliyetleriyle tanınmış, yol almış ve gelişmiştir. Bu zaman diliminde Türkiye'de kamu sendikacılığı, yasal dayanaktan yoksun bir ortamda yürütülmüş, bir bakıma bu dönem, sendikal görevleri yerine getirme çabalarının yanında, kamu sendikacılığına yasal zemin kazandırmanın mücadelesiyle geçmiştir.

Akif İnan, Konfederasyon Başkanı olmasının dışında, öteden beri bir şair, öğretmen, düşünce ve kültür adamı olarak zaten tanınıyor ve saygı görüyordu. Onun, bir kültür ve düşünce adamı kimliğiyle meselelere bakışı, sadece başında bulunduğu Memur-Sen için değil farklı görüşlerdeki memur sendikaları için de kamu sendikacılığının kuruluş sürecine önemli bir katkı sağlamıştır.

Akif İnan, sosyal ortam ve olaylara geniş pencereden bakabilen entelektüel bir kimliğe sahipti. Sendikanın kuruluş evresinde, tuttuğu yol bakımından sendika üyeleri arasında tek tipçi yaklaşımların sınırlarını aşamayan kimilerini bile şaşırtmıştı. Sendikada görev alan bazı kişilerde “gönüldaşlık” yaklaşımı ağır basıyor ve yakın çevresindeki insanlardan oluşan bir sendika yapılandırma çabası görülüyordu. Bu durum bir noktaya kadar anlaşılabilir bir tutumdur. Oysa sendikanın gelişip büyümesi için; kuruluş felsefesi ve kendisini diğer sendikalardan farklı kılan yönlerini asla göz ardı etmeden, toplumu en geniş çerçevede kucaklayan bir açılıma ihtiyaç vardı. Bunun için Akif İnan, farklı kesimlerden insanların sendikaya üye olması veya

sendikada aktif görev almasını istiyor, arkadaşlarını da böyle davranmaya teşvik ediyordu. Akif İnan'ın, kültür adamı kimliği bu açılımı kolaylaştırmış ve sendikanın zamanla geniş toplumsal yapılara ulaşmasının sağlıklı bir zeminini hazırlamıştır.

Türkiye'de, memur sendikacılığının doğuş yılları, özellikle Memur-Sen bünyesinde oluşmaya başlayan sendikal faaliyetler bakımından sıkıntılı yıllardı. İşçi sendikacılığında önemli bir deneyim ve birikimi bulunan ülkemizde, memur sendikacılığına geçişte; 28 Şubat etkilerinin topluma yaydığı korku ve memur sendikacılığının yasal dayanaktan yoksun olarak yol almaya çalışması gibi temel nedenler dolayısıyla birtakım zorluklar yaşanmıştır. Akif İnan'a duyulan güven, bu ortamın daha sorunsuz atlatılması ve sendikanın gelişmesinin önünü açmıştır.

Akif İnan; sendikanın kurulduğu tarihe kadar şairdi, düşünce ve kültür adamıydı. Etkili bir hatip, toplumda saygın yeri olan bir sanat adamı ve yazar, toplumsal oluşumlarda pay sahibi bir eylem adamıydı. Toplum onu hep bu yönleriyle tanımıştı. Sendikanın kuruluşuyla birlikte, biz onu, bu özelliklerinin egemen olduğu yeni bir kimlikle, sendikacı Akif İnan kimliği ile tanımaya başladık. Artık şair, düşünce ve kültür adamı Akif İnan, Sıhhiye Meydanında sendikacı gömleği giyerek miting düzenleyip Türkiye'ye hitap eden bir Akif İnan'dı.

Memur sendikacılığının başlangıç döneminde, Akif İnan, sendikalaşma bilincinin güçlendirilmesini temel bir sorun kabul etmiş, konuşmalarında bu husus üzerinde önemle durmuştur. O, bunu, yalnızca kendi sendikası için değil, hangi görüşte olursa olsun bütün memurlar için önemli bir aşama olarak görüyordu. Eğer memurlar güçlerini bir sendika bünyesinde ifade etmeye başlarsa, bunun memur sendikacılığı ve toplumsal hayatımız bakımından önemli sonuçlar doğuracağına inanıyordu. Bunun için yurt içi gezilerinde sürekli olarak memurlara çağrıda bulunuyor ve en kısa zamanda diledikleri bir sendikaya üye olmaları tavsiyesinde bulunuyordu. Bu çağrının, sendikalaşma sürecinin ivme kazanması ve özellikle muhafazakâr kanattaki memurların sendikal hareketlere karşı mesafeli duruşları üzerinde cesaretlendirici etkileri olmuştur.

Akif İnan, Eğitim-Bir'in yeni şubelerinin açılması, konfederasyona bağlı diğer iş kollarındaki sendikaların kurulması ve Anadolu sathına yayılması için konferans ve toplantılar düzenledi. O günlerde, bu türden faaliyetlerin gerçekleştirilmesi hiç de kolay olmuyordu. Konunun maddi boyutu bir yana, sendikal faaliyetler içerisinde görev verilecek insanların bulunmasında da sıkıntılar yaşanıyordu. Akif İnan'ın kişiliğine duyulan saygı, bu kapsamdaki güçlüklerin aşılmasını önemli ölçüde kolaylaştırmıştır.

Düşünce ve sanat adamı Akif İnan'ın, sendikal oluşum ve harekete uygun bir mizacı olduğunu düşünüyorum. Akif İnan, sendikada görev almasından önce de, yazmaktan çok, hitap etmeyi toplumsal iletişimin etkin bir aracı olarak görüyordu. Bu bağlamda bildiğim kadarıyla, yirmili yaşların ortalarından itibaren edebiyat, kültür ve medeniyet odaklı konuşmalar yapmaya başlamış, yurt içinde düzenlenen sayısız toplantı ve konferanslara katılmış deneyimli bir hapti. Sendika çalışmalarında da Akif İnan'ın bu yönünün güçlü bir etkisi vardı. Belki bütün toplantılarda yaptığı konuşmalarda benzer konular üzerinde duruyordu. Fakat dinleyenler üzerinde sanki ilk defa yapılan bir konuşma etkisi bırakıyordu.

Eğitim-Bir'i bir sendika oluşunun ötesinde, bir kültür hareketinin ve sesimizi bütün topluma duyurmanın etkili bir aracı olarak görmüş ve Akif İnan'ın sendikada görev almam için yaptığı teklifi bu düşünce ve ayrıca kendisine duyduğum saygı dolayısıyla kabul etmiştim. O günlerin sosyal ortamında, bir akademisyenin bu camiayı temsil eden bir sendikal oluşum içerisinde aktif bir görev alması bir yana, üye olması bile sakıncalı bir durum gibi algılanıyordu. Nitekim uzun yıllar, Eğitim-Bir ve Konfederasyon olarak Memur-Sen'in en geç örgütlendiği ve girmekte zorlandığı alanların başında üniversite çevresi gelmiştir.

İl dışına Akif Ağabey'le yaptığımız yolculuklarda başlıca sohbet konumuz, edebiyat ve sanat meseleleri ile gittiğimiz şehirde ger-

çekleştireceğimiz faaliyetlerdi. Divan şiirine büyük bir aşinalığı ve hafızasında pek çok şiir vardı. Fırsat düştükçe şiir okur, bazı musiki parçalarını terennüm ederdi. Şehre vardığımızda, düzenlenen toplantının dışında, yerel basın ve iletişim organlarıyla buluşmak, bunlar aracılığı ile sendikanın adını duyurmak en çok önem verdiği husustu.

Akif Ağabey, Sendikanın, kendi kimliği ile yol alması hâlinde güçlü bir sendika olacağını düşünüyor, siyasi oluşum ve sivil toplum örgütleriyle münasebetlerini bu çerçevede sürdürüyordu. Ona göre Sendika, elbette kültür ve düşünce dünyası bakımından yakın olduğu kuruluşlarla işbirliği içinde olabilirdi. Hatta bu durum, toplumsal hayatın bir gereği idi. Ancak, herhangi bir yapı ve oluşumun yan kuruluşuymuş algısına yol açabilecek uygulamalar konusunda son derece dikkatli olunmalıydı. Her yapı kendi görevini icra etmeli, kısaca sendika da “sendika” gibi olmalıydı.

Akif İnan, hiçbir zaman sendikacılığı şahsi bir ikbal aracı olarak görmedi. Esasen onun buna ihtiyacı da yoktu. Sendikanın büyüyüp gelişmesinde, yeni üyelerin katılımında onun ismi güven veren bir referanstı. Bunun için inanmış bir insanın ideal ve samimiyetiyle yürüttüğü faaliyetler, yaptığı görüşme ve konuşmalar etkili oluyordu.

Sendikanın toplumla bağıını kurup sesini duyuracağı, sendikal sorunları ilmi düzeyde ele alacak akademik nitelikli bir dergi çıkarmayı düşünmüştük. O günlerde konuşmalarımız arasında Akif Ağabey sık sık bilim, kültür ve düşünce insanların emeklerinin karşılığını alamadıklarını söylerdi. Söz gelişi hiç ya da ödenmesi gerektiği ölçülerde verilmeyen telif ücreti, düşünen insanlar için başlı başına bir emek sömürsüydü. Dergiyi çıkarmaya karar verince, yazarlara telif ücreti de ödeyeceğimizi duyurduk. Fakat ayrıntısına burada girmeyeceğim, kaynak bulamadığımız için dergiyi çıkaramadık.

Akif Ağabey'in 2000 yılı Ocak ayında vefatından sonraki yıllarda da Memur-Sen, kuruluş döneminin sıkıntılarını adım adım geride bırakarak başarıyla yoluna devam etti ve bugün ülkemizin en büyük sendikası hâline geldi. Kuruluşundan günümüze kadar her kademesindeki birçok fedakâr, idealist, inançlı bir kadronun bu sendikanın temelinde emeği, alın teri ve harcı vardır. Artık toplumsal yapı ve gündemin temel aktörlerinden biridir Memur-Sen. Bu yapının baş mimarı, Akif İnandır. Akif Ağabey'i, hayır, iyilik ve şükranla yâd ediyor, ona Allah'tan rahmet diliyorum.

Mehmet Akif İNAN
Hoca'dan Sohbetler ve Hatıralar

Kemal YAZICI

Mehmet Akif İNAN

Hocadan Sohbetler ve Hatıralar

Kemal YAZICI

Eğitim-Bir-Sen Genel Araştırma ve Dış İlişkiler Sekreteri (1995-1999)

1962 yılında, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde yüksek tahsile başladığımda Hilal mecmuasıyla tanıştım. Yayın ve dağıtım merkezini Denizciler Caddesi'nde aradım ve buldum. Mehmet Akif Hoca da aynı yılda Ankara'ya gelmiş ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne başlamış; bir taraftan da Hilal mecmuasının yayın müdürlüğünü yürütmekte olduğunu öğrendim ve tanıştım. Mehmet Akif Hoca, Mecmuanın yazı işleri, basım ve dağıtımla ilgili tüm işlerini yürütmekteydi. Ayrıca Hilal Yayınları'nın da sahibi olan Salih Özcan adına tercüme ve telif eserler yayınlamaktadır. Arapçadan, Urducadan meşhur âlimlerin (mesela Ebu'l A'lâ el-Mevdudî gibi zatların) eserlerini tercüme yoluyla Türkçeye kazandırmışlardır.

Akif Hoca'yı sık sık ziyaret ederdim piknik tipi pratik hazırlanmış öğle yemeklerini bazen beraber yerdik. Ziyaretlerim sıklaştıkça samimiyetimiz de arttı. İlahiyat Fakültesindeki arkadaşlarımı dergiye abone yapmam için bana makbuz verdiler, abone şartları hakkında bilgilendirdiler. Ben de yıllar ilerledikçe, birçok arkadaşı abone yaptım.

***

1965 -1969 yılları arasında Akif Hoca, Türk Ocağı Merkezi İdare Müdürlüğü yaptı. O yıllarda da onunla beraberliğimiz devam etti. Türk Ocağı, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Mümtaz Turhan gibi bilim adamı ve siyasetçilerin uğrak yeri idi. Türk Ocağında, yabancı dil kursları, hitabet kursları gibi faaliyetlerin yanında Türk Ocağı ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin konferans salonlarında, Necip Fazıl ve (Türkiye'de üniversite kızlarına ilk başörtüsü çıkırını açan) Şule Yüksel Şenler hanımın konferansları gibi konferansları da Mehmet Akif Hoca düzenlerdi. Bizler de bu konuda kendisine yardımcı olurduk. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin o yıllardaki dekanı Prof. Emin Bilgiç idi. İslami faaliyetler kapsamındaki konferanslara fırsat verirdi ve kolaylık gösterirdi. Bu itibarla Necip Fazıl'ın birkaç konferansını Ankaralılar, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin konferans salonunda dinleme fırsatı bulmuşlardı.

Necip Fazıl'ın Ankara'daki, birisi Türk Ocağında, birisi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi konferans salonunda, birisi de Demirtepe sinemasında düzenlenen izdihamlı konferanslarını hiç unutamam.

***

Yıllar birbirini kovaladı, Akif Hoca, Edebiyat öğretmeni olarak Uşak İmam Hatip Lisesi'ne atandı. İki yıl görev yaptığı bu ilk görev yerinde Sevim Hanım ile evlendi. Ardından üç yıl kadar Gazi Eğitim Enstitüsünde öğretmenlik yaptı. Ecevit'in başbakanlığı döneminde oradan Ankara Lisesi'ne sürgün olarak atandı. Ankara Lisesi'nde iki

yıl görev yaptıktan sonra Ankara Fen Lisesi'ne tayin oldu ve ölüm tarihi olan 6 Ocak 2000 tarihine kadar burada görev yaptı.

***

14 Şubat 1992'de Eğitimciler Birliği Sendikası'nı kurduk. Sendika merkezi olarak kısa bir süre Hak-İş Genel Merkezi'ndeki bir oda kullanıldı. Daha sonra Şehit Adem Yavuz Sokağa taşındık. Mart 1994'te de Sıhhiye'de, Abdi İpekçi Parkı'nın karşısında, Ambarlar Yolu Caddesi'nde Beyazsaray Apartmanı No: 10/27 adresine taşındık. Mehmet Akif Hoca vefat ettiğinde sendika bu adreste idi. Mehmet Akif Hoca, 1995'te diğer iş kollarında birkaç sendika daha kurularak Memur-Sen Konfederasyonu'nu kurdu, teşkilatlandırdı.

***

Sendika vesilesiyle Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen kimselerle akrabalık, hemşerilik vb. vesilelerle değişiklik bir yakınlık kurardım. Örneğin, Urfa'ya yakın bir şehirden birisiyle görüşsem, "Ben Şanlıurfa'dan evliyim, sizin bölge olduğundan, kabul edersiniz enişteniz olurum." derdim. Ege bölgesinden birisi ile tanışsam bir şekilde uzak yakın bir arkadaşlık ilişkisi kurardım.

Akif Hoca, "Yahu Kemal Hoca, Kenyalı birisiyle tanışsa mutlaka bir akrabalık ilişkisi kurar" derdi. Ben de hemen cevabı yapıştırdım: "Hocam Allah (c.c) 'İnnemel Mü'minûne ihvetün / Mü'minler kardestir' buyurmamış mı?". Bunun üzerine Mehmet Akif Hoca, "İşte gördünüz mü?" diye elini sallardı.

***

Mehmet Akif Hoca, sendikal faaliyetlerde işi ağırdan alanlara, bu işi ikinci, üçüncü derecede iş sayanlara çok kızardı, onları tatlı sert biçimde ikaz ederdi. Onlar gittikten sonra biz baş başa kalınca, benim kimi küçük sayılabilecek hatalarımı yakalar, büyük hata imiş gibi beni biraz sertçe azarlardı. Sakinleşince bana, "Kemal Hocam, ne

yapayım nazım sana geçiyor, beni terk etmeyeceğini, bana kırılmayacağını biliyorum. Biraz kızarak da olsa öfkemi sana döküyorum. Onlara böyle kızacak olsam beni terk ederler ve beni yalnız bırakırlar. Bu hımbıl Müslümanlarla çalışmak benim neşemi kaçırıyor.” derdi

***

Akif İnan Hoca, “Bizim sendikalarımız, sadece para pul peşinde koşar, çeşitli sosyal ve ekonomik haklar elde etmek için çalışırsa diğer sendikalar ile bir farkımız kalmaz. Sendika merkezlerini hizmet içi eğitim merkezleri haline getirmeliyiz. Sendikalarımız kendi bakanlıklarıyla ilgili fikirler, teklifler ve projeler üretmeli. Partiler üstü konumumuzu korumaya da azami dikkat etmeliyiz.” derdi.

***

Akif Hoca, bütün Müslümanların dertlerini dert edinmişti, adeta dert küpüydü. Yalnızca Türkiye çapında değil İslam coğrafyasındaki bütün Müslümanların tembellik ve aralarındaki iç çekişmeler yüzünden Haçlıların bir nevi esaretinde yaşadıklarını söylerdi. Yeryüzündeki petrol dâhil en kıymetli madenlerin dörtte üçü İslam coğrafyasında üretildiği halde kendi madenlerimizi ne zaman kendimiz işler hale getireceğiz, diye yakınırdı.

***

1970’lerde Yeni Devir gazetesi yayın hayatına başladığında 13 yıl Akif Reha mahlasıyla köşe yazarlığı yaptı. Galiba gazetenin yayın hayatı sona erdiği için olacak, yazılarını her yıl bir cilt olacak şekilde arşivlemişti. Yayına hazırlanmasını çok istiyordu fakat toplumun ve sendikanın işlerinden dolayı bir türlü vakit ayıramadı. Eli kalem tutan birkaç talebesine bazı dosyalarını yayına hazırlamak üzere emanet verdiğini biliyorum. Fakat hepsini geri aldığını hatırlamıyorum.

*

Kendisine yaklaşan insanları bir psikolog gibi derinlemesine inceler, olumsuz yanlarını incitmeden açıktan söyler, ya da tatlı sert biçimde incitmeden eleştirir, nasihate muhtaç olanları uyarır, incineceklerini hissedince onların gönlünü alırdı.

***

Kendi sahası olan edebiyat alanındaki şair ve yazarlardan takdire layık olanları -ideolojik amaçlı da olsalar- sanat yönünden takdir ederdi. Hatta takdire layık şiirlerinden okuyarak örneklendirirdi.

***

Akif Hoca ikram etmeyi seven bir insandı. İkramları baştan savma olmazdı. “Vurduğunu devir, yedirdiğini doyur” atasözünün tecellisi onda görülürdü.

***

Sendikamızda ara sıra arkadaşlarımıza yemek ikram ederken malzeme listesi yapar, aldırır. Bazı yemekleri kendi eliyle pişirir, gençlere yemek yaparak bu konularda örnek olurdu.

***

Akif Hoca üniversiteli gençlerin ihtisaslaşmasına çok önem verir, üniversitelerde doktora yapmak ve oralara yerleşip kadro almaları için sıkı tembihatlarda bulunurdu. Hatta mühendis ve tabip adayları ile sosyal bilim dallarında tahsil gören gençlerle sohbet ederken evlerindeki kitap türlerini sorardı. Tefsir, hadis ve fıkıh gibi dini ihtisas alanlarında bulunması gereken kitaplar olduğunu öğrenince onlara şöyle uyarılarda bulunurdu:

“Evlatlarım dinimizi ana hatları ve temel esaslarıyla öğrenmek bütün Müslümanlara farzdır. Kitaplığınızda ilmihal kitapları başta olmak üzere peygamberimizi anlatan ve tanıtan ana kaynakların bulunması yeterlidir. Esas olan kendi alanınızda derinleşmek ve genişlemek

için çaba sarf etmelisiniz. Bunun içinde öncelikle kendi alanınızdaki bilgi birikimini artırmalısınız. Planlı, düzenli ve devamlı çalışmaya alışın. Dini alanda bilgilenmek için o alanın uzmanlarına müracaat edersiniz. Ama fakültelerde kalmak ve yükselmek için bütün imkânlarınızı seferber etmelisiniz.” diye samimi ve ciddi biçimde yönlendirmeye çalışır; ele aldığı gençleri yakın takibe alırdı.

***

Akif Hoca sendikada çığ köfte ziyareti verecekti. Malzemeyi hazırladı. Yoğurmaya başladı. Biraz yoruldu. “Hocam Urfalıların 30 küsur yıllık eniştisiyim, ben devam edeyim mi?” dedim. “Hayali devam et” deyince yoğuracak elimi yumruk yapıp çığ köfte hamuruna birkaç kez vurdum. Sonra avucumla yoğurmaya başlayacakken hoca sert bir tavırla, “Kemal Hoca yumrukla çığ köfte yoğurmasını kimden öğrendin?” diyerek bana bıraktırdı. Kendisi kaldığı yerden devam ederek yoğurdu ve servise hazırladı. Bir yerde çığ köfte sohbeti açılınca, “Kemal hoca çığ köfteyi yumrukla yoğuruyor” diyerek hadiseyi bir menkıbe şekline dönüştürdü.

***

Akif Hoca, yine bizim ve diğer bazı arkadaşlarımızın beceriksiz ve komik hallerini tespit ettiğiinde, toplu halde bulunduğumuz yerlerde bu hallerimizi abartılı biçimde anlatarak menkıbeye dönüştürür, hiciv eder gibi anlatır, hepimizi güldürürdü. Akif Hoca, sevdikleri ile bu şekilde anlaşırdı.

***

Akif Hoca, ölümünden 6 ay önce akciğer kanserinden Gazi Hastanesinde tedavi görmeye başladı. Bir aydan fazla hastanede yatarak tedavi gördü. Daha sonra Seyranbağları’ndaki evinde tedavisine devam edildi. Yakın dost ve arkadaşları ile kardeşleri tedavi esnasında onu yalnız bırakmıyorduk. Nöbetle gece gündüz refakat ediyorduk. O hasta halinde kurmuş olduğu konfederasyon ve bağlı sendikala-

rın faaliyetlerini takip ediyordu. Ayda birkaç kez sendika merkezine birkaç saatliğine de olsa uğramayı ihmal etmiyordu. Her hafta hastaneye kontrole gider, dönerken yine birkaç saat de olsa sendikaya uğrar, çalışmaları ve gelişmeleri takip ederdi. Geceleri bir kişi yanında kalır, hizmetini görür, kendisine yardımcı olur, misafirlerine ikram ederdik. Sendikaların genel kurullarından birkaç gün önce eski yönetim kurulu üyelerini çağırır, onlarla istişare eder, nasıl iş ve görev bölümü yapacaklarına dair talimatlar verirdi.

***

Akif Hoca kibar ve zarif giyinenleri takdir eder diğer dost ve arkadaşlarına da bu konuda tavsiyelerde bulunurdu.

Hastalığında benim refakatçi olarak kendisine hizmet ettiğim bir gün, çoraplarımın rengi elbiselerime uygun değildi. Beni böyle görünce “Kemal hoca çoraplarını da elbiselerine uyduruver” diye uyarıda bulundu.

***

Sendika faaliyetlerini yürütürken arabamızla okullara üye kaydı yapmaya ve sendikayı tanıtmaya giderdik. Bir defasında bana şöyle bir uyarıda bulundu:

“Kemal Hoca senin her tarafından İslam kokuyor. İslam içine dışına yansımış. Sen okullara gitme, üye kaydını diğer arkadaşlar yapsın. Gittiğin yerlerde sen İslam’ı anlatmadan duramazsın, rengimizi açıklarsın. Zaten adımız dinci-imancı’ya çıkmış. Diğer kesimlerden sendikamıza üye olmak istemezler.”

***

1996 yılında Belçika’ya, fahri din görevlisi olarak gideceğim sırada Akif Hoca’nın bana tavsiyelerini rica ettim ve bana şöyle buyurdu:

“Ankara’da hangi dozda konuşuyorsan orada da o dozda konuş.

Orada, olduğundan başka gözükme. Resulullah'ın örnek hayatını anlat. Tevhid inancını açıkla. Oradaki fanatiklere benzeme. İslam'ın ahlak ilkelerini anlat. Sahabe efendilerimizin örnek hayatını tanıt. Ehl-i sünnet görüşlerini ve inançları anlat” diye tavsiyelerde bulundu.

Hatta kendi yazısıyla dokuz maddelik bir tavsiye mektubu yazdı ve bana verdi. Maalesef tavsiye mektubunu bulamadım.

***

Akif Hoca'nın bir sohbetinde “Biz iman neşriyatında Üstad Bediüzzaman Hazretleri'nin, Kur'an neşriyatında Üstad Süleyman Hilmi Tunahan Hazretleri'nin, fikirler neşriyatında ise Üstad Necip Fazıl Hazretleri'nin bostanlarından gıdalandık. Neşv ü nema bulduk. Bizden sonraki nesillerde gevşeklik, pasiflik ve yamukluk olursa bunların bütün veballerinin bizim kuşağımıza ait olduğunu her zaman idrak etmeliyiz ve ona göre hizmet vermeliyiz” diye vasiyeti vardı.

***

Rabbimden rahmet niyaz ediyorum.

Mehmet Akif İNAN'dan Çizgiler

Erbay KÜCET

Mehmet Akif İNAN'dan Çizgiler

Erbay KÜCET

Eğitim-Bir-Sen Genel Yönetim Kurulu Üyesi (1995-1999)

1976'nın soğuk bir Ankara akşamında Gazi Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü öğrencilerine kürsüden Güneydoğu aksanı tok sesli, karakteriyle ders anlatan, entelektüel yazılarıyla Yenidevir gazetesinde Çizgiler köşesinden fikrî, edebî ve sanat yazıları kaleme alan M. Âkif İnan'dı.

O'nu üniversite yıllarında tanıma bahtiyarlığına kavuşanlardandım. Hayatımın onu tanıdıktan sonraki dönemlerinde tavır, duruş ve ilke adına ne kazanımlarım olduysa hocamın etkisidir. Onunla her konuşmamda heybetli duruşuna hayranlığımdan sevgim ve saygım bir kat daha artardı.

Necip Fazıl Kısakürek üstadımızın yanında bulunarak onun fikrî ve sanatsal damarından yararlanmış Âkif İnan'ı karşımızda ders anlatırken bulmak hem mutluluk hem de heyecan veriyordu. İlk gördüğüm gün tavrı ve duruşu ile beni câzibesi altına almıştı. Öğrenci öğretmen ilişkilerimiz esnasında unutulmayan günlerimiz elbette olmuştur. Ancak merhum ile sendikal birlikteliğimizden anılarımız daha çoktur. Bir de birlikte yayın kurulu üyeliği yaptığımız Gençlik Dergisi'ndeki yayın kurulu toplantılarındaki görüşmelerimiz esnasında yaptığımız özel sohbetlerle daha samimi olmuştuk

Âkif İnan ile Ankara Kızılay Selanik Caddesindeki Mavera Dergisi bürosunda da sıklıkla bir araya gelir orada edebiyat ve sanat sohbetlerinde bulunurduk.

“Gel denize yaslan yalnız denize

Sırrını denizler taşır insanın”

dizeleriyle kuram ve eylem bütünlüğü açısından ilkeli bir duruşa sahip, toplumun önünde giden, yaşadığı toplumun trajedisini şair duyarlılığı ile derinden hisseden Âkif İnan, her türlü yazı ve eylemleri ile uygarlığımızın evrensel değer ve ilkelerini hayata geçirme çabası içinde olmuştur.

Âkif İnan'ın mücadelesinin hiç şüphesiz en önemli yönlerinden biri de sivil toplum örgütlerindeki aktif rolüdür.

O, şiirini ve sesini yerli düşüncenin fikrî imkânlarıyla ve özgün bir duruşla destekledi, tanımladı. Onun yaptıkları ve yazdıklarının üzerinde çok ciddi bir biçimde düşünülmesi gereken önem ve önceliğe sahip hususlar olduğuna inanmamız gerekir.

Babacan tavrı, çelebi mizacı, yer yer Güneydoğu aksanını da içeren tok sesli konuşma üslûbuyla güçlü bir hatip olan Âkif İnan'ın en göze batan özelliği bir ideal adamı oluşudur. Uzun yıllar bağlılık ve birliktelik tesis ettiği Necip Fazıl ekseninde, hayatının bütün safhalarında o idealin mücadelesini sürdürmüş, kendisinden sonra gelecek olanlar için bir mücadele adamı kimliğiyle örnek olmuştur.

Ülkenin en hareketli günlerinde hak, hukuk ve halktan yana önemli işlemlerle sendikal çalışmasını sürdüren Âkif İnan'ın en baskın özelliği şairliğidir elbette.

Güdümlü şiire prim vermeden kendine ait kulvarda yürüyerek,

'Akşamın Kılıçları' şiirinde

"Toprağın altına yürüsem bir gün / Kurtulsam aklımın işkencesinden"

derken, 'Şafak' şiirinde ise

"Kim demiş her şeyin bitişi ölüm / Destanlar yazılır mezarımızdan" dizeleriyle kendisine bir nevi cevap vermektedir.

'Umut Gazeli'nde ise *"Bir zırha büründüm bu çağa karşı"* diyen Âkif İnan, insan olmanın yollarını tıkayan, insanlık haysiyetini ayaklar altına alan; zulmün, işkencenin, sömürünün, yoksulluk ve sefaletin zirvede olduğu çağda, aydınlatma araçlarının artmasıyla insan kişiliğine yaydığı karanlığın şiddetinin de arttığını ifade ediyordu.

Âkif İnan, şiir kitapları ile fikir eserleri ile, yazıları ile ve kurucusu olduğu sivil toplum kuruluşu ile kozasını ördü. Öğretmen olarak çok sayıda talebe yetiştirdi. Az ve öz yazdı. Duygu ve lirizm değil, düşünce ve tefekkür şiirinin özünü teşkil etti. Bütün heyecanlarını hemşerisi şair Nabi gibi hikmete büründürmeye çalıştı.

"En iyi anlatış artık susmaktır."

"Her eylem yeniden diriltir beni."

dizeleriyle seslenen Âkif İnan, 1960'tan beri başta Türk Ocağı çevresi olmak üzere bir çok edebiyat ve sanat çevresinde bulunmuştur. Âkif İnan'ın, Türk Ocağında yüklendiği görevinden ötürü Hamdullah Suphi, Osman Turan, Emin Bilgiç ve Arif Nihat Asya gibi isimlerle olan hatıraları bir dönemin kavranması bakımından önem arz etmektedir.

Merhum, istikâmet sahibi idi. Doğru bildiğini işler, doğru olanı söyler ve doğru yolda yürünmesi için asabiyet gösterirdi.

Sözünü sakınmayan insanlardandı. Ne var ki, sözünü sakınmamak çoğu insanı kabalığa iterken, Akif Hoca nezaketi asla elden bırakmazdı.

Demokrasinin, sivil toplumun, sendikal hareketin gereğini biliyor, sadece bu kurumların güçlenmesi değil, ülke sorunlarına yönelik gündem oluşturmasını, ağırlığını hissettirmesini de savunuyordu.

Gerekirse siyaset kültürünü eleştirerek, sendikalar gibi partilerin de güç birliği ve diyalog içerisinde olmasını savunuyordu.

Demokratikleşme ve insan hakları konusu merhum Âkif Bey'in en çok vurgu yaptığı konuların başında geliyordu. Düşünsel plandaki tezlerini bir sivil toplum hareketi olan sendikacılıkta hayata geçirebileceğine, yani düşünce planından eylem ve etkinliğe geçmenin gerekliliğine de inanıyordu.

Ulusal sorunların sivil toplum örgütlerince sahiplenmesini çok önemsiyordu. Bu anlamda düzenlenen toplantılarda, bir toplum için adaletin önemini vurguluyor, kin ve düşmanlık üretenlerin kârlı çıkmayacaklarının, hoşgörüden, iyiden ve güzelden, doğrudan, hakkaniyetten, insaniyetten ve mertlikten yana olmanın altını çiziyordu.

Âkif İnan, arkasında fazla bir şiir ve yazı birikimi bırakmadan bu dünyadan ayrıldı. Zaten şiiri nadir ele geçen bir kıvam noktası olarak gördüğünden mutmaindi.

'Zaman' şiirinde

"Büyük rüyalarla geçmişse ömür, / Hiç yanmam ölümün her çeşidine"

diyen Âkif İnan'a göre ancak *"Rahmetle anılmak ebediyettir."*

Saniyorum sevenleri ve dostları, ona bol bol "rahmet bulutu" gönderiyordur. Yazımı onun herkesi yakasından tutup sarsacağına inarak söylediği şu beytiyle bitiriyorum.

"Zikriyle, şükriyle, fikriyle sen ey

Önüme serilmiş sonsuza karşı" (Doğrul Bana-Tenha Sözler)

Büyük Doğu'nun Hırçın Çocuğu

Bilal BALDEMİR

Büyük Doğu'nun Hırçın Çocuğu

Bilal BALDEMİR

Eğitim-Bir-Sen Genel Mevzuat Sekreteri, (1995-1999)
Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri, (1999-2000)
Eğitim-Bir-Sen Genel Başkan Vekili (2000-2000)

Çeşme parmağından içer suyunu

Ölümsüz çağrının savaşıları

Elin erişince kısır koyundan

Kâseler dolusu sütler süzölür

Ülkeler kapısı bir bir açılır

Kazmalar inince kaya üstüne

Gözlerin uyur da kalbin uyumaz

Sevgili gönlünden çıkmıyor diye”

(Olağanüstüler) Mart 92

Mehmet Akif İnan ile tanıştırlmam, yılını tam hatırlayamadığım seksenli yılların ilk yarısına denk gelir. Aynı zamanda hemşerim de olan, ismini çok duyup kendini az tanıdığım dindar bir fikir adamı ve şair-yazar...

Mehmet Akif İnan, ses tonu, bilgisi, hatta tebessümüyle bile çok farklı ve etkileyici bir insandı. Sohbetlerine ara sıra katıldığım Mehmet Akif İnan'la olan ilişkimiz, birlikte çalışmaya başladığımız 92 Mart'ında mesai arkadaşlığına dönüşecekti.

Sendika ve sendikacılıkla tanışmam “Bilal’ciğim biz bir grup arkadaş sendika kurduk, tüm eğitim çalışanları üye olabiliyor, sen de öğretmensin, yarın şu adrese, yanıma gel.” demesiyle başlar. Ertesi gün elime verilen adresteki küçük bir oda ve salondan ibaret mekânda, masasının başında elinde sigarasıyla bana “Hoş geldin Bilal Hoca” diyen Mehmet Akif İnan, aslında benim için bir hoca olmuştu. Babacan bir tavırla hoş bir şekilde karşılanmaktan çok memnun olmuştum. Seksenlerde başlayıp 92'nin Mart'ında dostluğa dönüşecek ilişkimiz süresince hayattaki en önemli hocalarımdan biridir Mehmet Akif İnan.

O gün sendikacılık ve gerekliliği üzerine epeyce sohbet etmiş ve sonrasında bu küçük mekân benim işimden sonra her gün uğradığım ikinci adresim olmuştu. Kısa sürede genel teşkilatlanma sekreter yardımcısı, yani merkez yöneticisi olmuştum. Sendika toplantıları için gittiği birçok yere ya beni kendisi götürür ya da ben peşine takılır giderdim. Memleket memleket, okul okul gezerdik.

Sendika çalışmalarına dair heyecanımı, idealizmimi Akif abiye borçlu olduğumu özellikle belirtmeliyim. Bir düşünceye ve ideale sahip olmak; onu yaşatabilmek, olgunlaştırabilmek ve yayabilmek anlamına gelmiyor. Tüm bunları yapabilmek için tavır, yaşayışı, temsil kabiliyeti gibi çok farklı özellikleri olmalı insanın. Diliyle, eli; özüyle sözü bir olmalı. Akif abi böyle bir insandı. Onun, çalıştığı kurumlarda sevilen, saygıyla anılan bir öğretmen olmasının temelinde de bu vardı. Özü ve sözü bir olmak. Gerek Ankara Fen Lisesi'ndeki

gerekse diğer okullardaki sonradan tanışma şansım olan birçok öğrencisi, onun iyi bir öğretmen olmasının yanı sıra duruşu, düşünceleri ve davranışlarıyla kendisine hayran olduklarını söylerlerdi. Bu öğrencilerinin büyük bir kısmı, siyasi olarak Akif abiyle çok farklı düşüncelere sahip olmalarına karşın, evrensel manada yapıcı, demokrat, vatansever, adil ve her fikre saygılı yaklaşımından dolayı onu sever ve sayarlardı.

Bilal Bize Bağırıyor

Merkez yöneticilerimizden birinin beni Akif abiye şikâyet etmesi henüz merkez yöneticisi olmadığım zamanlara ait bir hatıradır. “Bilal bize bağırıp çağırıyor” şikâyetiyle gelen arkadaşa sebebini sormuş ve aldığı “Bize neden gelmiyorsunuz, bir sürü iş var, sizler neden gelip çalışmıyorsunuz? diye hesap soruyor.” cevabı üzerine “İyi yapıyor.” demiş. “Siz bir de asil üyeler olacaksınız, gelmiyorsunuz, çalışmıyorsunuz. Sizin işinizi de Bilal yapıyor.”

Gözlemciliği ve hakkaniyeti takdire şayandı. Sendika için çok çalışırdı. Sendikada çalışmak hepimiz için ikinci bir uğraş ve Akif abi bu mesaiyi yük gibi görenlere tepkisini göstermişti. Oysa yapılacak çok iş vardı ve Akif abi ile birlikte gece gündüz birlikte çalıştığımız birçok günümüz olmuştu. Yönetim Kurulu toplantı gündemlerini bile birlikte hazırladığımız olmuştur. Bir gün yönetim kurulu toplantısında “İleride beni Milli Eğitim Bakanı olarak görmenizden ziyade Türkiye’nin en büyük sendikasının genel başkanı olarak görmenizi tercih ederim.” demişti.

Canla başla çalıştığı sendikamızda arada mutfığa girdiği ve yemekler hazırladığı da olurdu. Özellikle çiğ köfteleriyle birlikte mücverlerinin de tadı hala damağımdadır. Genelde okul çıkışı sendikaya aç gider ve ne bulursak yerdik. Akif abi, yemek yapmayı da ikramda bulunmayı da çok severdi. Onun bu özelliğinden çok yararlandığımızı söyleyebilirim.

Yeter ki dinime Küfretmesin...

Akif abinin en önemli özelliklerinden biri de öngörülerinin ve sezgilerinin çok güçlü olmasıydı. Adeta aklınızdan geçeni okurdu. Söylediklerinin, içinizden geçen cümleler olduğunu işitmek, duygu ve

düşüncelerinize tercüman olduğunu görmek, hayranlık duygusu uyandırırdu insanda.

Yalnızca öz kardeşlerinin değil, kendisiyle kişisel bağ kuran herkesin ağabeyiydi. Babacan tavırla yaklaşan paylaşımcı, destekleyici, özverili yapıdaydı. Kanatları oldukça geniş bir fikir adamıydı. Beni şaşırtan çok önemli şeylerden biri de farklı farklı siyasi parti temsilcilerinin fikir alış verişine gelmeleriydi. Her ne kadar siyasette aktif rolü olmasa da çizgisi, düşünce yapısı belliydi. “Her fikre saygım vardır, yeter ki kişi dinime küfretmesin ve vatan haini olmasın.” dediğinde, bu fikir alış verişlerine anlam vermiştim. Demek ki farklı kesimler de düşüncelerindeki samimiyeti ve paylaşımcılığını biliyor ve ona güveniyorlardı.

Hiçbir Siyasi Partinin Güdümünde Değiliz ve Olmamalıyız

Eğitim-Bir-Sen, Akif abinin ismiyle duyulan ve zaman içinde güç haline dönüşen bir kuruluştur. Üye yapısı, maddi imkânları ve siyasi desteği yoktu. Sonrasında kurulan Memur Sen Konfederasyonu da aynı anlayışa sahiptir. Herkesin kendini daha rahat hissedeceği, fikirlerini söyleyebileceği sendikaların olması gerektiğini savunurdu. Bizlere, yani kendi yönetim kurullarına da sürekli şunu söylerdi: “Biz Eğitim-Bir-Sen olarak, hiçbir siyasi partinin güdümünde değiliz, olmamalıyız. Üreteceğiniz çözüm önerileri hangi siyasi düşünce iktidar olursa olsun uygulanabilir nitelikte olmalıdır.”

Refah Partisi'nin yandaş kuruluşlarının imza atıp kamuoyuyla paylaştığı bir metinde kardeş kuruluşlar listesinde Eğitim-Bir-Sen ismini görünce çok kızmıştı. Sayın Necmettin Erbakan ile yaptığı görüşmede bu konuyu ve konudan duyduğu rahatsızlığı dile getirdiğinin canlı tanığıyım.

Dindarlığı, milliyetçiliği, muhafazakârlığı, demokratlığı, vatanperverliğinin yanı sıra en önemli özelliği her fikirden insanın saygı duyduğu, siyaset üstü entelektüel kişiliğe sahip olmasıdır. Siyasetçi

olmak yerine, Türkiye Cumhuriyeti'nin başta eğitim olmak üzere mevcut sorunlarına köklü, uygulanabilir çözümler üreten fikir adamı olmayı hep tercih etmiştir.

Akif abi, yalnızca ülkesinin sorunlarıyla değil dünyadaki bütün İslam coğrafyasının dertleriyle yanıp tutuşan biriydi. İslam dünyasının dağınıklığının ve iç kavgalarının en büyük sebebinin tembellik ve cahillik olduğunu söylerdi. 'Tembellik ve cahillik, Müslümanları, Haçlı ve Siyonist esaretinde yaşamaya mahkûm ediyor', derdi.

1 Mayıs

1 Mayıs kutlamasıyla ilgili 90'lı yılların sonunda yaşadığımız olay, onun birleştirici ve bütünleştirici özelliğini gösteren örnek olaylardan biridir. Eğitim-Bir-Sen'de Genel Teşkilatlanma Sekreteri olduğum dönemdi. İşçi konfederasyonları Hak-İş, Türk-İş ve Disk, yıllar sonra 1 Mayıs'ı birlikte kutlama kararı almışlar, fakat her nedense 1 Mayıs yaklaştığı sıralarda bu karardan vazgeçmişlerdi. Akif abi dönemin konfederasyon başkanları Necati Çelik, Bayram Meral ve Rıdvan Budak ile görüştü. Görüşmelerin nasıl geçtiğini ve sonucunu merak ediyorduk. İlk fırsatta kendisine sordum. Görüşmelerinin iyi geçtiğini ve olumlu yanıt aldığını söyledi ve o yıl 1 Mayıs, tüm konfederasyonların katılımıyla kutlandı. Memur-Sen olarak biz de destek vermiş ve ülkemizde bir konu üzerinde farklı kesimlerin ortak hareket edebileceğini göstermiştik.

En Büyük Üzüntüsü

Bir entelektüelin en büyük kazancı, kitaplarının varlığı; en büyük kaybı da yine kitaplarının yokluğudur. Akif abinin de en büyük üzüntüsü ve şikâyeti kitaplarıyla fazla ilgilenememekten kaynaklanıyordu. Kitap yazmaya sendikal yoğunluk nedeniyle yeterince vakit ayıramamaktan sıkça şikâyet ederdi. Haklıydı, zira topluma mâl olmuş şair, yazar, fikir adamı Mehmet Akif İnan'ın yeni eserlerini bekleyen binlerce insan vardı. Ancak sendikacı elbisesini de beğenmişti. Büyük Doğu'nun hırçın çocuğu, adeta genç delikanlı dönemini tekrar yaşıyordu. İl il gezmiyorsa onu ya meydanlarda ya konferanslarda ya da odasında yazı yazarken görürdünüz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın “Durmak yok yola devam” sözünü sanki çok önceleri işitmişçesine bu ülke için hiç durmadı. 2000'in 6 Ocak'ında kaybettiğimiz büyük düşünce adamı Mehmet Akif İnan, benim için Akif abi, ömrünün sonuna kadar yola devam dedi.

Rabbim rahmet eyleye...

**Farklı Bir Sendikacı:
Mehmet Akif İNAN**

Refik ÖKSÜZ

Farklı Bir Sendikacı: Mehmet Akif İNAN

Refik ÖKSÜZ

Eğitim-Bir-Sen Genel Araştırma ve Dış İlişkiler Sekreteri (1998-1999)
Eğitim-Bir-Sen Genel Mali Sekreteri (1999-2000)

Kurucu Genel Başkanımız Merhum Mehmet Akif İnan hocama Allah'tan rahmet diler, mekânının cennet olması dualarımla onun sendikacılık anlayışı ile ilgili görüşlerimi ifade etmek isterim.

Mehmet Akif İnan bir dava adamıydı. Düşünce ve yazılarıyla ülkemizin sanat, düşünce ve edebiyat tarihine çok önemli katkıları hissedilen ve bundan sonra da hissedilecek olan biriydi. Onunla çalışan herkesin çok iyi bildiği gibi mütevazı, dürüst, idealist, vizyonu ve misyonu ile insanları etkileyen bir şahsiyete sahipti. Yol göstericiliği ve öğreticiliği ile bir “Hoca”, merhameti, şefkati ve nazikliği ile ise bir “Ağabey” gibiydi. Bu nedenle yaşça ondan bir hayli küçük olmamıza rağmen kendisine bazen “Hocam” bazen de “Ağabey” diye hitap ederdik. Birlikte çalışma imkânı bulduğum 1990'lı yıllardan

bu güne kadar uzun bir zaman geçmiş olmasına rağmen onun bana “Refik can” diye hitabını hiçbir zaman unutmadım ve unutmaya-
cağım.

Mehmet Akif İnan Hocam, yazı, şiir ve diğer alanlardaki etkinliklerle Ülkemizin düşünce hayatına önemli katkılar sağlamıştır. Ancak o, verimliliğinin en üst seviyelerde olduğu yıllarda “Erdemliler Hareketi” olarak gördüğü ve nitelediği “Sendikal Mücadeleyi” çok daha fazla önemsemiş ve bu alanda faaliyette bulunmayı “Türkiye’nin geleceğinin inşa edilmesinde” katkıları olacak bir yol olarak görmüştür.

Mehmet Akif İnan, henüz kanuni bir düzenleme yokken ve pek çok kişinin ağzına almaktan bile korktuğu yıllarda, memur sendikacılığı alanında çalışma yapacaklar arasında en ön safta yer almış, 1992 yılında Eğitim-Bir’i kurmuş ve sendikal mücadeleye başlamıştır. O, farklı iş kollarında faaliyette bulunacak olan sendikaların kurulmasına da öncülük ederek 1995 yılında bu sendikaları Memur-Sen çatısı altında toplamıştır.

Memur-Sen’in vizyonunu ve misyonunu ise: “*Sendikal mücadelemiz, Türkiye’nin geleceğini yeniden inşa etmek adına ‘Erdemliler Hareketidir’*” cümlesiyle ifade etmiştir.

Akif Hocam ve diğer çalışma arkadaşlarımızla ‘Memur-Sen’in ülkemizin çalışma hayatında etkin bir yere sahip olabilmesi için 1990’lı yılların ekonomik, sosyal ve siyasal şartları altında önemli çalışmalar yaptığımızı düşünüyorum. Hem Eğitim-Bir-Sen hem de Memur-Sen Konfederasyonumuzda AR-GE, Eğitim ve Genel Mali İşler Başkanlığı gibi farklı görevler yaptım. Sizlere aktaracağım anılar o zamanlardan hatırımda kalanlar olacaktır. Akif Hocam’a atfen ifade edeceğim tırnak içindeki sözler mana bakımından ona, kelimeler açısından bana aittir. Hocam ve diğer sendikacı arkadaşlarımız ile yaptığımız çalışmaların üzerinden 20 yılı aşkın bir zaman geçmiş durumda. Bu nedenle eksik hatırladığım hususlar için herkesin affına sığıyorum.

Akif Hocamın Sendika konusundaki düşüncelerini ve sendikacılık anlayışını birlikte yaptığımız çalışmalardaki hatıralarım ve onun sözleri ile ifade etmeye çalışacağım.

Bilindiği üzere sendika denildiğinde ilk anlaşılan husus, çalışanların daha iyi şartlarda daha yüksek ücret almasını ve elde ettiği kazanımları korumasını sağlamak üzere “Emekçi olarak” nitelenen tüm çalışanların bir araya gelerek örgütlendiği kurumsal yapı olmasıdır. Akif Hocam da sendikal örgütlenmeyi; kamu görevi yapan memur statüsündeki çalışanların sendika çatısı altında örgütlenmesi ve bu sayede legal anlamda çalışma şartları, özlük hakları ve ekonomik yetersizlikleriyle ilgili görüşlerini, işveren konumundaki Devlet nezdinde daha etkin bir şekilde dile getirmesi için vazgeçilmez olarak görmüştür.

O, tüm platformlarda olduğu gibi, yazılı ve görsel medyada memurların sendikalaşması konusunda görüşlerini ifade ederken: *“Anayasamızda çalışanların sendikal anlamda örgütlenmesini yasaklayan bir madde bulunmamaktadır. Sadece memur statüsünde çalışanların örgütlenmesinde kolaylık sağlayacak bir çerçeve kanuna ihtiyacımız vardır. Bu kanun memurlarımızın işverenle toplu iş sözleşmesi yapmasının yolunu açacak bir nitelikte olması gerekmektedir. Sendika demek ‘Toplu Sözleşme ve Grev Hakkı’ demektir. ‘Toplu görüşmeyi içeren bir kanun düzenlemesi sendikaları birer dernek gibi çalışmaya iter. Bu nedenle her platformda sendikal anlayışımız olarak ‘Toplu Sözleşmeli ve Grev Hakkını’ içeren bir sendikacılığı savunuyoruz. Çünkü sendikacılık eşittir grev demektir. Grev çalışanlar için çağdaş demokratik bir haktır.”* diyerek, sendikal anlayışımızı ve ilkelerimizi dile getiriyordu.

Yine o, toplantılarımızda: *“Çalışanların işveren karşısında güç birliği yaparak taleplerini dile getirmesi için sözleşme masasına oturulduğunda yumruğun gücü büyük önem arz etmektedir. Sendika, çalışanların tek yumruk olduğu bir örgütlenme biçimidir. Bu nedenle din, dil, ırk, siyasi düşünce ve ideoloji ayrımı yapmaksızın memur statü-*

sünde çalışan her emekçiye sendikal ilkelerimizi ve hedeflerimizi anlatmak en önemli görevimiz ve sorumluluğumuzdur.” görüşünü sık sık vurgulardı. Çünkü ona göre sendikal çalışma alanı, vakif ve derneklerin çalışma alanlarından ve biçimlerinden çok çok farklıydı. Ancak yine onun ifadesine göre, “muhafazakâr ya da dini hassasiyeti daha üst seviyede olan” çalışanların sendikal örgütlenmeye yaklaşımları pozitif yani olumlu değildi. Gerçekten de o yıllarda sendika ve sendikacılık konusunda bir tedirginlik söz konusu idi. Yakın dostlarımızla görüşmelerimizde sendikaya üye olmaları konusunda konuştuğumuzda genel tavırları “tedirginlik-korku” içeriyordu.

Farklı ideoloji ve siyasi görüşe sahip yöneticilerin “Sicil notu” ile cezalandırma yöntemine başvurma olasılığı, sendikacı olarak “Fişlenme” düşüncesi, “ideolojik ve siyasal” tercihleri öne çıkaran sendikal örgütlenme, memur olarak çalışanları sendikalardan uzak tutuyordu. Bu etkenler bizlerin de sendikal çalışmalarını yavaşlatmıştır. Hatta öyle ki memurlar aleyhine yapılan pek çok düzenlemeye tepkimizi göstermek için Mehmet Akif İnan Hocam ve birkaç arkadaşımız ile birlikte Memur-Sen yazılı önlüklerimizi giyerek Ankara Sıhhiye’deki Genel Merkezimizden eylem meydanlarına kadar ellerimizdeki pankartlarla slogan atarak küçük bir grup olarak yürümüştük. Ancak bu durum başta Hocam ve diğer çalışma arkadaşlarımız olmak üzere gönüllü çalışmayı ilke edinmiş bizlere zor gelmemiş, ümitsizliğe sevk etmemiştir. Başta hocam olmak üzere tüm arkadaşlarımız, bir gün eylemlerde sayımızın sayılamayacak kadar çok olacağı ve üye sayısı açısından toplu sözleşme masasına oturacak sendika olacağımız inancımızı korumuştuk.

Evet, o yıllar gerçekten gönüllük esasına dayalı bir çalışma anlayışı içindeydik. Lokomotif gibi önümüzde yer alan Akif Hocam bizlerin önünde dimdik duruyordu. Hem alanlarda hem de farklı platformlarda sendikamızı gündeme getirmek, ilke ve anlayışımızı ifade etmek için yoğun bir çalışma temposu sergiliyorduk. Ancak imkânlar öyle kısıtlı idi ki başta Akif Hocam olmak üzere pek çok arkadaşımız kendi maddi imkânları ile sendikanın giderlerinin karşılanmasına katkı sağlıyordu. Eylemlerimizde ve etkinliklerimizde, Akif Hoca-

mı kıramayacak dostlarının katkıları çok olmuştur. Bir keresinde, şu anda tam hatırlayamadığım bir konuda imza kampanyası düzenleyip, halkın gönüllü katılımı ile toplanacak imzaların T.B.M.M'ye sunulması ile ilgili bir eylem planladık. Ancak imza kampanyasını duyurmak için ne aracımız ne de hazırlanmış o zaman için geçerli bir teyp kasetimiz mevcuttu. Bu konuda yaptığımız bir toplantıda, Akif Hocam o tok ses tonu ile “Refik can, hadi bakalım gençliğini göster, kaset ve duyuru işi senin ben de bir araç ayarlamaya çalışayım.” dedi. Bunu dedi ama öyle kaseti ayarlamak kolay değil ki, konuşanın ses tonu, kullanılacak fon müziği, hangi aralıklarla duyurunun okunacağı ve daha da önemlisi bunların nerede yapılacağı büyük bir sorun idi. Yine devreye Akif Hocam'ın dostlukları girdi. O dönem yerel olarak yayın yapan bir radyo istasyonu sahibi ile görüşüldü ve ben duyuru için gerekli çalışmaları onun yol göstericiliği ile yapabildim. Tabii şunu da belirtmek isterim ki duyuru aracımız Ankara'nın farklı bölgelerinde, hatırladığım kadarıyla, ilk kez Memur-Sen ismi ile dolaşarak duyuruda bulundu. Fakat bir bölgede güvenlik güçlerinin müdahalesiyle, sendikal kanun olmadığı için, duyuru etkinliği yarıda kaldı. Ama başta o, ve o gün çalışan hiçbir arkadaşımız yılmadı, tüm engelleme ve sıkıntılara rağmen Memur-Sen'in sendikal anlayışını duyurmak için çalıştı.

“Memur-Sen”, memur statüsünde çalışan emekçilerimizin, koşulsuz, ön yargısız kendilerini ifade edebilecekleri bir sendikal örgüttür. Akif Hocam da farklı zamanlardaki toplantılarımızda ve etkinliklerimizde bunu ifade etmiş ve vurgulamıştır.

Onun, sendikal duruşumuz, vizyonumuz ve misyonumuz ile ilgili şu sözlerinin ve görüşlerinin tüm dostlarımız tarafından bilinmesini arzularım: *“Memur-Sen, demokratik sivil bir toplum örgütü olarak her platformda görüşlerini ifade etmelidir. Özellikle aydınların toplandığı bir kuruluş olarak, Ülkemizdeki insan hak ve özgürlükleri konusunda çaba göstermelidir. İnsan hak ve özgürlüklerinin korunmasında din, dil ve ırk diye bir ayırım olmaz. Ülkemiz insanı çağdaş toplumlar gibi tüm insan haklarına sahip olarak bir yaşam sürmelidir. Bizim sendikal çalışmalarımızda bir sivil toplum kuruluşu olarak demokrasi, insan hak ve özgürlükleri konusunda duyarlı olmamız*

gerekir. Demokrasiye ve insan haklarına yapılacak her saldırıda tavrimızı insan hak ve özgürlüklerini savunan bir kuruluş olarak göstermeliyiz. Bu bizim ÷lkemize en önemli borcumuzdur.

Sendikacılıkta bazılarının taşra dediğı bizim ise “Anadolu” olarak gönlümüze yerleştirdiğimiz sendikalarımızın il, ilçe, şube çalışanlarının genel merkez çalışmalarını yakından izlemesi ve gerektiğinde yönlendirici ve yapıcı eleştirilerini ifade etmesi önemli bir husustur. Sendika çalışmalarında üye ile yönetici arasında bir fark yoktur. Her üye bir yönetici gibi çalışmalıdır. Yönetici konumunda olan arkadaşlarımız hiçbir zaman üyelerimizden kopuk olmamalı, makamların birer hizmet yeri olduğu ve gelip geçici olduğunu unutmamalıdır.

Memur-Sen, her zaman legal platformlarda çalışanların sorunlarını dile getirecek, sendikal anlamda Türkiye’imizin gerçeklerine uygun bir şekilde kanun ve yasa taslakları çalışmaları yaparak bu taslakları ilgililere ulaştırma konusunda elinden geleni yapacaktır. Şunu unutmamak gerekir ki bu gün memur sendikacılığı yapmak bir gönüllülük ve özveri işidir. Çünkü sendika üyeleri çalıştıkları kurumların yöneticileri tarafından sürekli sıkıştırılmakta ve rahatsız edilmektedir. Bu durum memurların sendikal örgütlenmesini düzenleyecek kanunun yürürlüğe girmesine kadar da böyle devam edecektir. Ancak şunu da unutmamak gerekir ki sendikacılık yapan kişiler sürekli bir öz eleştiri yapmalı ve daha büyük hizmetler ortaya koymayı hedeflemelidir.

Biz Memur-Sen çatısı altında çerçeve kanun olmamasına rağmen sendikal anlamda pek çok önemli işlere imza attık. Ancak ben bu çalışmaları kendi açımdan yeterli görmüyorum. Çünkü Memur-Sen olarak bizim ve diğer sendikaların çalışmalarına rağmen henüz çalışanlarımızın büyük bir çoğunluğu sendikal örgütlenmenin dışındadır ve bu çalışmalara uzak durmaktadır. Bu hem bizim hem de diğer sendikaların bir eksikliği olarak açıklanmaya çalışılsa da siyasi iradenin sendikal çalışmaların önüne koyduğu engellerin de çok önemli bir yeri vardır.

Bizim temel ilkemiz ve hedefimiz memur çalışanlarımız için ‘Toplu Sözleşmeli ve Grevli’ bir sendikal çalışma alanına ulaşmak olmalıdır. Memur-Sen olarak üye açısından her zaman ‘Toplu Sözleşme’ yapabilecek çoğunluğa sahip bir sendika olmayı hedeflemeliyiz. ‘Memur-Sen Konfederasyonu’nu oluşturan tüm sendikalarımızda bu potansiyeli görmekteyim. Bu hedefe sendikalarımız mutlaka bir gün ulaşacaklardır. Ancak şunu unutmamak gerekir ki çalışmakta sınır yoktur. Sendikal çalışmalarda aynı çatı altında yer alan tüm kardeş sendikalarımız birbirine yardım etmelidir.

Memur sendikaları ülkemizin okumuş kesimini temsil etmektedir. Bu da omuzlarımızdaki yükü ve sorumluluğu biraz daha artırmaktadır. Biz yola bu ağır yükün ve sorumluluğun bilincinde olarak çıktık, prensiplerimizi bu bilinçte oluşturduk. Bizim sendikal bakışımızın ana ilkesini: ‘Biz asla ideolojik bir sendikal örgüt olmayacağız. Biz bir siyasal kuruluş olmayacağız. Bu ülkenin tüm çalışanlarına tercüman olacağız. Bu bizim samimi olarak her platformda dile getirdiğimiz temel ilkemizdir.

Sendikacılık samimiyet üzerine bina edilirse tüm çalışanların sempatisi kazanılır ve bir meslek örgütü olarak hizmet sunabilir. Sendikacılıkta birlikteliği korumak ve tam kapasite ile çalışmak başarının en önemli anahtarıdır. Çalışma saatlerimiz dışındaki tüm mesaimizi sendikal çalışmalara vermediğimiz sürece sendikacılık yapmış olmayız. Çünkü üyelerimiz bizlere güvenmekte, beklentilerinin karşılanmasını ümit etmektedir. Çalışanların ümitlerini kırmak bize yakışmaz. Sendikacılık bir maraton gibidir. Maraton koşucusu olmazsak başarılı bir şekilde varış noktasına ulaşamayız. Ne zaman tamam benden bu kadar, artık başardım dersek işte o gün kaybeden yine biz oluruz.”

İşte bu satırlar Akif Ağabeyin sendikacılığının ana ilkelerini çok güzel bir biçimde ortaya koymaktadır. O samimiyeti, güveni, çok çalışmayı ve tüm çalışanların sesi olmayı hedefleyen ideolojik yaklaşımdan uzak bir sendikacılığı ilke edinmişti.

Rahmetli Akif Ağabeyin bir eğitimci olmasından dolayı “Eğitim-Bir-Sen” ile ayrı bir gönül bağı vardı. Eğitim iş kolunda çalışanların örgütleneceği “Eğitim-Bir-Sen’i, çalışanların sayısının çokluğu ve eğitim hizmetinin önemi açısından lokomotif olarak görmekteydi. “Memur-Sen” çatısı altında yer alan tüm kardeş sendikalar arasında hiçbir zaman ayırım yapmamasına karşın “Entelektüel” anlamda eğitimcilerin çok daha zor alanda görev yaptıklarına dikkat çeker ve ülkemizin insan potansiyelinin yetiştirilmesindeki yerine vurgular yapardı. Eğitimi, ülkemizin bugünü ve yarınının inşası için çok önemli görüyordu. Konuşmalarında bunun önemine dikkat çekiyor, eğitimcilerin ekonomik ve özlük hakları yönünden sorunlarını dile getiriyor, eğitim hizmet kolunda çalışanların ihmal edilemeyecek bir kesim olduğunu ifade ediyordu. Katıldığımız pek çok panelde, konferansta ve basın toplantılarında bu konularla ilgili sendikal yaklaşımımızı ortaya koyuyordu.

Sendikanın eğitim ve eğitimcilerin problemleriyle ilgili yaklaşımını dile getirirken, eğitim sisteminin problemleriyle bu iş kolunda çalışanların problemlerini birbirinden ayırmazdı. Pek çok konuşmasında bunu dile getirdiği gibi iyi bir araştırma sonucu hazırlanan çalışma dosyalarını da ilgili yerlere sendikanın görüşü olarak ulaştırırdı.

“24 Kasım Öğretmenler Günü” kapsamında basın ile yaptığı bir mülakat sırasında eğitim ve eğitimcilerin problemleriyle ilgili sözleri Sendikanın eğitim alanındaki ilkelerini ortaya koyması açısından önemlidir. Sendika yöneticileri olarak yaptığımız toplantılarda olduğu gibi bu mülakatta da Akif Hocam: *“Eğitimcilerin sorunlarını iki başlık altında toplayabiliriz. 1. Eğitim Hizmeti verenlerin maddi sorunları yani özlük hakları. 2. Eğitim sisteminin yapısından kaynaklanan sorunlar.”* diyerek sözlerine başlamış ve şu şekilde sözlerine devam etmişti:

‘1. Eğitim Hizmeti verenlerin maddi sorunları yani özlük hakları. Ülkemizin eğitimcileri ne yazık ki maddi açıdan en alt gelir grubunda

yer almaktadır. Eğitimcilerimizin maddi durumlarının düzeltilmesi noktasında karşımıza hep şu söylem çıkmaktadır: 'Eğitim iş kolunda çalışanların sayısı o kadar fazla ki onlara diğer hizmet alanlarında çalışanlara göre 1 TL bile fazladan ücret ödesek ekonomiye çok ağır yük getirmektedir.' Milli Eğitim Bakanlığımız yetkilileri ağız birliği etmişçesine hep şu söylem üzerinde durmaktadırlar: 'Biz eğitimcilerimizin ekonomik yönden zor şartlarda hizmet verdiklerini biliyoruz. Genel bütçe bildirimlerinde Bakanlık olarak Maliye Bakanlığı'na iyileştirme ile ilgili tekliflerimizi sunuyoruz. Ancak hep ülkemizin ekonomik durumu ve zorlukları ileri sürülerek tekliflerimiz kabul edilmiyor.' Peki, sormak gerekir: 'Ülkemizin geleceğini inşa edecek eğitim çalışanlarımıza biraz daha fazla maddi destek sağlasak ne zararımız olur. Acaba her şey para mıdır?'

2. Eğitim alanında hizmet verenlerin bir diğer önemli sorunu da eğitim sistemidir. Eğitim sistemi çağdaş beklentilere cevap verecek durumda değildir. Biz eğitim kurumlarının ıslahını her şeyden daha fazla önemsiyoruz. Çünkü ülkemizin geleceğini inşa edecek insan potansiyelini manevi ve bilimsel anlamda yetkin bir şekilde yetiştirmenin sorunlarımızın çözümü için şart görüyoruz. Ancak eğitim sisteminin ıslahı konusunda siyasi erk eğitimcilerin görüşlerini mutlaka almalıdır. Zira eğitimin sorunlarını ve derinlerini yaşayanlar bizzat eğitim hizmeti verenlerdir. Bu nedenle onların tecrübeleri ve karşılaştıkları sorunlar ile ilgili çözüm önerileri alınmadan yapılacak bir eğitim ıslahı başarı noktasında yetersiz kalacaktır. Bu anlamda eğitimcilerin örgütlendiği ve sorunlarını dile getirdiği sendikalar, eğitimin ıslahı konusunda da önemli bir yere sahiptir.

Türk Milli Eğitiminin yapılandırılmasında eğitimcilerin mutlaka görüşü alınmalıdır. Sendikacılık, çalışanların salt ekonomik ve özlük hakları ile ilgilenmek değildir. Sendika bir 'Sivil Toplum Kuruluşu' olup 'Entelektüel' anlamda ülkemizin tüm sorunlarıyla ilgilenen ve kendi ölçeğinde yapacağı araştırmalarla çözüm önerileri üretebilen bir yapıya sahip olmalıdır. Biz bu ülkenin eğitimcilerini donanım

açısından en aydın kesim olarak görüyoruz. Bu kesim ülkenin her alandaki sorunlarını yakından takip etmekte, tartışmakta ve çözüm önerileri getirmektedir. Bu anlamda eğitim iş kolunda çalışanların sendikal örgüt bağlamında getireceği çözüm önerileri yönetenlere ışıktutacak niteliktedir.”

Onun bu düşünce ve görüşleri bugünün sendikacıları için de rehber alınacak nitelikte ilkeler taşımaktadır. Sendikacılık durağan bir örgütlenme biçimi değildir. Bu alanda uluslararası gelişmeleri takip etmenin yanında çalışanların güncel taleplerini dile getirmek, işveren karşısında onların çalışma şartlarını çağdaş normlar düzeyine çıkarılmasını sağlamak yönünde düzenlemeler yapılmasını amaçlamak, insan hak ve özgürlükleri kapsamında ödün vermemek temel ilke olarak korunmalıdır.

Son Yürüyüş

Oğuz ERTEKİN

REV
ZCÜSÜ
ZMET-İS

RE

GÜN

Son Yürüyüş

Oğuz ERTEKİN

Eğitim-Bir-Sen Genel Sekreteri (1999-2000)

Rahmetli Akif hocamla ilk gıyabi tanışıklığım 1970’li yılların sonlarında Yeni Devir gazetesindeki köşe yazılarıyla olmuştu. ODTÜ’de teknisyen olarak çalışırken, memur sendikalarının hızla teşkilatlandığı ve üye kaydettiği 1995 yılında, ilk haberdar olduğum sendika Eğitim-Sen’di. ‘Eğitim- Sen teşkilatlanıyorsa mutlaka bizim cenahta da bir sendikal çalışma vardır’ dedim ve aklıma Hak-İş geldi, Hak-İş’e telefon açarak memurlarla ilgili bir sendika örgütlenmesi olup olmadığını sordum. Eğitimciler Birliği Sendikası’nın bulunduğunu ve Genel Başkanının da Akif İnan olduğunu söylediler. Şehit Adem Yavuz’daki adresini alır almaz, vakit kaybetmeden, işyerinden izin alarak, aynı gün Eğitim Bir’e gittim. Beni sendika avukatı da olan İş-

mail Tezer karşıladı. Sendika hakkında kısa bir bilgi verdikten sonra Akif hocamın makamına geçtik, ilk yüz yüze tanışmamız gerçekleşti. Akif hocamla kısa bir görüşmenin ardından Eğitim Bir'e üye oldum ve ilk görevim olarak, ODTÜ işyeri temsilcisi olarak atandım, ardından sendikaya üye kaydetmeye başladım.

Kısa bir süre içerm Aynı yıl Şehit Adem Yavuz Sokak'taki Eğitim-Bir Genel Merkezi'ni halen Memur-Sen Ankara İl Temsilciliği'nin ve Eğitim-Bir-Sen Ankara 1 No'lu Şubesi'nin kullandığı Sıhhiye'deki Beyazsaray Apartmanının 7. katına taşındık. Akif hocam, Ankara Şubesinin kurulmasını ve bu yönetimde benim de olmamı, Ankara'daki çalışmaların daha da yoğunlaştırılmasını istedi. Ankara Şubesinin kurulması Genel Merkez'in çalışma alanını Ankara dışındaki teşkilatlara kaydırmayı ve çalışmaların Türkiye çapında hız kazanması demekti. Ankara Şubesini Mustafa Aydın Bey'in başkanlığında, ben, Sadık hocam, İrfan hocam ve Canan hocahanımla kurduk. Çalışmalarımız okul ziyaretleri ve yeni üye kaydı çalışmalarlarıyla devam etti. Akif hocam Genel Merkez ve illerdeki seminer ve toplantılara beni de davet ederek onun bilgi ve tecrübelerinden daha çok yararlanma imkân veriyordu

Başta Akif hocam, Genel Başkan Yardımcısı Kamil Aydoğan ve Besim Tataroğlu ile yoğun mesai ile illerde ve Genel Merkez'de çalıştık. Bu dönemdeki çalışmalarda daha çok şube kurulamayan illere ziyaretler yapıldı ve o illerde hızla teşkilatlanmaya ağırlık verildi. Şubelerin düzenledikleri seminer ve toplantılara katıldığımızda, faaliyetine katıldığımız il, basın-yayın organlarında yer almaya başladı. Tabii ki İsmail Tezer'in de gece geç vakitlere kadar bizlere çok yardımı oldu, unutamam.

Sendikalar harıl harıl çalışırken, DSP, ANAP ve MHP üçlü koalisyonu, çalışma hayatı ve emeklilikle ilgili düzenleme yapma kararı aldı. Yönetimde olan kişiler olarak, Bu yasa tasarısını daha iyi anlamak ve çalışma hayatını nasıl etkileyeceğini kavramak konusun-

da uzman kişilerden yararlanmaya başladık. Bu hususta özellikle Hak-İş ve Hizmet-İş'in gerçekleştirdikleri paneller çok faydalı olmuştur. Ayrıca Kamil hocamın davetiyle, SSK eski Genel Müdürü Kemal Kılıçdaroğlu'nu sendikamızda yasa tasarısı hakkında sendika yönetimine bilgi verdi. Yasa tasarısı netleşmeye başlamış, tüm sendikalardan açıklamalar gelmeye başlamıştı. Ancak bu açıklamalar kamuoyu oluşturmaya yetmedi. Akif hocam yönetimde bir karar alarak, tüm işçi ve memur sendikalarını bir araya getirerek güçlü bir kamuoyu oluşturmak ve birlikte hareket etmek istedi.

Öncelikle Hak-İş'le istişare edildi. Memur sendikalarını Memur-Sen bir araya getirecek, Hak-İş de işçi sendikalarını bir araya getirecek böylece Emek Platformu oluşturulacaktı. İlk olarak Kamu-Sen başkanı ve yöneticileri Memur-Sen'e davet edildi, Kahvaltı tarzında yapılan toplantı, daha samimi ve verimli olmuş; birlikte hareket etme kararı ile neticelenmişti. Sonra Eğitim-Sen başkan ve yöneticileri davet edilerek yasa tasarısına ve hükümete karşı neler yapılması gerektiği müzakere edildi, Akif hocam, emek etrafında tüm memur ve işçi sendikalarının bir araya gelmelerinin ve güç birliği yapmamızın çalışanların faydasına olacağını ve bunun tarihin bize yüklediği büyük bir sorumluluk olduğunu anlattı.

Akif hocamın toparlayıcı, birleştirici yaklaşımı; dik duruşu ve kararlılığı sendikaların arasındaki mesafeyi kapatmaya yetmişti. Bir sonraki toplantı Kamu-Sen'de yapıldı ve daha sonra da Eğitim-Sen'de devam etti. Hak-İş de aynı çalışmayı Türk-İş ve Disk ile gerçekleştirdi. İşçi ve memur sendikalarının katılımıyla Türk-İş'in ev sahipliğinde ilk toplantı gerçekleştirildi ve ortak eylem planı yapıldı. Türkiye genelinde yapılacak eylem ve mitingleri organize etmek için alt komisyon kuruldu, bu komisyonunda ben de görevlendirildim.

Ankara dışındaki ilk yürüyüşümüzü Akif hocamla birlikte Konya'da yaptık. Memur-Sen'in yönetici ve başkanları diğer illerde de bu yürüyüş ve protestolara katıldılar. Ayrıca Çalışma Bakanlığı,

yasa tasarısıyla ilgili sendikaların öneri ve şikâyetlerini almak için bakanlıkta müsteşarın katıldığı birkaç toplantı düzenlendi. Ancak bu toplantılar birer oyalama ve sendikaların gazını almaktan ibaret atraksiyonlardı.

İrili ufaklı gösteriler yapılıyor ancak çalışanların lehimize ilerleme kaydedilmiyordu. Bunun üzerine Emek Platformu'nda, Sıhhiye'den başlayan, koalisyonu oluşturan partilerin Genel Merkezlerine doğru büyük bir yürüyüş gerçekleştirme kararı alındı. Büyük yürüyüş hazırlıklarına başladık. Emek Platformu alt komisyonu olarak toplandık, yürüyüşün hangi gün, hangi saat ve güzergâhlarda gerçekleştirileceğini belirledik. Taşınacak dövizler ve atılacak sloganlar da tek tek belirlendi ve genel başkanlarımıza sunduk. Yürüyüşe tüm üyelerimizi ve yakınlarını çağırmamıza rağmen yürüyüş günü Eğitim-Bir'in önüne ancak 40-50 kişi gelmişti. Akif hocama bu durumu aktardığımda, eylem adamı olduğunu gösteren bir tavırla, "Oğuzcuğum, bir kişi bile olsa bu yürüyüşe katılacağız ve protestomuzu yapacağız, sendikamızı orada temsil edeceğiz" dedi.

Akif hocamın bu kararlı duruşu ile bize daha bir güç geldi ve yürüyüşe katıldık. Sayının azlığı ve çokluğu onu hiç etkilemez, çalışmalarına koyduğu hedef doğrultusunda devam eder, hatta daha da çok çalışır, bizler de o hedefe ulaşmak için ardından koşardık. Bu süreçte, Kamil Aydoğan, Nurettin Sezen, Kemal Yazıcı, Besim Tataroğlu, Bilal Baldemir, Turgay Yüce, Eyüp Çetinkaya ve isimlerini hatırlamadığım kardeşlerim zaman mefhumu olmadan çalışıyorduk.

Büyük yürüyüş zamanı gelmişti, bir avuç insanla bu yürüyüşteki yerimizi aldık. Akif hocam en önde sendika genel başkanlarıyla yürüyordu, biz ikinci sırada yönetici kadrosuyla birlikte yer aldık. Sıhhiye'den başlanacak yürüyüş güzergâhında önce Beşevler'de bulunan DSP Genel Merkezi'ne oradan Balgat'ta Dışişleri Bakanlığı'nın yanında bulunan ANAP Genel Merkezi'ne oradan da Akay'da bulunan MHP Genel Merkezi'ne gidilecekti. Yazın en sıcak günleriydi.

Yürüyerek DSP ve ANAP'a siyah çelenk koyduk ve protestomuzu yaptık. ANAP'ın önünde iken Akif hocam, "Oğuz ben rahatsızlandım, hemen bir taksi çağır, eve gidelim" dedi. Hemen taksikle Seyranbağları'ndaki evine gittik. Orada duş aldı, elbiselerini değiştirdi. Hakikaten hocam çok yorulmuş ve ter içerisinde kalmıştı. Hatta atletik adeta su içerisindeydi.

Akif hocamın önceleri sigaraya bağlı olarak öksürükleri vardı. O gün öksürükleri adeta krize dönüşmüştü. "Hocam isterseniz hastaneye gidelim" dedim. "Hayır Oğuzcuğum birazdan geçer, şimdi iş zamanı, eyleme kaldığımız yerden devam edelim" dedi. Taksikle tekrar eylem güzergâhındaki MHP Genel Merkezi'nin önüne geldik. Yürüyüş korteji henüz gelmemişti. Bu arada yemek yedik, hocam biraz dinlenmiş ve kendine gelmişti. Yürüyüş korteji yaklaşınca Akif hocam ve ben yerimizi aldık. Bu arada Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, Akif hocama, "Hayırdır hocam, bizi ANAP'ın önünde ektiniz" dedi. Akif hocam, rahatsızlandığımı ve kısa bir süre ayrılmak zorunda kaldığımı söyledi.

Yürüyüş, tüm işçi ve memur sendikalarının katılımıyla gerçekleştirildi, ancak hükümet hiç geri adım atmadı. Emek Platformu tekrar toplandı, yeni bir değerlendirme yapıldı ve Kızılay'da büyük bir miting yapmaya karar verildi. Kızılay'da yapılacak mitingin hazırlıklarında Emek Platformu olarak geceli gündüzlü çalışıyorduk. Hangi sendika Kızılay'a nereden giriş yapacak, miting araçları kaç tane olacak, hangi dövizler kullanılacak ve hangi sloganlar atılacak, belirledik. Mitingin iki gün öncesinden itibaren tüm sendikalar, Ankara merkezinde ve mahallelerde mitinge halkın katılımı için araçlarla anonslar yaptılar. Bu çalışmalarda Hak-İş'in Genel Başkanı Salim Uslu ile Hizmet-İş Genel Başkanı Hüseyin Tanrıverdi ve sendika yöneticilerinin maddi, manevi desteklerini asla unutamayız. Ayrıca Sağlık-İş Sendikası ve Demiryol-İş Sendikası'nın da destekleri olmuştur.

Kızılay'daki Emek Platformu olarak 'Mezarda Emekliliğe Hayır' mitingi başlamış, bir milyonun üzerinde katılım sağlanmış, Kızılay ve Sıhhiye hınca hınç dolmuştu. Tüm sendika başkanları ve Akif hocam birer konuşma yaptılar. Hükümeti protesto eylemimiz istediğimiz gibi gerçekleşmiş, sonunda istediğimiz gibi bir kamuoyu oluşturmayı başarmıştık. Hükümet bu mitingden sonra emeklilik yaşı konusunda geri adım attı, ancak gelinen nokta yine de bizleri tatmin etmemişti. Yasa tasarısının görüşüleceği ve oylanacağı gün tüm memur ve işçi sendikalarının yöneticileri olarak Meclis'te baskı oluşturmak için Meclis'e gittik. Biz yöneticiler Meclis görüşmelerini takip ederken Akif hocam ve diğer sendika genel başkanları kuliste milletvekilleriyle görüştüler. Bu kadar çabaya rağmen az bir değişiklikle 'Mezarda Emeklilik' yasa tasarısı yasalaşmış oldu. Bu yoğun çalışma, Akif hocamın son yürüyüş ve mitingi olmuştu.

Akif hocam bu yürüyüş ve mitingte çok yoğun mesai harcamış ve çok yorulmuştu. Sonradan öğrendiğimiz illet hastalığı o eylemde tetiklenmiş ve gün yüzüne çıkmıştı. Hastalığın teşhisi ile Akif hocamın tedavisine Gazi Hastanesi'nde başlanmış, hocamın başımızda olmadığı sendika çalışmalarımız da iyice rutine binmişti. Hem Akif hocamın hastalığı, hem de sendikanın geleceğiyle ilgili belirsizlik tüm yönetimi ve camiamızı derinden etkiledi. Akif hocam, Gazi Hastanesi'ndeki tedavi sürecinin ardından kardeşi Doktor Ahmet İnan tarafından tedavisini sürdürmek ve belki son günlerini geçirmesi amacıyla memleketi Şanlıurfa'ya götürüldü. Hocamı son görüşümüz olmuştu.

2000 yılının soğuk bir Ocak günü, 6 Ocak 2000 tarihinde acı haberi aldık. Hepimiz, vatanın bu yiğit ve güzel adamını kaybetmenin derin acısını yaşadık. Akif hocamın cenaze namazına katılmak amacıyla Kamil hocamla birlikte Şanlıurfa'ya gittik. Cenaze namazı Balıklıgöl civarındaki Hasarpaşa Camii'nde kılınacaktı. Sevdikleri, sevenleri cami avlusunu doldurmuştu. Helallik alındı, cenaze namazını dualarımızla kıldık. Akif hocamın tabutuna omuz vererek büyük bir

kalabalıkla beraber kabristana yolculuğumuz, yürüyüş ve tekbirlerle gerçekleşti. Bizim de Akif hocamla son yürüyüşümüz olmuştu.

Akif hocam bir fikir ve aksiyon adamıydı. Yerinde duramazdı; hep bir iş ve eylem içinde olmalıydı. Yeni Devir'deki yazılarından tanıdığım Mehmet Akif İnan sadece bir fikir adamıyken, sendikada tanıdığım Akif hoca fikrin yanında tam bir eylem ve aksiyon adamıydı. Etrafında kim olursa olsun, toparlayıcı, sevk edici ve herkesi eyleme hazırlayan biriydi. Sevdiklerini yakınında tutar, destekler ve yetişmeleri için elinden geleni yapardı. Boş konuşanlardan asla hoşlanmaz, 'öneriniz varsa hemen tartışalım ve neticelendirelim', derdi. Bir eylem sonrasında eylem kritiği yapıyorduk, bir üyemizi, hatta yöneticimizi, boş konuştuğunu görünce azarladı ve kovdu. Ona hede-defe odaklanacak ve bunun için çok çalışacak adamlar lazımdı.

Onun için sendikacılıkta en önemli şey, mutfakta çalışanların uygulanabilir fikirler üretmesi ve bu fikirlerin hemen uygulanmasıydı. Onu diğer başkanlardan ayıran en önemli özelliği, sendikaya mesai harcayan ve yeni bir heyecan katan üye ve yöneticilere sahip çıkması, onların önünü açmasıdır. Ben Genel Teşkilatlanma Sekreteriyken, Besim hocamın öğretmenlikten istifa edip özel okula geçmesiyle, yerine yeni Genel Sekreterin kim olacağı tartışılmaya başlandı. "Neyi tartışıyoruz?" deyip son noktayı koydu: "Genel Sekreter Oğuz olacak" dedi. Yöneticilerden itirazlar gelmeye başladı, itirazların sebebi Oğuz öğretmen değildi, düz memur da değildi, teknisyendi. Hatta Mehmet Bozkurt hocam, "Ne yani Eğitim-Bir-Sen'in Genel Sekreteri bir kaportacı mı olacak?" diye itiraz etmişti. Akif hocam, 'Evet, bu sendikada kim ne kadar çalışıyorsa, ne kadar emek veriyorsa o kadar yeri olacaktır', dedi. İşte emeğe saygı. Sendikanın iç işleyişinde adalet ve hakkaniyet olmalıydı ki, tüm üye ve çalışanlar için de ölçü olmalıydı.

Akif hocamın, sendikanın kuruluşundan, ahiret yolculuğuna kadar, tüm harcamaları, ya kendi cebinden ya da borç alarak karşıladığına şahidim. Eğer cebinde varsa hemen verir, yoksa dostlarından alır,

o borcu kendisi öderdi. Bir keresinde Çorum il yönetimi oluşumu için beni de Çorum'a davet etti. Araçta yer olmadığı için otobüsle, kendi imkânlarıyla katılmışım. Toplantı sonunda Ankara'ya dönüşü Kamil Aydoğan hocamın Ladasıyla gerçekleştirdik. Arabada hem Kamil hocama hem de bana "Harcamalarınızı cebinizden yaparsanız, İsmail'den isteyin, para yoksa yazdırın, olunca ödemesini yaparız" dedi.

Emek Platformu olarak düzenlediğimiz mitingde kullanmak için bir el megafonu almamız gerekiyordu. Ancak para yoktu, İsmail Bey'i bir yere gönderdi, borç para getirtti ve bana verdi, ben de uygun fiyata almak için Ulus'ta dükkan dükkan gezerek megafonu satın aldım. Paramız azdı belki, ama Akif hocam bunu bizlere fazla hissettirmemeye çalışırdı.

Çorum-Ankara yolculuğu benim Akif hocamı yakından tanımam da bir dönüm noktası olmuştu. Yol boyunca, öğrencilik yıllarını, Maraş Lisesi'ndeki o güzel adamları, sonraki birlikteliklerini, mücadele yıllarını, Üstad Necip Fazıl Kısakürek'le tanışmasını ve sonraki birlikteliğini, Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sırasında ailesinin askere ve devlete yaptığı yardım ve dayanışmayı anlattı. Anlattıkça Akif hocamın aile köklerinin sağlamlığı ve bunun kişiliğine nasıl yansıdığını idrak ettim. Şunu anladım ki, fikri altyapısını ve aksiyonerliğini ailesinden, devamında arkadaşlarından ve Üstad'dan almıştı. O, kendisini çok iyi yetiştirmiş bir dava adamıydı.

Üstad'ın Gençliğe Hitabesinde söylediği gibi "Kim var? diye seslenince, sağına ve soluna bakmadan fert fert ben varım cevabını verici" gerçek bir dava adamıydı. Etrafında kim varsa bu bilinç ve hedefle yetiştirmeye kendisini adanmış güzel bir adamdı. Çorum-Ankara yolculuğu bu atmosferde, dinlemeye doyamadığım güzellikte bitiverdi.

Akif hocamın azmi, dirayetli dik duruşu, mücadele gücü, ne var ne yok tüm gelirini hiçbir beklenti içerisinde olmadan harcaması, hatta

sendika için miktarını yalnızca kendisinin bildiği borçlanması ile az rastlanır bir lider, herkesten fazla çalışması ile gerçek bir emekçiydi.

O kadar yoğun bir çalışma içindeydik ki, biz genç olmamıza rağmen Akif hocamızın enerjisine yetişemiyorduk. Bir gün Kayseri’de, bir gün Samsun’da, bir gün Şanlıurfa’da, bir gün Konya’da velhasılı adeta her gün tüm Türkiye’yi karış karış dolaşıyorduk.

Bir gün kendi memleketi Şanlıurfa’ya gidecektik. Akif hocam ile İsmail Bey birlikte gittiler. Biz de Turgay hocamın arabasıyla bir ekip olarak Şanlıurfa’ya gittik. Akif hocam, belediye başkanına Urfa Evi’nde hazırlıklar yaptırmış, bizleri bekliyordu. Biraz gecikmeyle Urfa Evi’ne ulaştık. Akif hocam patlıcanlı Urfa kebabı hazırlatmış ve bana, ‘Oğuzcuğum kebabı şöyle yiyeceksin, şöyle tadını çıkaracaksın’ diye tarif etmişti ve ben, epeyi zaman espri konusu olmuştum.

Akif hocamın esprileri de seviyeli ve öğretici nitelikteydi. Akif hocamın ertesi gün, Şanlıurfa valisinden, belediye başkanına kadar herkes tarafından saygı ve sevgiyle karşılanması benim gibi doğu kültür ve misafirliğinden uzak yetişmiş biri için şaşırtıcı ve imrendirici bir hatıra olmuştu. Sevgi ve saygı oluşturabilmek için çok emek harcamak, onurlu ve dik duruşunu bir ömür sürdürmek gerektiğini o gün anladım.

Akif hocamla Konya’da Emek Platformu olarak düzenlediğimiz bir mitinge katıldık. Miting sonunda Meram’da konakladığımızda, telefonla Konya Belediye Başkanı Halil Ürün’e, “Nerede kaldın sevgilim?” diye hitap etmesi bizleri oldukça etkilemişti. Akif hocam için dava arkadaşları ‘sevgili’ idi, sevgilileri de onu hep saymış ve sevmişlerdi.

Şimdiki Cumhurbaşkanımız o zamanlar İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Tayyip Erdoğan’la da hep abi kardeş ilişkisi içerisinde olmuştu. Cumhurbaşkanımız telefon görüşmelerinde Akif hocama, “Abi emret, elimden ne gelirse yaparım” der, o da “Gözle-rinden öperim” derdi.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, hiçbir beklentisi olmayan kişi-ler tarafından, amatör ve işten gelen bir samimiyetle kurulmuş, karşılıksız maddi ve manevi emek harcanmış, gerçek dava adamlarının emeğiyle kurulmuş bir sendikadır. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’de, Akif hocamın liderliğinde, tım il, ilēe ve beldelede, adı bilinen veya bilinmeyen binlerce dava adamının emeği vardır, bu emek unutulmamalıdır. Hepsini sevgi ve saygı ile selamlıyorum. Hepsinden Allah razı olsun. Altı yıl yaşadığım sendikacılık hayatımda Akif hocamı ve diğer dava arkadaşlarımı tanımaktan büyük bir onur duyduğumu belirtmek isterim.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’in Akif hocamın izinden giderek büyümesi ve Türkiye’nin en büyük ve yetkili sendikası olması, onun hanesine çok büyük hayırlar yazılmasına vesile olacaktır. Akif hocamdan sonra ıalışmalarıyla ve destekleriyle sendikalarımızın bu seviyeye gelmesinde emeği geçen tım üye ve yöneticilerine teşekkür ederim. Akif hocamın kurduğu bu kurum, kuruluş ilkelerine sadık kalarak, kurucularını ve emek verenleri hiç unutmadan, basiretli yöneticilerin elinde, daha da güçlensin, üyesine ve ülkesine hizmetine güçlenerek devam etsin.

‘Yedi Güzel Adam’dan biri olan Akif hocamı tanımak ve onunla aynı hedefe ulaşmak işin emek sarf etmiş olmaktan mutluyum. Akif hocamdan ve dava arkadaşlarından Allah razı olsun, Akif hocamın mekânı cennet olsun.

**Dik Duruşlu, Cesur Lider:
Mehmet Akif İNAN**

Mehmet BOZKURT

Dik Duruşlu, Cesur Lider: Mehmet Akif İNAN

Mehmet BOZKURT

Eğitim-Bir-Sen Genel Eğitim Sekreteri (1999-2000)

Uzun yıllar devam eden okul müdürlüğü görevimden istifa ettikten sonra merhum Üstad Mehmet Akif İnan'ın daveti üzerine Mart 1996'da, sendikada Eğitim Sekreteri olarak kendisi ile birlikte çalışmaya başladık. O günler Türkiye'nin çok huzursuz günleriydi. 28 Haziran 1996 tarihinde merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın başbakan olmasıyla birlikte bu huzursuzluk her gün biraz daha tırmandırıldı. 28 Şubat'la birlikte huzursuzluğun zirveye çıktığı işte o günlerde, gerek Eğitim-Bir-Sen'de ve gerekse de Memur-Sen'de sadece birkaç kişi merhum Akif İnan ile mücadeleye devam ediyorduk. Ayrıca içerdeki bazı ihanetlere karşı da mücadele etmek zorunda kalıyorduk.

Merhum Mehmet Akif İnan'ın üzerimde bıraktığı en büyük etki, cesur oluşuydu. Dinlenmemek üzere yürümeye karar veren bir azim ve iradeye sahip olması, hepimizi heyecanlandırıyordu. Maddi hiç-

bir imkânı olmayan sendika, sadece O'nun ve etrafında kalan birkaç arkadaşının dik duruşu ile ayakta duruyordu. O günlerde 28 Şubat Süreci devam ederken sendika üzerinde de ciddi baskılar vardı. Merhum Mehmet Akif İnan'ın iman dolu dik duruşu olmasaydı, kesinlikle sendika kapanacaktı. Daha doğrusu şer güçler kapanmasını istiyordu. Sendika içinde bazı arkadaşların DYP ile dirsek temasına geçmesi de O'nu biraz üzmüştü.

Sendika ile ilgili aldığı mesaj üzerine tahminen Mayıs 1996 tarihinde DYP Genel Başkanı Prof. Dr. Tansu Çiller sendikayı ziyarete gelecekti. Bunun üzerine kendi başkanlığında yapılan toplantıda durum değerlendirildi ve hazırlıklar yapıldı. Hepimizin isteğine rağmen DYP Genel Başkanı Sayın Tansu Çiller'i bina girişinde karşılamayı kabul etmedi. Bir mesaj vermek istediğini beyan ederek, karşılama görevini bana verdi. Kendisi de diğer arkadaşlarla birlikte Sıhhiye'deki sendika binasındaki dairenin giriş kapısında karşıladılar. Bu durum DYP heyetinde soğuk bir duş etkisi yarattı. Bu nedenle de uzun bir sohbet ortamı oluşmadı, ziyaret kısa sürdü ve tekrar DYP heyeti asansör girişinde uğurlandı.

1996 yılının Eylül ayında Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in birlikte organize ettiği bir açık hava toplantısına katılmak üzere Genel Sekreter Oğuz Ertekin, Ertekin'in şair bir arkadaşı ve ben, birlikte arabamızla Konya'ya gittik. O günlerde Türkiye'de Merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın Başkanlığındaki 54. Hükümet'e adeta savaş açılmıştı. Açık hava toplantısı Konya Alaattin Camisinin hemen karşısındaki alanda yapıldı. O gün en güçlü birkaç şubemizden birisi olmasına rağmen Konya'da fazla bir kalabalık yoktu. Konu sendikacılık olsa da verilen mesajlar hükümeti destekler nitelikte idi. Kaldı ki, o günlerde Genel Kurmay 2. Başkanı Orgeneral Çevik Bir'in önderliğinde hükümete karşı bir duruş sergileniyor ve bu doğrultuda bütün kurumlar harekete geçiriliyordu. Tam böyle bir süreçte Merhum Mehmet Akif İnan, bir kahraman edasıyla milletin iradesinden bahsediyordu. Karşısındaki kitle küçük bir gruptu, ama o sanki binlere, yüz binlere hitap eder gibi heyecanlı ve mağrurdu. Bu halini hiç unutamam. Oysa hatipler karşısındaki insan sayısı az olunca moralleri bozulur ve konuşmalarını kısa tutarlar. Ancak

Mehmet Akif İnan, bizlere de mesaj vermek üzere sanki yüz binlere hitap eder gibi bir duruş sergilemişti o gün...

Çok sıcak bir gündü ve toplantı sonunda merhum Genel Başkan Mehmet Akif İnan ile birlikte sendika binasına yürüdük. Çok terlediğinden dolayı şube yöneticileri ona yeni iç çamaşır giydirdiler ve biraz dinlendikten sonra yemeğe geçtik. Daha sonra sendika temsilcileri ile bir toplantı yapıldı.

Konya'dan ayrıldıktan sonra yol boyunca çok iyi tanıdığı Üstad Necip Fazıl Kısakürek ve Arif Nihat Asya ile yaşadığı anılarını anlattı. Onları ailece iyi tanıdığını sorduğumuz sorulara verdiği cevaplardan anladım. Tabii Üstad Necip Fazıl Kısakürek gibi kendisi de çok sigara içerdi. O'na olan saygımız gereği yanında sigara içmezdik. Ama o gün yolculuğumuzda verdiği izin nedeniyle Oğuz Ertekin ve ben de sigara içiyorduk. Konya-Adana yol ayırımı olan Makas'ta ikinci namazını kıldık, biraz dinlendikten sonra hareket ettik Ankara'ya geldik. Sendikacılık faaliyeti nedeniyle birlikte gittiğimiz bütün yolculuklarda iyi bir yol arkadaşıydı ve içten davranırdı.

1999 yılında rahatsızlığı artık ciddi ciddi ortaya çıkmıştı. Gazi Hastanesinde ve ardından Seyranbağları mahallesindeki evinde kendisini sık sık ziyaret ediyorduk. Emin olun ki, her gittiğimizde ilgili arkadaşlara sendika ile ilgili yapılması gereken işler konusunda talimatları olurdu. Ağır bir hastalık geçirmesine rağmen onun kalbi ve gönlü kurduğu sendikası için çarpıyordu. Hastalığının çok ağır seyrettiği günlerde, Seyranbağları'ndaki evinde kendisini en son ziyaret ettiğimizde helalleştığımızı hatırlıyorum. Tam Rabbine teslim olmuş, sağlam ve sağlıklı bir iman ile ebedi âleme adım adım yürüyüşüne şahit oldum.

6 Ocak 2000 tarihinde çok sevdiği memleketi Şanlıurfa'da Hakk'a yürüdü. Kendisinden sonra Bem-Bir-Sen Genel Başkanı Zübeyir Yetik, yönetim kurulu kararı ile Memur-Sen Genel Başkanı seçildi. O günlerde bin yıl devam edeceği ifade edilen me'lun 28 Şubat rüzgarı hızla esiyordu. Bundan istifadeyle yıllar önce Zübeyir Yetik'in yazdığı bir kitaptan sözde laikliğe aykırı cümleleri, el altından aramızdaki bir hain tarafından Hürriyet gazetesine servis edildi. Sen-

dika bu konuda ciddi sıkıntılar yaşadı. Emniyet birimlerince konu hakkında tahkikat yapılmaktaydı. O gün Memur-Sen bünyesinde olan bütün sendikalarda görev yapan bir avuç insan, ortak toplantı yaparak Zübeyir Yetik'in istifa etmesi halinde sendikanın kapanmasını engellenebileceğine karar verildi. Bunun üzerine Zübeyir Yetik bu karara uyararak Memur-Sen Genel Başkanlığından ayrıldı. Aynı gün Mehmet Fatih Uğurlu herkesin teveccühü ile Genel Başkanlığa seçildi.

Bu kadar zor günlerde ve bu kadar zorluklar karşısında ciddi bir duruş ve kararlılık sergileyen insanların ilham kaynağı; imanları ve Mehmet Akif İnan'dan aldıkları eğitimdi.

O zor günlerde, ciddi mücadele eden, 28 Şubat mel'anetine göğüs geren arkadaşlarımdan hatırladıklarım; Oğuz Ertekin (Eğitim-Bir), Turgay Yüce (Eğitim-Bir), Eyüp Çetinkaya (Eğitim-Bir), İbrahim Eren (Eğitim-Bir), Muhammet Akar (Eğitim-Bir), Bilal Baldemir (Eğitim-Bir), İrfan Coşkun (Eğitim-Bir), Mehmet Fatih Uğurlu (Büro-Sen), Ahmet Aksu (Sağlık-Sen), Mevlüt Doğan (Tok-Gıda-Sen), Hamdi Saylam (Enerji-Bir-Sen) Abdullah Tombul (Enerji-Bir-Sen), Zübeyir Yetik (Bem-Bir-Sen)... Hepsi de merhum Mehmet Akif İnan ile çalıştı ve hepsi de ona dost ve samimiydi.

Mehmet Akif İnan, kararlı bir duruş sergileyen, karar verdiğinde asla dönmeyen, yanındaki birkaç kişiyi birkaç bin kişi gibi gören bir insandı. Zaman zaman sitem eden ve kızdığında da herkesin haklı olduğunu kabul ettiği bir şahsiyetti. Kızarken de insan şahsiyetini rencide etmemeye dikkat ederdi.

Merhum Mehmet Akif İnan, yeri doldurulamaz mümtaz bir şahsiyetti. Onunla çalışmak ve O'nu tanımak bizim için bir şanstı. Kendisini rahmet ve şükran ile anıyorum. O gün onunla birlikte mücadele eden arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyor ve ondan sonra şu ana kadar sendikamızı bu noktaya getirmek için emek veren herkesten Allah razı olsun diyorum.

Saygılarımla...

Akılda Kalanlar

İrfan COŞKUN

Akılda Kalanlar

İrfan COŞKUN

Eğitim-Bir-Sen Genel Araştırma ve Dış İlişkiler Sekreteri (1999-2002)

Eğitim-Bir-Sen Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri (2005-2008)

Toplum olarak insanımızın değerini hayattayken değil de, vefat ettikten sonra daha çok anladığımız kanaatindeyim. Vefattan sonra yapılan değerlendirmeler, bazen aşırı abartılarla süslenerek pay çıkartılmaya çalışılır. Hele hele vefat eden kişi geriye mal değil de eser bırakmışsa, onun bıraktığı eserler üzerinden kendi konumumuzu temellendirmek çabasına gireriz. Bu yazıda Akif İnan'la birlikte olduğumuz anlardan, bende kalanları mümkün olabildiğince yoruma kaçmadan abartısız, katkısız sizlere aktarmaya gayret edeceğiz. Ola ki, başkasında olmayan bir hatırayı, bir anekdotu, bir bilinmeyen yönü, kaybolmaktan kurtarmış oluruz.

Akif İnan, 60 yıllık kısa denebilecek hayatında öyle bir hareketin tohumlarını çorak topraklara ekti ki, bugünkü kadar yeşereceği, bugünkü kadar meyve vereceği, ne bizim tarafımızdan, ne de o yılları bilenler tarafından hayal bile edilecek bir şey değildi. Adeta her şey aleyhteydi. Yabancıydı kelimeler; kavramlar yola çıkılan insanların literatüründe pek de olmayan şeylerdi. Eylem, grev, lokavt, sendika, karşı çıkış, sokak, uzak şeylerdi. Kolay değildi, yıllarca parya görülen, aşığılanan, horlanan, merdiven altlarına mahkûm edilen mütedeyyin insanları inandırıp meydana çıkarmak. Akif İnan, böyle çorak bir zeminde başladı emek mücadelesine.

Bu yüzdendi, davaya gönül vermiş birilerinin katkılarıyla yaptırdığımız eylem yeleklerini giymeye zorlanışımız. Üzerinde Memur-Sen armalarıyla, “ben de varım” diyecektik, bu aykırı duruşta. Ben de hakkımı istiyorum, itiraz ediyorum haksızlıklara. Kolay değildi, bu güne kadar hep susturulmuş, idam sehplarına çıkarılmış, kısık sesleri yeniden yükseltmek.

Evet, kolay olmamıştı zaten, kendimizi sendikacı diye ifade edişimiz, kartvizitimize sendikacı olarak yazdırışımız, kolay olmamıştı. Sıhhiye’deki Beyazsaray Apartmanının sekizinci katında, tecrübeli bir sendikacının “siz ne zaman tehdit almaya başlarsanız, o zaman sendikacı olmuştunuz demektir” dediğinde, anlamamıştık, anlayamamıştık, belki de anlamak istememiştik ne demek istediğini. Akif İnan’ın koruması olacak kadar büyümemiştik. Bugün korunuyorsa hareketin önünde olanlar, o gündendir temelleri, bilinsin.

Abdi İpekçi Parkına bakan pencerenin önünde, kalemini eline alarak, Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanına mektup yazdığı gün, yine sıkıntılıydı. Öğrencisi olan Genel Başkana yazılı olarak sitem gönderiyordu. Kısa sürede karşılık buluyordu, vefalı öğrenciden bu serzeniş. O günden sonra sıfır kilometre beyaz bir şahinimiz olmuştu, emanet de olsa. Birlikte yolculuklarda genellikle şoför bizdik. Önde

oturan Genel Başkanı taşımaktan mutlu olan. Onunla yolculuk demek, kitap okumak gibi bir şey, her seferde birçok şey kazanmak, hayata dair. Uzun 2001 sigarası yüzünden otobüse binmek istemeyen bir Başkan. Uçak mı dediniz, lüks sayılırdı, o günkü şartlarda bizim için.

Yine bir sendikal çalışma için İstanbul yolculuğuna başlamadan, Seyranbağları'ndaki evinin bulunduğu sokağa vardığımızda, bak-kaldan aldığı beş paket uzun 2001 sigarasıyla, arabanın ön tarafına bindiğini bilirim. “Abi akşam döneceğiz, bu kadar sigarayı niye aldın” deme cüretinde bulunduğumda, “Sevgilim, ne olur ne olmaz” diye cevap verdiğini hatırlarım. “Çay, tütün, keyif bütündü” O'nun için. Ta ki, Gazi TIP Fakültesi Hastanesi'nin 9. katındaki odada zorunlu misafir olana kadar.

Onunla yol arkadaşı olmak, gün geçtikçe lezzetlenmişti. Hızlı gitmek kaydıyla her şeyi konuşabilirdiniz. Ondandı parasız, pulsuz, izinsiz, yarasız, Anadolu'yu karış karış dolaşmamız, ondandı, gelecek kaygısı taşımadan, geç saatlere kadar sendikayla meşguliyetimiz. Ondandı farkına bile varamadan, yavrularımızın çocukluklarını kaçırdığımız.

“Sen filancadan daha iyi araba kullanıyorsun, çünkü, O 140 la, sen 160 la gidiyorsun” deyişinden anlıyoruz hızı sevdiğini.

“İleride burada makam da para da olacak, bu insanlar neden gelmez?” dediğinde, diğer konfederasyonlarda kavga çoktan başlamıştı. Sürekli yanında olan, kişisel beklentilerden uzak, bir avuç inanmış acemi sendikacıydık, bu ülke için, insanımız için ne yapabileceğini düşünen, geleceğe dair ümitleri olan. Kendisi yazmıştı bizi sendika yönetimine, itiraz hakkımız olmamıştı, O söyleyince yapılmalıydı. Sendikacılıkta bayanları her zaman önemsemişti. Teklifimizle sendika yönetiminde bir bayan yönetici bile olmuştu. O zamanlar, sendika, bir de bayan, ileri görüşlüydü vesselam.

Dışlayıcı olmadı hiçbir zaman. Onun gözünde bütün insanlar bizimdi. “Bazılarını bizden ayırdılar, onları geri kazanacağız”, dediğini hatırlıyorum. Birleştirici vasfı Emek Platformu’nun oluşmasını sağlamıştı. Diğer iki Konfederasyon bir araya gelmekten imtina ederken, Akif İnan’ın uzlaştırıcı ve her kesimin saygı duyduğu kişiliği sayesinde, Memur-Sen’de diğer konfederasyonlarla bir araya gelinerek, Emek Platformu’nun temelleri atılmıştı. Konuşmaları slogandan öte bir şeydi. TBMM komisyonlarında yaptığı sunumlar, hep dikkat çekmişti. Komisyon üyelerinin Akif İnan’ın konuşmalarını överek, diğerlerinin slogan attıklarını ifade ettiklerine şahit olmuşuzdur.

Sendikanın bir kuruluş aidatı, resmi anlamda üyesi bile yokken, arkasında bugünkü gibi bir milyon üye varmış gibi konuşurdu. Belli ki dayandığı sağlam bir kaynak, sağlam bir dayanak vardı, hak bildiğini söylemede O’na güç veren. Konuşmalarında yazılı metin kullanmazdı. Kendinden önce konuşmacı varsa, o konuşurken bazı notlar alır, kürsüye çıktığında saatlerce kesintisiz konuşma yaptığına şahit olurduk. Hatıpti O, konuşmaları yazılmalıydı.

Çanta taşıdığını hiç görmedim. Bir gün, zamanın Milli Eğitim Bakanı ziyarete gidilmiş, heyetteki biri bakana, “sayın bakanım” diye hitap etmiş, çıkışta ona hitaben “sayın bakan diyeceksin, biz buraya öğretmen olarak gelmedik, sendikacı olarak gelmişiz, sayın bakan diyeceksin” diye çıkışmıştı. (O zaman yasa yok, profesyonellik yok, herkes bizzat öğretmen olduğu halde).

Dil kurallarına dikkat ederdi. Eğitim-Bir-Sen’in Ankara Şubesinde bir bülten çıkartmıştık. Orada zamanın bakanını “Sayın Prof. Dr...” diye yazmışım. Bundan dolayı beni iyi bir haşlamıştı. “Ya ‘sayın’ diyeceksin, ya da ‘Prof. Dr.’ ikisi aynı anda olmaz” demişti. O günden sonra, TDK farklı söylese de, hiç aksini kullanmadım.

Dört sayfalık olsun bir bülten çıkartıp bütün eğitim çalışanlarına ulaştırmayı çok istemişti. Bu bültenle, bütün eğitim çalışanlarına,

sendika olarak ne yapmak istediğini anlatmaktı amacı. Ama bu arzusu maddi imkânsızlıklar yüzünden gerçekleşmedi. Akademik bir dergi için çalışma yapılmış, ilk sayının yazıları hazırlanmıştı. Makalesi olanlara da telif verme arzusundaydı. O günkü parayla, bir milyar beş yüz bin lira gerekiyordu. Sağlık İş Sendikası Genel Başkanı rahmetli Mustafa Başoğlu'ndan maddi olarak yardımcı olmasını rica etmişti. Yönetimi ile görüştükten sonra üç yüz bin lira verebileceğini söylemişti. Akif abi o parayı da reddetmiş ve dergi basılamamıştı.

O sanıldığına aksine Milli Eğitim Bakanı olmak değil, yeşile ve ağaca sevgisinden Orman Bakanı olmak isterdi. Eskişehir yolunda birlikte giderken, refüjlere dikilen ağaçları görünce, çok mutlu olmuş, belediye başkanına kızdığı halde, “günahlarının bir kısmını bu ağaçlarla affettirdi” demişti. Bakan olmaksızın, en çok üyeye sahip sendika genel başkanı olmayı daha çok isterdi.

Yine beyaz atlı prensesimizle (Şahinden önceki eski model Broadway) bir sendikal program için Urfa'ya doğru yola çıkmıştık. Pozantı civarlarındaydık. Çok yoğun bir yağmur yağıyordu. Bizim emanet Broadway'nin camları buhardan iyice kapanmıştı. Akşam namazını kılmak için mola verebilecek bir yer ararken, Bahçe'nin girişine geldik. O zaman o bölgede otoyol inşaatı vardı. Yolu bitirip yanlışlıkla inşaatla girmiştik. Çamurlu inşaat yollarından bir çıkış bulup, ana yola çıkabildik. Akif abiyle birlikte arabadaki diğer iki kişi de, ters yönde gittiğimizi söylüyordu. Doğru gittiğimi düşünüyordum ancak fazla da ses çıkartamıyordum. Nihayetinde bir mola yerine gelip durduk. Akif abi vaktin de darlığından, aceleyle mescide girip namaza durdu. Biz de arkasından mescide girdik. Baktık ki, seccadeler Akif abinin namaza durduğu yönün tam tersi istikametteydi. Rahmetli ters gidiyoruz düşüncesiyle, aceleyle namaza kiblenin tersi istikamette durmuştu. Sonra istasyondaki görevliye “Urfa ne tarafta” diye sorup doğru yönde gittiğimizi öğrenince, “aferin İrfan” deyip beni tebrik etmişti. Gece 01.00 dolaylarında Urfa'ya

vardığımızda, heyecanla, gecenin ilerlemiş saatine ve yorgunluğa al-dırmadan, çocukluğunun geçtiği Balıklıgöl civarını bize gezdirmişti. Doğduğu ve ilk çocukluk yıllarının geçtiği toprakların ona tatlı bir heyecan verdiğine şahitlik etmiştik.

Anıttepe'deki Sağlık-İş Sendikası Konferans Salonunda, Eğitim-Bir-Sen Genel Kurulu yapılıyordu. Sendikaya emeği geçmiş bir arkadaşımız, bir başka arkadaşı eleştirerek, bugün belki eleştiri sayılabilecek, o günkü şartlarda protesto denilecek şekilde çıkmıştı. Akif abi bu aykırı sese karşı, ismiyle hitap ederek, 'bizde aykırı ses olmaz' der gibi adeta azarlamıştı. Genel Kurul tamamlanıp Sıhhiye'deki Genel Merkez binamızda (dairemizde) değerlendirme yaparken "Kongre dediğin de böyle olur" diyerek o protestoyu sendika olma yolunda bir kazanım olarak gördüğünü ifade etmişti.

Güzel giyinirdi, düzgün giyinmeyenleri ikaz ederdi. Özellikle televizyonlara çıkacağı zamanlarda yüz ve saç bakımını ihmal etmezdi.

Yine bir soğuk kış günüydü, Yenimahalle'deki bir ilköğretim okulunda, Akif abinin vefat haberini alınca, tarif edilemez bir tuhaflık yaşadığımı hatırlıyorum. Her insan için mukadder olduğunu bildiğimiz ölümü, her nedense O'na yakıştıramamıştım. Evet, hastaydı, hem de amansız bir hastalığı O'nun yakalandığı. O dost bilip, keyifle tükettiği sigarası, sahte dost çıkmış, sinsice onun sağlığını tüketmişti. Önce Gazi TIP Fakültesi Hastanesi, sonra ümitsiz bir şekilde Urfa ve ardından ebediyete açılan kapı, Harrankapı.

Kalanlara selam olsun.

Mehmet Akif İNAN'lı Yıllar

Mustafa AYDIN

Mehmet Akif İNAN'lı Yıllar

Mustafa AYDIN

Eğitim-Bir-Sen Ankara Şube Başkanı (1995-1998)

Eğitim-Bir-Sen Genel Sekreteri (2000-2002)

Eğitim-Bir-Sen Genel Mali Sekreteri (2002-2008)

Merhum Mehmet Akif İnan'ı, 1977 yılında Ankara Yüksek Teknik Öğretmen Okulu 2. sınıf öğrencisi iken Yeni Devir ve Milli Gazete'deki köşe yazılarından ve öğrenci olarak kalmış olduğum, Ulus Sanayi Han'daki Anadolu Öğrenci Yurduna geliş gidişlerinden tanıdım.

1991 yılında ise beni tanıyan arkadaşlardan, Yusuf Beyazıt ve Ali Parıldar beyler yeni bir eğitim sendikası kurmak için çalışma başlattıkları söyleyerek, Hak-İş Konfederasyonu binasında yapılacak toplantıya davet ettiler. Toplantıya 7-8 kişi ile birlikte katıldık. Toplantıya, Hak-İş Genel Başkanı merhum Necati Çelik (aynı zamanda öğrencilik dönemlerimizden yurt arkadaşım idi), Salim Uslu, Hü-

seyin Tanrıverdi, Mehmet Akif İnan ve Hak-İş'in diğer yetkilileri katıldılar. O zaman Ankara Altındağ Atatürk Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Müdürü idim. Konuşmalar sonrası sendikanın Akif İnan ağabeyin başkanlığında kurulmasına karar verildi. Kuruluş çalışmaları bir süre daha devam etti. Zaman zaman aynı mekânda Akif ağabey başkanlığında toplantılar yapıldı.

1991 yılı sonlarında kurucular listesi oluşturuldu, liste oluşturulması zor oldu, Akif ağabey benim de listede olmamı istedi. Okul müdürü olduğum için listede yer almak istemediğimi beyan ettim. 'O halde sen de toplantılara çağrıldığında gel ve Altındağ ilçesinde çalışma yap' dedi.

Sendikamız 14 Şubat 1992 tarihinde kuruldu. Kısa bir süre Genel Merkez olarak kullanılan Hak-İş'teki bürodan ayrıldık, Kızılay'da Şehit Adem Yavuz Sokak'ta bir daire kiralandı, oraya taşındık. Zaman zaman mesai sonrası sendikaya uğruyordum, bir gün geldiğimde, Akif ağabey sobayı yakmaya çalışıyor, fakat soba bir türlü yanmıyordu. Müsaade istedim, biraz da ben uğraştım, içerisi iyice duman doldu, sonunda soba yandı. Biraz sonra Akif ağabey çay yapmaya başladı. Sendikada birkaç kişi daha vardı; belki biri Kamil Aydoğan olabilir, kimler olduğunu tam hatırlayamıyorum. Evlerimize dağılmadan, bir hafta boyunca neler yapacağımızı planlayıp öyle dağılırdık. Böylece bir süre devam ettik

Bir süre sonra illerde temsilcilikler açılmaya başlandı. Eğitim-Bir Ankara Başkanı da Mehmet Sarmış Bey oldu, daha sonra Emine Kıraç Hanım başkan oldu. Mehmet Akif İnan ağabey, Emine Hanımı ve öğrencisi olan edebiyat öğretmeni Afife Kolcu ile kış aylarının birinde üye kaydı yapmaları ve sendikayı tanıtmaları için Yenimahalle Tevfik İleri İmam Hatip Lisesine gönderiyor. Emine Hanım ve Afife Hanım, kışlık giysileri ve üzerlerinde "kürk" ile okula gittiklerinde, öğretmenler, "Bu kürklü bayanlar mı bizi temsil edecek?" diye tepki gösteriyorlar, arkadaşlar bozuk bir moral ile gelip durumu Akif ağabeye anlatıyorlar. Akif ağabey bu duruma hem üzülüyor hem de öfkelenerek her toplantıda anlatıyordu.

1995 yılına gelindiğinde Ankara'ya yeni bir şube başkanı arama çalışmalarına başlanıyor, bazı kişilere teklifler götürülüyor fakat istenilen yönetim oluşturulamıyor. Akif ağabey bir gün beni çağırdı durumu anlattı, Ankara şube başkanı olmamı istedi, "İtiraz istemiyorum, çevremdeki arkadaşlar bu işi en iyi senin yapabileceğini söylediler. Bizim inancımızda görev istenilmez verilir." dedi. Ben de kabul ettim fakat 'başarılı olabilmem için yönetim atama yolu ile değil seçim yolu ile göreve gelsin, belki başka talipli arkadaşlar da çıkabilir', dedim, kabul etti. 15 gün sonra Ankara'daki üyelerimizi toplantıya çağırılım ve yönetimi oluşturalım dedik. Akif ağabey, o zaman Genel Sekreter olan Besim (Eşsiz) Tataroğlu'nu çağırırdı. '15 gün sonra tüm üyeleri çağırarak Ankara şube yönetimini oluşturun' talimatını verdi.

Bir pazar günü Akif ağabeyin de olduğu 34 kişinin katılımı ile yapılan seçim sonucu Ankara şube yönetimi belirlendi, ben de Ankara Şube Başkanı seçilmiş oldum. 7 kişilik yönetim kurulunu oluşturarak çalışmalara başladık, günden güne üye sayımız artıyor, ziyaretçiler çoğalıyordu. İktidarda Refah-Yol koalisyonu bulunuyordu ve sevenlerimiz çok fazlaydı. Önceleri üç sefer üyeliğe davet ettiğim halde üye olmayan insanlar, şimdi çok rahat üye oluyorlardı, sayımız artıyordu.

Biz okullara üye çalışmalarına gidiyoruz, öğle vakti sendikaya uğrarsak bazen biz, bazen Akif ağabey, bazen Kemal Yazıcı yemek hazırlıyor hep beraber yiyorduk. Benim küçük kızım bazen şiirler yazıp Akif ağabeye okuyor o da düzeltmeler yaparak yetişmesine yardımcı oluyordu. Akif ağabey sendika çalışmalarının dışında zaman bulduğunda öğrencisi Afife Kolcu ile şiir yazma çalışmaları yapardı.

Genel Merkez ile Ankara Şubesi aynı dairede hizmet verdiğimiz için mekân küçük geliyordu. Akif ağabey bir gün Genel Merkez Yönetim Kurulu toplantısına benim de katılmamı söyledi. Genel Merkez Yönetim Kurulu gündemdeki konuları görüştüğten sonra Ankara Şubesinin yeni bir daire kiralayarak Genel Merkez'den ayrı bir yerde

hizmet vermesi, kirasının Genel Merkez’ce karşılanması kararı alındı. Aramalar sonrası Necatibey Caddesi’nde bir daire kiralayarak Genel Merkez’den ayrıldık.

Bu arada Refah-Yol Hükümeti ile ilgili şer güçler televizyonlarda her gün yeni yeni olumsuz haberler yayınıyor, gazetelerde olumsuz haberler ve köşe yazıları yazılıyor, çiziliyordu. Bu arada ‘5’li Çete’ diye nitelendirilen sivil toplum örgütleri de sokakları ısıtıyordu. Bazı sivil toplum örgütleri olarak basındaki olumsuz haberlere ve diğer olumsuzluklara tepki göstermek, hükümete destek vermek amacı ile Huder başkanlığında bir heyetle Adalet Bakanı Şevket Kazan’ın makamında ziyaret edilmesi kararlaştırıldı. Akif ağabey, bu ziyarete Genel Merkez’i temsilen benim katılmamı söyledi. Toplantıya katıldım, Adalet Bakanı Şevket Kazan ile biraz sohbet ettikten sonra bir basın açıklaması yapmak istedik. Basın açıklaması Huder Genel Başkan Yardımcısı Yavuz Akmaz tarafından okunmaya başlandı. Bakan Şevket Kazan “Burası makamdır, burada bildiri okumanız doğru olmaz” diyerek dışarıda okumamızı söyledi. Biz de makamdan ayrılarak Adalet Bakanlığının bahçesinde bildirimizi okuduk ve dağıldık. Ben Genel Merkez’e giderek Akif ağabeyi bilgilendirdim. Akif ağabey, Milli Eğitim Bakanlığı’ndaki çeşitli toplantılara, Sendika Kanunu çalışmalarına sürekli beni görevlendiriyordu. Beni tercih etmesinin sebebi uzun yıllar okul müdürlüğü yapmış olmam dolayısıyla zaman ayarlamamın dakik oluşu ve çok eskiden biri tanıyıyor olması idi.

Bir gün Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu Bey, TBMM Eğitim Komisyonu olarak müfredatların görüşüleceği toplantıya sendikayı temsilen bir üye verilmesini istiyor, fakat bu kişi İlahiyatçı olmasın diyor. Tabii ki, bu Mahmut Bey’in fikri değil, komisyon başkanının fikri. Akif ağabey bu toplantıya beni görevlendirdi, o zaman bazı olumsuz kararların TBMM’den çıkmasını önledik. Basında bizim basın bildirimiz çarpıtılarak yerini aldı.

Yanılmıyorsam o günlerde Akif ağabey Devlet Bakanı Lütfi Esengül'ün danışmanı idi. Ankara Şubesi olarak sendikal çalışmalarımız hızla devam ediyordu, bu arada darbe söylentileri de dilden dile doluşuyordu.

Akif ağabey ve bazı genel merkez yöneticileri ile birlikte Sivas Şubesi'nin açılışına katıldım. Bilahare Konya Şubesi'nin programına katıldım, çünkü genel yönetim kurulu üyelerinin izin alarak programlara katılmaları zordu.

O günlerde, Şube Başkanlar Kurulu Toplantısı Genel Merkez'de, Genel Başkan Yardımcısı Kamil Aydoğan'ın başkanlığında yapıldı. 'Sendikamızın büyümesi için her kesime ve her düşünceye hitap edelim, başka düşünceden insanlar olsun' dedi Kamil Bey. Her Şube Başkanı lehte veya aleyhte düşüncelerini söyledi. Ben, her düşünceye hitap eden sendikalar kurulmuş, onların bize üye olmaları zor. Bu düşünce samimi olan ve gerçekleri gören üyelerimizi rahatsız eder, kazanalım derken kaybederiz" dedim. Toplantı sonrası Şube Başkanları illerine gittiler.

Ankara Şubesi olarak Türkiye'de ilk resmi Şube Genel Kurulu'nu yaptık, Genel Kurul gündemini ve yerini belirledik, fakat kimse divan başkanı olmak istemiyordu. Altındağ Belediyesi'nde çalışan tanıdığım Hamza Karataş Bey'e (şu anda Çorum Osmancık Belediye Başkanı) teklif götürdüm ve teklifimizi kabul ederek divan başkanı oldu. Genel Kurul toplantı yeri Altındağ Belediyesi Yunus Emre Kültür Merkezi'ydi. Bayan üyelerimizin katılımı ile Ankara Büyükşehir Belediyesi Beştepe Aski Sosyal Tesisleri'nde, Başbakan Necmettin Erbakan, bazı bakanlar ve üst düzey yöneticilerin katılımı ile yemekli bir toplantı düzenledik. Akif ağabey konuşmasında özellikle bayan üyelerimizin sorunlarını dile getirdi ve başörtüsü serbestisi başta olmak üzere çözüm bekleyen diğer sorunların çözümünü hükümetten istedi. Başbakan Necmettin Erbakan da hükümet olarak, dile getirilen sorunları en kısa zamanda çözüme kavuşturmayı vaad

etti. Bu toplantı sendika olarak bayan üyelerimizin katılımı ile yapılmış en çok katılımın sağlandığı bir toplantı olmuştu. Ertesi gün Akif ağabey beni ve yönetim kurulu üyelerimizi makamına çağırarak memnuniyetini belirtti ve bizlere teşekkür etti.

O günlerde üye sayımız 1300 civarında idi. Bu üyeleri, boş zamanlarında sendikada bize yardımcı olan Yaşar Bey adlı bir öğretmen arkadaşına bir ajandaya kayıt ettirdim, bu ajanda bir hatıra olarak hala bende duruyor.

Akif ağabey, 3-5 ay sonra beni çağırarak “Ankara’da bir açılım sağlamak istiyoruz, bunun için yönetimde değişiklik yapsak nasıl olur?” dedi. Yönetim Kurulu’nu topladım, konuyu görüştük, Yönetim Kurulu üyelerinde; ‘Bu yönetim iyi çalışıyor, daha güçlü bir yönetim kurmak ise zor olur,’ fikri ağırlık kazandı. Birkaç arkadaşla birlikte Akif ağabeye giderek Yönetim Kurulu’nun düşüncesini anlattım, ‘tamam o halde çalışmaya devam edin’ dedi. 3 ay sonra Akif ağabey yönetim değişikliği isteğini tekrarlayınca ‘böyle güçlü ve samimi bir yönetim kurmak zor olur’ diyerek fikrimi söyledim. Baktım ki Akif ağabey kararlı, 15 gün sonra Yönetim Kurulu olarak Genel Merkez’de toplandık. Akif ağabeyi de toplantıya davet ettim, aramıza katıldı. Bazı arkadaşlar fikirlerini beyan etti ve o gün Ankara Şube Yönetimi olarak, topluca istifa ettik. Akif ağabeyi bu düşünceye Kamil Aydoğan Bey’in yönlendirdiğini biliyorduk. Yeni Şube Başkanı Kamil Bey’in bir arkadaşı oldu, ilk günler sendikaya biraz gelip gittiler, daha sonra üç ayda bir, beş ayda bir uğrar oldular. Akif ağabey beni tekrar çağırdı ve geri dönmemi istedi, dönemeyeceğimi söyledim.

Ankara Şube Başkanlığından ayrıldıktan 6 ay kadar sonra Ankara Başkent Kadın Platformu’nun ANFA’da düzenlemiş olduğu toplantıya davet edildim. Toplantı salonuna girdiğimde Akif ağabeyin bir kaç kişi ile birlikte oturduğunu gördüm. Elini sıktığımda “Sen neredesin, neden sendikaya gelip gitmiyorsun?” dedi. Alışkın olduğumuz üslubu ile bana bağırdı; “Bak, burada seni sendikadan uzak-

laştırırların hiç biri yok, ben meseleyi geç de olsa anladım, yarından itibaren her gün sendikaya gelip gideceksin.” dedi. Bundan sonra yönetimde olmadığım halde sık sık kendisini sendikada ziyaret ediyorum.

O zaman Altındağ Ulus Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi Metal İşleri Bölümü Öğretmeni idim. Ulus Endüstri Meslek Lisesi’nden çıkıyordum, o bölgede olan Gazi Lisesi’ne, Ankara Lisesi’ne, Ankara Ticaret Lisesi’ne, Olgunlaşma Enstitüsü’ne ve Zübeyde Hanım Kız Meslek Lisesi’ne uğruyordum. Eski yelerin ye formlarını veriyor, idareci ve öğretmen odalarına bltenlerimizi dağıtıyordum. Yeni ye olacaklar var ise onların üyeliğini alıp sendikaya öyle gidiyordum.

1999 yılında bir gün sendikaya uğradığımda Akif ağabeyi biraz yorgun gördüm. “Ağabey sigarayı çok içiyorsun, biraz azaltsan iyi olur” dedim, “Mustafacığım elimde değil ki bırakamıyorum.” dedi. Bu konuşmamızdan birkaç ay sonra bir gün Akif ağabeyin eşi Ulus Endüstri Meslek Lisesi’ne ziyaretime geldi, “Akif Bey bugünlerde rahatsız, bazen eve de gelmiyor, sizi çok seviyor, bir konuşmanızı ve hastaneye yatması konusunda yardımcı olmanızı istiyorum” dedi. 10 gün sonra sendikaya uğradığımda Akif ağabey sendikada yoktu. Bir süre sonra, bir arkadaş Akif ağabey hastalanmış ve Gazi Üniversitesi Hastanesinde yatıyor, dedi. Hastaneye ziyaretine gittim durumu iyi gözüküyordu, benim nasıl olduğumu sordu, sendikaya daha sık uğramamı söyledi. Yanından ayrıldım, kardeşlerinden biri ve Kemal Yazıcı ağabey yanında idi. İki hafta sonra tekrar ziyaret ettim, durumu biraz daha ağırlaşmış fakat kendine hâkim idi. Yine arkadaşları ve sendikanın durumunu sordu. Herkesin iyi olduğunu söyledim, sendikaya arkadaşlar gelip gidiyorlar ben de bazen uğruyorum, dedim ve müsaade isteyerek ayrıldım. Ayrılırken ilk defa hznlendiğini gördüm. Daha sonra hastaneden taburcu olarak Seyranbağları’ndaki kardeşinin evine gitti. İki defa da evde ziyaret ettim son ziyaretim Urfa’ya götürülmeden  gün önce idi, ayrılırken helalleştik.

Çok saygılı ve yardım severdi. İnandığı davasından hiç taviz vermez, namaz vakti geldiğinde hemen namazını kılar hiç beklemezdi. İnıyorum ki maaşını sendikaya harcar, evinin geçimini hanımının maaşı ile sağlardı. Yöneticilerimizin her zaman harcamalarına dikkat etmeleri gerekir.

Allah rahmet eylesin.

Mehmet Akif İNAN'la
Sendika Anılarımdan Bir Demet

Eyüp ÇETİNKAYA

Mehmet Akif İNAN'la
Sendika Anılarımdan Bir Demet

Eyüp ÇETİNKAYA

Eğitim-Bir-Sen Genel Mali Sekreteri (2000-2002)

1989 yılında hükümet İLO sözleşmesini imzalayınca Türkiye'de memur sendikacılığı hareketlendi. Özellikle biz öğretmenler sendikacılığı konuşmaya ve tartışmaya başladık. O yıllarda Bartın'da öğretilimdim. Haftada bir gün kendi aramızda tefsir dersi yapıyorduk. Bu grup içinden İbrahim Ceylan adındaki bir arkadaşımız bu konuda daha istekliydi. Bartın'da bir sendika kurma çalışmaları başlatıldı. Bu çalışmalar devam ederken, 1992 yılında gazete yazılarından, makalelerinden ve kitaplarından tanıdığımız Mehmet Akif İnan'ın önderliğinde Ankara'da Eğitim-Bir adlı bir sendikanın kurulduğunu öğrendik. Arkadaşlar arasında gerçekleştirilen istişarenin sonucunda bu yeni kurulan sendikaya dâhil olmalıyız, denildi. İbrahim Ceylan'ın önderliğinde birkaç arkadaşımız Ankara'ya gittiler. Meh-

met Akif İnan ile görüştüler. Bu görüşme sonucunda sendika kurma yetkisini ilk alan il Bartın olmuştu

***

Benim Mehmet Akif İnan ile birebir tanışıklığım 1993 yılında oldu. Bartın İmam Hatip Lisesi'nde öğretmen iken Kahramanmaraş'ın Elbistan ilçesinin Bakış köyü ortaokuluna zorunlu olarak tayin edildiğimde, Ankara'dan bize destek veren, yol gösteren, yeni kurulan sendikamızın lideri Mehmet Akif İnan oldu. İlk birebir görüşmemiz ve tanışmamız bu dönemde gerçekleşti. Bu ilk tanışma sürecinde Mehmet Akif İnan'ın çok etkili ve karizmatik bir lider olduğunu gördüm. Bakanlık'taki işlerimi takip ederken refere ederek şunun-la görüş diye gönderdiği insanların ne kadar büyük bir ilgi gösterdiklerine bizzat şahit oldum. Hatta bir daire başkanı, Mehmet Akif İnan ismini duyunca bana lazım olan evrakı bulabilmek için mesai bitiminde işini bırakıp gitmedi saat 21.00'e kadar evrak aradı. Evrakı bulup bana teslim ettiğinde saat 21.00'i gösteriyordu.

***

Türkiye'de memur sendikaları kurulmaya başlanınca yasal zemin yok diye devleti yönetenler sendikalaşmaya ve örgütlenmeye karşı zorluk çıkarıyordu. Aramızda hem bu konular görüşülüyor, hem de memur sendikacılığı yasası konuşuluyordu. Mehmet Akif İnan'ın yasa konusundaki önerisi kısa ve özdü: **“Niye uğraşip duruyoruz? İşçiler için sendika yasası var. ‘İşçiler’ yerine ‘çalışanlar’ ekleriz, böylece sorun çözülmüş olur”** diyordu.

İstitrat olarak, memur sendikacılığına ilişkin yasa 2001 yılında çıkarılırken Kamu-Sen'in tavrından da bahsetmek gerekir. Yasa özetle sendikalara üyeden aidat alma imkânı sunuyordu ama üyeleri ile ilgili sendikaya hiçbir söz hakkı tanııyordu. O günün meşhur ifadesi ile toplu görüşme olacaktı ancak yaptırım olmadığı için hükümet bildiğini okuyacaktı. Bu, toplumda olumsuz bir karşılığı olan sendika ağalığına yol açacak bir uygulamaydı. Allah'tan Memur-Sen

güçlendi de **'topl u görüşme'**, **'topl u sözleşme'**ye evrildi. On yıldan fazla bir zaman memurların masadan boş kalkmasına neden olan topl u görüşmeye yasa çıkarılırken çanak tutan Kamu-Sen'e aslında kamu çalışanlarının hiç yüz vermemeleri gerekir.

***

1995 yılındaki 2. Olağan Genel Kurul'da benim adım Denetleme Kurulu üyeliğine yazıldı. Genel Kurul'dan sonra Mehmet Akif İnan Bey bir toplantı yaptı. "Denetleme Kurulu üyeliğinin çok işi yok, onun için aktif sendikacılık yapacaksınız." dedi. Kemal Yazıcı Bey, Dış İlişkiler Sekreterliğine seçilmişti benim de onun yardımcılığını yürütmemi istedi. "Asıl yönetim kurulu üyesi gibi toplantılara katılacaksın" dedi. Sendikada fiili yöneticiliğim böyle başladı.

Mehmet Akif İnan, toplantılarda sürekli bir şeyler üretmemizi istiyordu. Onun çizdiği bu vizyonla, Milli Eğitim Bakanlığı üst düzey bürokratlarının bazılarının ve dışarıda olup eğitime, örgütlenmeye ilişkin konulara kafa yoran bazı kimselerin katılımıyla istişari bir toplantı düzenledik. Bu toplantıda iki konu öne çıktı. Birincisi 'Öğretmenin El Kitabı', 'Velinin El Kitabı' gibi kitaplar hazırlayalım ikincisi de bakanlığa bazı konularda raporlar sunalım, denildi. Kitap konusunda, 'Öğretmenin El Kitabı' hazırlandı. Ancak 'Velinin El Kitabı' nasip olmadı. Ancak daha sonra komisyona zaman zaman gelip giden bir arkadaş bu düşünceyi hayata geçirerek 'Velinin El Kitabı'nı bireysel olarak hazırladı. 'Öğretmenin El Kitabı' iki yönden çok önemliydi. Birincisi öğretmenlerin haklarını bilmesi için derli toplu bir kaynak hüviyeti taşıyordu, ikincisi bir eğitim sendikasının öğretmene bir hizmetiydi aynı zamanda alanında bir ilkti. Öğretmenin El Kitabı'nın kıymetini Kars ilimizin Kağızman ilçesinin bir köyünden bir öğretmenden gelen bir mektup ortaya koyuyordu. Öğretmenimiz, **"Hazırladığımız kitabı gördüm. Çok harika bir iş yapmışsınız. Parası ne kadar olursa oldun, adresime bir adet gönderilmesini istiyorum"** diyordu.

Öğretmenin El Kitabı'nın bir diğer önemi de şuydu: Sendikanın doğru dürüst parası yoktu. Eşin dostun verdikleri ile sendikacılık yapmaya çalışıyorduk. Bu kitap, para konusunda bize can simidi gibi yetiştirdi. Anadolu'daki öğretmenlere dağıtılıyordu ve parasını alıyorduk; iyi bir para kaynağı olmuştu. Yanlış hatırlamıyorsam bu kitap en son 4. baskıyı yapmıştı.

***

Toplantıda görüşülen ikinci konu da Milli Eğitim Bakanlığı'na raporlar hazırlamaktı. Epeyce bir rapor hazırlamayı planlamıştık. Ancak bunların üç tanesini gerçekleştirmek nasip oldu. Birincisi “**Öğretmen Yetiştirme ve İstihdamı Raporu**” ikincisi “**Engelli Eğitimi**” (hatta bu raporla ilgili bir ifade hatırlıyorum. Engellilerin ancak binde dördü eğitim hakkından yararlanabiliyor ifadesi vardı. Bunun bugün yüzde yüze yakın olduğunu söylemem yanlış olmaz). Üçüncü raporumuz, “**Eğitimin Yerelleşmesi**”. O günlerde yerelleşme biraz fazla konuşuluyordu. Bununla ilgili hatırladığım, öğretmenlerin sicilleri, özlük dosyaları bakanlık merkezindeydi. İllere gönderilmesinde, illerde tutulmasında sendikanın çalışmaları etkili oldu, diye hatırlıyorum. Bu çalışmaların bende hoş sadası vardır. Mehmet Akif İnan hocam ile Anadolu'ya çıktığımızda toplantılarda o yüksek ve gür sesiyle, “**Öğretmene hizmet olsun diye 'Öğretmenin El Kitabı'nı hazırladık. MEB'e yol gösterici olsun diye raporlar sunuyoruz.**” diye her yerde konuşurdu.

Bu çalışmaların koordinatörü ben olduğum için çok hoşuma gidiyordu. Hatta hatırlayınca bugün bile hoşuma gidiyor.

***

Türkiye'de kadın öğretmenlerin sayısı çok olduğundan Mehmet Akif İnan kadınların sendikaya üye olmalarına ve sendikada görev almalarına çok önem verirdi. Sözlü olarak da buna önem vermemizi defaten söylemişti. Hatta bu konuda, “**Üye sayısı ne kadar çok olursa olsun, kadın üye sayımız çok olmazsa güçlü sendika olamayız. Onun için kadın üye sayısının artmasına çok önem vermeliyiz**” demişti.

Yönetim kurulun üyelerinin arasında mutlaka kadın üyenin olmasını önerirdi. Kanaatimce Mehmet Akif İnan hocamızın bu hayalini hala gerçekleştiremedik. Şu ana kadar kadın şube başkanımız olan yalnızca bir kişiyi tanıyorum. Akif Hocam sağ olsaydı bu sayının artması için illeri teşvik ederdi.

***

Mehmet Akif İnan hocam, ‘hedef kitlemiz çalışanların yüzde yetmiş’ derdi. O, ‘Türkiye’de çalışanların maksimum yüzde otuzu ideolojik sendikaya onay verir. Bundan dolayı biz öyle çalışmalıyız ki çalışanların lehine fikirler üretmeliyiz. Çalışanlar bizim fikirlerimize ‘oh be ne güzel fikirler’ demeli. Herkes evrensel sendikacılık ilkeleriyle sendikacılık yaptığımızı görmeli ve bize üye olmalı’ der, bunun için de hizmet sendikacılığı kavramını çokça kullanırdı. Sendikacılığımıza bu anlayışı yerleştirdiğimiz takdirde, memurların yüzde yetmişinin bize üye olacağını söylerdi.

Bizim sendikacılığımız eğitim iş kolunda olduğu için eğitim ile ilgili projeler üretmemizi eğitim sorunlarını çözmek için gayret sarf etmemizi söylerdi. ‘Yaşadığımız süreçte sorun kabul ettiğimiz ne varsa hepsinin çözümü eğitimidir. -o dönemde en çok konuşulan enflasyon sorunuydu- enflasyonun bile çözümü eğitimidir’ demişti.

***

Mehmet Akif İnan hocam, sendikacılığı üyelerimizin sorunlarını çözüme olarak da görüyordu. Bir sorun intikal ettiğinde elinden gelen gayreti gösteriyordu. Bu gayretine çok şahit oldum. Hatta şöyle bir olayı hiç unutamıyorum. Aydın Nazilli’den bir öğrencinin sorunu iletilmişti. Rahmetli hocam bizzat Milli Eğitim Bakanlığı’na giderek sorunu çözdü. Bu o günkü şartlarda sendikamız adına büyük sükse yarattı. Bu olaydan sonra Nazilli’de bir toplantıya gitmiştik, katılım ve heyecan müthiş olmuştu.

***

Memur sendikacılığının ilk yılları sayılabilecek 90'lı yıllarda iki olay hatırlıyorum. Bir gün memur sendikacılığının tarihi yazılırsa bu olayların altın harflerle yazılması gerektiğine inanıyorum. Bunlar Emek Platformu ve 1 Aralık Eylemleridir. Bu iki olayı gerçekleştiren baş aktör Mehmet Akif İnan'dır.

Mehmet Akif İnan, Emek Platformu'nun oluşması için çok çalıştı. Aynı masada KESK ile Kamu-Sen'in buluşması mümkün değildi. Çok çaba sarf ederek bunu gerçekleştirdi. O günün ortamını bilenler bunun ne kadar kıymetli bir şey olduğunu kolay anlarlar.

1 Aralık Eylemleri, Memur-Sen'in Emek Platformu başkanlığı döneminde yapılmıştı. Bu eylem de bütün ideolojik ya da siyasi grupların bir arada gerçekleştirdikleri bir eylemdi. Bunu benim için ayrıca kıymetli kılan, benim öğretmenler odasında yaşadığım bir anımdı. Eyleme katılma hususunda şevkli olanlar sendikalı olmayanlardı. Kendilerine '*hem üye değilsiniz hem de eylem konusunda çok isteklisiniz*' dediğimde '*niye olmayalım direk bizim sorunlarımızı dile getiren bir eylem, gerçek sendikacılık işte bu*' demişlerdi. Bu eylemi gerçekleştiren rahmetli Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan'dı. Emek Platformu ve 1 Aralık Eylemleri sürecinde diğer sendikalara mensup en az beş kişinin Mehmet Akif İnan'a '*keşke siz bizim başkanımız olsaydınız*' dediklerini bizzat kendim duydum.

***

Mehmet Akif İnan hocamın yönetim kurulu toplantılarında söylediklerinin birçoğu zihnimde yeni söylenmiş gibi hala duruyor. Bunlardan birisi de şudur: '*Sendikamızın üç büyük şehir olan İzmir, Ankara ve İstanbul'da en büyük ve en etkili sendika olması gerekir Buralarda bunun elde edemediğimizde etkili sendika olamayız*' demişti.

***

1998 yılında Sağlık-İş Sendikası'nın genel merkezinde yaptığımız kongrede yönetim listesi açıklandığında bazı arkadaşlar itiraz etti.

Mehmet Akif İnan hocam buna çok kızdı. O kadar sinirlendi ki bazılarımız hastalanacak diye korktuk. Arkadaşlar tarafından hocam sakinleştirildi. Kongreye devam edildi. Kongre sonrasında o akşam genel merkeze gelindiğinde *“oh be nihayet sendika istediğim çizgiye geldi. Önceden listeye kimse itiraz etmez, delege kimi yazarsak onaylardı. Gerçek sendikacılık budur”* demişti.

***

Mehmet Akif İnan hocamın üyelerle ilgili çok tekrar ettiği mesele şudur: “Bu sendikada genel başkan olarak ben ne kadar yetkiliysem, ne kadar hakkım varsa, Edirne’nin filan köyündeki ya da Kars’ın filan köyündeki üye de aynı hakka, aynı yetkiye sahiptir. Üyelerimiz arasında hiçbir ayırım yoktur. Herkes eşittir, herkes buna böyle bakmalıdır.”

***

Sendikacılığa iki yönden bakardı. Birincisi çalışanlar açısından. Sendika, üyelerinin ekonomik ve sosyal haklarının artırılması ve geliştirilmesini talep ediyordu. İkincisi de çalıştığımız kurumun daha iyi işlemesini, işyerindeki şartların geliştirilmesini istiyordu. Mehmet Akif İnan bu iki hususu açıklamak için bir fabrika örneği veriyordu: “Çalışanlar fabrikatörü düşünmeden hep bana hep bana derlense bir gün olur fabrika çöker hepten ekmeğimizden oluruz. Onun için mücadelemiz iki yönlü olmalıdır. Her iki yönün de geliştirilmesi için mücadele etmeliyiz” diyordu.

***

Mehmet Akif İnan hocam sendikacılığı çalışana hizmet ve çalıştığı kurumun daha iyi olması için çaba sarf etmek olarak görüyordu. Toplantılarda kendisinden şu ifadeyi çok duymuştum: “İdeolojik davranacaklar derneklere ve vakıflara gitsin. Siyaset yapacaklar siyasi partilere gitsin bize sendikacılık yapacaklar gelsin” derdi. Hocamın bu fikrinden kaynaklandığını düşündüğüm bir anım var. Bir

genel kurulumuza CHP Genel Başkanı Deniz Baykal da katılmıştı. Genel kurulda arkadaşlarımızın çalıştığımız kurumları da düşündüklerini anlatan bir örnek yaşanmıştı. Deniz Baykal hem çok şaşırıldı hem de çok hoşuna gitti. Hatta genel kuruldaki konuşmasında ‘sizi kutlarım’ demişti. Kurullarımız ve üyelerimiz sadece kendini değil kurumlarını da düşünüyordu.

***

Sendikacılığa başlayınca sendikacılığı anlattığımız kişilerde ve öğretmen odalarında sık sık bir konu dile getiriliyordu. Amacın sendikacılık ise niye bölünüyorsun tek ses olmak daha iyi değil mi? Bütün memurlar ayrı ayrı sendika yerine tek sendikada olsa daha iyi olmaz mı? şeklinde itirazlarla karşılaşılıyordu. Toplantıda bu konuyu dile getirdim Mehmet Akif İnan hocam herkesin bu konudaki fikrini aldı. “Tek bir sendika kötü bir fikir. İster iş üretsün ister üretmesin öğretmenler ona mahkûm olacak. Birden fazla sendika olunca öğretmen en iyisi seçme imkânına kavuşacak. Dolayısıyla çok sendikacılığın olması çalışan açısından daha iyidir demişti.

***

Mehmet Akif İnan’da Gandi’nin felsefesini gördüm. Gandi’nin ‘Sivil İtaatsizlik’ kitabından en çok hatırımda kalan şuydu: “Ortaya öyle bir fikirle çıkmalıyım ki kimse onun yanlış olduğunu söyleyemesin.” Toplantılarda “arkadaşlar sizden çok orijinal fikirler istiyorum Ürettiğimiz fikirlere toplumun her kesimi ne kadar harika diyebilsin” derdi.

***

Periyodik toplantılarımızdan birini yapıyorduk, bize “Benim Milli Eğitim Bakanı olmamı mı istersiniz, yoksa güçlü, Toplu Sözleşme masasına oturan sendika başkanı olmamı mı istersiniz” diye sordu. Kendisine, “Tabii ki Milli Eğitim Bakanı olmanızı isteriz” dedik. “Hayır” dedi. “Ben Milli Eğitim Bakanı değil Toplu Sözleşme masasına oturan sendika başkanı olmayı tercih ederim. Çünkü arkanızda yüzbinler olacak. Dolayısıyla Milli Eğitim Bakanı’ndan daha etkili olursunuz”

***

Yaklaşık altı yıl yakınında çalıştım. Birçok özelliği vardı. Şair idi, edebiyatçı idi, düşünce adamıydı, tasavvuf şeyhi idi, sendikacı idi. Benim en çok dikkatimi çeken husus şuydu: Bunları hiç birbirine karıştırmazdı. Sendikacılık yaparken, sadece sendikal dil kullanırdı. Bizim işimiz sendikacılıktı. Ben o yönünü biliyordum. Diğer özelliklerini diğer ortamlarda ortaya koyardı. Mesela, haftada bir gün tasavvuf ortamına gittiğinden sadece haberim olurdu. Onun ötesine geçmezdi.

***

Mehmet Akif İnan Hocam'ın sendikacı olarak sürekli gündemde tuttuğu bir hayali vardı: Sendikayı tanıtan bir bülten bastırıp, bütün öğretmenlere ulaştırmak. Sendikamızdan haberi olmayan, Türkiye'nin hiçbir yerinde hiçbir öğretmen kalmamalıdır. Bu hayaline ulaşmadan vefat etti.

***

Mehmet Akif İnan'ın, 1994'ten vefat edinceye kadar yakınında buldum. Bazı olaylara öfkelendiğine şahit oldum. Sendika çalışması için bir ile gitmiştik. Orada bir arkadaş "Ben üye olmayayım dışarıdan destek vereyim" dediğinde çok kızdı. "Ben 60 yaşında çalışayım sen kenarda dur! Bu asla kabul edilemez" demişti. Abdi İpekçi Parkı'nda yaklaşık 5 bin kişinin katılımıyla ilk eylemimizi yapmıştık. Siyasi konuklarımız vardı. Arkadaşlarımız tarafından, konuklarımızın bir tanesine "yuh" denilmişti. "Gelen şahıs misafirdir, misafire asla böyle davranılmaz" diye öfkelenmişti.

***

Mehmet Akif İnan toplantılarda özgüvenimizin yüksek olmasını istedi. Eğitimle ilgili Genel Sekreterimiz Prof. Dr. Ramazan Kaplan'a genel müdürlük teklifi gelmişti. "Sana müsteşarlık teklif etmeleri gerekirdi" demişti.

Bunun yanında bazen yapamayacağını düşündüğü bir işi isteyene kızardı. “*Bir insanın hırsı kapasitesinin üzerinde olmamalıdır, aksi takdirde felaket olur*” derdi.

***

Mehmet Akif İnan sendikacılığı dernek ve vakıfçılıktan farklı görürdü. Bazı illerimizde arkadaşlarımız sendikayı ayakkabısız girecek şekilde dizayn etmişlerse kızardı. ‘*Sendika ayakkabısız girilen bir yer olmaz.*’ der, bu anlayışın doğru olmadığını söylerdi.

Dava Adamı
Mehmet Akif İNAN

Erol BOZKURT

Dava Adamı
Mehmet Akif İNAN

Erol BOZKURT

Eğitim-Bir-Sen Genel Mevzuat Sekreteri (2000-2001)

Rahmetli Mehmet Akif İnan’la ilgili bir yazı kaleme almam istendiğinden beri içimi kaplayan yeni bir heyecan dalgası oluştu. Onunla aynı zaman diliminde yaşamış, yaşamakla da kalmayıp onun mücadelesini ve inandığı değerleri de yaşamıştım. Evet önemli bir kelime “yaşamak”.

Bu yazıyı yazarken, zihnim ve kalbimin tekrar bir ve beraber olduğu, bana unutulmaz anılar ve tecrübeler yaşatan, hayatımda derin izleri olan örnek bir şahsiyet ve dava adamını anlatacaktım. Bir gün hayatımı anlatırken ismi bu topraklara yaptığı büyük hizmetlerle anılan Mehmet Akif İnan’la yaşadığım anılar mutlaka önemli bir yer tutacaktı. Hepsi artık bir anı olmuştu artık. Mesela bu satırları

yazarken henüz daha emekleyen bir sendikanın Amasra’da düzenlediği büyük bir panel sonrası Karadeniz’in hırçın dalgalarının çıkarıldığı sesle birlikte bana okuduğu şiir hala kulaklarımdaydı: “*Mescid-i Aksa’yı gördüm düşümde*”...

Memur sendikacılığının Türkiye’de daha yeni yeni konuşulmaya başlandığı dönemlerdi. Bartın’da din kültürü öğretmeni olarak çalışıyor aynı zamanda da vakıf işleri ile uğraşiyor, öğrenci evleri, onların ihtiyaçları, öğrencilerin eğitimleriyle meşgul oluyor ve panel konferans organizasyonları düzenliyordum. Bir taraftan da Ankara’daki arkadaşlarımın sendika kurma çalışmalarını yakından takip ediyordum. Sendika kavramı bize ve camiamıza çok yeni bir kavramdı. Ama bugün, fikirlerinin yaşadığı dönemin çok ötesinde olduğunu tekrar anladığımız rahmetli Erbakan hocamız bu ekşiği görmüş ve bu iş için sağlam bir temel atarak bu görevi rahmetli Mehmet Akif İnan’a vermişti. Bu duygularla kurulan sendikanın faaliyete geçmesinin hemen ardından sanırım kurulan 5. şube biz olduk.

Daha önce edebiyat çevresinde tanıdığım Mehmet Akif İnan’la daha yakından tanışmaya ve birlikte sendikacılığın temellerini atmaya başladık. Onun tabiriyle, “Sendikacılık kültürü olmayan bir camiada sendikacılık yapmak zor” derdi. Ulü’l-emr’e itaat ile yetişmiş bir camia, şimdi devlete ve yöneticilerine ‘senin bu pastayı dağıtmada adaletsizlik var’ diye itiraz edecekti. Yıllarca merkezde ve yönetiminde bulunmayan kişileri toplamamız gerekiyordu. Haliyle sendikayı ilk kurduğumuz zaman teklif götürdüğümüz kişiler, yakın arkadaş gruplarımız ve görev yaptığımız vakıf çevresinde toplananlardı. Genel başkanımız ilk sendikacılık temellerini buradan ortaya koydu: Yönetimi tüm öğretmenleri temsil edecek kişilerden oluşturmamız gerektiğini belirtiyor, farklı branşlardan öğretmenlerin ve özellikle de bayan arkadaşların yönetime alınmasını tavsiye ediyordu. O günün şartlarında bu neredeyse imkânsız gibiydi.

O günlerde sendikacılık sevimli ve çekici bir kavram değildi. Sendika denilince, devletle ve emniyet güçleri ile karşı karşıya gelen asi bir yapı olarak algılanıyordu. Değil tüm öğretmen kesimlerinin temsili, aynı görüşe sahip olanların bile üye olmakta tereddütleri vardı. Ancak Mehmet Akif İnan, bir konuşmasında bu duruşunu tekrar sergiliyor ve bizlere şöyle sesleniyordu: *“Hangi düşünceye hangi fikir kampı içerisinde yer alırsa alsın, onun bir insan olarak kabul edilmesi lazım ve inancından dolayı horlanmaması, kınanmaması, ayrı muamelelere tabi tutulmaması lazımdır. İsterse benim inancımın tam zıttı olsun, ben ona hakkı hayat tanınmasının da kavgacıyım.”* Bu sözler o günlerde çok anlaşılmasa da yazımın devamında bahsedeceğim bu demokrat kişiliği Emek Platformu gibi bir yapıyı ortaya koymasına ve o dönemlerde bugün de 15 Temmuz sonrası yakalanan ‘Yeni Kapı’ ruhu gibi bir anlayışın oluşmasına fırsat vermişti. Sonra birileri bu birliktelikten doğacak gücü farkettiler ve bu platform dağıldı.

90’ların Türkiye’inde daha henüz yasal bir zemini olmayan sendikal faaliyetleri yürütmek ve üye bulmak çok zordu. Çünkü hem kişiyi üye yapacaksınız, onların tabiri ile fişleyeceksiniz hem de her ay maddi destek talebiniz olacak. Aidatlar şimdiki gibi maaşlardan kesilmiyor, devlet de sendika ödeneği, toplu sözleşme ikramiyesi gibi sendikalı memura destek de vermiyordu. Tüm bu zorlukları yaşayarak sendikacılığı bir taraftan öğrenip diğer taraftan uygulamaya çalışan bir topluluk olmuştuk.

Anadolu’dan Ankara’ya kendi imkânlarımızla toplantılara geldik. Böyle olunca da neredeyse hep aynı yüzler, aynı sorunlar, aynı dertler, sendika yasası olmadığı için emniyet sıcak bakmıyor, mülki amirler tereddütle yaklaşıyorlardı. Buna bir de kendi camiamızın eleştirileri eklenerek “Vakfımız var, bu nereden çıktı, siz gücü parçalıyorsunuz” ithamları ile karşı karşıya kalıyorduk. Maddi desteklerini vakfa yönlendirmiş olanlardan destek alamıyorduk. Sanırım yaşadığımız zorlukları ve o günün Türkiye’sini düşündüğünüzde bu

bir avuç inanmış insanın mücadelesi ve artık bu topluma mâl olmuş dava adamı Mehmet Akif İnan'ın mücadelesi daha kolay anlaşılabilir.

Tüm bu olumsuz şartlara rağmen Mehmet Akif İnan'ın lider kişiliği ön plana çıkıyordu. Toplantılarımızda sanki çok büyük bir topluluğu temsil eder gibi konuşuyordu. Sanki bir milyonluk Memur-Sen'i o günlerden görüyordu. Hiç unutamadığım ve beni o günlerde çok etkileyen bir konuşmasında şu cümleleri söylemişti: *“Ben Ankara'dan eğitim adına bir şey söyleyeceğim. Türkiye'nin tüm illerine tüm ilçe ve köyelerine ve tüm okullarımıza gidecek. Eğitim sorunlarını biz çözeceğiz, insan haklarına yapılan baskıları biz kaldıracacağız, vesayetlerin zincirini biz kıracağız”* diye haykırdı.

Umutsuz, dertler yumağı ile geldiğimiz toplantılarda hep Anadolu'ya büyük bir heyecan ve dava aşkıyla dönüyorduk. Lider olarak bize zorluklarından, dertlerinden, imkânsızlıklarından bahsetmiyor, aksine ideallerinden, yüce davalarından bahsediyordu. Zaman zaman sendikayı vakıf gibi yürütmeye ve iş tanımını da onun gibi algılamaya çalışan şubelerimize de *“Biz vakıf değiliz, biz sendikayız, eğer vakıfçılık yapacak olsaydık sendikayı kurmazdık”* derdi.

Herkesi kucaklayan bir yapıyla hareket etmemizi ve böyle bir sendika olmamız gerektiğini belirtirdi. Bunun içinse hep vurguladığı şeydi: *“Buraya eğitimi dert edinen, Türkiye idealinde olan herkes üye olabilir, olmalıdır”* derdi. Ayrıca yönetimlerimize hem başı açık hem de tesettürlü bayan öğretmenlerimizin alınmasını salık verirdi. Böylece aslında toplumun her kesimini kucaklayan bir yapıda olmamız gerektiğini adeta zihinlerimize nakşediyordu. Bizim sendikal dilimizin bu olması gerektiğini vurguluyordu.

O dönemlerde dikkatimi çeken ve sürekli vurgu yaptığı bu “sendikal dil kullanın” cümlesiydi. *“Konuşmalarınızda, okul ziyaretlerinizde öğretmen odalarına yaptığınız ziyaretlerde konuşma diliniz, literatürünüz sendikal dil olsun”*du. Öğretmenlerin genelinin rahatsız olduğu sorunları dile getirmemizi ister, onlara sendikamızın gö-

rüşünün ne olduğunu ifade edin, derdi ama o dönemde şube başkanları bile bu dile hâkim değildi ve şimdiki kadar bu alana kafa yorulmamıştı.

Yine o dönemde 2-3 günlük eğitim kampları başlamıştı. Yozgat'ta Yimpaş'ın sponsorluğunda eğitim kampı yapılmıştı. Kampın dolu dolu geçmesi için Kırıkkale Üniversitesi Rektörü Beşir Atalay, Hak-İş Genel Başkanı rahmetli Necati Çelik, Salim Uslu, Prof. Dr. Ali Şafak, Şükrü Karatepe gibi birçok konuşmacılar getirmeye gayret ediyordu. Yozgat, Kayseri, Konya gibi yerlerde bu kampların sayıları artmaya başlamıştı. Ekip olmaya başlamış yavaş yavaş ortak dil kullanmaya başlamıştık.

Bize tüm siyasi partilerle diyalog kurmamızı, mülki amirlerle, belediye başkanları ile ve ilin kanaat önderleriyle ile diyalog kurmamızı tavsiye ediyordu. Biz de sendika yönetimleri olarak valileri, kaymakamları, belediye başkanlarını, daire müdürlerini, siyasi partilerin il ve ilçe başkanlarını ziyaret etmeye başlamıştık.

Üyelerimiz arasında birlikteliği sağlamak için etkinlikler yapılmasını tavsiye ediyordu. Piknik organizasyonları, hafta sonu salon toplantıları, öğretmenlerden oluşan korolar, şiir dinletileri gibi birçok etkinlikler de yapmaya başlamıştık. Biz yavaş yavaş ekip olmaya başlamış, Eğitim Bir'li olmaya başlamıştık.

Basınla diyaloglar kurmamızı istiyordu. Biz de yerel basınla diyaloga geçtik. Yerel gazeteler, yerel TV'lerle ilişkilerimizi güçlendirdik. Böylece TV programları yapmaya başlamıştık. Bize yerel TV'lerde edebiyat sohbetleri yapmamızı, açık oturumlara katılıp sendikamızın görüşlerini açıklamamızı söylüyordu. Biz de bu motivasyon ve ondan aldığımız cesaretle kitlelerle buluşmaya başlamıştık. Sadece eğitim alanında değil aynı zamanda toplumsal sorunlarla ilgili olarak da sendikamızın görüşlerini kitlesel basın açıklamaları ile basın toplantıları ile duyurmaya başlamıştık. Aynı zamanda sendikamızın ortak görüşlerini ifade eden bültenler, dergiler de çıkarmaya başlamıştık.

Herkeste bir müthiş bir heyecan vardı ve hep bir ağızdan inançla ‘gelecek bizim’ diyorduk. O dönemlerde ülke tarihimizde kara bir leke olarak yaşanan okul ve kurumlarda başörtüsü yasakları, okul idarecilerinin seçimle atanması, öğrencilere verilecek değerler eğitimi gibi birçok konu bizim gündemimize girmeye başlamıştı. Farklı da olsa bunları dillendirmeye devam ediyor ve Eğitim Bir Sen’in duruşunu sergilemeye çalışıyorduk. Mehmet Akif İnan, bizim ne olduğumuzu, ne dediğimizi net olarak ifade etmemizi, o zamanki yöneticilerin hoşuna gitmese de söylemeye devam etmemizi istiyordu. Kendisi de yüksek sesle söylemeye devam ediyordu.

Eğitim-Bir’in kuruluşu büyük bir mücadele ve özveriyle tamamlanırken 1995’li yıllarda Memur-Sen Konfederasyonunu da kurmuş-tuk. İş yükümüz artmıştı. Artık tüm iş kollarımızla boş durmamamız gerekiyordu. Temsil ettiğimiz kitle Diyanet’ten, Kültür’den, Tarım’dan, Nüfus’tan, Tapu’dan yani tüm memur kesimlerinden oluşuyordu. Toplantılarda özgüven ve cesaret artmıştı. Artık tüm iş kollarını kurun talimatları veriliyordu. Biz de bu heyecanla o sendikaların kuruluşlarını gerçekleştirdik. İki odalı Eğitim-Bir şubeleri artık tüm iş kollarına hizmet vermeye başlamıştı. Eğitim Bir’de teşkilatlanmada çok yol kat edilmişken, buralarda işler o kadar kolay değildi. Sendikaya ve sendikacılığa uzak olan kesimleri buraya çağırmanız gerekiyordu.

Bununla birlikte Türkiye’de konfederasyonlar oluşmuş tüm kesimler iş kollarını kurmaya başlamıştı. Artık hinterlantımız genişlemişti. O dönemde Mehmet Akif İnan’ın uzlaşmacı ve kuşatıcı kimliği ön plana çıkmıştı. Ankara merkezde Emek Platformu oluşturulmuştu. Emek Platformunda farklı siyasi görüşte olanlarla bir arada altışar aylık dönem başkanlıkları başlamıştı. Biz de Memur-Sen olarak Emek Platformunu topluyor ortak kararlar alıyorduk. Böylece onlarla ortak akıl toplantıları yapmaya başlamıştık. Ancak bu sırada ülkemizdeki karanlık güçler devreye girmişti. Türkiye’de 28 Şubat kararları denilen iğrençlikler yaşanmaya başlandı. İnançlı insanlar baskı altına alınıyor, temel insan hakları yok edilmeye çalışılıyor, İHL orta kısmı kapatılıyor, Kur’an kurslarına gidecek öğrencilere

yaş sınırı getiriliyor, meslek liseleri, çıraklık müessesesi, hafızlık eğitimi alınan kurslar da yok ediliyordu. Etkileri bin yıl sürecek denilen bir karanlığa, masum insanlar inançlarından dolayı itilmek isteniyordu.

Artık Memur Sen'in görevi bambaşkaydı. Kamusal alan saçmalığı ile kadın memurlar her geçen gün soruşturmalara sıkıntılara sokuluyordu. Ya başını aç ya da mesleğini terk et tercihine zorlanıyordu. O günlerde bir bayan meslektaşımızın söylediği hala dün gibi hafızamdadır: "Benden başörtümü çıkarmamı istiyorlar, o benden bir parça, kolum gibi, elim gibi, gözüm gibi bir parça, siz kolunuzu kesip bana verir misiniz?" demişti. Evet işimiz çok büyüktü ve Türkiye'deki haksızlıklara dur demesi gereken, toplumun bu konuda duyarlı olmasını sağlayacak bizdik. Şimdiki gibi 1 milyon değildik, belki 10 bin bile yoktuk. Ne yazık ki demokrasi tarihimize kara bir leke olarak geçen ve onu yapanların isimleri hep lanetle anılacak olan bir dönemdi.

Memur-Sen çok mücadele etti. M. Akif İnan'ın uzlaşıcı kişiliği Emek Platformunun kurulmasını sağladı ama 28 Şubat'ın sivil ayağı olan 5'li çeteyi dağıtmaya yetmedi. Rahmetli Erbakan'ın bu günleri görerek kurulmasını istediği bu sendikal yapı, 28 Şubat sürecinde dimdik ayakta durdu. Ancak 10 binlik Memur-Sen ayakta da olsa 28 Şubat'ın olmasını engelleyemedi. Ama yine de dik ve kararlı duruşu ile 28 Şubat'ın etkilerinin kısa sürede atılmasını sağladı. Yıllar sonra başka bir darbe girişimi olan 15 Temmuz'da ise artık 1 milyonluk bir güçle ve geçmiş tecrübesiyle tankların önünde durdu. Türkiye'nin 28 Şubat karanlığına dönmesine izin vermeyerek halkla birlikte tüm dünyaya örnek bir destan yazdı.

Memur-Sen onun kişiliğinde ve davasına olan inancında tüm zorluklara rağmen büyüdü. Çünkü M. Akif İnan, ekibini motive etmesini çok iyi biliyordu. İnsan onun yanında kendini çok rahat hissediyor ve kendisinin ayrıcalıklı olduğunu anlıyordu. Her onun yanına gittiğimde kendimi çok değerli hissediyordum. Onunla her konuşanda en çok beni seviyor düşüncesini oluştururdu. Evet herkesin bunu özelden hissettiğini sanıyorum. O herkese kendini özel hissettiriyordu.

Bartın'da yaptığımız birçok program vardı kendisiyle, ama en çok da farklı görüşlerden birçok önemli ismi buluşturduğumuz program zihninde yer etmişti. Kimler yoktu ki o gün ANAP Burdur Milletvekili Yusuf Ekinci, Fazilet Partisi Erzurum Milletvekili Ömer Özyılmaz, DYP Bartın Milletvekili ve MEB Eski Bakanı Köksal Topatan programdaydı. Tam da onun istediği gibiydi. Her görüşten insan bir arada fikirlerini birbirlerine saygı içerisinde ifade ediyordu.

Programdan önce benden tüm ayrıntıları çalışmamı ister hiçbir ayrıntının kaçırılmamasını talep ederdi. Şık giyinir ve ekibinin de öyle olmasını salık verirdi. Duruşu net, ifadeleri yerinde ve tartışmasızdı. Hep bir medeniyet tasavvuru peşinde idi. İdealleri vardı ve salt sendikacılık peşinde değildi. O gün bize sendikal dil kullanmamızı isterken de aslında bu toplumu birleştirici bir rol oynamamız gerektiği fikri vardı. Öğretmenlerin özlük haklarının kazanılmasını isterdi ama ondan da öte Türkiye'nin tüm sosyal boyutlarıyla tam demokrasiye kavuşması ve temel insan haklarının tesisi mücadelesini veriyordu. Devleti önemsiyor ama devleti millete hizmete ikame etme niyetindeydi. Bu düşüncesini bir gün şöyle ifade etmişti: "Benim MEB müsteşarı olmam değil Eğitim Bir Sendikası'nın en büyük sendika olması önemlidir".

Sendikayı ikbal yeri değil millete hizmet aracı olarak görüyordu. Öyle ki bugünkü 1 milyonluk Memur-Sen'in temel referansı olarak onun kurduğu geniş tabanlı, değerlere dayanan, ilkeli duruş sergileyen, milletin yanında duran, milletin menfaatinin kendi menfaatinin önünde gören bir sendikal anlayışı oturtmüştü.

Ondan çok şey öğrenmişim. Çok genç yaşlarımda onu tanımaktan, sohbet etmekten, fikirlerini, davasını, değerlerini, yaşamını dinlemekten çok keyif alırdım. Beni çok etkileyen o vakur duruşu hala aklımdadır. Bir de Karadeniz'in hırçın dalgalarının çıkardığı sesle birlikte bana okuduğu şiir hala kulaklarımdadır: "*Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde*"...

Allah ondan razı olsun. Allah rahmet eylesin ve bizi ona layık kılsın.

Amin.

Pratikten Teoriye
Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı

Ahmet İLHAN

Pratikten Teoriye
Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı

Ahmet İLHAN

Eğitim-Bir-Sen Genel Eğitim Sekreteri (2000-2002)

Giriş

Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığını bir makale sınırları içinde veya kesinliğinde anlatmak zor. Onun şairliğini ve sanatçı kişiliğini anlatırken elinizde üzerinde çalışabileceğiniz eserleri vardır. Sendikacılığını anlatmak için ise sendikası. Bugün bir milyon üyeye dayanmış, Türkiye'nin en büyük sendikası ve sivil toplum örgütü olan Memur-Sen'in ancak pratiğinden teorik sonuçlar aranabilir. Çıkacak teorik sonuçlar da objektif bulunmayabilir.

Muhtemelen bu nedenle Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığı konusunda elimizde fazla bir çalışma bulunmamaktadır. Sendikacı arkadaşlarının sanatçı dostlarından daha az vefalı oldukları söylenemez.

Ancak sendikacı dostları yazma konusunda kendilerini ehil görmemiş olabilirler. Sendika ile ilgili belge ve dokümanların, bültenlerin, panel ve toplantı tutanaklarının muhafaza edilememiş olması da nedenlerden sayılabilir. Onun “yazmaktan çok yaşamaya” öncelik verdiğini düşünürsek, şehir şehir dolaşarak yaptığı konuşmaların kayıtlarının da bulunmaması bir kayıptır.

Kayseri’de düzenlenen bir anma toplantısında onun sendikacılığını anlattığımda karşılaştığım tepki de bize bu konuda ipucu verebilir. Yazar Muhsin İlyas Subaşı o toplantıda mealen şöyle demişti: “Akif İnan topluma mal olmuş bir sanatçıdır. Onun sendikacılığından bahsederek, dar bir çerçeveye sokuyorsunuz. Dar bir gruba mal ediyorsunuz. Kalıcı olan onun eserleridir ve sanatçı kişiliğidir.”

Ben de ona “Bu bizim tercihimiz değildir. Kendi tercihidir. O sendikayı önemsemiş, bu uğurda mücadele etmiştir. Hastalığından kısa bir süre önce onunla Çalışma Bakanlığı’na yürümüşük. O yaz sıcağında boncuk boncuk terleyerek ama onurla dimdik yürüyüşüne şahitlik ettim. Sendika da onun gelecek nesillere bıraktığı en kıymetli eserlerinden biridir. Sendikacılığını atlarsak asıl o zaman vefasızlık yapmış oluruz” diye cevap vermiştim.

Benden bu konuda yazmam istendiğinde hiç tereddüt etmeden kabul ettim. Taşrada, Kayseri’de bulunan bir sendikacının yazdıklarının da kıymetsiz olmayacağını düşündüm. Onunla sağlığında çok zor şartlarda dört yıl sendikacılık yaptım. Sendikanın “S” si konusunda bile bir fikri olmayan bir camianın onun tarafından nasıl eğitildiğinin pratiği, canlı örneğiyim. Daha doğrusu örneklerden biriyim.

Sendikacılığı konusunda yazacaklarım da, ondan algılayıp uyguladığımız pratiği yazıya dökmek olacaktır. Algılarda mutlaka subjektiflik olacaktır. Yazdıklarım da da. Yazdıklarım benim onda gördüklerimdir. Benim göremediklerim ya da başkalarının farklı gördükleri de olacaktır. O nedenle bir kusur olursa, bana aittir. Af-fole, hoş görüle.

Yazı boyunca onun her zaman en yakınında olan Sayın Nurettin Sezen'in tanıklıklarına da affına sığınarak başvuracağım.

Geçmiş Sendika Tecrübesi

Türkiye, işçi sendikaları yönünden geniş bir birikim ve tecrübeye sahipti. İşçi sendikaları her askeri darbeden darbe alarak çıkmışlardı. Sonunda yazılanların aksine garip bir sendikacılığımız olmuştu. Mevcut üç işçi konfederasyonundan Hak-İş farklı bir anlayışla kurulmuştu. Mehmet Akif İnan'ın bu konfederasyonun kurucu ve yöneticileri ile yakın dostlukları vardı. Salim Uslu ve Hüseyin Tanrıverdi yakın dostlardı. Hak-İş'in kuruluş aşaması ve sonrasında yaşadığı zorlukları yakından görmüştü.

Sendikaların geçmiş zaman içinde olumlu ve olumsuz nasıl etkilerinin olduğunu ve sendikal örgütlenmenin önemini biliyordu. Demokrasilerde sivil kuruluşların gerekliliği açıktı.

Kamu çalışanlarının örgütlenmeleri, bilinçli olarak engellenmişti. 12 Eylül öncesi öğretmen örgütlerinin ve yaşanan tecrübelerin kötü sonuçları örgütlenmeyi engelliyordu. TÖS, TÖB-DER, ÜLKÜ-BİR, MEF-DER, Öğretmenler Vakfı, POL-BİR, POL-DER gibi kuruluşlar, adları değişerek de olsa varlıklarını sürdürüyorlardı. Ancak sendika ile dernek ve vakıf arasında fark vardı.

12 Eylül sonrası bu tür kuruluşlara üye olanların başlarına gelenler de memurları ürkütüyordu. Memurların çoğunluğu sendikal örgütlenmeye ya karşı çıkıyor, ya da üye olmayarak destek vermiyorlardı. Mehmet Akif İnan'ın çevresi içinde "İslam'da sendika yoktur", "Demokrasi küfürdür" diyenler olduğu gibi sendikacılığın 'sol'un işi olduğunu, uzak durulması gerektiğini söyleyenler de vardı.

İki yakası kravatla bağlanmış memur kesiminin "uyarı" cezası alması bile hayatını karartmaya yetecekken örgütlenme, eylem ve direnme içeren sendikayı hemen kabullenmeleri imkansız görünüyordu. Dar ideolojik grupların söylem ve eylemleri geniş kitleleri ilgilendirmiyordu.

Akif İnan, Türkiye Taşıt İşverenleri Sendikası'nda 1962-1964 yılları arasında uzman olarak çalışmıştı. Her ne kadar işveren sendikası da olsa bir sendika tecrübesi vardı. Ayrıca Türk Ocağı'ndaki görevleri ve Edebiyat, Maveria gibi dergilerinin yöneticiliğinde ortaya koyduğu liderlik özellikleri bilinen biriydi. Lider kişiliği ile bu yeni göreve en layık olan oydu.

Sendikanın Kuruluşu ve Ana Gerekçe

Eğitim-Bir'in kuruluş aşaması, kuruculardan Nurettin Sözen'in tanıklığı ile şöyle gerçekleşti:

“1982 Anayasasına, memurların sendika kurmasını yasaklayan veya sendika kurma hakkını tanıyan bir kural konulmamıştı. Anayasa'nın bu boşluğundan ve Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) sözleşmelerinin bağlayıcı hükümlerinden yararlanılarak 1990'lı yıllarda, kamu çalışanları tarafından sendikalar kurulmaya başlanmıştı. 28 Mayıs 1990 tarihinde Eğitim-İş ve 13 Kasım 1990'da Eğitim-sen, aşırı sol tandanslı uçlar olarak, Eğitim-Der üyeleri tarafından kurulmuştu. 1991 yılının sonbaharında, HAK-İŞ Konfederasyonunun, organize ettiği memur sendikası kuruluş çalışmalarını hızlandırdığını duyuyorduk. 1992 yılının başında, çeşitli bakanlıklarda çalışan memur temsilcilerinin HAK-İŞ yöneticilerinin önderliğinde, memur sendikalarının kuruluş çalışmalarını yoğunlaştırdıkları, çeşitli toplantıların yapıldığı ve sendika kurulacak kamu kuruluşları bazında ayrı ayrı çalışmaların devamına karar verildiği haberini almıştık. 14 Ocak 1992 Salı [günü] Kamu çalışanları sendikası kurma çalışmalarına katılmak için ikna edilmiştim. Bu konuda ilk defa özel bir toplantıya katılacaktım.

Sendika kurma çalışmalarını yürüten Ali Parıldar'ın da bulunduğu bu özel toplantıda Yusuf Beyazıt, aylardan beri çalıştıklarını ve sendikanın derhal kurulması gerektiğini anlatmıştı. Konuşmalar, kurulacak sendikanın tüzüğü üzerinde yoğunlaştığı anda, yasal durumu ve memur sendikası kurmanın ciddiyetini kavramamız gerektiğini vurguladım. Diğer konuşmalardan sonra da, 'Asıl problem tüzük

yapımı değil, asıl mesele sendika kurucularının kişilikleri ve kimlikleridir. Bu tüzüğü hazırlama görevi onların hakkıdır.’ dedim. Böylece, benim de katılabileceğim gelecek toplantının gündemi de belirlenmiş oluyordu.

Kamu Çalışanlarının Sendikalaşmada tereddüt ve korkularının asıl nedeni, sendika kurma ya da kurulan sendikaya üye olma hususunda hukuksal bir dayanağın bulunmadığına inanmalarıydı. Sendika kurmakla ya da sendikaya üye olmakla yasal olmayan yollara girdiklerinden dolayı suç işlemiş olacaklarına yahut bu riskli yolda kendilerine büyük bir külfet yükleneceğine, böylece yükselme yollarının tıkanacağına ilişkin tereddütler taşıyanlar bulunuyordu. Bu tereddüdü gidermenin ilk ve en önemli adımı olmak üzere, sendikalaşmada ki hukukî mevzuat tüm boyutlarıyla ortaya konulmalıydı. Konuya bir hukukçu gözüyle bakıldığında, sendikalaşmada hukuksal yollar açıktı ve sendikalaşmaya engel bir durum bulunmuyordu. Sendikal mücadeleye atılmayı önleyen, cesareti kıran olsa olsa mevzuatın bilinmemesiydi.

1982 Anayasası’nda, kamu çalışanı olan memurların sendika kurması ve kurulan sendikalara üye olması yasaklanmamış, bununla birlikte sendika kurma hakkını tanıyan ya da sendikal faaliyetleri düzenleyen bir kural da yer almamıştı. Memurlar bakımından eksik olan bu anayasal güvenceydi. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda da memurların sendika kurmasını veya kurulan sendikalara üye olmasını yasaklayan ya da sendikal hakları tanıyan bir kural yoktu. 1983 yılında kabul edilen 2821 sayılı Sendikalar Yasası ise, işçi sendikalarının yanında, kamu çalışanları sendikalarının çalışma sistemini düzenleyen hükümler içeriyordu. Sendikaları yönlendirecek olan yasa, işte bu 2821 sayılı Yasa olacaktı. Anayasanın 90. maddesine göre, TBMM’nin ve ardından Cumhurbaşkanı’nın onayladığı ve yayımladığı uluslararası bir sözleşme, kanun hükmündedir. Bu sözleşmeler hakkında, Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Anayasa, uluslararası hukuku milli hukuka

üstün tutmuştu. Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyanname-
sinin 23. maddesinde yer alan, 'Herkesin çıkarlarının korunması
için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır' hükmü,
1949 yılında Resmi Gazete'de yayımlanmıştı.

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) belgelerinde teşkilatlanma ve
toplular pazarlık prensiplerinin uygulanmasına dair 1952 yılında onay-
lanan 98 sayılı Sözleşme, kamu görevlilerinin sendikalaşma ve toplular
pazarlık haklarını güvence altına almıştı. Bu yasal durum karşısında,
kamu çalışanlarının sendikalaşmalarında ve sendikal faaliyette bu-
lunmalarında ne gibi bir sakınca olabilirdi ki?

24 Ocak 1992, Cuma [günü] Altı arkadaşla birlikte, hemen hemen
tamamı eğitimci 50 civarındaki kamu görevlisinin bulunduğu Hak-İş
Konfederasyonundaki salona girdiğimizde, masanın ortasında Hak-
İş Genel Başkanı Necati Çelik, sağında Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri
Salim Uslu, solunda Mehmet Akif İnan'ın oturduğunu gördük. Meh-
met Akif İnan'la, seneler sonra ilk defa, bu toplantıda karşılaşıyor-
duk. Yapılan açıklamalardan, 5-6 aydan beri memur sendikalarının
kurulmasıyla ilgili çalışmaların, sendika kurulması gündemli top-
lantıların devam ettiği ve hâlâ bir sonuca ulaşılamadığı anlaşılıyordu.
Bu toplantıda da katılımcı bürokrat ve kamu görevlilerinin yüzle-
rinde tereddüt ve korku ifadesi vardı. Yapılan konuşmalarda, biraz
daha düşünelim, biraz daha erteleyelim tavırları sergileniyor ve adeta
lisan-ı hal ile birileri işi yüklensin, elini taşın altına onlar koysun, şa-
yet süt kaymak tutacak olursa biz de katılırız deniyordu." (Nurettin
Sezen, Tanıklığımla Eğitim-Bir ve Mehmet Akif İnan (1992-2000),
Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Eylül 2013, Ankara, s. 21-24)

Salim Uslu'nun ifadesiyle, memur sendikasının kurulmasında gecik-
memeliydi, İşçi sendikaları kurulurken geç kalınmış, önce kuru-
lan sendikaların avantajı giderilememişti. Eşit şartlarda başlanırsa
başarı şansı yüksekti.

Kurucular ve Örgütlenmedeki Zorluklar

Bu konuda yine Nurettin Sezen'in tanıklığına ihtiyacımız var:

“Toplantıya katılan Milli Eğitim Bakanlığı mensupları, her biri bir kuruluştaki, bir sivil toplum örgütünde de görev üstlenmiş olmalarına rağmen, sendika kuruluşu hususunda çekimser davranıyorlardı. Sendikanın henüz kurulamamasının nedeninin konunun tam kavranamamasından, yasal dayanakların bilinmemesinden kaynaklandığı, sendika kurmanın önünde hukuki bir engel bulunmadığı, sendika kurucular kurulunun belirlenmesinden sonra çalışmaların tüzük taslakları üzerinden yapılması gerektiği ve Hak- İş'in bütün korkuları ve endişeleri ortadan kaldırmak üzere daha fazla tanıtım da bulunmasının gerekli olduğu hususunu ifade ettim. Tüzük ve usul tartışmalarıyla geçirilecek vaktimizin bulunmadığını, toplantıda kuruluşun çekirdek kadrosunun hemen oluşturulması gerektiğini belirterek hazırlamış olduğum 14 daktilo sayfası kamu çalışanları sendikası tüzük taslağını Hak-İş Genel Başkanı Necati Çelik'e sundum. Bu açıklamam üzerine Necati Çelik, '8-10 kişilik bir yürütme kurulu ile çalışmalar başlamalıdır, tartışmaya gerek yoktur' dedi. (19 ve 20. Dönem) RP Tokat Milletvekili Ahmet Fevzi İnceöz de, söz alarak, hayırlı işlerde acele edilmesi gerektiğini vurguladı. Ben de, '8-10 kişilik bir grubun varlığı, güç bakımından biraz zayıf kalır. Asgarî 26 kişinin Kurucular Kurulunda bulunmasını ve bilâhare bu Kurucular Kurulundan yönetim kurulunun tespit edilmesini teklif ediyorum' dedim.

3 kişilik ya da 7 kişilik Kurucular Kurulu da olabilir, diyenler oldu. Sona yaklaşmıştı, artık Kurucular Kurulu seçilecekti. Bana göre, sayıca fazla üyeden teşekkül etmiş Kurucular Kurulu, sendikanın beynini teşkil edecek, yönetim kurulu ve diğer üyeler de oradan seçilecekti. Kuruluşla ilgili konuşmaların uzadığı dakikalarda Hak-İş Genel Başkanı Necati Çelik, Mehmet Akif İnan'a yönelerek, 'Hocam! Gördüğünüz gibi, uzun süredir çalışmalara devam ediyoruz, henüz bir sonuca varamadık. Bu ağır yükü size havale ediyoruz' dedi. He-

men hemen hiç konuşmayan Mehmet Akif İnan, 'Memur sendikalarının kurulmasının zorunlu olduğuna inanıyorum. Ancak, bu görevin üstesinden gelebileceğime inanmıyorum. Benim mesleğimle ilgili yapacağım pek çok işim var. Zamanım çok kısıtlı, sendikaya vakit ayıramam, ayrıca sendika kuruluş çalışmalarına da katılmadım. Durumu bilmiyorum ve kimseyi de tanımıyorum' dedi. Necati Çelik, 'Hayır hocam! Memurları bir araya getirmemiz çok önemli. Aylardır çalışıyoruz, bir arpa boyu yol alamadık' dedi. Etraftan sesler yükseldi. Mehmet Akif İnan dayanamadı ve 'Evet' demek zorunda kaldı. Mehmet Akif İnan, hazırlıksız yakalanmış ve kendisine emrivaki yapılarak görev verilmiş gibiydi. Ama bu tercih uygundu. Mehmet Akif İnan'da ne ikbal kaygısı ne de bir aşağılık kompleksi vardı. Makam, mevkî ve yükselme derdi de yoktu. Sendika kurmaktan ne zarar görecekti ne de bir şey kaybedecekti.

Liderin belirlenmesinin ardından sendika kurucularının tespit edilmesine karar verildi. Ancak yine bir sorun vardı. Doğrudan sendika kurucularının seçimi zordu. Önce, sendikayı kuracak adayların tespit edilmesi uygun olacaktı. Söz alarak, 'Sendika kurucularını oluşturabilmemiz için, önce Kurucular Kurulu adaylarını tespit edelim, sonra bu adayların arasından sendika kurucularını seçelim' dedim. Necati Çelik, sendika kurucu aday listesinin tespit edilmesi teklifimin, nazarı itibara alınarak hareket edilmesini istedi. Daha sonra Kurucular Kurulu adaylarını belirleyecek seçici kurulun tespitine geçildi. Hak-İş'ten Necati Çelik ve Salim Uslu'nun yanı sıra; memurları temsilen Mehmet Akif İnan, Niyazi Yavuz, Ali Parıldar, Nurettin Sezen, Mehmet Duman ve Rıfki Kaymaz'dan oluşan Seçici Kurul, Salim Uslu'nun makam odasına geçerek 15 kişilik Kurucular Kurulu üyesini belirleyecekti. Bu arada, Necati Çelik ve Salim Uslu, kurucuların seçiminde titiz davranılmasını istediler. Necati Çelik, 'Aman çok dikkat edelim. Kurucular sağlam olsunlar!' dedi. Mehmet Akif İnan'ın sözlerinde son derece samimi olduğu, görevi bir emrivâki ile kabullendiği, Seçici Kurul'daki şu sözlerinden anlaşılıyordu: 'Ben,

kurucu olarak bir tek öğrencim Metin Selçuk'u teklif ediyorum. Metin'i tanıyorum ve çalışacağına inanıyorum.' Mehmet Akif İnan'ın bu açık kalpliliği ve samimiyeti kendisine olan güveni ve bağlılığı daha da artırıyordu. Gerek Mehmet Akif İnan'ın gerekse diğer seçici kurul üyelerinin ceplerinden birer Kurucular Kurulu üyesi listesi çıkarmalarına şaşırdım. Bu, iyi niyet ve samimiyetin bir göstergesi olduğu gibi, daha önceki sendika kuruluş çalışmalarının yeterli ve ciddi bir seviyede yapılamadığının da işareti olabilirdi. Seçici Kurul, sendikanın 15 kurucu üyesini, kısa bir müzakere ve müşaverenin ardından hemen tespit etmişti.

Sendika kurucuları; Mehmet Akif İnan, Metin Selçuk, Yusuf Beyazıt, Ali Parıldar, Raşit Yazan, Nazire Keten, Yunus Solmaz, Ahmet Temizkök, Gülderen Kuyucu, Şükrü Gökdemir, Necdet Pakdil, Burhan Uzgur, Zeki Efil, Yurdağül Aydoğan ve Nurettin Sezen den oluşmuştu.” (Nurettin Sezen, s. 25-28)

Örgütlenmede zorluklar yaşanmasının hem özel hem de genel nedenleri vardı. Bunlar şöyle sıralanabilir:

- Yasası olmayan bir sendikaya genel olarak memurlar uzak duruyorlardı.
- Sendikanın yakın hedef kitlesi sendikanın önemini bilmiyor ve inanmıyordu.
- Kurulu sendikaların eylemleri ve çatışmalar sıradan memurların gözünü korkutuyordu. 12 Eylül öncesini yaşayanlar daha fazla çekiniyorlardı.
- Sendikalar ideolojik yaftalar altında örgütlenmişlerdi. Solcu, ülkücü, dinci gibi. Memurlar sendikaya üye olarak yaftalanmaktan ve zarar görmekten çekiniyorlardı.
- Sendikanın taşrada örgütlenmesinde görev alanlar ya yazar-şairlerdi, ya da Öğretmenler Vakfı kökenliydi. Sendikayı da örgütlenmeyi de bilmiyorlardı.

Sendikaya İnandırma

Sendika gerekli midir? Sendikaya üye olan, hatta yönetimde bulunanlar arasında bile bu soruyu soranlar vardı. Bir kısmı, vakıf gibi bir sendikanın sakıncası olmayacağını düşünüyordu. Üyelerinin dayanışma içinde olacağı, sohbetler ve seminerler yapılan bir yer şeklinde tahayyül ediyorlardı.

Bir kısmı, diğer siyasi görüşlerin sendikası olduğuna göre bizim de olmalı, diyordu. Yakın siyasi çevreler, herkesin bir arka bahçesi var, bizim de olsun diye düşünüyor, bu şartla sendikayı destekliyorlardı. Bu şartlar altında bir sendikayı gereksiz görenler ise çoğunlukta. Bütün dini grupların kendi dernek ve vakıfları vardı. Bir de sendika kurulmasına ihtiyaç yoktu.

Siyaset ise kontrollü bir yapıya izin veriyordu. Diğer dernek ve vakıflar gibi, kendilerinin kontrolünde olmayan bir örgütlenmenin ve büyümenin kendilerine rakip olmasından çekiniyorlardı. Özellikle dindarlara baskıların arttığı, parti, dernek ve vakıfların bir bir kapatıldığı o dönem sendika fikir ve eylemleri ile varlığının gerekliliğini ortaya koydu.

Akif İnan, sendika toplantılarında yaptığı konuşmalarla bizatihi sendikanın ne kadar elzem olduğunu anlatıyordu. Aynı söylem taşrada bizler tarafından da memurları ikna için tekrar ediliyordu:

“Siyaset kurumu susturulduğunda, milletin değerlerine saldırılar yapıldığında, milletin dağınık tepkilerini ve muhalefeti örgütleyecek bir yapıya ihtiyaç vardır, bu sendikadır.”

“Yeni demokrasi anlayışı, katılımcı demokrasidir, sendika bir sivil toplum örgütü olarak, kendi üyeleri ve ülke menfaatleri doğrultusunda öneri ve katkılarda bulunarak, demokratik yapıyı güçlendirir.”

“Sendika siyasi partilerin ve görüşlerin üzerindedir, onlardan talimat almaz, onlara önerilerde bulunur.”

En müzmin muhalifler bile sendikanın gerekliliğine inandıklarında ise başka bir tehlike, engel olarak karşımıza çıkıyordu:

“Darbenin ve darbe iktidarının karşısında olmak tehlikelidir. Başımız ağrımasın. Birileri yapsın, ama ben karışmayayım.”

Sendika işte tam da bu nedenle gereklidir. Üyelerinin ve mazlumların haklarını savunacak örgütlü ve hukuki desteği sağlayabilir.

Bütün bu tartışmalar, sendikanın varlığını ve gerekliliğini anlatmak için yapılıyordu.

Bu konuda bir anıyı sizlerle paylaşmak istiyorum:

Fatih Uğurlu'nun Memur-Sen Genel Başkanı olduğu dönemde Diyarbakır'a gitmiştik. Bu kadar yıl içinde Diyarbakır, ne yazık ki, örgütlenemediğimiz illerden biriydi. Temaslarımız sonucunda bir çıkış yolu bulamamıştık. Diyarbakır eski Belediye Başkanı Ahmet Bilgin'i ziyaret ettik. Seçimler yeni yapılmıştı ve kaybedilmişti. Kendisi de bir akademisyen ve kamu çalışanı olan Bilgin, kaybettiği seçimin üzerindeki negatif etkisiyle konuşuyor, sendika fikrine sıcak bakmıyordu. Ziyaretimiz sırasında orada bulunan öğretmenler de onun çevresinden kişilerdi. Bir türlü sadede gelemiyorduk.

Sonunda izin isteyerek söz aldım. Kendimi tanıttım.

“Siz seçimleri sandıkta kaybettiğinizi söylüyorsunuz. Sadece bu nedenle bile sendika gereklidir. Kayseri'de seçimlerde sandık başkanı olarak görev alanların üçte biri benim sendikamın üyesiydi. En azında sandıklara sahip çıktılar ve oy çalınmasına engel oldular.”

Sanırım bu sözlerim etkili oldu. Hemen ardından oracıkta, işişare ile sendika yönetimi oluştu

Sendikacı Yetiştirme

Yasası olmayan, geliri olmayan, üyelerinin ne olduğunu tam anlamadığı bir örgütlenmenin zorlukları ortadaydı. Bu zorlukları aşacak sendikacılara ihtiyaç vardı. Öyle atamayla sendikacı olunmuyordu,

olunamıyordu. Çoğu, Genel Başkan ünvanlı atanmış kişilerin bile sendika konusunda iki kelimeyi bir araya getiremedikleri görülüyordu. Akif İnan dışında çok azı sahaya inebiliyordu. Memur Sen'e bağlı diğer sendikaların örgütlenmesi de Eğitim-Bir Sendikasının yöneticilerinden bekleniyordu. Taşrada öne çıkmış sendikacıların Ankara'ya transferleri bile düşünülürdü. Ancak sendikanın bir geliri yoktu. Ankara'ya gelecek olanların hayat pahalılığını ve zorlukları göğüslemeleri gerekiyordu.

Akif İnan, iyi bir eğitimciydi. Kendisi bölgesel toplantılar yapıyor, sendikayı anlatıyordu. Yanında getirdiği akademisyen ve yazarlara da eğitici konuşmalar yaptırıyordu. Her toplantıda mutlaka temsilci ve şube başkanlarını dinliyordu. Onlara neler yaptıklarını ve nasıl yaptıklarını soruyordu. Böylece başarılı olunan örnekler diğer yerlere de tanıtılmış oluyordu.

Üzerinde durduğu önemli konulardan biri de sendikal dil kullanılmasıydı. Sendikanın kendine has bir dili olmalıydı. Öne çıkan dil, dini söylemdi. Oysa sendika bir dini kuruluş değildi. Elbette bireylerin kendilerine mahsus bir dini söylemleri olacaktı. Sendika adına konuşulduğu vakit sendikal dil kullanılmalıydı. İstenen, içeriğinde demokrasi, insan hakları, emeğin korunması gibi söylemlerin olduğu bir dildi. Mehmet Akif İnan'ın bültenlerdeki yazılarında ve konuşmalarında böyle bir dil hâkimdi.

O günün şartlarında bir kişiye gidip üye olmasını söylemek zordu. Ama yapılmalıydı. Oturduğumuz yerden üye bulamazdık. Mutlaka bir büromuz olmalı, devamlı açık bulundurulmalı, üyelerin gelip gidebilecekleri bir yerde bulunmalıydı. Basın ve yayın organları iyi kullanılmalı, diğer sivil toplum örgütleri ile iş birliği yapılmalıydı. İlçeler, okullar tek tek dolaşılmalı, sendika tanıtılmalıydı.

Onun seçiciliği konusunda Nurettin Sezen şunları anlatıyor:

“Genel Yönetim Kurulu üyeliklerine kimlerin girmesi gerektiği hususunda, Genel Başkan Mehmet Akif İnan'la özel, ikili istişareler yapıyor, adayların vasıfları üzerinde duruyorduk. Bir ara, sendikada

uzun süre fahrî olarak hizmetler veren bir-iki arkadaşı Genel Yönetim Kurulu adayı olarak önermiştim. Bu üyelerimizin kendisiyle özel dostlukları da olduğu halde, Mehmet Akif İnan adaylıklarına itiraz ediyordu ve ‘Ben, daha dış kapıdan girdikleri anda kim geliyor tanırım. Kapıdan girerken, Ben geliyorum dercesine ölçsüz konuşarlardan ve böyle davranış sergileyenlerden sendika yöneticisi olamaz. Sonra bizi mahcup ederler’ diyordu. Mehmet Akif İnan, aktif üyelerin ya da potansiyel yönetici olduğuna inandıklarının yeteneklerini biliyor ve kaydediyordu: Neyi iyi yapıyorlar? Ne yapmaktan hoşlanıyorlar? Sendika için nerede hangi tavrı ortaya koyuyorlar? Kimin güçlü bir adım atmak için yeteneği, ilgisi ve zamanı var? Zaman zaman teklifteki ısrara dayanamayan Mehmet Akif İnan’ın, ‘evet’ dediği oluyordu. Mehmet Akif İnan’ın pişman olduğu ‘evet’leri oldu mu, bilmiyorum.” (Nurettin Sezen, s. 91)

Sendikacı yetiştirme konusunda, başından beri hep yanında olan Sayın Sezen’in şu anekdotu da bize ışık tutmaktadır:

“Eğitim-Bir Konya Paneli. 7 Eylül 1996. Prof. Dr. İsmail Kılhoğlu, Konya’daki panelde insan haklarına vurgu yapıyor, olumlu statü haklarından, olumsuz statü haklarından dem vuruyor, sonra da insan haklarına geçiyor ve kişisel hakları işlemeye çalışıyordu. İsmail Kılhoğlu, Türkiye’de memurlar devlettir, devleti temsil eder diyor, memurların konumunu belirtiyordu. Kılhoğlu’nun sendikacılıkla ilgili görüşleri çok sönük geçmişti. Mehmet Akif İnan, Prof. Dr. İsmail Kılhoğlu’dan heyecanlı, sendikacıları coşturan bir konuşma bekliyordu, olmadı. İleride Eğitim-Bir’i, hatta Memur-Sen’i yönetecek birinin konuşması heyecanlı olmalıydı. Genel Başkan Mehmet Akif İnan, Memur-Sen Genel Başkan Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Kılhoğlu’nun başarılı olması için çaba gösteriyor, gayret ediyor, çalışıyor ve kendisiyle beraber onun başarılarına da odaklanıyordu. Neden? Mehmet Akif İnan, sanki ömrünün kısılalığını biliyormuşçasına, sendikal hedefini gerçekleştirecek ve yolunu izleyecek insanların yetişmesi için çırpınıyordu.” (Nurettin Sezen, s. 110)

Sendika İlkelerini Belirleme

Sendikanın sağlam temel ve ilkeler üzerinde oturtulması arzulanıyordu. Bu konuda titiz çalışmalar yapıldı. Sayın Sezen'in bu konuda aldığı notlara bir göz atalım:

“Pek çok temel konuda kurulan ihtisas komisyonlarının çalışmaları ve raporları sendikaya yön vermiş, kaynak oluşturmuştu. Bazı akademisyenlerle sendikal kuruluşların tecrübeleri Eğitim-Bir'in vazgeçemeyeceği temel görüşlerinin oluşmasını sağlamıştı. Bu görüşlerden bazıları, Eğitim-Bir'in Bülten'inde yer aldı. Bülten'de bu aşama Mehmet Akif İnan'ın üslubuyla şöyle açıklanıyordu: 'Sendikanın görüşlerini belirlemek amacıyla 61 bilim adamı ve eğitimcimizin görev aldığı bir Kurul oluşturuldu. Bu Kurul, belirlenen konular üzerinde çalışmalar yapmak ve raporlar hazırlamak için kendi arasından 9 komisyon oluşturdu. Elinizdeki bülten bu komisyon raporlarından bazı özetlemeleri de içermektedir.' Bir kısmı slogan haline gelen bu fikir ve görüşlere son şeklini veren Genel Başkan Mehmet Akif İnan'dı.” (Nurettin Sezen, s. 42)

Sloganlaşan bazı ilkeler şöyleydi:

“Yalnızca sınıf sendikacılığı, yalnızca ideolojik sendikacılık, siyasi bir partiye dayalı sendikacılık, dini söylemlere dayalı bir sendikacılık yapılmayacak.”

“Yalnızca eylem, yalnızca ücret sendikacılığı değil hizmet sendikacılığı” öne çıkan slogandı.

Sendikacılık bir muhalefet hareketiydi. sermaye ya da iktidara dayalı bir sendikacılığın sarı sendikacılık olacağını belirtiyordu.

Mehmet Akif İnan, sendikal muhalefetin veya sivil itaatsizliğin top-tan reddetmek şeklinde olmasını istemiyor, yapıcı muhalefeti tercih ediyordu. Siyasi nedenlerle, siyasi iktidarı yıpratmak amacıyla bir muhalefet yerine uzlaşmacı bir tutum benimsiyordu. Siyasi partilerle eşit mesafede olmayı tavsiye ediyordu. Bürokrasi ve diğer örgütlerle yapıcı diyalog içinde olmayı istiyordu. Kim olursa olsun

mazlumun yanında olmak. Kim olursa olsun yolsuzluklara karşı durmak konuşmalarında en çok vurgu yaptığı cümlelerdi.

Sendika bir dernek değildi.

Sendika bir vakıf değildi.

Sendika bir meslek kuruluşu değildi.

Sendika bir siyasi parti değildi.

Sendika bütün bunları kapsayan bir kuruluştur.

Bu genel ilkeler doğrultusunda sendikanın hangi temeller üzerine oturacağı tespit edildikten sonra ulaşılabilecek hedefler ve amaçlar da belirlenmişti. İlkeler ve amaçları daha geniş açıdan tekrar değerlendireceğiz.

Nasıl Bir Sendika

“Sendikamızın iki temel amacı var: 1. Eğitim düzenimizin iyileştirilmesi için, sorunlarının özgür bir ortamda tartışılarak bilimsel bir gerçeklik içinde çözüm yollarının bulunması ve uygulanma alanına konulması, 2. Üyelerinin ortak ekonomik, sosyal, kültürel, özlük, meslekî hak ve yararlarının geliştirilmesi ve korunması. Sendika'mız bu amaçlar doğrultusunda düşünceler ve pratikler üretmek için yoğun bir çaba içerisindeyiz. Bu konular çevresinde yapmış olduğumuz çalışmaları öncelikle meslektaşlarımızın özgür katılımıyla geliştireceğimiz daha geniş platformlarda tartışmalara açacağız. Kesin boyut kazanan önerilerimiz ise, çeşitli araçlarla, ilgili çevrelere ulaştırılacaktır. Bu çalışmalar yapılırken her türlü düşünce ve öneriye açık olacağız. Sendika mız, eğitimcilerimizin istismar edilmediğinden emin olacağız; çekinmeden, kaygı duymadan, gönül rahatlığı içinde katılacakları bir kuruluştur. (Eğitim-Bir Bülteni. Haziran 1992, sayı 1., Akif İnan'ın başyazısı, MERHABA köşesi. Aktaran: Nurettin Sezen, s. 43)

Mehmet Akif İnan tarafından sık sık dile getirilen sendikanın genel düşüncelerinden bazıları şöyle sıralanabilir:

“Sendikamız herhangi bir siyasal partinin şemsiyesi altında değildir. Sendikamız, her yurttaşımız gibi eğitimcilerimizin de herhangi bir siyasal görüş ve tercihe sahip olabileceğini olağan sayar. Ama bu siyasal görüş ve tercihlerin tartışılma alanı Sendikamız değildir. Çünkü Sendika’mız bir meslek kuruluşudur. Ve Sendikamız geniş bir tabana dayanmayı, eğitimcilerimizin tümüne seslenmeyi ve onlara tercüman olmayı hedef bilmektedir. Biliyoruz ki, siyasal seçenekleri ne olursa olsun, bütün meslektaşlarımızın yığınla ortak sorunları ve beklentileri vardır. Biz, öncelikle bu ortak sorunların çözümü için kurulduk. Hepimiz özgür bir ortamda yaşamak istiyoruz. Hepimiz her kesimin olduğu gibi eğitimcilerimizin de toplum içinde saygın ve onurlu bir yer almalarını istiyoruz. Hepimiz eğitimcilerimizin maddi sıkıntı içinde olmamasını istiyoruz. Hepimiz eğitim düzeninin geliştirilmesini, çağdaşlaşmasını istiyoruz.

Hepimiz eğitim konusunun bir ulusal politika niteliğine eriştirilmesini istiyoruz. Hepimiz eğitimcilerimizin de sürekli olarak bilgi ve becerilerinin arttırılmasına olanaklar sağlanmasını istiyoruz. Hepimiz teftiş, taltif ve cezalandırılmalarda keyfilik olmamasını istiyoruz. Hepimiz mesleğinde üstün başarı gösterenlerin derece ve kademe terfileriyle ödüllendirilmelerini istiyoruz. Hepimiz meslektaşlarımızın inanış ve siyasal görüş farkı yüzünden suçlanmamalarını istiyoruz. Hepimiz iyi eğitici olmayı istiyoruz. Hepimiz eğitim düzeyinin yükselmesini istiyoruz. Hepimiz eğitim koşullarının iyileştirilmesini istiyoruz. Hepimiz fırsat eşitliği istiyoruz. Hepimiz bölgeler, kentler ve okullar arasındaki farkların, dengesizliğin, eşitsizliğin giderilmesini istiyoruz. Hepimiz tayin ve nakillerde âdil davranılmasını, bu konunun kalıcı bir çözüme kavuşturulmasını istiyoruz. Hepimiz kadın meslektaşlarımızın mesleki faaliyetlerinin kolaylaştırılmasını, temel insan hak ve özgürlüklerinden yararlanmasını istiyoruz. Hepimiz Milli Eğitim’in plan, program, yönetim, yürütme ve denetim safhalarına eğitimcilerimizin de katılmasını istiyoruz. Kısacası hepimiz eğitim düzeninin ve eğitimcilerimizin durumunun iyileştirilmesini istiyoruz.” (Nurettin Sezen, s. 44-45)

Onun konuşmalarında sloganlaşan cümlelerinden bazıları şöyleydi:

Türkiye'nin terör sorunu yoktur,

Türkiye'nin sağlık sorunu yoktur,

Türkiye'nin işsizlik sorunu yoktur,

Türkiye'nin ekonomik sorunu yoktur,

Türkiye'nin eğitim sorunu vardır. Sorunların hepsi eğitim sorunundan kaynaklanmaktadır. Bu sorunu yalnızca siyasileri çözmesi imkânsızdır.

Hedeflenen bağımsız ve tüm çalışanları kapsayan bir sendika idi. Fikirleri ve örgütü ile güçlü bir sendika. Toplu sözleşme ve grev hakkı olan ve toplu sözleşme yetkisi alan bir sendika.

Sendika Bir Davadır

O bir dava adamıydı. Sendikayı kuru, sıradan bir sendika olarak algılasaydı, bu hareketin içinde olmazdı. Sendika onun davasının bir parçasıydı.

Sayın Sezen onun kişiliğini ve sendikaya hangi gözle baktığını şöyle özetlemiştir:

“Mehmet Akif İnan, haksızlığa asla tahammül edemeyen ve basitliğe, peşpayeliğe asla taviz vermeyen bir şahsiyetti. Söylediği söz okunu hedefine mutlaka isabet ettirir, Hakk'ın hatırını yüksek tutmak için gerekeni yapardı. Akli eren-ermeyen herkesin konuştuğu bir zaman ve ortamda dinlemesini bilmek, doğrusu büyük, hem de çok büyük bir meziyettir. Mehmet Akif İnan, dinlemesini bilir, ama sözünü de kimseden sakınmazdı. Allah'tan başka hiçbir kudrete bel bükmeyen, beşerî zaafıların çoğundan azade ve zillet nedir bilmeyen, Hakk'tan başka her şeye kafa tutan, geleneklere bağlı, mert, dostluklarına sadık bir insandı. Mehmet Akif İnan, eski dostları tarafından bir sendikacı olarak değil, hep bir mütefekkir ve bir şair olarak görülmeğe istemiştir. Kendisi de, uzun bir süre sendikacılığın yanında bir düşünür olarak kalmak istemiş, ne var ki zaman geçtikçe sendikacılık vazgeçemeyeceği bir meşguliyet haline gelmiştir: 'Bu sendikal mücadele ile

başarıya ulaşılacağına inanmasam bu kadar meşakkate katlanmam, çekilir bir köşeye yazar, çizer ve rahat bir hayat sürerim.’ demiştir” (Nurettin Sezen, s. 16)

O, toplum değerlerinin ve bu değerlerin içinde oluşan fikirlerin, eylemle bütünleşmesini, örgütle güçlendirilmesini amaçlıyordu. Bunun yolu da sivil toplum örgütleri ya da sendikacılık yönünden örgütlenmekten geçiyordu.

Statükonun siyaset, bürokrasi ve sermayenin tutucu yapısı nedeniyle devam ettiğini, değişimin sivil örgütlenme ve sivil güç baskısı ile mümkün olacağını düşünüyordu. Demokrasinin sivil katılımı güçleneceğini, siyasetin halk denetimi ile kirliliklerden arınacağına inanıyordu.

Onunla birlikte görev alanların da sendikaya bir dava olarak baktıklarını söyleyebiliriz. Her ne kadar içlerinde sendikayı bürokrasiye veya siyasete atlama taşı olarak görenler olsa da. Yıllarca süren ve imkânsızlıklar içinde yürütülen bir hareketin mensuplarını ancak böyle bir yüce duygu yönlendirebilirdi. Yapılan fedakârlıkların dünyevi bir karşılığı yoktu. O şartlarda sendika, işçi sendikalarında olduğu gibi bir sendika ağalığı sunmuyordu. Cezbedici değildi. İktidarlara yakın olmadığı için de güçlülerin nüfuzu hissedilmiyordu.

Kuruluştaki bu safiyetin ve hasbiliğin sendika güçlü olduğunda da sürdürülebilmesi önemlidir. Hareketin dava şuurunu kaybetmemesi gerekir.

Sendika Bir Sivil Toplum Örgütüdür

Sendika bir sivil toplum örgütü idi. Onun için önce sivil toplumun önemi anlaşılmalıydı. Bu konuda birçok konuşmalar yapıldı. Dünyadan örnekler verildi. Sivil olmak, siyasi partilerden ve resmi görüşlerden bağımsız olmaktı. Örgütlenmek ise sürü olmaktan ve güdülmekten kurtulmaktı. Türkiye’de sivil sayılan yapıların hiç de sivil olmadıkları 28 Şubat döneminde darbeye çanak tutan beşli çete ile anlaşılmıştı. Bunların bir kısmı kanunla ve zorunlu olarak üye olu-

nan kuruluşlar oldukları için dünyanın sivil standartlarında karşılığı olmayan kuruluşlardı.

Siyaset de bir sivil örgütlenmeydi. İktidarı hedeflediği için, sonunda iktidar olduğu için farklıydı. Menderes ve arkadaşlarının idamında toplumun tepkisiz kalmalarında, darbeler karşısında susmalarında örgütsüz olunmasının büyük payı vardı. Milyonlarca üyesi olan partiler kapatılıyor, siyaset bir anda suskunluğa bürünüyordu.

Siyasetten bağımsız olunması gerekiyordu. Siyasetin arka veya ön bahçesi örgütlenmeler, siyasi başarısızlıklar siyaseti bitirdiğinde onlarla birlikte yok oluyorlardı.

Abdurrahman Dilipak ile bu konuda tartışmıştık. Ona göre memur sendikaları sivil olamazlardı. Zira memur resmi kişi idi. Ben, memurun resmi olmasının sendikanın sivil olmasına engel olmadığını, kendi sendikamızı örnekleyerek anlatmıştım. Kendisinin de içimizde olduğu birçok sivil eylemi örnek vererek. Beşli Çete'nin üyeleri memur değillerdi, yöneticileri dört yıldızlı general gibi, darbe yanlısı olmuşlardı.

Akif İnan, sivil toplumun sorunların çözüm yeri olduğunu söylüyordu. Ona göre bürokrasi statükodan ayrılamazdı. Siyaset de protokolden başını kaldıramazdı. Sorunları bilen, yaşayan örgütlü toplumun, sorunları çözecek önerilerle iktidarlara baskı yapacağını, baskı grubu oluşturacağını, böylece çözümün bir parçası olacağını söylüyordu.

“Mehmet Akif İnan, ister Türkiye de isterse yurtdışında olsun insanların gerçek kişiliklerini ve benliklerini kazanmalarını, sivil toplum örgütlerinin başarılı olmalarına bağlıyordu. Bu kuruluşlardan da siyasî amaçlı olanlarının değil, yalnız ve yalnız sendikal kuruluşların hedefe ulaşacaklarına inanmıştı.

Dernek ya da vakıf adı altında varlıklarını sürdüren kuruluşlar, bir gün ve mutlaka siyasî gücün güdümüne girmek zorunda kalıyordu. Aksi takdirde yok olması ya da varlığının ortadan kalkması işten bile

değildi. Bu konudaki yasaların sık sık değişikliğe uğradığı ve idari baskıların kuruluşları kıpırdıyamaz hale getirdiği her an görülmüyordu. Bu sebeplerle aynı amacı güden dernek ya da vakıf adı altında çalışan sivil toplum örgütlerinin faal üye sayıları onbinleri geçmiyordu. Sendikal kuruluşların ise, nisbeten dünya çapında varlıklarını ve faaliyetlerini sürdürmeleri istikrar kazanmıştı. Bu nedenle yüzbinlerce, hatta milyonlarca üye faal olabiliyor, sonuca gidebiliyordu. Mehmet Akif İnan, yeri geldikçe ya da tamamen siyasî bir kişi olmasını ve sonunda bakan olarak emellerini gerçekleştirebileceğini önerenlere sendikacılığın önemini şöyle açıklıyordu: Benim siyasî olmam, bakan olmam sorunu çözmez. Önemli olan Konfederasyon ve sendikaların Türkiye'nin en büyük sendikası olmasıdır. Problemlerin çözümü en büyük olmakla, masaya oturmakla çözülecektir.” (Nurettin Sezen, s. 120-121)

Sendika Sivil Direniştir

Sendika, haksızlık karşısında susmamanın, zulme karşı direnmenin merkezi olmalıydı. Akif İnan kişilik olarak böyle bir yapıya sahipti. Kamu çalışanları ve öğrencilere başörtüsünün yasaklandığı, sekiz yıllık kesintisiz eğitimin dayatıldığı, ağır baskıların uygulandığı o günlerde sendika onun kişiliğine uygun direnişin merkezi ve sembolü olmuştu.

II. Olağan Genel Kurul'daki konuşmasında Mehmet Akif İnan, “Biz gelecek günlerin, kalıcı iş ve eylemlerin sendikasıyız. Bizim olur olmaz zamanlarda sokaklara dökülerek, kendimize, mesleğimize yakışmayacak tarzda hareket ederek hükümetlerden bir şeyler koparmak gibi bir politikamız yoktur. Bizler onurlu bir mücadelenin insanlarıyız. Bizim sendikamız bütün eğitimcilerin sendikasıdır; eğitim davasına gönül verenlerin sendikasıdır. Barışın, kardeşliğin sendikasıdır. O nedenle, sendikamız hiçbir siyasi yelpazenin, hiçbir hizip, grup ve kişinin etkisi altında değildir” diyerek, Eğitim-Bir'i başarıya ulaştıran değerleri özetliyordu.” (Nurettin Sezen, s. 92)

Sivil direnişin polisle çatışarak, memurların yine memurlarla karşı karşıya gelmelerine neden olarak, çatışma görüntülerinin dehşeti

ile örgütlenmeye ket vurarak değil, yasal, medeni, fikirle ve örgütle yapılması gerekiyordu. Sivil itaatsizlik bir haktı ve kullanılmalıydı.

Bu dönemde sendika, yasal ve sempatik eylemlerle ses getirdi. Etkili oldu. Haksızlıklar karşısında susmadı.

Sendika bir muhalefet hareketidir

Sendika bir muhalefet hareketidir. Ancak iktidarı hedefleyen bir muhalefet hareketi değildir. Kendisi iktidara gelmese de iktidarlara değiştirebilir. Muhalefet derken her şeye muhalefet, hiçbir şeye razı olmamak kast edilmemektedir. Doğruya doğru yanlışa yanlışı diyebilen bir muhalefet.

Sendika bir muhalefet hareketi olduğu için siyasi bir partinin veya iktidarların yandaşı olamaz. Nihayetinde iktidarla, ya da iktidar olacak siyasetle oturup toplu sözleşme yapacak, hak talebinde bulunacaktır. Yandaş bir sendikanın kendi üyelerinin hak ve menfaatlerini koruması mümkün değildir.

“Sendikamız herhangi bir siyasi partinin şemsiyesi altında değildir. Sendikamız, her yurttaşımız gibi eğitimcilerimizin de herhangi bir siyasi görüş ve tercihe sahip olabileceğini olağan sayar. Ama bu siyasi görüş ve tercihlerin tartışılma alanı Sendikamız değildir. Çünkü Sendikamız bir meslek kuruluşudur. Ve Sendikamız geniş bir tabana dayanmayı, eğitimcilerimizin tümüne seslenmeyi ve onlara tercüman olmayı hedef bilmektedir. Biliyoruz ki, siyasi seçenekleri ne olursa olsun, bütün meslektaşlarımızın yığınla ortak sorunları ve beklentileri vardır.” (Nurettin Sezen, s. 44)

“Genel Başkan Mehmet Akif İnan’ın, yine sendikada hatırı sayılır görevler almış birini fena haşladığını duydum. Mezkûr arkadaşına, verilen göreve, niçin dört elle sarılmadığını, görevini niçin ihmal ettiğini sorduğumda ‘Benim de kişisel amaçlarım bulunmaktadır. Sanırım herkesin de böyle bir amacı vardır. Sendika benim için ileride siyaset yapmam ya da bir makam ve mevkiye ulaşmam için bir vasıtadır. Bunun için sendikadayım’ diyordu. Mehmet Akif İnan, sendikal

unvanla değişik niyetlerle çalışıldığını, sendikanın birtakım emellere ulaşılmada vasıta yapılmak istendiğini anladığında öfkeleniyor ve muhatabını ciddi hırpalıyordu” (Nurettin Sezen, s. 87)

Bu benim kişisel görüşüm ve Akif İnan’la en sert tartışmama sebep de bu görüş. Onun için muhalefet derken bunu da yazmak zorunda hissediyorum.

“Sendika, bozuk düzene ve sahiplerine de muhalefet etmek demektir. Güç ve kudret sahipleri ile zulmü meşru görerek bir arada olduğumuzu, aynı görüşte olduğumuzu söyleyemeyiz, söylememeliyiz.”

28 Şubatın en sert hissedildiğı, Akif İnan’ın da rahatsızlığı nedeniyle Genel Başkan Yardımcısı olarak Kamil Aydoğan’ın öne çıktığı dönemde bize göre rahatsız edici bir durumla karşılaştık. Kamil Aydoğan, Akif İnan’dan bile daha fazla ulusal tv kanallarına çıkmaya başlamıştı. Kendisine sorulmadığı halde lafi getirip 28 Şubatçılarla aynı görüşte olduğumuzu söyleyen ifadeler kullanıyordu. Ne kadar baskı altında olunursa olunsun, kendimizi inkâr anlamına gelecek bu sözlerin söylenmemesi gerekiyordu. O böyle konuştukça daha fazla kanala çıkar olmuştu. Genel Merkez’de de bu doğrultuda seminerler yaptırdığını da öğrenmiştik.

O sırada Nevşehir’de bir bölge toplantısı yapılacaktı. Burada istişare yapılırken bu konudaki rahatsızlığımızı iletmeye karar verdik. Şubede alınmış bir kararla toplantıya gittik. Toplantıya Akif İnan da katılmıştı. Konuşma sırası bana gelince bu konudaki itirazımızı söyledim. Akif İnan sözlerime çok sinirlendi. Bırakıp gitmemi, sendikadan da ayrılmamı söyledi. Sessizce yerime oturdum. Bu konuda başka hiç kimse de söz almadı.

Kayseri’ye döner dönmez yönetimi toplayıp istifa edeceğimi söyledim. Yönetimdeki arkadaşlar ‘bu kararı birlikte aldık, yalnız senin istifan olmaz, birlikte istifa edelim’ dediler. Yönetim Kurulu’nun toplu istifasını Genel Merkez’e faksладık. Hemen ertesi gün Kamil Aydoğan, yönetimden bir kişi ile birlikte Kayseri’ye geldi. N. Ok’un evinde sabaha kadar tartıştık. Birbirimizi ikna edemedik.

İstifamız kabul edilmemişti. Biz de ısrarcı olmadık. Mesajımız yerine ulaşmıştı. Kamil Aydoğan bir daha öyle konuşmalar yapmadı. Sendikada kendisi için düşündüğü hedeflere de ulaşamadı.

Özetle aktardığım bu olay, o gün için hatta bugün için önemli olmayabilir, ama bana göre sendikanın geleceğinde önemle anılması gereken bir olaydır.

Bana göre iyi örgütlenmiş bir yapıda mutlak itaat olmamalı, tabanın sağduyusu yukarının yanlış yapmasına müsaade etmeyecek etkili müdahale gücüne sahip olmalıdır. Sendika içi demokrasi işlemeli ve herkesin hesap verebilir olduğu bir yapı oluşturulmalıdır. O gün bizim örgütümüzün bu özelliklere sahip olduğuna inanıyorum.

Sendika Yeniden İnşa Merkezidir

Sendikanın, sadece her konuda eleştiri getiren istemezükçü bir yer olmaması gerekir. Bu sendika kamu çalışanlarının sendikasıdır. Kamunun her alanında yeniden yapılanmaya ihtiyaç vardır. Eğitimden sağlığa tüm alanlarda reformlar yapılması gerekmektedir.

Sendika mensupları uzun yıllar bu alanlarda çalışan kimselerdir. Geçici görevle gelen siyasetçi ve bürokratlardan daha fazla sorunlara vakıftırlar. Tek tek her çalışanın sorunlara çözüm getirmesi imkânsızdır. Ancak örgütlü yapılar imkân ve güçlerini seferber ederek çözümler üretebilirler. Bu çözümler, hem gerçekçi, hem de yerel ve milli olacaktır.

Dışarıdan getirilen sistem denemeleri mutlaka sorunlara neden olmuştur. Bünyeye ya dar ya da bol gelerek sıkıntıları artırmıştır.

İç ve dış darbelere dayanıklı, sağlıklı bir demokratik yapıyı inşa edebilmek için çalışmalar yapılması gerekir. Sendika bu çalışmaların merkezi ve öncüsü olmalıdır.

“Mehmet Akif İnan, ‘Devlet, memuru ile kâimdir; iktidarlar değişir ama memur, yine memurdur, bürokrat yine bürokrattır.’ diyor, devletin temel taşları olan ve yapısını oluşturan bu kesimin durumlarının

iyileşmesi konusunda yük altına girilmesi gerektiğini vurguluyordu. İnan, Biz kendimizi işte böyle bir sorumlu sendikacılık anlayışının içinde sayıyoruz ve biz bu işi yaparken, kendimizi asla bir siyasî görevi de üstlenmiş kurum olarak görmedik. Bir ideolojik kurum olarak da, asla görmeye yönelmedik’ diyerek, sorumlu sendikacılığın görev alanının sınırlarını çiziyordu.” (Nurettin Sezen, s. 118)

“Memur-Sen, çalışanların haklarını savunmak üzere muarızlarla aynı safta sendikal cephede mi yer almalıydı, yoksa dostların bulunduğu ama sendika zaviyesinden bakıldığında karşı cephe olan Hükümet cephesinde mi yer almalıydı? İşte böyle durumlarda ve kritik konularda, devreye girip gerekli eleştirilerde bulunacak akil insanlara ihtiyaç vardı.” (N. Sezen, s. 120)

“Mehmet Akif İnan, yeri geldikçe ya da tamamen siyasî bir kişi olmasını ve sonunda bakan olarak emellerini gerçekleştirebileceğini önerenlere sendikacılığın önemini şöyle açıklıyordu: Benim siyasî olmam, bakan olmam sorunu çözmez. Önemli olan Konfederasyon ve sendikanın Türkiye nin en büyük sendikası olmasıdır. Problemlerin çözümü en büyük olmakla, masaya oturmakla çözülecektir.” (Nurettin Sezen, s. 121)

Sendika Bir Kadro Hareketidir

Mehmet Akif İnan’ın inandığı gelecek perspektifi içinde Anadolu’nun evlatlarının bir gün mutlaka söz ve yetki sahibi olacakları düşüncesi vardı. Sendikadan önce de çevresindeki halkaları geleceğe hazırlayan bir lider özelliği taşıyordu.

Şükrü Karatepe, onun yakın dostuydu. Öğrencilik yıllarında onun halkasında bulunmuştu. Hakkında dikkat çektiği konulardan biri de şuydu: Onun kendilerine buluşmak için lüks otellerin lobilerini seçtiğini, bunu da bilinçli olarak yaptığını söylemişti. Niçin böyle yaptığı sorulduğunda; ülkenin buralardan idare edildiğini, çekingen Anadolu çocuklarının buralara gelerek çekingenliklerini atmalarını,

ülkenin gerçek sahiplerinin kendileri olduğunun farkına varmalarını istediğini söylemişti.

Sendika, eylem içinde adam yetiştirme, kadrolar oluşturma merkeziydi. Burada görev alanlar, her türlü fedakârlık sınavından geçiyorlardı. Zor bir görev yapıyorlar, ham iken pişiyorlardı. O her ne kadar sendikanın bir atlama taşı olarak görülmesini ve sırf bu amaçla sendikaya ilgi duyulmasını istemiyorsa da, yanında yetişen kadroların siyaset ve bürokraside görev almalarından da memnun oluyordu. Bu yetişmiş kadrolardan faydalanılması, siyasi karar vericilerin de tercih etmeleri gereken bir durumdu.

Siyaset cenahında işler sarpa sardığında, kaht-ı ricalden bahsedilir, iktidar nimeti paylaşılırken, siyaset sülüklerinin önü açılırdı. Bu da siyasete güveni azaltırdı.

“Türkiye çapında, Genel Merkez öncülüğünde veya gözetiminde sendika yönetici ve üyelerinin sendikacılığı, Eğitim-Bir’in amaç ve ilkelerini özümsemeleri için eğitim seminerleri, konferanslar düzenleniyordu. Gelecek zamanda kemiyet değil keyfiyet değer kazanacaktı. Kaliteli ve yetişmiş elemanların kitleleri harekete geçirmelerinin daha kolay olacağı açıktı. Mehmet Akif İnan da hiç durmadan, hemen hemen her hafta, ilden ile, toplantıdan toplantıya, televizyondan televizyona koşuyor, koşuyordu.” (Nurettin Sezen, s. 88)

Adem-i Merkezîyetçidir

Mehmet Akif İnan, Hem sendikanın iç işleyişinde, hem de ülke yönetiminde yerinden yönetim anlayışını benimsemiştir.

Kayseri’de düzenlenen “Yerel Yönetimler ve Eğitim” panelinde eğitimde yerelliğin önemi vurgulanmıştır. Tek tip ve merkezi bir eğitimin yararlı olmayacağı ifade edilmiştir. Sorunlar yerinde daha çabuk ve kolay çözülebilir.

Akif İnan, teşkilat içinde de benzer bir yönetim tarzını benimsemiştir. Taşrada teşkilat yöneticilerine Genel Merkez gibi çalışmalarını tavsiye etmiştir. Basın toplantıları, mitingler ve eylemler konusunda yerelde karar alınıp uygulanabiliyordu.

“Mehmet Akif İnan, vefatından önce yaptığı son konuşmada şunları söylüyordu: Memur-Sen, memur sendikacılığında örnek bir hale gelmiştir ama yine de benim istediğim yerde değildir. Amacımız toplu sözleşme masasına oturmaktır. Ben bu vasıfları sendikalarımnda görüyorum. Ben sizlerden, her birinizden konfederasyonun genel başkanıymış gibi çaba göstermenizi istiyorum.” (Nurettin Sezen, s. 157)

Özgürlüktür

Öncelikle sendikanın bir hak, sendika kurma ve üye olmanın çalışanlara tanınmış bir özgürlük olduğuna inanır.

Sendikal Hak ve Özgürlüklerin Mevzuattaki Yeri:

Uluslararası Sözleşmeler

Sendika özgürlüğünü güvence altına alan 87 sayılı sözleşme sendikal özgürlüklerin uluslararası çerçevesini belirleyen ILO sözleşmelerinin ilki ve en önemlisidir. Söz konusu sözleşmenin ikinci maddesinde “Çalışanlar ve işverenler, herhangi bir ayırım yapılmaksızın önceden izin almadan istedikleri kuruluşları kurmak ve yalnız bu kuruluşların tüzüklerine uymak koşuluyla bunlara üye olmak hakkına sahiptirler” hükmü yer alır. Ayrıca üçüncü maddesinde “1. Çalışanların ve işverenlerin örgütleri, tüzük ve iç yönetmeliklerini düzenlemek, temsilcilerini serbestçe seçmek; yönetim ve etkinliklerini düzenlemek ve iş programlarını belirlemek hakkına sahiptirler. 2. Kamu makamları, bu hakkı sınırlayacak veya bu hakkın yasaya uygun şekilde kullanılmasına engel olacak nitelikte her türlü müdahalelerden sakınmalıdırlar” düzenlemesi yer almaktadır. Bu hükümler hem sendika kurma, hem de sendikaya üye olma özgürlüğünü ihtiva etmektedir.

Bu sözleşmeler Türkiye tarafından onaylanmış, Anayasa bu mevzuata uygun hale getirilmiştir.

Sendikal Hak ve Özgürlüklerin Muhtevası:

Bireysel Sendika Özgürlüğü: Bireysel sendika özgürlüğü olumlu ve olumsuz sendika özgürlüğü şeklinde ikiye ayrılarak incelenebilir.

A. Olumlu Sendika Özgürlüğü: Bu özgürlük sendika kurma ve sendikaya üye olma özgürlüğünü içermektedir. Bu özgürlük ayrıca birden çok sendikadan dilediğini seçebilme özgürlüğünü de ifade etmektedir.

B. Olumsuz Sendika Özgürlüğü: Bireyin girmiş olduğu sendikadan çıkma ya da sendikalara gitmeme serbestisini ifade eder. Anayasanın 51. maddesi de bunu teyid eder hükümler getirerek hiç kimşenin sendikaya üye olmaya, üye kalmaya zorlanamayacağını ifade etmektedir.

Mehmet Akif İnan, sendikal özgürlükleri savunmuştur. Sendikal özgürlükleri savunurken ilgili mevzuata dikkat çekmiştir. Sendika içinde de herkesin fikirlerini özgürce ifade edebileceği istişarî ortamı sağlamıştır.

Özgürlüklerin kötüye kullanılması ve istismarına ise karşıdır. Hak talep ederken yıkıcı eylemler yapmak, güvenlik güçleri ile çatışmaya girmek, kamuya ve halka zarar vermek, özgürlük ile bağdaşmaz.

Herkes İçin İnsan Haklarını Savunur

Akif İnan'ın birçok konuşmasında şahit olduğumuz bir konu da herkes için insan haklarını samimiyetle savunuyor olmasıdır. O, yalnızca kendilerine bir haksızlık yapıldığında feryat edenleri eleştirir, başkalarına yapıldığında ses çıkarmayanlara kızardı.

“Bugün nasıl başörtülü kızlarımıza yapılan haksızlığın karşısında duruyorsam, yarın başı açık kızlarımıza benzer bir tutum takınılsa aynı tepkiyi gösteririm.” derdi.

Dünyanın neresinde olursa olsun yapılan haksızlık ve zulme karşı durmanın İslami olmaktan önce insani bir görev olduğu görüşündeydi.

“Kim olursa olsun mazlumun yanında olmak. Kim olursa olsun yolsuzluklara karşı durmak.”

Sloganlaşmış prensiplerdi. Bunları yapabilmek için gerektiğinde geniş ittifaklar kurmak, ya da o ittifaklara dâhil olmak, halkın harekete geçmesini sağlamak da sendikanın görevlerindendi.

İnsan hakları konusunda gelinen noktayı hedef olarak belirlemişti:

“İnsan hakları, bilindiği ve uygulandığı ölçüde gerçekleşir. Kişiler, önce sahip oldukları hakların neler olduğunu, sonra sahip oldukları haklarını kullanmayı bilmelidirler. Haklarını bilen ve kullanan kişi, aynı zamanda hakların elinden alınması söz konusu olduğunda, bunları korumalıdır.”

“Eğer insan hakları korunmaz ise, insanlık uygar biçimde yaşayamaz; toplum, huzuru ve barışı sağlayamaz; insan, onurlu ve mutlu bir şekilde yaşayamaz. Bu nedenle insan haklarının korunması ve geliştirilmesi bir insanlık görevidir. İnsan hakları korunmadığında insanın değeri korunmamış olur.”

Sendika yöneticilerinin, hem sendikanın hem de üyelerinin haklarının korunması konusunda mevzuata hâkim olması, bilerek hareket etmesi, eylem ve açıklamalarında bilinçli hareket etmesi isteniyordu. Böylece bir haksızlığa uğranılmayacaktı.

Evrenseldir

Emeğin korunması temel bir insan hakkıydı. Bunun mücadelesinin ve örgütlenmesinin de yerel değil, evrensel nitelikte olması gerekirdi. Toplu sözleşme ve grev hakkını içermeyen yerel bir sendikacılığın anlamı yoktu. Siyasi ve ideolojik kalıplara alınmış bir sendika da evrensel olamazdı. Sendikal hareketin evrensel gelişiminden yararlanılmalı, sendika herkese açık olmalıydı.

“İnsan hakları, insanlığın ortak değeridir ve her bir bireyin varlığının ve onurunun korunmasını amaç edinmiştir. Tüm insanlar sadece insan olduklarından dolayı temel insan haklarına sahiptirler.”

‘İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’ incelendiğinde hemen hemen birçok maddesinin “Herkesin” ve “Hiç kimse” kelimeleriyle başladığını görürüz. Buradaki “Herkesin” ve “Hiç kimse” ifadeleri hak ve özgürlüklerin evrensel olduğunu göstermektedir. Yukarıdaki iki maddede geçen “Bütün insanlar” ve “Herkes” ifadeleri haklar bakımından insanlar arasında ayırım yapılamayacağıının, bunların evrensel hak olduğunun ifadesidir.

“Afrikalı, Asyalı, Avrupalı; kadın ya da erkek; çocuk veya yaşlı; beyaz, siyah veya sarışın; yoksul veya zengin; çiftçi ya da devlet başkanı olsun. ‘İnsani olma’ niteliği tüm bu saydıklarımızdan önce gelir.”

“Bu haklar bir kişinin yurttaş olma, bir dine ya da etnik gruba mensup olmasından kaynaklanan haklar değil, sadece ‘İnsan’ olmakla ilgilidir. Bu haklardan yararlanmak için sadece insan olmak yeterlidir.”

Madem emek savunulacaktı. Buna uygun bir örgütlenme gerekliydi.

“Kamu çalışanlarının varlıklarını gösterebilmeleri ve ezilmekten kurtulup haklarını alma mücadelesine başlamaları için sendikalarını kurup bir konfederasyon bayrağı altında güçlerini birleştirmeleri zorunluydu. Memurlar, mücadelelerini örgütlü bir şekilde ve kurulacak bir konfederasyonun çatısı altında yapmalıydılar. Ancak sendikal mücadelenin anlamı, kamu çalışanları tarafından kâmil manada kavranamadığı için örgütlü mücadele de yapılamıyordu.” (Nurettin Sezen, s. 98)

Türkiye’de bu alanda sendikalar iyi bir sınav vermemişlerdi. Sendikacılığın evrensel ilkelerini çiğnemişlerdi.

“Herhangi bir köklü ideoloji ve siyasal düşünce sahibi olmayan kamu çalışanı olumsuz faaliyetlerini gördüğü ideolojik fikirler taşıyan sendikalara sıcak bakmıyordu. İşte bu noktada, geniş bir alanda Eği-

tim-Bir'in önu açılıyordu. Eğitim-Bir, herhangi bir ideoloji ya da siyasî düşünce ve görüşlerin üzerinde olmayı, böylece geniş kitlelere hitap etme amacını daha başta prensip olarak kabul etmişti. Bu bakımdan Eğitim-Bir'in çeşitli düşünce ve ideolojilerin temelleri üzerinde yükselmesi mümkün değildi. Bunun şuurunda olan ve Eğitim-Bir'i geleceğe taşıyanlar geniş kitlelere hitap etmenin zorluklarını biliyorlardı. Her ne durumda ve hangi platformda olursa olsun, Eğitim-Bir, kamu çalışanlarının sendikalı olmaları için diğer sendikalarla işbirliğini arzu ediyordu. Bu nedenle, kamu çalışanı mutlaka sendikalı olmalıydı. Kamu çalışanının sorunları Eğitim-Bir ya da diğer sendikalara üye olunması halinde dile gelecek ve çözülecekti. Bunun için diğer sendikalar ve üyeleriyle çatışmaya değil, diyaloga girilmeliydi. Eğitim-Bir her yerde ve her zaman uzlaşacak ve çatışmaya girmeyecekti. Eğitim-Bir'in farklı bir sendika olarak kuruluşunun ve diğer sendikalarla diyaloga girilerek uyumlu çalışma arayışının sebeplerini Mehmet Akif İnan şöyle açıklıyordu: 'Ayrı bir sendika olarak kuruluşumuzun sebebini de bu anlayışımızla açıklıyoruz. Bununla birlikte bizimle aynı işkolunda kurulmuş olan öteki sendikalara da başarılar dileriz. Bu, nihayet bir hizmet yarışıdır ve bu hizmeti en başarılı biçimde veren sendikanın eğitimcilerimizden daha çok ilgi göreceği kuşkusuzdur'

Hak-İş'in sendikal tecrübesinden yararlanan Eğitim-Bir'in çıkışı, eylemi ve faaliyetinin diğer sendikalar ve bilhassa Türk-İş tarafından takip edildiği biliniyordu. Eğitim-Bir'in başarısı, aynı zamanda Türkiye'de yerleşecek olan kamu sendikacılığının da başarısı olacaktır. Türk-İş'in 1952 yılında devlet tarafından kurduruluşu ve daha sonraki yıllarda devletle, sendikal işlevine hanel getiren çok uyumlu diyalogları, sendikacılık olarak Eğitim-Bir için etkileyici bir örnek olmuştur. Türk-İş'in 12 Eylül 1980 darbesini desteklemesi ve Genel Sekreter Sadık Şide'nin Sosyal Güvenlik Bakanı olması, devletle bütünleştiğini gösteriyordu. Türk-İş de farklı bir açıdan Eğitim-Bir için tecrübe oluşturuyordu. Eğitim-Bir, var olan siyasî platformlardan birinin üzerinde ya da ideolojik sivil toplum örgütlerinden birinin hazırladığı tabana oturmamıştı." (Nurettin Sezen, s. 52-53)

Yapıcıdır, Yıkıcı Değildir

Mehmet Akif İnan, Türkiye'deki sendikal hareketin geçmişini çok iyi bilmekteydi. Türkiye'de işyerlerini yakıp yıkan, polisle ve güvenlik güçleri ile adeta savaşıyor, hak ararken haksız duruma düşen ve çalışanları ürküten bir sendika anlayışı popüler olmuştu. Darbelere destek veren, sivil siyaseti dışlayan ve askeri müdahalelere zemin hazırlayan bir sendikacılığı çalışanların ve halkın istemediğini de biliyordu.

Memur sendikacılığı da ne yazık ki iyi başlamamıştı. Bir tarafta sol'un ve bölücülüğün tüm renklerini içinde barındıran ve adeta devletle savaşmak üzere oluşturulmuş intibai veren bir sendika, diğer yanda 12 Eylül öncesi yapılandırmalarda olduğu gibi bu oluşumun karşısında yer alan ve çatışmacı anlayışla adeta yarışa giren bir diğer sendika. Her iki sendikanın eylemlerinde de marjinal tüm örgütler bayrak açıp, çatışmayı körüklüyorlardı. Eylemlerde yer alanların çoğu memur değildi. Ancak iyi sendika devletle çatışarak olunmuş gibi bir yarış içindeydiler. Bu tutum, memurların sendikalara soğuk bakmalarına sebep oluyordu. Üye olanların sayısı çok azdı.

Mehmet Akif İnan, iktidarda kim olursa olsun, doğru bulduklarına doğru, yanlış bulduklarına da yanlış diyecek özgür bir sendika olmasını istiyordu. İktidarlara göre tavır değiştiren bir sendika değil. Yapıcı muhalefetini, hukukun içinde kalarak, kırmadan dökmeden yapmalıydı. İstemezükçü bir anlayış içinde olunmamalı, sarı sendikaya da geçit verilmemeliydi.

Bu tavrı nedeniyle farklı iktidarlar döneminde sözü ve önerileri dinlenilir olduğu gibi, uçtaki anlayışların bulunduğu orta nokta özelliğini de taşıyordu. Çalışanların hakları söz konusu olduğunda, orta nokta arandığında, onun görüşleri ve sendikası öne çıkıyordu.

Akif İnan, bu sendikacılığa, 'sorumlu sendikacılık' diyordu.

Hukuka Bağlıdır

Mevcut anayasa ve yasalar hoşumuza gitmese de uymak zorunda olduğumuz hukuk metinleriydi. Onların değişmesini, değiştirilmesini isteyebilirdik. Bunun için mücadele edebilir, eylemler yapabilirdik. Ancak bu yasalara uymak zorundaydık.

Kanun dışı eylemler, yasal zeminde var olan bir sendikanın yapabileceği bir şey değildi. Böyle bir tavır, sendikayı yasadışılığa iterdi. Oysa mücadelenin meşru zeminlerde ve hukukun içinde kalınarak yapılması gerekiyordu. Bu nedenle diğer sendikaların yasadışı eylemlerini kendi sendikası içine sokmadı. Sendikasını meşru zeminde tuttu. Sendikanın iç yönetiminde de keyfilik yerine, belirlenen ilkeler ve tüzüğe bağlı kalınarak hareket edilmesini sağladı. Seçimler ve iç işleyişte istişarenin sonuçlarını ve hukukun gereğini yerine getirdi.

Demokrattır

Mehmet Akif İnan, demokrasiye, halkın iradesine, katılımcılığa ve çoğulculuğa inanan ve konuşmalarında sürekli bunları vurgulayan bir anlayışa sahipti. Karizmatik kişiliğine bakarak ondan tam tersi bir tutum beklenebilirdi. O hem ülkesi hem de sendikası için kalıcılığın ve kurumsallaşmanın demokrasinin hakkıyla işletilmesinden geçeceğine inanıyordu. O şartlarda tamamen gönüllülükle ve fedakârlıkla alınan görevlerin askeri bir emir komuta içinde yürütülmesi de zaten mümkün değildi.

‘Demokrat’ kelimesi de ‘özgürlüğü’ kendisine referans alır ve demokrat bir bireyin en önemli özellikleri, sahip olmak istediği özgürlüğün ve hakların karşısındaki insana da -ne eksik ne fazla- aynı ölçüde sunulmasını istemek, buna çabalamak ve bundan rahatsızlık duymamak olmalıdır. Mehmet Akif İnan, hak ve özgürlükler konusunda tam da böyle bir kişiliğe sahipti.

“Genel Başkan Mehmet Akif İnan, İsmail Killoğlu’dan ümidi kesmemişti, yetişir ve sendikayı yönetecek duruma gelebilirdi. Önce

İstanbul Şube Başkanlığı'nı alıp, çalışmasıyla kendini göstermeliydi. Mehmet Akif İnan, 'Genel Kurul çalışmalarını yürütmek üzere Nurettin Sezen İstanbul'a gidecek' dedi ve gerekli talimatları verdi. Ne var ki, çok zaruri bir durumum ortaya çıkınca yerime Ahmet Fidan görevlendirildi. Eğitim-Bir İstanbul Şubesi'nin Genel Kurul'u yapılmış, İsmail Killoğlu seçimleri kaybetmişti. Mehmet Akif İnan'a, 'İstanbul Şubesi'nin Şevket Sezer başkanlığındaki, -Mehmet Doğan, Ahmet Gündoğdu, Orhan Durmuş, Hasan Sarısoy, Ahmet Ay, Şükrü Şayakçı, Mustafa Arslanoğlu ve A. Kadir Şahin'den oluşan- yeni yönetimini veto edecek miyiz?' diye sordum. 'Hayır, bir şans vereceğiz Şevket Sezer'e' diyordu Mehmet Akif İnan, sendika içi demokrasi vardı ve işletilecekti. Daha sonraları İsmail Killoğlu'nun Eğitim-Bir'in Genel Başkanlığı'na ve dahası Memur-Sen'in Genel Başkanlığı'na aday olma şansını gittikçe zayıflayacaktı. Mehmet Akif İnan'ın vefatından sonra, Kamil Aydoğan Eğitim-Bir'in Genel Başkanlığı'nı 7 ay ve Zübeyir Yetik'de Memur-Sen'in Genel Başkanlığı'nı ancak 15 gün kadar sürdürebileceklerdi.' (Nurettin Sezen, s. 111)

Katılımcı Demokrasiden Yanadır

Katılımcı demokrasi, halkın görüşlerini aracı olmadan, sivil toplum kuruluşları gibi kendi oluşumları ile ifade etmesidir. Katılımcı demokraside de temsili demokraside olduğu gibi temsilciler vardır ancak bu temsilciler ve temsil mekanizmalarını katılımcı demokraside bireylerin kendisi kurar.

Sendika bir sivil toplum örgütüdür ve yönetime katılmalıdır. Katılımcı demokrasi, demokrasinin sivil katılıma açık olmasıdır. Halkın seçimden seçime değil, sivil örgütleri vasıtasıyla sivil denetim ve katılım sağlamasıdır.

Daha önce de yazdığımız gibi Akif İnana göre sendika, eğitim politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasında iktidara yeni, alternatif öneriler sunmalı, aksayan yönleri ve tıkanan kısımları açacak çalışmalar yapmalıdır.

Darbelerle Karşıdır

Sendikanın meşru demokratik, hukuk sistemi dışında vesayetçi her türlü anlayışa karşı durması gerekir. Varlığının meşruiyeti de buna bağlıdır. Askeri darbeler halkın iradesini hiçe sayan, otoriter bir yönetim oluşturarak halkı ezen, hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, meşru olmayan yönetimler getirmişlerdir. Ülkeyi her yönden geriye götürmüşlerdir. Sendikal hak ve özgürlükler de bu dönemlerde geriye girmiştir. İdeolojik nedenlerle bir darbeyi savunmak, başka bir darbeye davetiye çıkarmaktır. Bu nedenle Sendika, 28 Şubat darbesine şiddetle karşı çıkmıştır.

Mehmet Akif İnan, bazı sendikaların darbenin yanında yer almasını şiddetle kınamıştır. Darbecilerin eğitim ve çalışma haklarına getirdikleri kısıtlamaları reddetmiş, bunların düzeltilmesi için mücadele etmiştir. Sendika bu dönemde sözde değil, özde darbelerle karşı olduğunu göstermiştir. Darbecilerin baskılarına boyun eğen sözde demokrat siyasetçilerin tavırları karşısında direnişin merkezi olmuştur. Baskılara boyun eğmemiştir.

Darbelerle karşı oluştan, millet iradesi dışındaki güç odaklarının tümünün vesayet anlayışına karşı olma anlaşılmalıdır. Sadece silahlı güçlerin değil, sermayenin veya medyanın, oligarşinin ve jüristokrasinin kendilerini milli iradenin üzerinde görmelerine fırsat verilmemelidir.

Ayrıca sendikanın kendi yönetimini oluşturma, kendi görüşlerini ve politikalarını belirleme konusunda da vesayet altında olmaması gerekir. O günlerde memur sendikalarının birinin genel başkanının, bir siyasi parti tarafından değiştirilmesi bu vesayete açık örnektir. Bu apaçık bir darbedir. O sendika bu darbeci anlayışı içine sindirebilmiştir.

Sendikanın kendi meşru kurulları ile kendi yönetimini ve politikalarını belirlemesi, vesayet kabul etmemesi lazımdır. Sendika, gücünü görüşlerinden ve örgütünden alır, almalıdır. Bir siyasi partiye, ikti-

dara veya bir vesayet odağına dayanılarak güçlü olunamaz. Sendikal örgütlenmenin de bu doğrultuda olması, yerel anlamda da vesayete izin verilmemesi gerekir.

Emeğin Sömürülmesine Karşıdır

Dünyada hâkim olan sistem sömürüye dayalı bir sistemdir. Bu sömürü düzeni, korkunç bir gelir adaletsizliği oluşturmuştur. Geri bırakılmış ülkelerin kaynakları ve emekleri sömürülerek yapay zenginlikler oluşturulmuştur.

Ülkemizde de gelir dağılımı adaletsizdir. Emek sömürülmektedir. Ülke potansiyelinin büyük bölümü küçük bir azınlığın kontrolüne ve faiz yoluyla borçlu olduğumuz ülkelere gitmektedir. Buna karşı milli politikaların geliştirilmesi gerekir. Emek örgütlerinin öncülüğünde gelir dağılımı adaletsizliği karşısında büyük bir blok oluşturulmalı ve mücadele edilmelidir. ‘Emek Platformu’ bu düşüncelerden doğmuş ve harekete geçmiştir.

Emek kutsaldır. İşçinin alın teri kurumadan ücreti ödenmelidir. Kalkınma ve büyüme, işçi emeklerinden çalınarak gerçekleştirilemez. Herkesin büyüme ve refaktan payını aldığı, birlikte büyümenin gerçekleştirilmesi lazımdır.

Sendika doğal olarak emeğin hakkını savunan bir kuruluştur. Hak üstün, emek kutsaldır. Ancak emek mücadelesini bir sınıf mücadelesi olarak görmez. Hem burjuvazi diktatörlüğünün, hem de proletarya diktatörlüğünün halkları sömürmenin birer aracı olduğu tarih içinde anlaşılmıştır.

Esasında Batı Medeniyeti’nin sınıflı toplum anlayışına, toplumların sınıflara ayrılarak sömürülmesi anlayışına baştan karşıdır. Kendi medeniyetimizin insanları ayırıştırmadığı birleştirdiği temelinden hareketle tevhidi bir anlayışa sahiptir.

İnsanlar ırk, renk, mezhep, cinsiyet ve sosyal statüleri nedeniyle ayrıma tabi tutulamaz. İnsanların bizatihi insan olmaları nedeniyle

hakları vardır ve korunmalıdır. İstenilen, paranın değil, insanın öncelikli olduğu bir düzendir. Var olan düzen, paranın insanı köleleştirdiği ve ezdiği bir düzendir.

Emek mücadelesini bir sınıf mücadelesi olarak gören anlayış, Marksist bir sistem anlayışıdır. Bu doğrultuda oluşturulmuş komünist sistemler, emeğin hakkını korumamış, aksine köleleştirmiştir. İşçileri makine dişlisi gibi bir nesne haline getirmişlerdir.

Sovyetler Birliği'nin çökmesi ile bu düşünce gerilemiş olsa da Türkiye'de hala eski tip Marksist sendikacılık ortadan kalkmamıştır.

Emperyalizme Karşıdır

Emperyalizm, bir devletin veya ulusun başka devlet veya uluslar üzerinde kendi çıkarları doğrultusunda etkide bulunmaya çalışmasıdır. Etkileyen devlet, etkilenen devletin kaynaklarından 'yararlanma' hakkına sahiptir.

Ülkemizin ve geri bırakılmış ve kalkınmakta olan ülkelerin, emperyalizmin ekonomik, siyasi ve kültürel baskısı altında sömürüldüğü ve yönetildiği düşüncesindedir. Bu bazen devletlerle, bazen küresel sermaye güçleri ve örgütleri eli ile yapılmaktadır.

Dünya Bankası ve İMF gibi kuruluşlar aracılığı ile ülkeler borçlandırılarak, dışarıdan etkiye açık hale getirilmektedir. O dönemde, ekonomik krizin koyulaştığı zamanda emperyalist etki daha net görünür olmuştu. İMF ülkemize bir memur atamış, bu memur, işçi-memur ücretlerinden yatırımlara kadar tüm alanlarda söz sahibi olmuştu. Ona danışılmadan bürokrat ataması dahi yapılamıyordu. Hatta bundan daha ötesi bile yaşanmıştı. Dünya Bankası'ndan bir memur Bakan olarak atanmış ve tüm ekonomik ve siyasi kararlar ona bırakılmıştı. Yapılan seçimlerin ve koalisyon ortaklarının sembolik hale geldiği o günlerde emperyalizme karşı milli ekonomiyi savunmak da sendikanın öncelikleri arasında idi.

Özellikle eğitim alanında bir sendika olarak kültür emperyalizmine karşı açık bir duruş sergilemiştir. Tabelalardan konuşmalara yansıyan yabancı dil furyası bunlardan biridir. Ders kitapları ve müfredatları konusunda da kültür emperyalizminin etkileri, nesilleri kendi toplumlarına yabancı hale getirecek düzeydedir. TV dizileri ve sinema kanalıyla baskın emperyalist kültür topluma empoze edilmektedir. Yozlaşma ve yabancılaşma had safhadadır.

Kültür emperyalizmi, bir ülkenin kendi kültürel değerlerini ve ideolojisini başka bir ülkenin halkına benimsetmesidir. Batı kültürü 20. yüzyıl itibarıyla, televizyon programları ve filmleriyle diğer kültürleri giyim, eğlence ve tüketim alışkanlıkları bakımından kendine benzetmektedir. Böylece Batı, ürettiği ürünlere daha çok pazar bulmaktadır. Kültürel emperyalizmin sahip olduğu bakış açısı; otomobillerden dövüş sanatlarına, filmlerden yayıncılık ve kitaplara, yiyecekten giyeceğe kadar her türlü kültür alanına, özellikle de en çok tüketilen malzeme olan popüler kültür alanına uygulanmaktadır. Uygulamaların sonuçları ülkeden ülkeye farklılık gösterebilmekle beraber, genel olarak kültür emperyalizminin matematiği aynı kalmaktadır.

Buna karşı milli kültürün ve milli eğitimin savunulması da sendikaların görevleri arasındadır. Okullarda yabancı dille eğitim adı altında yabancı kültürler, genç beyinlere işlenmektedir. Yabancı okullar yoluyla en seçkin beyinler, yabancıların çıkarları için çalışacak bireyler olmaya zorlanmaktadır.

Uluslararası ilişkilerde ve üye olunan örgütlerde milli çıkarlarımız için milli dış politika uygulanmalıdır. Bunun için dış politika yapan ve uygulayan unsurların milli duruş sergileyen kişiler olmasına dikkat edilmelidir.

Tüm dünyada emperyalistlere karşı mazlumların yanında yer alınmalıdır. Sendika bunu kendisi için bir görev sayar. Özellikle mazlum Müslüman milletlerin uğradıkları haksızlıklara karşı durur.

Sendika, emperyalizme sözde değil, öзде karşıdır. Emperyalizme karşı olduğunu söyleyen bir kısım sendikaların yaptığı gibi, emperyalistlerin birer sömürü aracı olarak oluşturdukları ideolojilerin bir parçası değildir. İdeolojik bir sendikacılık yapmamaktadır. Ülkenin ekonomik, siyasi ve askeri tam bağımsızlığını savunmaktadır.

Sendika Ağalığına Karşıdır

Türkiye’de sendika hareketi bir süre sonra ağalığa dönüşmüştür. Bir maden işçileri sendikasının genel başkanının lüks hayatı medyaya konu olmuştur. Ayrıca sendikaların çok büyük mali kaynaklara sahip oldukları ve hükmettikleri bilinmektedir. Yönetim değişiklikleri bir türlü yapılamamaktadır. Sendika başkanlığına bir oturan bir daha kalkmadığı gibi çok çabuk zenginleşmektedir.

Memur sendikaları o dönemde bu kadar mali kaynakları da olmadığı için slogan olarak sendika ağalığına karşı olduklarını, kendilerinin sendika ağası olmayacaklarını söylüyorlardı.

Merkezden taşraya böyle bir risk vardı. Sendika, samimi olarak böyle bir ağalığa izin verilmemesi için kurumsallaşmaya önem veriyor, tek adam yönetimine dönüşmeyi istemiyordu.

Sarı Sendikacılığa Karşıdır

Yine işçi sendikaları tecrübesinde birbirlerini sarı sendikacılıkla suçlama geleneği vardı. Aslında bu konuda en çok sesi çıkanlar işverenle en çok içli dışlı olanlardı. Grev kararları patronla beraber alınıyor, üretime ara verme seçeneği olarak işverene kolaylık sağlanıyordu. İşçi işveren birlikte istemedikleri hükümetleri yola getirebilmek için grev ve lokavtlarla kaos ortamı yaratıyorlardı. Kamudaki sendikalar çoğu zaman sarı sendika tanımına uygun tavır ve eylemler sergiliyorlardı.

Sarı sendikacılığa karşı olmak ve sarı sendika olmayı engellemeyi amaçlamak temel ilkelerimizdendi.

İlişkilerinde Mesafesizdir

Sendika, bir partinin yan kuruluşu değildir. Amaçlar doğrultusunda her siyasi parti ile görüşülür ve iş birliği yapılır. Mehmet Akif İnan hem kendisi buna dikkat etmiş, hem de taşra teşkilatlarını bu konuda uyarmıştır. Çeşitli parti lider ve temsilcileri ile görüşmeler yapmış, ziyaretlerde bulunmuş, ziyaretçileri ağırlamıştı. Aynı şekilde sivil toplum örgütleriyle bu meyanda diğer sendikalarla ilişkileri sıcak tutarak diyalog içinde olmuştu. Emek Platformu onun bu ilkel tavrından ve onun öncülüğünde oluşmuştu.

Bütün emek örgütlerinin birlikte gerçekleştirdiği tarihi büyük iş bırakma eylemi Memur-Sen'in öncülüğünde gerçekleşmişti. Onun Sağlık-İş, Tes-İş, Harb-İş gibi sendikaların yöneticileri ile yakın dostluğu vardı. Hak-İş konfederasyonu ile zaten çok yakın ilişkiler içindeydi.

Bir yazar ve şair olarak aydın kesim ve akademik çevre ona büyük saygı duyuyor, onun programlarına gönüllü katkı veriyorlardı. Şehir ziyaretlerinde yanında ya yazar çevresinden ya da akademik çevreden birileri olurdu.

Kendi teşkilatının o şartlarda gönüllülük esasına dayalı bir çalışma olduğu için, mevcutla yetinme, mevcuttan azami fayda elde etme düşüncesiyle fazla seçme seçeneği yoktu. Nazik, kibar ve mütevazı idi. Sendikanın herhangi bir üyesi ile kendisini aynı görüyordu.

Kayseri'ye bir ziyaretinde onu ve Genel Merkezden gelenleri bir otele yerleştirmek istemiştik. Diğer illerden gelenler öğrenci yurdunda kalacaklardı. O bunu kabul etmedi. Öğrenci yurdunda diğer misafirlerimizle birlikte kaldı. Öyle şatafatlı karşılamalar istemezdi. Her üyemiz onunla samimi ve sıcak sohbet edebilirdi. Arada bir mesafe bulunmazdı.

Hedef Kitlesi Geniştir

Marjinal, ideolojik gruplar dışında hangi görüşten olursa olsun, hangi siyasi düşünceye sahip olursa olsun tüm memurların sendikamızın hedef kitlesi olduğunu söylemişti. Sağda veya solda olduğu söylenenlerden çok daha fazlası orta yolda olanlardı.

Bütün iş kollarında yetkili sendika olmayı hedef olarak görmekteydi. Böylece çalışanların kendi alanlarında söyleyecekleri sözleri olacak, ülkeyi yönetenlere yapılması gerekenleri güçleriyle söyleyecek, talep edecek, gerçekleşmesini sağlayacaklardı.

Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

H. Fuat PALULUOĞLU

Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

H. Fuat PALULUOĞLU

Eğitim-Bir-Sen Genel Mevzuat Sekreteri (2001-2002)

Bu çalışmaya öncülük eden ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bunun bir vefa borcu olduğunu düşünüyorum. Akif İnan Hocama Allah'tan rahmet diliyorum. Akif İnan'ın şiir ve yazılarının Türkçe-Edebiyat kitaplarında yer alıp almadığını bilmiyorum. Ancak eserlerinin gelecek nesillere aktarılması için böyle bir çalışmanın da yapılması gerektiğini düşünüyorum.

*“Kim demiş her şeyin bitişi ölüm
Destanlar yayılır mezarımızdan”*

Mehmet Akif İnan

Akif İnan, yaşarken bir dava ve sevdâ adamıydı. Öğretmen, hatip, şair, yazar ve aynı zamanda eylem adamı yani sendikacıydı. Ancak; şiirden ve yazmaktan kopamıyordu. “Sendikayı ehil ellere bıraksak

da tekrar yazmaya dönsek” dese de sendikacılığı, ömrünün sonuna kadar devam etti. Yazmak onun için bir tutkuydu, fakat ömrünün son on yılında bir tek kitap ve bir tek şiir yazamamıştı. “Ben Milli Eğitim Bakanı olacağıma, en büyük sendikanın genel başkanı olmayı tercih ederim” diyecek kadar da sendika sevdalısıydı.

Sihhiye Meydanı, Beyazsaray Apartmanı’nın yedinci katında dört odalı daire; Memur-Sen Konfederasyonu Genel Merkezi, sendikaların genel merkezi ve aynı zamanda bazı sendikaların da Ankara şubeleri idi. Odalar dönüşümlü olarak kullanılıyordu. Akif Hocamla işte burada tanışmak nasip oldu. Tanışan sen misin? Yol arkadaşlığı hiç de kolay değildi.

Yoğun bir temposu vardı. Odası ziyaretçilerle dolar taşardı. Birçok ziyaret ve programlara yetişemediği için sendikadan arkadaşları gönderirdi. Bir gün benim radyo programına katılmamı istemişti. Sendikacılıkta henüz yeniydim. “Sendika” kelimesinin anlamını dahi bilmiyordum, şoktaydım. Bu şaşkınlığımı gören bir ağabey, ‘bu defa ben gideyim’ deyince rahatlamıştım. Ancak Akif Hocama bir hafta kadar görünmemem gerekiyordu. Bana programın nasıl geçtiğini sorarsa ne cevap verecektim.

Bundan böyle bana rahat yoktu. İl, ilçe toplantıları, radyo, tv programları, misafirler, ziyaretler yoğun bir koşuşturma vardı. Yine bir gün İstanbul’da sendikal çalışmayla ilgili program düzenlenmişti. “Fuat Hoca’ya söyleyin konuşmasını da hazırlasın” mealinde sekreteryaya bir not düşürmüştü. Tek çare Akif Hoca’ya ayak uydurmaktı. Ancak; elimizde ne bir kaynak ne de dokümanımız vardı. İşçi sendikalarının bir geçmişi vardı. Kütüphaneleri zengindi, kaynakları boldu ve sağ olsunlar asla esirgemediler. Genel kurul, başkanlar kurulu vb konuşmaları kitaplaştırılmıştı. Bunlar benim için bulunmaz nimetlerdi. Gece yaralarına kadar bu kaynaklarla dersime çalışıyordum. Artık korkum yoktu. Bundan böyle cebimde en az iki

konuşma metniyle gezmeye başladım. Böylece Akif Hocam bizlerin hızlı bir şekilde yetişmesini sağlamıştı.

O yıllar sanki yokluk dönemleriydi. Maaşımız 350-400 dolar civarındaydı. Bunun da 2/3'ü ev kirasına gidiyordu. Emlakçılar, 'Kiralık ev getirene çeyrek altın verilir' diye yazı asıyorlardı. Sendikanın iki telefon hattı vardı. Telefon faturalarının ödenmesinde dahi zorluklar yaşanırdı. Zaman zaman telefonlar görüşmeye kapatılır ve faturanın ödenmesi için süre verilirdi. Salma atılarak bu telefonların açık kalması sağlanırdı. Cep telefonu ise kimselerde yoktu. Bu şartlarda sendikacılık zor işti.

Okuldaydım, vakit ikindiye yakındı ve dersten telefona çağırıldım. Konya şubesinin iftar programı vardı. Akif Hocam bu programa benim de katılmamı istiyordu. Okul müdürüyle aramız pek de iyi değildi. Ancak Akif Hoca çağırmıştı. Mutlaka bir yolunu bulup gidecektim. Müdür yardımcısı arkadaşına rica ettim ve sınıfı ona emanet ederek okuldan ayrıldım. Sendika genel merkezine ulaştığımda iki arkadaş benden önce gelmişlerdi. Akif Hocamdan gereken talimatları aldıktan sonra asansöre doğru yöneldik. Ancak üçümüzde de yol masraflarını karşılayacak kadar para yoktu. Özel kaleme bakan arkadaşına durumu söyledik, onda da yoktu. Akif Hocamla bir görüşeyim dedi. Bizler kapıdaydık, öyle bir kükreme duyuldu ki, kendimizi bir alt kata zor atabildik. Akif Hocam bağıırıyordu. "Bunlar nasıl sendikacı? Para yok ne demek? Çağır, gitmesinler" diyordu. Bu yokluğun narasıydı.

Üzüldük, anladık ki onda da para yoktu. Olsaydı tereddütsüz çıkarır verirdi. Sessizce bir alt kata daha indik ve oradan asansöre binerek sendika binasından ayrıldık. Zaman kısıtlıydı, borç arayacak vaktimiz de yoktu. O zamanlar kredi kartı yeni yeni duyuluyordu. Arkadaş kartını alalı birkaç gün olduğunu, hiç kullanmadığını ve nasıl kullanıldığını da bilmediğini söyledi. En yakın benzinliğe gidip

kartı denedik. Evet, benzin alınmıştı ve biz bayram ediyorduk. Ankara sınırlarını geride bıraktığımızda iftar vakti olmuştu. Mola yerinde acilen ekmeğarası yaptırıp yola devam ettik. Ben direksiyona geçtiğimde arkadaşım iftar ediyordu. Tabii Konya'ya ulaştığımızda program çoktan bitmiş ve herkes evlerine dağılmıştı. Önce sendika şubelerini açtırıp buraya arkadaşları çağırarak Akif Hocamın mesajını illettik ve aynı gece Ankara'ya dönüş yaptık.

Akif İnan, sendikacıydı. Onun akıl dolu cümleleri, etkili ifadeleri, usta manevraları karşısında direnmek mümkün değildi. Onun masadan istediğini almadan kalkmayacağını herkes biliyordu. Onun masaya oturup da istediğini almadan kalkması imkânsız gibi bir şeydi. Emek Platformunun oluşmasında, farklı dünya görüşüne sahip olan işçi ve memur sendikalarının bir araya gelmesinde önemli katkıları olmuştur.

Evet, o usta bir sendikacıydı. İşçi sendikalarında eğitim uzmanı olarak çalışmıştı. Memur sendikacılığı yeni olsa da tecrübesi ve birikimi fazlasıyla yetiyordu. Katıldığı bir radyo ya da televizyon programından sonra ertesi gün üye olmak için koşarak gelenler olurdu. Sendikacılığa yeni bir anlayış ve yeni bir soluk getirmişti.

“Sendikalar siyasî kurumlarla yandaş ilişki içerisinde olmamalı, siyasî farklılıklar sendikal ilkelerin önüne geçmemelidir”

“Haksızlık kimden gelirse gelsin, kime karşı olursa olsun gücünün değil, haklının yanında yer alacağız”

“Eğitimin sorunları bir gecede alınan masa başı kararlarla çözülemez” vb. gibi vurucu ve çok etkili ifadeleri vardı.

Uyumlu, diyalogdan yana, uzlaşmacı, çözüm üreten özellikleri vardı. Sıkıntılı şartlara rağmen bir gün olsun sızlandığını duymadım. O günün şartlarında başta maddi imkânsızlıklar, sendikalar kanununun olmayışı, olumsuz bakışlar vb. işimizi elbette ki zorlaştırıyordu.

Her kim bu ve benzer sıkıntıları dile getirmeye kalkışsa “Bu sorunları ben de biliyorum, sen bunlardan hangisini çözemeye talipsin?” der ve onu susturur, böylece moral çöküntüsüne engel olurdu. Aşırı giden olursa sendikadan kovduğuna da şahit olmuştumdur.

*“Her eylem yeniden diriltir beni
Nehirler düşlerim göl kenarında”*

Mehmet Akif İnan

Akif İnan, eylem adamıydı. ‘Hakkımızı sokaklarda aramak, devletin diğer memurlarıyla karşı karşıya gelmek bize yakışmaz’, derdi. Gerektiğinde eylem yapmaktan da çekinmezdi. Memur sendikaları yasa tasarısının güdük oluşu nedeniyle Sıhhiye Meydanı’nda yaklaşık on bin kişilik bir eylem gerçekleştirilmiş ve zamanın hükümeti bu tasarımı geri çekmek zorunda kalmıştı.

*“Büyük rüyalarla geçmişse öbür
Hiç yanmam ölümün her çeşidine”*

Mehmet Akif İnan

Akif İnan’ın 14 Kasım 1999 tarihindeki Memur-Sen Genel Kurulundaki konuşması sendikanın genel başkanı olarak yaptığı son konuşmaydı, aynı zamanda veda konuşmasıydı. Kemoterapi aldığı için çok sarsıldığını söylemişti. Konuşurken zorlanıyor, buram buram terliyordu “Ölümden korkmuyorum, hesap vermekten korkuyorum. Ancak, Allah’ın rahmeti geniştir, rahmetine sığmıyorum” diyerek bizlerden helallik istiyordu. Bir müddet dinlendikten sonra alkışlar eşliğinde salonu terk etti.

*“Bitirip şu kara kuru ekmeği
Göç etsem diyorum yar ellerine.”*

Mehmet Akif İnan

Göçün mübarek olsun. Bir ramazan günü bizler iftarı beklerken o bizlere çoktan veda etmişti. Güzel sohbetler ve anılarımız oldu.

Akif hocam, o tok sesinle “*Fuat Hoca yak*” diye uzattığın, ancak başını çevirdiğinde yudumlayabildiğim sigaran ne de lezzetliydi. Mekânın cennet olsun. Allah rahmetiyle muamele etsin.

**Merhum Mehmet Akif İNAN'la
Geçen Günlerimiz**

Tahir CEVHER

Merhum Mehmet Akif İNAN'la Geçen Günlerimiz

Tahir CEVHER

Eğitim-Bir-Sen Genel Araştırma ve Dış İlişkiler Sekreteri (2002-2002)

Rahmetli Genel Başkanım Akif İnan ile tanışmam 1992 yılında gerçekleşmiştir. Kendileri, Elazığ şubesini kurmak için ilimize geldiler. Akşam Elazığ Öğretmenler Vakfı'nda toplanarak yönetimi belirlemek için istişare yaptık. İstişare sonucunda toplantıda bulunmayan 100. Yıl Ortaokulu Müdürü Kamil Kara ağabeyimizi başkan ve beni de başkan yardımcısı olarak belirlediler. Kamil abimize görevi tevdi etmek için Kamil abimizi bulup getirmemiz için beni görevlendirdiler. Zaman geçirmeden Kamil abimizi alıp getirdim. Böylece Elazığ şubemizin ilk temelini atarak çalışmalarına başladık.

Kamil Kara kısa bir süre sonra Elazığ Belediye Başkan Yardımcılığı'na atandığından başkanlık görevi bana verildi. Biz de aynı hızla ekibimizle beraber çalışmalarına devam ettik.

Bir yıl gibi kısa bir süre içerisinde, o zamanki şartlar da göz önüne alınırsa, 400 üye sayısına ulaşarak Elazığ'da ve Türkiye genelinde önde gelen iller arasına girmeyi başardık.

Genel Merkezimizin yaptığı bir toplantıda Elazığ'ın 400 üyeye ulaştığı bilgisini rahmetli Genel Başkanımıza bildirdiğimizde çok duyulandı ve gururlandı. O zamanki İstanbul Şube Başkanımız İsmail Kılıoğlu'na dönerek, "İsmail bak bak Elazığ'a bak, sen İstanbul'dan ne getirdin" diyerek bizleri ayrıca onurlandırmıştır.

Genel Başkanımız Elazığ Şubemizi ziyaretlerinde sigara içen arkadaşlar beni Genel Başkanımıza şikâyet ettiler. Ben de "Sayın Genel Başkanım, içiyorlarsa Tekel 2000 sigarasından aşağı sigara içmesinler, aksi takdirde sendikamızın prestijini düşürürler" dediğimde Genel Başkanımız bana dönerek: "Bak Tahir Hoca, benim sigaram Tekel 2000. Ben içebilirim" deyince arkadaşlar topluca bu espriye güldüler.

Mesleğim gereği radyo ve televizyonlarda haftada bir dini içerikli programlar yapmaktaydım. Genel Merkez'de bir görüşmemizde bana dönerek: "Bak Tahir Hoca! Artık radyo ve televizyonlardaki din ile ilgili programları bırakacaksın. Senin görevin bundan sonra sendikacıdır, sendikal içerikli programlara ağırlık vererek sendikamızı tanıtacaksın." dedi. Ben de kendisine, "Başkanım siz de şiirle ilgili programlar yapıyorsunuz" dedim. Sağ olsun, anlayış göstererek bir şey söylemedi. Ama ben o günden sonra tam bir sendikacı söylemiyle konuşmaya başladım.

Bir televizyon programında sendikacılığın verdiği güvenle 8 yıllık kesintisiz eğitimi eleştirdiğim için valilik tarafından bir soruşturmaya tabi tutuldum. Ve o gün gerçek bir sendikacı olduğumu anladım. Zaten dinimiz de bizim haksızlıklar karşısında olmamızı susmamamızı söylerken sendikacılık ilkemiz de bu doğrultuydu yani haksızlıkların karşısında durmaktı.

Merhum Genel Başkanımız ile ilimizi ziyaretlerinde gece geç vakitlere kadar sohbet ederdik. Biz onun sohbetine doymadık ve doymadık. Yine bir ziyaretinde gece sohbet esnasında, “Sayın başkanım, Erbakan Hoca artık başbakan. Bazı sıkıntılarımız biraz olsun hafifler mi?” diye sorduğumda bana aynen şu cevabı verdi: “Hocamız önemli toplantılarına beni davet ederdi, hatta toplantıya gittiğimde beni, gelir kapının girişinde koluma girerek karşılardı. Oradakiler zannederdi ki hoca beni dinliyor ve dediğimi yapıyor ama maalesef hiç de öyle değildi ve olmadı da. O bildiğini yapardı.”

Sihhiye’de yapılacak olan bir mitinge şartlarımızı zorlayarak Elazığ’dan bir otobüs dolusu üyemizle katıldık. Elazığ ekibi olarak şube pankartımızı açıp miting alanına girdiğimizde bizi görünce o anki duygularını saklamayarak mikrofondan: “Tahir hocam, Tahir hocam hoş geldiniz!” deyişi hala gözümüzün önünde canlı olarak yaşamaktadır.

Genel Başkanlık seçiminde bir sıkıntımız vardı. Gece saat bir sularında Elazığ-Malatya-Adıyaman şube başkanları ve ismini hatırlayamadığım üç ilimizin başkanları olarak evine gittiğimizde o zaman kemoterapi görüyordu. Aniden celallenerak Memur-Sen’imize bağlı bir sendikamızın genel başkanı için (isim vermedi) “Gidin ona söyleyin bu sendika buralara kolay gelmedi” dedi. Sonra bize, “Benim 30.000 dolarım vardı, ben bunu bu yolda harcadım, ne zannediyorsunuz” diyerek o genel başkanı ikaz etti.

Merhum başkanımızla ilişkilerimiz abi-kardeş seviyesinde olmuştur. Ben kendisini çok sevip sayardım onun da beni çok sevdiğini bilirdim.

Vefat ettiğinde ona ağladığım kadar annem rahmetli olduğunda ağlamamıştım. Vefat ettiği günden itibaren ölüm yıldönümüne kadar her gün ara vermeden yasin-i şerif okudum. Ama ilginçtir, ben de çözemedim, ölüm yıldönümünden sonra ne hikmettir ki yasin-i şerif okuma işini devam ettiremedim yani okumam kesildi. Ölüm yıldönümünde Urfa’ya gittiğimizde merhumumuzun kardeşi Mustafa İnan’la da paylaştım.

Merhum başkanımızın vefatından sonra Genel Merkez Kongresi'nde Genel Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Sekreteri olarak Genel Merkez yönetimine girdim. Elazığ Milli Eğitim Müdür Yardımcılığı'na atandıktan sonra sendika başkanlığından ayrıldım. Daha sonra Elazığ İş-Kur İl Müdürü ve Tunceli Sosyal Güvenlik İl Müdürü olarak atandım. Halen Tunceli Sosyal Güvenlik İl Müdürü olarak görev yapmaktayım.

Onu tanıdığım, onunla beraber çalıştığım için ve bu teşkilatlarda hizmet etme şansına eriştiğim için rabbime hamd ediyorum.

Selam ve saygılarımla...

Aşan Bilir
Karlı Dağın Ardını

Adem SOLMAZ

Aşan Bilir
Karlı Dağın Ardını

Adem SOLMAZ

Eğitim-Bir-Sen Genel Teşkilatlanma Sekreteri (2002-2005)
Memur-Sen Genel Mali Sekreteri (2005-2008)

70'li yılların sonlarında, Ankara'da, İmam Hatip Lisesi'nde öğreniydim. 12 Eylül Darbesi arifesindeki günlerde, ideolojik kampaşa ülkenin dört bir yanını sarmış durumdaydı. İller, ilçeler, mahalleler, okullar, devlet kurumları hâkim olunan ideolojik görüşle anılıyor; hepsi bu ülkenin evlatları olan, hepsi yerli ve milli olan insanlar, sağcı ve solcu diye ikiye ayrılmışlar ve birbirleriyle çatışıyorlardı. Bu dönemde, bizler de lise öğrencisi olarak bu kampaşmanın tam ortasında değildik ama pek de uzağında sayılmazdık.

Ulus'ta, Opera binasının karşısında, ara bir yerde bulunan Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait bir binanın arkasında, küçük bir mekâna giren kapının üzerinde "Milli Türk Talebe Birliği" tabelası vardı. Cuma günleri okul bittikten sonra buraya gelir, değişik sınıflardan birbirini tanıyan ya da tanımayan 40-50 kadar kişiyle o haftanın sohbetçisiyle tanışır ve sohbetini dinlerdik. Yazarlar, gazeteciler, araştırmacılar ve değişik yönleri olan hatipler gelirdi konuşma yapmaya. Küçük bir mekândı. Sandalyeler vardı. Bir de küçük masa. Samimi ve sıcak bir ortamdı. Zevkle dinlerdik konuşmacıyı. Sorular sorar, kafamızdaki sorulara cevap aramaya çalışırdık. Sonra kendi aramızda değerlendirmeler yapardık.

Bu mütevazı ve sıcak ortamın konuşmacılarından biri de Mehmet Akif İnan'dı. O güne kadar hiç duymamıştım bu ismi. Konuşması o kadar etkiliydi ki, bizi adeta başka bir dünyaya götürüyordu. 'İslam coğrafyası' diyordu. 'Dünya Müslümanları' diyordu. 'Kudüs', 'Mescid-i Aksa' diyordu. Dünyanın neresinde olursa olsun, bütün Müslümanların kardeş olduğundan bahsediyordu. 'Bir insanı öldüren bütün insanlığı öldürmüş gibidir' diyordu. O kadar içten ve inararak söylüyordu ki, dinlerken yerimizden bile kıvılcımlanıyorduk. Güven veren tok sesi, heybetli duruşu, bazen masaya eliyle vurması bizi de heyecanlandırıyordu. O gün, Mehmet Akif İnan'ı çok sevmiştim. O günden sonra artık onun yazısının bulunduğu bir gazete veya bir dergi görsem mutlaka okur, kitabını gördüğümde mutlaka alırdım.

Aradan yıllar geçti, öğretmen oldum. Zorunlu hizmetimi tamamladıktan sonra Ankara'ya tayin oldum. O vakitler, zamanımızın iletişim alışkanlıkları olan sosyal medya ve internet henüz yoktu, bilgisayar da halka inmemişti. İnsanlar günümüze nazaran daha çok konuşuyor, daha çok okuyordu. Sosyal çalışmalarımızı ise vakıflarda, derneklerde ya da bireysel gayretlerimizle oluşturduğumuz gruplarda yapıyorduk. Bir grup eğitimci arkadaşlarımızla bir araya geldiğimiz bir dostumuzun evinde, sohbet arasında öğretmenlerle

ilgili bir sendika kurulduğundan bahsedildi. Çok da orali olmadık. Sendika neydi? Ne işe yarardı? Şimdi durup dururken bir de sendika mı olacaktı. Önce, kafamızda bu düşünceler uçuştı. Sendika kültürüne çok da yakın sayılmazdık. Sendika deyince işçileri çağırıyorlardı. Yürüyüşler, mitingler, eylemler, hatta kanlı görüntüler vs. Bizlerin alışık olduğu şeyler değildi. Bizim camiada nasıl karşılanırlar bilemiyorduk.

Bütün bunlar her birimizin beyninde birer hafakan oluştururken, benim kafamda birden bir şimşek çaktı. Aniden dikkat kesildim. İçimizden biri yeni kurulan bu sendikaya ilişkin elde ettiği bilgileri aktarıyordu. “Mehmet Akif İnan genel başkanmış” dedi. Ben Mehmet Akif İnan ismini duyar duymaz hemen irkildim ve “yarın ben üye oluyorum” dedim. Gerçekten, daha lise yıllarımda benim ufku mu açan, bana vizyon çizen, şiirlerini ve yazılarını okuduğum bu yiğit insanın olduğu yerde ben de olmalıydım. Ve asla bir gün bile beklememeliydim.

Ertesi gün Kızılay’da, Şehit Adem Yavuz sokaktaki “Eğitim-Bir” sendikasını buldum ve üye oldum. Bir hafta içerisinde birlikte olduğumuz diğer arkadaşlar, hatta okulumuzdan başka öğretmenler de üye oldular. Artık o bizim genel başkanımız, en önemlisi de Akif abimizdi. Ankara’da bulunduğumuz süre içerisinde çok sohbetlerinde bulunduk. Kendi ağzından şiirler dinledik. Düşünce ufku mu sürekli zorlardı. Sendikanın çok önemli misyonu olacağını bize anlatmaya çalışırdı.

Nasip oldu Eğitim-Bir Sen’in en üst yönetiminde de görev aldım. Vefatından sonra yapılan 1. Olağanüstü Kongre’de Sayın Ahmet Gündoğdu ile birlikte Genel Yönetim Kurulu üyeliğine seçilerek çok güzel hizmetler yapma imkânını bulduk. Yollar karlıydı, 28 Şubat’ın soğuğu da henüz dağılmış değildi. Sendikanın teşkilatlanmasında çok önemli mesafeler kat ettik. Ülkemizin dört bir yanında güzel insanlar tanıdık. İnsanları üye yapmakta çok zorlanıyorduk. Yeni bir oluşumdu. Ve insanların kabullenmesi kolay olmuyordu.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, Yeni Türkiye'nin oluşumunda çok önemli görevler ve misyon üstlendi. şükürler olsun bu misyonunu yüz akıyla da yerine getirdi. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen, şimdi Türkiye'nin de İslam coğrafyasının da en büyük ve en etkili sivil toplum rgt oldu. Yiğit insan Mehmet Akif İnan'dan ve emeği geçen herkesten Allah razı olsun.

**Bir Diriliş Aydını Olarak
Akif İNAN ve Hareketi**

Şaban ABAK

Bir Diriliş Aydını Olarak Akif İNAN ve Hareketi

Şaban ABAK

Eğitim-Bir-Sen Genel Araştırma, Dış İlişkiler ve Basın-Yayın Sekreteri (2002-2008)

Merhum Âkif İnan'ı sendikamızın kuruluşundan yıllar önce; Ankara'da Hukuk'ta öğrenci olduğum 80'li yılların başlarında tanıdım. İnan'ın yakın arkadaşlarından Erdem Bayazıt, Rasim Özdenören ve Sait Zarifoğlu'nu da (Cahit Bey'in ağabeyi) bu dönemde tanıdım. Nuri Pakdil'in yönetiminde çıkan Edebiyat dergisini takip ettiğim için bu yazarların Edebiyat Dergisi Yayınları arasında çıkmış kitaplarını da okumuştum.

Bir süre sonra Ankara'daki öğrenimimi yarıda bırakıp İstanbul'a gittim. Hem yeni bir fakülteye (İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi) başladım hem de iyi maaşlı, sigortalı ilk işime girdim. Maver

dergisinde yazı işleri müdürlüğü görevine atandım. Cahit Zarifoğlu hastaydı ve dergiyle yeterince ilgilenemiyordu. Vefatından iki ay sonra kendisiyle ilgili kapsamlı bir özel sayı hazırlamak da bize nasip oldu. (Mavera, Eylül 1987) Bu özel sayı için merhum Cahit Zarifoğlu'nun aralarında Âkif İnan'ın da bulunduğu hemen tüm yakın arkadaşlarını Ankara'da Rasim Özdenören'in evinde bir araya getirdim. Saatler süren bu toplantının notları kapsamlı olarak derginin sözkonusu sayısında yerini aldı.

Sonraki dönemde, benim henüz yayıncılık, gazetecilik yaptığım yıllarda şair, yazar Âkif İnan ağabeyin bizim camiaya pek yabancı gibi duran bir alana girdiği, sendika kurduğu duyulunca bazı kimseler tarafından eleştirildi, hatta küçümsendi. Bense yaradılışımdaki “teşkilatçılık” ateşinin sevkiyle bundan heyecan duyup ümitlenmişim. Sendika kurduğu için kendisini harcadığını, sanata edebiyata zarar verdiğini zannedip iyi niyetli fakat yanlış eleştirileri “çok yönlü kişilik” savunmasıyla geçiştiriyor, örgütlü mücadelesinin desteklenmesi gerektiğini söylüyordum.

Bu türden eleştiriler, kendini sadece fert gibi gören, dünyadaki bütün varlığının anlamını ve amacını fert düzeyinde ele alan, toplum halinde oluşu kavrayamamış, hatta ümmet bilinci, millet ruhu henüz teşekkül etmemiş kişilerden geliyordu.

Âkif İnan'ı yahut Büyükdoğu-Diriliş çizgisinden bir başka aydınımızı “çok yönlü” imiş gibi görmemiz, aslında modern zamanların zihnimizi parçalamış oluşunun bir yan tesiridir. Bu parçalanmış zihin, inançla eylemi ayırır, düşünceyle sanatı, sanatla dini ve bütün bunlarla devleti birbirinden belirsiz sınırlarla ayırır. Gerçekte bunların birbirinden ayrılması adeta doğaya aykırı olduğu için ayırıştırıcı sınırlar asla netleştirilemez. Özü itibarıyla yapay olan bu sınırlardaki belirsizlik, andığımız bu terim ve kavramlar arasında bir tür “sınır çatışmaları” yaşanmasına sebep olur ki kısır tartışma dediğimiz manzara buradan ortaya çıkar.

Âkif İnan, yakın arkadaşları Cahit Zarifoğlu ve Erdem Bayazıt'la beraber henüz üniversite yıllarında iken Nuri Pakdil'in yönlendirmesiyle Sezai Karakoç ve Necip Fazıl Kısakürek ile yakından tanışmış, hem Diriliş'in hem Büyükdoğu'nun gerçek bir aydınlanma ocağı olan ortamında büyümüştür. Biraz da dönemin ve gençliğin tesiriyle zaman zaman kırılıp savrulmalar yaşansa da Âkif İnan, dünya görüşü bakımından Büyükdoğu-Diriliş çizgisinden taviz vermeksizin ve bu dünya görüşünün gerçekleştirimi çabası içinde son nefesine kadar çalışmıştır. Yazıp söyledikleri ortadadır.

Diriliş ruhunu çağımızda yenileyen ve hem kendi nesline hem son yarım asırdaki bütün nesillere bu ruhu aşlamak için durmaksızın çalışıp anıt bir eser toplamı ortaya koyan büyük şair ve düşünür Sezai Karakoç, İslam Medeniyeti'ne vücut kazandıran temel inanç ve düşünce ilkelerinin, bizim bu kavramları birbirinden ayıramayacağımıza işaret ettiğini vurgular. Onun, "Kişilik bir bütündür" cümlesi, inançla sanatın, düşünceyle eylemin bir bütünlük oluşturduğu ve kişinin ferdi sorumluluklarının toplum halinde oluşla ilgili sorumluluklarıyla ayrı düzlemlerde ele alınamayacağı gerçeğini çarpıcı biçimde anlatır.

Şair, yazar olarak tanınan, fikir ve sanat dergileri çevresinde bilinen, Büyükdoğu veya Diriliş hareketi anıldığında adı bu ekolün "gençleri" arasında geçen Âkif İnan için, "nasıl bir hata yaptı da sendika işine bulaştı" (!) diyenler az değildi. Kimse alınıp gücenmesin ama bu beylik itiraz cümlesi, modern zamanların veba salgınlarından olan zihin parçalanmasının bir ürünü; vahdet düşüncesinden uzaklaşmışlığımızın da bir sonucudur. Ayrıca bu türden, düşünceyle eylemi, sanatla dini, din ile devleti ve toplumu birbirinden ayırıştırıcı yaklaşımlar, Mehmet Âkif Ersoy'dan Necip Fazıl'a, oradan Sezai Karakoç'la, Nuri Pakdil'le, Âkif İnan'larla günümüze uzayan yüz yıllık "dava" mücadelesinden ne yazık ki "habersiz" olmanın da bir işareti sayılsa yeridir.

Bilindiği gibi bendeniz de merhum İnan'dan sonra iki dönem Eğitim-Bir-Sen Genel Başkan Yardımcılığına seçilip 2002-2008 arası görev yapmışım. Sendikacılıktan önceki yıllarımda şiirle meşguliyetim üzerinden (az çok) tanındığım için, benzer itirazlar -maalesef- bana da yöneltilmiştir. Sendikacılıktaki yarışma arkadaşlarım, “o şairdir, bu işlerden anlamaz” demiş, şair dostlarımdan bazısı da “Sendikacı oldu, şiiri bıraktı, artık şair sayılmaz” demeye getirmişlerdir.

Âkif İnan'la halef-selef olmanın benim açımdan sanatla, edebiyatla, şiirle ortak paydamız sebebiyle böyle örtüşen bir yanı da vardı.

İnan, ömrünün son 9 yılını Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanı olarak eğitim öğretim çalışanlarının “yönetime katılma” aracı olarak yasal sendikalaşma hakkını elde edebilmek için çalışarak, koşturarak geçirdi. Bu dönemde 4688 sayılı kanun mevcut değildi ve sendikacılık bir tür “yasa dışı” bir düzlemde, dernekler kanunu çerçevesinde sürdürülüyordu. İlginçtir Âkif İnan'ın bu durumu çok da problem edinmeden Anadolu yollarına düşüp il ve ilçeleri ziyaret ederek eğitimcilerle buluştuğunu, temsilcilikler oluşturduğunu görüyoruz. Yasa olmadığı için sendika hesabında toplanan üyelik aidatı yok, sendika adına kayıtlı hiçbir maddi varlık yok, maaş yok! Tamamen inanmışlıkla, dava adamlığıyla, diriliş ruhuyla motive olmuş görüyoruz İnan'ı ve arkadaşlarını. O'nun sendikacılığını sonrakilerden ayıran ve İnan lehine değerli kılan çok mühim husus burasıdır.

Peki nedir Âkif İnan gibi bir Müslüman aydını bir meslek grubunu örgütlemeye yönelten temel saik? Sendikacılık, bilhassa bazı işçi sendika ve konfederasyonlarının mafyavari yöneticilerinin kirlettiği bir alanken, neden imalı bakışların hedefi olmayı göze almıştır? Okuma yazmayla arası pek hoş olmayan bazı kişilerin biraz da aşayağlayıcı bir ifadeyle “yazar çizer takımı” diye tahfif ettikleri bir sınıfın bilinen saygın bir mensubu iken, kınanma ve ayıplanmayı neden göze almıştır?

Sözü hiç uzatmadan çok kısa cevap yazacağım: Âkif İnan, Allah'a karşı sorumluluklarımızın bir ferdi boyutu bir de toplumsal boyutu; toplumu meydana getiren temel yapı taşlarından bir taş olmanın getirdiği sorumluluk boyutu olduğunu biliyor, İslâm dinini böyle anlıyordu. Dinimiz, toplum halinde oluşu, fert halinde oluşun önünde ve üstünde görür, öyle tanımlar. Tekil gibi görünen ibadetler bile topluluk halindeyken daha muteber; daha efdal (faziletli) olur.

İnan'ın yaşadığı 1940-2000 döneminde (ve günümüzde) Hıristiyan Batı emperyalizminin paramparça ettiği, Büyük İslam Ülkesini, bu ülkeyi vatanı yapmış; “Dar’ül-İslâm” yapmış İslam Milleti’ni daha kolay sömürüp daha kolay yönetilir bir kıvamda tutmak için birey ve bireycilik öne çıkarılmış, toplum halinde oluş, örgütlü oluş, devletli oluş ise itibarsızlaştırılmıştı. Hatta uzun süre işgal altında kalmış İslam topraklarından çıkmış bazı sözde hocalar, hoca kılık profesyonel istihbarat elemanları, İslam Milleti yerine kendi market müşterilerinden oluşan küçük bir “cemaat”i koymuş, hatta “İslam’da devlet yoktur, millet yoktur, vatan yoktur, bayrak yoktur, sadece fert vardır” diye özetleyebileceğimiz bir zihni arkaplanla propaganda yapmışlardır. Modern Haçlı-sömürgeci bir tasarım olan bu sahte dine göre Peygamberimiz de, elçiler gönderip diplomatik ilişkiler kurmuş, kadın haklarından köleliğe, çalışma hukukundan ekonomiye kadar kendi çağının en büyük reformlarını yapmış, ordu kurmuş, savaş yönetmiş bir devlet başkanı değil de bir tür “cemaat lideri”, bir “kaanat önderi”dir. Zaten İslam da “dinlerden bir din”dir. Bu zehirli salgın, bir radyoaktif serpinti gibi hemen bütün İslam topraklarına yayılmış, Kur’an ve Sünnet’le, din ve toplum büyüklerinin ilmî ve sanatsal eserlerinden, İslam Klasiklerinden habersiz kesimleri derin biçimde etkilemiştir. “Hak geldi, bâtil zail oldu!” prensibine sınıksız sarılanlar, bâtılın makyajlanıp yeniden pazarlanması tuzağına karşı elbet aşılı olurlar. Öyle de olmuştur.

Büyükdoğu-Diriliş fikir ve sanat akımının öncüleri ise bu virüslere karşı mücadele etmiş, daima ana kaynaklara dönerek yeniden aya-

ğa kalkışı, bunun için birlik olmayı, teşkilatlı olarak işbirliği içinde olmayı kardeşliğimizin ve İslam Milleti oluşumuzun zorunlu bir gereği olarak ve bir ana fikir halinde sürekli merkezde tutmuşlardır.

Bir dernek kurmak, bir sendika kurmak, bir parti kurmak, ve nihayet toplumun bütün ihtiyaçlarının örgütlü hali ve en büyük toplum örgütü demek olan bir devlet kurmak, işte bu bakış açısının, bu düşünüşün bir verimidir.

Âkif İnan'ın en temel motivasyonu bu diriliş ruhudur. Bunu eserlerine, yaşantısına, dert edindiği uğraşlarına ve bilhassa sendikacılığına bakarak rahatça anlayabiliriz.

Dernekler, sendikalar tavsayıp dağılabilir, partiler kapanabilir, hatta devletler çözülüp yıkılabilir. Bunlar toplumun inaniş, düşünüş, işleyiş ruhundan doğmuş ve o ruha gövde olmuş dış kabuk masabesindeki millet varlıklarıdır. Ancak maddi varlıkların, gövdelerin ölümlü olduğu ilkesi yalnızca nesnelere için değil tasarlanmış işler ve kurumlar için de geçerlidir.

Millet, şayet Diriliş Ruhuyla aşıllı öncü aydınlar sınıfına sahipse tüm bu müesseseleri, yenilenmiş, tazelenmiş, gelişip güçlenmeye açık biçimde yeniden kurabilir, kurar. Birbirini takip eden ve kıyamete kadar takip edecek olan çağlarda halkını Kur'an ve Sünnet'le buluşturacak; oradan hayat suyu taşıyacak hakiki Peygamber varislerinin bize asıl mirası, işte bu "diriliş ruhu"dur.

**Kuvveden Fiile: Sendikacı Mehmet
Akif İNAN**

Hıdır YILDIRIM

Kuvveden Fiile: Sendikacı Mehmet Akif İNAN

Hıdır YILDIRIM

Eğitim-Bir-Sen Genel Basın-Yayın Sekreteri (2008-2011)

Mehmet Akif İnan'ın vefatının üzerinden 17 yıl geçti. Bu 17 yılda başta kurucusu olduğu Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in Türkiye'nin bütün il ve ilçelerinde varlık ortaya koymuş teşkilatları olmak üzere çeşitli kültür, sanat ve edebiyat mahfillerince düzenlenen ihtifallerde yapılan konuşmalarda, yayımlanan dergi ve kitaplarda Mehmet Akif İnan nasıl tavsif edilmiş, tanıyanlarda nasıl izler bırakmış önce onları paylaşmak ve ardından sendikacı Mehmet Akif İnan'ı bu kanaatler ışığında değerlendirmek istiyorum.

Mehmet Akif İnan'ı tanıyanlar onu, şu kelimelerle tavsif ediyorlar:

* Şair, yazar, öğretmen, sendikacı, mütefekkir, yayıncı, hatip, aydın, sanatçı,

* Has şair, soy şair, iyi şair, Hicret şairi, Kudüs Şairi, Mescid-i Aksa şairi,

* Sevda adamı, dava adamı, kültür adamı, gönül adamı, eylem adamı,

* Kararlı, ilkeli, cerbezeli, vakarlı, nezaketli, insaniyetli, heybetli, şefkatli, merhametli,

* Mücadeleci, lider, cömert, dürüst, zarif, ince, kibar, naif, nazık, nüktedan, karizmatik, hatırşinas, beyefendi, centilmen, merkez şahsiyet,

* Aysberg gibi adam, bir bilge kişi, bir âkil adam, adam gibi adam...

Yedi Güzel Adam'dan bir diğeri, yolda yoldaş Erdem Bayazıt'ın şu ifadeleri de zihinlerdeki Mehmet Akif İnan portresinin netleşmesine katkı sunması bakımından dikkat çekicidir: *"Mehmet Akif İnan: Bir medeni adam. Dört başı mamur bir dava adamına yakışan bir kişilik ve üslûbun sahibi. Ona baktıkça Ensar gelirdi aklıma. Sadakati Sıddîk-i Ekber'i, celadeti Ömer'i, şefkati Osman'ı, belagat ve hikmeti Ali'yi hatırlatırdı."* (Erdem Bayazıt, Medeniyetin Burçları, s.205)

Ağamız. Beyimiz. Ağabeyimiz.

Bir er kişi. Bir cömert kişi. Bir derviş kişi.

Sahib-i vekar. Sahib-i şecaat. Sahib-i takva.

Sevdiklerini Allah için severdi. Düşmanlarına Allah için düşmanlık ederdi.

O ev sahibiydi, biz hep onun konuklarıydık sanki.

Eli açtktı, sofrası açtktı, gönlü açtktı. (Erdem Bayazıt, Mehmet Akif İnan Kitabı, s. 70)

Mehmet Akif İnan, ifade edilenlerden de anlaşılacağı üzere, şahsiyet sahibi, kısa sürede temayüz etmesine imkân sağlayan çeşitli melekelere sahip Müslüman bir aydın profilini taşımaktadır. 60 yıllık ömrü boyunca başka başka yollardan hep aynı hedefe ulaşmaya çalışmış, geçtiği bütün yollarda hep aynı izleri bırakmıştır. Yalpalamamış, istikamet problemi yaşamamış, zamana ve zemine göre yön değiştirenlerden olmamıştır.

Mehmet Akif İnan'ın dikkat çeken bir başka yönü de hezarfen oluşudur. Şairlik, yazarlık, hatiplik, yayıncılık, öğretmenlik, sendikacılık gibi pek çok alanda başarı göstermiş bir kişidir.

Akif gibi Akif...

Mehmet Akif Ersoy'un ölümünden 3,5 yıl sonra dünyaya gelen Mehmet Akif İnan, pek çok yönden adını aldığı İstiklal Şairiyle benzerlik göstermektedir. Mehmet Akif Ersoy Fatih'te doğmuş, seciyesini Kur'an'lı ev, pehlivanlı mahalle, rasathaneli mektep oluşturmuştur. O, Temiz Tahir Efendi'nin oğludur. Tahir, zaten temiz demek; Temiz Tahir Efendi, tertemiz Tahir Efendi demektir. Mehmet Akif Ersoy, *"Beş vakit namazı, annesi Kur'an'ın sesiyle, babası Kur'an'ın mefhu-miyle kılıyordu."* şeklinde ifade edilen bir aile ortamında yetişmiştir.

Mehmet Akif İnan ise Urfa'nın Balıklıgöl Mahallesi'nde doğmuştur. Babası medresede ve Mekteb-i Sanayi'de okumuş gümrük memuru Hacı Müslim Efendi'dir. *"Dindar, doğayı seven, namuslu, haram ve helale dikkat eden, kelimenin tam anlamıyla inanmış bir insan"*dır. Aile, bir Müslüman ailesi. Mahalle bir Müslüman mahallesi. Şehir bir Müslüman şehridir.

Mehmet Akif İnan, Urfa'da, yerli değerleri teneffüs ederek çocukluğunu ve ilk gençliğini dolu dolu geçirmiştir. Urfa bir İslam şehri,

Urfa bir Osmanlı şehri, Halilürrahman'ın şehri, Eyyüp peygamberin şehri, Nabi'nin şehri, âşıkların dillerinde Fuzuli'nin gazellerinin düşmediği bir kültür ve medeniyet şehridir. Urfadan sonra Maraş'ta Maraş Lisesi'nde Rasim Özdenören, Alaeddin Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Sait Zarifoğlu, Erdem Bayazıt, Hasan Seyithanoğlu gibi ömür boyu yol arkadaşlığı yapacağı arkadaşlarıyla tanışır. Bu ekibin irtibatlı olduğu, Maraş Lisesi mezunu ve İstanbul Hukuk öğrencisi Nuri Pakdil'le de bu ekip vasıtasıyla tanışır. İnsanı yetiştiren insan ve mekandır.

Mehmet Akif İnan, aile, şehir ve arkadaş çevresi itibariyle yerli bir aydın olarak yetişmiştir.

Mehmet Akif İnan, fildişi kuleden fikir empoze eden bir aydın olmamıştır. Çilesini çektiği fikrinin sahada mücadelesini de vermiş, yayın faaliyetleriyle, konferans organizasyonlarıyla ve bizzat konferanslar vererek alışılmışın dışında farklı bir aydın profili ortaya koymuştur. Aydınlar yüz elli yıldır halka yabancıdır. Halkın değerlerine düşmanlık yapmakta, halkı biçimlendirme çalışmalarına öncülük etmekte, değerleriyle barışık kalmakta ısrarlı olanları itibarsızlaştırmaktadır. Mehmet Akif İnan halkın içinden, hakla ve değerleriyle barışık, yerli bir aydındır. Mücadelesi, halkın kendi değerlerinin farkına varmasının sağlanmasına yöneliktir. Bunu “*Ve bir sofraya gibi sersem önüne / Yerli düşüncenin ürünlerini*” mısralarıyla ifade eder.

Her eylem yeniden diriltir beni...

Mehmet Akif İnan, alanının teorisini anlatan bir edebiyat öğretmeni değildir. Türkiye'de edebiyat akademisyenlerinin ve edebiyat öğretmenlerinin büyük çoğunluğu esersizdir. Akademik kariyer kazananların çokçası başkalarının eserlerini inceleyerek kariyer elde etmekte, bizzat kendileri üretmemektedir. Mehmet Akif İnan, kendi edebi anlayışı çerçevesinde şiir ve nesir olmak üzere eser vermiş

retken, aynı zamanda medeniyet değerleri bağlamında mesleğinin öneminin farkında olarak mesleğinin ilesini çekmiş bir edebiyat öğretmenidir.

Mehmet Akif İnan, bir ğretmen, bir kamu çalışanı, bir Müslüman aydın olarak hem mesleki olarak eğitim çalışanlarının doğru temsille sendika çatısı altında sosyal ve ekonomik gelişimlerine katkıda bulunma hem de ait olduğu medeniyet değerlerinin yeni ortaya çıkan bir hizmet alanında temsil edilmesi bakımından önce 14 şubat 1992 tarihinde Eğitim-Bir-Sen'i, ardından da 9 Haziran 1995'te Memur-Sen Konfederasyonu'nu kurarak vefatına kadar Genel Başkanlığını yürütmüştür.

12 Eylül 1980 Askeri Darbesi'nin ardından demokrasiye geçişle birlikte darbe havasının yıllar içerisinde yavaş yavaş değişmesine paralel olarak 1987 yılından itibaren kamu çalışanları tarafından sendikalaşmaya yönelik dernekleşme faaliyetleri gerçekleştirilmeye başlanmıştır. 20 Ekim 1991 seçimleri öncesi seçime katılan siyasi partiler tarafından memurların sendikalaşmasına imkân sağlanacağına ilişkin vaatler verilmiştir. Memurların sendikalaşması konusuna seçimden sonra kurulan DYP-SHP Hükümeti programında da yer verilmiştir. 1991 yılının son aylarında memurlar, içinde buldukları dernekler, vakıflar, cemaatler vs. ile yakınlık hissettikleri işçi sendikaları ve siyasi partilerde sendika kurma meselesini olgunlaştırmaya dönük istifaelerde bulunarak altyapı çalışmaları içerisine girmişlerdir.

Sol cenahta yer alan, birbirinden farklı görüş taşıyan partilere, legal-illegal sol örgütlere mensup kamu çalışanları farklılıkları ne çıkarmadan tek bir şemsiye olarak tek bir sendika çatısı altında toplanmışlardır. Milliyetçi cenah ise benzeri bir yapı oluştırmaya yönelik, 'sola kaptırmayalım' mottosuyla bir sağ şemsiye oluştırma gayreti içerisine girmiştir.

Bir medeniyet kaygısı içerisinde bulunan, değerleriyle barışık, her platformda değerlerinin yaşatılması mücadelesi vermiş milli duruş sahibi kamu çalışanları da sendikal alandaki temsili yerine getirmek üzere toplantı ve istişarelerle arayış içerisine girmişlerdir. Evlerde, derneklerde, vakıflarda toplantılar yapılmış, eksiksiz yola çıkabilmek, bütün ülkeyi kuşatacak, geleceği şekillendirecek, büyük sorumluluklar yüklenecek sağlıklı bir yapı oluşturabilmek için titiz bir çalışma yürütülmüştür. İstişareler, hareketin liderliğini yapacak kişi üzerinde yoğunlaşmış; ilkeli, idealist, birleştirici vizyonu, karizması olan, kucaklayıcı, sürükleyici bir lidere ihtiyaç olduğu neticesine varılmıştır. Bu hususta, aranan vasıfları şahsında toplamış, Ankara Fen Lisesi Edebiyat Öğretmeni Mehmet Akif İnan'a teklif götürülmesinde ittifak edilmiştir.

Şair, yazar, eğitimci, hatip Mehmet Akif İnan, teklifi değerlendirek ve ısrarları da dikkate alarak bu hareketin başına geçmeyi kabul etmiştir. 24 Ocak 1992 Cuma akşamı Hak-İş toplantı salonunda 50 kadar eğitimcinin katıldığı toplantıda, sendikanın Mehmet Akif İnan başkanlığında kurulması kararlaştırılmış, 15 kişilik sendika kurucuları tespit edilmiştir. 13 Şubat 1992 Perşembe günü sendikanın adı 'Eğitimciler Birliği Sendikası', kısa adı 'Eğitim-Bir' olarak belirlenmiş, 14 Şubat 1992 Cuma günü de kurucular kurulu tarafından hazırlanan sendika tüzüğü ve ekleri bir dilekçe ile birlikte Ankara Valiliği'ne teslim edilerek sendika kuruluş süreci tamamlanmıştır.

Sendikacılıkta başarı göstermek için şahsiyet ve melek sahibi olmak gereklidir. Bir medeniyet savaşçısı olarak Mehmet Akif İnan, şairliği, yazarlığı, hatipliği, dava adamı oluşu gibi nitelikleriyle geniş bir alanda tanınmaktadır. Onun öncülüğü ve ağabeyliği Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in kuruluşu ve teşkilatlanması esnasında gerekli olan ilk enerjiyi karşılamıştır.

Gel kurut bu çağın kargaşasını...

Eğitim-Bir-Sen, kuruluş yıllarında gerek Genel Merkez’de gerekse de il ve ilçelerde öncülerinin fedakârlıklarıyla ayakta kalmıştır. Sendikacılıktan kişisel herhangi bir beklentisi olmayan Mehmet Akif İnan ve arkadaşları sendikacılığı bir dava hareketi olarak görmüş ve ötele-rin ötesine yatırım yapma imkânı olarak değerlendirmişler, sendika-yı yaşatma hususunda hiçbir fedakârlıktan kaçınmamışlardır.

Eğitim-Bir-Sen’in ilk Genel Yönetim Kurulunun 21.02.1992 tari-hinde aldığı ilk kararlar arasında yer alan 5 nolu karar, Eğitim-Bir-Sen’in fedakârlıklar üzerine bina edildiğini göstermesi bakımından önemlidir. Bu kararda şöyle denilmektedir: *“Eğitim-Bir Sendikası Genel Merkez yeri olarak bulduğumuz dairenin tefriş edilmesi, telefon bağlanması, diğer gerekli ihtiyaçların karşılanması amacı ile Genel Yönetim Kurulu üyelerimizden 300.000 TL (üç yüz bin lira) bağış top-lanmasına karar verilmiştir.”* Bir sendika kanununun bulunmadığı, sendika üyeliğinin resmi olmadığı, düzenli aidat tahsilinin yapıla-madığı ve aidatların şube ve temsilcilikler tarafından toplanıp Genel Merkez’e belli bir pay gönderildiği bir vasatta Eğitim-Bir-Sen’in yü-künün Genel Merkez yöneticileri tarafından taşınması gerekmiştir. Eğitim-Bir-Sen, bir siyasi ve ideolojik arkalama olmadan, örgütlen-menin maddi ve manevi külfetini kendi bünyesinden karşılayarak ve öncülerin omuzlarında taşıyarak yola çıkmış, tarihi boyunca da Eğitim-Bir-Sen’in sendikal mücadelesinin manevi cephesini dikkate alan teşkilat mensuplarının maddi-manevi fedakârlıkları ve çaba-larıyla büyümüştür. Bu hususta en büyük fedakârlık Genel Başkan Mehmet Akif İnan tarafından ortaya konulmuştur. Dönemin Genel Mali Sekreteri Nurettin Sezen, şu anekdotu nakletmektedir: *“Meh-met Akif İnan, Genel Başkan sıfatıyla kabul ettiği gelir ve giderlerin listesini 3-4 ayda bir, Genel Mali Sekreter olarak, bana teslim ediyor-du. 05.05.1993 günlü ‘Giderler Listesi’nin sonunda, ‘Yukarıdaki mas-raflar tarafımdan yapılmıştır.’ açıklamasından sonra, aşağıdaki not düşülmüştü: ‘Not:*

a) 20 civarında Ankara dışı kente yaptığım seyahat masraflarının hiçbiri, b) Sendikada son beş aydır yediğim ve yedirdiğim yemeklerin sarflarının hiçbiri Sendika'nın parasından harcanmamıştır. Akif İnan/ İmza”

Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığının dikkat çekici noktaları

Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığının dikkat çekici noktaları onun kişilik özelliklerinde gizlidir. Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığında yapılan işlerin, söylenen sözlerin zamanı, üslubu büyük önem taşımaktadır. Hak etmeden, sorumlulukları yerine getirmeden hiçbir haktan bahsetmemek, iş ahlakını her zaman korumak, yapılan işte en iyiyi meydana getirmek ve bunun karşılığında hakkını mutlaka örgütlü bir mücadele içinde almak Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığının genel çerçevesini çizmektedir.

Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığında kırmak, dökmek, başkalarına zarar vermek ve zarar görmek öngörülmemiştir. Sendikal mücadelede öncelikle sorun tespit edilmiş, sorunun boyutu, mahiyeti çizilmiş, çözüm önerileri belirlenmiş ve bu çözüm önerilerinin hayata geçirilebilmesi için örgütlü gücün imkânları devreye sokulmuştur. Bunun için takip edilen metot şöyle gerçekleşmiştir: Önce tespit edilen sorun ve çözüm önerileriyle sorunu çözecek siyasi ya da bürokratik makam ziyaret edilerek talepte bulunulmuştur. Sonuç alınmazsa sorun ve çözümü, basın bildirisi, kitlesel basın açıklaması, panel, seminer konferans, imza kampanyaları, anketler, destek arama ziyaretleri, afiş, siyah çelenk gibi biçimlerde kamuoyuyla paylaşılmış yine sonuç alınmazsa sokağa dökülme yolu tercih edilmiştir.

Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığı zor bir zeminde start almıştır. “İşçinin ücretini alın teri kurumadan veriniz” prensibinin kuşattığı bir kültüre sahip ve sendikal kültürle hiçbir yakınlığı bulunmayan bir camiaya sendikal alanda hareket kazandırmak aşılması gereken güç bir engeldir. Mehmet Akif İnan, zihni bir devrim gerçekleştirerek

hak arama bilinci oluşturmuş, insanları haklarını aramanın bir erdem olduğu düşüncesine ulaştırmıştır. Mehmet Akif İnan, hep 'vermek' üzerine oturmuş bir kültürün tezahürü olan vakıf ve dernekçiliğin hâkim olduğu bir zümreye temelinde 'almak' olan bir dünyayı, sendikacılığın kapısını açmıştır.

Mehmet Akif İnan'ın sendikacılığı, kimseye dayanmadan kendi ayakları üzerine var olma ilkesine bağlı bir sendikacılıktır. Bu sendikacılık kendisini hiçbir siyasal ve ideolojik yaklaşımın kanatları altına sokmamıştır; kendi dinamizmini kendisi oluşturmuştur.

Mehmet Akif İnan, sendikacılığı ideolojik arenadan kurtarmıştır. Eğitim-Bir-Sen'in duruşundan mülhem, bütün sendikalar kendi anlayışlarını sorgulama ihtiyacı duymuşlardır. Bu manada Mehmet Akif İnan, diğer sendikaların da öğretmenliğini üstlenmiştir. İdeolojik sol sendikalar ideolojik görüntülerini törpülemişlerdir. Siyasal partilerle ilişkiler noktasında çizilen net çizgiler diğer sendikalar için de uyarıcı olmuştur. Mehmet Akif İnan, sendikacılığın uzun soluklu bir koşu olduğunun bilinciyle günübürlük siyasal tarafgirliğe tevessül etmemiştir.

Mehmet Akif İnan bir şairdir. Şiirde geleneği geleceğe taşıyan bir anlayışın temsilcisi olmuştur. Edebi anlayışının belirgin vasfı geleceğin köklerini maziye bağlama çabasıdır. O, bu anlayışını sendikal duruşuna da taşımıştır. Onun sendikacılığının kökeninde ahilik teşkilatının izleri vardır. Mehmet Akif İnan'ın şair duyarlılığı aynı zamanda kendisini sendikal metinlerde de hissettirmiştir.

Mehmet Akif İnan, bir mütefekkidir. Geleneğin donattığı düşüncesini, sendikal jargonla yoğurarak Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen'in hafızasına sokmuş, geniş bir kitlenin yararlandığı bir birikimi meydana getirmiştir. Mehmet Akif İnan'ın mütefekkir yönü ve bu alandaki yetisiyle sendikal öncülüğü Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in sağlam bir zeminde yükselmesine imkân sağlamıştır.

Mehmet Akif İnan bir öğretmendir. Yıllarca çeşitli okullarda öğretmenlik yapmıştır. Öğrencilerinin hatıralarında Mehmet Akif İnan, babacan, alanına hâkim, kültürlü, saygın, sık giyinen bir öğretmendir. Bu nitelikler aynı zamanda sendika lideri olarak onun işini kolaylaştıran unsurlardır. Mesleği bilfiil icra eden bir öğretmen olan Mehmet Akif İnan, eğitimin ve eğitimcilerin sorunlarını bizzat yaşayarak bilen bir sendikacıdır.

Mehmet Akif İnan bir teşkilatçıdır. 1964 yılında Türk Ocağı merkez müdürlüğü yaptığı sırada, o günlerde alanında öne çıkan ya da ileriki dönemde öne çıkacak olan pek çok aydın, yazar, sanatçı ve siyasetçi ile tanışmıştır. Bu tanışıklıklar dolayısıyla sanat, siyaset ve bürokrasi çevrelerinde tanınan, saygı duyulan bir kimse olan Mehmet Akif İnan'ın bu kazanımları, Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in kuruluş ve teşkilatlanma sürecinde gereken ilk enerjiyi oluşturmuştur. Türk Ocağı'nın ardından çalıştığı Türk Taşıt İşverenleri Sendikası'ndaki uzmanlık görevi sırasında da örgütsel aktivasyona ilişkin birikimini artıran Mehmet Akif İnan'ın Eğitim-Bir-Sen'in kuruluş aşamasında sendikal bir örgütlenmeyi gerçekleştirecek ve hedefe yöneltecek altyapısı bulunmaktadır.

Mehmet Akif İnan bir entelektüeldir. Gerek çocukluğunu ve ilk gençlik yıllarını geçirdiği Şanlıurfa'da, gerek daha sonra intikal ettiği Kahramanmaraş'ta gerekse de yükseköğrenim için gittiği Ankara'da hep kültürel bir çevre içerisinde bulunmuş, dergiler çıkarmış, dergi çevrelerinde kümelenen arkadaşlarıyla hep bir kültürel etkileşim içerisinde bulunmuştur. Okuma eylemini asla terk etmeyen Mehmet Akif İnan, okuyan, yazan, düşünen, öğrenen, öğreten, konuşan bir kişi olarak ortaya koyduğu entelektüel birikimiyle sendikacılığa entelektüel bir boyut kazandırmıştır.

Mehmet Akif İnan, örnek bir şahsiyettir. Beyefendi tavrıdır. Sözü dinlenir, saygındır. Bulunduğu ortamlarda merkez şahsiyettir; son sözü o söyler. Toparlayıcıdır. Giyimi, kuşamı, tıraşı hep özenlidir.

Bütün bu kişisel özellikleri bir sendika liderinde bulunması gereken özelliklerdir. O, sendikacılığa başladığında bu nitelikleri edinmek durumunda kalmamıştır, zaten onların sahibidir. Kendine özen gösteren bir kimse olan Mehmet Akif İnan, sendika birimlerinin de belli kalitede olmasına özen göstermiş, şube ve temsilcilik binalarının şehrin merkezinde, iyi tefriş edilmiş, belli standartların üzerinde bir kurumsal kimliğe ulaşmış olmasını bir gereklilik olarak teşkilatına yansıtmıştır.

Büyük rüyalarla geçmişse ömür, hiç yanmam ölümün her çeşidine...

Mehmet Akif İnan'ın kurduğu ve vefatına kadar da Genel Başkanlığını yürüttüğü Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen bugün Türkiye'nin en büyük sendikasıdır. Eğitim-Bir-Sen, 400 bin üyesiyle eğitim hizmet kolunda 'Yetkili Sendika'dır. Hükümetle yapılan pazarlıklarda eğitim çalışanlarını temsil etmektedir. Kamu görevlilerinin örgütlendiği yasada tanımlanmış 12 ayrı hizmet kolunun tamamında en çok üyeye sahip olan sendikalar Memur-Sen Konfederasyona bağlı sendikalardır. 12 ayrı hizmet kolunda örgütlenen kamu çalışanlarını Toplu Sözleşme Görüşmelerinde 1 milyon üyeye sahip en büyük Konfederasyon Memur-Sen temsil etmektedir. Mehmet Akif İnan ve öncülerin çaldığı maya tutmuş, medeniyet değerlerinin neşv ü nema bulması, yerli değerlerin her türlü saldırıdan korunması, milletimizin mutlu ve müreffeh yaşadığı Büyük Türkiye'nin yeniden inşası bağlamında tavır ortaya koyan büyük bir yapı ortaya çıkmıştır.

Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen teşkilatları, "Bütün giysileri yırtsak yeridir / Yeter bize vefa elbiseleri" mısralarıyla vefayı önceleyen kurucusuna olan vefasını her zaman öne almakta, onun eserlerini derleyip basarak kültür, sanat ve edebiyat âleminin istifadesine ücretsiz sunmakta, her yıl ocak ayının ilk haftasında Türkiye genelinde onlarca yerde Mehmet Akif İnan'ı anma toplantıları düzenlemektedir.

Size bir mirastır iniltirlerim, sevdalar, coşkular ve gözyaşları...

Mehmet Akif İnan'ın vefatından kısa bir süre önce 14 Kasım 1999 tarihinde yapılan Memur-Sen Genel Kurulu'nda yaptığı konuşma, Memur-Sen ve Memur-Sen'e bağlı sendikalarda her düzeyde yönetici olarak görev yapan kadrolar için ümit, beklenti ve ödev içerikli bir sendikal vasiyet niteliğindedir. Mehmet Akif İnan, mezkûr toplantıda günümüz sendikacılarına şunları söylemektedir: *“Sürekli olarak bir özeleştirici içerisinde bulunup daha büyük hizmetler sergilemeyi hedef bilmeliyiz. Her ne kadar gerçekten Memur-Sen bugün memur sendikacılığında önde bir kuruluş haline gelmişse de benim gönlümün istediği yer Memur-Sen'e daha bu değildir. Ülkemizdeki çalışanların, memurların, daha büyük bir bölümünün sendikalaşmadığı bir noktada bulunmamız her ne kadar tümüyle sendikamızın hedeflere ulaşmakta etkili yetkili çevreleri yönlendirmekteki eksikliğiyle açıklanır da bu bizi aşan iradenin de ısrarla önümüze dikmiş olduğu engellerle birlikte düşünülmelidir. Yani hedefimiz bizim, grevli toplu sözleşmeli bir sendikal yaşama ülkemizi ulaştırmaktır. Ve bu noktada toplu iş sözleşmesi yapmaya hak sahibi olan sendika haline gelmektir. Ben bu potansiyeli, bu vasfı, yeteneği sendikalarımda görmekteyim. Ama ne var ki demin söyledim çalışmanın sınırı yoktur. Koşumuzu daha da yoğunlaştırmak yükü altındayız. Hem kendimizi eleştireceğiz hem de kardeş sendikalarımızı. Yol uzun görünüyor, yük ağır görünüyor. Bu mesuliyeti sürekli olarak omuzlarımızda hissetmeye mecburuz. Ülkenin okumuş kesimini temsil eden memur sendikalarının sırtındaki yük gerçekten ağırdır. Ve biz yola çıkarken bu ağır yükün bilinci altında ve prensiplerimizi de her imkânda dile getirmeye çaba gösterdik. Hatırlardadır, dedik ki, ‘Biz bir ideolojik kuruluş olmayacağız’, ‘Biz bir siyasal kuruluş olmayacağız’. (...)*

Sevgili arkadaşlarım, bildiğiniz gibi ben üç aya yakın bir süredir aynı zamanda rahatsızım. Sağlığım yerinde değildir. Onun için bu kongre-

deki sizinle birlikteliğim ve konuşmam adeta beni evime geçmiş olsun ziyaretine gelmiş gibi sizleri sayarak görerek bir merhabalaşmak için şimdi huzurunuzdayım. Sizden talebim odur ki, birlikteliğinizi koruyun ve tam kapasite ile çalışın. Vafşınızın hak ettiği, vafşınızın sizden istediği hızla, tempoyla koşun. Hepinizin ben bir geniş, derin muhteva sahibi olduğunuzu biliyorum. Amma velakin evvel başta ben olmak üzere tüm zamanımızı ve yeteneğimizi bu işlere ayırıyor muyuz diye kendi kendimize soralım. Ben yeterli oranda kendimi bu işe ayıramadığımı idrak etmekteyim. Her neyse, kendi eksiklerimizi hatalarımızı bilerek bir yeni baştan hızlı koşuşa yönelelim diyorum.”

V

“Her eylem yeniden diriltir beni
Nehirler düşlerim göl kenarında”

ed. alif hay

Ne Mutlu İNAN'la İnanarak ve
Ona Güvenerek Yola Çıkanlara

Hüsamettin ŞANAL

Ne Mutlu İNAN'la İnanarak ve Ona Güvenerek Yola Çıkanlara

Hüsamettin ŞANAL

Memur-Sen Kurucusu ve Genel Yönetim Kurulu Üyesi
Birlik Haber-Sen Kurucu ve Onursal Genel Başkanı

Rahmetli Mehmet Akif İnan hocamızla tanışmamız 1992 yılında gerçekleşmişti. Sendikamız Birlik Haber-Sen in kuruluş çalışmaları o gün öylesine zor şartlar da gerçekleşmişti ki, sağ olsunlar sendikamızın kuruluşu öncesi, sırasında ve sonrasında bizlere her konuda yardımcı olan Hak-İş Konfederasyonu'nun o günkü Genel Sekreteri ve Öz Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Salim Uslu Bey, benim Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı Mehmet Akif İnan hocam ile tanışmama vesile oldu. Mehmet Akif İnan hocamla Eğitim-Bir Sen'in ilk genel merkez binasında tanıştığımda dünyalar benim oldu.

Karşımda sert mizaçlı, babacan bir insan vardı. Kendimi tanıttım, uzun uzadıya sendikamızın geldiği süreci anlattım; beni can kulağıyla dinledi. Bundan sonraki süreçte neler yapacağımızı anlattım. Kendileri de bana, örgütlenme sürecinde her görüş ve düşünceye önem vermemizi tembihledi.

Birlik Haber-Sen olarak Eğitim-Bir-Sen ile şimdi iki sendika olduğumuza çok sevinmiştim. Mehmet Akif İnan'ın sözleri, duruşu bizlere o kadar çok güven vermişti ki anlatamam.

Bizlerin ve Birlik Haber-Sen kurucularının çoğunluğunun memuriyeti İstanbul'da olduğu için Sendikamız genel merkezi de İstanbul'daydı. O günkü şartlar gereği kuruluş dilekçesini Ankara'da vermiştik. Bürokratik temaslar dolayısıyla o dönemlerde yıllarca İstanbul'dan Ankara'ya gidip geldik, bilhassa Mehmet Uçar kardeşimle Ankara yollarını çok arşınladık. Hemen her Ankara seyahatinde mutlaka ziyaret ettiğimiz Mehmet Akif İnan hocamıza birkaç sendika daha kurulmasının iyi olacağını söylüyor, heyecanla hemen bir konfederasyon oluşturalım ve örgütlenmemizi o şekilde sürdürelim istiyorduk.

1996'da, Şehit Adem Yavuz Sokak'taki küçük daireden Sıhhiye Meydanı'ndaki Beyaz Saray Apartmanı'nın 8. katındaki Ankara manzaralı geniş daireye taşındık. Burası daha büyük ve daha kullanışlı bir yerdi. Yeni daireye geçince bize de bir oda verdiler. Biz de hemen, eski bir masa ve bir dolap aldık; burası bir çalışma ofisi ve Ankara subemizin de yeri oldu. Bizler kendi sendikamız Birlik Haber-Sen'i kendi imkânlarımızla yürütmeye çalışırdık, bu o kadar zordu ki anlatmam. Rahmetli Mehmet Akif İnan hocamız ise Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi olarak tefriş ettiği ofisin kira, telefon, yemek ve gelen gidenlerin masraflarını -bizler çok iyi biliyoruz ki- çoğu zaman kendi maaşı ve özel imkânlarıyla karşılıyordu.

Kamu-Sen Konfederasyonu 1992 yılında kurulmuş ve her iş kolunda örgütlenmişti. KESK henüz kurulmamış, ancak her iş kolunda iddialı ve ciddi bir şekilde örgütlenmişlerdi. 1992-1995 yılları arası, Memur-Sen'in kuruluşuna giden yoldaki 3yıl, ne zor, ne çetin bir dönemdi. Bu dönemde iyi ki başımızda Mehmet Akif İnan hocamız

vardı. O duruşuyla güven veren, gür sesli, tecrübeli, babacan insan vardı. Bu arada Sağlık-Sen, Büro-Sen, Öz Tarım-Sen, Öz Büro-Sen, Enerji Bir-Sen gibi sendikaların kurulduklarını öğrenince çok sevindik. Bu arada İstanbul'da Bem Bir-Sen, Diyanet-Sen ve Sağlık-Sen sendikaları kurulmuştu. 9 Haziran 1995'te 9 sendikanın katılımıyla Memur-Sen Konfederasyonu kuruldu ve tabii liderimiz Mehmet Akif İnan hocamız Memur-Sen Genel Başkanı oldu.

Memur-Sen Konfederasyonu'nun ismi ve logosu o günkü mevcut arkadaşlarımız tarafından tabii ki rahmetli Mehmet Akif İnan hocamızın başkanlığında bayağı tartışıldı. İki isim ve farklı amblemler üzerinde çalışmalar yapıldı. Birisi, 'Birleşik Memurlar Sendikaları Konfederasyonu' ve kol kola girmiş insanlar topluluğu şeklinde de bir logo; diğeri de Memur Sendikaları Konfederasyonu ve beraber tasarladığımız ancak Mehmet Uçar kardeşimizin elleriyle çizdiği bugünkü Memur-Sen logosu olmak üzere iki teklif ve örnek çalışma vardı. Ancak başta hocamız olmak üzere bir grup arkadaşımız bugünkü 'Memur-Sen' ismini ve logoyu beğenmişlerdi. Kuruluş arifesinde yapılan bu toplantıda, tüzüğümüz, ismimiz ve logomuz belirlenmişti. Mehmet Akif İnan hocamızın yüzü gülüyor, bizler de sevinçten coşuyorduk. Hocamız, sigarasını keyifle içerek 'Eeee Hüsamettin can şimdi yol uzun ve meşakkatli Allah (c.c.)'den hayırlısı' demişti.

Gerek Memur-Sen yönetim kurulu, gerekse sendikalarımızın yönetim kurulları, sağdan saysak aynı isimler soldan saysak aynı isimlerdi. Zor, sıkıntılı, baskıların, sürgünlerin yaşandığı günlerdi. Sendikalarımızın ekonomik güçleri hiç yok denecek mesabedeydi. Sendikalarımızı kendi imkânlarımızla döndürmeye çalışıyorduk. Kira, telefon, kırtasiye ve diğer ihtiyaçlar hepimizi zorluyordu. Bütün bu sıkıntılara ve imkânsızlıklara rağmen zaman zaman da il gezilerine çıkardık.

Yine Ankara da olduğumuz bir zaman. Tabii ki çoğu zaman olduğu gibi kadim dostum Mehmet Uçar ile beraberiz. Her gidişimizde ve görüşmemizde zorla elini öper; çalışmalarımız hakkında bilgi veririrdik. Bana şöyle hitap ederdi: 'Hüsamettin Can buraya gel' derdi

ve devam ederdi: ‘Bakın bir ile gittiğinizde, önce o ilin valisinden randevu alıyor onu ziyaret ediyorsunuz, sonra o ilin basın mensuplarıyla bir toplantı gerçekleştiriyor, daha sonra da ilgili iş kolunuzun il müdürlerini, çalışan arkadaşlarınızı, üyelerinizi ziyaret ediyorsunuz’ derdi.

Birlikte Ankara’da ve diğer illerde birçok ziyaretlerimiz oldu. Ankara’da rahmetli Muhsin Yazıcıoğlu’na iade-i ziyarette bulunduğumuzda rahmetli Yazıcıoğlu’nun hocamızı dikkatle dinlediğine ve taleplerine çok olumlu cevaplar verdiği şahit oldum. Yine Hasan Celal Güzel ile sık görüşürlerdi. Sağlık-İş’in Genel Başkanı rahmetli Mustafa Başoğlu çok iyi dostu idi. Tabii ki Hak-İş’ten Necati Çelik Bey’in, Salim Uslu Bey’in, Hüseyin Tanrıverdi Bey’in, Ağah Kafkas Bey’in hocamızın nezdinde ayrı bir yeri vardı.

Sendikamızın yaşadığı birleşme kongrelerinde kendilerine bilgi verdiğimizde ‘Aman bir sıkıntı yaşamayınız’ diye öğütler verir, yol gösterirdi. Sağ olsunlar, birleşme kongreleri için yer konusunu Muradiye Vakfı salonlarında çözerlerdi. Salim Uslu Bey de divan başkanlığımızı yaparlardı.

Kayseri’de düzenlenen bir başkanlar kurulu toplantımızın başlangıcında Kayseri Sanayi ve Ticaret Odasında düzenlediği basın toplantısında, adeta bizlere prova yaptıırıcısına yetkili konfederasyon genel başkanı edasıyla açıklamalarda bulunuyordu. Kayseri Belediye Başkanı Prof. Dr. Şükrü Karatepe Bey ve Melikgazi Belediye Başkanı Mehmet Özhaseki Bey’in hocamıza karşı olan sevgi, saygı ve muhabbetlerini anmadan geçmeyeceğim.

Yine bir seyahatimizde, Bursa’da muhteşem bir konferans vermişlerdi, o konferans sırasında sevgili Mustafa Öztürk kardeşimizle tanıştık. Sendikamız Birlik Haber-Sen’in Bursa kurucusu ve başkanı olarak -sağ olsunlar- görev aldılar, ancak sendika il başkanı olunca doğrusu bundan dolayı uzun yıllar çok sıkıntılar çekmişlerdi, sonra Ak Parti Bursa milletvekili oldular.

Mehmet Akif İnan hocamız Edirne’de de yine çok güzel bir konferans vermişti. Bu konferanstan sonra birlikte, Selimiye Camii’ni ziyaret etmiştik. Orada o güzel mimariyi, muhteşem eseri, dualarıyla

‘Mescidi Aksa’ şairinin dudaklarından dinlemek bir başkaydı.

Birlik Haber-Sen’in Gaziantep kongresi için bizler Gaziantep’te hazırlıklarımızı tamamlamıştık. Bu arada Mehmet Akif İnan hocamın Malatya Belediyesi’nin konuğu olarak Malatya’da şiir dinletisi programı vardı. Tabii ki böylesi şiir dinletisi programları ve konferansları bizler için iyi bir örgütlenme fırsatı oluyordu. Hocamızın Malatya programına denk getirerek Gaziantep ilimizde kongre ve bölge toplantısı düzenlemiştik. Bu program için ben, Mehmet Uçar Bey ve diğer arkadaşlarımızla hem Malatya programına katılmak ve hem de hocamızı getirmek üzere Malatya’ya gittiğimizde O, bütün haşmetiyle vali bey, belediye başkanı, kamu kurum müdürlerinin oluşturduğu heyete sendikalaşmanın önemini anlatıyordu. Bizleri de tek tek tanıttılar. Akşam programından sonra Malatya’dan Adıyaman üzeri Gaziantep’e PKK terör örgütünün eylemlerini artırdığı bir dönemde ancak gecenin ilerleyen saatlerinde, sağ salim ulaşabilmiştik.

Gaziantep’te Mehmet Akif İnan hocamızın başkanlığında bölge toplantımızı ve kongremizi yaptık. Hocamız o arada Antepliler ile Maraşlılar arasında isot savaşını kızıştırdı. Gaziantep’ten Urfa’ya geçtik. Ben, Mehmet Uçar ve Ahmet Mermer, hocamızın Şanlıurfa’daki evinde misafir olduk. Mehmet Akif İnan hocamızın Urfa’ya belki de hastalanmadan önceki son gelişi bu idi. Bizi evinde misafir etti. Kardeşi ‘albay’ derdik Mustafa ağabey vardı ve daha sonra Başhekim Dr. Ahmet İnan Bey de gelmişlerdi. İki gün kaldık ama bu iki gün her şeye değer bir iki gündü.

Tarihi Urfa evi, girişte avluya açılan kocaman bir kapı ve avluda bir şömine ocak vardı, orada patlıcan kebablar vs. yapıldı. Yukarıdaki odada büyük bir yer sofrası hazırlandı. O nefis kebablar yenildi, ayranlar içildi ve sırada çığköfte vardı. Kebabları iyi yemiştim ama çığköfteyi çok yiyemedim. Bunu fark eden hocam ‘Bak Hüsamettin can, Ahmet kardeşim nasıl yiyor sen de öyle yiyeceksin’ diye bana latife yapmıştı. Yemek sonrası çaylar içildi ve hocamızın ağzından dinlediğimiz o güzel sohbet bizleri mest etti; ardından şiirler okudu, inanın o ses bugün hala kulağımda. Güzel hocam, Allah rahmet eylesin, mekanın cennet olsun inşallah.

Mehmet Akif İnan hocam, bizlere Halilurrahman Camii'ni de ziyaret ettirip Balıklıgöl'ü gezdirmişti. Şanlıurfa'da kendi iş kolumuzla ilgili PTT, Telekom olmak üzere çeşitli iş yerlerine uğramış sendikal çalışmalarımızı yapmıştık. Hocamız orada kalacak bizler ertesi günü İstanbul'a dönecektik. Kardeşi Mustafa İnan Bey yanında idi ve bize hediye olarak isot almışlardı. Bana, Mehmet Bey'e ve Ahmet Bey'e birer çanta verdiler. O arada gayri ihtiyari, Ahmet Bey isota bakarken bir de ne göreyim; onun çantasında iki paket isot var benim çantamda ise bir paket isot var. Hemen Mustafa İnan abime döndüm, şaka yollu dedim ki, 'Albayım neden ona iki, bana bir paket verdiniz?' Mehmet Akif İnan hocam hemen söze girdi: "Evlad akşam Ahmet çiğköfteyi parmaklarıyla, avuçlarıyla götürürken sen çatalla yesem mi? Yemesem mi? diye düşünüyordun" dedi ve ardından kahkahayı patlattı.

Konfederasyonumuz kurulmuştu, kardeş sendikalar örgütlenmeye devam ediyorlardı. Bu arada Emek Platformu oluşmuştu ve Memur-Sen de Emek Platformundaydı. Mehmet Akif İnan hocam, Birlik Haber-Sen'i ve bizleri çok severdi; çünkü sendikamızın eylemci bir yanı vardı. Çok sık basın açıklamaları yapar ve ciddi eylemler ortaya koyardık. Doğrusu korku nedir bilmezdik; hocam da bizim bu yanımızı çok severdi. Sendika yasa tasarısının tartışıldığı bir ortamda hocam beni Ankara'ya çağırdı. "Hüsameddin Can asıl koşuşturman bundan sonra olacak. Emek Platformunda mücadele etmeni, Memur-Sen'i Marmara Bölge'de ve İstanbul'da temsil etmeni istiyorum" dedi. Ben de "Emredersiniz hocam" dedim

Böylece hocam beni Emek Platformunun İstanbul'da gerçekleştireceği çalışmalarda ve eylemlerde Memur-Sen'i temsil etmekle görevlendirmişti. Artık Bakırköy'de Çağlayan'da Taksim'de Emek Platformuna İstanbul teşkilatları olarak katılım sağlıyor, Memur-Sen i temsil ediyorduk. Bu çalışmalar sırasında karşılaştığım, birlikte çalıştığım ve aynı ortamı paylaştığım Emek Platformunun diğer bileşenlerini temsil eden kimseler, doğrusu çok tecrübeliydi, bu birlikteliklerden çokça yararlandım. Ama Mehmet Akif İnan hocamla her görüşmemizde ve konuşmamızda bir kez daha anlıyordum ki o başkaydı. O tavrıyla, duruşuyla, davranışıyla, sözleriyle, üslubuyla

ve tarzıyla bizlere model oluyordu. Kaldı ki zaman zaman da hangi ortamda hangi tonda ve hangi üslupta konuşacağımızı bir hoca edasıyla hep tembihlerdi.

Bir gün, İstanbul'da, grup halinde, ellerimizde dövizlerimizle, Taksim'den başlayan bir yürüyüşün ardından, İstiklal Caddesi'nde Galatasaray Lisesi'nin önünde basın açıklaması yapıyorum. Şevket Sezer, Ahmet Gündoğdu, Mehmet Uçar, Ahmet Yurtman, Ahmet Aktaş, Ali Erdoğan, Ahmet Mermer, Mehmet Beytur ve Ahmet Polat'ın koordine ettiği sayıca kalabalık bir katılımcımız vardı. Bir grup arkadaşımız da gazete ve televizyon muhabirlerinden müteşekkil basın mensuplarını koordine ediyordu. Ne olduğunu anlayamadığımız bir şekilde polislerle aramızda bir arbede yaşandı. Birkaç arkadaşımızla birlikte Şevket Sezer ve Ahmet Polat arkadaşlarımızı polis arabasına atarak Beyoğlu Emniyet Amirliğine götürdüler. Ben elimdeki megafondan şiddetle bağırıp çağırarak polislerin yaptığı işin yanlış olduğunu anlatıyordum, arkadaşlara da aracı bırakmayalım arkadaşlarımızı alalım diye haykırıyordum ama engel olmadık polisler arkadaşlarımızı aldı ve gittiler. Arkadaşlarıma, 'dağınık bir vaziyette ilerleyelim ve emniyetin kapısında buluşalım' diye seslendim.

Mehmet Akif İnan hocamın o gün yaptığımız eylemden bilgisi vardı. Bir süre sonra eylemimiz haberlerde yayınlanınca eylemimizde yaşadığımız bu olumsuzluğu da öğrenmiş olacaktı. Durumu önceden Mehmet Akif İnan hocama aktarmalıyım, diye düşündüm. Hemen müsait bir dükkâna girdim 'telefon açabilir miyim?' diye rica ettim. Sağ olsunlar müsaade ettiler, ben de rahmetli Akif hocama gelişmeleri, yaşadıklarımızı anlattım. O, sanki yanımızdaymış gibi, 'Hüsameddin Can, emniyette bir tane arkadaşımız kalmasın, onları oradan almadan kesinlikle oraları terk etmeyin' dediler. Hocamızın bu kesin emri ile direncimiz bir kat daha arttı ve arkadaşlarımızı alıncaya kadar emniyetin önünden ayrılmadık.

O zamanlar cep telefonu yoktu, fotoğraf makinesi alacak paramız da yoktu, fotoğraf çekmek de sanki lüks gibi kabul ediliyordu. Tarihe kayıt düşülecek pek çok eylemimiz, imkânsızlıklardan dolayı maalesef görsel ve işitsel bir belgeye kavuşturulamadan tarih oldu. Meh-

met Akif İnan hocam bir keresinde bizlere kızmıştı; ‘sendikada ses kaydı için bir teyip ve fotoğraf makinesi mutlaka olacaktır.’ demişti.

1999 yılının Temmuz ayında Ankara’da Emek Platformu organizasyonu ile gerçekleştirilen büyük bir eyleme, geniş katılımlı bir mitingde İstanbul’dan katılım sağladık. O miting için, sağ olsunlar, Hayati Yazıcı Bey bizlere hem katkı sağlıyor hem de yol arkadaşlığı yapıyordu. Çaptan düşmüş şehirlerarası otobüslerle ve otobüslerin bagajına önceden hazırlayarak koyduğumuz ekmek arası peynir, domates, salatalıktan oluşan kumanyalarımızla Ankara mitingi için yollara düştük.

Onbinlerce kişinin katıldığı mitingde Mehmet Akif İnan hocamızla Kızılay Meydanı’nda otobüsün üzerindeydik. Akif İnan hocamız konuşurken Kızılay Meydanı’nı doladuran on binler müthiş heyecanlanmışlardı ve bunu coşkulu alkışlarla ve tezahüratlarla dışa vurmuşlardı. İşte o zaman ben bir kere daha dedim ki ‘Elhamdülillah bu işte tuttu ve elhamdülillah bu iş bitti’. Konuşmasının sonunda hocam buz gibi terlemişti. Otobüsün üzerinden coşkulu kalabalığı el sallayarak selamlıyordu. Ama hocam iyi değildi, bunu Mehmet Uçar ve ben hissetmiştik. Hissiyatımızı İsmail Tezer ile paylaştık, o da ‘evet hocam iyi değil’ demişti. Genel Merkeze getirdiğimizde, fanilasını değiştirdi biraz istirahat ettikten sonra, arkadaşlarımızla çaylarımızı içerken mitingin değerlendirmesini yaptık, hepimiz çok mutlu idik. Artık Memur-Sen baskın bir biçimde alanlardaydı. Mehmet Akif İnan hocam döndü ve dedi ki: “Çocuklar artık bu iş bitmiştir. En büyük Konfederasyon Memur-Sen’dir.”

Mehmet Akif İnan hocamız, sendika dışında da bir ağabey, bir büyüğümüz olarak edebi kişiliği ve manevi iklimi ile hep bir yol göstericiydi. Bizler, o dönem o kadar şanslı insanlardık ki, Rabbim bizlere ‘Yedi Güzel Adam’dan birisi olan o güzel insanla 1992’den 2000 yılında Rahmet-i Rahmana kavuştuğu güne kadar beraber olmayı, onunla yol arkadaşlığı yapmayı nasip etti.

‘Bazı şeyler anlatılmaz, yaşanır’ derler ya, ben ve arkadaşlarım yaşadık, hem de ne yaşadık.

Hocamın ruhu şâd olsun.

**Mehmet Akif İNAN Hocamızın
Sendikacılığa Bakışı**

Ali ERDOĞAN

Mehmet Akif İNAN Hocamızın Sendikacılığa Bakışı

Ali ERDOĞAN

Birlik Haber-Sen Genel Başkanı (2008-2011)

1995 yılında Memur-Sen kurulurken yaşı 39 idi. Muhafazakâr bir yaşantımız, demokrasi ve insan haklarına saygılı bir bakış açımız vardı. O zamanki sivil toplum örgütleri belli bir kesimin çıkarlarını korumaktan ileri gidemiyor; sendikacılığı kendi ekmeklerine yağ sürmek olarak görüyorlardı.

Baskıların devam ettiği, herkesin gücünün yanında saf tuttuğu bir dönemde, bir avuç inanmış insan, insan haklarına, demokrasiye sahip çıkarak, ezilen, haksızlığa uğrayan insanlara umut olabilmek için, güzel adamdan bir tanesi olan Mehmet Akif İnan hocamız öncülüğünde 1992 yılında Eğitim-Bir-Sen'i kurmuşlardı.

O günün şartlarında, Türkiye’de yaşanan bütün olumsuzluklar karşısında bizler de aynı düşüncelerle Birlik-Haber-Sen’i kurmaya uğraşıyorduk. Eğitim-Bir-Sen, Birlik-Haber-Sen ve Bem-Bir-Sen’in öncü örgütlenmesi, Memur-Sen Konfederasyonu’nun kurulmasına temel oluşturdu ve 9 Haziran 1995 tarihinde Memur-Sen kuruldu.

Mehmet Akif İnan Hocamız, demokrasi yoluyla örgütlenerek haksızlıklara karşı durabileceğimizi savunuyor, bizlerin “iyiliği emretme, kötülükten sakındırma” yükümlüğü ile hareket etmesini istiyordu. Kendisinin ufku o kadar genişti ki fikirlerimizi tek tek dinler bizleri her konuda test ederdi. Örneğin ‘başörtüsü mağduriyeti ile ilgili eylem yapalım’ dediğimizde ‘Bu eylemi yapmak isteyen kaç kişisiniz? Kimlerle katılacaksınız?’ diye sorar, bizlerin azim ve kararlılığımızı test ederdi.

O zamanda, bu işe gönül verenlerin Allah’ın rızasından başka maksadı yoktu. O günlerde bizlere bu günleri işaret eder, sayısal gücümüzün az olmasına rağmen ideallerimize ulaşabilmemiz için moral ve motivasyonumuzu daima yüksek tutmaya çalışırdı.

Sendikacılar olarak çok büyük sıkıntılar içerisindeydik. Ekonomik yoksunlukların yanı sıra 28 Şubat Sürecinin hedefi olan camiayı temsil eden bir örgütlenme olarak üzerine ölü toprağı serpilmiş bir atmosferi yaşıyorduk. Herkes Memur-Sen üyelerine öcü gibi bakıyordu. Hocamızın o günlerde bize en büyük nasihati ise sendikamızın çok güçlü olması için çok çalışmanın gerektiği yönündeydi. En büyük sendikanın genel başkanı olmayı bakan olmaya tercih edeceğini söylerdi. Bunun yanında bir başka özelliği ise vefayı İstanbul’da bir semt olarak değil; ahlaki bir değer, maneviyatımızla eşdeğer olarak görmesiydi.

Kendisiyle bir anımı anlatmak isterim:

İslam’ı ben sadece nefis terbiyesi, Allah’a yakın olmak olarak görürdüm. Sendikacılığı bilmez, bu işe bulaşmanın da doğru bir şey olmadığını düşünürdüm. Şahsen o günlerde beni sendikaya davet ettiklerinde sendikada görev alacak en son kişinin ben olacağımı zannederdim.

1996 yılında bir teşkilat çalışması sırasında Gaziantep Şehitkamil Belediyesi'nde yapılan bir toplantıda ve akabinde Akif İnan Hocamızı daha yakından tanıma fırsatı buldum. Akif İnan Hocamız, bize dönemin Refahiyol Hükümeti'nin Çalışma Bakanı Sayın Necati Çelik Bey ile olan diyalogunu anlattı. Kendisiyle çok iyi dost olmasına rağmen sendikal anlamda eleştirmekten çekinmeyeceğini, daha iyiye ulaşabilmek için eleştirmek gerektiğini, fikirlerimizi onlarla paylaşmamızın gerektiğini söyledi.

Bu toplantının ardından Akif İnan Hocamızı bilinmeyen bir başka yönüyle daha tanıdım. Hocamız, Gaziantep toplantımızdan sonra bizleri Urfa'ya kendi evine davet etti. Oraya Genel Başkanımız Hüsamettin Şanal, Mehmet Uçar ve Ahmet Mermer ile birlikte gittik. Kardeşleriyle birlikte son derece misafirperver bir karşılaşmada bulundular. Urfa usulü hazırlanmış yemekler ikram ettiler.

Yemeğimizi yedikten sonra Hocamız imamlık yaparak bizlere ikindi namazını kıldırdı. Namaz bittikten sonra cemaate döndü ve bizlerden müsaade isteyerek hatme yapacağını söyledi. Kardeşlerine sordum: Hatme nedir? Nasıl yapılır? Onlar da bana, özel olarak, 'Şah-ı Nakşibendi Hazretlerine bağlı Gavs'ül Azam Seyyid Abdulkhakim El-Hüseyni Hazretlerinin halifesi olan Molla Ali Hazretlerine bağlı olduklarını' söylediler. Kendileriyle birlikte zikir meclisine katılma fırsatını verdiler.

Sendikacılık hayatımda bu zikir meclisi dönüm noktası oldu. Akif İnan Hocamızın hiç kimse tarafından bilinmeyen bu manevi yönünü yakından yaşayarak gördüm. O andan itibaren ne kadar doğru yolda olduğuma ve doğru kişilerin peşinden gittiğime daha çok inandım. Çünkü Akif İnan Hocamız, sadece bir sendikacı değil, aynı zamanda maneviyat ehli bir dava adamıydı.

Mehmet Akif İnan Hocamız, İslami, itikadi ve ahlaki yönümüzün de güçlü olması için özel sohbetlerini bizlerden esirgemezdi. Bizlere makam için kavga etmeyi değil, bu işin Allah rızası için yapılan bir hizmet olduğunu öğütlemiştir. Çıkar gözetmeksizin, konfederasyonumuzda bulunan 11 sendikamızla, birlik ve beraberlik içinde olmamız vasiyetinde bulunmuştur.

Akif İnan Hocamız, kanser rahatsızlığının ilerlemesine, hatta ciddi boyutlara ulaşmasına rağmen vefatından 2 ay kadar evvel Memur-Sen Genel Kurulu'na katılmıştı. Bu Genel Kurul'da kendisini ben de dinleme fırsatı bulabildim. Birileri o günlerde makam mevki telaşındayken Hocamız hala bizlere Memur-Sen idealini aşılama kaygısı taşıyordu.

Sendikal mücadelede, özellikle görev aldığım Birlik-Haber-Sen'de çok büyük zorluklara, yokluklara göğüs gerdik. Yeri geldi aç kaldık, açık kaldık, sürgünler yaşadık, fişlemelere maruz kaldık, Ailemizi, çocuklarımızı ihmal ettik. Ancak hep şuna inandık: Bu günler geçecekti, sadece 5 bin üyesi olan Memur-Sen'imize bağlı 11 sendikamız da gün gelecek 'yetkili sendika' olacak, üye sayısı da milyonlara ulaşacak. Memur-Sen, Türkiye'nin en saygın sivil toplum örgütü olarak hem kendi insanımızın, hem de tüm dünyada ezilenlerin mazlumların sesi olacaktı.

Bugün Memur-Sen'imizin başarılarını gördükçe Akif İnan Hocamızın koymuş olduğu hedeflere ulaşılmış olmanın sevincini yaşıyorum. Bu oluşum bir parçası olmaktan, bu bünyeye emek vermiş olmaktan da her zaman gurur duyuyorum.

15 Temmuz akşamına kadar hayatımın her döneminde haklının ve mazlumun yanında; inanan insanların safında olmayı, demokrasi düşmanlarına karşı durmayı şiar edinmiştim. Bu alçak gecede de demokrasi düşmanlarına karşı, tankların üzerine yürüyen onbinlerce Memur-Sen'liden biri olduğum ve Akif İnan Hocamızın izinde yürümenin, onun emanetine sahip çıkmanın gururunu yaşıyorum.

Akif İnan Hocamızı rahmet ve minnetle anıyorum. Rabbim rahmetiyle yargılasın.

**Sevgili Akif İNAN Ağabey ile
Yaptığımız Sendikal Sohbetler**

Nadir ADBAY

Sevgili Akif İNAN Ağabey ile Yaptığımız Sendikal Sohbetler

Nadir ADBAY

Bem-Bir-Sen Genel Başkanı (2000-2001)

Mehmet Akif İnan'la sendikal bazdaki ilk sohbetlerimiz, Birleşmiş Milletler tarafından 3-14 Haziran 1996 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen "Birleşmiş Milletler İnsan Yerleşimleri Konferansı (Habitat II)"nda sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili yaptığı sunumda gerçekleşti.

Akif Ağabey şöyle diyordu:

"Demokratik ülkelerde sivil toplum kuruluşları ancak siyasi amaçlar etrafında oluşurlar. Bu yüzden hepsi siyasidir, siyasetle ilgilidir. Ne var ki tüm sivil toplum kuruluşları iki ana gruba ayrılırlar:

1. Doğrudan doğruya siyasal iktidara talip olanlar ki bunlar siyasal partilerdir.

2. Siyasal iktidara muhalefet eden sivil toplum kuruluşlar ki, bunların başında sendikalar gelir. Sendikalar yapısı itibariyle ebedi muhalefet örgütleridir. İşte bu yüzden, hiçbir siyasal partinin çatısı altına sığmaz, hiçbir dünyevi ideolojinin şemsiyesinin altına giremez. Eğer böyle yapmaz ise muhalefet görevini yerine getiremez.”

Mehmet Akif İnan, bir başka sohbette ise sendikacılığa şu özel amaçları yüklüyordu:

“Nadir Bey bu işler cihattır, çünkü Anadolu insanının böyle bir örgütlenmeye ihtiyacı var. Bu iş, ‘olmaz ise olmaz’ türündendir. Sorarım sana: Eğitim politikalarından memnun musun? Yahu, bizim beynimiz çöp tenekesi mi, rast gele bilgi bozuntularını içine doldurup duruyoruz. Eğitim müfredatı ile gizli bir anlaşmadan söz ediliyor. (Fulbright). Bu anlaşma çerçevesinde müfredat belirleniyormuş. Haberin var mı? Eee biz bütün bunlara seyirci mi kalacağız, yoksa büyük bir sevda ile örgütlenip sözümüzü örgütlü bir güç olarak siyasal iktidarlara söyleyecek miyiz? Arkadaş, bu müfredatı artık İngiliz-Amerikan hegemonyasından kurtarıp milli hale getirmemiz gerek ve bizim önerimiz şu diyebilmeliyiz, demeliyiz. Sendika bir amaç uğruna kullanılırsa iyi ve güzel bir araçtır. Ama sendika sadece parasal bir kurum olup amaç haline gelirse vah bana vah emeklerime, yazık koyduğum hedeflerime.”

Ankara Sıhhiye'deki Beyazsaray Apartmanı'nın 8. katındaki bir dairesi Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Merkezi... Sabah saat 9.00 gibi... Akif Ağabey, Zübeyir Yetik Ağabey ve ben, birlikte oturuyoruz. Biz İstanbul'dan gelmişiz, toplantımız var, fakat toplantımıza daha bir saat var. Biz de ‘Çay-tütün; keyf bütün’ vaziyetlerinde sohbet ediyoruz.

Dedim ki; “Bizim yeni bir sendikal söylemimiz olmalı. Değil mi?

Yani biz Müslümanlar olarak mecbur muyuz sendikacılıkta bu kapitalist ya da Marksist söylemleri kullanmaya? Bizim, Mehmet Akif Ersoy'un 'Doğrudan Kur'an'dan alarak ilhamı / Asrın idrakine söyletmeliyiz İslam'ı' şiirinde dediği gibi, kendi sendikal söylemimizi oluşturmamız gerekmiyor mu?"

İkisi de 'hakkısın' dediler. Sonra Zübeyir Abi, "Nadir, bir fikrin bir kaynağı olması lazım, bir de hedefi. Bu kaynaktan bu hedefe giderken yolda taşılayacağı bir de şeytanı olmalıdır." dedi.

Akif Ağabey'den tasdik, tatlı bir kaş sallama.

Dedim ki; "Ben Müslümanım. Benim referansım belli: Kur'an. Bunu sendikal söyleme nasıl intikal ettirebiliriz?"

Uzun konuşmalar sonrası, doğal hukuk kavramında mutabık kaldık. Çünkü "İşte bu Kur'an'ı, insanın yaratıldığı fitrat üzerine inzal ettik" mealindeki ayeti kerime bizi buna yönlendirdi.

Dedim ki; "Tamam şimdi hedef koyalım." Zübeyir Ağabey "Demokrasi" dedi. Akif Ağabey "doğru" dediler. Sonra "Güdümlü demokrasi, temsili demokrasi, katılımcı demokrasi, mutlak demokrasi..." "Hangisi?" dedim. Akif Ağabey dedi ki: "Nadir Bey, mutlak demokrasi; idare eden ve idare edilenin bulunmadığı bir yönetimdir. Bu cennette. Katılımcı demokrasi ise sivil toplumun istişarelerle yönetime katıldığı bir yönetim biçimidir ki biz bunu arzu ederiz. Bu aynı zamanda İslam'daki şûra devleti demektir." Ben de, 'Onların işleri aralarında müşavere iledir.' ayet-i kerimesini okudum. "Peki, bu da tamam da şu şeytanı bulalım" dedim. "Önce sermaye, sonra parlamenterizm, sonra militarizm, sonra medya, sonra din baronları, sonra illegal örgütler, sonra üniversiteler vs. Aslında bunlar yapıları itibariyle şeytani değildir. Ancak kullananların şeytanlaşması o yapıları oligarşik birer baskı ve yönlendirme ve yönetme aracı haline getiriyor. Onların temsilcileri de oligarklar olup çıkıyor."

Sonunda edebiyatçı olan Akif Ağabey ve iyi bir fikir yürütücüsü olan Zübeyir Ağabey birlikte bunları sıralarken bana da bunları alıp birleştirmek kalıyordu. “Doğal hukuktan hareketle, her türlü oligarşiye karşı çıkararak katılımcı demokrasiye ulaşmak.”

Sendikacılığın 1997-1998 yıllarındaki oluşum ve gelişimine ilişkin az katılımlı sohbet notlarından...

İşçi sendikacılığı;

İşçi sendikacılığı, toplu çalıştırılma nedeniyle ortaya çıkmış, sanayileşme toplumlarında oluşmaya başlamıştır. II. Dünya Savaşı sonrası 1946’da çok partili demokratik hayata geçiş ile birlikte 1947 yılında 5018 sayılı Sendikalar Kanunu çıkmış, 1952’de Türk-İş kurulmuş, 1961 Anayasası ve 1963’te çıkarılmış olan 274 ve 275 sayılı sendikalar kanunu ile sendikal haklar hususunda gelişmeler yaşanmıştır. 1971’de Anayasa’da yapılan değişiklikle bazı gerilemeler olmuştur. Ancak 1980 ihtilali sonrası 1983’te tekrar yenilenme olmuştur.

Türkiye genelinde ve iş kolu bazında güçlü bir sendikacılık istenmiş, beş işkolu bir araya gelerek konfederasyon oluşturulmuş. Toplu sözleşme, özel işletmelerde iş kolunda ve iş yerinde yapılmaktadır. Kamuda ise 2821 ve 2822 sayılı kanunla baraj sistemi getirilmiştir. Yetkili sendika olmak için, Türkiye genelinde o iş kolunda çalışanların yüzde 10’unu üye kaydetmek gerekmektedir. İşyerinde ise yüzde 50’den fazla üye olması lazım. Dayanışma aidatı normal aidatın üçte ikisi oranında oluyor. 1987 sonrası işçi grevleri baş gösterdi. 1993’te ise patlama noktasına geldi.

Osmanlılarda ise Mecelle’de ferdi hukuk çok öncelenmiştir. Bu yüzden şirket hukuku çok az konu edilmiştir. Şirketler genellikle Batı kaynaklı oluşumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Tarıma dayalı ülkelerde bireysel hukuk ön plandadır. Sanayileşme toplumlarında toplu iş hukuku ön plandadır.

Osmanlı Devleti’nde ilk grev 1813 yılında olmuştur.

Günümüz tüccarı senet protestosundan korktuğu kadar namus protestosundan kokmaz. Rehavet sendikacılığı kamu kuruluşlarında oluşmuştur. 3 milyon 905 bin işçiden 2 milyon 665 bini, yani yüzde 68'i sendikalı olmuş. Barajlı sendikacılık var. Anayasanın 54. maddesi önemli bir aşamadır. Onun için teşkilatımızı kurmalıyız.

Memur sendikacılığı;

87 ve 151 sayılı İLO sözleşmeleri imzalanınca memur sendikaları anayasaya uygun hale geldi. Kanun tasarısında teknik bir hata vardı.

Tanımda aşağıdaki düzenlemelere kadar sanki hiç yokmuş gibi davranılması.

İş kollarında eksiklik var.

Tek bir sendikanın tüm Türkiye için yetkili olması.

Grev hakkı verilmeyişi,.

Halbuki 1996 Ekiminde aktif sendikacılık öngörülüyordu.

a. Grev hakkı olmayınca, bu iş boşuna diyebiliriz.1983 sonrasında da belediyeler, bankalar, M.S.B. vs. grev hakkı yok.

b. Grev yaşağını delebiliriz. Grev ve Lokavt Kanunu grevi de grev yasaklarını da tek tek saymış. Düşünsenize EGO veya İETT otobüslerini yavaş kullandığını şoförlerin,

Özellikle kapitalist toplumlarda, emeklilerinden başka bir şeyi olmayan kitle veya zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayanlar geniş halk kitlelerini oluştururlar.

Emeklerini arz edenler canlı organizmalardır. Hayatlarının idame-leri için emeğini arz etmek zorundadırlar. Emek sahibinin emeğini biriktirmeye gücü yetmez; onu anında kullanmak zorundadır. Yoksa kaybolur. Bu zafiyetten kurtulmak için organize olmak durumundadırlar. Emek-sermaye zıtlaşmasının yüksek olması, bunu zorunlu hale getirdi. İşte böylece emek de tekel olmaya başladı. Zaten kapitalizmin temeli tekelleşmedir.

Toplu üretim sonucu standart iş ve standart üretim, standart işçi tipini ortaya çıkarmış ve 19. yüzyılda ‘büyük güzeldir’ sözü yaygınlaşmış. Ancak şimdilerde bu konu değişiyor. Artık ‘küçük güzeldir’ sözüne doğru evriliyor. Merkezi yönetim yerine, âdem-i merkezi-yetçilik geliyor.

Ancak, Türkiye bunu henüz gerçekleştiremediği için bu sancılar çekiliyor. Türkiye’nin merkezi yönetim anlayışı eski Fransız yönetim biçimidir. Devlet her şeye el atıyor, her şeye karışıyor. Devlete hâkim olan bu zihniyet, yani rejimin bu yöndeki davranış biçimi sonucu tek tip işçi veya memur, tek tip üretim şekli oluştu ve ekonomiyi bu konuma getirdi.

Batı’da;

<i>Eskiden gelen ekonomi</i>	<i>Yeni anlayış</i>
Standart üretim	Standart dışı
İşçiye iş öğretme	Yeni öğretiler
İşçiyi çark gibi görme	Uzmanlaşma
Sermaye kararı	Ortak yönetim

Sermaye-yönetici-işçi birlikteliği oluşuyor.

Sendikalar, işçilerin oluşturduğu mücadelenin sonucu.

Bizde ise;

Sendikalar tepeden aydınların dayatmasıyla (ya da sistemin ihtiyaç duymasıyla) ortaya çıktı. Onun için örgütler üyelerine dayanmıyor. Üyeler yöneticilerle anlaşmıyor. Bugünkü sendikalar ücret sendikalarıdır. Niçin örgüt büyümüyor? Kendilerini yenilemiyorlar. Artık küçük işletmeler geliyor, işçi sendikacılığı da giderek küçülecek. Ancak, ülkemizde halen özel sektör devletçidir, tekeldir. Devlete dayanır. Onun için de, özel sektör evvela gerçekten özelleştirilsin. Sürekli devletten taviz istiyor. Vergilerle, gümrüklerle, fonlarla teşvik primleri ile desteklediğimiz bu özel sektörü devletten kopararak, ‘devlet desteği ile değil, kendi gücünüzle ayakta durun ey sanayiciler’ demeli. Teşebbüs-i şahsi fikrini öldürmüştük. Niçin?

Devletçi anlayışla. Çünkü ekmek kapısı olarak devlet kapısı gösterilmiş. Kapı kulu işçi, kapı kulu memur. Olmaz öyle şey.

Memur sendikacılığı Türkiye'nin önüne açılan yeni bir kapıdır. Ancak, umarız işçi sendikalarına benzemez. Batı istediği için değil, bizim için olmalıydı. Memur sendikacılığı bütünüyle adem-i merkeziyete dayalı bir yönetimi zorlamalıdır. Eğer bu olmaz ise, memur sendikaları da küçük kalacaktır.

Memur Sendikaları

- a. Ücretle uğraşmalı bu doğrudur.
- b. Konut kooperatifçiliği,
- c. Tüketim kooperatifçiliği,
- d. Yardımlaşma kooperatifçiliği,
- e Bankacılık
- f. Sigortacılık
- g. Yatırım faaliyetleri
- i. Sanayi gelişimi
- j. Bilişim teknolojileri gibi, bütün toplumu ilgilendiren konulara, toplumun menfaatlerini korumaya yönelik olmalı.

Kapalı devre sendikacılık veya sendika ağalığı artık gerilerde kalmalı, sendika kamuoyu oluşturmalı, siyasi-ekonomik-sosyal konularda toplum ulaşabilmeli. Tüketicilerin koruyucusu olmalı. Aynı zamanda esnaf ve sanatkârların da koruyucusu olmalı. Halka dönük olması, mevcut çalışanlar ve emeklilerle diyalogu olması lazım.

Modern sanayi toplumunun şartı; demokratik bir devlet ve sivil toplum. İşte bu ikisi arasındaki ilişkiden bu toplumun değerleri (kamuoyu algısı) oluşur. Siyaset kavramı, gündelik hayatın problemlerine verilen adaletli bir cevap ögesidir. Her toplumda elbette ki farklılıklar vardır. Demokrasinin avantajı, çok boyutlu cevapla siyaseti ortaya koyar ve seçim hakkı verir.

Siyasi parti ve sendika, aslında ikisi de politiktir. Sendika da adaletli çözüm ister. Politika da adaletli çözüm üretmeye çalışır. Sendika iktidarın paylaşım tekniğinin adaletli olmadığına inanır.

Sivil toplumda diyalog ve hoşgörü çok önemlidir. Kimseyi ötekileştirmemek önemlidir. Bu ülke bizim. Çünkü hepimiz burada yaşıyoruz. Ekmek fiyatı kişiye göre, kavme göre, inanca göre, makama göre, zenginlik-fakirliğe göre değişmiyor. Herkese aynı fiyat. Bu yüzden daha demokratik bir Türkiye. Bunun en büyük yükü memurda. Çünkü memur siyasal otoritenin içinde. Siyasi düşünceyi realize eden adam, yani iktidar onsuz olmaz. O yüzden daha demokrat, daha adaletli, daha bilgili, daha hoşgörülü olmak gerekiyor.

Akif Ağabey bana Kur'an'dan ayetler bulmamı istemişti. Ben de elimden geleni yapmıştım. O zamanın notlarından kalan:

Sûre 43. Zuhruf, Ayet 32. “Rabbinin rahmetini onları taksim edip paylaştıranlar, dünya hayatında onların geçimlerini aralarından biz taksim ettik, birbirlerine iş gördürmeleri için kimi kimine derecelerle üstün kıldık”

Sûre 16. Nahl, Ayet 71. “Üstün kılınanlar emirleri altında bulunanların rızıklarını vermezler, oysa rızıkta hepsi eşit fırsatta bulunurlar.”

Sûre 59. Haşr, Ayet 7 “Mal içinizde elden ele dolaşan bir devlet haline gelmesin.”

Sûre 92 Leyl, Ayet 8 ... "Kim cimrilik eder, kendini müstağni sayar,"

Hadis-i şerif:

“İşçinin alın teri kurumadan kazandığını verin”

“Emaneti ehline veriniz.”

“Hiç kimse elinin emeğinden daha helal bir şey yememiştir.”

Birlikte sendikal hedeflerimizi ifade edecek olması açısından kullandığımız sloganlar notlarımdan kalan...

Manifesto:

Doğal hukuktan hareketle

Her türlü oligarşiye karşı çıkarak

Katılımcı demokrasiye ulaşmak

Sendikal hedeflerimiz:

Politika açısından

Katılımcı demokrasi

Ekonomik açıdan

Hakça paylaşım

Kültür, düşünce inanç ve siyaset açısından

Her türlü kültüre, düşünceye, inanca saygılı olmak. Asla dayatmacı olmamak ama dayatmalara karşı durmak

Sosyal açıdan

Ayrımsız ayrıcalıksız sivil ve özgür toplum

Sendika başkanları ve şube başkanları toplantısından:

Biz, insanları kendimize değil, bizim doğrularımıza değil, insanlığın ortak değeri olan, doğal hukuka ve bunun uzantısı olan insan haklarına riayete çağırıyor, insan hakları evrensel bildirgesi bağlamında zemin yoklamaya gayret gösteriyoruz.

Farklıyız; çünkü biz Anadolu'yuz; bağrımızda her türlü medeniyet yeşerir, her türlü düşünce gelişir, her türlü kültür oluşur, her türlü gelenek yaşar, her ses nefes bulur.

Biz çınar ağacıyız, gölgemizde dinlenilir, ferahlık duyulur ve fidan büyür. Rüzgâr bazen sert esse de, ekinler gibi eğilsek de kırılmayız, gövdemiz üzerine doğrulur, varlığımızı sürdürürüz.

'Ağaç dalıyla gürler' derler. Bizler bu çınarın gövdesiyiz, sizler bu çınarın dalları, üyelerimiz yapraklarıdır.

Geçmişten geleceğe doğru, geçmişimizle bağımızı koparmadan, ge-

leceğe ümitle bakarak, yaşadığımız hayatı inşa etmeye çalışıyoruz.

Bizler sevgi ve barış toplumundan yanayız. Bunun için varız. Sevgi ile birbirimize yaklaşmak zorunda değilssek de; nefretle birbirimize hiç yaklaşmak zorunda değiliz. Ancak birbirimize saygı ile yaklaşmak zorundayız. İnanıyoruz ki, bu saygılı ve nezaketli yaklaşım sevgiye, barışa dönüşür.

Bizler güven toplumundan yanayız. Devletin halkına güvenmesi, halkın da devletine güvenmesinin sağlanması bizim görevimiz. Halk ile devlet arasında köprü vazifesi yapan bizlerin ülkemize yapacağı en büyük katkı bu olacaktır.

Bizler memurlar olarak orta sınıfın temsilcileri ve aynı zamanda aydınlarıyız. Ancak, şu anda yoksulluk sınırının altındayız. Tıpkı 10/90 toplumu gibi. Tekrar orta sınıf olmak için haklarımızı sonuna kadar; ancak, uzlaşmacı ve yapıcı bir muhalefet ile almaya çalışacağız.

Sevgili Akif Ağabey ile birlikte yaptığımız toplantılar, seyahatler, evindeki çok hoş sohbetler, İstanbul anıları... Bunlar yazmakta olduğum sendikacılık yönündeki düşünce atmosferinin elbette konusu değil. Ancak, şunu söylemekten de geçemeyeceğim. Onun adam gibi dik bir duruşu vardı. Dünyaya bakarken adeta “Ey dünya ve içindekiler! Ey kâinat! Allah, sizi benim emrime musahhar kıldı. Bu yüzden bana boyun eğin bakalım” der gibi dururdu.

Adım atıp yürürken de, Allah'ın yarattığı yeryüzünü ya da yerde yürüyen veya havada uçan bir mahlûku incitir miyim yoksa ürkütür müyüm diye nezaketle adım atardı.

Kısacası Akif Ağabey dünyanın hep süvarisi oldu, hiç dünyanın atı olmadı vesselam.

Selam ve dua ile.

Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı

Dr. Mehmet Emin DİNDAR

Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı

Dr. Mehmet Emin DİNDAR

Bem-Bir-Sen Genel Başkanı (2001-2002)

Mehmet Akif İnan'ın Türkiye'de sendikacılık sahasında ihtiyaç olan büyük olan bir açığı kapattığına inanıyorum. İnsanlar, mesleki hayatında, bir sivil toplum kuruluşunda hizmet etmek istediğinde sağcı veya solcu olarak tasnif edilmek durumunda kalıyorlardı. Mehmet Akif İnan'ın, kamu çalışanlarının tabii bir şekilde sendika çalışmalarına katılmalarına fırsat yaratan bir ekol oluşturduğuna inanıyorum. O, herkesin kendini ifade edebileceği bir sendikal çalışmayı başlattı.

Eskiden sendikacı olmak, bir aşırı/uç noktaya gitmek demektir ama Mehmet Akif İnan sendikacılıkta ötekileştirmeden, kırıp dökmeden, birbirine düşman olmadan, birbirlerine kurşun sıkmadan, demokratik bir çerçeve içerisinde hakların aranabileceği bir sendikacılığın yolunu açtı. Halkımız bu tür sendikacılığı beğendi, kamu çalışanları bu tür sendikacılığı benimsedi.

Mehmet Akif İnan sendikacılığında önceki sendikacılıkta her bir sendika ancak Türkiye'nin bir kısım insanını temsil ediyordu. Sendikalar kendi rengine göre resmin bütününe değil, bir parçası temsil ediyorlardı. Ama Mehmet Akif İnan sendikacılığı ile Memur-Sen, Türkiye'nin tümünü temsil eden bir sendika olarak ortaya çıktı ve resmin bir parçasını değil, resmin tümünü temsil edebilme özelliğine sahip oldu.

Mehmet Akif İnan önderliğinde gerçekleştirdiğimiz sendikal çalışmalarımız esnasında sendikacıları, halkı ve güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmeksizin demokratik bir ortamda problemlerimizi dile getirdiğimize ve diğer sendikalara da bu yönde örnek teşkil ettiğimize inanıyorum.

Arkadaşlarımız ile beraber bu düşünce doğrultusundaki bir sendikacılığı Türkiye'ye kazandırdığımızdan ve başarıya ulaştığımızdan dolayı bize bu yolda önderlik yapan Mehmet Akif İnan ve arkadaşlarına minnettarız. Bu davayı, belli bir dönemde, bir yerden alıp belli bir noktaya getirdiğimiz için mutluyuz.

Biz ve arkadaşlarımız zoru başarmak için yola çıktık ve hamdolsun başardık ve bir yerlere getirebildik. Ne mutlu bize ve arkadaşlarımıza.

Başta merhum Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan olmak üzere, bu kutsal çalışmalarımız esnasında hayatını kaybeden arkadaşlarımıza Allah'tan rahmet, hizmete devam eden dava arkadaşlarımıza da sağlık, sıhhat ve iman dolu bir hayat dilerim.

Sevgi ve saygılarımla.

Darbeler Derbar-ı Saadet
Dareyn Saadetlisi

Ahmet KAYTAN

Darbeler Derbar-ı Saadet

Dareyn Saadetlisi

Ahmet KAYTAN

Memur-Sen Genel Başkan Yardımcısı (2008-2014)

*“Alın götürün mahkemeler ve emniyet vatan için
Mücadele eden gerçek bir yiğit evladını görsün”*

Şakire İnan

12 Temmuz 1940'ta dünyaya gelen saygıdeğer ağabeyimiz merhum Mehmet Akif İnan'ı bu coğrafyada tüm yaşanmışlıklara rağmen, hiç olmadığı kadar gönül dünyamızı yaralayan 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin arifesinde yazıyorum. O yüzden Darbeler...

“Savunulacak adamı olmalı insanın.” Savunulacak değerleri, uğruna her şeyini feda edebilecek kadar yüreği, dostları olmalı insanın. Yürekliğine ve fedakârlığına şahitlik ettiğimiz. Hizmetlerin devamı için öncülük ettiği, katkı sunduğu mekânlarda, mutlu insanları gör-

dükçe tanımaktan onur duyduğum, “Sevdikçe büyüyen, büyüdükçe sevilen” adamı yazıyorum. O yüzden Derbar-ı Saadet...

Yüklediği Dava’sı ödediği bedeller, vesile olduğu Sadaka-i Cariye hükmünde hizmet kurumları, sevenleri, bıraktığı hoş Sâda’yı düşününce, Yüce makama! Dareyn Saadetlisi olması umudumu, temenimi, dua olarak arz ediyorum. O yüzden Dareyn Saadetlisi...

Peygamberler şehrinde Merkez Ortaokulu son sınıf öğrencisiyim. Yeğeni olmaktan her zaman onur duyduğum İbrahim Halil Çelik ve-
lim. Köyden şehre indiğimiz günler Halil Soran, Hüseyin Kaytan ve Ömer Saatçı, Öğretmen/idareci ilk tanıdıklarım. Kısa bir süre sonra bizlerle ilgilenmeye başladıklarında ve amcam oğlunun ‘şu adrese git arkadaşlarıyla tanış’ dediği mekânda bir Dava’larının olduğunu anlamaya başladığım.

Köy yerinde; ilkokula giderken yolumuzu uzatarak değiştirmek zorunda kaldığımız, o yaştaki bizler için aşılması oldukça zor dereyi, paçalarımızı diz kapaklarımıza kadar toplayıp bazen ayağımızın takılması sonucu sırlıslık olup önce öğretmenden sonra annemizden dayak yemeyi göze alacak kadar içimize korku salan Jandarma karakolu. Durmadan ve hiç bıkmadan küfreden, büyüklerimize eziyet eden, rüşvetin her türlüsüne istekli, ahlaksız ve insafsız jandarmalar.

Ortaokula başladığımız hafta İngilizce öğretmeni “Bunlar dilimizi unutturdular, yetmezmiş gibi şimdi de İngilizceyi dayatıyorlar.” ifadelerinden sonra, Alevi arkadaşımıza dönüp işaret etmiş “İnce ince bir kar yağar fakirlerin üstüne” türküsünü Sabri’nin yanık sesinden dinlemiştik.

Köyde tanıştığımız öğretmenlerin; şeyh ve ağaların din üzerinden toplumu uyuttuğunu, sömürdüğünü öncelikle onlardan, sonra da baskıcı ve faşist bu sistemden/düzenden kurtulup özgür olacağımıza dair yoğun tavsiyelerini dinliyor; babamın “Komünistler din düşma-

nı, beynamaz onlara dikkat et !” uyarısından başka hiçbir şey bilmiyor, tedirgin oluyordum.

Aynı sene 21 Mart'ta elimizde meşaleler, marşlar okuyarak köyün her sokağından geçtiğimiz günlerden, acı hatıralardan sonra...

Bildiklerimin aksine, hak ve adaletten bahseden abdestli namazlı, sayıları az da olsa, genç heyecanlı öğretmenler ve MTTB ile okuldan birkaç arkadaşım ile tanıştığım yıllar.

Mücadeleci bir ekipten ve onları destekleyen gruptan bahisler açılırdı. Kimisi MSP yönetiminden, kimisi Risale-i Nur sohbetleri müdavi, kimisinin tüccar, kimisinin edebiyatçı, şair ve yazar olduğunu duyuyorduk.

Vakıflar yurdu öğrenci grubunu, birçok zorluğuna katlanılarak erken bir tarihte eğitim ve öğretime açılan -katkı sunanlardan Rabbim razı olsun- İHL mezunlarının Urfa siyasal hareketinde etkilerinin olduğunu gözlemliyorduk.

O zamanlarda, adab-ı muaşeretin eğitim yuvası sıra geceleri ve köy odaları...

Risale-i Nur sohbetlerinin olduğu mekânlar, Türk Ocağı, İlim ve Fikir Yayma Cemiyeti.

Hemen hemen her mahallesinde bulunan âlimlerin öncülük ettiği ilim irfan merkezleri...

Muhammed Tokmak (Arap Hoca), Vaiz Derviş Muhammed Yazıcı (Derviş Hoca) ve Kıbrıs tekkesinde Halil Taşkın hocamız gibi, her camide görevinin bilincinde, fedakâr hocaefendilerin gayretleriyle ve arz ettiğim mekânlardan süzülerek gelen “zamanı kuşanmış” gençlerle kalabalıklaşan MTTB...

Adeta tüm bu gayretli çalışmaların hülasası, Urfa'nın siyasi, sosyal ve kültürel geleceğini belirlemede hizmetin üretildiği mekân; Harran Kitapevi (Harran Dergisi)

Katkı sunan isimleri zikretmeden geçemeyeceğimiz, Mehmet Akif İnan ağabeyin -minnet, rahmet ve muhabbetle andığımız- gönül dostları; Zübeyir Yetik, İbrahim.Halil Çelik, Halil Soran, Adil Saraç, Mehmet Oymak, Mehmet Atilla Maraş, Mahmut Karakaş, Mehmet Kayacan, Ahmet Apaydın, Abdülkadir Subaşı, Mehmet Emin Elgin, Emin Beyazgül ve ismini şu an hatırlayamadığım kahramanlar...

Edebiyat ve şiir sohbetlerinde;

Dava varsa şiirsiz,

Şiir varsa Necip Fazıl'sız

Necip Fazıl varsa, can yoldaşı Mehmet Akif İnan'sız olmazdı...

Ayrı il ve mekânlarda olsalar da yolları kesişen son olarak Memur-Sen çatısı altında bir araya gelen -ikisiyle de birlikte çalışmaktan onur duyduğum- iki güzel dost ve dava adamı. Yazılarını takip etmemiz tavsiye edilen Urfa'nın düşünce dünyasında en çok konuşulan isim Zübeyir Yetik...

Yakın Tarih..!

Devrimler

Değerlere Çekiçli P... Li

Darbeler...

Kimliksizleştirme

Tek tipleştirme çabası

İnsafsız, merhametsiz idareciler...

Dava ve dava adamları

Hareketin içinde bizleri huzursuzluğa iten -en az son darbe kadar- etkileyen, ilk darbe MTTB ve Akıncılar tartışması, yerel ilişkilerden etkilenen kanat önderleri ve Yeni Asya grubunun siyasi tercihleri idi.

‘Hicret’

Hicretin tüm hayatında berekete vesile olduğuna şahit olunan birkaç kişiden biri Akif ağabey..

Ve “Hicret” ismiyle ilk şiir kitabı olan.

Umut, Hicretsiz; Hicret, Umutsuz olmazdı.

İlk şiiri “Umut Gazeli”

“Soyundum çileye dönmemesine” – bu güzel demiştim-

“Bir zırha büründüm bu çağa karşı” buna da eyvallah yani, dedikten sonra

O kitapta favorim “Mahzen” şiiri olmuştu.

“Çevir gözlerini içimden yana

Sırrını saklayan mahzeninim ben”

“Seninle ilgimiz bir heves değil

İyi bil neyimsin benim nenim ben”

Önceleri yadırgadığım bir üslupla yazılan şiirlerini, zaman geçtikçe anlamaya, anlamlandırmaya başladığım Mehmet Akif İnan ağabeyi 80’li yıllarda tanıma fırsatım oldu.

Bir duruş

Bir eylem

Bir söylem adamı

Ülkenin ihtiyaç duyduğu...

Bir Sevda

Bir Kavga

Bir Dava adamı

Bizi heyecanlandıran.

İtaat kültürünün bu kadar baskın olduğu bir zaman diliminde ilk kavgasını okulda vermiş olacak ki Maraş Lisesine sürgün gitmiş.

İmarlı şehirlerimiz vardı, nesli de inşâ eden.
Devrimler ve darbeler döneminde tahrip edilen.
Toptan “Kırılma ve Kıyım” uğratılmış
Mekânlarımız ve müdavimleri vardı.
Sindirilmiş
Kimisi göçe zorlanmış
Kimisi geçmişinden, kültüründen utanır hale getirilen.
Kimisi; Huzurda
“Kimsesiz hiç kimse yoktur, herkesin var kimsesi
Kimsesiz kaldım Medet! Ey kimsesizler kimsesi.”
Dua’sıyla halini arz eden.
Mazlum insanlar..

ve

Zamanı kavramış
Zamanı yüklenmiş
Zamana anlam yüklemiş
Zamane adamlarından darbeler yemiş
Bir derviş Mehmet Akif İnan

21 Mayıs 1978 tarihli Yeni Devir gazetesinde “Gönül elbette ister ki, Türkiye’de yürütülen İslam davası, bir tek ve koro birliği ve ahengi içinde olsun. Biz bu şartı ve ortamı bulamadık. Bulamazdık, çünkü toptan kırılma ve kıyım uğramış bir davanın ve neslin uzantı-sıyız. Bütün iç ve dış fitnelerin yaylım ateşi altında biz kalmışız...” tespitinde bulunmuş.

Bugünün farklı olabileceğini düşünerek -Çok daha kötü durumdayız. Sayıca çoğaldık ancak sizde ve arkadaşlarınızda bulunan ihlâs, diğergamlık ve fedakârlık kalmadı hocam; Allah var diyoruz, hayatımızın birçok yerinde yokmuş gibi davranıyoruz -Rabbim affetsin- Musibetler ülkemiz ve gönül coğrafyamızda eksik olmuyor...

1971 darbe/muhtıra teşebbüsü döneminde dikkatli olunması hususunda gelen dost uyarıları var.

Tedbirli davranılıyor. Atlatılıyor

1980 darbesi milleti kamplara böldükten sonra birbirine kırdırıldı-
ğı, belli bölgelerde ahlak ve namus mefhumunun yerle bir edildiği,
ülkenin maddi varlıklarının peşkeş çekildiği ve artık herkesin malumu.
Alçakça bir süreç...

Kış ayları, Şanlıurfa, yer şimdiki “Şair Nabi Kültür Merkezi” konuk
Mehmet Akif İnan, “Din ve Edebiyat” başlıklı sunumunu yapıyor.
İhtilalin baskısı altında ezilen dava adamları salonu doldurmuş.

Basın savcısı fezleke hazırlıyor, dosya Diyarbakır DGM’ye intikal
ediyor tutuklama emri çıkıyor...

Tüm anne ve babaların evlatlarına; akşam ezanı vaktinden önce
evde ol, telkininde bulunduğu zamanlar. İnan malikânesinde sofrası
kurulmuş; anne, kardeşleri, eşi ve tek çocuğu herkes sofrada...

1967’de Hacı Müslüm Bey’in vefatı, erken sayılabilecek bir zamanda,
takter Hûda’nın. Onun yeri başköşede. Ailenin tüm sorumluluğunu
alan Akif ağabey...

Kapı çalınıyor. Bölgede gece dövülen her kapının tüm ailenin fert-
lerini heyecana ve çoğu zaman korkuya sevk ettiği bir zaman. Kapı
açılıyor polisler Akif ağabeyi soruyorlar, içeride olduğunu anlayınca
içeri giriyorlar -çoğu zaman girildiği gibi- Postallarıyla. Yemek zehir
artık...

Bilgilendirme yapılırca, hayatını milletine vakfetmiş, Allah’a verece-
ği hesabı düşünerek yaşayan biri ne der ki? ‘Buyurun gidelim’ diyor.
Ancak ana yüreği dayanır mı, bu kadar sessiz teslim edebilir mi?
Birçok kişinin gittiğinde dönmediğini bile bile.. Şakire Hanım, ça-
resiz...

“Alın götürün mahkemeler ve emniyet, vatanı için mücadele eden
gerçek bir yiğit evladını görsün” diyerek gururla ve onurla oğlunun
-evinin direği gittikten sonra destek aldığı çınar’ı, belini yasladığı
dağ’ı- alnından öpüyor...

Akif ağabeyle ilgili şahit olduğum özel bir durum yok.

Bildiğim; dava adamlarını karşılaştıkları zorluklar, zindanlar, kimse-
sizlik etkilemedi, etkilemez.

Onları deryalarda alabora eden sert esen rüzgârlar değil, dünyayı başlarına yıkan darbeler, çoğu zaman içerden, en yakınından olmuştur.

Dava adamını, ailesinin anlaması gerekir önce, onunla birlikte davayı yüklenmesi...

Kim bilir neler yaşanmıştır. Her birimizin hayatında var olan bilinmezler gibi...

“En iyi anlatış artık susmaktır” dizesi...

Herkesi, her şeyi, tüm hayatını kapsar mahiyettedir.

“Sustukça büyüyen esrarlı ateş” sardı tüm benliğini

“Susarak anlattım bütün gizliyi, sakladım duygumu ben konuşarak...”

Hal-ı Arz...

O susmadı elbet. Üretti, anlattı.

Gönül dostları, dava arkadaşı şairlerle “üstadın bıraktığı yerden” dünyanın birçok yerine -esrarlı bir ilişki sonucu olgunlaşan gönül dünyasını- duygularını, davasını taşıyor milletin ve ümmetin uyanışı, birlikteliğini sağlamak adına birçok organizasyona öncülük ediyordu.

Devlet ve millet arasında köprü vazifesi gören kamu personeli, darbelerden en çok etkilenen memurlar, AB müzakerelerinin başlamasıyla aralanan bir kapı.

Sendika kurma çalışmaları bizim camiamızda da başlıyor.

Kararlı, ilkel, vakarlı, dürüst, karizmatik, 40 yılı aşkın yazdıkları, organize ettiği edebiyat ve şiir söyleşileri ve mücadeleci kişiliği göz önünde bulundurulduğunda, muhatap kesimin en iyi tanıdığı, sendikacılığa yüklenilecek misyon ve vizyon için en uygun isim Mehmet Akif İnan ikna ediliyor...

Uzun yıllar emek verdiği eğitim ve edebiyat dünyasına çok daha güzel eserler verebilecekken o tüm birikimini ülkemizdeki STK ve sendikal anlayışın, ülkemizin hak ve özgürlükler bağlamında değişim sü-

recine katkı sunacağına inandığı bir eserde vücut bulmasını yeğledi.
“Suskunluğu bölen kızgın bir sitem” miydi bilinmez...

Engeller tecrübeli dostların katkılarıyla bir bir aşıyor genel merkez kuruluyor, Eğitim-Bir-Sen’in Urfa’da örgütlenmesi için çalışma yapıldığını duyuyorduk, 1993 yılında hazır bulunduğum mecliste bizim camiamızda sendikal örgütlenme çalışmalarının başladığını başında Akif ağabeyin olduğunu öğrenmiştik.

Solcuların tekelinde olan sendikacılığı, çokbilmiş edasıyla sorguluyor, kimimiz kitaptaki yerini bulmaya çalışıyorduk.

1994 yılında Sayın Ahmet Bahçivan Şanlıurfa belediye başkanlığına seçilmişti.

İstanbul’da kurulan Bem-Bir-Sen sendikamızın Urfa teşkilatlanması için personel müdürlüğünde yapılan toplantıya davet edilmiş, üye yapma çalışmalarını bizzat yürütmüştüm. Her doğumda yaşanan sıkıntılar gibi bir süreçten sonra, yönetim kuruluna ismim yazılmış yeniden çalışmalara başlamıştık.

Artık Akif ağabeyin Şanlıurfa’daki meclisinde, ailesi, şair ve yazarlara bir de sendikacılar eklenmişti.

Kamu çalışanı arkadaşlarımızın ilgisizliği canını sıkmış olacak ki yerel yönetimlerin maddi ve siyasi desteğini sağlamak için il temsilciliği yetkisini, işçi, ancak özel kalem müdürlüğü görevini yürüten İ. Erhan EMİROĞLU arkadaşımıza vermişti.

Hep yolları kesişen hemşerisi, arkadaşı Zübeyir Yetik, Bem-Bir-Sen genel başkanı olunca üyelik kesintilerinden konfederasyon aidatı da ödeniyordu. Ayrıca Artık Memur-Sen’in akademik ve hizmet sendikacılığı fikrini savunacak iki dava adamı, iki dost vardı. Bu durum Memur-Sen Türkiye örgütlenmesine ivme kazandırdı...

Şanlıurfa Belediyesi, Bem-Bir-Sen ile sosyal denge sözleşmesi (SDS) imzalayan ilk belediyelerimizdendir. Organizasyon benim sorumluluğumda idi, sözleşmeyi imzalamak üzere herkesi çağırılmış, protokolde Memur-Sen Genel Başkanı Mehmet Akif İnan Ağabeyi unuttum. Ön sırada yalnız oturuyordu “Ahmet ben ta Ankaradan bu iş için geldim amma beni çağırılmıyorsun” dediğinde çok utanmış-

tım. Program nikâh salonundaydı ondan etkilendiğimi sanıyorum şahitlik etmek üzere deyip davet ettim. Biraz da yüksek sesle “Eyvallah şahidiz” dediğinde gülüşmelere ve kıpkırmızı olmama sebep olmuştu. Eksişime rağmen ilk aferini o zaman almıştım.

Kısa bir zaman sonra, Belediye Başkanımız Ahmet Bahçıvan’ın desteği ile bulvarda bir daire kiralanmış faaliyete hazır hale getirilmişti. -Başkanım bununla yetinmedi, sözleşmeleri her yıl yeniledi ve 2000 yılında Bem-Bir-Sen genel başkan yardımcılığına seçtiğim zaman da Memur-Sen Türkiye örgütlenme çalışmalarımız sırasında da maddi ve manevi desteğini esirgemedi minnetle yâd ediyorum-

“Sendikaya halı serilmeyecek, olsa da ayakkabı ile girilecek. Özel bir alana gerek yok. Seccade neyimize yetmiyor. Yeryüzü mescit bize.” uyarılarını dinleyince herkesten önce beşinci kata çıkmış, kapı girişinde hemen göze çarpan ‘Mescid’ tabelasının önünde durarak görmesini engellemiştim.

28 Şubat, malum süreç. İstanbul’da yapılan başkanlar kurulu toplantısı, süreci değerlendirmesi sorumluluklarımızı hatırlatması, cesaretlendirmesi ve “herkesi sendikaya davet edin” ifadeleri hala hafızalarımızda.

Toplantıda söz almış, devletin ve yetkililerinin bizi iyi tanımaları gerektiğini ve sonuna kadar Milli Görüş düşüncesi ve o günlerde ceza almış olan Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın yanında olacağımızı ifade etmiş ‘Mahzen’ şiirini seslendirmiştim. Eli çenesinde dinliyordu yanından geçerken “Yine Urfalılığınızı gösterdiniz.” diyerek memnuniyetini ifade etmişti.

Peygamberler şehrinde Sakıb’ın Köşkü, Belediye Başkanı ve birkaç arkadaşımızın bulunduğu ortam. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve ekibine hizmet binalarının tahsisi, organizasyonlar için verilen desteklerden bilgimiz olmasını istiyor ve memnuniyetini dile getiriyordu.

Ağabey ya Ankara, imkânlar oldukça iyi demişti arkadaşlarımızdan biri. Bir Ankara deyişi vardı ve Melih deyişi. Çok içerlendiği her halden belliydi. “Belediye Başkanı Sayın Melih Gökçek’ten zorluklarla randevu aldık, sendikal çalışmalar için tesislerden yararlanma,

dergi ve kitap baskıları için destek talebimi ilettim -arada keşke gitmeseydim diyor yeniden o anları yaşayarak- hafife alan, sorgulayan, kendi şahsına talepte bulunan biriymişim gibi davranması beni çok üzdü” demişti. Başka bir zaman yaptığımız görüşme sırasında, ‘daha da o kapıya gitmem’ diyordu. -O kapı Dr. Emin Dindar’ın Genel Başkan, benim de yardımcılığını yaptığım Bem-Bir-Sen yönetimine üç defa açıldı ancak sonuç alınamadı ve 2008 yılında Memur-Sen genel başkan yardımcılığına seçildiğim zamana kadar hep kapalı kalmıştı. Şükürler olsun, şu an binlerce üyemiz var. Ve inşaatı devam eden Genel Merkez binasının yeri içinde müteşekkirim-

Tutum ve davranışının Akif ağabeyle ilgisi olmadığını bir başka sendikamızın genel başkanı ile ilgili olduğunu bizzat Melih başkandan dinlemiş ve telafi etmeye fırsat bulamadığı için de üzgün olduğunu ifade etmişti...

Seçim arifesi, kaliteli bir kadro oluşturulmalı diyor duyarlı dostlar ve siyasi sorumlu kişiler, teşvik ediyor, başka bir bakışla teklif ediyorlar.

Sayın genel başkanımız 1995 genel seçimlerinde Şanlıurfa milletvekilliği için parti yetkilileriyle görüşmelerde bulunup müracaat etmiş. Yıllarca tüm varlığıyla savunduğu değerlerin siyasal temsilcilerinden üzüntüye gark eden darbeyi yemiş. -Zihniyet aynı ve az farklı Memur-Sen camiasına parti içinde “paralel yapı” olarak bakılmaya devam ediliyor-

Şanlıurfa’nın ve Milli Görüş hareketinin efsane belediye başkanı, Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim Halil Çelik, vefalı bir dost, fedakâr bir dava adamına yakışanı yapıyor. “Ağabey ben feragat ediyorum seni listeye yazdıralım.” teklifine teşekkür ediyor.

Akif ağabey sonuçtan son derece memnun “Sendika başkanlığını bakanlığa değişmem” diyerek ilgililere sitemini ve siyaset defterini kapattığını ifade ediyordu.

Sıhhiye meydanındaki mitingler öncesi gayret ve heyecanı görülmeye değerdi. Yüz binleri toplayacağız diyordu -aynı yerde sendikamıza, bizlere millet ve ümmet için büyük organizasyonlar nasip oldu- Memur-Sen’in ve bağlı sendikaların kuruluşu ve daha aktif bir yönetim kurulu oluşturmak için kongrelerde bizzat davet edip yöne-

time yazdığı/yazdırdığı, sonraları hırslarına yenik düşen, fedakârlığın hiçbir aşamasından nasip almamış birkaç kişi var ki, Akif ağabey onlara hakkını helal etti mi? Bilmiyorum...

Herkesin adeta direnç gösterdiği bir zaman diliminde yılmadan, bıkmadan, sekiz yıl gibi kısa bir sürede camianın sendikalara bakış açısının değişmesini ve hepimizin sendikal bilince ulaşmamızı sağladı. Ve birbirine zıt fikri akımların oluşturduğu STK'ların bir araya gelmesine öncülük etti, katkı sundu.

Aşkla mücadele etmeye devam işareti gibiydi “Sevgilim” hitabı.

Ağır hasta Urfâ'ya gelmişti, vefatından iki ya da üç gün önce Mehmet Sarmış, Ali Ferhat Türkmen, Mustafa Tepe ve birkaç arkadaşımızla ziyaret etmiştik. Ayrılığa -onun için vuslata- bu kadar yakın olduğu zaman diliminde “Sendikaya sahip çıkın, Zübeyir’le çalışın, Urfalıları sendikaya sahip çıkın.” demişti. -Nereden bilebilirdi ki, kendisinin bizzat adam ettiği, konjonktürel davranan karaktersiz kişilerin desteğiyle alçakça bir darbeye maruz kalan Zübeyir ağabeyin, genel başkanlıktan sendikanın selameti için ayrılmak zorunda bırakılacağını.-

‘Keşke daha fazla konuştursaydık’ diyorum.

Kardeşi Dr. Ahmet İnan “Abi sendikacıları görünce bakıyorum kendine geldin.” demişti.

“Tabii yaa.” sözü hala kulaklarımda...

Gönül dostu,

Kimleri sürgün etti bilinmez...

Hicreti var

Umut ve hizmet için.

Gönül coğrafyasında Melcesi!

Kudüs Şairinin

Ve dönüşü var Peygamberler şehrine

Vuslat için...

Misafirleri çoktu... Onun adına mihmandarlık yapanı da... Mekânı cennet olsun...

**Dinamitler Patlar İçimde
Birden**

Halit ORTAKÖY

Dinamitler Patlar İçimde Birden

Halit ORTAKÖY

Memur-Sen Genel Başkan Yardımcısı (2008-2012)

O'nu ilk kez 1978-79 eğitim-öğretim yılının ilk aylarında, üniversite tahsili için gittiğim Ankara'da gördüm. Anadolu coğrafyasının muhtelif köşe bucağından başkent in oldukça donuk ve soğuk kucağına aniden düşüvermenin şaşkınlığını henüz üzerimizden atamadığımız, biraz ürkek, biraz çekingen, biraz hercai ama aynı zamanda olup bitenleri dikkatle kavramaya çabaladığımız günlerdi.

70'li yılların o tozu-dumanı, yarası-beresi, kanı-gözyaşı arasında, gün geçtikçe her bakımdan biraz daha kuraklaşan Ankara'da mümkün bir vaha oluşturan meşhur Güzel Adamlar'dan elbette haberdardık. Bir taraftan devlet memurluğu görevlerini sürdürürken diğer

tarafından dönemin çok ağır şartlarına rağmen büyük bir özveri ve itina ile çıkardıkları *Mavera Dergisi*'nin her sayısını hasretle bekler, baştan sona bütün sayfalarını dikkatle okur, kavgadan-dövüşten uzaklaşır, sanattan, edebiyattan dem vuran, bazı şiirlerini ezbere bildiğimiz bu harbi adamların sesine kulak kesilir, kendi aramızda uzun tahlillere girişirdik. Her bakımdan bize ait olan, bize özgü duygular, sezgiler taşıyan bu umut dolu ses, hem Anadolu mahreçli hem de evrensel mesajlar yüklüdü.

Yazdıkları, konuştukları, dokundukları, kısacası ürettikleri tüm eserleriyle isimlerini ve etkilerini bütün çevrelerde iyiden iyiye hissettirdikleri zaman dilimi, dikkatli bir araştırmaya ve analize tabi tutulması gereken çok ilginç bir döneme tekabül eder ki, bu nokta, kader-i ilahiye müteallik bir tevafukla da izah edilebilir. 1950 sonrası çok partili siyasi hayat, Demokrat Parti iktidarı, toplumun üzerindeki baskıların hafiflemesi, köyden şehre göçün hızlanması, insanımızın artık fikir değiştirerek maddi-manevi zorluklarla karşılaşsa da çocuklarını okutmaya karar vermesi gibi daha birçok saik hatta çok hazin sonuçlar doğuran 1960 darbesine rağmen; adeta okumaya aç, yeni, genç bir kitle buldular karşılarında muhatap olarak. Kendilerine bir şekilde ayar verilmiş yetişkin veya orta yaş üstü kitle yerine var güçleriyle bu yeni, temiz, kirlenmemiş, okuma cehdi taşıyan genç kuşağı beslediler.

Bu “Güzel Adamlar”ın her biri, kısa zamanda adeta bizim kahramanlarımız, idollerimiz haline gelmişlerdi. Hiç yüzlerini görmesek, seslerini duymasak da ünsiyet geliştirir, yakinen tanıştığımız dostumuz, akrabamız gibi hisseder, hatta onlardan bahsederken oldukça hasbi “Akif Abi, Cahit Abi, Rasim Abi” filan der, ilgisiz ve dolayısıyla bilgisiz olanlarımıza bu ayrıcalığımızla bir nevi yukarıdan bakardık. Amatörce yazdığımız şiir, hikâye ve denemelere *Mavera Dergisi*'nin okuyucu köşesinde cevaplar yayınlandığında bu durum başka bir hale evrilir, artık onların da bizi tanıdığı zannına kapılırdık. Gerçekten de onlar, bu ülkenin çocuklarını yani bizleri, bizden daha iyi tanıyor olmalı ki; bizi en saf, en masum, en derin tarafımızdan yakaladılar, Necip Fazıl'ın deyişiyle yıllar yılı “yürekerinden kalemlerine kan çekerek” ektikleri tohumlar, gün geldi, karanlığın en

kesif olduğu zamanlarda yeşerdi ve milletimizin güveni, umudu, aş, ekmeği oldu.

İşte o gün de farklı üniversitelerden arkadaşların kaldığı bir öğrenci yurdunda Akif İnan Ağabey'in konuşacağını duyunca büyük bir iştıyak ve heyecanla koştuk ve yaptığı söyleşiyi, sanki yıllardır tanışmışız hissi içinde saatlerce dinledik. Uzun uzadıya, çok yakından tanıdığı Anadolu insanından, onun erdemlerinden, güzelliklerinden, fedakârlıklarından bahsetti. Onu değiştirmek, dönüştürmek, tek tipleştirmek isteyenlerin kurdukları tezgâhları, haksızlıkları, üzüntüyle, buna mukabil milletimizin kuşaktan kuşağa, nesilden nesile aktarıla aktarıla bugüne kadar taşınan mümtaz vasıflarıyla nasıl asil bir direnç gösterdiğini coşku ve heyecanla örnekler vererek anlattı. Bir hadis-i şeriften yola çıkarak, aileyi, aile reisinin çobanlığını, bunun ne kadar önemli olduğunu, eğer bunu kavramazsak önce ailenin sonra da milletin ve devletin parçalanacağını vurguladı. Sözü en sonunda, milletin çobansızlığının tehlikelerine, orada bulunanların hepsinin milletin, ümmetin çobanları, koruyucuları olmaları gerektiğine getirdi ve sanki her birimize çobanlık ödevi vererek bitirdi konuşmasını.

Sert ve derin bakışlarının ardındaki merhameti hissetmemek mümkün değildi. Cezbedici bir anlatım ve ifade tarzına sahipti. Sesiyle, el-kol hareketleriyle, bakışıyla, duruşuyla yani bütün varlığıyla, ifade ettiği fikrin, mananın arkasındaydı sanki.

O günkü söyleşiden çalakalem aldığım notları düzenleyip kendilerinin de köşe yazarlığı yaptığı, o yılların bizce en muteber gazetesi Yeni Devir'e "Bir Söyleşinin Ardından" başlığıyla göndermem ve hemen ertesi gün yayımlanması, daha çok yakınlaşmaya vesile oldu.

Necip Fazıl'ın "Üstad", Sezai Karakoç'un "Sezai Bey", artık uğrak yerimiz olan Mavera Dergisi'ndeki, kendilerine "Abi" dediğimiz "Güzel Adamlar"ın her biri, konuşmalarımızın temel referansları haline gelmişti. Üstad'ın şiirleri zaten en hamasi nutukların başköşesine kurulur, Sezai Bey'in Mona Roza'sı piyasaya çıkıp hiçbir yerde yayınlanmadan, yani tılsım bozulmadan çok önce dilden dile, gönülden gönüle dolaşır, bir de "aman ha!"larla sarıp sarmalanıp

tüm aşklarımızın tercümanı olur, Erdem Abi'nin "Sabır, Savaş, Zafer" üçlüsü yüreklerimizde volkanlar kaynatır, Cahit Abi'nin Yedi Güzel Adam'ından biri de biz olur, Akif Abi'nin "Büyük Doğu" suyla haşmetli bir doğulu gurur taşır, Rasim Abi'nin Malcolm x çevirisiyle Harlem Sokaklarındaki batılı siyah isyanın coşkusu kendi kaldırımlarımızda, caddelerimizde yaşardık.

80'li yıllara, neredeyse onar yıl aralıklı mutad darbelerimizden biriyle girdik. Pek çok fikir hareketi bu yüzden sükuta uğrasa ve bizler Anadolu Bozkırının en saf, en temiz, en bakir, en mümbit köşelerine savrulsak da, masumiyetleri her dem apaşık gözlerine vuran memleket çocuklarının meraklı bakışlarına karşılık verirken, bizim üstadların sesinden, soluğundan, hissedişlerinden, haykırışlarından bir şeyler taşıdık sürekli.. Çünkü medeniyetimiz, bu çağda yine ve yeniden Anadolu'dan neşv ü nema bulabilirdi ve onlar her türlü zor şartlara rağmen bu fikrin, bu inancın, bu umudun âvâzesini âleme Davud gibi salıyorlardı.

Akif İnan'ın "Uyarlığından koparılan toplum, tükenişin trajedisini yaşıyor demektir" uyarısını belleğimize kazıyıp o trajediyi yaşamamak adına ne gerekiyorsa yapılmalıydı. Ona göre en önemli davalardan biri de; "asırlarca yağurduğumuz ve kendimizin de içinde yağrulduğu, medeniyetimize uygun bir aydın neslin yetişmesi"ydi.

90'lı yılların başlarında Akif Abi'nin bir eğitim sendikası kurduğunu ilk duyduğumda önce inanmadım. Akif İnan, sendika, örgütlenme vb. kelimeleri yan yana getiremedim. "Tamam işte, sürekli birilerini kaybedişimiz gibi O'nu da kaybettik" dedim. Sol ideolojinin yıllar yılı kirletip durduğu ve bize öteden beri bu yüzden itici gelen "sendika" kelimesinin yanı başında bir mütefekkir adam... Akıl alır gibi değil. Lüzumsuz işler kabilinden addederek bir süre kayıtsız kaldık. Sorumluluk bilincine sahip aydın tipinin kendine has bir örneği olan Akif İnan'ın bu çabasının da bir sorumluluktan kaynaklandığını, işin hiç de bizim bildiğimiz gibi olmadığını anladığımızda kayıtsızlığımız hemen sona erdi.

Kuruluş çabaları sürerken, ilk Genel Merkez binamızın daha doğrusu küçük bir dairenin bulunduğu Şehit Adem Yavuz'da kendisi-

ni ziyaret ettiğimizde sendika için duyduğu heyecana kapılmamak mümkün olamazdı. Yine fikirlerini ifade ederken yaptığı gibi sendika için de bütün varlığını, bütün gücüyle ortaya koyuyordu. Zor zamanda konuşmak ona özgüydü. Eskiden beri yurdun dört bir tarafında sürdürdüğü ve aşınası olduğu konferans, panel, sempozyum vb etkinliklerde bu kez eğitimin yanı sıra sendika için fasıllar açıyor, olup bitenlere isyanlar ediyor, üst perdeden hitabelerde bulunuyor, daha yeni kurduğu sendikasının ve konfederasyonun bir gün mutlaka en büyük kuruluş olacağını haykırıyordu.

Ne yazık ki, çok geçmeden mutad darbe geleneğinin bu kez de en post modernine gelip çatmıştı. Doğal olarak; tarihe mal olmuş bütün şahsiyetlerde olduğu gibi Akif İnan'ı ve sendikal hareketini de, içinde yaşadığı zaman, çevre ve toplum, sosyal ve siyasal hadiseler, yerel ve uluslararası gelişmelerden bağımsız bir analize tabi tutmak mümkün değildir.

Aslında 28 Şubat, sadece takvimden bir yaprak ve sadece 1997 yılından ibaret değildi. Muhafazakar partilerin gerek yerel, gerekse genel seçimlerde oylarını artırmaya başladıkları yıllardan itibaren hem statüko yanlısı klasik, egemen-zinde güçler hem büyük medya ve sermaye çevreleri hem de sözüm ona STK görünümlü kuruluşlar ve en önemlisi kendi kendilerine “çete” diyenler (TOBB, TİSK, TESK, TÜRK-İŞ, DİSK), çoktan gardlarını almışlar, tek tip insan modelini yeniden üretmenin, kabul etmeyenlerle bin yıl bile sürse savaşmanın kararlılığını göstermişler, dinleri ile barışık yaşamak isteyenlerin yaşama haklarını ellerinden almışlardı. Bu psikolojik harekât ve baskıcı tutumdan en çok etkilenense kamu çalışanları, mütedeyyin kişilerin kurup yönettiği vakıf, dernek ve işletmelerdi. Eğitim hayatı başta olmak üzere, yayın, sanat-edebiyat, düşünce dünyası da bu süreçten nasibini fazlasıyla aldı.

Fakat bu durum, gittikçe ağırlaşan büyük yükü omuzlayacak kahramanların hiç çıkmayacağı anlamına gelmiyordu tabii.

Akif İnan, bir genel başkan olmanın ötesinde, bir ağabey ve bir aydın olarak, Anadolu'nun muhtelif illerinde, çoğu zaman da Ankara'da yaptığı sendikal çalışma toplantılarında, yurdun dört bir

yanından koşarak gelenlere kendi heyecanından, azminden, şevkin-
den, ufkundan derleyip topladıklarını dağıtmaya başladı. Sendikacı-
lıkla tanışıklığı henüz yeni ama Akif Abi'ye sevgi ve saygıyla bağlılığı
kadim olan dava arkadaşları, sivil olmanın hatta en önemlisi sivil
kalabilmenin hem ne kadar zor, hem de ne kadar önemli olduğunu
öğrenerek kendi mecralarına coşku ve umutla dönüp var güçleriyle
çalışma erdemini gösterdiler. Akif Abi, yorulan, usanan, bıkkınlık
gösteren arkadaşlarımıza sürekli; "siz kendinizi ve gücünüzü fark
ederseniz, bir gün mutlaka bu millet de sizi fark edecektir." deyip
durdu.

2000'e sadece 3 vardı ve sürecin sert, hoyrat rüzgarları bizim gibi
zaten yeni kurulmuş, geliri olmayan, zar zor ayakta duran taşralı
STK'ları köşeye sıkıştırmaya başlamış, postal ve tank sesleri derin-
den derine duyulur olmuştu. Zaten kamu çalışanlarının sendika ya
da konfederasyonlarının kanunu yok, yönetmeliği yok, genelgesi
yok, parası-pulu yok, pek çok kişiye göre var olmalarının bir gereği
de yoktu.

Bütün bu olumsuzluklara ve zorluklara rağmen Akif İnan, muhtelif
şehirlerde "21. Yüzyıla Doğru Türkiye'de Eğitim Sistemi" başlıklı
bir konferanslar serisi başlattı. Evet, 21. Yüzyıla giriyorduk ve hiç
kimse gelecek kuşakların eğitim sorununu dert etmiyordu.

Biz kendi şehrimiz Denizli'de bu konferansın panel şeklinde ger-
çekleşmesini talep ettik. 10 Mayıs 1997 tarihinde gerçekleşecek olan
panelde o günlerin en gür sesli, en dik duruşlu adamlarından eski
Milli Eğitim Bakanı Hasan Celal Güzel, Akif İnan ve Pamukkale
Üniversitesi'nden iki profesör konuşmacı olarak katılacaklar, Kamil
Aydoğan da oturumu yönetecekti.

Her şey tamamdı. Panele bir saat kala kendilerini şehrin dışında
karşıladık, ben Akif Hoca'nın aracına geçtim. Hal hatırdan sonra
Akif Abi "İnşallah sormaz" dediğim soruyu ilk sıraya aldı.

"Halitciğim, sendika yerimiz nasıl, tabela filan?"

"Abi, şu anda filanca dernekle aynı mekânı paylaşıyoruz, en kısa za-
manda inşallah" dememe kalmadı, gürlledi.

“Bak Halit, şimdi şoföre söyler, arabayı şu kavşaktan Ankara’ya döndürürüm. Ne demek bu!. Ben her ilde kendi yerimi isterim!...” Yer yarılmış, ben de içine girmiştim. Bunca yıldır onu ilk kez bu kadar çok celalli görüyordum. İşin ilginç yanı; salona ulaşıncaya kadar hiç durmaksızın söylenmeye devam ederken benim zihnimde yine onun “Dinamitler patlar içimde birden” mısrası ve bu mısranın tezahürü dönüp duruyordu.

Her şeye rağmen panel başarıyla bitmiş, Hasan Celal Güzel ve Akif Abi şehrimizden bir rüzgâr gibi geçmişlerdi. Hasan Celal Güzel dinleyiciler tarafından dakikalarca alkışlanmış, o günlerde kendisine halk tarafından yakıştırılan “Tank Hasan” lakabının bir kez daha hakkını vermişti. Gidip konuştuğu her şehirde hakkında davalar açılması onun için sıradan bir durumdu artık.

Akif Abi, dünyanın hiçbir yerinde eğitim düzeyi yüksek olduğu halde gelir düzeyi düşük bir ülkenin olmadığını, eğitime önem vermenin Anadolu’nun geleceğine önem vermek olduğunu, yaşadığımız şehrin kültürel yapısına dair çalışmalarımızı artırmamız gerektiğini, okumaya, araştırmaya, sanata, edebiyata ve düşünce dünyasına ilişkin çabaları sürdürmemizin ne kadar önemli olduğunu, Şekspir’in dediği gibi: ‘Şehrin duvarlarının, ancak kültürle örülerek korunabileceğini’ hatırlattı.

Birkaç gün sonra hakkımızda 5816 sayılı yasadan dava açıldığını Akif Abi’ye hiç söylemedik. Yerel ve ulusal medya, Eğitim-Bir-Sen Denizli Şubesini hedefe oturtunca öğrendi tabii (12-17 Mayıs 1997 yerel Gazeteler, Milliyet, Hürriyet)... Hem O, hem de Hasan Celal Güzel gayet normal karşıladılar gelişmeyi. İşin ilginç yanı, bu kez dava nedense onlar hakkında açılmamıştı. Bir sürü ifade, sorgulama, duruşma akabinde tam bir yıl sonra beraat ettiğimizde ise hiçbir medya kuruluşunda haber olmadık.

Akif İnan, “topyekûn savaş” tamtamlarının hem STK’ları, hem okullarımızı hem de çalışma hayatımızı allak bullak ettiği, her kafadan ayrı bir sesin çıktığı, hiçbir öncü sesin yankı bulamadığı o süreçte, kendi teşkilatını ve mensuplarını sahil-i selamete çıkarma gayreti içinde pek çok sıkıntıyla gece-gündüz boğuştu. Bu gayret

ve azim, kimi zaman yalnızlığa terk edilse, bazı çıkar hesaplarına maruz kalsa da O, geçmiş uygarlığımızın canlı bir örneği olarak hiç yılmadı.

Vefatından altı ay öncesinde bile, Ankara'dan genelge üstüne genelge gönderiyordu “çalışın” diye, ama kimsede mecal kalmamıştı. 1999'un önce ikinci, sonra altıncı ayında gönderdiği genelgelerde üçüncü genel kurulun yapılabilmesinin gereği olan paranın temini için illerden her ay “5 milyon tl” göndermelerini rica ediyor, başarılar diliyordu.

Aradan geçen bunca zaman sonra, bugünden o güne tekrar baktığımızda; Akif Abi'den ve diğer üstadlarımızdan tevarüs eden hazineyle, her şeye rağmen hem bireysel hem de kurumsal planda, zor zamanda konuşan ve koşanların daha kararlı, daha ilkeli, daha kaliteli davranışlar sergileyebildiklerini açıkça görüyoruz. O gün, kuşku insanı maymunlaştırmış, korku dağları beklemişse, bugün de bekliyor. O gün uzun bir yürüyüşe çıkmaya hüküm giyenler, bugün de aynı aşk, vecd ve azimle yürümeye devam ediyorlar. O günün jakoben zevatı ve demokrasi karşıtı STK'ları bugün de aynı.

Bir başka büyüğümüzün deyişiyle; “Makam, mevki, şan, şöret, servet uğruna tüm ulvi değerlerin ayaklar altına alındığı bir zamanda yaşıyoruz şimdi. At izinin it izine karıştığı, kimliksizleşmenin, duruşuzluğun alıp başını gittiği bir süreç bu. Başkalarına şirin görünme kurnazlığı ‘değişim’ olarak yutturulmaya çalışılıyor.”

Bir isyan adam olarak Akif Abi, bütün bu olup bitenleri görseydi ne derdi bilmem ama içinde volkanların kaynayacağına, dinamitlerin patlayacağına eminim.

Hiçbir şeyi kendisini alkışlasınlar diye yapmayan Akif Abi, duruşu, tavır, ifadeleriyle tam bir uygarlık savaçsıydı. Şiirinde bahsettiği “iniltileri” bize miras kaldı. İşte asıl şimdi bize, bıraktığı mirasta kendimizi görmek ve karar vermek düşüyor. Çünkü; “Tarihimiz ve coğrafyamız, bu ülkenin çocuklarını mirası devralmaları için zorlamaya devam ediyor.”

Akif İNAN ve Sendikacılık

Mesut KINALI

Akif İNAN ve Sendikacılık

Mesut KINALI

Memur-Sen Kurucusu

Memur-Sen'in kurulması aşamasında yakından tanıma fırsatı bulduğum rahmetli Akif İnan ile kısa sayılmayacak bir yol arkadaşlığımız oldu. Bu esnada üzerimde öyle iyi intiba bıraktı ki her iki cihanda da iyiliğine rahatlıkla şahadet edebilirim. Bu nedenle de onun hakkında yazı yazma teklifi gelince tereddütsüz kabul ettim.

Akif İnan'ın kişiliği, ahlakı, şairlik ve yazarlık yönü hususunda yazılmış çok sayıda eser olması dolayısıyla bu yazıda sadece sendikacılık yönü üzerinde durulacaktır.

Öncelikle şu hususun belirtilmesi gerekir ki, Akif İnan'ı bugünkü anlamda bir sendikacı olarak görmek yanlış bir değerlendirme olur.

Zira günümüz sendikacılığı tek bir amaç gütmekte, daha doğrusu öyle görünmektedir. O da üyelerinin menfaatini korumaktır. (Gerçi bu amaç, hiçbir zaman gerçekleştirilememiştir ve gittikçe de bu amaçtan uzaklaşmaktadır.) Oysa Akif İnan'a göre sendikacılık, dar bir çerçeveye sığdıramaz. Onun için söz konusu amacın yanında ve belki ondan çok daha önemli bir şeydir sendikacılık... O da günümüz şartlarında tüm mazlumlar için mücadele aracı olmasıdır.

Bilindiği gibi o yıllarda kurulmaya başlayan memur sendikaları dernekten farksızdı. Bununla beraber işçi sendikalarında olduğu gibi her fraksiyon kendi sendikalarını oluşturmaya başladılar. Üyelerine hiçbir getirisi olmadığı gibi külfet getiren böyle bir sendikanın oluşturulması o günün şartlarında pek de kolay değildi. Çünkü kuruluş masraflarından başlayarak tüm faaliyet masrafları bir avuç kurucunun fedakârlığına bakıyordu. Diğer sendikalar, kolayca sponsor bulabiliyorlardı. Zaten iktidarlar da onları destekleyip korumaktaydı. Fakat ne pahasına olursa olsun Müslümanların da bu sendikayı oluşturması gerekiyordu. İşte o gün için ateşten bir gömlek olan bu girişimi Mehmet Akif İnan ve onun teşvik edip cesaretlendirdiği bir avuç insan gerçekleştirdi.

Akif İnan böylesine zor şartlarda üzerine aldığı bu görevi, gece gündüz yılmadan çalışarak başarıyla gerçekleştirdi. Çünkü o zamanlar, bırakın üye bulabilmeyi, sendikaların yönetim kurullarını oluşturabilecek kişileri bulmak bile çok zordu. Daha önce de belirtildiği gibi insanlar bizlerin kurduğu sendikalara katılmaktan çekiniyorlardı. Bir üye kaydedebilmek için saatlerce ve hatta günlerce dil dökmek zorunda kalınıyordu. Memur sendikacılığı yeni olduğu için çoğu memur üye olmaktan çekiniyor, üye olmak isteyenler ise iktidara yakın olan diğer sendikaları tercih ediyorlardı.

Mehmet Akif İnan her konuda olduğu gibi sendikacılık konusunda da sabırlı ve azimli idi. Şevkimiz kırıldığında hep moral verir ve bizim görevimizin sadece çalışmak olduğunu, sonucun ise Allah'a ait olduğunu hatırlatırdı. Çok yorulduğu anlarda bile yılgınlık ve ümitsizliğe düşmezdi. Aksine moralimiz bozulup ümitsizliğe düştüğümüzde bizimle de uğraşırdı.

O gün için kurulan memur sendikalarının, üye menfaatlerini korumanın yanında diğer amaçların gerçekleştirilmesinde de yetersiz olduğunu bildiğinden, hiç olmazsa sorunları dillendirmeye imkân verdiğinden faydalı olduğunu söylüyordu. Zaten dernek niteliğinde olan sendikacılığın, söz konusu amaçları gerçekleştiremeyeceğini Akif İnan çok iyi biliyordu. Onun için sendikaların güçlü olabilmesi ve iktidarlar üzerinde baskı gücü oluşturabilmesi için toplu sözleşme ve grev hakkının da tanınması gerektiğini savunuyordu. Bu imkânlarla desteklenip güçlenecek bir Memur-Sen'in, özlük hakları açısından o gün için işçilerin çok gerisinde olan memurların haklarını savunacak yegâne sendika olacağını, sarı sendikacılığın da Memur-Sen marifetiyle yok edileceğini söylüyordu.

Başta da belirttiğimiz gibi ona göre sendikacılık, sadece üyelerinin hakkını korumak değildi. Tüm memurlar üye olsun olmasın onun sendikasının koruyucu şemsiyesi altındadırlar. Bilindiği gibi memurlar doğrudan doğruya iktidar ve yöneticilerinin gözetimi altında bulduklarından sık sık onların hışmına uğrayıp mağdur edilmektedirler. İşte Memur-Sen bunların da savunucusu ve hamisi olmalıdır.

Onun düşüncesine göre dernek, vakıf ve sendika gibi kurumlar bizler için vazgeçilemez oluşumlardır. Zira her zaman ezilen ve ikinci sınıf vatandaş olarak kabul edilen Müslümanların bu tür kurumlara başkalarından daha fazla ihtiyaçları vardır. Bu nedenle sendikacılık ona göre gönüllülük esasına dayanan bir zorunluluktur.

Kısacası Akif İnan'ın sendika anlayışı günümüz sendika anlayışından farklıdır. Her şeyden önce onun girişimi "erdemliler hareketi" idi. Bu nedenle iktidarın ve güçlünün değil sessiz çoğunluğun sesi olmalıydı. Üyesi olsun olmasın zayıf ve ezilen tüm insanların temsilcisi olmalıdır onun gönlündeki sendika... "Hiçbir şey yapamazsak dahi basın toplantıları ile onların dertlerini dillendiririz" diyordu. Yani Akif İnan'ın sendikası sadece üyelerinin dertleriyle değil Türkiye'nin sorunlarıyla ilgilenmeliydi.

Son olarak Şu hususu da belirtmeden geçmek istemiyorum. Memur-Sen'in kuruluş yllarında bazen haftada birkaç toplantı yapıldı. Akif İnan hiçbir toplantıyı kaçırmadığı gibi herkesten önce gelirdi. Faaliyetler için gerekli paranın tedarikinde devamlı kendisi öncü olduğundan bizlere de örnek olurdu. Yani o günün sendikacıları “alan” değil “veren”di.

**Memur Sendikaları Konfederasyonunun
Kuruluşuna Giden Yolda Mehmet Akif
İNAN Hoca ile Yol Arkadaşlığımız**

M. Emin ZARARSIZ

Memur Sendikaları Konfederasyonunun Kuruluşuna Giden Yolda Mehmet Akif İNAN Hoca ile Yol Arkadaşlığımız

M. Emin ZARARSIZ

Memur-Sen Kurucusu

Öncelikle belirtelim ki, Eğitimciler Birliği Sendikasının (Eğitim Bir-Sen) ve Memur Sendikaları Konfederasyonunun (Memur-Sen) kurucusu ve ilk genel başkanı olan merhum M. Akif İnan'ın sendikacılık yönünün ortaya çıkarılması amacıyla hazırlanması düşünülen “Sendikacı Mehmet Akif İnan” kitabı için, 19 Nisan 1995 tarihinde kuruluşunu gerçekleştirdiğimiz Büro Memurları Sendikası (kuruluştaki adı Kamu Büro Çalışanları Sendikası) ile Memur Sendikaları Konfederasyonunun kurucusu olarak bizden de yazı talep edilmesi büyük bir kadirşinaslık örneğidir. Hem bu kitabın çıkarılması dü-

şüncesi ile merhum M. Akif İnan hocamıza vefa borcumuzu ödememize fırsat verildiği için hem de Memur Sendikaları Konfederasyonunun kurucularının unutulmayarak yazı istenmesi nezaketi için Memur Sendikaları Konfederasyonunun tüm yöneticilerine bu vesile ile teşekkür ediyorum.

Merhum M. Akif İnan hocamız ile kamu görevlilerine yönelik sendikacılık hareketi yol arkadaşlığımıza geçmeden önce bazı hususların altını çizmek istiyorum. Bu hususların, kuruluş günlerini yaşamayan bugünkü arkadaşlarımızın kuruluş günlerinde yaşanan zorlukları ve çekilen sıkıntıları anlamalarına yardımcı olacağını düşünüyorum.

İfade etmeliyim ki, tarihî olayları ve kurumsal yapıların oluşum süreçlerini (kuruluş tarihçelerini) bugünün şartları içinde değerlendirmeye kalkmak, ilk düğmeyi yanlış ilikleme anlamına gelir ve kuruluş süreçlerinde yaşanan sıkıntıları, zorlukları anlamaktan insanları uzaklaştırır. Her olay kendi zamanındaki şartlar içinde değerlendirildiğinde daha doğru bir değerlendirme yapılmış olur.

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in kurucu ve yöneticilerinden Nurettin Sezen'in kaleminden çıkan ve Eğitim-Bir-Sen tarafından yayınlanan "Tanıklığımla Eğitim-Bir ve Mehmet Akif İnan 1992 – 2000" kitabının takdiminde de ifade edildiği gibi "Dünü daha iyi kavrayarak bugüne daha iyi sahip çıkmak ve bugünü düne göre kıymetlendirmek mecburiyetindeyiz. Dünün öncüleri, dünü bugüne taşıyanlar ve bayrağı bizlere ulaştıranlar, bugünün vüs'ati ve imkânlarıyla belki anlamını ve değerini kavramakta zorlanacağımız hangi güçlüklerle mücadele etmişler, hangi fedakârlıklarda bulunmuşlardır, bunu bilmek ve bugünün öncülerine aktarmak zorundayız." (Tanıklığımla Eğitim-Bir ve Mehmet Akif İnan 1992 – 2000, Eğitim Bir-Sen Yayınları, Eylül 2013, s. 12)

Bugüne baktığımızda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kamu Görevlileri Sendikaları Üye Sayıları İstatistiklerine göre (Tem-

muz 2016), 11 Hizmet Kolunda, toplam 2.452.249 kamu çalışanının 1.756.934'ünün üye olduğu (% 71,64) 10 adet konfederasyon ve bu konfederasyonlara bağlı çok sayıda sendika ile herhangi bir konfederasyona bağlı olmayan çok sayıda bağımsız sendika faaliyet göstermektedir. (Üye sayısına göre konfederasyonlar: Memur-Sen, Türkiye Kamu-Sen, Kesk, Birleşik Kamu-İş, Cihan-Sen, Tüm Memur-Sen, Desk, Bask, Hak-Sen, Anadolu-Sen)

Bugünkü duruma kolay gelinmemiştir. 1987 yılında başlayan eylem ve faaliyetlerle birlikte çok sayıda kamu çalışanının memuriyetten atılma, disiplin cezaları, güvenlik güçleriyle çatışmalar, orantısız güç kullanımlarına maruz kalmalar, sayısız eylemler, mücadeleler, kuruluş müracaatlarının kabul edilmemesi, yasa dışı ilan edilmeler, yok saymalar, kapatmalar vb. mücadele ve muamelelerden sonra kamu çalışanları da sendikal haklara kavuşabilmiş ve bugünkü sendika ve konfederasyonlar anayasal bir hak çerçevesinde herhangi bir ekonomik sıkıntı yaşamadan serbestçe faaliyet göstermektedirler.

Bilindiği üzere, 12 Eylül 1980 Darbesi ve bu darbenin ürünü olan 1982 Anayasası, bir toplum mühendisliği anlayışıyla Türkiye Cumhuriyeti Devletini ve toplumunu yeniden yapılandırmış, olabildiği kadar örgütlenmeden ve siyasetten uzak bir toplum amaçlamıştır. Bu nedenle sadece çalışan kesimden işçilere sendikalaşma hakkını tanıyan 1982 Anayasasının 51'inci maddesi ile, 2001 yılında değişinceye kadar kamu çalışanlarının (genel deyişle memurların) örgütlenmesi anayasal bir hak olarak görülmemiştir. Kamu çalışanlarının sendikalaşmasını öngörmeyen bir Anayasa yürürlükte olduğu sürece, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu da doğal olarak bulunmuyordu.

Mevzuat altyapısı olarak yukarıda belirtilen durumun geçerli olduğu bir ortamda yapılan mücadeleler sonucunda kamu çalışanlarının sendika kurma ve sendikal faaliyette bulunma hakları elde edilebilmiştir.

Bütün bu mücadeleler ve fiili durumlar sonucunda 25/06/2001 tarihinde 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu kabul edilmiş, 03/10/2001 tarihinde ise Anayasanın 51'inci maddesinde yapılan değişiklik ile kamu çalışanlarının sendika kurma hakkı anayasal bir hak haline gelmiştir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan işçi olmayanların (memurların) sendikalaşma yönünde hareketleri ve faaliyetleri 1987 yılından itibaren başlamış ve 1990'lı yılların ilk yarısında mevzuat yönünden eksikliklere rağmen kamu çalışanları sendikaları kurulmaya başlanmıştır.

Kamu çalışanlarının sendikalaşması konusunda yoğun faaliyetler ve eylemler daha çok sol kesimde başlamış ve 1995 yılında kurulan Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonunun (KESK) öncüsü olarak 1990 yılında Eğitim İşkolu Kamu Görevlileri Sendikası (Eğitim-İş) kurulmuş, bunu takiben Eğitim, Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası (Eğitim-Sen) ve Tüm Belediye Memurları Sendikası (Tüm-Bel-Sen) kurulmuştur.

Aynı yıllarda milliyetçi/ülkücü kesim ise önce Kamu Çalışanları Vakfı adı altında örgütlenmişler, 1992 yılında ise Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (Türkiye Kamu-Sen) çatısı altında muhtelif hizmet kollarında sendikalaşmışlardır.

Muhafazakâr/İslâmcı kesim ise Teknik Elemanlar Derneği, Türkiye Öğretmenler Vakfı gibi muhtelif meslek gruplarını bünyesinde toplayan dernek/vakıf şeklindeki örgütlenmelerini 1980'li yıllardan itibaren yapmaktaydı.

Muhafazakâr/İslâmcı kesim, işçilerin örgütlenmesi konusunda diğer kesimlere göre biraz geç kalmıştır. 1952 yılında kurulan Türk-İş, 1967 yılında Türk-İş'ten ayrılarak kurulan Disk'ten sonra ancak 1976 yılında kurulan ve bugün ikinci en büyük işçi sendikaları konfederasyonu olan Hak-İş muhafazakâr/İslâmcı kesimin sendikalaşma alanındaki öncüsünü oluşturmaktadır.

Gerek sol kesimin gerekse milliyetçi/ülcücü kesimin kamu çalışanlarına yönelik sendikal örgütlenme çabaları ve mücadeleleri ile 1976 yılından bu yana sendikal örgütlenme tecrübesi bulunan muhafazakâr/İslâmcı kesimin de bu sefer geç kalma durumuyla karşılaşmamak adına kamu çalışanları alanında örgütlenme çabalarını hızlandırmıştır.

Memur Sendikaları Konfederasyonunun Kuruluşuna Doğru İlk Teşebbüsler

1984 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olduktan sonra ilk hedefim olan İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku alanında akademisyenlik için yeni kurulmuş olan Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesinin İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi alım ilanı bize bu fırsatı getirmiş oldu ve 1985 yılında Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi olarak akademisyenliğe adımımızı atmış olduk.

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisansımı **“Türk İş Hukukunda İşverenin Haklı Nedenle (Süresiz) Fesih Hakkı”** konulu tezimle tamamladıktan sonra (1988), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Doktora çalışmalarına başlamış ve **“Uluslararası Belgelerde ve Türk Hukukunda Sendika Hürriyeti ve Sınırları”** alanında Doktora Tezimi hazırlamaya başlamıştım.

Ancak Diyarbakır ortamında başlayan ve giderek dozunu artıran terör eylemleri bizi 1989 yılında Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının açmış olduğu Planlama Uzman Yardımcısı sınavına müracaata zorunlu bırakmış ve aynı yıl DPT’de Planlama Uzman Yardımcısı olarak çalışmaya başlamıştım. Aynı zamanda hem Doktora çalışmalarım devam ediyor hem de Planlama Uzmanlık tezi olarak ise **“Türk İş Hukuku ve Sosyal Politikasında İş Güvencesi Sorunu: Mukayeseli Bir İnceleme”** adlı çalışmamı yürütüyordum.

Yılı tam olarak hatırlamıyorum ama sanıyorum 1990 veya 1991 yılında kamu görevlilerinin sendikalaşması konusunda “bizim kesimin” de çalışma başlattığını, bu amaçla Hak-İş’e bağlı Hizmet-İş Sendikasının GMK Bulvarındaki Genel Merkez binasında toplantı yapılacağını duyduk ve bizim de bu çalışmalara katılmamız için davet edildik. Hatırladığım kadarıyla Devlet Planlama Teşkilatından M. Fatih Uğurlu, Mustafa Ateş ve biz toplantı günü Hizmet-İş Sendikasının Genel Merkez binasına gittik. Farklı kurumlardan çok sayıda arkadaş da toplantıya gelmişlerdi.

Hak-İş Genel Başkanı merhum Necati Çelik, toplantının amacına yönelik bir konuşma yaptı. Bu genel toplantıdan sonra bazen genel, bazen de daha dar kapsamlı toplantılarla kamu görevlilerine yönelik sendikalaşma süreci olgunlaşmaya başladı. Toplantılar bazen Hizmet-İş Sendikasının Genel Merkez binasında bazen de Hak-İş Genel Merkez binasında yapılıyordu.

Hem uzmanlık alanımızın İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku oluşu hem de hukukçu kimliğimiz nedeniyle kurulacak sendikaların kuruluş tüzüklerinin hazırlanması için Hak-İş Hukuk Müşaviri Av. Mecit Zeren ile birlikte görevlendirildik.

Bu dönemdeki tartışmalarda bizim de önerdiğimiz ve genel kanat haline dönüşen düşünceye göre, öncelik öğretmenler, sağlık alanında çalışanlar, belediye çalışanları olmalıydı. Bunun nedeni zaten yukarıda bahsettiğim Türkiye Öğretmenler Vakfı nedeniyle ciddi sayıda bir öğretmen kitlesi örgütlenmişti. Sağlık alanında çalışanların bu örgütlenme nedeniyle herhangi bir müeyyide ile karşılaşmalarında özel olarak da mesleklerine devam edebilme imkânları vardı. Belediye çalışanları bakımından ise o dönemde bazı belediye başkanlıkları Refah Partisinde idi ve buralarda örgütlenmek daha kolay olacaktı.

Av. Mecit Zeren ile birlikte aldığımız görev çerçevesinde bir tip tüzük hazırladık. Sadece sendika adı, hizmet kolu, kurucular ve yöneticiler gibi bazı yerleri boş bırakılan bu tüzük ilk olarak Eğitimciler Birliği Sendikasının kuruluşunda, daha sonra ise diğer sendikaların kuruluşunda kullanıldı.

Bu toplantılar sonucunda ilk olarak 1992 yılında merhum M. Akif İnan başkanlığında öğretmenlere yönelik olarak Eğitimciler Birliği Sendikası kuruldu.

Merhum M. Akif İnan'la tanışıklığımız, sendikalaşma sürecindeki toplantılardan daha öncelere gitmektedir. Ankara Hukuk Fakültesi öğrencisi olduğum 1979 – 1984 yıllarında bir grup arkadaşla birlikte uğrak yerlerimizden biri de Maveria Dergisi idi. Bu kapsamda merhum M. Akif İnan, merhum Cahit Zarifoğlu, merhum Erdem Bayazıt, Rasim Özdenören gibi üstatlarla tanışma ve sohbetlerinde bulunma şansımız olmuştu.

1992 yılında Eğitimciler Birliği Sendikası kurulduktan sonra, aynı yıl Birlik Haber-Sen ve 1994 yılında Bem Bir-Sen kurulmuştu.

19 Nisan 1995 tarihinde ise bir grup arkadaşla birlikte Ankara Valiliğine yapmış olduğumuz yazılı müracaatla Kamu Büro Çalışanları Sendikasını (şimdiki adı Büro Memur-Sen) kurduk. Sendikanın kurucu Yönetim Kurulu M. Fatih Uğurlu, M. Emin Zararsız, Mesut Kınalı, Sait İnan, Remzi Sağlar, Sedat Kadioğlu ve Mustafa Ateş'ten oluşturuldu.

Kamu Büro-Sen'i 6 Haziran 1995 tarihinde kurulan Sağlık-Sen ve aynı yıl kurulan Enerji Bir-Sen izledi.

9 Haziran 1995 tarihinde ise merhum M. Akif İnan başkanlığında Memur Sendikaları Konfederasyonunun (Memur-Sen) kuruluşunu gerçekleştirdik. Kurucular arasında Kamu Büro-Sen'den bizim dışımızda M. Fatih Uğurlu ile Mesut Kınalı da yer aldılar.

Merhum M. Akif İnan, vefat tarihi olan 6 Ocak 2000 tarihine kadar Memur-Sen'in Genel Başkanlığını yürüttü. M. Akif İnan'ın vefatından sonra kısa bir süre Sayın Zübeyir Yetik'in Genel Başkanlığından sonra, kurucular arasında yer alan M. Fatih Uğurlu (2000 – 2003) ile Ahmet Aksu (2003 – 2008) Genel Başkanlık yapmışlardır.

Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından 1996 yılında yüksek lisans için yurt dışına gönderilme durumum ortaya çıkınca, 1995 yılının sonunda Kamu Büro-Sen Yönetim Kurulu Üyelüğünden istifaen ayrılmak durumunda kaldım ve Ocak 1996'da İngiltere'ye gittim.

Eğitim Bir-Sen'in kuruluşu olan 1992 yılından itibaren merhum M. Akif İnan bir yandan sendikanın hızla örgütlenmesi, diğer yandan ise kurumsallaşması konusunda yoğun bir çalışma temposuna girdi. Sendikanın başında M. Akif İnan hocamızın olması eğitim camiasına bir güven veriyordu. Çünkü O, hem bir edebiyatçı, hem bir öğretmen, hem bir mütefekkir olarak hem bizim camianın fikri olgunlaşmasında önder olmuş kişilerden birisi, hem de gençlik yıllarından itibaren bir mücadele adamı olmuş ve bu durum da camia tarafından çok iyi bilinmektedir. Ayrıca, düşüncesine katılmayanların bile saygı duyduğu bir kişi idi. Dolayısıyla, O'nun başkanlığını yaptığı bir sendika, her türlü olumsuz şartlara rağmen, kısa sürede rakipleri tarafından da dikkate alınması gereken bir seviyeye ulaşmış oldu.

Esasen bu dönemdeki sendikalaşma çabalarının zorluğu dikkate alındığında, kısa sürede ciddi bir varlık haline gelmesi çok anlamlıdır ve bunda da en büyük katkı ve etki Genel Başkanın M. Akif İnan olmasıdır. O dönemde kamu görevlilerinin sendikalaşmasına yönelik ne Anayasada ne de kanunlarda herhangi bir hüküm yer almadığı gibi, aksine 1987 yılından bu yana sendikalaşmaya çalışan kamu görevlileri üzerinde tüm kamu kurumlarının ve Hükümetin olumsuz tavrı, orantısız güç kullanımı, caydırıcı baskısı, disiplin ce-

zaları, hatta işten atmalar yaşanmaktaydı. Çok iddialı olacak ama şunu söylemek herhalde mümkündür: Bu ortamda ilk kurulan sendika eğitim alanında ve merhum M. Akif İnan hocamızın başkanlığında olmasa idi, belki de kuruluş, gelişme, kurumsallaşma, büyüme gibi konularda kısa sürede yüksek başarı sağlanamazdı.

Aynı durum Memur Sendikaları Konfederasyonu için de geçerlidir. Konfederasyon kurulduğunda Genel Başkanlıkta merhum M. Akif İnan hocanın bulunuyor olması, aynı güveni eğitim camiası dışındaki diğer alanlar için de oluşturmuş ve Konfederasyona bağlı çok sayıda yeni sendikanın kurulmasında hızlandırıcı etki oluşturmuştur.

Merhum M. Akif İnan hocamızla uzun süreli bir sendikacılık faaliyetimiz olmadı. 1992 yılında Eğitim-Bir-Sen kurulduğunda, yoğun bir şekilde Hoca teşkilatlanma çalışmalarına başladı. 19 Nisan 1995 tarihinde biz Kamu Büro-Sen'i kurduğumuzda biz de bu alanda sendikalaşma çalışmalarına başladık.

9 Haziran 1995 tarihinde Memur Sendikaları Konfederasyonunun kuruluşunu gerçekleştirdikten kısa bir süre sonra lisansüstü eğitim için iki yıllığına yurt dışına gittiğimden hem Kamu Büro-Sen'in yönetiminden ayrılmak durumunda kaldım hem de Ocak 1996'dan itibaren Konfederasyonun teşkilatlanma ve kurumsallaşma çalışmalarında yer alamadım. Bu nedenle maalesef merhum M. Akif İnan hocamızla birlikte Konfederasyon çerçevesinde sendikal faaliyette bulunma fırsatımız pek olmadı.

Bu vesile ile bir burukluğumu da ifade etmek isterim. Her ne kadar merhum M. Akif İnan hocamız mesaisini yoğun bir şekilde 1992 yılından itibaren Eğitim-Bir-Sen, 1995 yılından itibaren ise hem Eğitim-Bir-Sen hem de Memur-Sen için harcamış ve 1980 sonrası kamu görevlilerinin sendikalaşmasında ve ilkeli – kurumsal sendikal faaliyet hareketinde önemli bir köşe taşı haline gelmiş ise de, aynı zamanda gerek ölünceye kadar öğretmen olarak çalıştığı Anka-

ra Fen Lisesindeki öğrencileri, gerekse edebiyat ve düşünce dünyası kendisinden mahrum kalmıştır.

İnanıyorum ki, Memur Sendikaları Konfederasyonunun ve Konfederasyona bağlı sendikaların bugüne kadarki kurucuları ve yöneticileri, bu hizmet yarışında, bütün zorluklara rağmen ellerinden gelen azami çabayı göstererek kamu görevlileri sendikacılığında önemli görevler ifa ederek bayrağı kendilerinden sonrakilere güzel bir şekilde devretmişse, bugünkü yöneticiler de gelecek nesillere daha iyi şartlarda nöbetlerini devredeceklerdir.

İlkeli, kurumsal ve örnek alınan bir kamu görevlileri sendikacılığının hayata geçirilmesinde başta merhum M. Akif İnan hocamız olmak üzere emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Merhum M. Akif İnan hocamızı bu vesile ile bir kez daha rahmetle ve minnetle anarken, hem O'na vefa borcumuzun ödenmesine fırsat verildiği için hem de Memur Sendikaları Konfederasyonunun kurucularının unutulmayarak yazı istenmesi nezaketi için Memur Sendikaları Konfederasyonunun tüm yöneticilerine bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sendikacı Mehmet Akif İNAN

Şevket SEZER

Sendikacı Mehmet Akif İNAN

Şevket SEZER

Memur-Sen Kurucusu

Eğitim-Bir-Sen İstanbul Şube Başkanı (1997-2000)

Mehmet Akif İnan, farklı özelliklere sahip bir şahsiyet. O bir yazar, iyi bir şair, çok güçlü bir hatip ve duayen bir sendikacı. Onun edebiyatçı ve sanatçı kişiliğini, o alandaki dostlarına bırakalım. Biz onun sendikacı arkadaşları olarak, sendikal kişiliğini ele alalım. Bunu yaparken, yani sendikacı Mehmet Akif İnan'ı değerlendirirken, o günün şartlarını iyi bilmek ve değerlendirmeyi o şartları göz önünde bulundurarak yapmak gerekir. Öyle ise 1990'lı yılların Türkiye'sine kısaca bir göz atarak işe başlayalım.

O zamanların Türkiye'si, uzun yıllar örgütlenme hakkını engellemiş bir ülke idi. Devlet halkına güvenmiyor, onu kendisi için potansiyel bir tehlike olarak görüyordu.

Halkımız ve bilhassa da muhafazakâr kesim, tek tipçi, anti demokratik, baskıcı siyasal rejimler tarafından hep baskı altında tutulmuş, adeta sindirilmişti. Bunun sonucu olarak, hak arama kültüründen yoksun, tepkisiz, teslimiyetçi bir toplum ortaya çıkmıştı. İMF boğazımıza çökmüş, ekonomimizi o yönetiyor, AB ve ABD'nin onayını olmadan adım bile atamıyorduk.

İşsizlik ve ekonomik sıkıntılar had safhadaydı, enflasyon % 100'lere dayanmıştı. Çalışanların durumu perişandı, öğretmen arkadaşlarımız geçimlerini sağlayabilmek için ikinci bir iş peşinde koşuyordu. Geçim sıkıntısı had safhadaydı. Faili meçhul cinayetlerin ardı arkası kesilmiyordu.

Bu gidişata 'dur' demenin, bu ortamdan kurtulmanın tek yolu vardı, o da sivilleşmek ve örgütlenmekti. Sivil toplumu güçlendirmekti. Örgütlü olmaktı. Ülke insanının bu kadar ezilmesi, fukaralaştırılması, eğitimin yozlaştırılması karşısında, memleket sever, duyarlı bir avuç insan daha fazla sessiz kalamadılar. Bir gönül adamı olan eğitimci, şair ve yazar Mehmet Akif İnan başkanlığında, 1992 yılında Eğitim-Bir-Sen'i, daha sonra 1995 yılında da, ilk tüzük çalışmasını yapmanın ve bir kurucu üyesi olmanın bahtiyarlığını yaşadığım Memur-Sen'i kurdular. Mehmet Akif İnan gibi şair ruhlu bir insan, kalemini bir kenara bıraktı. Ülke insanının demokratik haklarının kazanılmasının ancak örgütlü bir toplum olması ile mümkün olacağına inandığından sendikacılığı seçti.

Onun, kararlı ve mücadeleci bir yapısı vardı. Yapıcı ve uzlaşmacıydı. Prensiplerinden ödün vermezdi. Ülkenin yararına, çalışanların yararına olduğuna inandığı konularda hiç tavizi yoktu. Kitleleri etkileyebilen iyi bir hatipti. "Her eylem yeniden diriltir beni" diye-

cek kadar heyecan ve enerji doluydu. Gerek bürokrasi, gerekse diğ er sendikalarla diyalog içinde olmaya özen gösterir, bizim de öyle davranmamızı isterdi. Dürüst ve gerçekçi insanlar sahteciliğe pirim vermezler, o da asla pirim vermedi

Ben onu 1993 yılında tanıdım

Benim sivil toplum hayatım, 1966 yılında Milli Türk Talebe Birliği ile başladı. Öğrenciliğim sırasında bir dönem, Beşiktaş Milliyetçiler Derneği Başkanlığı yaptım. Aynı dönem bir grup arkadaşımızla İstanbul Beyazsaray'da Oku Kitabevi'ni kurduk, 'Kalem' isminde bir kitap dergisi çıkardık. Mücadeleci bir yapım var. Haksızlığa tahammülü olmayan bir insanım. Sonunda bu karakterim beni sendikacı yaptı.

Rahmetli genel başkanımız Mehmet Akif İnan ile tanışmamız, sendikamızın kuruluşundan sonra, bir yıl gecikmeli olarak, 1993 yılında oldu. Sendika kurulma aşamasındayken kurucu Genel Sekreterimiz Metin Selçuk beni arayarak, Bakırköy Şubesi'ni benim kurmamı istemişti. Fakat bir ameliyat durumum olduğu için bunu o an için gerçekleştirememiştik. Bu sebepten sendikaya intisabım ve Mehmet Akif İnan'ın kendisini tanıyabilmem bir yıl gecikmeli oldu. İsmi duyduyordum, fakat kendini şahsen tanıyıordum.

Ben fitrat olarak bir mücadele adamıydım, Hayatım ideallerim uğruna mücadele ile geçmişti. Şiire ve edebiyata ayıracak pek zamanım da olmamıştı. Şiir ve edebiyat ilgi alanımın dışında kaldığından, Şair Mehmet Akif İnan'ı bilmiyor ve kendisini tanıyıordum. Bu sebepten kendisinin şair yönünü tanımadan, Eğitimciler Birliği Sendikası vasıtasıyla sendikacılık yönünü tanıdım.

Eğitim-Bir-Sen'de, sırasıyla Bakırköy Şube Başkanlığı, İstanbul Teşkilatlanma Sekreterliği, İstanbul Şube Başkanlığı, kendisinin ve-fatından sonra da Marmara Bölge Başkanlığı, Genel Başkan Baş-

danışmanlığı gibi görevlerde bulundum. Kendisini yakından tanıdıkça mizacının kendime çok yakın olduğunu hissettim. Farklı bir karaktere sahipti. Kitleleri etkilemesini bilen iyi bir hatipti. İyi bir teşkilatçı intibai bırakmıştı bende. İnsanları kolaylıkla ikna etme kabiliyetine sahipti. Kendi nefsinde yaşayamayacağı, kendisinin yapamayacağı hiç bir şeyi başkasından istemiyordu. Düşündüklerini ve inandıklarını ifadeden önce, kendi hayatında yaşadığı için olsa gerek, toplum üzerinde inandırıcı ve sürükleyici bir etkisi vardı.

Sevenleri de onu ikiye ayırmıştı

Sahip olduğu iki farklı özelliği nedeniyle sevenleri de onu ikiye ayırmıştı. Bir yönüyle; İyi bir şair, iyi bir hatip, iyi bir sohbet ehli, tam bir Osmanlı beyefendisiydi. Diğer yönüyle; Çok cesur, doğrularından ödün vermeyen, yorulma nedir bilmeyen, yiğit duruşlu bir mücadele adamı. Dinamik ve mücadeleci bir sendikacı.

Birinci yönünü öne çıkartanlar; sendikacılığından önce birlikte olduğu ve sanatını paylaştığı edebiyatçı, şair ve sanatçı arkadaşları.

İkinci yönünü öne çıkartanlar ise; onun biz sendikacı arkadaşları. Edebiyatçılar, onun daha ziyade edebiyatçı yönünü, sendikacılar da onun daha ziyade sendikacı yönünü görmek ve öne çıkarmak istediler. Her iki grup da, iki özelliğini birden kabullenmek istemedi sanki. Dolayısıyla sendikacılar ve edebiyatçılar olarak biz onu bir türlü paylaşamadık, paylaşmak istemedik.

Mesela; Nazif Gürdoğan hocamız; “Şair adamın akli sendikada olmaz. Akli sendikada olan adamdan da şair olmaz” diyor. Ben, bunu çok katı ve yanlış bir değerlendirme olarak gördüm ve bunu hiç bir zaman da kabullenemedim. Ve devamında diyor ki; “Onun gözü sendikacılıkta değildi. Onun için sendika, işin eğlencesiydi. O yakaladığı şiiri ve kendi medeniyet anlayışını Anadolu’ya taşımak, kitlelere ulaştırmak için şehir, köy demeden bir bir dolaşıyordu.

Sendikacılığı da araç olarak kullanıyordu.” Bu mantığa ve bu görüşe katılmamız mümkün değil.

O, iş olsun, eğlence olsun diye sendikacılık yapmadı. Hem de önemli bir özelliği olan şairliği bir kenara bırakmak pahasına sendikacılık yaptı. “Ülkemizin düzlüğe çıkması sendikal mücademizin sonucuna bağlıdır, gerektiği kadar çalışırsak onu başarabiliriz ben buna inanıyorum” der, bizim de inanmamızı ve o gayret içinde olmamızı isterdi. “Buna inanmasam bu yaşta bu meşakkati çekmez çekilir bir kenara yazar, çizer, rahat bir hayat sürerim” derdi hep. Ama o, rahat bir hayatı tercih etmedi. Uykusuz geceleri, yorgunluktan bitap düşercesine koşuşturmayı ve mücadeleyi seçti.

Çok zor yıllardı o yıllar

Çok zor yıllardı o yıllar. Teşkilatlanma konusunda büyük zorluklar yaşıyorduk. Öğretmen arkadaşlarımız üye olmaktan çekiniyordu. Üye olanlardan da aidat alamıyorduk. Zaten memurların sendika kurmaları da kanunen yasaktı. Yaptığımız eylemlerden sonra, ya takibata uğruyor, ya da mahkemeye veriliyorduk.

İlk yıllarda üye kaydetmekte zorluklar yaşadık. Çünkü kamu sendikacılığının önünde çok kötü bir sendikal miras vardı. DİSK, TÖS, TÖB-DER, POL-DER, 1980 öncesindeki ideolojik eylemleriyle, memleketi yangın yerine çevirmişlerdi. Gerçek sendikacılığın bu olmadığını, en azından bizim onlardan farklı, sorumlu bir sendikacılık anlayışına sahip olduğumuzu anlatmakta oldukça zorlandık.

Diğer zorlandığımız bir konu ise; ‘devlet baba’dır algısıydı. Bu algının yanlışlığını anlatmakta da çok zorluk çektik. Biz millet olarak itaat kültürü ile yetişmiş bir milletiz. Devleti baba bilmişiz hep, devleti kutsamışız. Bu anlayış yanlış, devlet baba değil, kutsal da değildir. Ama o süreçte bunu anlatmak zor, anlatsanız da dinleyen kim. İtaat kültürünün hâkim olduğu bir toplumda, hak arama kültürünün yerleştirilmesi, başlarda bayağı işimizi zorlaştıran bir faktör oldu.

Başka zorlandığımız bir konu ise; inancımızda sendikanın yerinin sorgulanması idi. Bu konuyu aşmakta da çok zorlandık.

Devlet otoriter bir idare uyguluyordu, vatandaşına hiç güvenmiyor hatta onu potansiyel bir tehlike olarak görüyordu. Örgütlenme imkânı verilmiyor, belki de toplum buna hiç ihtiyaç bile duymuyordu. Bu yüzden; itilen, kakılan, güdülen bir toplum konumundan kurtulmak bir türlü mümkün olamıyordu.

Örgütlü olmayan toplumlarda, ne memurun, ne işçinin, ne çiftçinin, ne de esnafın söz hakkı vardır. Onlar çıkarlarını, hak ve hukuklarını koruyamazlar. Örgütlü olmak, sosyal adaletin, hakça paylaşımın sağlanmasında ana unsurların başında gelir. Demokratik toplumların en önemli özelliği, örgütlenme hakkına sahip olmalarıdır. “Örgütlü toplum güçlü toplumdur. Örgütsüz toplum ise güdülen toplumdur.”

O halde hastalığın reçetesi bellidir. Bunun ise en etkili yolu sendikal mücadeledir. Çünkü sendikalar ne kurulurken, ne bir program düzenlerken, ne de bir eylem yaparken izin almazlar. Sadece ‘biz şunu yapıyoruz’ diye haber verirler. Onlar da bu yolu seçtiler. Kanunen memurların sendika kurmaları yasak olmasına rağmen, idealist bir grup eğitimci ile bir araya gelerek Eğitimciler Birliği Sendikası kurdular.

Mehmet Akif İnan, temel hak ve özgürlüklerin kazanılmasının, insanca yaşam seviyesine ulaşılmasının; hakça, adaletle paylaşımın, soygunun, vurgunun, çekilen zulmün, insan hakları ihlallerinin, işlenen faili meçhul cinayetlerin önüne geçilmesinin, yazboz tahtasına haline getirilen eğitim sorunun çözülmesinin ancak sendikal mücadele ile olabileceğine inanıyordu. Bizlerden de inanmamızı istiyordu. Bu inançla, rahmetli kurucu genel başkanımızın önderliğinde, önce Eğitim-Bir-Sen ile eğitim iş kolunda; daha sonra da, diğer bütün iş kollarının tamamında sendikalarımızın kuruluşlarını ve örgütlenmemizi tamamladık.

Teşkilatlanma çalışmalarımızı yaparken büyük zorluklarla karşılaştık

Bizim içinde bulunduğumuz kesim, örgütlenmeye pek sıcak bakan bir kesim değildi. İtaat kültürüyle yetişmiş, o kültürle yaşamış bir kesimdi. Otoriter devlet, halkına söz hakkı tanımıyor, onu kendisinin bir bendesi, bir hizmetkârı olarak görüyordu. O, ne verirse onunla yetinir, ona karşı gelemez, hakkınızı arayamazdınız. Böyle bir toplum içinde, dayatmalara, baskılara karşı koyabilmek, haksızlıkların önüne geçebilmek, hakça bir paylaşımına ulaşabilmek, başörtüsü gibi temel insan hakkı olan bir sebeple eğitim hakkının, çalışma hakkının gasp edilmesinin önüne geçebilmek için toplumu uyuşturan, itaat kültüründen uzaklaşarak, hak arama kültürüne ulaşılması gerekiyordu.

Biz de yılmadan, usanmadan, ısrarla hak aramanın, haksızlıkların önüne geçmenin, vurgunu, talanı ve insan hakları ihlallerini engellemenin ancak, güdülen toplum yerine, örgütlü toplum haline gelmekle mümkün olabileceğini anlatmaya çalıştık. Mehmet Akif İnan ağabeyimizin önderliğinde sendikalarımızı kurduk ve amansız bir mücadelenin içine girdik.

Elhamdülillah; bu mücadelenin sonunda başarılı olduk. Şu an rahmetli genel başkanımızın rüyalarını süsleyen bir noktadayız. Neydi onun rüyalarını süsleyen nokta? O demiyor muydu? “Türkiye’nin kurtuluşu bizim sendikalarımızın, bizim konfederasyonumuzun en büyük olmasıyla, yetkili sendika yetkili Konfederasyon olmasıyla mümkündür.”

İşte! Şimdi, 11 iş kolunun, 11’inde de yetkili sendikamız. Ülkemizin işkollarında en büyük sendikaları bizim sendikalarımız.

Eğitim-Bir-Sen olarak 400 bin, Memur-Sen olarak 1 milyon üyeye sahibiz. O Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’in Kurucu Genel Başka-

nı olarak, sendikalarımızın bu günkü eriştiği noktayı göremedi ve bu mutluluğu yaşayamadı. Ama ben, 10 yıl süre ile kendi çocuklarımdan bile fazla emek verdiğim sendikam ve konfederasyonumun ulaştığı başarının mutluluğunu yaşayan, bahtiyar kişilerden biriyim şu an.

Hem adil, hem de demokrat bir kişiliği vardı

Mehmet Akif İnan, çok demokrat bir kişiliğe sahipti. Buna kendim yaşayarak şahit oldum. 1996 yılında İstanbul şubemizin genel kurul toplantısı vardı. şube Başkanımız Doç. Dr. İsmail Kılıoğlu hocamızdı. O, İstanbul şube Başkanı, ben de Teşkilatlanma Sekreteri'ydim. Teaml gereğidir, bizim kesimde genel kurullara tek liste ile gidilir. Ne yapılır, ne edilir, ortaya çıkan birkaç liste, tek liste haline getirilir ve mutlaka seçime tek listeyle gidilir. Bununla; bölünmenin, parçalanmanın, ayrışmanın önüne geçileceği zannedilir. Haddizatında bu bir hizmet yarışıdır. Kişileri zorlayarak anlaşamayacağı, bağdaşamayacağı kişilerle aynı liste altında toplamanın bir mantığı da yok. Ama uygulamada teamül budur.

İsmail Kılıoğlu, son derece rahat bir insandı. İy niyetliydi ama sendikal bir heyecana sahip değildi. Çok uzun konuşuyor, genelde konuşmalarında Yunan filozoflarının felsefi görüşlerine yer veriyor, dinleyenleri canından bezdiriyordu. Sendikalar arasında kıyasıya bir tanıtım ve ye kazanma yarışının yaşandığı bir dönemde, kısır salon toplantıları, beni ve çevremde toplanan arkadaşlarımı tatmin etmiyor, hatta rahatsız ediyordu.. Biz daha aktif bir sendikal mücadeleyi, gereğinde de salonlardan alanlara çıkmayı savunuyorduk.

Kongreye tek listeyle gidilmesi doğrultusundaki uyarıları dikkate almadık ve ikinci bir listeyle seçime gittik. şube Başkanımız Kılıoğlu, Genel Başkanımızın edebiyat alanından yakn dostu ve arkadaşı olmasına rağmen, Genel Merkez'den bize hiç bir müdahale olmadı. Belki de kazanabileceğimize ihtimal verilmiyordu. Ama biz ezici bir çoğunlukla seçimi kazandık.

Teamüllere aykırı ve tahammülü zor bir durumdu bu. Kazan kaynıyordu. Nasıl olur da bizim kesimde ikinci bir liste ortaya çıkar ve seçim kazanırdı. Genel Kurul'un iptali ve bizim görevden alınmamız için kendisine başvuranlar olduğunu duyuyorduk.

O sıralarda CHP'nin il ve ilçe kongreleri yapıyor, Genel Merkez'in desteklemediği listeler kazanmışsa o kongreler iptal ediliyordu. Mehmet Akif İnan Hocam; iptal isteyenlere çok kızıyor ve onlara, "Siz bizi, CHP mi sanıyorsunuz? Ne demek seçimi iptal etmek, seçilenleri görevden almak? Demokratik bir seçim oldu. Kazanan kardeşlerimi tebrik ediyorum" diyor, daha sonra da yazılı bir tebrik mektubu göndererek bizi kutluyordu.

Bu davranışıyla da ne kadar demokrat bir kişiliğe, ne kadar adil bir yapıya sahip olduğunu göstermiş oluyordu.

Tavizsiz ve kararlı bir yapısı vardı

Mehmet Akif İnan, tavizsiz ve kararlı bir yapıya sahipti. Bu durumu bize de örnek oluyordu. Bir toplantı esnasında Kayseri Şube Başkanımız Ahmet İlhan Bey kendisini arıyor, Kayseri'de bir toplantı yapmak istediklerini, izin almak için Kayseri Valiliğine müracaat ettiklerini, valiliğin de bu müracaatı geri çevirdiğini, toplantıya izin vermediklerini söylüyor.

O, genelde çok sakin bir kişiliğe sahipti. Ama kızdığı zaman da volkan gibi kükremesini bilirdi. Kızgınlığı, hiddeti bir sabun köpüğü gibi birden kabarr, sonra da söner ve sakinleşirdi.

Ahmet İlhan Bey'e çok kızıyor, verdiği cevap çok sert, net ve kesin; "Tabii ki izin vermezler, siz bir dernek, bir vakıf değilsiniz. Siz bir sendikasınsınız. Ne demek valilikten izin istemek? Sendikacı izin ister mi? Sendikayı kurarken bile, şu şu arkadaşlar 'biz bir araya geldik, şu adreste, şu sendikayı kurduk' diye valiliğe bilgi verirsin ama izin istemezsin. Toplantı için de böyle. Biz falanca salonda şu etkinliği

yapacağız, şu alanda şu mitingi yapacağız dersiniz, bilgi verirsiniz. Onlara düşen de sizi yargılamak, izin vermek veya vermemek değil, sizin oradaki güvenliğinizi sağlamak üzere tedbir almaktır. Bir daha asla izin istemeyin. Yapacağınız etkinliği haber verin yeter” diye kendisini azarlıyor.

İşte bu kararlılık, bu dirayet, bu dik duruş sendikayı bu günlere kadar taşıyan özelliklerin en başında gelen özelliklerdir.

O sendikal mücadeleyi ülkenin kurtuluşu ile eş değerde görürdü

Sendikamızın ilk yıllarında önemli hizmetleri olan bir arkadaşımız vardı: Avukat Nurettin Sezen. Nurettin Bey, kendisine haber vermeden Milli Eğitim’den ayrılmış, Ankara Büyükşehir Belediyesi’nde işe başlamıştı. Bunu öğrenen Mehmet Akif İnan çok kızıyor, kendisine çok ağır sözler söylüyor.

Biraz sakinleştikten sonra Nurettin Sezen kendisine hitaben, “Hocam; sizin de, benim gibi sendikadan ayrılmanızda fayda görüyorum. Bana göre sendikadan dolayı yapamadığınız o kadar çok ve önemli işleriniz var ki” diyor.

Bu konu onun en hassas olduğu yanıydı. O, sendikacılığından önceki hayatında; bir gönül eri, bir şair, bir edebiyatçı idi. Pratiğe dökülecek duygu ve düşünceleri, şüphesiz ki tamamlanacak eserleri vardı. Ama o, bunları bir kenara bırakmıştı. Sendikacılığı o kadar önemsiyordu ki, adeta ülkenin kurtuluşu ile eş değerde görüyordu. Bu sebeple bütün mesaisini sendikacılığa vermiş ve bu süre içinde ne bir şiir yazmış, ne de bir kitap yayımlamıştı.

“Haklısın” diyor Nurettin Bey’e. “Yapacak çok işim var. Burada da çok zaman kaybediyor, çok yoruluyorum. Ama ben ülkemin, memleketimin kurtuluşunu burada gördüğüm için bugün bunu düşünecek durumda değilim” deyip teklifini geri çeviriyor.

“Allah’tan kork be Şevket Hoca!”

Konu ile ilgisi olduğunu düşündüğüm bir anekdotumu paylaşmak isterim.

Hatırlanacağı gibi bir süre televizyonun birinde, bir TV programı yapıyordu. O sıralarda yapılan bir Genel Kurul toplantısında, ben haddimi aşarak kendisini eleştirmiş, Genel Başkanımızın şair kimliğinden ziyade, sendikacılık kimliğinin daha çok öne çıkmasını istemiştim. O da oturduğu yerden doğrularak bana hitaben; “Allahtan kork be Şevket Hoca!, 10 senedir bir şiir mi yazdım? Yoksa bir kitap mı neşrettim?” diye sitem etmişti.

Gerçekten de sendikacılık dönemi olan son 8 yıl içinde edebi yönünü bir tarafa bırakmış, bütün mesaisini canından çok sevdiği, ülkesinin kurtuluşu ile eş değerde gördüğü sendikal mücadeleye vermişti.

Eğitim sorunun çözümünü her şeyi üzerinde görüyordu

“Türkiye’nin yığınla sorunları var. Bu yığınla sorunları tek tek çözmek mümkün değil. Buna insan ömrü yetmez. Ama bu yığınla sorunun tek bir çözümü var. O da eğitim problemini çözmektir. Şayet kişileri eğitirseniz toplum düzeler, dolayısıyla bu sorunların büyük çoğunluğu da bu şekilde hallolur” der onun için de eğitime, bilhassa Eğitimciler Birliği Sendikası’nın misyonuna bir o kadar fazla önem verdiğini ifade ederdi.

100 bin tirajlı bir bütün çıkartmayı çok istedi

Çok istediği fakat gerçekleştiremediği bazı istekleri, arzuları da oldu. Derdi ki; “Bültenler çıkaralım. O bültenleri 100 binlerce basalım. Onlar sayesinde mücadele anlayışımızı, misyonumuzu Torosların en ücra köşesindeki öğretmenin eline kadar ulaştırabilelim.” Tabii bu mümkün olmadı. Çünkü maddi yönden çok büyük sıkıntılar yaşadı.

Ankara, İstanbul'a nazaran maddi yönden de, sendikal mücadeleyi verecek eleman yönünden de, fikri yönden de daha cılız ve daha zayıftı. Ankara daha ziyade bürokrasinin hâkim olduğu bir şehirdi. İstanbul'a nazaran daha resmi bir havası vardı. İstanbul ise her zaman daha sıcak, daha samimi, daha kucaklayıcı ve daha aktif olmuştu. İstanbul, kültürel hareketlerin başlangıcı olan, yeşeren, yeşerten ve oradan da bütün Türkiye'ye o fikirleri yayan kültürel bir özelliğe sahipti. İstanbul'da teşkilatlanmak, fikirleri yaymak, taraftar bulmak daha kolaydı. Bunun yanında yerel yönetimler yönünden, siyasi konjonktür ve maddi imkanları yönünden de İstanbul daha geniş imkanlara sahipti.

Biz bir şubeydik. Şube olarak imkânlarımız Genel Merkez'in çok daha ilerisindeydi. Dolayısıyla onun arzu ettiği şeyleri biz İstanbul'da gerçekleştirebiliyorduk. Bültenler çıkarabiliyorduk. Çevremiz genişti bu imkânları sağlayabiliyorduk. Tabii yüzbinler basamıyorduk. Az da olsa teşkilatın en ücra köşesine kadar bunları ulaştırma imkânlarımız olabiliyordu.

Ankara çorak bir memleket

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Yönetim kurullarında görev alan arkadaşlarımız son derece iyi niyetlerine rağmen, sendikanın dışında bürokratik görevleri de olduğu için sendikal faaliyetlere ve teşkilatlanma çalışmalarına yeteri kadar zaman ayıramıyorlardı. Ankara dışına sık sık çıkamıyorlar, istemeyerek de olsa onu çok yalnız bırakıyorlardı. Bu yüzden Memur-Sen Konfederasyonu'nun Eğitim-Bir-Sen dışında diğer iş kollarında kurulmuş olan sendikalarının çoğu, uzun süre gelişimlerini sağlamakta güçlük çektiler. Üye sayıları az olduğu için maddi gelirleri de hemen hiç yoktu. Hemen, hemen hepsinin mali yükü rahmetli Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan'ın omuzlarında idi.

1996 yılında, Eğitim-Bir İstanbul Şubesi olarak, İstanbul'da Marmara Bölgesi teşkilatlarının katıldığı bir seminer toplantısı düzenledik.

Bir yemek arasında Genel Başkanımızın bana, konfederasyona bağlı sendika genel başkanlarından dert yandığına şahit oldum. “Sendikalarımın genel başkanlarına diyorum ki; şu Ankara’dan bir çıkın. Gidin taşraya, biraz çalışın, üyelerinizin sayısını arttırın diyorum. Bana ne diyorlar biliyor musunuz? Tamam, ağabey gidelim, gidelim de, bize yolluk ve harcırah verecek misin diye soruyorlar. Nasıl olur bu? Sen bir sendikanın genel başkanısın, yoksa bul, buluştur sendikanı büyüt, geliştir” dediğini, kendileri hakkında, gıyaplarında sayıp döktüğünü hatırlıyorum. O günün Ankara şartlarında istenileni yapabilirler miydi bilemiyorum, Üye yok, aidat yok. Onlar da gerçekten imkânsızlıklar içindeydiler. Gerçi Genel Merkez de onlarla farklı değildi, aynı durumdaydı.

Ben de kendisine “Ağabey; hem bürokratik görev, hem de sendikal görev birlikte bir arada madem yürümüyor, öyle ise taşra teşkilatlarında öne çıkan, gerçekten sendikacı kimliğine sahip olan arkadaşlarımızdan seçeceklerinizin tayinlerini Ankara’ya çıkartalım. Geçimlerini sağlayalım. Onları profesyonel sendikacı haline getirerek bu sorunu çözelim” dedim ve devam ettim: “Biliyorsunuz ki, Ankara çorak bir memleket, Çok yalnız kalıyor ve kendinizi çok yıpratıyorsunuz sizin için gerçekten üzülüyorum” dedim.

“Şevket Hoca! Bunu kolay mı sanıyorsun? Haydi, öyleyse seninle başlayalım. Haydi gel öyle ise Ankara’ya” dedi. Ben de bu çıkış üzere kekeleyerek de olsa, “ama Genel Başkanım İstanbul...” diyecek oldum... O da “Ya işte böyle, görüyorsun ki kolay değil” dedi. Ben de “Haklısın ağabey” diyebildim.

Mehmet Akif İnan’ın çektiği bunca meşakkati, sıkıntıyı insan olarak bir başkası çekebilir miydi? Bilemiyorum. Bir insan, kurtuluşu sendikal mücadelede görmüşse, o inanca ve o itikada sahipse ancak böyle bir sıkıntıya tahammül edebilir. O da tahammül etti. Yardımcı olmadıysak, o sıkıntıda bizim de paylarımız varsa vah bize de!..

Büyük sıkıntılar yaşadı, biz de yaşadık

Üye sayımız çok değildi, sorumluluk bilinci de gelişmiş değildi. Üyelerimizin ancak % 25'inden aidat alabiliyorduk. Çevreden sağladığımız sponsor yardımları sayesinde masraflarımızı karşılıyor, bültenlerimizi çıkartıyor, Ankara'ya ve taşra teşkilatlarımıza gönderiyorduk. Hiçbir şube, topladıkları üye aidatlarından göndermesi gereken, Genel Merkez paylarını Genel Merkeze göndermiyordu. Çünkü toplanan aidatlarla kendi ihtiyaçlarını bile karşılayamıyorlardı. Genel Merkez'in nerde ise hiçbir aidat geliri yoktu. Bu durumda Genel Merkez nasıl organizasyon yapacaktı? Hatta rutin masraflarını bile nasıl karşılayacaktı? Gerçekten büyük sıkıntıydı mali durumlarımız.

Memur-Sen'in bu günkü muhteşem üye sayısı ve ihtişamı sizleri yanıltmasın. Bu günlere kolay gelinmedi. Çok, ama çok, büyük sıkıntılara ve zorluklara göğüs gerilerek bu günlere gelindi. En büyük sıkıntıyı ise rahmetli Mehmet Akif İnan Hocam yaşadı.

Dönemin Genel Mali Sekreteri olan Nurettin Sezen bir anekdotunda bakın o günlerin mali durumunu nasıl anlatıyor:

“Mehmet Akif İnan Genel Başkan sıfatıyla gelir ve giderlerin listesini 3-4 ayda bir, Genel mali sekreter olarak bana teslim ediyordu. 05.05.1993 günlü Harcama listesinin sonunda, ‘Yukarıdaki masraflar tarafımdan yapılmıştır’ açıklamasının altına şu notu düşmüştü.

‘Not: a) 20 civarında Ankara dışı kente yaptığım seyahat masraflarının hiçbiri.

b) Sendikada 5 aydır yediğim ve yedirdiğim yemek sarflarının hiçbiri sendikanın parasından harcanmamıştır. İmza/M. Akif İnan (Akt: Hıdır Yıldırım, 7 İklim, Ocak 2015, s. 230)

Genel Merkezimiz büyük maddi sıkıntı içindeydi. Rahmetli rutin

masrafları bile çoğunlukla kendi cebinden karşılamaya çalışıyordu. Kendisinin kredi kartı İsmail Tezer kardeşimizin elinde idi. Genelde harcamalar bu kredi kartı ile yapılıyordu.

Görüldüğü gibi hiçbir zorluk dava adamlarını, ülkesini düzlüğe çıkaracağına inandığı, İnsanı özgürlüğe ve refaha ulaştıracağına inandığı yoldan geri çeviremiyor. Buna en güzel örnek Mehmet Akif İnan ağabeyimizdir.

Bu misyon, hakikaten sınır tanımayan bir misyondur

Mehmet Akif İnan'ın Eğitimciler Birliği Sendikası'nın 23 Temmuz 1995 tarihli Genel Kurul toplantısında yaptığı konuşmasından, farkımızı ortaya koyan birkaç cümleyi de sizlerle paylaşmak istiyorum. Orada diyordu ki;

“Biz ucuz işlerin sendikası değiliz. Bizim sorumluluğumuz sadece ülkemizle de sınırlı değil. Bütün dünyayı saran bir sorumluluktur.”

“Kendi sendikamıza üye olanlar değil, yalnız çalışanlar da değil, bütün insanlarımız, bütün Türkiye, o da yeterli değil, sanki bütün dünya insanların sorunlarını çözmek, onlara çözüm yolları üretmekle, projeler üretmekle yükümlü kılıyor bizleri.”

“Bu misyon, hakikaten sınır tanımayan bir misyondur.”

“Bizim hukukumuz bütün ülkenin dört bucağını sarmıştır. O nedenle bizim sendikamız bütün eğitimcilerin sendikasıdır.”

“Bizim sendikamız barışın ve kardeşliğin sendikasıdır.”

“Bizim misyonumuz; ülkemizin geleceği ile eş değer bir misyondur. Bunun için çok çalışmamız ve çok yorulmamız lazımdır.”

“Bizim amacımız; Sadece almak, daha çok almak değildir. Üretimi ve kaliteyi arttırmak, daha verimli, daha huzurlu bir çalışma ortamı yaratmaktır. Bizi yönetenlere yol göstermek, alternatif çözümler üretmektir.”

“İftiharla söyleyebilirim ki bu özellik, bu güzellik, bizden başka bir sendikada da yoktur.”

Şu misyonun ulviyetini görüyor musunuz?..

Şu fikri zenginliği görüyor musunuz?..

Yıkıcılığı değil; yapıcılığı görüyor musunuz?..

Çalışanların, ülke ve çalıştıkları iş yerlerinin menfaatini, kendi çıkarlarının üstünde nasıl tuttuğunu görüyor musunuz?..

Şu itici ve dışlayıcı değil, kucaklayıcı yapıyı görüyor musunuz?..

Değil ülkemizdeki, tüm dünyadaki sendikalarını incelemiş olsanız, bu prensipleri kendine şiar edinmiş tek bir sendika bulabilir misiniz?..

Cevabını ben vereyim. Tabi ki asla..

İşte! Memur Sen bunun için farklı. İşte Memur Sen bunun için en büyük..

Devlet baba değildir. Devlet kutsal da değildir

O dönem bizim dışımızda iki önemli konfederasyon daha vardı.

Bunlardan biri devleti kutsuyor, her şeyin üzerinde görüyor, milleti devlete hizmetle yükümlü sayıyordu. Diğer sendikaysa açıktan açığa devlet düşmanlığı yapıyordu.

Biz ise o dönemde, ne devleti kutsadık, ne de devlet düşmanlığı yaptık.

Kurucu Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan Ağabeyimizin ağzından ifade edecek olursak,

“Devlet baba değildir. Devlet kutsal da değildir. Biz devlete ne düş-

manlık ederiz, ne de ona bir kutsiyet izafe ederiz. Devlet bir realitedir. Milletin kurumsallaşmış bir şeklidir. Toplumunu yönetmek üzere organize olmuş olan bir kurumdur. Millet devlete değil, devletin millete hizmet etmekle görevlidir. Devletin bir amacı vardır. O amaç da, millete hizmet etmektir. Milletin sorunlarını çözmektir. Mal ve can güvenliğini sağlamaktır.”

Biz devleti işte böyle gördük. Onlar, bu kavgayı yaparken biz; bütün Türkiye’yi, hatta içinde yaşadığımız dünyayı kucaklayacak bir sendikacılık anlayışına sahiptik.

Bizi farklı kılan farklılıklarımız vardı

Yine onun ağızından bizi diğerlerinde farklı kılan farklılıklarımızı sıralamaya devam edecek olursak;

“Bizim sendikamız hiçbir hizbin, hiçbir siyasi grup ve kişinin etkisi altında değildir.” Anlayışına çok önem verirdi. Siyasi hiziplerden uzak durulmasını ister, hiziplerden, siyasetten sakınmak ve siyasete bulaşmak konusunda bizleri ısrarla uyarırdı.

“Bir hizbin mensubu olursak, bir siyasi görüşün mensubu olursak, o siyasi görüş ve o hizbin dar alanında kendimi hapsetmiş oluruz. Sadece o siyasi alanın mensuplarına hitap eder geliriz. Bu bizim ufukumuzu daraltır. Bu bizim sendikal anlayışımıza ters düşer. Çünkü biz parçaya değil bütüne talibiz. Onun için hizip yok. Siyasi partilere angaje olmak yok. Şayet bütüne ulaşmak istiyorsak, bütünü kucaklamak istiyorsak, bunlardan uzak durmamız gerekir”

diyor ve buna da çok, ama çok önem veriyordu. Aksine hareket edenleri de sendikamızdan uzaklaştırma yönünde kesin direktifler veriyordu. Biz de bunu seve seve yerine getiriyorduk.

“Bizim kapımız herkese açıktır. Şucu bucu diye hiçbir kimseyi dışlamak yoktur. Biz parçaya değil bütüne talibiz. Ve bütün toplumu kucaklamak istiyoruz” derdi.

“Amacımız sadece almak daha çok almak değildir. Üretimi kaliteyi artırmak, daha verimli, daha huzurlu bir çalışma ortamı yaratmaktır.” derdi.

Anlaşılabacağı üzere, biz çalıştığımız ortamlarda sadece kendi çıkarlarımızı sağlamak düşüncesinde değildik. Bu anlayışı da şiddetle reddediyorduk. Savunduğumuz ve bizi farklı kılan anlayışımız, bulunduğumuz ortamlarda, o ortamın daha verimli, daha huzurlu olması için çalışma yapmakla yükümlü kılıyordu bizi. Hatta bu da yeterli değil. Bizi yönetenlere yol göstermek ve alternatif çözümler üretmekle de yükümlü kılıyordu.

Biz misyonunu ülkemizin geleceği ile eşdeğer gören bir sendikanın mensuplarıydık, kendisinin söylediği gibi. Onun için çok çalışmamız, çok yorulmamız lazımdı.

Biz de öyle yaptık. Çok çalıştık. Çok yorulduk. Genele ilişkin olmasa bile en azından İstanbul teşkilatı olarak, bu konuda gönül rahatlığı içinde olduğumuzu söyleyebilirim.

Bize sınırsız yetki ve sorumluluklar vermekten çekinmiyordu.

Mehmet Akif İnan'ın uzun yıllar boyu ezilmiş ve sindirilmiş bir toplumun fertleri olarak, kurtuluşu örgütlü toplum olmakta gören; azim ve cesaretle sendikal mücadeleye atılan üyelerimize yüklediği misyon ise son derece onur vericiydi.

“Ben sizlerin her birinizi, önemli bir kavşak noktasında birer tarihi görev omuzlamış, nöbet tutan ülkenin yiğit erleri olarak görüyorum” derdi.

Hatta bizim önümüzü o kadar açık tutuyordu ki; “Bulduğunuz ortamda siz bir Genel Başkan gibi hareket edebilirsiniz. Benim yetkilerimi kullanabilirsiniz.” diyecek kadar, bize de sınırsız yetki vermekten ve sorumluluklar yüklemekten çekinmiyordu.

'Bu kadar sınırsız yetki ve sorumluluk, tehlikeli olmaz mı?' diye düşünenler olacaktır mutlaka. Hayır, olmazdı, olmadı da. Çünkü bizim öylesine kurallarımız oturmuştu ki; sendikada o kuralların dışına çıkacak olan arkadaşımız olmazdı, olamazdı.

Kompleks sahibi değildi. Bizlere güveni de sonsuzdu. Bu sebeple bir Genel Başkan kadar rahat hareket etmemizi bize öğütleyecek kadar önümüzü açık tutabiliyordu. Başkaları bu sınırsız sorumluluğu ne ölçüde kullandı bilemem, ama doğrusu ben bunu sonuna kadar kullandığımı itiraf edebilirim.

Şubemiz Genel Merkez, ben de Genel Başkan gibi hareket edebiliyorduk

Tabii ki; bu noktaya kolay gelinmedi. Teşkilatlanma bazında ve maddi konularda büyük zorluklar yaşadık. Ankara'da genel merkezde sıkıntı bizim taşradaki illerdekenden daha büyüktü. Ankara memur şehri otoritenin daha hissedildiği, resmiyetin hâkim olduğu bir şehir. Teşkilatlanma konusunda Ankara daima İstanbul'un gerisinden gelmiştir. Diğer bir deyişle İstanbul Fikir, kültür ve sosyal etkinlikler konusunda hep lokomotif olmuştur. İstanbul her yönden, maddi yönden, teşkilatlanma yönünden, üye sayısı yönünden sendikal mücadele ve eylemler yönünden hep genel merkezin birkaç adım önünde oldu. Tabii bu da bazı sıkıntıları yaşatmadı dersek yalan olur.

Biz konjonktürü iyi takip ediyor eğitim sistemiyle ilgili sorunlar, başörtü zulmü, eğitim hakkının engellenmesi, çalışanların mesleki ve maddi sorunları, anti demokratik uygulamalar, Hak ihlalleri ve enfasyon gibi konular hakkında Basın toplantıları, basın açıklamaları, paneller, yürüyüşler ve mitingler gibi eylemler ve bölge toplantıları yapıyorduk.

Genel merkezimiz biraz bizim gerimizde ve gölgemizde kalıyordu. Taşra teşkilatları yüksek sesle genel merkezin İstanbul olmasını ifa-

de etmeye başlamıştı. Hatta son genel kurul toplantısında işgüzar bir şube başkanı, Akif Bey hocamıza karşı beni genel başkan adayı olarak teklif etmeye kalkmış, bende çok mahcup bir şekilde latife ediyor Sayın Genel Başkanım diyerek işi tatlıya bağlamıştım.

M. Akif İnan Hocam, bizim başkanımızdan ziyade, çok sevdiğimiz saygı duyduğumuz, bir büyüğümüz ve ağabeyimizdi bize kendisi adına bir genel başkan gibi hareket edebilme yetkisi vermişti. Bizde yapacağımız etkinlikler konusunda karar alırken veya aldığımız kararları uygularken, bülten çıkarırken ve bültenlerde kullanacağımız yazıların konusu hakkında kendisine haber verme veya onay olma lüzumu görmezdik. Gerçekten bize verdiği yetki gereği şubem bir genel merkez, bende gerçekten bir genel başkan gibi hareket edebiliyordum.

Şevket Sezer'in görevden alınmasına karar veriliyor

Biz rahmetli genel başkanımızı çok seviyor ve ona saygı duyuyorduk. İnsanın liderine inanması, güvenmesi ona saygı duyması, kurumuna aidiyet duygusunu ve bağlılığını pekiştiriyor. Ama buna rağmen her zaman yüzde yüz uyumlu hareket ettik diyemem. Zaman zaman sendikal mücadele içinde ters düştüğümüz de oldu. Onu kızdırdığımız anlar da oldu. Çünkü biz İstanbul'da ele avuca sığmayacak kadar mücadeleci bir yapıya sahiptik. Büyük ve ses getirecek eylemler yapıyorduk. Maddi sebeplerden dolayı Genel Merkez'in düzenli olarak bülten çıkartmadığı bir süreçte biz çıkarttığımız bültenleri ülke çapında tüm teşkilata ulaştırabiliyorduk.

28 Şubat zihniyetinin, inançlı kesim üzerine kâbus gibi çöktüğü bir zamanda, biz adeta gözümüzü budaktan sakınmazcasına tepki gösterebiliyorduk. "Askeri darbe istemiyoruz, ordu kışlaya" diye bildiriler yayımlayabiliyorduk. Taşra teşkilatlarının gözü kulağı bizim üzerimizdeydi.

Baskılar yüzünden nefes bile alamayacak konumuna gelen taşra teşkilatlarına bizim etkinliklerimiz adeta can suyu durumundaydı. Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen'in o günkü şartlar içinde, moral ve motivasyon yönünden ayakta kalabilmesinde İstanbul teşkilatımızın büyük bir payı olduğuna inanıyorum.

Bizim teşkilat üzerindeki bu etkinliğimizden Ankara'da rahatsız olanlar da yok değildi. Genel Merkez yönetimi içindeki bazı arkadaşların Genel Başkan'ın temposuna ayak uyduramadıkları gibi bizim çok öne çıkmamızdan da rahatsız oldukları hissediliyordu.

Bunlardan bir kısmı meydanlara inip eylem yapılmasına karşı çıkıyorlardı. Yaşadığımız konjonktür (28 Şubat Dönemi) sebebiyle sendikal mücadelenin alanlarda değil de, daha ziyade paneller, konferanslar ve basın açıklamaları şeklinde salonlarda yapılması taraftarıydılar. Bazıları ise sendikalarımızın eylem yapmasına temelden karşı idi. Mesela kardeş bir sendikamız olan Bem-Bir-Sen'in Genel Başkanı Zübeyir Yetik gibi. Zübeyir Yetik Bey, bir Eğitim-Bir-Sen genel kurulunda "Ben eylem yapacağım diye meydanlara çıkıp da maymun gibi oynayamam" demiş ve sendikal eylemlere karşı olduğunu, sendikal mücadelenin fikir alanında yapılmasını savunmuştu.

Mehmet Akif İnan ise eylem yapılmasına karşı değildi. "Eylem yaptığınızda, gümbür gümbür ses getirmeli. Ses getirmeyecek, cılız kalacaksa hiç eylem yapılmamalı" diyordu.

Yukarıda dediğim gibi o gün için, içimizde, her şeyi kaldıramayan, hazmedemeyen, kişiler de vardı. Onlar Ankara'da durmadan ortalığı kaynatıyordu. 'Bak işte İstanbul Genel Merkez gibi hareket ediyor. Bak taşradan Genel Merkez İstanbul olsun diye bir baskı yapanlar da var. Bunlar artık çok ileriye gidiyorlar, sendikanın kapatılmasına sebep olacaklar. Siyasi bir parti ile birlikte hareket ettikleri de söyleniyor.' şeklinde aslı astarı olmayan şeylerle Mehmet Akif İnan hocamızın adeta beynini yıkıyorlardı.

Hâlbuki biz hiçbir zaman ne kendisine, ne de Genel Merkezimize karşı hiçbir zaman saygıda kusur etmemiştik. Belki tek kusurumuz, mesleki hayatımızı bile riske etme pahasına biraz gözü kara hareket etmekte.

Onun da endişesi, o karanlık dönemde, bizim bu sınır tanımaz, pervasız davranışlarımız yüzünden, bize ve sendikamıza bir zarar gelir mi, sendikamızı zora sokar mı? düşüncesinden kaynaklanıyordu şüphesiz.

Ama yine de buna rağmen, yaptığımız her büyük etkinliğimizin arkasından arıyor ve bizi tebrik ediyordu. Yani onun nazarında biz, yaramaz bir evlat konumundaydık. Buna rağmen bizim ona karşı saygımız sonsuz olduğu gibi onun da bize karşı sevgisi sonsuzdu, bunu içimizde hep hissettik.

‘Şevket Sezer sendikanın başına bir bela getirecek’ diyenler onun endişeye düşmesine sebep olmuşlardı. O, uğruna edebiyat hayatını, hatta ailesini feda etmiş olduğu sendikasının da üzerine titriyordu tabi.

Sonunda her zaman için takdir ettiği, sendikacılığını örnek gösterdiği Şevket Sezer’i, görevden almaya karar verdi.

Bize tarih vererek İstanbul’da, bütün ilçe teşkilatlarının katılacağı bir toplantı düzenlememizi istedi. Niyeti yapılacak toplantıda bize isnat edilenlerin gerçek olup olmadığını sorgulamak, tabir caiz ise bizi yargılamaktı. Sonunda endişelerinde haklı olduğu kanaatine ulaşırsa beni şube başkanlığından, gerek duyarsa bütün yönetim kurulunu görevden almaktı. Onun hakkaniyetinden ve adaletinden şüphe yoktu.

Belirtilen tarihte İSKİ Konferans Salonu’nda toplandık. Bütün şubeler yönetim kurulları ile birlikte toplantıya katıldılar. Onların hiç birini o güne kadar, o kadar kararlı, heyecanlı hiç görmemiştik.

Mehmet Akif İnan Hocam, toplantıya katılan ilçe başkanlarımızdan beni, şube yönetimini, yapılan faaliyetleri değerlendirmelerini istedi. Genel Merkez'in bu tavrı onurlarını kırmış, rencide etmişti. Gerek beni, gerekse şube yönetimini öylesine heyecanla savundular, öyle kararlı konuştular, ithamlara karşı öyle dik durdular ki, gerçekten onur duydum.

Aynı sabah aylık bültenimizin son sayısı çıkmıştı. Bültenin kapak kompozisyonu dalgalanan bir Türk bayrağı ile 'Cumhuriyetimizin 75. Yılı kutlu olsun' manşetiyle çıkmıştı. Mehmet Akif İnan Hocam kapak kompozisyonu karşında mest oldu. Meğer bizi cumhuriyet karşıtı diye suçlayanlar da olmuş, Toplantıdan Genel Başkanımızın çok mutlu bir şekilde ayrıldığına şahit olduk. Bizi görevden azletmek söyle dursun, hepimizi ayrı ayrı kucaklayarak tebrik etti, gözlerimizden öptü. Biz de aklanmanın, temize çıkmanın mutluluğunu yaşadık ve mutlu olduk. Çalışmalarımıza daha büyük bir aşkla ve şevkle devam ettik.

Sendika gerçekten her zaman için bir ihtiyaç mıdır?

1995 yılında Yozgat'ta Yimpaş'ın sponsorluğunda Eğitim-Bir-Sen'in tüm şubelerinin katılımı ile 3 gün süreli bir eğitim semineri yapmıştık. Toplantıya katılan semercilerden biri de, Hak-İş'in efsane Genel Başkanı Salim Uslu idi. Salim Uslu, sıkıntılı anlarımızda maddeten ve manen hep yanımızda olmuş bir kişi. Genel kurullarımızın değişmez divan başkanı. Kurucu Genel Başkanımızın vefatından sonraki genel kurullarımızda, sendikalarımızın her birinin bir tarafa çektiği bir zamanda kırılma anlarında dağılmamızı önleyen gerçek bir dost. Kendisine şahsım ve sendikam adına minnet ve takdir duygularımı, saygılarımı iletmek isterim.

Yozgat'taki seminerinde 'Sendikacılık nasıl olur, sendikal mücadele nasıl yürütülür?' konusundaki konuşmasını bitirdikten sonra, İstanbul'dan gelen bir öğretmen arkadaşımız kendisine şu soruyu

sordu; “Sayın Genel Başkanım, şu an Türkiye’de haklarımızı alamıyoruz, bu ceberut devlet vermiyor, bu hükümet gitse de, bizim misyonumuza sahip olan bir hükümet gelse, yine de sendikaya ihtiyaç var mıdır?”

Salim Uslu, öylesine kızdı ki o sinirle ayağa kalkarak, “Bilhassa o zaman ihtiyaç var!” diye cevap verdi. Ama öğretmen arkadaş ısrar ediyordu, “Ya ne demek hocam, sistem kurulmuş, kendi misyonumuz, kendi hükümetimiz, kendi iktidarımız?.” Salim Uslu, onun sözünü keserek, “Yok arkadaş yok. Çok yanlış düşünüyorsun. Sen biliyor musun ki, biz toplu sözleşme yaparken en çok zorlandığımız firma hangisi? Hangisi?.. Ülker.. evet Ülker.. Öyle ise sendikaya her zaman ihtiyaç var ” dedi ve salonu terk etti..

28 Şubat

28 Şubat, zulmün en koyu olduğu bir sürecin adıdır. Bizler o dönemin zulmünü iliklerimize kadar hissederek yaşadık. Sinmedik, geri adım atmadık, dik durduk mücadele ettik. Daha önce de ifade etmiş olduğum gibi Türkiye’de devletin halkını potansiyel bir tehlike olarak gördüğü zamanlar yaşanmıştı. Ama 28 Şubat dönemi bir başkaydı sanki. Potansiyel tehlike görülen halk, gerçek bir düşman gibi görülmeye başlanmıştı. İnsanlarımız yediden yetmişe fişleniyor, mütedeyyin kesimin ensesinde boza pişiriliyordu. Tanklar sokaklarda yürütülmüş, Postmodern bir darbeyle iktidardaki Refah-Yol hükümeti düşürülmüştü. İmam-Hatip Okullarının orta kısımları kapatılmış, İmam-Hatiplilerin önünü kesebilmek için üniversite girişinde kat sayı dayatması getirilmişti. Bu sayede 600 binlerde olan İmam-Hatip Lisesi öğrencilerinin sayısı bir anda 60 binlere inmişti.

İmam-Hatiplilerin yolunu keseyim derken ülke sanayisine ara eleman yetiştiren diğer meslek okullarının da önü kesilmiş, ülke ekonomisine çok ağır bir darbe indirilmişti. Bin yıl sürecek diyenler, bu süreçte akla hayale bile gelemeyecek zulümlere imza attılar. Temel

bir insan hakkı olan eğitim hakkını engellediler. Başörtülü diye kızlarımızı okullardan attılar. Saçlarından tutarak sokaklarda sürüklediler. İnanıcı gereği başlarını örtüyor diye bayan öğretmen arkadaşlarımızı, bayan memur arkadaşlarımızı iş yerlerine almadılar. Hasta olanlara sevk belgesi bile vermediler. Soruşturma açtılar, haklarında davalar açıp mahkemelere verdiler. Nihayetinde meslekten atarak, işlerine son verdiler.

Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen olarak bizim de içinde olduğumuz, sağlıklı sivil toplum örgütlerinin oluşturduğu hukuk büroları sayesinde, mazlum kardeşlerimize hukuk desteği vermeye çalıştık.

Bu insan hakları ihlalleriyle ilgili, binleri aşan karşı davalar açtık. Üyelerimizin ve diğer mağdur kardeşlerimizin hak arama mücadelesinde onlara destek verdik. Elele eylemleriyle Türkiye'yi ayağa kaldırdık, 7'den 70'e herkesi sokaklara döktük.

Hukuk mücadelemizin kahraman kuruluşlarımızdan Hukukçular Birliği'ni, Hu-Der'i ve Mazlum-Der'i burada, saygıyla ve minnetle anıyorum. Bu hukuki mücadele platformunda sendikamızı temsil etme görevi verdiğimiz o dönemde İstanbul Şube Sekreteri görevinde olan kardeşimiz Ahmet Gündoğdu'ya, yaptığı başarılı çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi, tebriklerimi iletmek istiyorum

O süreç içinde yaşanan zulmün bir diğer çeşidiyse, halkın yokluk ve yoksulluk içinde yaşam mücadelesi vermesiydi. Enflasyon % 60-80'lerde seyrediyor, buna karşılık çalışanlara verilen zam oranları enflasyonun çok çok altında kalıyordu.

Demokratik yönden sıkıntıların tavan yaptığı, toplumun önemli bir bölümünün açlık sınırı altında yaşam mücadelesi verdiği bir dönem. 'Biz bir vatandaş olarak bu sıkıntıları yaşamak istemiyoruz, biz bir insanız, insanca, insan gibi yaşamak istiyoruz. Eşit şartlarda eğitim hakkı istiyoruz. Eşit şartlarda mesleklerimizi icra etmek

hakki istiyoruz. Vurgunların, soygunların bitmesini istiyoruz. Haka-
ça paylaşım istiyoruz' diye alanlarda ve salonlarda kıyasıya sendikal
mücadele verdiğimiz bir dönem..

Bizim o şartlar altında var oluş yok oluş kavgasını verdiğimiz bu
dönemde kendilerine sendika, sivil toplum örgütü denen bazı yüz-
karası kuruluşlar (Beşli Çete; Türkiye İşverenler Sendikası Konfe-
derasyonu (TİSK), Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Konfederasyonu
(TESK), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Türkiye İşçi
Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK- İŞ) ve Devrimci İşçi Sendika-
ları Konfederasyonu (DİSK)) ise bu zalim postmodern darbeyi ya-
panları alkışlıyor ve destekliyordu. Şayet utanacak yüzleri varsa bu
utanç onlara yeter de artar bile..

Bir insan için en zor şey!

Bu süreç içinde yaşadığım önemli bir sıkıntıyı paylaşmak istiyorum
sizlerle; her gün sendikaya çok sayıda başörtülü bayan öğretmen ar-
kadaş ağlayarak geliyordu. O gün kendilerine yapılanları anlatıyor,
bizden sendikaları olarak bir yardım, bir çözüm ümit ediyorlardı.
Beni bu gün okula almadılar, beni bugün zorla sınıftan çıkardılar,
bana hastaneye sevk vermediler, Benim hakkımda dava açtılar, bu
gün beni meslekten attılar...

Bütün bunların karşısında, içinde fırtınalar kopsa da metin olacak-
sın, dik duracaksın. Sendikacısın sen, üyelerine sahip çıkacaksın.
Onlara moral vereceksin. Gelecek hakkında ümit var olmalarını
sağlamaya çalışacaksın... Gecenin en koyu karanlık olduğu an, sa-
baha en yakın olan andır, çok az kaldı sabır, diyeceksin sabır...

1971 Muhtırasından sonra ve 12 Eylül Döneminde üniversiteden
atılan 1402'likleri örnek gösteriyordum onlara. Onlar yılmadılar,
mücadele ettiler. 10 yıl sonra da olsa kazandılar. Geriye dönük hak-
larının tamamını da aldılar diyeceksin.

Anlattıklarının yakın zamanda gerçekleşmeyeceğini bildiğin halde, ümit ve moral vermeye çalışacaksın. Onlar gittikten sonra da çekilip sessiz bir kenara, çaresizlikten, sesini salarak hüngür hüngür ağlayacaksın.. Şunu bütün kalbimle inanarak söyleyebilirim ki dünyanın en zor işi, kendinin inanmadığı bir şeye, başkalarını inandırmaya çalışmaktır...

Rabbim kimseye aynı zorlukları bir daha yaşatmasın inşallah.

İşte biz İstanbul'da bu şartlar altında sendikacılık yaptık. Herkesin aman ne olur, ne olmaz deyip ortalıktan kaybolduğu bir zamanda meydanlarda idik. "Darbe istemiyoruz Ordu kışlaya" diye bildirimler neşrediyorduk.

Bu durum karşısında bazı Genel Yönetim Kurulu üyelerimiz, sendikanın kapatılmasına sebep olacağız diye endişeleniyor, mağdur başörtülü öğretmenler konusundaki eylemlerimizde ileri gittiğimizi düşünerek bize kızılıyordu. Bu endişeler işi bizim görevden alınmamızın müzakeresine kadar getiriyordu.

Önce emniyete git haber ver, sonra göreve başla

Mehmet Akif İnan Hocam, "Sendikacı, yapacakları hususunda kim-seden izin almaz, sadece haber verir" derken, içimizde bazıları da "Emniyete gidip, haber vermeden göreve başlamayın" diyebiliyordu.

İzmit, İstanbul'a en yakın komşu illerimizden biri, orada teşkilatlanma konusunda bayağı zorluklar yaşadık. Kocaeli şubemizin etkin hale gelebilmesi için sık sık İzmit'e gidip geldiğimiz oluyordu. Kısa sürede birçok şube başkanı değişmişti. En son görev vermek istediğimiz arkadaşımız Ömer Altunbaş, göreve başlamazdan önce Ankara'ya, Genel Merkez'e giderek, tanışmak istiyor. Genel Merkez'de sorumluluk olarak, 2 numara konumunda olan bir arkadaşımız ile görüşüyor. O da kendisine önemli tavsiyelerde bulunuyor. "Sen,

İzmit'e dönünce göreve başlamadan önce emniyet müdürlüğüne gitmelisin, onlara 'Ben, Eğitimciler Birliği Sendikası'nın Kocaeli Şube Başkanı olarak göreve başlayacağım. Eğitim-Bir-Sen'de göreve başlıyorum diye, beni yanlış tanımanızı istemiyorum. Ben, gerici ve yobaz biri değilim, laik, Cumhuriyetçi ve Atatürkçüyüm' diyerek kendini tanıtmalı ve görevine öyle başlamalısın. Ben burada Genel Merkez'deki görevime başlarken öyle yaptım. Sana da tavsiye ediyorum, sen de öyle yapmalısın" diye akıl veriyor ve yol gösteriyor.

1999-2000 yılları içindeyiz, 28 Şubat postmodern darbesi rüzgârının hala sert estiği yıllar. Ömer Bey, benim dostum, sevdiğim, güvendiğim, şube başkanı olmasını istediğim bir kardeşim. Bana durumu anlatınca 'Eyvah! Biz ne yapmışız, Ciğeri kediye teslim etmişiz' diye düşündüm. Allah'a şükürler olsun ki, rahmetli genel başkanımızdan sonra sendikalarımız bu gibilerin eline kalmadı diye de Allah'a şükrediyorum...

Son genel kurul

1999 yılı Ağustos ayının başlarında Genel Başkanımızın habis bir hastalığa yakalandığının haberini aldık. Üzüntüden sanki dünya basmıza yıkılmıştı. Ne yapacağımızı şaşırдық. Âdeta elimiz ayağımıza dolaştı. Onsuz bir sendikayı aklımızdan bile geçiremiyorduk. Vefatından 5-6 ay öncesiydi, İstanbul Aksaray'da yaptığımız bir teşkilat toplantısında, kendisine emekli olmayı düşündüğümü söylemiş, müsaadeleri olursa sendikadan da affımı istemiştim. Kısa bir süre sonra rahatsızlanması, arkasından da vefatı bu kararımızı revize etmemizi gerekli kıldı., 2003 yılına kadar, Marmara Bölge Başkanı ve Genel Başkan Başdanışmanı gibi sıfatlarla göreve devam etmek durumunda kalmıştık.

Hastalığına sebep olarak sigara tiryakiliğini görüyorduk. Sigarayı öyle içerdi ki, sanki yıllar boyu hasret kalmış iki aşığın birbirine kavuşması gibi, aşkla şevkle çekerdi dumanı içine. Tabii sebep odur, ya

da o değildir en iyisini rabbim bilir ama, teşhis konduktan sonra çok hızlı seyretti hastalığı.

Kendi sağlığında konfederasyonun emin ellere bırakmak istiyordu.

Vefatından bir buçuk ay önce, 14.11.1999 tarihinde, Memur Sen 2. Olağan Genel Kurulu yapılacaktı. Genel Kurul'dan bir gün önce kendisini ziyaret etmiş hayır dualarını almıştık. Genel Kurul öncesi maalesef onu da, bizi de çok üzen bir sürü üzücü olay yaşandı. Kendisinin belirlemiş olduğu genel yönetim kurulu listesi, eski yönetim kurulunda senelerce birlikte çalıştığı, mesai ve yol arkadaşları tarafından beğenilmemişti. O gün için yaklaşık 40 bin üyesi bulunan Memur Sen'in, en az 25 bini Eğitim-Bir-Sen üyesiydi. Buna rağmen Genel Başkan Yardımcılığının Eğitim-Bir-Sen'e verilmesini kabul edemiyorlar ve hasta yatağında yatan Genel Başkanımız Akif İnan Hocamızın gıyabında liste üzerinde değişik yapmak istiyorlardı.

Bu amaçla daha önce emniyete verilmiş olan delege listeleri geri aldılar. Bazı sendikaların 1500–2000 üyesi bile yoktu, buna rağmen, Memur-Sen bünyesindeki bütün sendikaların delege sayılarını, Eğitim-Bir-Sen'in delege sayısına eşitleyecek şekilde değiştirdiler. Hem de hasta yatağında yatan Mehmet Akif İnan'a rağmen bunu yaptılar.

Sonunda kızılca kıyamet koptu tabi. Bunun üzerine biz, Eğitim-Bir-Sen olarak genel kurulu boykot etme kararı aldık. Memur-Sen'in dağılmasına kadar gidebilecek olan bu vahim durum karşısında, Mehmet Akif İnan, Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu'dan yardım istedi. O günlerde Hak-İş'in Balıkesir Edremit'te eğitim kampı olmasına rağmen, Salim Bey, Akif Bey'i kıramadı atlayıp geldi ve duruma müdahil oldu. Salim Uslu'nun, insanüstü gayretleri sonunda, bütün sendika başkalarının tamamına genel başkan yardımcılığı sıfatı verilerek sorun çözüldü. Memur-Sen'in geleceğini etkileyecek büyük bir kaostan kurtulunmuş oldu.

Kanaatim odur ki bu kongre, Memur Sen'in tarihinde en önemli bir dönüm noktasıdır. Memur-Sen olarak Salim Uslu Bey'e, bir daha minnet ve şükran borçlu olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Bunları anlatmaktaki maksadım, seneler sonra ortalığı bulandırmak, birilerini rencide etmek değil, sadece tarihe bir not düşmektir.

Şu an gelinen zirvelere öyle kolay gelinmediğini, çok tehlikeli virajlardan geçilerek, bin bir meşakkat ve emek sonucu ulaşıldığını göstermek içindir. Bu böyle bilinsin istedim.

Diğer önemli olan bir nokta da, sevgili ağabeyimiz, Kurucu Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan'a hayatının bu son günlerinde, vefatına bir buçuk ay kala, bu büyük üzüntüyü yaşatmış olmamızdır. Buna sebep olanların günahı vebali kendi üzerlerine...

Onun da kabrinde rahat ve huzurlu olduğunu ümit ediyorum

Bahsi geçen kongreden bir buçuk ay sonra, 06.01.2000 tarihinde Genel Başkanımız vefat etti. Şube Sekreterimiz Ahmet Gündoğdu ile birlikte Urfa'ya giderek cenazesine katıldık. O günler, hatırlamak bile istemediğimiz çok üzücü günlerdi. Ama üzölmek, ah, vah etmek çözüm değil. Kendisinden sonra, kısa bir süre önce yaşamış olduğumuz, Marmara depremi gibi şiddetle sarsıldık. Yukarıda bahsettiğim, aşağıda da devam edeceğim badireleri atlattıktan sonra göreve gelen, basiret sahibi kardeşlerimiz, Ahmet Gündoğdu ve dönem arkadaşları, Kurucu Genel Başkanımız Mehmet Akif İnan'ın işaret ettiği prensipler doğrultusunda üstün başarılar gösterdiler.

Şu anda ben onun ruhunun müsterih olduğuna inanıyorum. Çünkü Onun, hedeflediği konumun tam zirve noktasındayız. Bize yüklediği görev; Memur-Sen ve Eğitim-Bir-Sen'in en büyük sendika olmasıydı. Elhamdülillah olduk. Çok şükür, bu gün bütün iş kollarının yetkili sendikaları. Halen şu anda, sendikalarımızın tümü, onun

bize yüklediği diğer misyonları da gerçekleştirmek için yoğun bir gayret içindedirler.

Ben şahsen Şevket Sezer olarak şu an çok rahatım ve huzurluyum. Onun da kabrinde rahat ve huzurlu olduğunu ümit ediyorum.

İstifalar art arda geldi ‘Fetret Dönemi’ başlıyor

Mehmet Akif İnan’ın vefatından sonra bir bocalama dönemine girildi. Zübeyir Yetik Memur-Sen, Kamil Aydoğan ise Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı olmuşlardı. Hemen akabinde Kamil Bey bizi Ankara’da toplayarak, genişletilmiş bir teşkilat toplantısı yaptı. Mevcut konum ve yapılacak faaliyetler değerlendirildi. Israrla bana İstanbul Şube Başkanlığının yanında, Marmara Bölge Başkanlığı görevini de teklif etmiş, ben de kabul etmek istememiştim. Kamil Bey ile pek frekanslarımız tutmuyor, sendikal anlayışlarımız uyuşmuyordu. Taşra teşkilatı üzerindeki nüfusumuz sebebiyle, benimle iyi geçinmek, dostluğumu ve desteğimi kazanmak istiyordu. Israrlar karşısında görevi kabul etmek durumunda kalmıştım.

Zübeyir Yetik’in Memur-Sen Genel Başkanlığına seçilmesinin üzerinden henüz birkaç ay bile geçmemişti ki, 24 yıl önce yazmış olduğu “İslam Savaşçısına Notlar” isimli kitabında, kullanmış olduğu bir ifadeden dolayı Hürriyet gazetesinde bir haber çıktı. Bu haber üzerine Zübeyir Yetik, hiç polemige girmeden, kurumlar zarar görmesin gerekçesiyle, Bem-Bir-Sen ve Memur Sen Genel Başkanlığı görevlerinden istifa etti.

Zübeyir Bey çok ince ruhlu, kibar, duygusal bir insandı. Bir edebiyatçıydı, yazardı. Kalıp da mücadele etmek yerine ayrılmayı, bırakmayı tercih etti. Ancak gazetenin aynı gün ve aynı sayısında, Memur-Sen Genel Başkan Yardımcısı ve Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı Kamil Aydoğan’ın kendisini şiddetle eleştiren bir beyanatı da yayınlandı. Kamil Aydoğan, Hürriyet gazetesine verdiği beyanattan

dolayı, kendisine tepkilerin yoğunlaşması üzerine bütün sendikal görevlerinden istifa etti. Hem Memur-Sen, hem de Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanları aynı haber sebebiyle görevlerinden aynı anda ayrılmış oldu.

Dolayısıyla Akif Bey'den sonra zaten sıkıntılı olan ortam daha da sıkıntılı hale geldi. Tabir caizse Memur-Sen'de bir fetret dönemine girilmiş oldu.

Az daha sendikamız elimiz arasından kayıp gidiyordu

Akif İnan ve Kamil Aydoğan sonrasında yaşananlar sendikamız bakımından bir milat konumundadır.

Bu andan sonra yaşananların Eğitimciler Birliği Sendikası'nın tarihindeki önemine binaen, iyi bilinmesi ve hiç unutulmaması gerektiğine inandığım için anlatmanın doğru olacağına inanıyorum.

Genel Başkan Kamil Aydoğan'ın aniden gelişen istifasının arkasından, Eğitim-Bir-Sen Genel Yönetim Kurulu acil toplandı. 29 Nisan 2000 tarihinde Olağanüstü Genel Kurul yapılmasına, Bilal Baldemir'in de yapılacak genel kurul toplantısına kadar Genel Başkan Vekili olarak atanmasına, Genel Kurulun da Sağlık İş Sendikası Genel Merkez Salonunda yapılmasına karar verdi.

Sendikada tam bir şok ve kaos havası hakimdi. Kimse ne yapacağını bilmiyordu. Kongre günü gelmiş çatmıştı. Muhammet Akar'ın Genel Başkan, Niyazi Yavuz'un ise Genel başkan Yardımcısı olacağı bir listenin hazırlandığını, Genel Kurula da bu tek listeyle gidileceğini öğrendik. Aday listesindeki isimleri pek yakından tanıımıyorduk. Yine edindiğimiz istihbarata göre, bu genel yönetim kurulu listesi içinde bizim sendikal anlayışımıza ters kişilerin olabileceği bilgisini aldık. Acil olarak duruma müdahale etmemiz gerektiğine karar verdik. Bizim İstanbul Şubesi olarak taşra teşkilatımız üzerinde, nüfuzumuz olduğu bir gerçektir. Hemen Genel Kurul'dan bir hafta

önceki hafta sonunda, tüm teşkilatı istişarelerde bulunmak üzere, acil olarak Ankara'ya, Genel Merkez binasında toplantıya çağırdık. Muhammet Akar ve arkadaşları Genel Kurul hazırlıklarını, Genel Merkez binasında yapıyorlardı. Bizim yapacağımız istişare toplantısını dışarda yapmamızın doğru olmayacağını düşündük ve Genel Merkez binasında toplanmaya karar verdik. Onları da yapacağımız toplantıya davet ettik. Genel Yönetim Kurulu listesinin tek taraflı belirlenmesinin birlik ve beraberliğimizin bozulmaması açısından doğru olmayacağını, dolayısıyla belirledikleri listeyi tekrar birlikte görüşmek istediğimizi bildirdik. Amacımız onları incitmeden, taşra teşkilatının iyi niyetini, gücünü hissettirmek, duruma müdahil olmaktı. İstanbul Şube Sekreterimiz Ahmet Gündoğdu'dan bütün taşra şube başkanlarına durumun vahametini ve aciliyetini anlatmasını, iki elleri kanda olsa bile, mutlaka hafta sonu Ankara'ya toplantıya gelmelerini istedim. Ahmet Bey, Tek tek hepsini telefonla aradı. Onları Ankara'ya davet etti.

Büyük emekler verdiğimiz, icabında çocuklarımızın nafakasını, kazandığımız mesleklerimizi bile riske ettiğimiz, henüz 4 ay önce toprağa verdiğimiz Kurucu Genel Başkanımız Akif İnan hocamızın emaneti sendikamızın, elimizin arasından kayıp gitmek üzere olduğunu hissediyorduk. Buna müsaade etmeme konusunda ise kesin kararlıydık.

Toplantıya Ankara'daki arkadaşlarımızın yanında, Genel Başkan Vekili Bilal Baldemir, taşradaki güçlü şube başkanlarından Kayseri'den; Ahmet İlhan, Erzurum'dan; Ahmet Uzun, Adıyaman'dan Mehmet Dağtekin, Elazığ'dan; Tahir Cevher, Bartın'dan; Erol Bozkurt, Bingöl'den; Doğan Karasu, Bursa'dan; Aydın Kılıç, Balıkesir'den; Zeki Çabuk... İstanbul'dan da ben ve Ahmet Gündoğdu katıldık..

Toplantıda, Genel Kurul için belirlenen listenin şube başkanlarının tasvibi alınacak şekilde yeniden ele alınmasını, Genel Merkez'in et-

kinliğini arttırmak için taşra teşkilatından da yönetime üye alınmasının birlik ve beraberliğimiz açısından gerekli olduğunu ifade ettik. Genel Yönetim Kurulu listesini yeniden belirlemek için aramızdan bir komisyon seçelim teklifinde bulunduk. Teklif kabul edildi. Seçilen komisyonun belirleyeceği liste kesin olacak ve kimse komisyonun belirleyeceği listeye itiraz etmeyecekti. Bu hususta herkesten namus sözü aldık. Komisyonun, sendikamızın önemli isimleri olan sevilen, sayılan, sözüne itimat edilen arkadaşlarımızdan oluşmasını sağladık.

Onların listesinde Genel Başkan Yardımcısı konumunda olan Niyazi Yavuz'un, güvenilir biri olduğu kanaatine varmıştık. Kendisini Genel Başkan olarak düşündüğümüzü ilettik ve bu konuda kendisini ikna ettik.

Komisyon eski listedeki Genel Başkan adayıyla Genel Başkan Yardımcısı adayının yerlerini değiştirdi ve yeni bir liste belirledi. Komisyon, Niyazi Yavuz'un Genel başkan, Muhammet Akar'ın Genel Başkan Yardımcısı, taşra teşkilatlarından da Ahmet Gündoğdu, Ahmet İlhan ve Erol Bozkurt'un Genel Yönetim Kurulu Üyesi adayları olacak şekilde, yeni aday listesini hazırlanarak onayına sundu. Komisyonun kararına herkes uyacağı üzerine önceden namus sözü alındığından, Muhammet Akar dışında itiraz eden olmadı. İkinci bir listeyle genel başkan adayları olarak kendisinin de seçime katılacağını söyleyerek hiddet ve şiddetle sendikadan ayrıldı. Biz de gönül huzuru içinde bir hafta sonra yapılacak genel kurul toplantısında tekrar görüşmek üzere memleketlerimize döndük.

Ertesi hafta, Genel Kurulumuz Sağlık-İş Sendikası Genel Merkez Salonu'nda, Genel kurullarımızın değişmez divan başkanı olan; her sorunumuzda, her zaman Hızır gibi yanımızda olan vefakâr dost Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu'nun divan başkanlığında toplandı. Niyazi Yavuz ve Muhammet Akar liderliğinde iki listeyle seçime

girildi. Niyazi Yavuz'un listesi delegelerin geneline yakınının oyunu alarak ezici bir çoğunlukla seçimi kazandı. Biz de derin bir nefes alarak Rabbimize şükrettik. İlk defa Ankara dışından deneyimli şube başkanlarımız da Genel Yönetim Kurulunda görev aldılar, sendikamızın hızla gelişmesine, büyümesine katkı sağladılar. Ben de Niyazi Yavuz Bey'e görevi süresince Genel Başkan Başdanışmanı olarak yardımcı olmaya gayret ettim. İstanbul Şubesi olarak çıkarmakta olduğumuz bültenimizi o tarihten sonra Genel Merkez adına çıkararak daha geniş bir alana ulaştırmaya başladık.

Daha sonraları Genel Yönetim Kurulu içinde bir görev değişikliği ile Ahmet Gündoğdu, Genel Başkan Yardımcılığı görevine getirildi. Teşkilatlanma çalışmalarına hız verildi. Üye sayımız hızla artmaya başladı. Ama ne var ki bir süre sonra, Niyazi Yavuz Bey bypass ameliyatı oldu. Bütün iyi niyetine rağmen sendikaya pek fazla katkı sağlayamadı.

Niyazi Bey'in görev süresi sonunda yapılan Genel Kurul'da, Genel Başkanlık için yarışan Ahmet Gündoğdu, Niyazi Yavuz ve Ahmet Yurtman arasından Ahmet Gündoğdu seçimi kazandı. İstanbul'dan mesai arkadaşım, sevgili kardeşim Ahmet Gündoğdu zamanında sendika adeta şaha kalktı. Mehmet Akif İnan Ağabeyimizin idealleri ve rüyaları bir bir gerçek oldu.

Şu anda konfederasyonumuz olsun, iş kollarındaki sendikalarımız olsun hepsi ülkemizin en büyükleri oldu. Daha önce de ifade etmiş olduğum gibi şu an 11 iş kolunun, 11'inde de yetkili sendikayız. Eğitim-Bir-Sen'in 400 Bin, Memur-Sen Konfederasyonunun ise bir milyon üyesi var. Artık hangi iktidar gelirse gelsin Memur-Sen'i hesaba katmak durumundadır. Mehmet Akif İnan hocamızın ve bendenizin hayallerimizi gerçek kılan Ahmet Gündoğdu ve mesai arkadaşlarına minnetlerimi ve şükranlarımı sunuyor ve kendilerini kutluyorum.

Kendisinde gençliğimin izlerini gördüğüm yeni Genel Başkanım Ali Yalçın ve arkadaşlarına da başarılarının devamını diliyorum.

Kurucu Genel Başkanım Merhum Mehmet Akif İnan Hocama da, Allah'tan rahmet diliyorum. Nur içinde yatsın, Ruhu şad olsun, Mekanı cennet olsun. Amin.

Sayıları bir milyonu bulan kardeşlerimi Onun şu ifadesi ile selamlamak istiyorum:

“Her biri birer tarihi misyon omuzlamış, önemli bir kavşak noktasında nöbet tutan, ülkemini yiğit erleri” sendikacı kardeşlerim, sizlere selam olsun.

**Mehmet Akif İNAN'ı Anlamak ya da
Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı**

Ali Haydar TUĞ

Mehmet Akif İNAN'ı Anlamak ya da Mehmet Akif İNAN Sendikacılığı

Ali Haydar TUĞ

Sağlık-Sen Genel Eğitim Sekreteri (1996-2000)

İnsanları tanımak, tanımlamak zor bir iş. Hele Mehmet Akif İnan gibi bir şahsiyeti, tanımak ve hakkında fikir beyan etmek daha da zor. Onun hakkında konuşulduğunda onu bir kalıba yerleştirmeniz mümkün değil. Onu hiçbir kalıba yerleştiremezsiniz. Çok boyutlu ve çok yönlü biri kişilik. Nereden baksanız ondan bir şeyler görürsünüz. Gördüklerimiz sadece bir bütünün parçasıdır. Onda hiçbir eylem karşılıksız değildir. Onun savunduğu hiçbir eylem de kendi medeniyetimizin dışında değildir

Ancak onu çok boyutlu, özellikli kılan sadece eğitimci, şair, sanatçı, sendikacı, eylem ve gönül insanı olmanın ötesinde; o, şahsına münhasır bir kişilik olarak karşımıza dikilir. Gerçekten birçok özellikleri üzerinde barındıran bir figür, bir markadır.

Onun hayatındaki karmaşık gibi görülen özelliklerinde, dikkatlice bakıldığında bağlı olduğu medeniyetin özlerini görürsünüz. O özlerden izler taşır. Onun bu özellikleri, kimilerine göre kafa karışıklığı ve ruh bütünlüğünün olmadığı kanısını oluşturabilir. Oysa kendi dünyasının ayrıntılarında gizlediği inanç ve ideal kalıplarıdır. Karmakarışık bir kimlik gibi görünse de onun ruh dünyasının zenginliğini taşıyan bir bütünün parçalarıdır bunlar.

Onun sendikacılığını tanımak için onun dünyasına girmek gerek. Onu, dünyasında yeşeren bir medeniyetin kökenlerinde aramak gerek. O, sadece ücret sendikacılığına takılıp kalmaz. İnsan hayatının komplike bir yapı oluşturduğunu görürüz, bu nedenle ruhen doymamış bir ekonomi sadece kaos ve hır getirir onun dünyasında.

O bir liderdi. Liderliğin tüm özelliklerini yaşantısının tüm evrelerinde görebilirsiniz. Onun üstlendiği görevde, komple bir bütünün yanında bir medeniyetin temel taşlarının örgüldendiği bir yapıyı görürsünüz.

Onun şairliği de bir ümmetin sancılarını taşır. Şiirlerinden ve yazılarından yansıyan ses bir ümmetin sesidir. Kimliğini kaybetmiş bir milletin yeniden dirilişi için uğraşmıştır. O herkesin ağabeyi, üstadı, başkanıydı. Kadirşinas ruhluydu. Vefa örneği idi.

Onun her kesimden dostları vardı, o da dost canlısıydı. Onunla ilgili dostlarının ortak birleştikleri nokta, her şeyden önce onun bir ağabey olmasıydı.

O, işi ve ailesini kesin çizgilerle ayırmıştı. Bu, aile içinde sorun oluşturur muydu bilmem ama o zaten teşkilatın babası, ağabeyi ve başkanıydı. Onun ailesi yol arkadaşlarıydı. Onun bütün hayatı, kurduğu ve içinde bulunduğu teşkilatlar, ümmetin birliği ve dirliği için oluşan sivil inisiyatiflerdi. Bu kurumlar, bağlı bulunduğu medeniyetin inşası ve bekası içindi.

O, bu ülke kaynaklarının adil ve eşit bölüşülmesi için sınıf, din, dil, ırk, mezhep ve etnik köken ayrımcılığına dayalı bir anlayışın karşısındaydı. Ülke kaynaklarının adil bölüşümünde salt insan olmak yeterliydi. Hiçbir sınıf farkının olmadığı herkesin eşit bireyler olarak yaşayacağı bir ülke için çalıştı/çalabaladı. Yaptığı bütün mücadelelerinde ise muhataplarının sosyal sorumluluk ve kültürel algılarına önem verir; yaptığı tüm eylemlere ona göre bir anlam yükler ve buna göre kurgulardı.

Adil bölüşüm için hak ve hukukun gözetildiği bir sorumluluk bilincinin oluşmasına katkı sağlamayı hedefine almıştı. Bu tespitlerini, bu bilinçle kurgular; sorunların emek/üretim, sermaye kıskacında sıkıştırılmasını doğru bulmazdı. Bunları birbirlerinden ayrılmaz bir bütünün parçaları olarak gören bir anlayışa sahipti. O, sendikal anlamda ülke kaynaklarının adil bölüşülmesinin yanı sıra o kaynakların yaşatılması gerektiğine de inanan bir dünya görüşüne sahipti.

O, emek, üretim ve sermaye boyutlarının birbirlerini bütünleyen bir organizasyon olduğuna inanır ve bunun bir siyasal anlayışa, ideolojik bakışa, dini ve etnik yapılanmalara hapsedilmesine şiddetle karşı çıkardı. O, bireylerin sosyal, kültürel algılarına göre, eşit ve adil paylaşımı öngören bir anlayışın öncü savunucusuydu. Hiçbir zaman kırıp dökme, kamu malına zarar verme gibi yaklaşımları doğru bulmamıştır, çözümün öncelikle masa başında ve sadece muhatapların iknası ile sağlanması gerektiğine inanırdı. Onun için hak aramak, sokakta kırıp dökerek değil, makul ve mantıklı yaklaşımla, hakaret etmeden, haklılıklarını konuşma ve basın-yayın/konferans gibi pasif direnişlerle gerçekleştirilebilecek bir mücadeleydi.

O, hak ararken haksızlık yapmama ilkesi doğrultusunda mücadelesini verirdi. O, her zaman benimsediği kardeşlik hukuku çerçevesinde, hakkaniyet ölçüsünde dayanışma ve ikna yolunu benimsemiştir. O, barış medeniyetinin savunucusuydu. Ona göre kırıp dökme bir hak arama değil, hak ve hukuka karşı tüyü bitmemiş yetim hakkının gaspıydı.

O her zaman sorunların boyutunu, mahiyetini keskin hatlarla çizer, çözüm önerilerini buna göre oluşturur ve savunurdu. Sendikal mücadelenin bu anlayışla hayata geçirilmesinin gerektiğine inanır, mücadelesini buna göre kurgulardı. O her zaman sapla samanı birbirinden ayırarak, çözüm önerilerini sade bir dille ortaya koyardı. Bu tür bakışların samimiyeti ve ihlası toplumun gereklerine ve sosyal ve kültürel yapılarına uygun olması gerektiğini bunun için de bir medeniyet algısı ve bilincinin oluşturma gayreti içerisinde olunması gerektiğini savunurdu.

Ona göre her şey yerinde ve zamanında olması gerekir. Zamanında ve yerinde olmayan hak, hak değil zulümdür. Bu ayrıntıların birbirine karıştırılıp sunulmasını da bir hak ihlali olarak görürdü. 'Nasıl ki, bize yapılan haksızlığa karşı mücadele veriyorsak, bir başkasının özgürlüğünün ihlaline ve haklarının gaspına karşı da bir duruş sergilemeliyiz' düşüncesindeydi. Buna karşı olan kesin tavır ve duruşları, olumsuz anlayışları şiddetle kınardı.

O bir bölgenin, bir milletin, ırkın ve sınıfın mücadelesi için değil, bir bütün olarak insanlığın ve özelde bir ümmetin emek ve özgürlük mücadelesi için çalıştı. Onun sendikal mücadelesi de savaşı da tüm insanlığın, adil ve hakça bir bölüşümüne hasredilmiştir. Onun sendikacılığı isyanın değil barışın; kavganın değil, kardeşliğin, dayanışmanın gerektirdiği bir örgütlenmenin adıdır. Eylemlerini ve söylemlerini bu istikamette oluşturur.

O hiçbir zaman, ucuz ve tribünlere oynayan bir sendikacılık yapmadı. Bu bağlamda sınıfsal, ideolojik, siyasal ve etnik anlayışların sendikacılığına şiddetle karşı çıkar. Onları şantajcı ve fırsatçı olarak tanımlardı.

Onun sendikacılık anlayışında sınıf, zümre, ideolojik ve salt dinsel algıların ve motiflerin kullanıldığı yerel bir anlayışı göremezsiniz. O, bütün söylemlerinde sendikal mücadelenin toplumun refahı, huzuru, mazlum ve mağdurların haklarının korunması için gerekliliğine inanır, kendini ona göre konumlandırır. Yolsuzlukların, haksızlıkların, zulmün karşısında Müslümanca bir anlayış ve yaklaşımla,

içinde bulunduğu dernek, vakıf ve meslek kuruluşlarının bu mücadelesinin doğrultusunda hareket etmesi için çabalamıştır.

O, sendikal anlayışını tarif ederken, sendikacılığın; siyasal parti, vakıf, dernek ve sosyal aktivitelerin oluşturduğu bir oluşum ya da meslek kuruluşu gibi bir kurum olmadığını, bunların üstünde kendi nev'ine münhasır, sivil bir hareket olduğunu söyler.

Emek-sermaye ilişkisi onun için birbirini tamamlayan, birinin olmadığı yerde diğersinin olamayacağı unsurlar şeklindedir. O bu bilinçle hareket eder, sendikal mücadelede kurumların ve siyasal iktidarların zor durumda bırakılmasına; siyasi ve ideolojik yaklaşımlarla yıpratılmasına karşı çıkar, yönlendirici ve bilgilendirici anlayışı savunur.

Özgür düşünce, bağımsızlık ve muhaliflik sendikal hareketin temelini oluşturur. O, ideolojik ve siyasal angajmanlar içinde olan sendikaların bağımsız olamayacağına inanır, bu nedenle, bu tür angajmanların güdümünde olan sendikacılığı da sarı sendikacılık olarak tanımlar.

O, hem iktidarın hem sosyal tarafların birbirlerine eşit mesafelerde olması gerektiğini savunur. Bu kurumların olması gereken yerde, olması gerektiği gibi güçlü bir şekilde bulunması; hak arama mücadelesinde önemli bir temel taşıdır.

Hülasa sonuç olarak;

Mehmet Akif İnan için, haksızlığı kimin ya da nasıl yaptığının önemi yoktu; ortada bir haksızlığın olması yeterliydi onun karşı çıkmasına. Onun için sendika; dernek, vakıf, mesleki bir kuruluş, siyasal parti değildir. Bu düşünce tarzıyla hareket etmiş ve birçok dayanışma platformlarının kuruculuğunu yapmış ve birçok sivil inisiyatif kuruluşların oluşmasına da öncülük etmiştir.

Mehmet Akif İnan, Türk kamu sendikacılığının gür sesli lideri idi.

Rahmet ve dua dileklerle.

VI

“Gel kurut bu çağın kargaşasını
Seninle beklenen şimdi şafaktır”

ad alif hay

Akif İNAN ve Sendikacılık

Mehmet SARMIŞ

Akif İNAN ve Sendikacılık

Mehmet SARMIŞ

Eğitim-Bir-Sen Ankara Şube Başkanı (1993-1994)

Mehmet Akif İnan ile 1993 yılı Ocak ayında, sendikanın Kızılay Şehit Adem Yavuz Caddesi'ndeki merkezinde tanıştık. O dönemde Ankara Mamak İmam Hatip Lisesinde öğretilirdim. Aynı gün sendikaya üye oldum ve okul temsilciliği görevi aldım. Kısa bir süre sonra fiilen Ankara il başkanlığı görevi de verilince her gün beraber olmaya başladık.

O sıralarda memur sendikacılığı ivme kazanmıştı. Sol ve milliyetçi kesimler sendikalarını kurmuştu. Muhafazakâr ve İslami kesimde de uzun bir hazırlıktan sonra, iyi bir başlangıç yapmak ve sendikayı sağlam temeller üzerine bina etmek amacıyla, tanınmış, karizmatik bir lider arayışına geçilmiş, ilk akla gelen ve üzerinde ittifak edilen

isim olan Akif İnan'a teklif edilmiş, o da başlangıçta sendika fikrini desteklemekle beraber, başkanlık teklifine sıcak bakmamış, ancak ısrar üzerine kabul etmişti. Sonradan öğrendiğime göre, o sıralar, ülkenin her tarafında sürdürdüğü yoğun konferanslarına ara verip çok özlediği yazı çalışmalarına dönmek, şiirler, kitaplar yazmak niyetindeymiş. Ancak, "dava" bilinci ve hizmet aşkı dolayısıyla "hayır" diyememiş.

Tanıştığımız dönem, bir geçiş dönemiydi. Mütevazı bir daire, Hak-İş'in tahsis ettiği bir araba ile bir şoför ve çok kısıtlı imkânlarla sürdürülen, ellerin sık sık ceplere atıldığı bir dönem... Dernek ve sendika arası bir şey... Sendikadan çok bir edebiyat kulübü. Akif İnan'ın edebiyat çevresi, eski yeni öğrencileri gelir, yazı, şiir ve edebiyat, sendikadan daha çok konuşulurdu. Benim de merakım olduğu için hoşuma giden bu durumdan, sanki sendikayla uğraşmak isteyen abiler rahatsız olurdu da, belli etmeye çekinirlerdi.

Aslında böyle olması biraz da tabiiydi. Zira sendikal çalışmalar yapmak için zor günlerdi o günler. Sendikacılığın yasal dayanağı yoktu. Maddi sıkıntılar çoktu. Hepsinin ötesinde "bizim" dediğimiz kesim, sendika fikrine soğuktu, soğuk ne demek karşıydı.

Bu kesimde sendika deyince akla solculuk gelirdi, sokak eylemleri gelirdi, güvenlik güçleri ve birbirleri ile çatışma gelirdi. Bizimkiler sivil toplum örgütleri olarak vakıf ve dernek çalışmalarına aşınaydılar. Faaliyet olarak da buralarda ve evlerde yapılan sohbetleri ve salon çalışmalarını (konferans vb) bilirlerdi. Zaten "Çalışanın ücretini, teri kurumadan verin" diyen bir anlayışta, sendikanın yeri olmazdı. Bu yüzden "İslam'da sendika var mı?" diye itiraz ediyorlardı.

Bu anlayışı kırmak kolay olmadı. Akif İnan'ın, yüzlerine karşı olabildiği kadar sabırlı davranmaya çalıştığını, zaman zaman kendini tutamayıp celallendiğini hatırlıyorum. Bu tavır ve bu ilgisizlik hepimizin canını sıkardı.

Bir keresinde bir toplantı düzenlemeye karar vermiştik. Güzel bir başlangıç yapacaktık. 45-50 kişiyi tek tek telefon ederek davet etmiştim. Çeşitli ikramlar hazırlamıştık. Ancak toplantı saati geldi, kim-

seler yoktu, umutla beklememize rağmen tek bir kişi bile gelmemişti. Akif Hocam, çok üzüldüğümü görünce “aldırma” dedi, “bozma moralini, geçecek bu günler.”

Bazen kendisi de tereddüt geçirirdi; gönlü hep sanatta, edebiyatta, şiirdeydi; zaman zaman “bu işi yapabilecek ehil birilerine devredip kendi işime dönebilsem” diyordu. Ama kendisinden daha ehil birileri çıkmadığı için bırak(a)mıyordu. Çünkü o “ehil elin” o zaman için kendisi olduğunun farkındaydı. O, sadece şiir ve yazı yazan birisi olsaydı, ne kendisine böyle bir teklif yapılır, ne de o kabul ederdi. O sadece bir şair ve yazar değil, aynı zamanda iyi bir liderdi, kitleleri coşturan usta bir hatipti, bir eylem adamı, bir “mücahit”ti.

Bir yanda gönlü ve gönlünün istediği; öte yanda aklı ve aklının söylediği... Akif İnan, ömrü boyunca yaptığı gibi kendini değil davasını tercih etti. Bu yüzden “sanat mı, sendika mı?” ikileminde gittikçe sendika fikri daha ağır basmaya başladı.

Toplantıların, ziyaretlerin sayısı gittikçe artıyordu. Diğer sendika başkanları ile bir araya geldikleri zaman, onların da kendisine büyük saygı duyduklarının şahidiyim; herkes gibi onlar da “Abi” veya “Hocam” diye hitap ediyorlardı. Devrin Millî Eğitim Bakanı Köksal Toptan tarafından da saygıyla karşılandığını hatırlıyorum.

Artık kendini tamamen sendikanın gelişimine adanmıştı.

Sendikanın lokomotifindeki bu ısrar, kısa zamanda vagonları da harekete geçirmeye başlamıştı.

Ne yazık ki ben o sıralarda ailemin ısrarı üzerine memlekete tayin istedim ve Ankara’dan ayrıldım.

Ama diyalogumuz hiç kopmadı. Urfa’ya her gelişinde beni aradı, görüştük; sendikanın Urfa şubesini kurmak için çalıştık, bir süre sonra da kurduk. O’nun ülke genelinde sürdürdüğü mücadeleye, ben şube başkanı olarak Urfa’dan destek vermeye çalıştım.

Artık Türkiye’yi şehir şehir dolaşılıyor, gece gündüz demeden, katılanların sayısına bakmadan, toplantılar düzenliyor, radyo, televizyon programlarına çıkıyor, gazete ve dergilere röportajlar veriyor,

ulaşamadığı yerlere mektuplar yazıyor, bıkmadan usanmadan anlatıyordu. Geçmiş hizmetlerinden (şiiirleri, kitapları, konferansları, dergi ve gazete yazıları, sosyal ilişkileri, öğretmenliği vb) tevarüs ettiği avantajları, karizmatik kişiliği, ikna kabiliyeti, güçlü hitabeti ve örgütçülükteki yeteneği ile birleştirip kitleleri harekete geçiriyordu. Sesinin yankısı kısa zamanda yurdun dört bir yanından duyulmaya, ettiği tohumlar yeşermeye başlamıştı. Kendisini yazıları ve konferanslarıyla tanıyanlar, yetiştirmeleri için büyük emek verdiği gençler ve öğrencileri, çağrısına ilk koşanlar oluyordu.

Akif İnan, öncelikle, geçmişten beri sol'un temsil ettiği sendikacılık fikrinden ürken ve hiç sıcak bakmayan çevresini, sendika kurmanın mutlak bir gereklilik olduğuna inandırmaya ve harekete geçirmeye çalışmıştır.

İkinci olarak da, bu sendikanın nasıl bir yapıda olması ve nasıl çalışması gerektiğini anlatmaya ve ikna etmeye çalışmıştır. Çünkü aynı çevreler “madem herkesin sendikası var, bu da bizim sendikamızsa, içinde sadece biz olmalıyız, bizim gibi düşünenlere gitmeli ve ancak onları üye yapmalıyız” diye düşünmekteydiler. Akif İnan, onlara sendikanın bir siyasi parti, bir dernek, herhangi bir meslek kuruluşu, bir vakıf olmadığını; farklı bir yapı olduğunu ve herkese hitap ettiğini anlatmış; ısrarla “örgütlenirken ve üye kaydederken, her kesime gidin, herkesi davet edin; yönetim kurullarınızda mutlaka bayan da olsun, açık kapalı fark etmez, her çevreden temsilciler olsun, mezhep, ideoloji, siyasi görüş vb ayrımlar yapmayın ” demiştir.

O zamana kadar sendikacılık deyince, akıllara daha çok ideolojik sendikacılık ve ücret sendikacılığı gelmektedir. O ideolojiye hizmet için, o ideolojiye yakın olan partinin himayesine girmek, o parti iktidarda ise sarı sendikacılık yapmak, değilse mevcut iktidara körü körüne muhalefet etmek ve ülkenin yapısını, ekonomik şartlarını bilmeden ücret talebinde bulunmak, olur olmaz zamanlarda iş bırakıp hayatı felce uğratmak, böylece ülkeye ve insana zarar vermek, gelmektedir.

Akif İnan'ın temellerini attığı sendika anlayışında bunların hiçbirine yer yoktur. Sendikanın hitap ettiği kesimlerden bazıları bu gibi

şeylerden ürktüğü için sendikaya uzak dururken, sendika deyince bunları anlayan bazıları da bunlar yok diye eleştiriyordu.

Ama O, ısrarla doğru bildiklerini anlatmaya devam etmiştir. Bazen sabırla tatlı tatlı, bazen kendini tutamayıp kızarak...

Ücretin yanına hep hizmeti koymuştur. Bu yüzden onun anlayışı “hizmet sendikacılığı” olarak ifade edilir.

Kimden gelirse gelsin mazlumun yanında olmak, kimden gelirse gelsin haksızlığa karşı çıkmak ve her zaman adaletin peşinde olmak da, O’nun sendikal anlayışının başlıca esaslarındandır.

O’nun için sendikal mücadele, baştan beri hizmet etmeye çalıştığı medeniyet mücadelesinin bir parçasıdır. Kültür ve medeniyetimizin yeniden inşası, bu inşayı gerçekleştirecek olanlara, işlerini kolaylaştırmak için hizmetin bir aracıdır. Yani, şimdiye kadar şiirle, yazıyla, konuşmayla yaptığı hizmetin bir devamıdır.

Bu düşüncelerinden dolayı başlangıçta çok itiraz almış, çok eleştirilmiş; ama o bunları söylemekten asla vazgeçmemiştir. Neticede inandıklarına, peşinden gelenleri de inandırmış, mücadele kitleselleşmiştir.

Bundan sonra O’nu bazen diğer sendikalarla ortak platformlarda çalışırken, bazen hükümet temsilcileri ile görüşürken, bazen eylem gömleğini giymiş binlerce kişinin katıldığı mitinglerde konuşurken görürüz.

28 Şubat sürecinin o zorlu yıllarında, inançlı kesime hitap eden bir kuruluşun başında olmak şüphesiz kolay değildir ve birçok riski vardır. Akif İnan ve arkadaşları o dönemde gerçekten zorlu bir sınav vermişlerdir. Birçok sıkıntılara ve engellere rağmen, başta Eğitim-Bir-Sen olmak üzere Memur-Sen’e bağlı sendikalar o dönemde de büyümeye devam etmiştir.

1990’ların sonunda oluşan “Emek Platformu” O’nun en büyük hizmetlerinden biridir. Birbirinden çok farklı, birbirinin rakibi, savdukları düşünceler itibarıyla hiçbir zaman bir araya gelmesi düşünülemeyen işçi ve memur sendikaları ile çok çeşitli meslek örgütleri,

özellikle Akif İnan'ın yoğun çabaları sonucu "Emek Platformu" adı altında bir araya gelmiş ve beraber hareket etmeye, ortak bildirimler yayınlamaya ve ortak eylemler yapmaya başlamıştır. Platformun oluşmasında ve devam etmesinde, O'nun ikna gücünün, uzlaştırıcı tavrının ve karizmatik kişiliğinin büyük etkisi olmuştur.

Akif İnan, Platformun 24 Temmuz 1999'da Ankara'da, yüzbinlerce kişinin katılımıyla gerçekleştirdiği Türkiye tarihinin en büyük işçi ve memur mitingine de, hastalığına rağmen katılmış ve çok etkili bir konuşma yapmıştır.

Nitekim O'nun bu oluşumdaki önemli fonksiyonu dolayısıyla, vefatından sonra 4 Şubat 2000 günü toplanan Emek Platformu Başkanlar Kurulu bildirisinde "Emek Platformu camiası, oluşumunda büyük emek ve katkıları bulunan Memur-Sen eski Genel Başkanı Akif İnan'ı rahmetle anmaktadır" denilmiştir.

Sendika O'nun eserlerinden biridir, belki de en büyük eseridir. Bu eserini yazılı eserlerinden ayrı görmemek gerekir.

Evet, kabul etmek gerekir ki Mehmet Akif İnan'ın en başta gelen özelliği şairliğidir. Şüphesiz büyük ve önemli bir şairdir.

Ama yine kabul etmek gerekir ki, sendikacılık yapmayı yalnızca şiir ve yazı yazmış olsaydı, ancak o işlerle uğraşan dar bir çevrede tanınıp hatırlanan biri olarak kalırdı.

Eğer vefatından beri unutulmadıysa, her yıl ülke genelinde O'nun adına anma programları düzenleniyorsa, adı birçok kuruma, okula, salona, parka, hatta yurt dışındaki yetimhanelere, hastanelere konuluyorsa ve yaşatılıyorsa, bu arada başta şiir kitapları olmak üzere eserleri basılıyor ve okunuyorsa, bunun en büyük sebebi, kurmuş olduğu sendikanın O'nu sahiplenmesidir.

Evet, O'nu başta şairliği olmak üzere edebi ve kişisel vasıfları sendika başkanlığına taşımıştır; ama sendika da O'nun şiirini ve kitaplarını geniş kitlelere tanıtmış ve unutulmamasını sağlamıştır.

**Mehmet Akif İNAN'ın
Sendikal Perspektifi**

Emine KIRAÇ

Mehmet Akif İNAN'ın Sendikal Perspektifi

Emine KIRAÇ

Eğitim-Bir-Sen Ankara Şube Başkanı (1994-1996)

Eğitim-Bir-Sen'in kurulduğu ilk yıllarda Sayın Mehmet Akif İnan, ortak tanıdığımız bir dostumla birlikte, müdürü olduğum okulda beni ziyarete gelerek Eğitim-Bir-Sen'e üye olmamı ve kadın kollarını oluşturmamı istedi. Aile ve işimdeki sorumluluklarımın fazlalığı sebebiyle bu teklifi kabul etmeyerek, faydalı olamayacağımı belirttim. Ancak, kendisi itiraz kabul etmeyeceğini ifade etti, ardından sendikanın faaliyetleriyle ilgili detaylı bilgiler vererek, "Ben sizin çalışmalarınızı araştırarak geldim, itiraz kabul etmiyorum." dedi. Onu kıramayarak sendikada görev almayı kabul ettim.

Benim gibi pek çok arkadaşımızın sendika çalışmalarıyla ilgili daha önce bir tecrübesi ve bilgisi yoktu. Mehmet Akif İnan Bey bize sendikacılığı bizzat ve sabırla öğretti. Yoğun programlar organize ediliyordu. Öyle ki, bazen 24 saat yetmiyordu. Onun bitmek bilmeyen enerjisine hayret ediyorduk.

Bilal Baldemir, Afife Kolcu ve ben, Akif İnan Bey'in yaptığı program çerçevesinde Ankara merkez ve ilçelerinde birçok okulu ziyaret ederek eğitim çalışanlarına sendikayı anlatıp üye kaydettik, Bilal Bey hem Genel Merkez'in işleriyle meşgul oluyor, hem de bizimle okulları dolaşıyordu. Akif İnan Bey'in ondan çok fazla beklentileri vardı, o da onu memnun etmek için var gücü ile çalışırdı.

Sendika o yıllarda maddi açıdan zorluklar içindeydi. Tüm olanaksızlıklara rağmen, çok verimli işler de yapılıyordu. O dönemki konjonktürün, üçüncü bir sendikanın gelişimine imkân vermeyeceğini düşünenlerin sayısı da bir hayli fazlaydı. Bununla birlikte Mehmet Akif İnan Bey "Biz kapısı herkese açık bir sendikayız, bunu iyi anlatalım ve çok çalışalım." deyip bizi motive ederdi. Kendisinin en önemli özelliği her kesim ve kademedeki insanlarla çok iyi iletişim kurmasıydı. Kendisi sevilen ve sayılan bir yöneticiydi.

Mehmet Akif İnan Bey, üniversite gençliğine çok önem verirdi. Gençlerimize "Sizler, dini görevlerinizi yerine getirecek kadar İslami bilgi edinin. Asli göreviniz kendinizi alanlarınızda, çağın gereksinimlerine uygun olarak en iyi şekilde yetiştirmek olsun. Alanlarınızda uzmanlaşmalı ve mutlaka akademik kariyer yapmayı hedef edinmelisiniz." diye öğütler verirdi. Sonraki dönemlerde, Mehmet Akif İnan Bey'in yönlendirdiği pek çok başarılı öğrencisiyle (genelde yurt dışındaki üniversitelerde akademik görevlerde) karşılaştığımda, onun yönlendirmelerinin ne kadar değerli ve önemli olduğunu bir kez daha farkına varırdım.

Mehmet Akif İnan, şair-yazarlığının yanı sıra, ufku geniş bir sendikacıydı. Sendikanın geniş tabanlı, her kesime hitap eden bir yapıya sahip olduğuyla ilgili iletişimde olduğumuz tüm çalışanları bilgilendirmemizi isterdi. Orta ve uzun vadeli planlarla hedefler belirler, sendikanın Türkiye genelindeki her faaliyetine katılmaya gayret ederdi. Bu faaliyetlerin en önemlilerinden biri benim Ankara İl Başkanlığım dönemimde, Mehmet Akif İnan Bey'in organize ettiği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen "Yerel Yönetimler ve Eğitim Sempozyumu" olmuştur. İllerinde başarılı çalışmalara imza atan pek çok vali ve belediye başkanı sempozyuma katılım sağladı. Görev yaptıkları illerde, eğitim özelinde yaptıkları çalışmaları anlattılar. Çok önemli bilgiler paylaşıldı. Verim alınan çalışmaların yaygınlaştırılması sağlandı. Bu sempozyum, sendikaya çok önemli kazanımlar ve prestij sağladı.

Mehmet Akif İnan Bey bayanların iş yaşamında aktif olmaları için teşvik etmek ve birtakım projeler geliştirmek için benim de fikrimi alarak, uygun bulunduğu çalışmaları önerir, hayata geçirmek için bizzat gayret gösterirdi. Bayan öğretmenlerle toplantılar yapar, onların yönetici olarak görevler almalarını tavsiye ederdi.

Mehmet Akif İnan Bey sendikal faaliyetlerden dolayı yazı işlerine yeterince zaman ayıramadığından yakınsa da, sorumluluğunun hakkını vermek için gece gündüz çalışırdı. Sendikanın her görüşten insanın toplandığı bir sivil toplum kuruluşu haline gelmesini çok isterdi. Üretilen çözüm önerilerinin çoğulcu bir sistemle, herkes tarafından kabul görmesini ve benimsenmesini arzu ederdi.

Başta Mehmet Akif İnan Bey olmak üzere tüm çalışanlarımızla, sendikal çerçevede, devletimizin ve milletimizin menfaatlerini en ön planda tutarak, milletimizin ortak değerleriyle kuşatılmış ve eğitim özelindeki güç birliğiyle yapılan çalışmaların, halen son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

Büyük bir aile olarak kurulan güzel dostluklar, Mehmet Akif İnan Bey'in mihmandarlığında hayata geçirilen projeler, şahsım ve birçok eğitim gönüllüsü tarafından hiçbir zaman unutulmayacak kıymettir.

Sayın başkanımı sevgi, saygı ve rahmetle anıyorum.

Mekamı Cennet olsun.

Geniş Kucaklı Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

Mehmet DAĞTEKİN

Geniş Kucaklı Sendikacı
Mehmet Akif İNAN

Mehmet DAĞTEKİN

Eğitim-Bir-Sen Adıyaman Şube Başkanı (1993-2004)

1993 yılının ortalarında Adıyaman İmam-Hatip Lisesi M¼d¼r¼ Mehmet Karakuş'a Mehmet Akif İnan tarafından Eğitim-Bir-Sen Sendikasının Adıyaman Şubesinin kurulması ile ilgili bir mektup g¼nderilir. Mehmet Hocam da bunun ¼zerine dostu ve Yaman Der-shanesi'nin sahibi Zeki G¼l¼n dershanesinde 35 kişilik bir ¼đret-men grubunu topladı. O g¼n bu işi y¼r¼tmek ¼zere benim ¼zerim-de uzlaşıldı. Ankara'ya gitmek ve sendika kurma yetkisini yeniden Mehmet Akif İnan'dan almak ¼zere g¼rev bana verildi.

Ben de hiç beklemeden Ankara'ya gittim. Kızılay'daki Şehit Adem Yavuz Sokak'ta küçük bir dairede faaliyet gösteren, 1992'de kurulmuş taze bir sendikanın genel merkezi idi. İçeri girdiğimde İsmail adlı genç bir arkadaş ve bir de hacca gitmek üzere Türkiye üzerinden geçecek Çeçenistanlı bir hacı grubu vardı. Mehmet Akif İnan, onlara yardımcı oluyor ve yol gösteriyordu.

Onların problemini hallettikten sonra tok bir ses tonu ile "buyur can" dedi. Kendimi tanıttım, geldiğimiz aşamayı ilettim. Ve geniş tabanlı bir sendika şubesi kurmak istediğimi söyledim. Akif Bey de, "*Sendika bir meslek örgütüdür. Hak talep eder. Bu sebeple bütün tonlar içinde bulunsun. Hatta aşırı olmayacak solcu bir arkadaşı da yönetime alabilirsiniz*" dedi.

Ben alacağımı almıştım. Adıyaman'a döndükten sonra 33 kişiden oluşan bir yönetim listesi oluşturdum. Kendim, Adıyaman Lisesi'nin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni idim. Ayrıca her hafta, genelde Ulu Camii olmak üzere çeşitli camilerde vaazlar veriyordum. İnsanlar Allah için seviyorlardı. Kime teklif götürdü isem hiç kimse kırmadı. Bu 33 kişinin her biri bir cemaati, grubu temsil ediyordu. Hatta Mehmet Karatepe abimiz 12 Eylül'de solculuk adına cezaevine konulan mütedeyyin bir solcu idi. Böylece Akif Abi'nin o istediğini yerine getirmiş oldum.

Fakat o zamanın Fetullah Gülen cemaati adına da Cenap Atlı'yı ikna edip listeye yazmama rağmen, ertesi sabah erkenden, -Çıldıç adlı bir işletmem vardı, oraya- elinde bir dilekçe ile gelerek; "Abiler müsaade etmediler. Hocam benim istifamı kabul edin" dedi. Ben de istifasını kabul ettim. Böylece aramızda bulunmayan tek grup bunlar oldu ve sonuna kadar da hiçbir faaliyetimize destek vermediler.

Çok kısa sürede, 7 kişi ile kurulabilecek sendikayı Adıyaman'a özel 33 kişi ile kurduk. Genel merkez de listemizi onaylayıp bize gönderdi.

İlk üç kişi, başkan Mehmet Dağtekin, sekreter Mustafa Çatlı ve Mali Sekreter Gaffari İzci idi. Kısa sürede 350 üyeye ulaştık. Bu o zaman için ulaşılmaz bir rakamdı. Mustafa Çatlı'nın bu konuda bir anekdotu var: Öğretmenler odasında sendika şubesi kurduklarını ve

arkadaşları sendikaya davet ettiğini söyler. O zaman Eğitim-Sen bizden önce kurulmuş, örgütlenmede iyi bir yere gelmişlerdi. Mustafa, Kız Meslek Lisesi Din Kültürü Öğretmeni idi. Bir bayan öğretmen sorar: “Kimlerle kurdunuz?”

O da beni ve Gaffari hocayı ilk etapta sayar. Bayan, “Ne sendikası! Desene biz bir tekke kurduk” der. Çok küçümsenmemize rağmen bu küçük ilde iyi örgütlendik ve Türkiye birinciliğini kimseye kaptırmadık. Faaliyetleri ile de hep gündemde olan bir sendika idik.

Akif İnan veya herkesin Akif Abisi, sendikacılığın ilkelerini bize şöyle sıralamıştı:

Sorumlu sendikacılık,

Verimli sendikacılık,

Gerçekçi sendikacılık,

Dayanışmacı ve fonksiyonel sendikacılık,

Özgürlükçü sendikacılık ve

Demokratik sendikacılıktır.

Bunların içini şair ve edebiyatçı yönü ile izah edip dolduruyordu.

Rahmetli uç söylemleri sevmezdi, bütün cümleleri kuşatıcı idi ve di-yordu ki: “Birine veya bir gruba konuşup kalktığımızda, arkanızdan; ‘işte benim modelim bu insan, gerçekten haklı konuştu’ dedirtin.”

Sendikamızın açılışı için Adıyaman Belediye Düğün Salonunda bir konferans verdi ve şöyle dedi:

“Bizler 1900’lerde dünyada dördüncü ülke idik. Şimdi 47.’yiz. Bu sorunu ise eğitim ile çözeriz. Ama Batı’dan arakladığımız sistem ile çözemeyiz. Eğitimin iki ana sorunu vardır. 1. Mevcut yapıyı ıslah etmek. 2. Bu sistemi ameliyata hazır hale getirmek. Eğitim-Bir’li bürokratlarımız ile 9 komisyon halinde ıslahat programını hazırladık ve MEB’e verdik.”

“Eğitimcilerin onuru hırpalanmıştır. İmam-ı Azam diyordu ki: ‘Bir soğana muhtaç olsaydım bu ilme kavuşamazdım.’”

“Binlerce saat yabancı dil okuyorsunuz ama kaçınız o dili konuş-

yor, okuyor, anlıyor? 750 saatte Amerikan Kültür Merkezi tam olarak öğretiyor ama sen binlerce saatte öğretemiyorsun. Ben edebiyat öğretmeniyim bana Osmanlıca yeter, ama kariyer yapacaksam bir yabancı dil öğreneyim. Dahası kültür müstemlekeciligidir.”

“Müzik ve beden eğitimi seçmeli olmalıdır.”

“Yüzlerce problem ve bu problemlerin çözümünü dert edinen bir sendika Milli Eğitim Bakanlığı tarafından muhatap alınmalıdır. Onun için sendikamız en büyük sendika olmalıdır.”

“Ve ben Akif İnan olarak diyorum ki, bana Milli Eğitim Bakanlığını vereceğinize Türkiye’nin en büyük sendikasının başkanlığını verin bu daha yeğdir.”

Akif İnan sendika kavramına sıcak bakmayan bir kesime sendika önderliği yapmıştır. Çünkü o dönemler sendikayı bizim kesime anlatamıyorduk. İlk günlerimizdi. Adıyaman İmam Hatip Lisesi’ne gidip sendikayı anlatıyorduk. Bir ilahiyatçı arkadaşımız, biz sendikayı anlatan iki ilahiyatçıyı; “Bana bunun fetvasını getirin, beni böylesi boş işlerle uğraştırmayın” diye azarlamıştı. Sendikacılığa başladığımız dönem, 90’lardaki radikal söylemlerin revaçta olduğu bir dönemdi. Akif İnan bu kesime sendikayı benimsetmiştir. Çünkü kendisi derviş, şair ve eylemle dirilen biriydi.

Büyük başarıların ardında büyük fedakârlıklar yatar. Akif İnan evini, ailesini, varlığını ve zamanını sendikaya adamıştı. Rahatsızlığının son zamanlarında kendisini ziyarete bölgemizin ve Türkiye’imizin Şahin Abi (Kayaduman) ve Tahir Abileri (Cevher) ile birlikte gitmiştik. Ankara’da bir apartmanın bodrum katında oturuyordu. O amansız hastalıktan saçları dökülmüştü. Beni biraz daha kendisine doğru çekti ve “Mehmet Can ben verdiğim eşya ve fedakârlıktan öte 10 bin dolar paramı sendikaya verdim. Ama helali hoş olsun.” dedi. Ankara’da yaşıyordu, bizim gibi bir öğretmen maaşı vardı. Fakat ekonomik olarak sendikasını böyle destekleyebilmişti. Onun için, sendikanın her bir kuruluşunu harcarken hepimiz, bu fedakârlıkların bilinciyle hareket etmeliyiz.

Merhum Mehmet Akif İnan’a Allah’tan rahmet diliyorum.

Mehmet Akif İNAN'a Dair

Prof. Dr. Ali KASAP

Mehmet Akif İNAN'a Dair

Prof. Dr. Ali KASAP

Eğitim-Bir-Sen Tokat Şube Başkanı (1993-1998)

Eğitim-Bir-Sen'in bölgemizde kuruluşunu 1993 yılında Tokat Şubesini kurarak ilk gerçekleştirenlerden birisiyim. Bana bu ilklerden olma imkânını sağlayan, buna vesile olan ve bunu bana teklif eden Avukat Yusuf Beyazıt'tır. Şu anda Tokat Milletvekili olan Yusuf Beyazıt, o zamanlar Eğitim-Bir-Sen'in ilk kurucu yönetim kurulundaydı.

Eğitim-Bir-Sen'i o zamanlar açmak çok zordu. Üniversitede yardımcı doçent iken kuruluş dosyasını hazırladım. İl Emniyet Müdürlüğüne götürdüğümde yetkililer bana dediler ki; 'dosyayı resmen

alamayız, tarih ve sayı da veremeyiz. İstersen dosyayı bir kenara bırakıp gidebilirsin! Gittikten sonra da senin hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunacağız, ayrıca kurumundan da idari soruşturma açtıracğız. Bu şartlara razı isen dosyayı bırakıp gidebilirsin.’

Ben bu şartlara razı olarak dosyayı bırakıp gittim. Ceza almayı ve soruşturmaya beklerken hatırlıyorum o tarihlere Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü idi. Erdal İnönü imzalı bir Başbakanlık Genelgesi yayımlandı. Memurlara sendika kurma hakkı verilmesi çalışmaları başladı. Müracaat dosyalarımı kabul ediniz şeklinde bir genelgeydi. Bu şekilde ben cezalardan kurtuldum ve sendikayı Tokat merkezinde, ana cadde üzerine çok güzel bir binada açtım.

Zannediyorum 2-3 ay sonra Akif İnan hocam Tokat’a gelip Sendika binasını ve içerisini görünce çok memnun oldu. ‘Sendika Genel Merkezini Tokat’a taşıyalım’ diye bir espri yaptı. Daha sonraları yine Tokat ilimize en az 5-6 defa geldi. Bazen de bölge toplantıları için geldi. Bölge toplantılarına katılmayanlara çok üzülürdü.

Tokat’a iki defa Av. Yusuf Beyazıt’la beraber geldiler. Benim evimde misafir oldular. Sendikacılık dışında bir defasında da Mahmut Zahid Kotku’yu anma vesilesiyle gelmişti. Mehmet Zahid Kotku’nun hayatı ve etkileri konusunda konferans verdi. Tasavvuf konusunda şöyle bir soru sordum; ‘Hangi tarikatı tavsiye edersiniz?’ Cevap şöyle; ‘İstedğin tarikata katıl, 5-6 ay bekle sende hiçbir değişiklik olmuyorsa, başka tarikata katıl, bir de onu dene. Çünkü gerçek tarikatın 5-6 içerisinde seni disipline etmesi gerekir’ demişti. Bu sözü hiç unutmuyorum.

Memur sendikacılığını çok önemsiyordu ve başaracağına çok inanıyordu. ‘İnanmasam bu işi yapmam’ diyordu. Sendikacılığın etkisi konusunda ben çok iyi hatırlıyorum şöyle derdi; ‘Milli Eğitim Bakanlığı olacağıma, eğitimde örgütlenmiş yetkili sendika başkanı olmayı tercih ederim!’

Sendikanın önemini her toplantı ve kongrelerde dile getirirdi. Ben 2002 yılına kadar Eğitim-Bir-Sen hem de Memur-Sen Tokat temsilciliği yaptım. Çok değişik etkinlikler yaptım. En önemlilerden birisi olarak mesela ‘Ağlama Eylemi’ yaptım. 20-30 kişilik bir grup, bir araya gelip Tokat İHA temsilcisini çağırıp, ‘Arkadaşlar buraya kadar çok şey istedik vermediler, ağlamayana meme vermezlermiş, gelin biz topluca ağlayalım’ dedim. Başladık ağlamaya, o gece 8-10 ulusal kanalda kendimizi görünce etkisini anladık.

Ayrıca o zaman, o zor şartlarda üç ayda bir çıkan Kırkabdal dergisi ve iki haftada bir çıkan Behzat gazetesini sendikanın yayın organı olarak yayınlıyorduk.

Akif İnan hocam rahatsızlanmıştı. Kanser hastalığı vardı. Çok sigara içerdi. Son görüşmemizi anlatmak istiyorum. Hastalığı epeyce ilerlemişti. Ankara’da, Sıhhiye’de Abdi İpekçi parkının karşısında Belediye Hastanesi’nde yatıyordu. Ziyaret için hastaneye gittim, 3. kattaki odasına girdim. Kendisi o sırada lavaboda idi. Lavabodan çıkıp beni görünce şaşırıldı. ‘Aliciğim nasıl geldin? Nasıl buldunuz?’ dedi. Kardeşi o saatlerde refakatçi imiş. ‘Kardeşim sana yardımcı oldu mu?’ dedi. ‘Hayır, ben kendim geldim’ dedim. Biraz sonra da kardeşi odaya geldi. Son görüşmemiz oldu. Sonra da 1-2 hafta içerisinde rahmetli oldu.

Bana çok etki bırakan Akif İnan’dan duyduğum bir anekdotu anlatarak bitirmek istiyorum:

“Necip Fazıl Kısakürek her Ankara’ya geldiğinde ben gider Necip Fazıl Kısakürek’i havaalanından alırdım. Gideceği toplantıya veya işine gitmeden önce Bağlum’da Abdülhakim Arvâsı’nın mezarını ziyarete giderdik. Mezarına 20-30 adım kala çömelir sanki sürünerek mezarına yaklaşır, duasını eder ve aynı şekilde sürünerek geri gelir sonra da Ankara’da işlerini takibe beraber giderdik” derdi.

Akif İnan'ın Necip Fazıl Kısakürek ile muhabbetini de böyle bir anekdot ile hatırlatmak istedim.

Allah (C.C.) rahmet eylesin.

**Akif İNAN'dan Sonra
Beni Hiç Kimse Etkilemedi**

Ahmet YURTMAN

Akif İNAN'dan Sonra Beni Hiç Kimse Etkilemedi

Ahmet YURTMAN

Eğitim-Bir-Sen İstanbul 3 Nolu Şube Başkanı (2000-2011)

1992 yılında, İstanbul'da, bize Milli Gençlik Vakfı'ndan bir davet geldi. Bu davete istinaden Çamlıca'da bir yemeğe katıldık. Yemekten sonra, henüz Akif İnan'ı vicahen tanı mıyorduk, Ankara'da, Akif İnan başkanlığında Eğitim-Bir adında bir eğitimciler sendikasının kurulduğundan söz ederek, üye olmamızı istediler.

Hepimizin masasına birer form geldi, biz bunları doldurduk; doldurduk ama istemeye istemeye, hatta tiksine tiksine doldurduk. Çünkü sendikacılığın geçmişi hep karanlıktı. Biz şimdi ne yapıyoruz, acaba günaha mı giriyoruz, diyerek formları doldurduk. Böylece, adeta bir oldubittiyle Eğitim-Bir'e üye olmuş olduk.

1993 yılının Eylül ayında, Devlet Lisan Okulu'nda öğrenim görmek üzere Ankara'ya geldim. Ankara'da kalacak uygun bir yer bulana kadar uzunca bir süre Kızılay'da Şehit Âdem Yavuz Sokak'taki sendika genel merkezinde kaldım. Benim sendikaya bakışım, Genel Merkez'de kaldığım ve Akif İnan'la uzun uzun diyaloglarımızın geliştiği bu süre içinde değişti. Ankara'da kaldığım bir buçuk yıllık süre içerisinde, rahmetli Akif İnan'ın yaşadığı sıkıntılara birebir şahit oldum ve yüreğimde hissettim. Dedim ki; her şeyimle burada olmalıyım; bu hareket doğru bir hareket.

Memur-Sen'in kuruluşuna ilişkin çalışmalar sürecinde, Salih Uslu Bey, Hüseyin Tanrıverdi Bey her gece gelirlerdi. Toplantılar gece saat 1'lere kadar sürerdi. Sendikada kalan bir arkadaş daha vardı. "Gitseler de biz de yatsak" derdi. Salih Uslu da Rahmetli Akif İnan da çok sigara içerlerdi. Onlar gidince kapı pencereyi açardık, soğuk havada dışarıya buhar gibi dumanlar çıkardı. Havalandırdıktan sonra, çekyatları açar, battaniyelere sarınır yatarlardık

Bir gün Rize Şubesi'nin kuruluşuna ilişkin bir listeyi eline almış, beni çağırdı. Dedi ki "Ahmet Can sen bunları tanıyor musun?" dedim ki "tanıyorum." "Nasıl birileri?" dedi. "Çok iyi birileri" dedim. "Nasıl iyi birileri?" diye sordu. Dedim ki "Bu üçü İmam-Hatipte, meslek dersleri öğretmeni, bu da filan okulda din kültürü öğretmeni". Akif İnan bana kızdı, "eyvah" dedi, "Böyle sendika olmaz" dedi, "Bu, bir vakfın öğretmenler kolu olmuş" dedi kızdı. Sonra bana, "Ya doğru adamlarla doğru şubeyi kur, ya da kurma, sırf kurmak için kurma. Bu insanların hepsi ilahiyatçı, hepsi dindar, hepsi vakıf görünümlü zaten. Rize'de bu sendika nasıl büyüyecek? Diğer meslek gruplarına nasıl ulaşacak?" Dedi. İlk dersi orda aldım. "Ahmet Can, ya herkese ulaşabilecek doğru adamları bul, geniş kapsamlı kur şubeyi, ya da kurma. Böyle bir şube kurarsan, o seni büyütmediği gibi ileride daha da problem olur, onu geliştirmek daha sonra daha sıkıntılı olur" demişti. Onu kafamda tuttum ve daha sonraki süreçlerde uyguladım.

1995'te Ankara'dan İstanbul'a döndüm. Üsküdar'da Eğitim-Bir'in bir yönetimi vardı ama çalışmıyordu, aktif değildi. Sendikayla ilgilenen bir arkadaş vardı. "Ahmet Bey" dedi "Ben bu işi yürütemiyorum, sen ne iyi ettin de geldin". Böylece, döner dönmez hemen Üsküdar başkanlığına başladım, ekip vardı, biz onu kurumsal ve işler hale dönüştürdük. Önceden sendikal faaliyetler için MGV'de toplanılıyordu. Göreve başladıktan sonra, önce bize ait bir yer olmalı, bir tabelamız olmalı, dedim. Üsküdar'ın merkezinde bir yer bulduk, hemen orada çalışmalara başladık.

1997 yılında, kuruluşundan itibaren İstanbul Şube Başkanı olarak görev yapan Doç. Dr. İsmail Kılıoğlu yönetimine karşı, Ahmet Gündoğdu'nun da içerisinde bulunduğu bir liste ile Şevket Sezer, Şube Başkanlığına aday oldu. Akif İnan, eski dostlukları ve kültür sanat çevrelerindeki beraberliklerine istinaden oluşan hukuktan ötürü İsmail Kılıoğlu'nu tutardı. İsmail Kılıoğlu akademisyendi; felsefeci olduğundan çok konuşur, toplantılarda herkesi bıktırırdı. Şevket Sezer öğretmendi. İkisi de beni listeye yazdı. Hatta ben İsmail Bey'e her iki listede de bulunduğumu söyledim, İsmail Bey, Şevket Sezer'in listesinde olmamı önemsemedi. Genel Kurul'da Şevket Sezer kazanınca Akif İnan çok kızdı. "Bana karşı, benim haberim, izin olmadan, daha doğru düzgün bir yapılanma olmadan, sen niye liste çıkardın" diye çıkıştı. Ancak, Şevket Sezer'i görevden almadı.

Akif İnan, İstanbul'a geldiğinde genellikle bize gelmezdi, Bem-Bir-Sen'e giderdi. Ben de o İstanbul'a geldiğinde Bem-Bir-Sen'e giderdim, onunla orada görüşürdüm. Bir keresinde İstanbul'a gelmişti. Ben teşkilat başkanıyım. Bana dedi ki "Ahmet Can ne kadar üyemiz var?". O zaman doğru dürüst bir kayıt yoktu. Ben de "Hocam 2 bin beş yüz üye var, ama bunun şu kadar da emeklisi var" vs. derken. "Ne diyorsun, ne 2 bin beş yüzü? Ben İstanbul'da en az yüzde 15 olmalıyım ki Anadolu'da da dengeyi kurabileyim." dedi. Hemen Şevket Sezer'i aradı. "Şevket teşkilatını topla geliyorum" dedi. Fatih'te toplandık. "Ne kadar aidatlı üye var?" dedi. O zaman parala-

rı elden alıyorduk, aidatlı üye sayısı çok düşüktü, binin altındaydı. Akif İnan, 6 bin üye var diye beni yanılttınız, diye çok kızdı.

Şevket Sezer'in yönetiminde ben Şube teşkilatlanma başkanıydım. Ahmet Gündoğdu da Şube Sekreterimizdi. Akif İnan, onun yanında bir yıldan fazla kaldığım için beni çok severdi.

Akif İnan, Gündüz okulda oluyordu, okul çıkışı akşamüzeri sendikaya geliyordu. Bazen hafta sonu İstanbul'a gidiyordu. Sendika Genel Merkezine gelenlerle ilgileniyordu. Akif İnan, kızdı mı çok fena kızardı, hangi makam olursa olsun, tavrını gösterirdi. Bir kimseye minnet etmezdi, yanlış gördü mü hemen tepkisini ortaya koyardı. Onun bu özelliğini ben aynen aldım. Benim sendikacılığımın temelinde Akif İnan'ın burada, kendisinin bizatihi tıpa tıp aynısı yatıyor. Bana da herkese kızılıyorsun diyorlar. "Ben boşu boşuna kızmıyorum, durup dururken kızmıyorum. Yanlış görünce ikaz ediyorum, olmuyorsa kızmıyorum. Bunu da yapmazsan nasıl sendikacı olacaksın" diyorum. Benim temel anlayışım şu: "Bir insan ya seni ya da kurumunu sevecek, ya da senden korkacak senin işini yapması için." Şimdi insanlar seni yüzeysel seviyor ama işini yapmıyor. O zaman sevgide bir eksiklik var. Öyleyse senden korkacak; burada bir güç var, buradaki insanlar bu kadar insanın hakkını temsil ediyor, onları korumak için mücadeleyi veriyor. Bu mücadeleyi verirken o insanlar sana kızsalar da o daha sonradan mutlaka seni takdir ederler" diyecek.

1997'de Milli Eğitim Müdürlüğü lise 2. Sınıflara 'Üniversite Deneme İmtihanı' yaptı ama İmam-Hatipleri almadı. "Milli Eğitim böyle bir deneme imtihanı yapıyor, bütün öğrenciler katılıyor ama sadece İmam-Hatipleri alınmıyor, neden?" dedim. Üsküdar Çamlıca'da bir toplantı yaptım, bütün üniversite hocalarını çağırdım, herkes geldi, çok güzel bir katılım oldu. Toplantıya Akif İnan da katıldı ve orada çok sert bir konuşma yaptı.

Akif İnan öğretmenliğin dışında hiçbir görevde bulunmadı. Bakanlıklarda üst düzey görev almak onun için zor bir şey değildi. Hatta Eğitim-Bir-Sen Gebze Temsilcimiz Mehmet Batuk Bey, aday olacağı zaman, “Aday olacağımı duyuyorum “ dedi. Mehmet Batuk, “Evet böyle bir girişimimiz var. Allah hayırlısı ise nasip etsin” dedi. Akif İnan ona “Öyle demeyeceksin, Allah’ım, hayırlı eyle, bana nasip eyle diyeceksin” dedi. Mehmet Batuk aday oldu seçildi, Akif İnan ona destek verdi. Akif İnan’ın kendisine de birçok teklif geldi, üst düzey bir makama veya milletvekilliğe ama o bir yere gitmedi. Hatta bu konudaki bir sözü çok meşhur oldu. Bir toplantıda “Benim bakan mı olmamı istersiniz, yetkili sendikanın başkanı mı?” sorusuna, “Senden iyi bakan mı olur, tabi ki seni bakan olarak görmeyi isteriz” dediğimizde, “Hayır ben bakan olursam hükümetin bir programı olur, ben onu uygulayım, yetkili bir sendikanın genel başkanı olursam kendi değerlerimi, kendi programımı hükümete uygulattırırım. Dolayısıyla bakanlık değil sendikacılık önemlidir” dedi. O da benim kafama yattı. Ben de yaklaşık olarak 20 yıl aktif olarak, bu işin içerisinde oldum ama hiçbir zaman bir okul müdürlüğü bile almadım. Çünkü gördüm ki böyle bir işe girdiğin zaman senin etkinliğin bitiyor. Ama diğer taraftan daha çok takdir görüyorsun. Diyor ki, ‘Bunun bu kadar gücü var çevresi var, ama herkes müdür olayım diye vekilleri, etkili diğer kişileri araya sokarken, kendisi bu imkânı kullanmıyor, başkaları kullanıyor. Ben bunu Akif İnan’da gördüm, burada hayatına bizatihi şahit oldum, vefat ettiğinde zaten Fen Lisesi edebiyat öğretmeniydi.

Eğitim-Bir-Sen İstanbul Şubesi Aksaray’daydı. Akif İnan’a dedim ki, “İstanbul çok büyük. Bir tarafta Tuzla bir tarafta Küçükçekmece, Silivri. Biz Aksaray’da toplanıyoruz, imkân yok milletin arabası yok, karşıya geçemiyoruz, İstanbul’u iki şube yapalım, bir Anadolu yakası, diğeri İstanbul yakası.” Dedi ki, -Şevket Bey’le de araları yok- “Ben dersem sıkıntı olur, sen yönetimdesin, Şevket Hoca ile konuş

ben de yetkiyi veririm”. Neyse, konuştuk ama sendikayı bölüyorsun diye kıyameti kopardılar. Dedim ki “Ya biraz insafli olun, gelelimiz edemiyoruz, gelsek öyle saatler oluyor ki giderken evimize gidemiyoruz. Arabalarımız yok, karşıya geçemiyoruz, hadi karşıya geçtin, Tuzla’ya nasıl gideceksin.”

Epey bir sıkıntı oldu, Akif İnan ölmeden önce, son kongrede şubeleşme kararı aldı. 1999’da İstanbul 2 Nolu şube açıldı. Genel Kurul’da Tüzüğe, “Büyük illerde birden fazla şube açılabilir” maddesi konuldu. Tabii o yıl da bir de Şevket Hoca emekli oldu. O emekli olunca sendikada yönetimindeki bütün arkadaşlar ayrıldı. Dediler ki “Biz sendikacılık yapamayacağız.” Ben de dedim ki “Biz bunu ortada bırakamayız. Anadolu’daki kurulacak yeni şubede ben görev alacağım” dedim. Ama İstanbul’da 3 tane şube kurulmuştu, biz 3 Nolu şubeydik.

O zaman bizim camiamızın başörtüsü problemi vardı, Ahmet Gündoğdu Bey de o zaman, başörtülülere destek için kurulan komisyonda sendika adına temsilcimizdi. “Arkadaşlar benim bir isteğim var, ben burada bu kadar çalışma yapıyorum, bu işin bu kadar içerisindeyim, sendika adına bir yetki verirseniz ben bu işe sendika adına da katılmış olurum, iyi olur” dedi. Biz de “memnuniyetle” dedik. “Sen zaten bu çalışmanın içerisinde” diyerek onu orada yetkilendirdik.

İstanbul Sultanbeyli’de bir temsilcilik açıyoruz Akif İnan’ı açılışa çağırdık. Yalnız bizim Sultanbeyli’deki temsilciliğimiz halı ile döşenmiş, millet ayakkabılarını çıkararak giriyor. Akif İnan geldi, “Bu ne, burası vakıf mıdır, sendika mıdır? Buraya sadece namaz kılanlar gelmeyecek ki sendikaya herkes gelir” dedi. “Namaz kılan da gelir kılmayan da gelir, açık olan da gelir, kapalı olan da gelir, biz bir emek hareketiyiz, herkese kapımız açık olacak. Adamın ayağı temiz midir, çorabı delik midir, sen bunu neden ifşa ediyorsun ki” diyerek kızdı. “Sendikaysa sendika, vakıfsa vakıf... Eğer sendika tabelası

varsa halılar kalkacak, buraya ayakkabı ile girilecektir” dedi. Orada da gördük ki, sendikayı vakıftan ayırıyor, daha geniş düşünüyor. Üsküdar merkezine şubeyi kurduğumuz zaman, tabelayı da ışıklı yaptırmışım. Tabelanın ışıklarını yakar, aşağıya iner onu izlerdim. Onu seyretmek bana keyif verirdi.

Akif İnan güzel giyinir, güzel giyinmeyi öğütlerdi. Ben de arkadaşlarımdan özellikle de bir yere giderken resmi; güzel giyinmelerini isterdim. Çünkü Akif İnan buna çok dikkat ederdi. Arkadaşlar ‘sivil olacağız’ diye, kot pantolon, gömlek giymek isterlerdi, müsaade etmezdim. Mesela bir siyasi partiyi ziyarete gideceksin, takım elbiseni giyeceksin, tıraşını olacaksın. Okula giderken de aynı özeni göstereceksin, derdim. Neden? Çünkü dinci sendika diye alay ederlerdi. Sendikacı, hem davranışı hem konuşması, hem giyim kuşamıyla insanları etkilemelidir. Şimdi çeşitli yerlerde görev alan bazı arkadaşlar, “Başkanım biz sana o zaman kızardık ama sen bizi iyi eğittin” derler. Akif İnan giyim kuşama dikkat eder, “temsil önemli” derdi.

Akif İnan’ın sendikacılık yaptığı dönem imkânsızlıklar dönemi idi. Para pul, hiçbir şey yoktu. Akif İnan’ın bir broadwayı vardı, onunla illeri dolaşır. İstanbul’un imkânları vardı, Tayyip Bey İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı olduğu zaman, bize yardım ederdi, mitingler için bize otobüsler verirdi, yiyecek verirdi. Mesela öğretmenler gününde, altı yüz davetli varsa, bunun dört yüz tanesini sendikaya verirdi, bizi desteklerdi, biz de onu desteklerdik. Ama Ankara’da bu imkân yoktu, Ankara Büyükşehir Belediyesi’nden herhangi bir destek olmadı. Akif İnan da minnet etmezdi yani.

Ankara’da yılsonunda arkadaşlara ASKİ’de bir yemek verdim. Yemeğe Erbakan Hoca’yı da getireyim, dedim. Akif İnan Bey’e de söyledim, o da çok mutlu oldu. Dedim ki, “Kaç kişi olur, Ankara’da kaç kişi katılabilir?” “100 kişi olsun” dedi. Rahmetli Erbakan hocamız gelemedi. Mustafa Baş’ı gönderdi, onunla birlikte Melih Bey geldi. Melih Bey ile Akif İnan’ın yıldızları hiç uyuşmazdı, çünkü Akif İnan,

kendi menfaatine değil, sendikanın menfaatine dahi olsa, kimseye eğilip bükülmez, onun hoşuna gidecek, kendisinin inanmadığı tatlı sözleri söylemezdi. Öyle bir duruşu vardı, adam gibi bir duruşu vardı. O akşam da geldiler, 100 kişi yerine 200 kişi geldi, çok güzel oldu, Akif İnan çok mutlu oldu.

Genel Kurullarda biz Akif İnan'ı eleştirmedik. Bir Genel Kurul'da Şevket Sezer, "Sayın Başkanım sizi şair olarak değil, eylemci bir adam olarak görmek istiyoruz" dedi. Akif İnan, "Allah'tan kork. Ben sendika başkanlığım süresince diye bir kitap mı yazdım, ben ömrümü sendikaya harcıyorum" diyerek ona çok kızdı.

Sendika bültenlerini İstanbul'da biz çıkarırdık, çünkü İstanbul'da finanse edilirdi, desteklenirdi. Bültenleri biz çıkardığımızdan Anadolu'ya da biz gönderirdik, bizim faaliyetlerimiz olurdu. Hatta yönetimde olan bazı arkadaşlar, Şevket Sezer'e gaz verirdi, "Esas sen Genel Başkan olmalısın, imkânlar bizde, Genel Merkez bülten çıkaramıyor sen çıkarıyorsun" diye. Bunlar Akif İnan'ında kulağına gider miydi bilmiyorum. Ama biz Akif İnan'la birlikte, Bem-Bir-Sen Genel Başkanı Zübeyir Yetik'in bulunduğu Aksaray'daki Bem-Bir-Sen Genel Merkezi'ne giderdik. Akif İnan'ın böyle bir kırgınlığı vardı İstanbul'a. Şevket Hoca'ya da karşı bir soğukluk vardı.

Bir gün, arkadaşlar Akif İnan kötü hastalığa yakalanmış dediler. Hemen İstanbul'dan atladım Ankara'ya geldim. Kızılay'da Beyazsaray Apartmanındaki Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi'ne geldim. "Görüştürmüyorlar" dediler. "Benim geldiğimi söyleyin, ziyaretime gideceğim." dedim. Aradılar, "Ahmet Yurtman geldi" dediler. Evi Seyranbağları'nda bir bodrum katındaydı. Akif İnan, koskoca genel başkan, etkin bir sürü insanı önemli yerlere yerleştirmiş, başta Erbakan hocamız ve şimdiki Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın olmak üzere pek çok kişinin çok sevdiği, saygı duyduğu bir kişi. Sokağı ve sokaktaki çiçekçiyi buldum, evini sordum, dediler ki "Şu karşığı binanın altında." Ben oradan bir çiçek aldım, eve

doğru yürüdüüm. Baktım ki karanlık bir kömürlük, kömürlüğün yan tarafından zil, zile bastım, yanında Nurettin Sezen vardı, salonda bir karyola, karyolanın içerisinde Akif İnan, o simsiyah gür saçları yok, saçlar tamamen dökülmüş, öylece oturuyor. “Ahmet Can gel” dedi. “Sen niye çiçeğe zahmet ettin” dedi. Oturduk, kucaklaştık.

Akif İnan, o ziyarette bana dedi ki, “Ahmet Can bizim üniversite şubemiz yok, çok yalnızız, çok sıkıntı var, sen İstanbul’da etkinsin, Üniversite şubesini kurmanı istiyorum” dedi “Tamam, hocam, sen iyileş, kolay dedim”. Oradan çıktım, çok üzüldüm, “Koskoca Akif İnan bir bodrumda yatıyor” dedim. Hep sendika hep sendika... Her şeyini bırakmış yani öyle fedakârlık yapmış. Birkaç ay sonra da zaten vefat etti. Tabii vefatının ardından İstanbul’da arkadaşları ve Akif İnan’ın dostlarını topladım, “Akif İnan’ın bana böyle bir emaneti var, benden böyle bir isteği var, ben bunu sizlerle paylaşıyorum, bu emaneti sizlere veriyorum, Üniversite Şubesini kuracağız” dedim.

Akif İnan vefat ettikten sonra İstanbul’da onu anma programı yaptık. O programa Eski Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı Şükrü Karatepe de gelmişti. Şükrü Karatepe, “Biz Hukuk Fakültesinde okurken o bilinen bir insandı, Akif İnan’dan bir randevu talep ettik, tanışalım görüşelim, diye, o da bize bir otelin lobisinde randevu verdi, lobi nedir duymamışız, bak hukuk fakültesinde okuyoruz. Gittik, otelin lobisinde Akif İnan’la buluştuk, orada oturduk, konuştuk. Çıkarken 2 buçuk lira çay parası ödedi Akif İnan. Abi ne yaptın, bizi buraya getirdin 2 buçuk lira ödedin, bizim üniversitenin kantininde çay 15 kuruş, kahve de 25 kuruş. Orada otururduk, bizi niye buraya getirdin? dedik. Rahmetli Akif İnan hepimize ders olacak tarihi uyarısını, orada yaptı. ‘Gençler burayı göresiniz diye sizi buraya getirdim, bir daha gelmeye, çay içmeye param yok, ama bu ülke buralardan yönetiliyor, eğer siz kahve köşelerinde toplanırsanız, bu ülkenin nasıl yönetildiğini bilmezsiniz. Onun için arka sokaklara değil ana caddelere çıkmamız lazım. Ana caddelerden hedefe yürümemiz lazım’ diye bize uyarıyı yaptı o zaman. Biz başta garipsemiş-

tik o zaman, ama ne kadar ileri görüşlü olduğunu şimdi anlıyorsun.” demişti.

Eski Konya Büyükşehir Belediye Başkanı Halil Ürün de hatıralarını anlattı. Dedi ki: “Rahmetli Akif İnan geldi, benden bir şey istedi, imkânım olduğu halde onun isteğinin çok azını yerine getirdim. Ondan dolayı o kadar çok mutlu oldu ki, vefat ettikten sonra şimdi diyorum ki keşke ona daha çok yardım etseydim”

Yedi Güzel Adam’dan Rasim Özdenören de dedi ki, “Biz Akif İnan sendikayı kurduğu zaman çok kızmıştık. Senin sendika ile ne işin var? Sen edebiyatçısın, şairsin. O bizi dinlemedi, zaman zaman ona kızdık, uyardık onu, ama şimdi biz ona dua ediyoruz, onun sayesinde biz Türkiye’de tanınıyor, biliniyor ve böyle konuşuyoruz”

Akif İnan’a ve Eğitim-Bir-Sen’in kuruluşundan bugüne emek verenlerden ahirete irtihal edenlere rahmet diliyorum.

**Gönül, Fikir, Dava Adamı ve
Sendikacı: Akif İNAN**

Cahit SUCİ

Gönül, Fikir, Dava Adamı ve Sendikacı: Akif İNAN

Cahit SUCİ

Eğitim-Bir-Sen Tokat Şube Başkanı (1998-2002)

Bir fikir adamı, bir gönül adamı ve bir dava adamı olan Akif İnan ile ilk yakın temasım 1993 yılında Bolu'nun Göynük İlçesinde İmam-Hatip lisesinde görev yaptığım sırada gerçekleşti. Bu yakınlık yüz yüze görüşme şeklinde vuku bulmadı. Rahmetli Akif İnan, Prof. Dr. Ramazan Kaplan ve Bilal Coşkun ile birlikte Eğitim-Bir'in (ki Eğitim-Bir-Sen'in o zamanki adı Eğitim-Bir idi) teşkilatlanma çalışmaları kapsamında bir Cumartesi günü Göynük'e geldiklerinde olmuştu.

Ben o gün ilçe dışındaydım. Geleceklerinden haberdar değildim. Arkadaşlarla bir toplantı yapmışlar ve sendika ile ilgili bilgi vermişler. Daha henüz Bolu'da örgütlenmesi olmayan sendikaya Göynük'te bir temsilci aramışlar. O dönemlerde bizim camia, sendika

ve sendikacılığa çok sıcak bakmıyor idi. Genelde sol anlayışın uğraş alanı olarak görülüyor idi sendikacılık. Bu sebeple böyle bir göreve kimse talip olmamış. Rahmetli Akif İnan ısrar edince de oradakiler ‘bu işi yapacak bir arkadaşımız var ancak o da bugün burada değil’ demişler. ‘Kim’ diye sorunca da benim ismimi telaffuz etmişler. O da çantasından bir kitap çıkarmış (Tenha Sözler) ve kitabın ilk kağıdını açarak ‘Değerli kardeşim’ diye başlayan kelimelerle bana bu görevi tevdi etmiş.

O gün akşam ilçeye döndüğümde arkadaşlar Akif İnan’ın geldiğini ve bana bir kitap hediye ettiğini söyleyerek kitabı bana verdiler. Ve kitabın sayfasındaki o yazıyı okuttular. Biz de tabii ki Akif İnan’ın bu yazılı emrine hayır diyemedik. Vakıf ve dernekçilikle haşır neşir olarak devam eden hayatımıza böylece sendikacılık da girmiş oldu. Kısa sürede ilçede bir yönetim oluşturup Ankara’ya gönderdik. İlde teşkilat olmadığından Genel Merkez’e bağlı ilçe başkanlığı şeklinde yetkilendirildik.

Akif İnan’ın o kitapla dokunuşu bizi sendikal mücadelenin içine atmış oldu. O gün başladığımız sendikacılığa bugün bu yazıyı kaleme aldığım şu an itibariyle Eğitim-Bir-Sen Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Temsilcisi ve Karaman Eğitim-Bir-Sen Şube Başkanvekili olarak devam etmekteyim.

Sendikal mücadele başladıktan sonra rahmetli Akif İnan ile görüşmelerimiz başladı ve yakınlığımız oluştu. Ankara’da yapılan toplantılarda yapılan konuşmalarla ve o dönem Genel Merkez’in çıkardığı bültenlerle Eğitim-Bir-Sen’in kuruluş felsefesine vakıf olduk. Rahmetli Genel Başkan’ı her dinlediğimde bu işin sendikadan öte bir iş olduğuna ve bu yapının muhakkak büyümesi ve güçlenmesi gerektiğine inandım. Onda gördüğüm heyecan beni işin içerisine daha çok çekti.

‘İdeolojik bir sendikacılık yapmayacağız.’ cümlesi; düşüncesi, hayata bakışı, inancı ne olursa olsun bölücü ve yıkıcı unsurlar taşıyamıyorsa herkesin kendisini ifade edebileceği bir sendikal anlayışı tanımlıyordu. ‘Salt ücrete endeksli bir sendikacılık yapmayacağız.’ cümlesi sendikacılığa apayrı bir anlam yüklüyordu. ‘Sarı sendika-

cılık anlayışını asla benimsemeyeceğiz.’ cümlesi haksızlık nereden gelirse gelsin karşısında duracağımızı, hak nereden gelirse gelsin yanında duracağımızı anlatıyordu. Rahmetli Akif İnan sendikacılığa yeni bir ruh ve yeni bir soluk getirmişti. Bizim insanımızın sendikacılığa bakışı, işi ne kadar zorlaştırsa da kendisinde ciddi bir kararlılık hâkimdi.

‘En büyük bir sendikanın genel başkanı olmayı, Milli Eğitim Bakanlığına tercih ederim’ ifadesi sivil toplum örgütünün onun gözünde ne derece önemli olduğunun göstergesidir. Kurduğu sendikanın bugün Türkiye’nin temel sorunlarına duyarlı olması ve çözüm üretme becerisi ortaya koyması onun ileri görüşlülüğünün kanıtıdır.

Gür sesiyle salonlarda ve meydanlarda kuvveti değil, hakkı üstün tutan bir anlayışı haykırırları onu dinleyenlerde farklı bir heyecan oluşturuyordu. Onu her dinleyip çalıştığımız yerlere döndüğümüzde vakit geçirmeden üye çalışmalarımıza hız veriyor, nerede bir eğitimci varsa oraya koşuyorduk. Ondan duyup işittiklerimiz bize bir dava ruhu kazandırıyor. Biz de sendikacılığı bir dava ruhu ile büyütmenin gayreti içerisinde giriyorduk.

Kendisini Göynük’te düzenleyeceğimiz bir ‘Demokrasi ve Sivil Toplum’ konulu konferansa telefonla davet ettiğimde, konferansa kaç kişinin katılabileceğini sordu. Ben de ‘30-40 kişi’ cevabını verdim. O da ‘Cahitciğim şimdi 30-40 kişi için mi oraya geleyim’ diyerek olumsuz bir cevap vermişti. Tabii ki buna çok üzül müştüm. İlçede 3 okul vardı ve eğitimci sayısı zaten o kadardı. O yıllarda Memur-Sen’in kuruluşunun yapılıyor olması ve kendisinin bu konuda yoğun bir mesainin içerisinde olması düşüncesi üzüntümü hafifletmişti.

Ankara’da yapılan toplantılara bir avuç insan katılıyordu. Bir avuçtuk ancak göklere sığmayan bir avuçtuk. Mazlumun canı yansa ahının dokunduğu bir topluluktuk. Akif İnan konuşurken bir nehir gibi çağlıyordu ve mazlumun kimsesi olunacağını haykırıyordu adeta. Duruşu, tarafı oldukça belli, kapsayıcı ve kucaklayıcıydı seçtiği kelimeler. Kendi şiirinde ifade ettiği gibi nehirler düşlüyordu göl kenarında. Düşlediği o göl bugün 11 koldan coşkun coşkun akarak bir milyona doğru koşmaktadır.

Yedi güzel adamdan birisi olan gönül, fikir, dava adamı ve sendikacı Akif İnan ile aynı teşkilatta çalışmak ve onu bir nebze de olsa yakından tanımak benim için elbette ki önemli bir kazanımdır. Kendisini en son dinlediğim konuşması, 1999 yılındaki Memur-Sen Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmadır. O konuşma aynı zamanda bir veda konuşmasıdır. Hasta olduğunu biliyorduk. Salona girdiğinde solmuş bir yaprak gibiydi. Yüreğini bir burukluk ve acı kapladı. Kürsüye çıktığında o eski canlılığı yoktu. Yine de kükre emareleri gösteriyordu. Tıbbı teslim olduğunu, bitkisel ilaç kullandığını söylemenin yanı sıra 'asıl olan siz değerli dostlarımla dualarıdır' diyordu. Hüzünle dinliyorduk. Dert çetin bir dertti ve ileri safhadaydı. Bunu bildiğimizden konuşmayı daha bir dikkatle ve hüzünle dinliyorduk. Hedef veriyor ve sorumluluklarımızı hatırlatıyordu. Birlikteliğimizi korumamızı ve tam kapasite çalışmamızı istiyordu. Çünkü o çok iyi biliyordu ki;

'Girmeden tefrika bir millete düşman giremez,

Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez'

Yine insan hakları ve özgürlüklerinden bahsediyor, Türkiye'deki özürsüz demokrasinin açmazlarını haykırıyordu. 28 Şubat'ın gölgesinin üzerimizde olduğu vurgusunu yaparak, buna asla müsaade etmememiz gerektiğini söylüyordu.

Bu mümbit toprağa ektiği çınar tohumu artık filizlenmeye başlamıştı. Onu görüyor ve heyecanlanıyordu. Ben inanıyorum ki, o gün kendisinin kurduğu bu sendikanın en kısa sürede hak ettiği konuma ulaşacağına ve Türkiye'nin en büyük sivil toplum kuruluşu olacağına inancı tamdı.

Konuşmasının sonunda 'şimdi bu salondan ayrılıyorum ve hepinizi tek tek kucaklıyorum' cümlesini kuruyor ve böylece hem salondan hem de cismaniyetle aramızdan ayrılışını ifade ediyordu.

Kudüs Şairi'ni, 'Mescid-i Aksa'yı gördüm düşümde' diyerek, Kudüs'ün, Mescid-i Aksa'nın Müslümanın gündeminden asla çıkmasını tembihleyen o güzel adamı rahmetle anıyorum. Ruhu şad, mekanı cennet, makamı yüce olsun.

**Mehmet Akif İNAN'la
Tarihe Şahitlik Etmek**

Yrd. Doç. Dr. Davut OKÇU

Mehmet Akif İNAN'la Tarihe Şahitlik Etmek

Yrd. Doç. Dr. Davut OKÇU

Eğitim-Bir-Sen Van Şube Başkanı (1993-2011)

İnsan hakları, özgürlükler ve demokrasi, modern dünyanın en çok değer verdiği ve uluslararası metinlerle teminat altına almaya çalıştığı değerlerdir. Emeğe ve emek mücadelesine verilen önem, sözü edilen değerlere ait standartların yüksekliği oranda gerçekleşir. Özgürlük alanlarının daraltıldığı, düşük yoğunluklu bir demokrasinin hâkim olduğu ve darbelerin tehdidi altındaki üçüncü dünya ülkelerinde emeğin/emekçilerin itibarından söz edilemez. Bu nedenle sendikacı, aynı zamanda bir insan hakkı, özgürlükler ve Medine Vesikası standartlarında olmazsa da Avrupa Birliği ülkeleri düzeyinde bir demokrasiden yana tavır sergilemek zorundadır.

Birinci Cihan Harbi'nden sonra imzalanan Lozan Antlaşması'yla Anadolu toprakları üzerinde, ordusu dağıtılmış, hazinesi borçlandırılmış, sınırları kalemle çizilerek bin yıllık kardeşlerinden koparılmış, devletsiz ve dağınık bir halk oluvermiştik. İşte bu sancılı ortamda kuruldu Türkiye Cumhuriyeti. Lakin kurulan devletin temel referansları bu milletin inanç ve değerlerinden çok farklı idi. Millete reva görülen Batılı değerler pek çok sancıya ve tepkiye neden olmuştu. Vatansever aydınların halkın değerlerine sahip çıkma gayretleri pahalıya mal olmuştu. Binlerce vatan evladı Takrir-i Sükun, Hıyaneti Vataniye Kanunu ve benzeri düzenlemelerle vatan haini ilan edilmiş, darağaçlarında sallandırılmıştı. Osmanlı İmparatorluğu yerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, 1920 yılından 1949 yılına kadar dönemin tek partisi olan CHP tarafından oligarşi ile yönetilmiştir. Devlet Başkanları/Cumhurbaşkanları mensubu oldukları tek parti olan CHP kadroları eliyle devleti yönetiyor, farklı eğilimler veya siyasi düşüncelere izin verilmiyordu. Tek parti ve Milli Şeflik döneminin saldırgan şiddet ve korku ortamında çalışma şartları, örgütlenme ve emeğe saygının gelişmesi mümkün olamamıştır.

Çok partili hayata geçildikten sonra halkın hür iradesiyle iktidara gelen siyasi partiler ise devleti yönetmek konusunda muktedir olamamış; demokrasi her on yılda bir darbelere veya muhtıralara maruz kalmıştır. Türkiye, her on yılda bir darbelere maruz kalan bir demokrasiye, insan hakları ihlallerinin ardı arkası kesilmeyen “vesayetçi” ve “darbeci” bir düzene sahiptir. Ne hazindir ki, başını Türk-İş ve DİSK'in çektiği emek hareketi, tarihleri boyunca milli irade ve emek düşmanı vesayetçi/darbeci zihniyetin yanında bir duruş sergilemiştir. Emek dostu olması ve emeğin karşılığını en üst düzeyde takdir etmesiyle bilinen Refah-Yol iktidarı antidemokratik yöntemlerle iktidardan düşürülmüştür. Refah-Yol iktidarına vurulan 28 Şubat darbesinin sivil destekçileri 5'li çeteden ikisinin (Türk-İş ve DİSK) çalışma hayatının temsilcileri olması utanç vericidir.

Asgari demokratik hak ve hürriyetlerin bile engellendiği Cumhuriyet Türkiye'sinde özgürlüklerin gelişmesinden, insan haklarına ve emeğe saygıdan söz etmek bile risk taşıyordu. Antidemokratik anlayışların hayat tarzı haline geldiği, statükoculuğun aşlamadığı ülkemizde her zaman bu gidişe “dur” diyen kahramanlar da olmuştur. Vesayetçiliğin taşıdığı bu ortamda “taştan adamı” eritecek olan “güneş” olmaya kuşanan yiğitlerden biri de Mehmet Akif İnan'dır. O, sosyal hayatın tefessüh ettiği, durgun sular gibi yosun bağlayıp kokuştugu “göl”lerin kenarına oturup berrak ve gürül gürül akan nehirleri düşleyen nadir insanlardan olmuştur. Şüphesiz insanların başarısı hayallerinin büyüklüğü kadardır. Hayaller hedefe ulaştıran kanatlarıdır kahramanların. Bir milyona yakın üyesiyle Türkiye'nin en büyük ve dinamik sivil toplum örgütünün kurucusu olan Mehmet Akif İnan'ın ne kadar güçlü kanatlara sahip olduğuna tarih tanıklık etmiştir. Rahmetli kurucu Genel Başkanımızın yanında bu şahitliğe iştirak etmiş eski bir şube başkanı olmak büyük bir iftihar vesilesidir.

Faili Meçhuller Döneminde Sendikacılık

1990'lı yıllar, Cumhuriyet tarihinin siyasi istikrarın bir türlü sağlanamadığı en sıkıntılı yıllarındandır. ANAP iktidarları Turgut Özal'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra, 1991 yılında sona ermiş, 2002 yılına kadar ülkeyi koalisyon hükümetleri yönetmişti. Güvenliği sağlayamayan iktidarlar Olağanüstü Hal uygulamalarına başvurmuştur. Yeşil sermayeye açılan savaş sonucu ekonomik göstergeler yerde sürünüyordu. MGK toplantısında Cumhurbaşkanı ve Başbakan arasında cereyan eden anayasa kitapçığının fırlatılması olayı ile enflasyona tavan yaptıracak kadar kırılğan bir ekonomik düzen mevcuttu. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde güvenliği sağlamada aciz kalan askerler kışlarına, polisler ise karakollarına çekilmişti. Devlet, terör karşısında vatandaşı kendi haline bırakmış, PKK- Hizbullah çatışması bölgeyi savaş alanına çevirmişti. Kimin eli kimin cebinde belli değildi. 17 bin civarında vatandaşımız

faili meçhul cinayetlere kurban gitmişti. Sermayenin bir kısmı “yeşil sermaye” sınıfına alınarak cezalandırılmış; siyasi ve ekonomik istikrarsızlık Türkiye’yi borç dilenen, sözüne itibar edilmeyen bir ülke konumuna düşürmüştü.

Dünyaya insani değerleri öğretmiş bir medeniyetin evlatları bu zilletle boyun eğmezdi. Yiğit düştüğü yerden ve kendi ayakları üzerine kalkmalıydı. Bu soğuk savaşta düşmanın silahıyla silahlanmak gerekiyordu. Kimi vatansaver siyaseti, kimisi ticareti, kimi ümmetin kültür birikimini koruyan eğitim kurumları olan medreseleri canlı tutarak aydınlığa koşuyordu. Entelektüel birikimi, eğitimciliği ve sivil toplum faaliyetleri alanında adından söz ettiren Mehmet Akif İnan, kökleri ezelde olan yeni medeniyetin inşasına sendikacılık alanını seçerek katkı verdi. Sendikacılık muhafazakâr insanların benimsemekte zorlandıkları alanların başında geliyordu. Çünkü sendikal faaliyetlerin meşruluğu ve İslami referanslardaki yeri henüz kitleleri tatmin edecek cevapları içermiyordu. Üstelik yürürlükteki 1982 Anayasası kamu görevlilerinin sendika kurmasına izin vermiyordu. Yasalardaki boşluklar nedeniyle kurulan memur sendikaları da resmi muhatap kabul edilmiyor, üye aidatı tahsil etmelerine engel olunuyordu. Meşruiyeti yasalara dayanmayan sendikalara devlet memurları da mesafeli durmayı tercih ediyordu.

Mehmet Akif İnan ve Akabe Kitabevi

Zafer Çarşısında bulunan Akabe Kitabevi, 1970’li yıllarda edebiyat ve matbuat ile ilgilenen Ankara gençliğinin önemli bir durağıdır. 7 güzel adamdan Erdem Bayazıt, Rasim Özdenören, Nuri Pakdil ve Mehmet Akif gibi fikir ve aksiyon ehli de Akabe’nin müdavimlerindendi. Aynı zamanda akademisyen olan Mehmet Akif İnan, yazar ve şairliğinin yanında tasavvuf dünyasıyla ve sivil toplum örgütleriyle yakın temas içindeydi.

Ankara’dan ayrıldıktan sonra da hocamızın gazete ve dergilerde çıkan yazılarını okurduk. Yıllar sonra sendikal faaliyetlere başladığını

da basın aracılığıyla öğrenmiştik. Karanlıkların aydınlığa dönüşmesi için birilerinin bedel ödemesi gerekiyordu. İstikbal ancak sağına soluna bakmadan “ben varım” diyebilen kahramanların omuzlarında inşa edilebilirdi. Tarihler 14 Şubat 1992’yi gösterdiğinde Eğitim-Bir-Sen’i kurarak “ben varım” dedi Mehmet Akif İnan. Bu ses, kuru gürültünün kulakları sağır ettiği bir dönemde yükseldiğinden geniş kitleler tarafından fark edilmemişti. Maddi sıkıntılar ve iktidarların manevi baskıları gelişmeyi yavaşlatıyor, kimi zaman moral bozucu oluyordu. Akif İnan hocamız “iman varsa imkân da vardır” anlayışıyla yoluna sabırla devam ediyordu. Ve bugün O’nun çağrısına “ben de varım” diye ses verenlerin sayısı milyonlara ulaştı.

Van Eğitim-Bir-Sen Kuruluyor

Sendikacılık yoğun ders ve yayın faaliyetlerinden dolayı akademisyenlerin iltifat etmediği bir alan olduğu için doğrusu çok da dikkatimizi çekmemiştir. Ne var ki, geleceğimize ait senaryoyu yazmak bütünle elimizde değildi. İleride yol arkadaşı olabileceğimizi ise hiç hesaplamadığım Mehmet Akif İnan, 1996 yazında telefonla arayarak Van teşkilatını kurmakla beni görevlendirdiğini tebliğ ediyordu. Bu sürpriz teklif karşısında hem şaşırılmış hem de endişelenmişim. O sıralarda Van İlim Yayma Cemiyetini de kurduğumuz için resmi işlemler boyutundan endişe etmiyordum. Hocamızın samimiyeti ve kararlılığı karşısında teklifi kabul etmekten başka bir seçeneğim yoktu.

Kısa bir süre sonra Genel Merkezin görevlendirdiği geçici Yönetim Kurulunun Emniyet Müdürlüğüne verilmesi gereken evraklarını toplamaya başladım. Dosyam hazır ve tanımadığım, hiç alışkın olmadığım bir iklime “bismillah” deyip kulaç atacaktım. Her Kürt ailesinde olduğu gibi benim de küçüklüğümde beri dinlediğim zulüm ve haksız uygulamalara ilişkin hikâyelerin etkisiyle olacak ki, Adliye ve Emniyet teşkilatlarına gönlümün kapılarını açamamış, binalarını ruhumun daraldığı kafesler gibi hissetmişimdir. Öyle ya

“Dindarlık” ve “Kürt” olmak iki büyük kabahat sayılırdı CHP’nin tek parti iktidarında. Sendikacılık dolayısıyla yıllar sürecek zorunlu bir ilişki için Van Emniyet Müdürlüğündeydim.

O zamanlar sendika ve STK’ların bütün resmi iş ve işlemleri güvenlik şube müdürlüğü bünyesindeki dernekler masası polisleri marifetiyle yürütülmekteydi. Dosyamı inceleyen memur bir ara elinde dosyam olduğu halde gözden kayboldu. Birkaç dakika sonra içeri döndü ve güvenlik şube müdürünün benimle görüşmek istediğini söyledi.

Şube müdürü orta yaşlı babacan görünümlü bir bürokrattı. Önce akademisyen olduğum için bana verdiği değerden söz etti, arkasından sendika kurmanın Anayasa ve yasalara göre yasak olduğunu ve birtakım riskler taşıdığını ifade etti:

“Sayın hocam! Yasalara aykırı olmasına rağmen sendika temsilciliği kurmaya karar verirseniz eğer, şunları yapmak zorunda kalırım. Sizi, yönetim kurulunuzla birlikte;

İçişleri Bakanlığına

Olağanüstü Hal Bölgesi Valiliğine,

Asayiş Bölge Komutanlığına,

Van Valiliğine ve

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğüne şikâyet eder, hakkınızda suç duyurusunda bulunurum.”

Güvenlik şube müdürünün söylediği tehditkâr sözler kafamı karıştırmıştı. Öğretim görevliydim ve sözleşmeli personel statüsünde çalışıyordum. Yani beni idarecilerin baskılarına kaşı koruyacak 657 gibi bir yasal zırhım bulunmuyordu. O dönemin rektörü Yücel Aşkın ise, kendi ifadesiyle % 85’i muhafazakâr olan üniversite kadrosunu dağıtmaya çalışıyordu. Kaldı ki, bir öğretim görevlisinin söz-

leşmesini uzatmamak rektörler için hiç de zor bir tasarruf değildi. Bu şartlara rağmen sendikacılık yapmak “Don Kişot”luğa özenmek gibi görünüyordu.

Uzun yıllar okul müdürlüğü, ilçe milli eğitim müdürlüğü gibi idareciliklerde bulunmuş, hukuk tecrübem oluşmuştu. Yine de emeği ve emekçinin hakkını savunmak için hukuki bilgi ve birikimden ziyade hakkı tutup kaldıracak bir “yürek” gerekliydi. İşte bu yüzden birçok soruya cevap arıyor, karmakarışık duygular yaşıyordum. Cep telefonları henüz yaygınlaşmamıştı ve benim durumu sabit telefonla Akif hocama aktarmam gerekiyordu.

Kendisi de bir akademisyen olan Akif hocam uzun bir telefon görüşmesinden sonra birçok tereddüdümün ortadan kalkmasına yardımcı olmuştu. Hocamın telkinleri hiçbir olumsuzluk olmayacak şeklinde değil, bilakis bu hizmeti Ümmet adına birilerinin yapması gerektiği şeklindeydi. Aslında farkında olmadan Türkiye’nin en büyük ve en etkili sivil toplum örgütünün temel taşlarını örüyorduk. Büyük hedeflere ulaşmanın yolu büyük riskler almaktan geçer. Ertesi gün dosyayı kaptığım gibi dernekler masasına gitmiştim. Kararlı duruşumu görmüş olacaklar ki, hiçbir soru sormadan resmi işlemlerimi tamamlayıp dosyayı tekmil ettiler. Artık tabela takmanın zamanı gelmişti.

Sendikamızın Türkiye genelindeki ilk akademisyen şube başkanıydım. Kimi dostlarım o sıralarda olumsuzlukları ile kamuoyunda gündem oluşturan “sendika ağaları” hakkındaki kanaatten dolayı töhmet altında kalacağımı düşünüyor; kimi dostlarım sendikacılığı hangi fetvaya dayandırdığımı sorguluyor; kimileri de tehlikeli bir yola girdiğim için benim adıma üzülyordu. Doğrusu ben de nerede durduğumu pek bilmiyordum ve cevabı zamana havale ediyordum. Beni rahatlatan ve geleceğe ümitle bakmamı sağlayan, yol arkadaşlarımdan samimiyeti ve güvenilir olmasıydı.

Sendikacılığın Bedeli

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, 1999-2007 yılları arasında Rektör Yücel Aşkın'ın tahribatını yaşamıştı. Sezer ve Gürüz'den aldığı destek ile akademisyenlerin görevine "irtica" gerekçesiyle son veriyor, sürgüne gönderiyor, başörtülü öğrencilerin öğrenim hakkına son veriyordu. İlahiyat Fakültesine 5 yıl boyunca öğrenci alınmasına engel olmuştu. Akademisyenleri siyasi düşüncelerine göre fişleyip kadro tahsisini siyasi tercihlerine göre takdir ediyordu. Kadro alamadığı için mağdur edilen yüzlerce akademisyenin arasında bulunuyordum. Sendikal faaliyetlerimizi ve üniversitede yetki almamızı engellemek için Eğitim-Sen'e üye kaydını bizzat takip ediyor, olur-olmaz sebeplerle hakkımızda soruşturmalar açıyordu.

Ancak bizi ve üyelerimizi üzen 2002-2008 yılları arasında AK Parti'nin iktidarda olmasına rağmen Üniversitelerde muktedir olamamasıydı. AK Parti iktidarından önceki dönemde ise YÖK dışındaki kamu kurumlarında KAMU-SEN ve KESK'e bağlı sendikaların üyelik formları resmi bir evrak gibi çalışanların önüne sürülüyor ve imzalatılıyordu. Memur-Sen'e bağlı sendikalara üye olmak özellikle idareciler için ateşten gömlek gibi risk taşımaktaydı.

İlk Kongre ve İlk Fire

Genel Merkez'in görevlendirdiği yönetim kurulu ile birlikte 6 ay içinde kongreye gitmek için hazırlık yaptık ve istişarelerle yeni yönetimimizi belirledik. Yönetim, denetim ve disiplin kurulu asil ve yedek üyelikleri için gerekli olan sayıdan biraz fazla üye kaydedebilmiştik. Şehir merkezinde kirasını bir grup arkadaşla birlikte ödediğimiz büromuzda yaptık kongremizi. Bölgemizde Olağanüstü Hal şartları mevcuttu ve memur sendikacılığını meşru kılacak yasal düzenlemeler yapılmamıştı. Bu sebeplerden dolayı kongremizi takip eden polis memuru sayısı katılımcılardan fazlaydı. Resmi işlemlerimizi tamamlayarak kongre sonrası evrakımızı güvenlik şubesine teslim etmiştik. Güvenlik şubesinin daha önce de söylediği

gibi kongremiz ile ilgili bilgiler ve sonuçlar birçok resmi kurum ile paylaşılmıştı.

Van Eğitim-Bir-Sen, kongresini yapmış ve sendikal faaliyetler için önemli bir aşamaya geçmişti. Yeni yönetimde görev alan bütün arkadaşlarımızın ismi görev yaptıkları kuruma da bildirilmişti. Yönetim kuruluna seçilen bir araştırma görevlisi arkadaşımızı görev yaptığı fakülte dekanı açıkça tehdit etmiş, sendika yönetiminden ayrılmasını istemişti. Araştırma görevliliği akademi hiyerarşisi içinde en zayıf halkaydı. Bu yüzden arkadaşımızın geleceğini feda edemedik. İstifasını aldık ve yerine yedek üyeyi alarak resmi birimleri bilgilendirdik.

Akif İnan'la İlk Genel Toplantı

Refahiyol iktidarının 28 Şubat post-modern darbesiyle görevden uzaklaştırılmasından sonra uzun süreli siyasi krizler yaşandı. Kriz dönemlerinde demokratik iyileşmelerin yapılması bir yana özgürlük alanlarının daraltılmasına yönelik pek çok uygulama ve yasal düzenleme gerçekleşmişti. Refah Partisi ana muhalefet konumundaydı ve Konya dâhil bazı belediye başkanlıkları vasıtasıyla hizmet veriyordu. Konya Belediyesi, aidat tahsili yapamadığı için maddi sıkıntıları bulunan Eğitim-Bir-Sen'in Konya'da yapacağı Başkanlar Kurulu toplantısına sponsorluk yapıyor, Milli Gençlik Vakfı da misafirleri Özgüzar Yükseköğretim Öğrenci Yurdunda ağırlıyordu. Genel Merkez'in toplantıya katılan şube başkanlarına yol bedeli ödemesi sürpriz olmuştu.

Toplantı iki gün sürmüştü. Toplantı mekânı ve yemek ihtiyacı Belediye'nin Alaaddin Tesislerinde karşılanıyordu. Özgüzar yurdu toplantı salonuna yürüme mesafesindeydi. Her biri 6-8 kişilik ranzaların yerleştirildiği odalarda misafir edildik. İmkânlar sınırlıydı, hedefler ise ufukların ötesine uzanıyordu. Başkanların ikili ilişkilerinde ülkenin geleceğine ilişkin endişeler geniş yer tutuyordu. Muhtemelen bu endişelerin önemli gündem maddesi olması genel başkanımızın karakterinden ve yaklaşımının topyekûn teşkilata yansımından

kaynaklanıyordu. Toplantının sıradan toplantılara nazaran birçok farklı yönü bulunuyordu. Bütün şube başkanı veya temsilciler bir cümleyle bile olsa kürsüye çıkmıştı. Akif hocamız ise elinde kâğıt kalem olduğu halde hiçbir ayrıntıyı kaçırmamaya gayret gösteriyordu. Zaman zaman oturduğu yerden hatiplere sorular sorarak veya açıklama isteyerek toplantılara canlılık kazandırıyordu. Akademide ders yapar gibi disiplinli ve verimliydi toplantılarımız.

Mehmet Akif İnan'la sendikacılık yapmak "ücret sendikacılığı"nın çok ötesinde bir anlam taşıyordu. Akif hoca ile sendikacılık; bilge kişiliğinden dolayı "entelektüel sendikacılık", akademisyenliğinden dolayı "akademik sendikacılık", hılfu'l-fudul anlayışıyla yola çıktığından "değer sendikacılığı" olarak da tanımlanmayı hak ediyordu.

Muhterem hocam!

Türkiye'nin en büyük ve en önemli sivil toplum örgütü olan Memur-Sen, temeline attığınız kutsal harcin üzerinde yükselmiş, Yeni Türkiye'nin inşasında dinamik bir rol üstlenmiştir. İnanıyorum ki, sahip olduğu maddi, manevi ve siyasi gücünü kuruluş felsefesinin dışına taşırmayacak kadrolarla yoluna emin adımlarla devam edecektir.

Kurumlarımızda adını ve ilkelerine uygun sendikacılığı canlı tutmaya devam edeceğiz. Mehmet Akif İnan'ın kurucusu olduğu Memur-Sen üyesi olmaktan her zaman gurur duyduk. Davanı ve ilkelerini gelecek nesillere aktarmaya devam edeceğiz.

Ruhun şad olsun bilge adam!

**Ömrünü Davasına Adanmış Şair;
Mehmet Akif İNAN...**

Vedat Sağlam

Ömrünü Davasına Adanmış Şair;
Mehmet Akif İNAN...

Vedat SAĞLAM

Eğitim-Bir-Sen Kayseri Şube Basın Sekreteri (1995-1997)
Eğitim-Bir-Sen Boyabat Temsilcisi (1999-2005)

Akif İnan, her şeyden önce bir abiydi bizim için. Başı sıkışan hemen herkesin yardımına koşan, iman sahibi, aksiyoner bir abi.

Oldukça inançlı ve inançlarında da oldukça samimi idi. O kadar ki, inancı o güre sesine öyle bir yansırı ki, düşman korkar, dost ümitlenirdi her kükreyişinde. Yıllar önce bir konferansında, Akif Abi'ye muhalif olan bir kişi eline mikrofon alarak ancak onun sesinin kuvvetine yaklaşabilmiş, ben de mutlu olmuşum, bu adam benim liderim diye sevinmişim o genç yaşlarımda.

Çoğu sanat erbabı ona, sendikayı öncelediği için sitem eder ve derler ki, “sendika, onun edebiyatta daha çok üretmesinin önünde engel oldu. Eğer Akif İnan sendikaya bulaşmasaydı bugün elimizde onun daha çok şiiri, daha çok denemesi, daha çok edebi eseri bulunurdu.”

Edebiyat insanları kendilerince haklı olabilirler bu tespitlerinde. Lakin bence bu, doğru bir tespit değil.

İki nedenle doğru tespit değil bu iddialar.

Birincisi, Akif Abi sendikacılık yaparken de edebi anlamda üretmeye devam etmiş bir sanat erbabıydı. Sendikanın o yoğun ve meşakkatli koşuşturmacasının içinde dahi şiir ve deneme yazmayı asla bırakmadı. Sevenlerini bu anlamda eserlerinden mahrum bırakmamış bir dava adamıydı. Yazmaktan çok yaşamaya önem verse de, yazmayı da asla bırakmamıştı. Hem, en iyi eserler insanların içinde yaşarken, sorunlarla boğuşurken verilmez mi? En iyi eserler, dert sahibi sanat erbablarının eserleri değil midir?

Yanlış tespite bir diğer neden ise, bizim camianın yazan, sanatsal anlamda üreten insanlardan çok, aksiyon adamına ihtiyacımız olmasıydı. Ve Akif Abi de bu anlamda, burdaki boşluğu hakkıyla doldurmuş bir dava adamıydı.

Akif İnan için davası ile sanatını bir araya getirmiş bilge insan desek, yalan olmaz hani. Normalde sendika, üyelerinin çıkarlarını korumak, kollamak için kurulmuş bir menfaat kurumu iken, sendikayı davasının aracı haline getirmeyi başarmış büyük bir insandı. Türk insanı onu, o ana kadar Cahit Zarifoğlu'nun, Yedi Güzel Adam isimli şiirinden tanımış, bir edebiyatçı, bir şair olarak bilmişti. Hatta Akif Abi Anadolu'nun her bir tarafında sendikal örgütlenmeye gittiğinde, şehirlerde ilk başvurdukları kişiler sanat, edebiyat ve entelektüel çevresinden tanıdıkları isimlerdi.

Aksiyon anlamında benim için Necip Fazıl kimse, Aliya İzzetbegoviç, Malcolm X, Ömer Muhtar kimse, Akif Abi de öyle bir insandı.

O bilirdi ki İslam'î camianın daha çok arkasından koşacağı liderlere ihtiyacı var. Sendikal anlamda lider de, Akif Abi olmuştu işte. Onu diğer sendika liderlerinden ayıran en önemli vasfı, sanatçı kişiliği ve entelektüel yapısıydı. Sanırım dünyanın hiç bir tarafında sanatçı kişiliği ile entelektüel yapıyı bir araya getirip, lider olan başka kimse yoktur.

Sendikacılık manasında onun işi rakip sendika başkanlarına göre daha güçlü. Zira diğer sendikalar ve üyeleri, sendikal kültürü benimsemiş kişilerden oluşuyordu. Üye kaydı için taraftarlarına ulaştıklarında hiç zorlanmıyor, hemen üye yapıyorlardı. Lakin İslam'î camiada sendika sol kültüre ait bir örgütlenme biçimi olarak gözükiyordu ve hayatlarında yeri yoktu. Çoğu, “vakıf ve dernek tipi örgütlenmeye evet, ama sendikaya hayır.” diyordu. Akif Abi önce kendi şube yönetim kurullarına sendikayı anlatmak, benimsetmek zorunda kalmıştı uzun yıllar. Düşünün, üye kaydı için işyerine gidiyorsunuz, çalışanları üye yapacaksınız, lakin daha sizin yönetim kurulunuz sendikacılığa inanmıyor. İşte Akif Abi önce bu açmazı olur hale getirdi. Rakip sendikalar iki adım atarken, o bir adım ancak atıyordu. Üyelerden önce kendi şube yönetim kurullarını eğitti ve otaya sendikal bir dil çıkartmayı başardı.

Sanırım 1995'ti. Konya'da, KOMBASSAN tarafından organize edilen, “Eğitimde Kalite” kongresi vardı. Kayseri şubesi adına ben katılmıştım. Allah var ya, mensubu ve yönetim kurulu üyesi olduğum sendikamın genel başkanını o güne kadar hiç görmemiştim. Fotoğrafları vardı, ama dünya gözüyle görmek, tanışmak o güne kadar nasip olmamıştı henüz. Uzun bir gece yolculuğundan sonra ertesi gün erkenden başlayan kongreye yetiştiğimde oldukça yorgundum. Konuşmacılar masaya kurulmuş, sırasıyla söz alıyorlardı. Birden, oldukça tok, oldukça güre ve oldukça da pürüzsüz bir ses, “Türkçe eğitim şart!” diyerek salonu inletmesin mi? Hayatımda, o güne kadar hiç duymadığım toklukta ve gürlükte bir sestir bu ve adeta yerimden fırlayacak gibi oldum. Hemen yanımdakine sorduğumda Akif İnan

cevabını alınca daha dikkatle dinledim. Konuya hâkim, dinleyicilerin üzerinde etkili, ses tonuyla baskın, anlatım tazyıyla ikna edici bir üslubu vardı. İddia edebilirim ki, kongre katılımcıları içinde en iyisi oydu.

Akif Abi'nin en sık ziyaret ettiği illerden birisi de, Kayseri idi. Sendika kanunun olmadığı, yönetim kurulu üyelerinin dahi henüz sendikal dili bilmediği, sendika vakıf karışımı bir örgütlenmenin yapılmaya çalışıldığı o yıllarda şube başkanları eğitim toplantıları Kayseri'de yapılırdı çokça. Rahmetli bizim çalışmaları, ekonomik manada rahat oluşumuzu, örgütlenme biçimimizi, hareketliliğimizi tüm şubelere örnek gösterir, konuşmalarda çokça şube başkanımız Ahmet İlhan Bey'e söz verir, onun tecrübelerinden herkesin yararlanmasını isterdi. Her toplantı sonrası Akif Abi'nin vermiş olduğu şevkle heyecanlanır, işimize daha çok sarılırdık.

Normalde sendika, üyelerinin çıkarlarını korumak, kollamak için kurulmuş bir menfaat kurumu iken, sendikayı davasının aracı haline getirmeyi başarmış büyük bir insandı Akif Abi. Türk insanı onu, o ana kadar Cahit Zarifoğlu'nun, Yedi Güzel Adam isimli şiirinden tanımış, bir edebiyatçı, bir şair olarak bilmişti. Hatta Akif Abi Anadolu'nun her bir tarafında sendikal örgütlenmeye gittiğinde, şehirlerde ilk başvurdukları kişiler sanat, edebiyat ve entelektüel çevresinden tanıdıkları isimlerdi.

O zorlu yıllarda Kayseri'de sendikal örgütlenmede emeği geçen, ismini hatırladığım arkadaşlarım, abilerim şunlardı; Nihat Ok, Mustafa İlhan, Hamdi Şakar, Bekir Balaban, Cafer Beydilli, Mustafa Gül, Seyfullah Kaplan, Ekrem Dinçaslan, Ahmet Altuntaş, Necati Aktaş, Harun Bayköse, Atilla Özmercan...

Allah onlardan razı olsun...

İsmi hatırlayamadığım daha pek çok gönüldaş da, birer dava adamı ruhuyla koşuşturmuşlardı bu yolda. Onların ve benim için sen-

dika, bizi hak yola götüren bir dava idi. Bunun için de hiç düşünmeden emeğimizden, zamanımızdan, cebimizden harcıyorduk bolca.

İlk kitabım, “Eğitim, Siyaset ve Din” İnsan yayınlarından yeni çıkmıştı. Yine Kayseri ziyaretlerinden birisinde hediye ettim kendisine. O anda hayret bakışları ile kitabı inceledikten sonra gözlerini bana dikişini hiç unutamam. “Ne güzel! Aferin sana. Hemen yüksek lisans başvurusunu yap, seni üniversiteye alalım, yükselmene bak. Senin gibilere üniversitelerde ihtiyacımız var.” deyip, beni motive etmesin mi bir anda? Çok hoşuma gitmiş, daha çok azimlenmişim.

Akif Abi’nin böyle de güzel bir huyu vardı; insan sarrafıydı o. İnsanların niteliklerini fark eder ve yönlendirmek isterdi.

98’li yıllar... 28 Şubat Şubat’ın soğuk estiği o zor ve o çetrefilli seneler. Şimdilerde, konuşunca mangalda kül bırakmayan pek çok ismin saklanacak yer aradığı, kimliğini gizlediği zamanlardı. Herkesin, herkesten korktuğu yıllardı yani. Mecburi hizmet dolayısıyla Sinop’a geleli henüz bir kaç sene olmuştu. Bir yandan Milli Gençlik Vakfı’nın ikinci başkanlığını yapıyorum, bir yandan Sinop sokaklarında arkadaşlarla birlikte Milli Gazete, Akit ve Yeni Şafak gazetelerini dağıtıyoruz, bir yandan da öğretmenliğe devam ediyorum. Devrin fırsatçıları, bir öğrencimi ayarlayarak hakkımda şikayette bulundurmışlardı. Suçum güya, Atatürk’ün manevi şahsına alenen hakaretti. Yerel mahkeme hakkımda bir buçuk yıl mahkumiyet vermiş ve dosyam Yargıtay’da görüşülüyordu. Her an görevden atılabilirdim.

Adli tetkikim devam ederken, idari soruşturma ile Sinop’un Boyabat ilçesine tayin edilmişim. Sinop’ta henüz Eğitim-Bir-Sen yoktu. Olsa da o şartlarda yönetim kurulunu oluşturmak ve üye kaydı yapmak çok zordu. Üstelik, dönemin Milli Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu Sinop vekiliydi. Herkes çekiniyordu.

Genel Merkez’den aradılar, bizzat Akif Abi ile konuştum. Bana, “Ankara’ya gel, söyleyeceklerim var” dedi. Sesi buyurgandı, itiraz etmek mümkün müydü?

Bir kaç gün sonra gittim Ankara'ya. Sürmekte olan davamı konuştuk, sürecin tehlikeli devam ettiğinden bahsederek dikkatli olmam gerektiğini söyledi. Konu sendikaya geldi. "Sendikayı orada kurun!" dedi yine emrivaki bir sesle. Şaşırılmışım. İçime bir de korku düşmüştü. "Aman abi" dedim, "Batı Çalışma Gurubu yiyecek adam arıyor. Herkes kaçıyor, Yargıtay'da dosyam var, her an memurluktan atılabilirim. MGV kökenli olduğum için sisteme göre doğrudan suçluyum zaten, bir de sendikayı çıkartma başıma. Milli Eğitim Bakanı Sinop vekili, elinde ismim var. Çoğu zaman sürgün yiyorum zaten ilçe ilçe. MGV yeni kapatıldı, ordan da mimliyiz. Sen değil misin 28 Şubat sert esiyor diye, yeteri kadar başım belada zaten, başkasını, Sinop'lu birini bulalım."

"Hayır! Senden başkası bunu yapmaz. Senin sendikal geçmişin var, bu işte tecrübe sahibisin. Sonra, oranın yerli insanı hiç yapamaz sendikacılığı, korkar. Bunu ancak yabancı bir insan yapabilir. O da sensin."

"Ama Abi!" dememe fırsat kalmadı. O anda odaya ismini şu an hatırlayamayacağım uzun boylu, gözlüklü, genç bir stajyer avukat girdi ve elindeki evrakı Akif Abi'ye uzattı. O da şöyle bir baktıktan sonra o tok ve gür sesiyle, "hadi, hayırlı olsun." diyerek evrakı bana uzattı.

Baktım, sendika temsilcilik yazısı. İş oldu bittiye getirmişti Akif Abi. Ben ne kadar itirazda bulunursam bulunayım, temsilciliği kabul edeceğimden o kadar emindi ki, biz konuşurken evrakım çoktan yazılmaya başlanmıştı bile.

Bugün düşünüyorum da, iyi ki de öyle yaptı Akif Abi. İyi ki de emri vaki yaptı bana. Ve iyi ki de beni seçti. Akif Abi'nin inancı, şuuru güç katardı bize. Zamanla anlamıştım, inanmış bir kişinin azminin, tüm dünyayı değiştirebileceğine. Ve Akif Abi, bizim camiada büyük bir dönüşüm yaparak, sendikacılık kültürünü benimsetmeyi başardı. Bugün ardından dua eden yüzlerce teşkilat, yüz binlerce insan var. İnsanlar onu hem iyi bir sendikacı, hem de iyi bir edebiyatçı, hem de iyi bir dava adamı olarak tanımakta.

Böyle dava sahibi bir insandı Akif Abi. Çok darbe görmüş, çok insan tanımış, tecrübeli, şuurlu biriydi. Yaşına, yorgunluğuna bakmaz, Anadolu'yu karış karış gezer, her bir teşkilata ruh üflemeye, heyecan vermeye koşardı. Ömrü bu manada yollarda geçmiş bir bilge insan desek, her halde tanım tam yerine oturur diye düşünüyorum

Rahmet ve şükranla anıyorum Akif Abi seni. İyi ki vardın ve iyi ki yaşadın bu dünyada. Bıraktığın iz gönüldaşlarınca takip edilecektir, rahat uyu sen. İnan ki, kanaatimce sen bu dünyadaki görevini hakkıyla tamamladın...

VII

“Bütün giysileri yırtsak yeridir
Yeter bize vefa elbiseleri”

W. alif hay

**Sendika Kuruluş Aşamasında
Aile Sohbetleri**

Op. Dr. Ahmet Hamdi İNAN

Sendika Kuruluş Aşamasında Aile Sohbetleri

Op. Dr. Ahmet Hamdi İNAN

Mehmet Akif İNAN'ın Kardeşi

Rahmetli ağabeyim Akif İnan 1992 yılına kadar eğitimci, yazar, şair, fikir adamı ve dönemin ağabeyi olarak tanınır. Bu vasıfları ile sevilen ve her camiaca saygı duyulan bir kişiliktir. Kendisine kamuda örgütlenecek ve faaliyet gösterecek bir sendika kurma teklif edildiğinde kendisi başka isimleri önererek önce reddetti.

O dönemlerde 'sendika' kelimesi, sağduyulu, mütedeyyin, bu davanın içinde gelen insanları bile ürkütüyor ve birçok kişi İslam'da sendikacılığın yerini tartışıyor ve sendikanın bu inançtaki insanlara uygun olmayacağını söylüyorlardı. Doğrusu aile içinde bizimle konuştuğunda, biz de başlangıçta onun zaten sahip olduğu vasıfların kendisine yeterli olduğunu düşünmüştük.

Hiç unutmam... Türkocağı'nda Merkez Müdürü'yken, Anadolu'dan 8-10 Müslüman genç kendisini ziyarete gelmiş ve bir süre sohbet etmişlerdi. Hep beraber zevkle dinledik ağabeyimi. Ertesi günü tekrar görüşmek isteyen gençlere ağabeyim; "Yarın Ankara Dedeman Otel'i'nin lobisinde buluşalım" dedi ve ekledi: "Tıraş olun, güzel giyinin, ayakkabılarınızı da boyatın." Bunun üzerine gençler "Esağfurullah ağabey, oralar bize uygun değil" deyince ağabeyim hiddetlenerek: "Yavrucuğum, asıl oralar bize layıktır.

Bizler nizami, helal olan her yerde ve her konumda var olmalıyız. Sanatta, edebiyatta, mimaride, yani akla gelebilecek her ortamda, en iyi şekilde, inancımızdan taviz vermeyerek bulunmalıyız. Aksi takdirde bu ortamları onlara bırakmış oluruz. Oysa bizim fikrimiz, ideolojimiz, duruşumuz onlardan katbekat üstündür. Hiçbir nizam ortamı boş bırakmamalıyız. Var olan iç güveninizi kaybetmeyin. Yarın saat 5 'te hepinizi bekliyorum" dedi. Ertesi gün hepsi eksiksiz ordaydı. Bu olay aklıma geldi ve ağabeyime olan inancımızla sendika kurmasını istedik ve destekledik.

Tabii ki Eğitim-Bir-Sen'in kuruluş aşamasında çok zor ve sıkıntılı günler geçirildi. Hem maddi sıkıntılar, hem ulaşım ve hem de erişimdeki zorluklar vardı. O zaman Hak-İş Başkanı Salim Uslu Bey'in verdiği Murat 131 araçla il il dolaşıldı. Teklif edilen kişiler hep bir bahane uydurarak kaçmaya çalışıyorlardı.

Bir Erzurum dönüşünde Urfa'ya uğradığında çok hastaydı, öksürüyordu. Ben de doktor refleksiyle, "Ağabey bu kışta penceresi kapanmayan araçla bu kadar uzun yolculuk yapma, yazık sana, bari bir maddi menfaatin oluyor mu?" deyince hiddetlendi, "Evet var yavrucuğum" dedi, kızına, duvarda asılı ceketinin sağ cebindeki şeyi getirmesini söyledi. 33'lük bir Erzurum tesbihiydi. "İşte bu" dedi ve "Al o tesbih de senin olsun" dedi. Utandım...

1992 yılında, Urfa'dan Ankara'ya abimi ziyarete, Şehit Adem Yavuz Sokak'taki bir apartmanın 1. katında, küçük bir dairede kurulmuş olan Eğitim-Bir-Sen'e gittim. Hal hatır sorduktan sonra birkaç yerle telefon görüşmesi yaptı ve son derece gergin bir vaziyette hafta sonu illerden gelecek temsilcilerle yapılacak kongre için ayarlanan salonun Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek tarafından unutulmuş başka bir yere verilmiş olduğunu söyledi. Altındağ Belediye Başkanı'nı aradı. Oradaki salonun da dolu olduğu söylenince daha çok sinirlendi. Ben hemen, o zaman sekreteryasını yürüten İsmail Tezer'e dönerek 'başka bir özel salon kiralansın' dedim. İsmail, mahcup bir şekilde 'Abi sendikanın hiç parası yok. Akif hocamın maaşını da zaten sendikaya harcadık' dedi. Hemen İsmail Tezer'e özel bir salon tutulmasını ve abimin bilmemesi şartıyla parasını benim vereceğimi söyledim. Bir saat sonra salon tutulmuştu. İsmail, abime müjdeyi verdiği için çok sevinmişti. O hayır sahibine duada da bulunmuştu. Elhamdülillah bugün Memur-Sen'in her iş kolundaki eğitim toplantıları yatılı olarak beş yıldızlı otellerde gururla yapılıyor. Mutlaka imkânlar ölçüsünde hareket etmeli, ancak geçmiş de unutmamalıyız.

Ağabeyim Mehmet Akif İnan, o günlerde, bu günlerin olabileceğini tahmin ederek günün hesabını yapmamış, ancak ileri görüşüyle bu

günleri düşlemişti. Zaten 'Zaman' şiirinde “Büyük rüyalarla geçmiş-
se ömür / Hiç yanmam ölümün her çeşidine” demiyor muydu?

Bugün, bir milyon üyeye yaklaşan üye sayısı ile Türkiye'nin en büyük memur sendikasını kuran o büyük insanı rahmet, minnet ve şükranlarımızla anıyoruz.

**Hasret Kaldığımız Çelebi:
Mehmet Akif İNAN**

Dr. Ahmet Feyzi İNCEÖZ

Hasret Kaldığımız Çelebi: Mehmet Akif İNAN

Dr. Ahmet Feyzi İNCEÖZ

19. ve 20. Dönem Tokat Milletvekili

1991 yılında, rahmetli Necmettin Erbakan Hoca'mın talimatı ile Refah Partisi Sivil Toplum Kuruluşları ve Halkla İlişkiler Başkan Yardımcılığı görevinde bulundum. Bu görevim sırasında 20'ye yakın gönüllü kuruluşun genel koordinasyonu ile meşgul oldum. Bu arada, Sağlık-Der (Sağlık Mensupları Dayanışma Toplum Sağlığını ve Çevreyi Koruma Derneği) Kurucu Genel Başkanlığı başta olmak üzere, HUDER (Hukuki Araştırmalar Derneği), TEKDER (Teknik Elemanlar Derneği), ESAM (Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Vakfı), TAKVA (Tarımsal Kalkınma Vakfı), YİMDER (Yönetici, İktisatçı Muhasebeci Müşavirler Derneği), BTH (Belediyeler Teknik Hizmet Organizasyonu Derneği), MGV (Milli Gençlik Vakfı), ÖV (Öğretmenler Vakfı), İSİLAY (İslami İlimleri Araştırma ve Yayma

Vakfı), Mahalli İdareler Derneği, TİMDER (Toplu Konut, İnşaat Mütahhitleri Derneği), MÜSİAD (Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği), Maneviyatçılar Derneği gibi kuruluşlarla münasebette bulundum. MİLKO (Milli Görüşçü Kuruluş ve Organizasyonlar) çerçevesinde Milli Görüş hareketini destekleyen, bu hareketin bünyesinden çıkmış meslek kuruluşları, dernek ve vakıfların koordinasyonu ve bu kuruluşlarla ilişkilerden mesuldüm.

Bu dönemde, Türkiye’de memur sendikalarının kuruluşuna ilişkin çalışmalar hızlanmıştı, bu bağlamda bizim camiamızda da bir memur sendikasının kurulması konusu gündemdedi. Görev alanımda bulunması dolayısıyla, bir memur sendikasının kurulması talimatı, bana şahsen verildikten sonra Kurucular Kurulu listesini de 15 gün içinde rahmetli Necmettin Erbakan Hoca’ma takdim etmem istendi. Yaptığım çeşitli istişareler ve görüşmeler sonunda, kardeşi Dr. Ahmet İnan Bey’le hacdaki beraberliğimizdeki sohbetler vasıtasıyla Dr. Ahmet İnan Bey’den kendisini gıyaben yeteri kadar tanıdığım Mehmet Akif İnan ismi öne çıktı. Tabii bu arada -ismini vermeyeceğim- bir genel başkan yardımcımız, Mehmet Akif İnan ismine Erbakan Hoca’nın itiraz edebileceğini, zira itaat noktasında sıkıntı olabileceğini ısrarla söyleyip başka isim bulmam için talimat verdi. Ben kararlılıkla, başka bir isim bulamayacağımı belirterek, “Son ve kesin kararım Akif İnan Bey’dir, aksi halde başkasını siz bulursunuz” dedim.

Mehmet Akif İnan Bey’in Genel Başkanlığı ile ilgili Erbakan Hoca’ma teklif götürüldü. Başkanlık divanında yapılan uzun müzakereler sonunda hocamın; -bana hep doktor bey diye hitap ederdi- “Doktor beyin teşhisine katılıyorum, memur sendikasını kursunlar” emri üzerine rahmetli Akif İnan Bey’e telefonla ulaşıp olanları anlattım, buluşmayı teklif ettim. Akif İnan Bey, “Gıyabımda, benden habersiz nasıl böyle karar verirsiniz?” diye bana iyice bir çıkıştı. Bunun üzerine, “Abi” dedim, “Bir Ahmet kardeşin de benim. Beni kardeşin de herhalde sana anlatmıştır. Ben de milletvekilliğine kendi

rızamızla gelmedim. Turhal SSK Baştabipliği yaparken ben de emirle istifa ettirilip aday olmuşum” dedim. Meşhur ‘görev istenmez verilir’ demem de kendisini iknaya yetmedi. Tabii Erbakan Hocam hiç mazeret kabul etmezdi; ‘Mücadelede herkes görevlidir’, derdi. “Abi evinin adresini verir misin?” dedim rahmetliye. “Ne yapacaksın doktor?” dedi. “Çay içmeye geleceğim, abimle sohbet edemez miyim?” dedim. Tabii yöre şivesiyle, “Başım gözüm üstüne” dediler.

Biz o zamanlar, teşkilatları kurarken evlerde ikna çalışmaları da yaptık. Allah rahmet eylesin Mehmet Akif İnan Bey’i, evinde yengemin yaptığı kekler ve böreklerle, uzun bir sohbet sonunda ikna ettik. Bu arada Şanlıurfa’da baştabiplik yapan Dr. Ahmet İnan Bey’i de abisini arayıp iknaya yardımcı olmasını istemeyi de ihmal etmemiştim. Hülasaten, evden memur sendikasını kurma kararını alarak çıktım ama -benim 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun’un çıkmasına vesile olduğumu biliyorsunuz- rahmetli de durmadan, peş peşe sigara yakmıştı, sigaraya alerjim de vardı ama sesimi çıkaramamıştım ve sigara dumanından perişan bir hale gelmiştim; ama memurların sendikalaşmasına ilişkin süreçte önemli bir boşluk dolduğu için de sevinçli idim.

Gerisi malum... O günlerden bugünlere gelindi. Şu anda, Türkiye’nin en büyük sendikasının tohumu böyle atıldı, inançla ve azimle... Tabii Allah’ın rızasının hedeflendiği bir yolda, O’nun izni ve inayetiyle... Tıpkı Sevr Mağarası’nda Allah Resulü’nün Hz..Eubekir’e “Yâ Ebu Bekir aralarında üçüncüsü Allah olan iki kişiyi sen ne sanıyorsun?”, “Üzülme, Allah bizimle beraberdir” dediği gibi Cenab-ı Hakk’ın lütuf ve inayetiyle bugünlere gelindi. Hicri 1438 yılının ilk günlerini idrak ettiğimiz şu günlerde ifade etmek isterim ki, büyük yolculukların şifresinde bu vardır. Hicret’te de bu böyledir, siyasette de bu böyledir, sendikacılıkta da bu böyledir. Yeter ki Allah’ın rızası hedeflenmiş olsun.

Şimdilerde Ankara’da örneğine sık şahit olduğumuz, dev plazaların temeline bir bakınız. Temel ne kadar büyük ve kuvvetli oluyorsa bina da o kadar büyük ve ihtişamlı oluyor. Rahmetli Akif İnan Bey de bugünkü dev Memur-Sen’in temelini öyle atmıştı. Tıpkı, Osmanlı Devleti’nin kuruluşunda Şeyh Edebalı’nın, Osman Gazi’nin ve gaza arkadaşı alperenlerin ortaya koydukları niyet, samimiyet ve gayret gibi... Osmanlı İmparatorluğu bu sağlam temeller üzerinde yükseldi. Niyet, şan-şöhret değildi... İhlas ve samimiyetti esas olan. En önemlisi de gaye, rıza-yı bâriyi kazanmak ve i’lâ-yı kelimetullah davasını yüceltmekti. O zamanki siyasi hareketin özünde de bunlar vardı ve dalları da köklerinden bu ruhla besleniyordu. İşte Eğitim-Bir-Sen’i ve Memur-Sen’i kuran ruh, bu ruhtur.

Rahmetli Mehmet Akif İnan, adının sahibi Mehmet Akif Ersoy’un izinde yürüyen bir kişi olarak, kendi döneminde ‘Yedi Güzel Adam’dan biri olmuştur, bence ‘Yedi Güzel Adam’dan ilk sıradaki isimdir. Biz, “Kalbinde hardal tanesi kadar kibir bulunan kimse de cennete girmez” hadis-i şerifindeki özü, rahmetlide görmüştük. Mehmet Akif İnan, alçakgönüllülüğü ile hasret kaldığımız, çelebi bir insandı. Şık giyinirdi, kendisinde paspal tabir edilen bir hali, hiçbir zaman müşahede etmedik. Konuşmaları bir öğretmen ağırlığında idi. Düzgün bir Türkçe ile az sözle meramını öz bir şekilde ifade ettiğini hatırlıyorum. İyi bir dinleyici idi. Laf arasına da girdiğini ise hatırlamıyorum, bilgiçlik yapmadığı da hafızamda kalanlardan.

Mehmet Akif İnan Bey’in bütün bu güzel hallerini dizayn eden bir manevi antrenörü olduğunu sonradan öğrendim. Nasıl ki Fatih’i Fatih yapan Akşemseddin varsa, Kanuni’yi Yahya Efendi gibi Allah dostları pişirmişse; Mehmet Akif İnan Bey’in de böyle gökyüzündeki tanınan yıldızların aydınlandığı güneşlerden, Hoca Ali Efendi’den feyzlendiğini öğrendik.

Ruhu şad, mekânı cennet olsun. Rabbimden rahmet diliyorum.

Tüm sevdiklerimizle beraber cennetinde buluşuruz.

Mehmet Akif İNAN
“Şahsiyeti, Hürriyeti, Sendikacılığı”

Bilal COŞKUN

Mehmet Akif İNAN

“Şahsiyeti, hürriyeti, sendikacılığı”

Bilal COŞKUN

Şair

Mehmet Akif İnan, her gece Mescidi Aksa'yı düşünde gören bir sevdalı ve her gündüz Mescidi Aksa'ya hasret çeken bir aşık olduğu kadar da batının sırtına saplanmış paslı bıçağının ızdırabını çeken ve kurtuluş gayretinin azami derecede çabasını gösteren bir cenga-verdi.

Mustarip bir gönül sahibiydi. Ancak, münferit azabını millete açarak ma'şerî vicdanı uyandırmanın ümidiyle yaşıyordu. Münferit vicdanı ma'şerî vicdan aleviyle tutuşturmanın meşalesi ile millet yolunun yılmaz takipçisiydi

Bunun içindir ki “bir millet uyanıyor” ümidiyle haykıran şairlere şiirleriyle “amin” duasıyla ortak oluyor, şiirler yazarak gençlere ufuk açıyor, yol gösteriyordu. Kendi dilince “Toplu vurdukça yürekler onu top sindiremez” diyordu ve inanıyordu.

Bir bakıma uyuyan milleti uyandırmak için insanlara “sur”un sesini duyurmanın ve insanları uyandırmanın öncülüğünü üstlenmişti.

Bir elin ataletini görüyor iki elden çıkacak sedanın hasretini çekiyordu. Elleri özlüyor, gönülleri özlüyor, beyinleri özlüyordu.

Akif İnan bir yiğit olduğu kadar da bir gönül ve tevazu insanıydı. Tunus Caddesi’ndeki Hak-İş Sendikası’nın mütevazı salonunda başlattığı sendika kurma faaliyetlerinde gösterdiği gayret ve samimiyet unutulmayacak bir fedakârlıktır. Ümit ve zafer gıdasının yanında ikram edilen ekmek arası peynir takdiminin hiç bir değeri yoktu. Her şeye rağmen, bir kaç samimi arkadaşımızı, taşıdığı ümit ve zaferle beslemeye ve gayretimizi bir komutan inanmışlığıyla bilemeye çalışıyor, ufkumuzu aydınlatıyor, yolumuzu açıyor, cihanşümul haritamızın çizimini yapıyordu.

Eğitim-Bir-Sen’in kurulmasından sonra, Akif İnan Bey’in yüzündeki çocuksu mutluluğu ve yiğit zafer duygusunu unutamam.

Bir süre sonra Memur-Sen’in kuruluşuyla komutan bütün mevzileri tamamlamış olmanın gururuyla, il il, ilçe ilçe dolaşmanın Evliya Çelebi’siydi sanki. Durmaz usanmaz, yılmaz yıkılmaz seyyahıydı. Her ilde üç-beş çilekeş dostumuzla teşkilatları kurdu, geliştirdi. Bütün imkânsızlıkların sonunda, ümitle beslenen, samimiyetle sulanan teşkilat, bugün milyona dayanan üye sayısıyla Türkiye’nin en büyük sendikası olmuştur.

Akif İnan’ın iman ve gayretine şükranlarımızı sunuyor, bizim de bu kutlu yolda naçiz gayretlerimizin hakkını helal ederek bütün emeği geçenleri kutluyoruz.

Akif inanın samimi bir gönül adamı olduğuna işaret eden şu anımı da paylaşmak isterim:

Milli Gazete Ankara Bürosunun Fevzi Çakmak Sokak’ta olduğu yıllardaydı. Her cumartesi edip-üdeba orada bir araya gelinir güzel bir sohbet havası teneffüs edilirdi. Ancak toplantıya geç kalan dostumuz, arkadaşlara ikram için basit nevaleler alırdı. Bir gün ben de geç kalmıştım. Kumrular Sokak başına gelince baktım ki Akif abi sokak başında büro kapısını tarassut ediyor. Merakla bekledim. Bir süre sonra Akif abi geç kaldığına karar vermiş olacak ki, yürüdü bakka-

la girdi, ikram malzemelerini almaya başladı. Anladım ki Akif abi arkadaşlarımıza ikramda bulunacak ancak bunu güzel ve samimi bir sebebe bağlıyor. Akif abi bir edebiyatçı idi. Edebice hüsn-i talil (güzel sebep bulma) yapıyordu. Ben yanaştım “Abi en çok geride kalan bendim” dedim. Tebessümle “kardeş beraber taşıyarak ortak olalım” dedi.

Şahsiyeti edip, sözleri edebi idi. Bir kış günü akşamı uyandırılmış olmaktan rahatsız olmuş gibi, yine Mescidi Aksa’yı düşünde görme uykusuna devam etmek üzere bizimle helalleşerek aramızdan ayrıldı.

Ben de arkasından hissettiğim hicran, acı ve ağıt dolu geride kalmışlık hissiyatımı Mehmet Akif İnan’ın aziz ruhuna mütevazı “Mersiye”mi takdim etmekle müteselli oluyorum.

Akif İnan, düş’ün mutlu, zafer’in kutlu olsun ebediyyen!..

MERSİYE

“Mehmet Âkif İnan’ın aziz ruhuna”

Başın eğilsin çınar, saatin dursun zaman
Saygıda kusur etme, geliyor Âkif İnan.

Bütün mezar taşları ihtiramla ayakta
Gelen son misâfire bütün serviler hayran.

Mehtap hayali kurma, meyletme yıldızlara
Bir dolunay gönderdik semanıza kabristan...

Şiirin dağlarına sığmayan arslan iken
İlâhi takdire bak; Urfa’da kabre mihman!

Sözü aynadan parlak, ş’ri kılıçtan keskin
Sonsuzu seçip gitti, dar geldi O’na meydan.

Çınarın bir yaprağı daha düştü bu akşam
Biri daha göç etti “Yedi güzel adam”dan...

Dünya boş, biz nankördük, kıymetini bilemedik
Onun için “Gel!” dendi O’na dâr-ı bekâdan.

Kalemi öksüz kaldı, kâğıtlar boynu bükük
Kürsüler sessiz, eyvah, yetim oldu şâîrân!..

Sen Mescid-i Aksa'yı düşünde görme ey dost ,
Biz hâlâ uykudayız, O şimdi sana mekân!..

Makam-ı İbrahim'e buyur ettiler seni
Bir mutlu diyar oldu bugün Urfa ve Harran.

Eyüp Mağarası'na mahya oldu şiirin
Teşrifinle şerefyâb oldu bütün gazelhan.

Sendeki bu yarayı anlamadı tabibler
Ya bizdeki hasreti bulunur mu anlayan?!..

Eyvah, bizim gönlümüz derd-i firâka düştü
Varlığı Bilge Kağan, sonu muhteşem sultan!..

Şimdi kimler coşturur yanan yüreğimizi
Ey şiir cihangiri, cana can katan cânân?!..

Seninle ufukları keşfe gayret ederdik
Bilirdik ki sana da önder Aliyyul Merdan.

Şimdi öksüz iklim-i şiirin evlâtları
Ağlıyor, boynu bükük, yetimdir ehl-i yârân!..

Ne için bu acele, bu akşam yolculuğu?
Mahşer refik olurdu ve “Dört inanmış insan”!

Madem bu ayrılığa çare yok elimizde
Duamız bu: Makâmın olsun orda gülistan.

Tutsun iki elinden mübarek elleriyle
Seni komşu eylesin serdâr-ı peygamberân...

Burda utandırmadı, orda utandırmasın
Rahmetiyle hükmetisana sana Halık-ı Yezdan!..

Akif İNAN:
Sendikacı mı?

Necip EVLİCE

Akif İNAN: Sendikacı mı?

Necip EVLİCE

Yayıncı-Yazar

Akif İnan'ı şahsen ilk kez nerede tanıdığımı hatırlamamakla beraber, asıl tanışıklığım Edebiyat ve Maveria dergilerindeki yazıları ve o dönemde, 1978-1980 arasında, Edebiyat Dergisi Yayınları'ndan çıkmış olan "Hicret" adlı şiir kitabı ve "Edebiyat ve Medeniyet Üzerine" adlı düşünce ve kültür kitabı aracılığıyla olmuştu. Dolayısıyla, Akif İnan, benim için öncelikle bir şair ve düşünce adamıydı.

Fakat daha lise yıllarımda kitaplarını okuyarak tanıdım onu. 1979 yılında, liseyi bitirip de Ankara'ya, DTCF'ye okumaya geldikten sonraki yıllarda da birçok yerde karşılaştık ve şahsen tanıştık. Biz, Nuri Pakdil'le birlikte Edebiyat Dergisini çıkarırken; Akif İnan, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu, Erdem Beyazıt ve Alaeddin Özdenören gibi isimler Maveria dergisini çıkarıyorlardı. Aynı şeyleri yapmamız nedeniyle yolumuz sık sık kesişiyordu.

Her karşılaşmamızda mutlaka Nuri ağabeyi sorar, anlattıklarımı uzun uzun dinler ve sorular sorarak daha çok bilgi alırdı. O yıllar Nuri ağabeyle görüşmüyorlardı. Zaman zaman niye görüşmediklerini sorduğumda da, bir cevapları da yoktu doğrusu. Bu görüşmeme hali, Akif İnan ölünceye kadar sürdü.

Mütevazi bir dostluğumuz vardı Akif ağabeyle. Uşak'ta öğretmenlik yaptığı dönemden kayınpederle de dostlukları olmuştu. Sanat-edebiyat alanının yanı sıra, bir de böyle bir tanışıklığımız vardı. Kayınpeder, zaman zaman Ankara'ya gelir ve yapmak istediği şeyleri Akif ağabeye danışırdı. O da, esprili üslubuyla cevaplar verir, açıklamalar yapardı: “Senin nene gerek belediye meclis üyeliği Orhan Can. Sen kendi işine bak. O işler sana göre değil.” demişti bir keresinde. Kayınpeder de, gerçekten bu sözü dinlemiş ve aday olmamıştı. Bu vesilelerle, onu evimizde ağırladığımız da çok olmuştur.

Aradan yıllar geçti ve ben 1990 yılı sonlarında memuriyeti bırakıp özel sektörde ajans ve matbaacılık yapmaya başladım. Karınca karınca çalışıp, ayakta durma mücadelesi veriyorduk. Sık sık görüşüyorduk ama biz onun bir okuyucusu, bir öğrencisi, o da bizim bir ağabeyimiz pozisyonundaydı.

İşte, Sendikacı Akif İnan'la bu dönemde, sendika kurma çalışmaları sırasında daha farklı bir boyutta ilişkilerimiz oldu. 1991 yılı sonu muydu, 1992 başı mıydı, tam kestiremiyorum ama soğuk bir kış günüydü. Telefon etti ve beni Adem Yavuz sokaktaki bir büroya çağırdı. “Sevgilim! Acele gel, acil görüşmemiz gerekiyor.” dedi. “Sevgilim” diye hitap ederdi.

Verilen adrese gittiğimde Metin Selçuk, sanıyorum aralarında Yunus Hoca'nın da olduğu (diğerlerinin adını hatırlamıyorum) birkaç kişiyle birlikte konuyu anlattı: “Biz bir sendika kuruyoruz. Şu anda bunun herhangi bir dayanağı, altyapısı, yasası söz konusu değil. Ama ilerde memur sendikası yasası çıkacak ve bütün memurlar sendikalı olacak. Ama biz, şimdiden hazırlıklara başlıyoruz. Öncelikle

logomuz çizilecek, sonra bültenimiz tasarlanıp basılacak, daha sonra da kurumsal kimliğimiz hazırlanacak.” dedi kısaca.

Kendisinin Kayınpedere dediği gibi, ben de: “Akif ağabey, sendikacılık senin neyine? Sen yazılarını şiirlerini yaz ve bizi onlardan mahrum etme. Sendikacılığı elbet bir yapan bulunur ama senin gibi şair bulunmaz.” dedim. Güldü ama beni pek dinleyecek gibi değildi. Kafasına koymuştu.

Küçük bir firmaydık. Önce biz bir kaç logo çizip götürdük. “Bunlar çok güzel logolar ama benim kafamdaki ile hiç alakası yok.” Ben de dedim ki “Siz hiçbir şey anlatmadınız ki bize. Ne istediğinizi söylemediniz. Bize bıraktınız. Bizden de bu kadar.” dedim. “O zaman söylüyorum.” dedi: “Logoda mutlaka meşale olacak, kitap olacak, rahle olacak, zeytin yaprakları olacak.” Dedim ki, bunun hepsi bir logoya girdiği zaman acayip bir şey çıkar ortaya. “Çıksın” dedi, “Ben bunları istiyorum, bunların hepsi olacak.” dedi ve kestirip attı.

Nitekim Eğitim-Bir-Sen’in bugün kullanılan logosu o logodur. Akif İnan’ın isteklerinden hareketle, onun istediği doğrultuda, bizim çalışmalarımız sonucunda ortaya çıktı ve kullanılmaya başlandı.

Logoya karar verdikten hemen sonra “Şimdi de ilk bültenimizi çıkartacağız. Yazıları hazırlıyorum. Çok kısa sürede çıkarmamız gerekiyor, çok fazla yere dağıtmamız gerekiyor. Bunu hemen yapalım.” dedi. Arkasından da ekledi: “Ama bir özel durumumuz var. Bizim hiç paramız yok.” Ben de dedim ki: “Ağabey, işin ilginç yanı, bizim de hiç paramız yok. Daha yeniyiz. Nasıl yapabiliriz, bilmiyorum. Bu işi yapabilecek, bizim camiaya yakın çok daha büyük matbaalar var. Onlarla da görüşseniz.” Dedi ki: “Onlar bizim bağımızın meyvesi değil. Onlar olgunlaşmış meyveler. Sen daha bizim bağımızın korugusun. Biz bunu seninle yapacağız. Sen yapacaksın.”

Mecburen işe giriştik. Tereddüt ettiğimi görünce, “Merak etme, herhangi bir borç kalırsa maaşımdan keserek ben sana ödemelerini yapar bitiririm.” dedi. “Bir maaşımız var en azından.” dedi.

Böylelikle, Eğitim-Bir-Sen'in ilk logosunu da, ilk bültenini de birlikte yaptık Akif İnan'la. 100 bine yakın basılmıştı zannediyorum bu ilk bülten. Sendika, kuruluş tanıtımlarını o bültenle yapmıştı. Hatırlıyorum, sendika konusuna verdiğim "Akif ağabey, sendikacılık senin neyine? Sen yazılarını şiirlerini yaz." tepkisine Akif Ağabey, şöyle cevap vermişti: "Öyle deme sevgilim, bunu biz yapmazsak birileri yapacak. Mutlaka yapılacak. Memur sendikacılığı bu ülkede mutlaka olacak. Yasası da çıkacak ve bir anlamı olacak yakın gelecekte. Memurlar bu ülkede işçilerden daha belirleyicidir. Onun için bizim bunu yapmamız gerekir. Şu anda tam zamanındayız. Geç kalırsak bizden önce başkaları yapacak." demişti.

Bu öngörüsü doğrudu ve onun için Memur-Sen büyük bir memurlar sendikası, büyük konfederasyon oldu. Eğer o gün Akif İnan, bu memur sendikacılığını başlatmamış olsaydı, belki gerçekten de ikinci, üçüncü planda bir sendikamız ancak olabilirdi. Mevcut durum, Akif İnan'ın çok haklı ve ileri görüşlü olduğunu gösteriyor.

Sendikal faaliyetler sırasında sık sık buluşuyorduk. Buluşmalarımızda sürekli Nuri ağabeyi ve Edebiyat'ı konuşurduk. Onunla olan anılarını anlatırdı. Çünkü görüşemiyorlardı. Daha doğrusu, 70'li yıllardan beri bir araya gelmeleri mümkün olmamıştı. Bir çok insan da aynı durumdaydı. Edebiyat çıkmıyordu ama ben görüşüyordum Nuri ağabeyle. Sürekli Edebiyat'ın ilk çıkış zamanlarını, gençliklerinde birlikte yaptıkları şeyleri, yaşadıkları maceraları anlatır ve gülerdi. Zevkle anlatırdı, mutluluk içerisinde anlatırdı. Yani, bir araya geldiğimizdeki konularımız sendikacılıktan daha çok Edebiyat ve Nuri Pakdil olurdu.

Akif İnan, babacan ve karşısındaki insanın halini anlayan biriydi. Yaklaşabiliyordu insanlara. Benim tanıdığım kadarıyla herkesle iletişim kurabilen, herkesle bir şeyleri paylaşabilen bir insandı. Bu özellik önemli bir özelliktir. Yani Akif İnan, çok yönlü bir insandı.

Akif İnan'ın edebiyatçı tarafı mı, sendikacı tarafı mı önemlidir diye sorulsa, tereddütsüz edebiyat tarafı ön plandadır derim. Şairliği ön plandadır. Sanat adamı olması ön plandadır. Ama sendikacılığı da

hakkıyla yapmıştır. Başlangıcından konfederasyon oluncaya kadar ilişkilerimiz sürdü. Ama daha sonraki dönemde, görüşmelerimiz giderek azaldı.

Akif İnan hiçbir zaman yılmadı sendikacılık yapmaktan. Birileri işçiler üzerinden etki unsuru olurken, biz de memurlar üzerinden yapmalıyız bunu, derdi. Bu ülkede memurlar önemlidir ve bu sendikalaşma bizim fikirlerimi düşüncelerimizi yaymamız için bir platform olur, olmalıdır tezinden hareket ediyordu. Bana bunları net olarak söylemişti. Çok uzun sürmeyecek 3-5 yıl içerisinde çok önemli bir potansiyel yakalayacak memur sendikacılığı demişti.

Gerçekten öyle oldu. Ölmeden bunların çoğunu gördü zaten, çok da mücadele verdi. Kızılay'daki hak arama eylemlerini ve polislerin sığıdığı tazyikli sulara maruz kaldığı görüntüleri hiç unutmam, hala hatırlarım. Kızılay Meydanında, en önde durup tazyikli suyun karşısında barikat kurup durdukları görüntüleri televizyonda görmüştüm. Sonra gazetelerde fotoğraflarını gördüm. Bizzat giderek gördüğümü de çok iyi hatırlıyorum.

İnsanlı organizasyonlar kolay yapılan bir şey değil. Çalışkan ve iddialı bir adamdı Akif İnan. Mücadelesini verdi ve hedeflediği şeye ulaştı. Yani hiçbir şey kolay olmuyor Türkiye'de. Yapmak istediğiniz ve başarmak istediğiniz şeyi birileri ile yapmanız gerekiyor. Tek başınıza bazı şeyleri başaramayabilirsiniz ama birileri ile bir güç birliği içerisinde zor şeyleri yapabiliyorsunuz. Risk aldığınızda, öne çıktığınızda, bazı durumları kendi lehinize çevirme imkanınız olabilir. Akif İnan'ın da yaptığı buydu. İnsanlarla, taraflarla bir araya gelip bir şey yapmak ve bunu organizasyonda önemli bir rol üstlenmek. O rolü üstlendi ve rolünü iyi oynadı.

Akif İnan'ın ölümünden yıllar sonra, Urfa'da mezarını ziyaret ettiğimizde, Nuri ağabeyin gözyaşları sel olup akmıştı adeta. Ve bir soru sormuştu: "Yahu İdris Hamza, biz Akif'le neden ölmeden önce vedalaşmadık?" Ondan sonra da, hiç kimseyle konuşmamazlık,

küslük etmedi Nuri Pakdil. Kapısını ve kalbini, gece ve gündüz, herkese açık tuttu. Hala da öyledir.

Belki de kader tarafı vardı bu durumun. Öyle olması gerekiyordu. Öyle olmuştu. Bu insanların bu topraklara ayrı ayrı ektiği tohumlar gerçekten gür biçimde yeşerdi ve her alanda bütün engellemelere, bütün baskılara, bütün zorlamalara rağmen meyve verdi. Vermeye de devam ediyor. Sendikacılıktaki başarı da bunlardan biridir. Bunun için bu insanlara ne kadar minnet duysak, ne kadar saygı duysak, ne kadar sevgi göstersek azdır.

**Mehmet Akif İNAN Hocamın
Sendikal Hareket Metodu**

İsmail TEZER

Mehmet Akif İNAN Hocamın Sendikal Hareket Metodu

İsmail TEZER

Mehmet Akif İnan'ın Özel Kalem Müdürü

Mehmet Akif İnan Hocam ile 1988 yılında öğrencilik yıllarında başlayan tanışıklığımız, 1994-2000 yılları arasında Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen çalışmalarında, hem danışmanı hem özel kalemi olarak en yakınında bulunma onuruyla, kendisinin sendikal çalışmalarını ve metodolojisini gözlemleme fırsatını vermiştir.

Eğitim-Bir-Sen ile Tanışmam

1992 yılında Tenha Sözler şiir kitabını okuduğumda kendisi ile İslam Dergisi adına bir röportaj yapmak istemiştim. Röportajı kabul ettiğinde de çok sevinmiştim. Sorularım daha çok şiir, edebiyat ve son kitabı Tenha Sözler üzerine olacaktı. Fakat sendikal çalışmalara adım attığımı da öğrenmiştim. 1970'li yıllarda birkaç yıl Türk Taşıt İşverenleri Sendikasında eğitim uzmanı olarak da çalıştığımı

biliyordum. Ama artık farklı bir kulvarda, memurların sendikalaşması mücadelesine adanmıştı kendisini. 1992 yılına gelindiğinde her ne kadar ILO Sözleşmelerinde sendikal haklar memurlara tanınmış bulunsa da ülkemizde mevzuat olarak ve idareler ile mahkemeler önünde memurların sendikalaşması kabul edilmiyordu.

Bu bilgileri derleyerek Eğitim-Bir-Sen'in (1992 yılında sendikanın kısa adı Eğitim-Bir'di.) ilk çalışma yeri olan HAK-İŞ Konfederasyonu'nun ikinci katında kendisine tahsis edilmiş yere gitmiştim.

Röportajımızda kendisine sorularımı yönelttim, çok verimli bir konuşma gerçekleştirdik, Eğitim-Bir-Sen'den de birkaç paragraf bahsettik. Bir mücadelenin ilk döneminde gözlerindeki parıltıyı hissettim. Bu röportaj yıllar sonra Eğitim-Bir-Sen tarafından basımı gerçekleştirilen röportajları ve konuşmaları ile ilgili kitaplarının arasına alınmıştır.

Toplu Sözleşme ve Grev Hakkı Olan Sendika Yasası İstiyor

Mehmet Akif İnan Hocam, kamu çalışanlarının haklarını sonuna kadar alması gerektiğini beyan ederdi bütün konuşmalarında. Bunun için de mutlaka toplu sözleşmeli ve grev hakkı olan bir sendikal çalışma ve bunun hukuki zemini olan yasa için çabalamıştır. İşçi hareketine tanınmış bulunan bu iki hakkın memurlara verilmesi gerektiğini, bu hakların olmadığı sendikal çalışmanın uzun ömürlü olamayacağını belirtirdi açıklamalarında.

Milli Eğitim Bakanı mı yoksa Sendika/Konfederasyon Başkanı mı olmak istersiniz diye sorulduğunda, tereddütsüz Sendika Başkanı diye cevap verir gerekçesi olarak da toplu sözleşme masasında memurların hakkını almak istediğini söylerdi.

Kendisi yaşarken göremedi ama Memur-Sen ve bağlı sendikaların bayrağını taşıyanlar, toplu sözleşmeli sendikal hakkı elde ettiler ve ülke tarihinde ilk kez toplu sözleşme imzalayan sendikalar ve Konfederasyon oldular. İnanmaktayım ki bu hak grev hakkının elde edilmesiyle de taçlanacaktır.

Çalışmada Geri Kalınmasını Kabul Etmiyor

Mehmet Akif İnan Hocam, memur sendikalarının yarışa aynı zamanda başlamasından dolayı sendikal çalışmada geri kalınmaması gerektiğini düşünüyor ve söylüyordu. Bu nedenle aynı zamanda koşuya başlanacak olması nedeniyle hazırlıklı olunması gerektiğini bütün çalışma arkadaşlarına tembihliyor, bu çalışmada geri kalınmasının bizler için bir vebal olacağını, bunu gelecek nesillere anlatacayacağımızı da belirtiyordu.

Bununla birlikte Memur-Sen'e bağlı sendika başkanlarına verdiği "bütün sendikalar maddi ve manevi olarak her şekilde birbirlerini destekleyecekler, bir bina tutulmuş ise bütün sendikalar bu imkandan yararlanacak, ayrımız gayrımız olmayacaktır" talimatı hala hafızamda tazeliğini korumaktadır.

Memur-Sen'in Kuruluş Çalışmaları

1995 yılı başında Akif İnan Hocam daha geniş ve zorlu bir sendikal mücadelenin çalışması içerisine girmişti. Kendi sendikal düşüncesine yakın bazı sendikalar vardı. Bunlar daha önce İstanbul'da kurulmuş olan Birlik Haber-Sen, Bem-Bir-Sen ve Sağlık-Bir-Sen olmak üzere Ankara'da kurulmasına öncülük ettiği Sağlık-Sen, Din-Gör-Sen, Enerji-Bir-Sen, Tok-Gıda-Sen, Bayındır Memur-Sen, Öz-Büro-Sen ve Kamu Büro-Sen'di.

Özellikle Ankara'da kurulması yönünde öncülük ettiği sendikaların oluşumu 1995 yılının ilk yarısında gerçekleşmiştir. Bu sendikaların ana tüzüklerinin ve yönetim kurullarının oluşturulması yönünde kendisi çalışmıştır. Ben de kendisine Nurettin Sezen hocamla birlikte hukuki yönden destek olmaya gayret etmişimdir.

Sendikaların kurulması da öyle kolay olmamıştır. Bu hususta sendikaları kuracak arkadaşlarla bir araya gelmiş, onları ikna etmeye çalışmıştır.

Bu dönemde Ankara’da Hamdi Saylam, Fatih Uğurlu, Sait İnan, Ahmet Aksu, Mevlüt Doğan, İstanbul’da ise Hüsamettin Şanal, Muzafer Kale ve İsmail Kılıoğlu sürekli irtibat halinde olunan kişilerdi.

Memur-Sen Adının Doğması

1995 yılının ilk yarısında Ankara’da kurulan sendikalar ve İstanbul’da kurulmuş bulunan sendikalar ile birlikte, artık bir bütün halinde ve konfederasyon olarak hareket etmek gerekiyordu. Bunun için bu sendikaların yönetim kurulları ile bir araya gelindi. Öncelikle bir tüzük hazırlanması gerekiyordu. Bu konuda ben ve Nurettin Sezen birlikte çalışmalar gerçekleştirdik. Ortaya bir ana tüzük çıktı fakat Konfederasyonun adı konulması birkaç hafta aldı. Sendikalarından farklı isimler çıkıyordu.

Ama Akif İnan hocam bunların hiçbirisini beğenmiyordu. Bir akşam sendikada baş başa otururken, “Bu sendikaları oluşturacaklar memurlardır, o zaman ismini ‘Memur Sendikaları Konfederasyonu’ yapalım kısa ismi de ‘Memur-Sen’ olsun” demiş, ertesi gün sendika yönetim kurulları bu ismi duyunca Akif Hocamın önerisi olduğundan itiraz etmemişlerdir. Ana tüzük oluşmuş, isim belirlenmişti fakat konfederasyonun amblemi yoktu onu da yine Hocam belirledi. Aslında bugünkü ambleme yakındı: Zeytin dalları arasında dünya ve içinde Türkiye.

Bütün bu çalışmalar sonrasında sendikalar, yönetimlerinden isimler bildirerek kurucular kurulu oluşturulmuş ve Konfederasyonun ilk Genel Başkanlığına da Akif İnan Hocam seçilmişti. Bu yapı tamamlandıktan sonra Konfederasyonun belgelerinin Valiliğe teslimi gerekmektedir. Tabii ki yine karşımıza hukukilik sorunları çıkıyordu. Kuruluşla ilgili belgeleri Nurettin Sezen ile birlikte beraberce Valiliğe götürdüğümüzde bazı sorunlarla karşılaştık ama yine de 9 Haziran 1995 tarihinde belgeleri Ankara Valiliğine verdiğimiz için Memur-Sen resmen kurulmuş oldu.

Artık Hocam hem Eğitimciler Birliği Sendikası hem de Memur Sendikaları Konfederasyonu'nun Genel Başkanlığını üstlenmişti.

Sürekli Diri Olmak

Akif İnan Hocam, Memur-Sen hareketi içerisinde aynı hizmet kolunda yalnızca bir sendika olması gerektiğini, böylelikle gücün dağılmayacağını düşünüyordu.

Bu amaçla Ankara'da kurulu olan Din-Bir-Sen ile İstanbul'da Kurulu bulunan Din-Gör-Sen'in birleşmesi için rahmetli İsmail Karakaya ve rahmetli Ahmet Yıldız beylerle bir araya gelmiş ve bu iki sendikanın güç birliği yapmasını sağlayarak tek bir sendika altında bu hizmet kolunda olanların birleşmesini sağlamıştır.

Ankara'da kurulu olan Sağlık Sen ile İstanbul'da kurulu bulunan Sağlık-Bir-Sen'in birleşmesi gerektiğini de belirtmiş ve bu sendikalar da birleşmiştir.

Yine aynı şekilde Öz-Büro-Sen ile Kamu-Büro-Sen'in de tek çatı altında toplanması gerektiğini belirterek bu sendikaları da birleştirmiştir.

Diğer Sendika ve Konfederasyonlarla İlişkileri

1998 yılında Ankara'da işçi ve memur sendikalarının oluşturduğu Emek Platformu çalışmalar yapıyordu. Hak-İş, Türk-İş, Disk, Kesk, Kamusen ve Memur-Sen başta olmak üzere bir araya gelen yöneticiler "emek önceliğinde" olmak üzere birlikte hareket etme kararını da almışlardı. 1999 yılında hükümet tarafından yapılması düşünülen Sosyal Güvenlik Reformu değişikliklerine Emek Platformu karşı çıkıyordu. Bunun için de birlikte toplantı ve mitingler düzenleniyordu. Bu mitingler, Ankara ve İstanbul başta olmak üzere ülkenin bütün şehirlerinde gerçekleştiriliyordu.

Akif İnan, Memur-Sen ve bağlı sendikaların bu eylemlere en üst seviyede destek vermesi gerektiğini söylüyordu. Ülke çapında yapılan mitinglerde Memur-Sen her türlü desteği vermiştir.

1999 yılı Haziran ayında Ankara ve Konya’da yapılan büyük mitinglere Akif İnan, sendika yöneticilerimiz ve Memur-Sen’e bağlı sendika üyeleri büyük katılımlar sağlamışlardır.

Uluslararası Başvurular

Sendikalarımızın ve Memur Sen’in uluslararası düzeydeki sendikalara üye olması hususunda Akif İnan Hocama öneri götürmüştük. Kendisinin de uygun bulması üzerine öncelikle Bem-Bir-Sen, kendi hizmet kolundaki uluslararası örgütlere üyelik başvurusunda bulunmuştu. Bu konuda sendikanın o dönemki Mevzuat Sekreteri Hamza Yanık Bey ile birlikte çalışmalar gerçekleştirdik. Yaptığımız çalışmalarda Türk-İş Dış İlişkiler Uzmanı Yıldırım Koç Bey’in desteklerini unutmamak gerekir. Kendileri her türlü evrak ve İngilizce metinler noktasında bize önemli yardımda bulunmuştu.

Memur-Sen ise Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) için başvuruda bulunmuştu. Bununla ilgili başvuru metnini de Ahmet Aksu Bey hazırlamıştı. Cevabi yazıda ise üyelik aidatı, üye sayılarımız ve bize referans olacak Türkiye’den Sendika/Konfederasyon ismi istenmesi üzerine, Akif Hocam olayı dondurmuştu o tarihlerde. Hastalığının başlangıç dönemlerinde olması nedeniyle, üyelik konusundaki çalışmalarını o tarihlerde tekraren sürdürememiştik.

Memur-Sen’in İlk Mitingi

Memur-Sen’in tek başına düzenlediği ilk eylem, toplu sözleşmeli ve grev hakkını ihtiva eden sendikal hakların verilmesi talepli olarak 1998 yılında Ankara /Sıhhiye’de yoğun bir katılımı yapılmıştı. Benim bugün hatıramda kalan sayı 10 bine yakın katılım olduğudur. Ülkenin birçok şehriden Memur-Sen ve bağlı sendikalarının yöneticileri ve üyeleri bu mitinge katılmışlardır. Akif Hocamın ve sendikalarımızın başkanlarının otobüsün üzerindeki duruşları halen aklımdadır.

Sendikal Hareketin Siyasi Duruşu

Akif İnan'ın elbette ki bir siyasi duruşu bulunmaktaydı. Bununla birlikte Mehmet Akif İnan Hocam, kurucusu olduğu Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in hiçbir siyasi partinin şemsiyesi altında bulunmadığını üzerine basa basa her daim söyleyegelmiştir.

Necmettin Erbakan, Muhsin Yazıcıoğlu, Hasan Celal Güzel ve dönemin CHP Genel Başkanı Deniz Baykal ziyaret edilmiş, çalışmalarımız ve önerilerimiz kapsamlı şekilde iletilmişti.

Binbir Türlü Zahmetle Sendikal Çalışma

En önemli sıkıntı sendikal çalışmanın finansmanıydı. Çünkü aidat toplama durumu ve sistemi yoktu. Eğitim-Bir-Sen, (1999 Kongresine kadar kısa adı Eğitim Bir olarak kalacaktı.), illerde örgütlenmesini yapmaya çalışıyor, yeni kurulan diğer sendikaların illerdeki çalışmaları da bu sendikanın üzerinden yapıyordu. Kamuda çalışan arkadaşlarımıza Akif Hocam şöyle bir formül geliştirmişti: Kendileri banka hesaplarına talimat verecek ve sendikaların açtıkları hesaplara bu talimat doğrultusunda aktarma yapılacaktı. Fakat bazı bankalar sendikalarımızın yasal bir durumu bulunmuyor gerekçeyle bu işlemi de yapmaktan uzak duruyorlardı.

Bu arada Hak-İş ve Hak-İş'e bağlı sendikaların maddi-manevi desteği unutulmamalıdır. Birçok etkinlik kendi salonlarında gerçekleştirilmiş, sendika üyelerimizin bu toplantılarda eğitimi sağlanmıştır.

Hak-İş camiasından, dönemin Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu'yu, Akif İnan'ın öğrencisi olan Hüseyin Tanrıverdi'yi, Settar Aslan'ı, Yusuf Engin'i ve Mahmut Arslan'ı unutmamak lazımdır. Öyle ki 1998 yılından vefatına kadar sendikal çalışmalarda kullandığı arabayı Hüseyin Tanrıverdi'nin Genel Başkanı olduğu Hizmet-İş Sendikası vermiş, zaman zaman arızalanan arabanın bakımlarını ve diğer harcamalarını da onlar üstlenmiştir.

Bu arada sendikalar Ankara'da Eğitim-Bir-Sen binasını kullanıyordu. Çünkü imkânlar sınırlıydı. 1996 yılında, bugün halen Eğitim-

Bir-Sen Ankara 1 Nolu Şubesi tarafından kullanılan ve Memur-Sen Ankara İl Başkanlığı'nın da bulunduğu Sıhhiye'deki Beyaz Saray Apartmanı'nın 8. katındaki daireye taşındık. Merkezi bir yerdi. Boydan boya bir tabela konulmuştu.

Bu çalışma tarzı iller bazında da aynıydı. Eğitim-Bir-Sen çalışmalarının yürütüldüğü dairelerde diğer bütün sendikalar çalışmalarını gerçekleştiriyordu.

Bu arada Memur-Sen ve bağlı sendikaların faaliyetlerinin de yapılması gerekiyordu. Hiç unutmuyorum, 1996 yılı sonuna kadar sendikamızda bilgisayarımız yoktu. Yazılarımızı otomatik daktilo ile yazıyorduk.

Akif İnan hocam sendikalarının hepsinin meselesi ile uğraşmak durumundaydı. Çünkü o artık Konfederasyon Genel Başkanıydı.

DYP Genel Başkanı olan Tansu Çiller, Memur-Sen'i ziyaret edeceğini ilettiğinde kendisini nasıl ağırlayacağız, diye düşünmüştük. Çünkü malzemelerimiz yetersizdi. Bunun üzerine Hizmet-İş Sendikası'ndan iki adet güzel koltuk getirilmiş, birisinde Tansu Çiller birisinde de Akif İnan Hocam oturmuş ve böylece basın karşısına çıkmıştı.

Sendikal çalışmalar devam ederken maddi sıkıntılarımız bir türlü bitmiyordu. Bunun aşmak için Akif İnan Hocam'da, 'Bir kitap hazırlayalım bunu da satar, hem genel merkez hem de şubelerimize gelir olur' düşüncesi vardı. Bunun üzerine başta Niyazi Yavuz ve Nurettin Sezen'in olduğu 5-6 kişilik bir heyet tarafından hazırlanan "Öğretmenin El Kitabı"nın basımı gerçekleştirildi. Ülke çapına dağıtımını da ben takip ediyordum. Kitap 2000 yılına kadar 3 baskı gerçekleştirdi ve 37.500 adet dağıtımını gerçekleştirdi.

Kitap hem tanıtımı da sağlıyordu. Özellikle 24 Kasım Öğretmenler Gününde bazı belediyeler yaptıkları etkinliklerde bu kitabı alıp öğretmenlere hediye olarak dağıtıyor, böylelikle çalışmalarımıza destek oluyorlardı.

Kendi Parasını Harcamaktan Geri Kalmadı

Sendikal çalışmada para bulmakta zorlandığımız günlerdi. Akif İnan Hocamın maaş ve hesap kartı sürekli bende bulunuyordu. Herhangi bir harcama yapılması gerektiğinde bende bulunan maaş hesabından harcama yapıyordum. Vefat ettiğinde yaptığım hesaplamayı hatırlıyorum da maaşından ciddi miktarda sendikal çalışmalar için harcamalar yapılmıştı.

Her Ortamda ve Her Zamanda Sendika

1994 yılının Kasım ayında Karabük'te çok değer verdiğim arkadaşlarım Halk Eğitim Merkezinde bir konferans gerçekleştirmek istiyorlardı. Bunun için de Akif İnan ismini belirlemişler, benim de bu hususta kendilerine yardımcı olmamı talep etmişlerdi. Henüz sendikada çalışmaya başlamamıştım. Akif İnan hocamı ziyaret ettim, o zaman sendika Şehit Adem Yavuz Sokaktaki bürosuna taşınmıştı. Ben de sendikal çalışmalarını takip ettiğimden hem de konferans garantisini alabilmek için toplantının arkasından eğitimci arkadaşlarla bir organizasyon yapabileceğimi söyledim. Bundan memnun oldu.

Konferansa İstanbul'dan katılacaktı, yolculuğunu da bazı arkadaşlarımızın hatırlayacağı 66 plakalı Renault Broadway aracı ile yapıyordu. Kış biraz çetin başlamıştı. Karabük SEZA FM programın organizasyonu bütün Karabük halkına radyodan duyuruyordu. Fakat kar da yağıyordu. Karabük'te böyle kar yağıyorsa umarım Hocamız Bolu Dağı'nı geçer gelir, diye düşünüyorduk. Saat 18.00'de program başlayacaktı. İki saat olarak düşünülen program sonrasında radyonun salonunda eğitimcilerle bir araya gelecek, belki de sendikasının Karabük temsilciliğini kuracaktı. Saat 16.00 gibi kendisi radyodan bize ulaştı. Bolu Dağı geçit vermiyor, Düzce'den ileriye gidemiyoruz diyordu. Mecburen programı iptal ettik, radyodan bunun anonsları geçti. Ama yarın radyoda bir program gerçekleştirir bunu telafi ederiz diye konuştuk.

Ertesi gün kendisi geldi, dün için özür diledi. Radyoda kendisi ile edebiyat ve sendikal çalışmaları üzerine bir söyleşi yaptık. Soruları ben sordum kendisi cevaplandırdı.

Bu arada Karabük'e geç gelişi kendisinin Düzce'de sendikanın adını atmasını sağlamıştı. O gece kendisini konuk eden -ismini bugün bile hatırladığım- Fethi Bey sendikanın kuruluşu için bir avuç eğitimciyi bir araya getirmiş, çay sohbetinde sendikanın Düzce Temsilciliği oluşturulmuştu.

Karabük'te radyo programı sonrasında 30-40 kadar eğitimci bir araya gelmiş Hocamı bekliyordu. Sendikal düşünce, amaç ve hedeflerinden bahsettiği konuşması sonrası arkadaşlardan bir kurucu heyet oluşumu istedi ve hemen oracıkta Karabük Temsilciliği kurulmuştu.

28 Şubat Süreci Dik Duruş

Sendikal mücadele içerisindeki bir dönem elbette unutulmaz. 28 Şubat dönemi ve arkasından yaşananlar. 28 Şubat öncesinde sendikamız dolup taşarken, bu tarihten sonra insanlar yavaş yavaş sendikadan uzaklaşmaya başlamıştı. Özellikle Haziran 1997 tarihi sonrasında Memur-Sen ve bağlı sendikalara yakın olanlara baskı ve yıldırma politikaları hat safhadaydı.

Hiç unutmuyorum, Enerji-Bir-Sen Genel Başkanı Hamdi Saylam ve Genel Yönetim Kurulu Üyesi Abdullah Tombul başka illere gönderilmek isteniyordu. Bunun arkasında da Türk Enerji-Sen bulunuyordu. Akif İnan Hocam bunun üzerine bu tür baskılardan uzak durulması gerektiğini içerir bir mektubu dönemin Kamu-Sen Genel Başkanı Resul Akay'a göndermiş, mektup sonrası sıkıntılarda azalma olmuştu.

Bir tek Ankara'da bu tür sorunlarla karşı karşıya kalınmamıştır. Ülkenin dört bir yanından sorunlar çığ gibi geliyordu. Bazı arkadaşlar sendikal çalışmaları bıraktığını belirtiyor, bazıları da sendikal faaliyetlere ara vermemiz gerektiğini iletiyorlardı. Ama Akif İnan Hocam her türlü sıkıntı ve yokluğa karşı direnilmesini, bu dönemin de kısa sürede geçeceğini ve dik durulması gerektiğini belirtiyordu.

Bütün bunlara rağmen, Akif Hocamın yanında Eğitim-Bir-Sen’de Kamil Aydoğan, Kemal Yazıcı, Nurettin Sezen, Niyazi Yavuz, Besim Tataroğlu, Bilal Baldemir, Eyüp Çetinkaya; Bem-Bir-Sen’de Zübeyir Yetik, Nadir Adbay; Enerji Bir-Sen’de Hamdi Saylam, Abdullah Tonbul, Tok-Gıda-Sen’de Mevlüt Doğan; Birlik Haber-Sen’de Hüsamettin Şanal, Sait Yavuzkanat; Diyanet Sen’de Rahmetli Ahmet Yıldız; Sağlık Sen’de Ahmet Aksu, Kamu Büro Sen’de Fatih Uğurlu ve Sait İnan yine de sendikal çalışmalarına devam etmeye gayret ediyorlardı.

Mazlumların Yanında

28 Şubat sürecinde yaşanan soruşturmalar sonrasında birçok çalışmamıza destek veren Belediye Başkanı Şükrü Karatepe tutuklanmış ve Yahyalı Cezaevine konulmuştu. Mehmet Akif İnan Hocam, bunun üzerine yanına beni ve Rasim Özdenören Bey’i alarak ziyarete gitmiştik.

Orada birkaç saat kendisini ziyaret etmiştik. Şükrü Bey’in her türlü ihtiyaçlarının giderilmesi hususunda Kayseri Memur-Sen Başkanı ve sendika temsilcilerine gerekli talimatları verdiğini unutmuyorum.

Genel Kurullar

Akif İnan’la birlikte Eğitim-Bir-Sen’in 1995 ve 1999 yılında yapılan 2. ve 3. Genel Kurulları ile Memur-Sen’in 1995 ve 1999 yılında yapılan 1. ve 2. Genel Kurullarını hala hatırlımdadır.

Bununla birlikte bağlı sendikaların genel kurullarına ve şube genel kurullarına da katılım sağlıyorduk.

1995 yılında Eğitim-Bir-Sen’in 2. Genel Kurulu DSİ Toplantı Salonunda gerçekleştirildi. Akif İnan hocamın hitabetini orada yeniden göndüm. Sendikal çalışmalar, hedefler ve beklentileri içeren muazam bir konuşma yaptı.

Fakat bu genel kurul öncesinde de sıkıntılarımız yine vardı. Sendikanın genel kurul evraklarını valilik kabul etmiyordu. Ama yine

de ben ve Nurettin Sezen hocam, birlikte belgeleri teslim etmiştik. Elbette ki seçim kurulundan kimse gelmiyordu ama biz kendi sandığımızı koyup seçimi gerçekleştiriyorduk.

Kongre çalışmalarımıza yine en büyük desteği Hak-İş ve bağlı sendikaları veriyordu. Bunun yanında Sağlık-İş Genel Başkanı Rahmetli Mustafa Başoğlu'nu da burada minnet ve şükranla anmak istiyorum. Hem salonu tahsis ederek hem de katılımcıların yemeğini karşılayarak sendikalarımızın genel kurullarını yapmasını temin ediyordu.

Özellikle 1999 yılında yapılan Memur Sen'in 2. Genel Kurulu çok önemlidir. Çünkü Akif İnan Hocam hastaydı. Genel Kurul 14 Kasım tarihinde Sağlık-İş Sendikasının salonunda gerçekleşti. Hocamın kongredeki hocamın bir veda ve vasiyet konuşmasıydı. Herkesin gözünden yaşlar dökülüyordu.

İdealler... Nereden nereye...

Bugün geriye dönüp baktığımda her türlü sıkıntılara ve her türlü yokluğa rağmen Memur-Sen ve bağlı sendikaları ülkemizin en önemli sivil toplum kuruluşları olmuşlardır.

Rahmetli Hocam, bir dergi bastırmak, bunu ülkenin en ücra köşesindeki memura ulaştırabilmek isterdi. Bu, kendi sağlığında mümkün olmadı. Bastırabildiği 5 adet 8'er sayfalık dergilerinin her birisinin basım sayısı 5 binleri geçemedi. Ama bugün basılı ve görsel yayınlarla ülkenin her yerine ve köşesine ulaşılabilir, bağlı sendikalar uluslararası arenada işbirlikleri gerçekleştiriyor. Memur-Sen, dünyada ve ülkemizdeki bütün mazlumların ve haklarını arayanların yanında yer alıyor.

Sendikal hareketi bir erdemliler hareketi olarak gören Akif İnan Hocamın düşünceleri, söylemleri bugün onun gösterdiği yolda, doğru ve emin adımlarla ilerlemeye devam ediyor...

Bu vesile ile Memur Sen'in ve bağlı sendikalarının kuruluşundan bu güne kadar her türlü emeği geçen herkese sonsuz teşekkürlerimi ve minnetlerimi iletiyorum, vefat ederlere ise Allah'tan rahmet diliyorum.

**Merhum Mehmet Akif İNAN'la
İlk Tanışmamız**

Latif RAMAZAN

Merhum Mehmet Akif İNAN'la İlk Tanışmamız

Latif RAMAZAN

Hak-İş Özel Kalem Müdürü (1991-1997)

1992 yılı Şubat ayında Hak-İş Konfederasyonu'nda çalışırken, HAK-İŞ Konfederasyonu Başkanı Merhum Necati Çelik ve Genel Sekreter Salim Uslu bey, beni Necati Çelik beyin makamına çağırdılar. Daha önce sadece resimlerinden ve eserlerinden tanıdığım Merhum Mehmet Akif İnan hocamızla tanıştırdılar. Ve bana şu talimatı verdiler: “Akif Hocamızın başkanlığında Eğitim-Bir Sendikası adı altında yeni bir memur sendikası kurmaya karar verdik. Kuruluşla ilgili iş ve işlemler konusunda Akif Hocamıza yardımcı olmanı istiyoruz.” Ben de; “Emriniz olur efendim” dedim.

Eğitim-Bir-Sen Nasıl Kuruldu?

HAK-İŞ Genel Başkanımız Merhum Necati Çelik ve Genel Sekreterimiz Sayın Salim Uslu beylerin talimatı üzerine; Merhum Mehmet Akif İnan, Kurucu üyelerden Av. Nurettin Sezen ve Öğretmen Metin Selçuk beylerle birlikte Ankara Tunus Caddesinde bulunan HAK-İŞ Konfederasyonunun 1. katında kuruluşla ilgili evrakların hazırlanması için çalışmalarına başladık. Yaklaşık 3 günlük yoğun bir çalışmadan sonra -son gün gece saat 01'e kadar çalıştık- tüm evrakları hazırlayarak Valiliğe teslim ettik. Ve 14 Şubat 1992 tarihinde Eğitim-Bir-Sen'in kuruluş işlemleri tamamlanmış oldu. Bu vesile ile Memur-Sen'in ilk tohumu, ilk harcı, ilk temel taşı yerine konmuş oldu. Şu anda Türkiye'nin en büyük sendikası ve konfederasyonunun kuruluşuna katkıda bulunmak şerefine nail olduğum için Rab-bime hamd-ü senalar ediyorum.

Ayrıca, kendilerine camia olarak minnet borcumuz olduğuna inandığım ve şahit olduğum iki önemli şahsiyetten bahsetmek istiyorum. Camiamızın kurulmasına ve bu camianın duayen lideri Mehmet Akif İnan ismine karar veren, fikir babalığını yapan ve camiamızın bugünkü durumuna gelmesinde maddi ve manevi destekleriyle büyük emeği olan bu iki önemli şahsiyet; Merhum Necati Çelik ve Sayın Salim Uslu'dur.

Bu iki önemli şahsiyetten birisi hakkın rahmetine kavuştu. Allah gani gani rahmet eylesin. Mekâmı cennet olsun. Hayatta olan diğer önemli kişi Sayın Salim Uslu'nun camiamıza yaptıkları hizmetleri yakinen bilen ve şahit olan biri olarak söylüyorum; Salim Uslu beyin bu camiada çok büyük hakkı ve emeği var.

Eğitim-Bir-Sen İçin Zor Günlerin Başlangıcı

Eğitim-Bir-Sen 14 Şubat 1992 tarihi itibarıyla kuruluşunu tamamladı. Henüz Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu olmadığı için Dernekler Kanunu'na göre iş ve işlemlerini yürütüyordu. Üye yapıyorsunuz ancak üye aidatı kesintisi yapılamıyor. Para toplanamı-

yor, para olmayınca hiçbir faaliyet yapılamıyor. Masrafları Yönetim Kurulu kendi ceplerinden karşılıyor ama nereye kadar. Hepsini devlet memuru olduğu için imkânları malum. Yönetim kurulundakilerin hiçbirinin sendikal geçmişleri olmadığı için sendikacılığı bilmiyor. Kuruculardan ve yönetimden sadece birkaç kişi zaman zaman uğrayıp gidiyor. Diğerleri ortada yok. En çok Av. Nurettin Sezen hocam yardımcı oluyor. Zaman zaman Metin Selçuk ve Yunus Solmaz'ı görüyorum. Birkaç hafta sonra onlar da gelmemeye başlıyor. Çünkü onlar da haklılar. Hepsinin işi, gücü var. Profesyonel sendikacı olmadıkları için işyerindeki işini bırakıp gelemiyorlar. Bir süre sonra Akif Hocam tamamen yalnız başına kalıyor. Kendisi de profesyonel olmadığı için bir süre sonra o da zaman ayıramaz oluyor. İşyerlerinde yönetim kurulunun veya temsilcilerin yaptıkları üye formları geliyor ancak, bunların kayıtlarını tutacak, işlemlerini tamamlayıp dağıtımlarını yapacak kimse yok. Tüzel kişilik olduğu için zaman zaman resmi yazılar geliyor, bunların zamanında cevaplandırılması gerekiyor. Karar defteri, üye kayıt defteri, işletme defteri vb. yasal defterlerin tutulması ve takibi gerekiyor.

Akif Hocam artık iyice bun alıyor ve HAK-İŞ Genel Başkanı Sayın Necati Çelik ve Genel Sekreter Sayın Salim Uslu'ya tekrar çıkıyor ve diyor ki: "Sizlerin öngörüsüyle, destek ve gayretiyle bu sendikayı kurduk, hepinizden Allah razı olsun. Ancak bu sendika nasıl ayakta duracak? Masraflarımızı kim karşılayacak? Günlük rutin yazışmalarımız, üye kayıt formlarının işlemleri vb. iş ve işlemleri yürütecek personelimiz yok. Personel alamıyoruz çünkü paramız yok. Bu konuda da yardım ve desteklerinizi bekliyorum." Bunun üzerine Sayın Necati Çelik makamına beni tekrar çağırıyorlar ve diyorlar ki: "Sendikadaki görevinin yanında Eğitim-Bir-Sen'in rutin işlerini de yürütmeni rica ediyoruz." Bu rica benim için emir niteliğinde olduğu için tereddütsüz kabul ediyorum. Ve yaklaşık iki yıl boyunca, HAK-İŞ'teki işlerimin yanında hiçbir karşılık beklemeden Eğitim-Bir-Sen'in tüm iş ve işlemlerini yalnız başıma yürüttüm. Camiamıza helali hoş olsun.

Eğitim-Bir-Sen Kendi Ayakları Üzerinde Durmaya Başlıyor

Eğitim-Bir-Sen kurulalı yaklaşık iki yıl olmuştu. Bu iki yıllık sürede HAK-İş Konfederasyonu'nun maddi ve manevi destekleri, Merhum Akif Hocamın ve benim kişisel gayretlerimizle kör total iki yıl idare edilmişti. İlk defa burada anlatacağım bir hususu sizlerle paylaşmak istiyorum. Bir öğle vakti HAK-İş Konfederasyonumuzun yemekhanesinde yemek yiyoruz. Yemekte; HAK-İş Genel Başkanı Merhum Necati Çelik, Genel Sekreter Salim Uslu, Eğitim-Bir-Sen Genel Başkanı Merhum M. Akif İnan ve ben varım. Sayın Salim Uslu karşısında bulunan Merhum M. Akif İnan'a bakarak; "Hocam, yaklaşık bir yıldır Eğitim-Bir-Sen'i birlikte belli bir aşamaya getirdik. Bundan sonra artık kendi ayaklarınızın üzerinde durmanız gerekiyor. Kiralık bir yer araştırın, bulun sizi oraya taşıyalım."

Akif Hocam büyük bir şaşkınlık içerisinde kaşığı masaya bıraktı, düşünceye daldı, belli bir süre konuşmadı. Belli ki böyle bir şeyi beklemiyordu. Uzun bir suskunluktan sonra; "Ama Salim Bey, biliyorsunuz bizim hiçbir gelirimiz yok. Kiramızı, elektrik, su, telefon paralarını, personel maaşı vs. hangi parayla nasıl karşılayacağız?" dedi. Salim Bey; "O konuları merak etme hocam, üye aidatlarını toplayana kadar bütün masraflarınızı biz karşılayacağız." diye cevaplayınca Akif Hocam derin bir oh çekti, rahatlamıştı, arkaya yaslandı ve "Tamam o zaman Salim Bey dedi." Yemeklerimizi yerken konunun detayları konuşuldu ve Akif Hocam ikna olmuştu. Eğitim-Bir-Sen'in kurumsallaşması ve rüştünü ispatlaması için kendi ayakları üzerinde durması gerekiyordu. Merhum Necati Çelik ve Salim Uslu beylerin amacı da tam da buydu.

Memur-Sen Çatısı Altında Mehmet Akif İnan Hocamla Birlikte Çalışmalarımız

HAK-İş Konfederasyonunda çalışırken, HAK-İş Genel Başkanı Merhum Necati Çelik, 1996 yılında Merhum Necmettin Erbakan

başbakanlığında kurulan koalisyon hükümetinin Çalışma Bakanı oluyor. Çalışma Bakanlığına çok sayıda memur alımı başlıyor. Bu süreçte bazı HAK-İŞ çalışanları da memur oluyor ve Çalışma Bakanlığına geçiyor. Bendeniz de aynı yıl Ankara Altındağ Belediyesi'nin açtığı sınavı kazanarak devlet memuru olarak görevime başlıyorum. Memurluğa başlar başlamaz, geçmişten gelen teşkilatçı yapımız ve sendikal bilincimizle 1997 yılında Bem-Bir-Sen Altındağ Şube Başkanlığını kurduk. 1997-1999 yılları arasında Şube Yönetim Kurulu Üyesi, 1999-2000 yılları arasında Altındağ Şube Başkanı, 2001 yılında çıkan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikalar Kanunu yürürlüğe girdikten sonra kurduğumuz Ankara 1 Nolu Şube Başkanlığını da 2001-2004 yılları arasında yürüttüm. HAK-İŞ Konfederasyonundaki çalışmalarımızdan sonra, 1997-2000 yılları arasında Memur-Sen çatısı altında birlikte birçok ortak faaliyette bulunduk.

Özellikle hepimizin şahit olduğu 28 Şubat 1997 tarihinde başlayan 28 Şubat Sürecinin ardından 17 Ağustos 1999 Büyük Adapazarı ve Gölcük Depremi ile zamanın Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Bakanlar Kurulu Toplantısında zamanın Başbakan Bülent Ecevit'e fırlattığı Anayasa Kitapçığı ve sonrası süreçlerinde, Türkiye büyük bir ekonomik krize giriyor. Enflasyon % 60-70'lere, gecelik enflasyon ve repo faizleri % 300'lere çıkıyor. Onlarca banka batıyor. Büyük firmalar birer birer iflas etmeye başlıyor. Küçük esnaflar siftahsız dükkân kapatıyor. Binlerce esnaf kapısına kilit vuruyor. Başbakan ve Bakanlar üç kuruş kredi almak için İMF'nin kapısında nöbet tutuyor. Alınan bu para memur maaşlarına bile yetmiyor. Depremzedeler için yapılan yardımlardan takviye yaparak memur maaşları ödenebiliyor. Belediyelerdeki memurlar maaş da alamıyor. Birçok belediye, çalışanına aylarca maaş veremediği için sadece günlük gıda ihtiyaçlarını karşılamak üzere gıda yardımıyla yetiniyor. İşte böyle bir süreçte memurların haklarını korumak üzere sendikacılık yapmaya gayret ediyoruz. Haftada en az bir, bazen iki kez basın açıklaması, miting veya iş bırakma eylemleri yapıyoruz.

Henüz Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu çıkmadığı için yaptığımız bu eylemlerin hepsi de kanunsuz eylemler. Zaman zaman emniyete çağrılarak, yaptığımız bu eylemlerin (özellikle iş bırakma ve mitingler) kanun dışı eylemler olduğu, dolayısıyla suç teşkil ettiği hususlarında uyarılıyoruz. Bazen işverenlerimiz hakkımızda tutanaklar tutuyor, soruşturmalar açıyor. Para yok, maaş yok, bırakın maaşı, huzur hakkını; tüm masrafları cebimizden karşılıyoruz. M. Akif Hocam ve biz, işte böyle olumsuzlukların ve huzursuzlukların yoğun olduğu bir ortamda ve maddi imkânsızlıklar içinde sendikacılık yaptık.

“Mezarda Emeklilik ve Sefalet Ücretine Hayır”.

Mitingine Dair Bir Anı

Akif Hocamızla ilgili bir anımı daha sizlerle paylaşmak istiyorum. 1999 yılında HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, DİSK, MEMUR-SEN, KAMU-SEN, KESK gibi Konfederasyonların öncülüğünde kurulan değişik Sivil Toplum Örgütlerinin de desteklediği “Emek Platformu” adı altında ortak hareket etme platformu kurulmuştu. Her ay bir federasyon veya STK dönem başkanlığını yürütüyordu. Emek Platformu’nun aldığı karar gereği, 24 Temmuz 1999 tarihinde, Ankara Kızılay’da, Türkiye genelinde Platforma bağlı tüm çalışanların katılımı ile büyük bir miting yapılacaktı. Mitingin amacı; emekli yaşı (65 yaş) ve düşük ücret zamlarını protesto etmek. Mitingin Adı: “Mezarda Emeklilik ve Sefalet Ücretine Hayır”. Dönem Başkanlığını ise Memur-Sen yürütüyor. Bir hafta önce Memur-Sen’de Ankara’daki mevcut Memur-Sen’e bağlı Sendika ve Şube Başkanları ile yapılacak mitingle ilgili, görev dağılımı ve yoğun katılım sağlanması için bir toplantı yapılmıştı. Söz konusu toplantıya o tarihlerde Bem-Bir-Sen adına Ankara’da en çok üyesi olan ve en aktif şubesi olan Altındağ Şube Başkanı olarak ben katılmıştım.

Toplantıda alınan karar gereği, 24 Temmuz 1999 günü sabah 10.00’da Memur-Sen’e bağlı sendikaların üyeleri toplu olarak gele-

cek, Sıhhiye’de Beyaz Saray Apartmanı (şu an Ankara İl Başkanlığı kullanıyor) Memur-Sen Genel Merkezi’nin önünde (Atatürk Bulvarında) toplanılacaktı. 24 Temmuz 1999 günü sabah saat 08.00’ de Altındağ Belediyesinde mesai başlar başlamaz (birkaç gün önce tüm üyelerime duyurmuştum) Şube Yönetim Kurulu Üyelerimi de yanıma alarak Belediye’nin en üst katından başlayarak tüm memurları odalarından çıkarmak suretiyle binanın çıkışında topladık. Yaklaşık 1000 memurumuz çalışmakta idi. Bunlardan 600 civarında Bem-Bir-Sen, 300 civarında Tüm-Bel-Sen üyesiydi; 100 civarında da boşta olan vardı. 600 üyemin yaklaşık 500’ünü (kalan 100 kişi; sahada çalışanlar, zabıta, tahsildar vs.) dışarıya binanın girişine çıkardık. Dörderli sıra yaptık ve slogan ata ata buluşma yeri olan Sıhhiye’ye Memur-Sen’in önüne yürüdük.

Sabah saat 10.00 civarında buluşma yerine vardığımızda şok olmuştuk. Çok kalabalık bir katılım beklentisi içindeydik ancak, Memur-Sen’in önünde sadece ve sadece 20 kişi civarında Memur-Sen üyeleri ellerinde afiş ve pankartlarla bekliyordu. Bunlar da Yönetim Kurulu Üyeleri ve Memur-Sen personeliydi. Rahmetli Akif Hocam, kimse yok mu diye gözleri yollarda bekliyordu. Bizim 500 kişiyle birlikte ve slogan atarak meydana geldiğimizi görünce, o kadar sevinmişti ki, o sevincini hepinizin görmesini isterdim. Belki başka gelen olur düşüncesiyle yarım saat daha bekledik ama nafile. Akif Hocam ve Yönetim Kurulu Üyeleri önde, bizler arkada gümbür gümbür, slogan ata ata Kızılay Meydanı’ndaki miting alanına intikal ettik. Miting Otobüsünden anons sesi yükseldi. “Memur-Sen aramızda, Hoş Geldin Memur-Sen”.

Mehmet Akif İnan’ın Sendikacılık Anlayışı

Ülkemizde memur sendikacılığının temellerinin atıldığı 1990’lı yıllarda; sendika denilince “Marksist/sol sendikalar” akla gelir, sendikacılık sadece bu kesime ait bir hareket biçimi olarak algılanırdı. Böyle olunca da İslami duyarlılığa sahip insanlar sendikaya ve sen-

dikacılığa iyi bir gözle bakmazlardı. Hatta o dönemde, ‘sendikacılık yapmak sevap mı? Günah mı?’ Tartışmaları yapılırdı. Marksist/Sol kesim ise; sendikacılık yapan işçi ve memur sendikacılarını gerici-likle suçluyorlardı.

Kendilerini “öz yurdunda garip, öz vatanında parya” gören bu dönemin İslamcıları/ muhafazakârları için durum aslında tam bir fetret halidir. Bu dönem aynı zamanda kendi karşınının ortaya çık-masına da zemin hazırlayan, İslami duyarlılıklara sahip bir siyasal varoluş ve “kimlik iddiaları”nın kanıtlanmaya çalışıldığı bir zaman dilimidir.

Tam da bu bağlam ve ortamda, gerçek bir sendikacı için olmazsa olmaz olarak sıralanabilecek tüm niteliklere sahip olan M. Akif İnan, entelektüel kapasitesiyle, insani tarafıyla, fikirleriyle, toplumsal so- rumluluk duygusuyla, sivil toplum anlayışıyla, muazzam derinliğe, birikime sahip bir şair ve mütefekkir olarak, çok da kendinden bek- lenmedik bir kararla sendikal bir hareketin kuruluşuna önderlik etti.

M. Akif İnan, vefat tarihi olan 6 Ocak 2000’e kadar Memur-Sen Konfederasyonu Genel Başkanlığı görevini yürüttü. Bu süre içeri- sinde bütün Türkiye’yi dolaştı. Sendikal bir dil oluşması, sendika- nın öneminin sendikacılığa yabancı bir dünyaya anlatılması kolay olmadı. Şair, yazar, düşünür olarak Büyük Doğu, Diriliş, Edebiyat ve Mavera Dergileri ve bazı gazetelerde yazdığı yazı ve şiirlerin yanı sıra verdiği konferanslarla da öncü bir rol üstlenen Akif İnan, sen- dikal mücadelenin muhafazakâr kitleler tarafından kabulünde de öncü bir rol üstlenmiştir.

Toplum değerlerinin ve bu değerlerin içinde oluşan fikirlerin, ey- lemle bütünleşmesini, örgütle güçlendirilmesini amaçlıyordu. Bu- nun için de sivil toplum örgütleri ya da sendikacılık yönünden ör- gütlenmek gerektiğine inanıyordu.

Statükonun siyaset, bürokrasi, sermayenin tutucu yapısı nedeniyle devam ettiğini, değişimin sivil örgütlenme ve sivil güç baskısı ile mümkün olacağını düşünüyordu. Demokrasinin sivil katılımı ile güçleneceğine, siyasetin halk denetimi ile kirliliklerden arınacağına inanıyordu.

Sendika üyelerine ve kamuoyuna yönelik yaptığı değişik konuşmalarında ve sendika bültenlerindeki yazılarında üzerinde durduğu görüşler; klasik sendikal anlayışın dışında, yalnızca sınıf sendikacılığı, ideolojik sendikacılık, siyasi partiye dayalı bir sendikacılık, dini söylemlere dayalı bir sendikacılık anlayışını reddeden bir sendikal anlayışa sahipti.

Sendikacılığın kendi çevresinde yeni olduğunu biliyordu. Kimilerinin sendikayı bürokrasi ya da siyasete atlama taşı olarak kullanabileceğini fark ediyor, sendikacı yetiştirmeye çalışıyordu. Kendisi bu doğrultudaki bütün teklifleri geri çevirerek örnek olmuştu.

Sendikacılık bir muhalefet hareketiydi. Sermaye ya da iktidara dayalı bir sendikacılığın sarı sendikacılık olacağını belirtiyordu.

Sendikal muhalefeti veya sivil itaatsizliği toptan reddetmiyor, yapıcı muhalefeti tercih ediyordu. Siyasi nedenlerle, siyasi iktidarı yıpratmak amacıyla bir muhalefet yerine uzlaşmacı bir tutum benimsiyordu.

Sendika içinde demokrasinin yerleşmesi için çaba sarf ediyor, güçlü bir merkezden çok güçlü bir örgüt yapısını tercih ediyordu.

Siyasi partilerle eşit mesafede olmayı tavsiye ediyordu. Bürokrasi ve diğer örgütlerle yapıcı diyalog içinde olmayı istiyordu.

Kim olursa olsun mazlumun yanında olmak. Kim olursa olsun yolsuzluklara karşı durmak gerektiğine inanıyordu.

Toplu sözleşme ve grev hakkı bulunan bir sendika istiyordu. Kamu çalışanlarının dünyadaki meslektaşlarının haklarına kavuşması için çaba sarf etti.

Eylemlerde en önde yer aldı. Sosyal güvenlik yasası için yapılan toplantı ve yürüyüşlerde yılmadı, yorulmadı. Medyada saygın kişiliği ile görüşlerine başvurulan, ciddi bir sendikacı örneği gösterdi.

Memur-Sen'in; manevi değerlere saygılı, hak ve hukuk kaidelerine bağlı, çalışma barışını tesis eden, adil ücret sistemini getirip alın terini değerlendirmeyi, işveren ve çalışanların ortak sorunlarının çözülmesi ile çalışma imkânı ve veriminin artırılması için her türlü gayreti sarf etmeyi ana gaye ittihaz etmiştir.

Yaklaşık on yıl boyunca, kamu görevlilerinin sendikal haklara kavuşması için gayret gösteren Mehmet Akif İnan, bu çalışmalarıyla aynı zamanda ülkemizde demokrasinin tabana yayılarak gelişmesi ve sivil toplumun güçlendirilmesi çalışmalarına büyük katkı sunmuştur.

**Mehmet Akif İnan'ın Şiirlerinde
İnsan Teması**

Prof. Dr. İbrahim EMİROĞLU

Mehmet Akif İnan'ın Şiirlerinde İnsan Teması

Prof. Dr. İbrahim EMİROĞLU

DEÜ Öğretim Üyesi

Önce, Mehmet Akif İnan'ın kişiliği ile ilgili birkaç kelam edecek olursak onu şöyle tanıtmamız mümkündür:

Almaktan ziyade vermesini seven,

Paylaşmayı bilen,

Kimi zaman çağdaş bir derviş,

Kimi zaman zarif bir modern zaman şövalyesi,

Kürsüde iyi bir hatip,

Bir kimlik ve kişilik bütünlüğünün temsilcisi,

Çağdaş ve ahlaki bir varoluş durumunun yansıtıcısı,

Estetik bir duruş sahibi,

Vefakâr ve fedakâr bir dost,

İyi bir eğitimci, birçok öğrenci yetiştiren iyi bir hoca,
Muhâcir ve üzgün bir şair, yazar ve eylem adamı,
Din, edebiyat ve medeniyet üzerine yoğunlaşan bir düşünür ve ak-
siyon insanı,
Örgütlü hareketin güçlenmesiyle toplumun da güçleneceğine inan
aktif bir sendikacı,
Bürokraside ve akademik çevrede birçok hayırlı işe imza atan gay-
retli bir sima,
Mecliste muhabbet adamı,
Meydanda celalet timsali,
Masada barışçı, özgürlükçü, uzlaşmacı,
Kısacası o, çok yönlü bir insan olarak tanınmaktadır.²

Akif İnan şiir okumaya, şiirle dost olmaya çağırır. Onun şiire yük-
lediği anlam ve şiire verdiği değer şu cümlelerinde kendisini açık-
ça ifade eder: “Olayların kuşatması altındaysanız... acizden başka
sermayeniz kalmamış gibiyse. Dualar, yüreğinizin semtine uğra-
madan çıkıyorsa ağzınızdan. Kendi sesiniz bile yabancı düşüyorsa
kulaklarınıza. Şiir okumalısınız... Hiçbir oluk oluşturmuyorsa içi-
nizde hüznün.. Günü birlik hayy ü huyûm düşüncesinde nefesleni-
yorsunuz. Öte dünyada hesaba çekilmek gerçeği fantezi hanenizde
konuklamışsa. Şiir okumalısınız. Şiir dengeler insanı... Şiir hikmet
erbablarının refikidir. Şiir ilim mensuplarının arkadaşı olmuştur.
Şiir edebî muallimidir. Hayanın çocuğudur. Hassasiyetin anasıdır.
Ehl-i dilin yoldaşdır. Yüreğin tercümanıdır, kalbin sesidir. Aklın
en sadık yoldaşdır, rehberidir... Şiirle merhabasını kesmiş olanlar,
güzel nasiplere arka çevirmiş olanlardır. Şiirin ikliminde yeşermeyen
bilgiden de siyasetten de ancak zarar gelir insana. Şiirin suyuyla
yoğrulmamışsa bir savaş onun adı katliamdır...”³

1 Merhum İnan, sendikayı hak arayan bir teşkilat olduğu kadar bir aydınlanma ve kültür hareketi olarak da görür.

2 Bkz. Salim Uslu, “Merhum Akif İnan’ı Anma Toplantısı”, 3 Ocak 2004 Şanlıurfa, Medeniyetin Burçları (M. Akif İnan’ın Hatırasına), Kayseri 2004, s.179; Mustafa Özçelik, “Uyarlık Savaşçısı Bir Şair: M. Akif İnan”, Yedi İklim, Sayı: 120, İstanbul, Mart 2000, s. 29-31.

3 Akif İnan, “Şiirle Gelen”, Yedi İklim, Sayı: 120, İstanbul, Mart 2000, s. 22.

Mehmet Akif İnan'ın şiirleri köklü bir tarih bilincine sahip bir Müslümanın algısı ve duyarlılığına tanıklık eder. Onun şiirleri gücünü imandan İslam'dan ve bu medeniyetten alır. Akif'in ifadesine göre “şiirlerimin her birini farz-ı muhal bir kaynak olarak addedecek olursak bunların hepsi aynı yer altı nehrine bağlı kaynaklardır. Her beyit, bu yer altı nehri benim dünya görüşümdür, yani İslam'dır.”⁴

Akif İnan'ın şiirlerinde ruhun özgürleşmesi teması öne çıkar. Bunları bir bütünlük içinde incelediğimizde bir sevgiliye sığındığını görürüz. Nasıl düşünürsen osun, nasıl bakarsan osun, ne öğrenirsen osun. Şairin şiir yazmasına sebep olayların çoğu psiko-sosyal sebeplerdir. Şairin temalarını belirleyen düşündükleridir, öğrendikleridir, yaşadıklarıdır, yaşayamadıklarıdır, hayalidir. Onun şiirlerinde hem derin coşku, hem güçlü bir haykırış, hem içli bir anlatış, hem de mantıksal bir örgü vardır. Akif'in kendi ifadesine göre “mantık örgüsünden zaten tecrit kılınmış şiir, benim için kabule şayan değildir.”⁵

M. Akif İnan'ın şiirlerinde çizilen insan teması örnek “Dâvâ adamı” portresinde odaklaşır. Onun şiirlerinden Kâmil, model, örnek insan diyebileceğimiz bu dâvâ adamının özelliklerini şu şekilde sıralamayı uygun gördük:

1. Bir misyonu (emaneti) yüklenmiştir.

Onun yüklendiği, “Toprağın Babası” şiirinde dile getirildiği gibi, Son Peygamber Hz. Muhammed (sav)'in emanetidir.

Eylemin o önder çocuğu büyür

Evrenin sebebi en soylu ellerde

Alnında sürekli secde gülleri

Sevgi donanması denizlerinde

Yağmur olsun diye saçar göklere

4 M. Akif İnan, “Şiir Anlayışım”, *Yedi Güzel Adamdan Biri M. Akif İnan*, Haz. Mustafa Özçelik, s. 19.

5 M. Akif İnan, “Şiir Anlayışım”, *Yedi Güzel Adamdan Biri M. Akif İnan*, Kütahya Eğitim-Bir-Sen Yayınları, Haz. Mustafa Özçelik, s.15.

Elinde biriken dualarımı...

Dâvâ adamı, bu misyonunu güçlü bir donanım, cesaret, dikkat, ümit ve büyük bir sevda içerisinde yerine getirmeye çalışır.

Ve nur yatağında kılıçla bekler

Sonsuza açılan hicret aşkına.

Yine o, bu emaneti bilgi ve hikmetle, fikren ve bedenen güçlü olarak korur.

Bilge anahtarı has neslin kökü

Zülfikâr çağlardan çağlara nehir.

Dâvâ adamı, dâvâdaşına inanır, dayanır, güvenir; cesaret ve metanet doludur.

Toprağın babası kucakta uyur

İki güzel iki kumru iki er.

O, emaneti koruma hassasiyeti içerisinde olup, bunu göstermeyenlerin veya dâvâyâ hakaret edenlerin acı bedel ödeyeceklerini bilir.

Kıyanın hesabı nicolur bilmem

Dinmeyen bir hüznün bir kandır sızar.⁶

Dâvâ adamı vahiyle güçlenir ve onunla derman bulup hareket eder.

Eskimez bir sesle yöneldim sana

Düşlerimin göksel alanlarından⁷

İnan, "Babamın Gazeli" adlı şiirinde bir dâvâ adamını niteliklerini sıralar. Buna göre dâvâ adamı anlam ve derinlik yüklü İslamî geleceğini sürdürür, ceddinin değerlerini yaşatır, çevreyi korur⁸, ümidini de korur⁹, korku ile ümit arasında yaşar¹⁰, namus ehlidir, aşk ehlidir ve helal kazanç düşkünüdür.

Bir destan büyüttü namustan, aşktan

⁶ İnan, Mehmed Âkif, "Toprağın Babası", Hicret, Ankara 2006, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, s. 56.

⁷ İnan, Mehmed Âkif, "Geçit Resmi", Tenha Sözler, Ankara 2006, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, s. 13.

⁸ Ağları kesilen zeytin dalına

⁹ Saksıda taşırdı kışın baharı

¹⁰ Korkuyu, sevinci yayan gözleri

*Midenin harama düşmanlığından.*¹¹

Dâvâ adamı çağını tartar, moderniteyi sorgular. O, canlıdır, idealisttir, katılımcıdır:

Her eylem yeniden diriltir beni,

*Nehirler düşlerim göl kenarında.*¹²

Akif İnan “Siz” şiirinde idealist, inançlı insanı yani dâvâ adamını güzel bir şekilde tanıtır. Şiire göre bunlar güzeller varisidir, böyle bir adamın nazarları bengisu yayar, gül bahçeleri kokular korosu oluşturur, sözlerinden ilham yağmurları dökülür, pazarları gök sofrası serer, kararları inanç dirilticidir, arslan kükremesi azarları ise kalplere tufan dehşeti saçar.¹³

Dâvâ adamı “Doğrul Bana” şiirinde anlatıldığı gibi, güven insanıdır, aşk insanıdır:

Gel yürü ey çocuk güvene, aşka

Bulutlar donansın sözleşmemizden.

Böyle bir adam zulmü parçalar, sevgili hakim kılar:

İbrahim bilinci yüklü erlerin

Yüreğin dünyanın sevgi dergisi.

Zira böyle bir insan güçlüdür, ümit ve maneviyât yüküdür.¹⁴

Dâvâ adamı yerli/milli kültür ve medeniyeti temsil eder. O, bu medeniyeti yaşama ve yaşatmak misyonunu yüklenmiştir:

Ve bir sofraya gibi sersem önüne

Yerli düşüncenin ürünlerini

Soyumu yükledim bu çağ içinde

*Urfa bir dağ gönlüm bir ağ içinde.*¹⁵

İşte bu nitelikteki dâvâ adamı hasretle aranan, beklenen insandır:

11 “Babamın Gazeli”, *Hicret*, s. 58-59.

12 “Şehir Gazeli”, *Hicret*, s. 60.

13 “Siz”, *Tenha Sözcükler*, s. 32.

14 Bkz. “Doğrul Bana”, *Tenha Sözcükler*, s. 47.

15 “Ağ”, *Hicret*, s. 35.

Hangi hülyanın konuğu oldun

Hangi çiçeğin yapraklarında.

Böylesi insanı rüyalar kaçıtır, rüzgar uçurur:

Hangi rüyalar kaçırdı seni,

Hangi rüzgardı ayaklarında!¹⁶

Merhum İnan, yukarıdaki niteliklere sahip dâvâ adamını “Yiğitler” adlı şiirinde minnetle ve rahmetle anar ve arar:

Gel kurut bu çağın karmaşasını

Seninle beklenen şimdi şafaktır.¹⁷

Şair, Resul yolunun takipçilerine, mana erlerine, medeniyet taşıyıcılarına “Sensin” adlı şiirinde minnet duygularını belirterek övgü yağdırır ve şöyle der:

Toprağım, bayrağım, devletim sensin...

Maddemsin, manamsın varım yoğumsun

Ufkumsun, yakınım uzağım sensin

Övüncüm, şerefim, sözüm, şiirim

Saklım gizlim, köşem, bucağım sensin

Ümidim, cihadım, durağım sensin

Hicretim, menzirim, durağım sensin

Seninle olmaktır, ahdim yemin

Ordum, emirim ve otağım sensin.¹⁸

Dâvâ adamının ömrü büyük rüyalarla geçmişse, ölümün her çeşidine de o hiç yanmaz.¹⁹

2. Mücadele azmiyle doludur:

Dâvâ adamı ışıktan gözyaşları ile bilendir:

Soyundum çileye dönmemesine

¹⁶ “Mektup”, *Tenha Sözlere*, s. 21.

¹⁷ “Yiğitler”, *Hicret*, s. 62.

¹⁸ “Sensin”, *Tenha Sözlere*, s.33.

¹⁹ “Zaman”, *Tenha Sözlere*, s. 51.

*Bilendim ışıktan gözyaşları ile.*²⁰

O, bizi saran esaret zincirinin ufak bir gayretle kırılacağı kanaatindedir:

Bir adım atarsak kafes kırılır

*Belki birden erir zincirlerimiz.*²¹

Yine o, mücadele azmi ve dâvâ ruhu ile dolu olup, bu mücadelesinde başkalarının olumsuz nitelermelerine ve yaftalarına aldırış etmeden yoluna devam eder:

Çağı kurtarmanın bir eylemidir

*Çağ dışı görülen ilgimiz bizim.*²²

O bazen yılgınlık gösterse de, Yüce Sevgili Resul'den himmet ve manevi destek talebinde bulunarak bu yılgınlığını atar ve tekrar güç depolar:

Bozgunlardan çıktım kan içindeyim

Yeni bir savaşa kuşandır beni ...

Bir kurşun yağmuru altında kaldık

Anıtı dikilse korkusuzluğun

Bu yoksul türküler bitsin diyorum

*Sana hicret ettim yılgınlıklardan.*²³

Zira o, Hak mücadelesinin büyüklüğüne ve sonuçta kabul görücü olacağına inanır:

Bulutlara gömülü sedeften yüzün

*Dünyanı kuşatmış destansı yüzün.*²⁴

Dâvâ adamı ıstırap ve çileden korkmaz.

Tükensin rüzgarlar bu sesim gibi

*Çakılı kalayım bu resim gibi.*²⁵

20 "Umut Gazeli", Hicret, s. 11.

21 "Ey Beyaz Ela", Hicret, s. 17.

22 "Kaside", Hicret, s. 22.

23 "Kaside", Hicret, s. 23.

24 "Akşam", Hicret, s. 29.

25 "Dağlara", Tenha Sözlere, s.35.

Zira ıstırap ve çile bize varoluşumuzu fark ettirirler.

Istırap varoluş şartımız oldu

*Esef etme yazım karaymış diye.*²⁶

3. Çağı sorgulayandır

Dâvâ adamı moderniteyi sorgular. O şehrin ve eşyanın gürültüsünden kurtulmak ister. Yine o, insanların bir eşya muamelesi görmesine ve basitçe terk edilmelerine rıza göstermez:

Aşka ve tabiata ulaştır bizi

Gel kurtar bizi bu şehrin gürültüsünden

Terk etme n'olursun bir eşya gibi

*Ölümsüz bir hasret yaşarken bende.*²⁷

Unutsam eşyanın gürültüsünü

*Rengini suların, tadını gülün.*²⁸

Dâvâ adamı çağını tartar moderniteyi sorgular. Akif İnan "Şehir Gazeli" şiirinde bunu yoğun bir şekilde dile getirmektedir.

Ey deprem gel yetiş bu şehirlerin

Doğayı çarpıtan konumlarına

Doğ ey güneş erit taştan adamı

Ve kurut taşları diken elleri

Babamın gölgesi koruyor beni

*O ne güzel şehir bu eski şehir*²⁹

Dönüştür ey kalbim bahçeli eve

*Anlamı ezen o makineleri.*³⁰

Eşyanın bitmeyen gürültüsünden

*Ruhun bir kölenin telaşındadır.*³¹

²⁶ "Zaman", Hicret, s. 40.

²⁷ "Zaman", Hicret, s. 38.

²⁸ "Melce", Hicret, s. 47.

²⁹ İslâmî geleneklerin güzelliği, eskimezliği ve kalıcılığı vurgulanıyor.

³⁰ "Şehir Gazeli", Hicret, s. 60-61.

³¹ "Yokluk", Tenha Sözler, s. 23.

Dâvâ adamı, çağdaş tüketim biçimini sorgular. O, insanları teknolojiyi iyi yani insanlığın hayrına kullanmayanlara karşı sessiz kalamaz. Yine o, teknolojinin yan etkilerinden insanın damarlarını kurtarma yollarını arar:

*Bu yılan caddeler zehirli vitrin
Dolaşır kanımda bir ifrit gibi...
Hangi rüyalardır sığınağımız
Hangi köpüklere binmeli ruhum
Sesimi biçen bu paslı dehlizden
Nasıl kurtarmalı damarlarımı?!³²*

4. Çile adamıdır

Acılar ve çile, dâvâ adamını güçlendirir, onu dinamik ve umutlu kılar. Yine acılar ve çile, insanı olgunlaştırır ve yüceltir:

*Acılar umudu buldurur bize
Bir zırha büründüm bu çağa karşı.³³
Yılların alınma çektiği çizgi
Kocaltı başımı bir ehram gibi.³⁴
Istırap ve çile varoluşumuzu fark ettirir:
Istırap varoluş şartımız oldu
Esef etme yazım karaymış diye.³⁵*

Şair İnan, acı ve çilelere karşı en büyük tesellinin, bundan da öte dayanak ve şifanın adresini gösterir:

*Gel denize yaslan denize
Sırrını denizler taşır insanın.³⁶*

Çektiği çileleri ve hasret kaldığı değerleri ümitsizliğe kapılmadan hoş karşılayan merci yine inananın esenlik dolu yüreğidir:

32 "Bağlanma", *Tenha Sözler*, s. 28.

33 "Umut Gazeli", *Hicret*, s. 11.

34 "Adsız Gazel", *Hicret*, s. 15.

35 "Zaman", *Hicret*, s. 40.

36 "Zaman", *Hicret*, s. 37.

Toplayan o sürgün gülücükleri

Sürekli bir selam gibiydi kalbim.³⁷

Gâye adamının hep hedefine ulaşma amacı ve özlemi içerisinde olduğu gözlenir. İdeallerine ulaşamaması ona yer yer yılgı ve acı verir:

Bu yıldırımlara dayanamam ben

Her an kopmaktadır bir dalım candan

Kırılan sesimdir eriyen gölgem

Göklerim yitiktir kuyulardayım

Akrepler ağmakta uykularıma

Düşlerin ipini tutamıyorum

Hangi yöne koşsam önümde duvar.³⁸

Bir kurtuluş olur belki delirmek

Soyunmak dünyadan işkencelerden.³⁹

Tarihten damlayan seslerle üzgün

Kalbim ki bir yaman cenderededir.⁴⁰

Size bir mirastır iniltilerim

Sevdalar çoşkular ve göz yaşları

Yol bulsun içlerde yankılar gibi.⁴¹

Dâvâ adamı bu çilelere sabırla katlanır ve ideallerine ulaşmada umudunu yitirmez:

Sabırlar sağılan yırtık kalbimden

Sessiz sayhalarla çağırdım seni.⁴²

Duygu ve sabırdan bir deri giydin

Kuşandın demektir bir ölümsüzlüğü.⁴³

---

37 "Geçit Resmi", *Tenha Sözlere*, s. 13.

38 "Yılgı", *Tenha Sözlere*, s. 24.

39 "Akşam Kılıçları", *Tenha Sözlere*, s. 25.

40 "Çağrı", *Tenha Sözlere*, s. 44.

41 "Yankı", *Tenha Sözlere*, s. 52.

42 "Geçit Resmi", *Tenha Sözlere*, s. 13.

43 "Akşam", *Hicret*, s. 29.

5. Hasret Çekendir

Dâvâ adamı, sürekli sevdiklerini hasretle arar ve anar, onlardan ayrı kalmanın acısını yüreğinde duyar:

Yokluğun içime duvarlar örer

*Nasıl kan toplanır gülüşlerinde.*⁴⁴

Akif İnan'ın, sevgiliden uzak kalışı, özlenenlerle bir arada olamayışı önemle işlediğini görüyoruz. Hatta bir şiir kitabına Hicret adını vermesinin nedeni de bu olsa gerek. İşte şair şu mısralarda da hicretini ve hasretini dile getirmektedir:

Senden her kaçtıkça sana yaklaştım

*Göç nasibim, özlem kanımdır benim.*⁴⁵

Sevgilisiz geçen zamanlar acı verir ve bu acı da gittikçe artar:

Vurulmuş geyiktir sensiz zamanlar

*İçimin ormanı bir yangın yeri.*⁴⁶

Bu ayrılık acısı zor olduğundan, sevgiliye muhtaç olduğumuzu, onsuz asla yapamayacağımızı dile getirip, bizi terk etmemesi için yalvaracağız:

Terk etme n'olursun bir eşya gibi

*Ölümsüz bir hasret yaşarken bende.*⁴⁷

Sevgilinin hasreti dayanılmaz boyuta ulaştınca, vuslat isteği artınca, onunla birlikte olmak için bazen ölüm de talep edilir:

Bitirip şu kara kuru ekmeği

*Göç etsem diyorum yar ellerine.*⁴⁸

Yaslasam gölgemi karlı dağlara

*Sonsuz bir uykuya kavuşsam bir gün.*⁴⁹

44 "Ey Beyaz Ela", Hicret, s. 18.

45 "Ölüm", Hicret, s. 42.

46 "Zaman", Hicret, s. 39.

47 "Zaman", Hicret, s. 38.

48 "El Gazeli", Hicret, s. 13.

49 "Adsız Gazel, Hicret, s. 15.

Bir gecelik bir uyku gibidir zaman

Yıllarca sürse de ayrılığımız.⁵⁰

6. Umut doludur

İnsanlara yaşama bilinci aşıl原因 ve onları güçlü tutan umut ve beklentilerdir. Bütün olumsuzluklara rağmen insan, sevgiye, barışa, hoşgörüye, kardeşliğe ve umuda yönelmelidir. Zira tohum gibi düşünülecek olursa, bir umut tohumundan fıskıran yeşillikler ormanlaşabilir:

Umut bir tohumsa kefen zarında

Gün olur fıskırır bir orman olur.⁵¹

İnsan çalışarak ve mücadele vererek başarıya ve zafere ulaşacağı ümidini yitirmemelidir:

Bir adım atarsak kafes kırılır

Belki birden erir zincirlerimiz.⁵²

Dâvâ adamı umut doludur ve umut yayar:

Sürekli bir bahar mustusu güler

Güneşler devreder yanaklarından.⁵³

Dâvâ adamı umutsuz olamaz. Paradoksal gibi görünse de, nice umutsuzluklarda umutlar gizlidir. Sözüün kısası, umudun nereden, ne zaman doğacağı belli olmaz

Göklerden bir haber gibidir umut

Görünmez bir yerde saklanmış mahcup.⁵⁴

Her an bir güvercin çırpınıp durur

Kalp atışlarında ve gözlerinde.⁵⁵

Ağlardı evliya kıssalarına

---

⁵⁰ "Ey Beyaz Elâ", Hicret, s. 16.

⁵¹ "Zaman", Tenha Sözler, s. 51.

⁵² "Ey Beyaz Elâ", Hicret, s. 17.

⁵³ "Hu", Tenha Sözler, s. 20.

⁵⁴ "Akşam", Hicret, s. 29.

⁵⁵ "Akşam", Hicret, s. 28. (Kalp atışları andaki, gözler de gelecekteki umuda işaret etmektedir)

*Saksıda taşırdı kışın baharı.*⁵⁶

Üstat Akif İnan'ın şu meşhur mısrasındaki “düşlemek” fiili umutla birlikte olur. Zira umut yoksa şair boş yere neden düş kurup dursun?

Her eylem yeniden diriltir beni

*Nehirler düşlerim göl kenarında.*⁵⁷

Dâvâ adamının ümitsizliğe düşmesine gerek de yoktur. Zira insanlığı hayra, hakka yönelmesi için nebevi kaynakla şarj olmuş örnek insanlar ve etki kaynakları vardır:

İnsanlar çevrende bir renkli fanus

*Yansıtır bitmeyen ışınlarını.*⁵⁸

*Acılar dâvâ adamına umudu buldurur.*⁵⁹

Günleri bir nakış gibi örerdin

*Umut bir zırh gibiydi omuzlarımızda.*⁶⁰

Dâvâ ve davet adamını özlem ve ümitle beklemek gerekir:

Gel kurut bu çağın kargaşasını

*Senin beklenen şimdi şafaktır.*⁶¹

Düş kazılarımın bulgularını

*Umut sergisine koyar yüreğim.*⁶²

Toplayan o sürgün gülücükleri

Sürekli bir selam gibiydi kalbim...

Umuttan bir taydır hala yüreğim

*Gezinir hülyanın sınırlarında.*⁶³

Umudu kuşanan akşamlarımız

---

56 “Babamın Gazeli”, *Hicret*, s. 58.

57 “Şehir Gazeli”, *Hicret*, s. 60.

58 “Olağanüstüler”, *Hicret*, s. 52.

59 Bkz. “Umut Gazeli”, *Hicret*, s. 11.

60 “Kaside”, *Hicret*, s. 22.

61 “Yiğitler”, *Hicret*, s. 62.

62 “Yürek Gazeli”, *Tenha Sözlere*, s. 11.

63 “Geçit Resmî”, *Tenha Sözlere*, s. 13.

*Bir alev gibidir şakaklarımda.*⁶⁴

Umut beslemenin nedeni Nebi sesi veya vahiydir.

Sesindir büyüten göz yaşlarımdan

*Umudun bembeyaz türkülerini.*⁶⁵

Ümit ve maneviyat yüklü insan, “selamı”, esenliği, barışı yayan bahçeleriyle gelecek günlerin fotoğrafını oluşturur.⁶⁶ Yazar şu mısralarında da ümit ve maneviyat yüklü insanı anlatmakta ve bizlere umutla beklenenlerin gelmesinin çok yakın olduğu haberini vermektedir:

Tohumlar başında taşır ağacı

Deler besmeleyle damar toprağı

Zikriyle, şükriyle, fikriyle sen ey

*Önüne serilmiş sonsuza karşı.*⁶⁷

Hangi yöne bakarsam şafak görürüm

Toprağın altından yürür ordular...

Erir gözlerinin keskin şavkında

Bu çağın bil cümle karanlıkları...

Bir yeni vakitler geldi gelecek

*İçinde sürekli ayak sesleri.*⁶⁸

7. Mâneviyatı güçlüdür

Dâvâ adamı maneviyat doludur. Bunun gereği olarak o, güne-geceye Allah'ı anarak başlar.

Adınla girmesem güne geceye

*Bu gökyüzü her an kurşunlar beni.*⁶⁹

Dâvâ adamı edeplidir; güçlü maneviyatı onu çağa karşı bir zırh gibi

64 “Sular”, *Tenha Sözlere*, s. 22

65 “Bağlanma”, *Tenha Sözlere*, s. 29.

66 Gelecek günlerin fotoğrafısın Selamı çoğaltan bahçelerinle. “Ayna”, *Tenha Sözlere*, s. 46.

67 “Doğrul Bana”, *Tenha Sözlere*, s. 47.

68 “Şafak”, *Tenha Sözlere*, s. 48.

69 “Hu”, *Tenha Sözlere*, s. 20.

korur.

Edep senin sabır benim derimdir

*Askerler üretir sessiz ve derin.*⁷⁰

Şairin tanıttığı maneviyat dolu insanı sürekli İlahi gözetim ve denetim altında tutulduğunu hisseder.

Toprağa konuk olalı gölgem

*Göklerin gözleri üzerimdedir.*⁷¹

Yine böyle bir insan rıza, teslimiyet ve tevekkül ehlidir.

Su içtiğim çok zor on yıl

*Sadakat anıtı bir sonbahardır.*⁷²

Kaçmak mı mümkün mü alın yazımdan

*Kaderdir yüklendim yıkılmışlığı.*⁷³

Soyunup eşyadan kurt kuşla birlik

*Aklımı yem etsem karıncalara.*⁷⁴

Her avuç su senin çağlayanından

Ve her lokma seninle bereketlenir...

Açarak bir çiçek denizi gibi

Can üfledin çorak alanlarıma

Gör ne tek ve تنها bir ömür olur

Duymazsam içimde ayak sesimi...

Ben bu yoldan çıkar isem

*Yazık bana vahlar bana!*⁷⁵

Dâvâ adamı kendisini ilahi inayete açar ve daima vahye, ilahi olana sığınır ve onunla korunur.

Bir kurtuluş haber olsun dünyaya

---

70 Bkz. "Umut Gazeli", *Hicret*, s. 11-12.

71 "Bağlanma", *Tenha Sözlere*, s. 29.

72 "Akşam", *Hicret*, s. 29.

73 "Adsız Gazel", *Hicret*, s. 14..

74 "Dağlara", *Tenha Sözlere*, s. 35.

75 "Bağlanma", *Tenha Sözlere*, s. 30-31.

*Ayırma üstümden bir an gölgeni.*⁷⁶

Şairin gözündeki model insan maneviyat dolu, derunilik arzeden, sūfi karakterli bir tiptir. Kısacası onun çizdiği, özlediği ve çağırıldığı, ashop modelidir.

Şair değil, güneş değil, değil hey

*Toprak olsam veli ordularıma.*⁷⁷

Gel uzan göklerin kanatlarına

*Ve sıyrılmayı kuşatmalardan.*⁷⁸

Hicretler gelişir her akşam bende

İçimin ışıklı memleketine

Donatır çevremi ashop şenliği

Bir fener alayında gezinir kalbim

Ey vücudum davran ve gel benimle

*Biz ki o dünyanın yurt taşlarıyız.*⁷⁹

Şu mısralarda da şair, ümit ve maneviyat yüklü insanı anlatmaktadır.

Tohumlar başında taşır ağacı

Deler besleme ile damar toprağı

Zikriyle, şükriyle, fikriyle sen ey!

Önüne serilmiş sonsuza karşı

Ve bir gün zamanlar gelir önüne

*Giyinir varoluş esvaplarını.*⁸⁰

8. Nefsi arındırma çabasındadır

İnsanın nefsinin tanıması, kendini bilmesi ve sorgulaması gerekir. Bu, insanın olgunlaşması için zorunludur. Hiç kimse kendisini “sütten çıkmış ak kaşık” gibi görmemesi gerekir.

⁷⁶ “Şehir Gazeli”, *Hicret*, s. 61.

⁷⁷ “Akşamın Kılıçları” *Tenha Sözlere*, s. 26.

⁷⁸ “Çağrı”, *Tenha Sözlere*, s. 44.

⁷⁹ “Davet”, *Tenha Sözlere*, s. 45.

⁸⁰ “Doğrul Bana”, *Tenha Sözlere*, s. 47.

Günleri, gökleri tanımaz oldum
Suçlarım ufkumun zindanı mıdır?⁸¹
Varsam dedim varamadım
Bir karada duramadım
Ben kendimi aramadım
Yazık bana vahlar bana
Bir eteği tutmaz isem
Köle canı satmaz isem
Teneşirde yatmaz isem
Yazık bana vahlar bana
Hangi rüyalardır sığınağımız
Hangi köpüklere binmeli ruhum
Sesimi biçen bu paslı dehlizden
Nasıl kurtarmalı damarlarımı?⁸²

Nefsi arındırmak ve kalb safhasına ulaşmak için kar gibi ak ve pak sözlere yani vahye kulak vermek gerekmektedir.

Genişle ey kalbim kardan sözlerle
Ayıkla ve yıka pıhtılarını.⁸³

Dâvâ adamının nefsinı temizlemesi kalbini arındırması gerekir.
Onu her akşam arındıran sevgilinin hatırı ve hatırasıdır.

Senin hatıranla beni her akşam
Dünyanın kirinde yuyar yüreğim.⁸⁴

9. Namuslu, şefkatli ve merhametlidir

Dâvâ adamı namus ehlidir, aşk ehlidir, helal kazanç peşindedir.

Bir destan büyüttü namustan, aşktan

81 "Eski Sözler", Tenha Sözler, s. 18.

82 "Bağlanma", Tenha Sözler, s. 28-29.

83 "Melce", Hicret, s. 47.

84 "Yürek Gazeli", Tenha Sözler, s. 11.

*Midenin harama düşmanlığından.*⁸⁵

O, şefkat, merhamet ve incelik doludur.

Şefkatten terlikler sergilenmeli

*Bir çocuk yanağı ayaklarında.*⁸⁶

Yine o, diğerkamdır, merhametli ve duyarlıdır.

Düşen yaprağın acısı bende

*Çoğaltır uykusuz gecelerimi.*⁸⁷

10. Kardeşlik hisleri gelişmiştir.

Dâvâ adamı veya model insan evrensel planda paylaşım ve kardeşlik yanlısıdır.

Türkümüz dünyayı kardeş bilendir

*Gökleri insanın ortak tarlası.*⁸⁸

Bütün olumsuzluklara, nefret, savaş ve kavga çağrılarına rağmen insan sevgiye, barışa, hoşgörüyü ve kardeşliğe yönelmelidir. Kâmil ve model insan bu konuda ashabı veya saadet asrını örnek almalıdır.

İnsanlar çevremde bir renkli fanus

*Yansıtır bitmeyen ışınlarını.*⁸⁹

11. Sevgi doludur, sevgiliye vurgundur

Önce sevgiyi ve sevgiliyi **fark etmek** gerekir. O fark edilince insana, eşyaya ve çevredekilere verilen anlam da değişecektir.

Gözlerin kalbime değmeden önce

İstanbul o kuşlar acep nerdeydi

Deniz ki dilimin lügat kitabı

Şarkılar kardeşim onlar nerdeydi

İçimde sürekli yağmur bulutu

⁸⁵ "Babamın Gazeli, Hicret, s. 59.

⁸⁶ "İstanbul", Hicret, s. 30.

⁸⁷ "Akşamın Kılıçları", Tenha Sözler, s. 25.

⁸⁸ "Umut Gazeli", Hicret, s. 12.

⁸⁹ "Olağanüstüler, Hicret, s. 52.

Ormanlar, nehirler, güller neredeydi?...

Gözlerin kalbime değmen önce

Acılar, gülüşler, düşler neredeydi?⁹⁰

Sevgilinin güzelliği, cömertliği ve bereketini gören tabii ki ona metfun olacaktır.

O düşlerde kalan şarkılarımı

Gözlerin getirir sabahlarıma.⁹¹

Gözlerin ne kadar İstanbul öyle

Sebiller uçuşur parmaklarında!⁹²

Gözlerin içimin tutuk evidir

O bir özge meydandır

Düşlerim seninle kuşatılmıştır

Ağzım değmez eline.⁹³

Ona metfun olunca, yine tabii ki ona, duyarlı olunacaktır.

İçimde bir sergi var portrelerin

Hayalim her yerde kavrar gölgeni.⁹⁴

Değil hayalinden akan sözleri

Aklından geçeni duyar yüreğim.⁹⁵

Ama sevgiliye metfunluk ve duyarlılık bir doğallık içinde olmalıdır.

Zira bu doğallık kişide istikrarı sağlamaktadır.

Gözlerinin o dağ kokusundadır

Yüreğimin gel-git çağlayanları.⁹⁶

Sevgiyi ve sevgiliyi fark eden kendisini ona adar.

Toprağım, güneşim, mevsimim sensin

---

90 "Bir Işık Yalımı", *Hicret*, s. 19-20.

91 "Kaside", *Hicret*, s. 21.

92 "Zaman", *Hicret*, s. 38.

93 "Sarnıç", *Hicret*, s. 45.

94 "Zaman", *Hicret*, s. 38.

95 "Yürek Gazeli", *Tenha Sözler*, s. 11.

96 "Geçit Resmi", *Tenha Sözler*, s. 13.

Suyunum, havanım, ekmeğinin ben
Birlikte uyandık aynı uykudan
Önceden sonradan eskin ve yeninim ben
Seninle ilgimiz bir heves değil
İyi bil neyimsin benim, nenim ben?⁹⁷
Adağı olduğum gülücüğüne
Gör ne ucuz pazardır.⁹⁸

Kişinin sevmesi, sevgiliye metfun olması ve kendisini ona adaması
Sevgilinin cazibesinden, hayatta oynadığı rolden ve etki gücünden
kaynaklanmaktadır. Bu durum, şu mısralarda sırasıyla dile getirilir.

Bir denizaltıdır şimdi yüreğim
Yer yüzü bakışım uzat elini
İçimde şiirler kaynaşır durur
Ellerin aklıma geldiği zaman.⁹⁹
Yıldızlar gözlerin denetler beni
Yıllardır günlerim bir gözaltıdır.¹⁰⁰
İçimde bir düzen kaynaşmaktadır
Büyük ve çekingen bakışlarından.¹⁰¹
Kanadısın zaman nehirlerinin
Günleri seninle sayar yüreğim.¹⁰²
Her taraf gözlerin gündüz ve gece
Her mevsim sensin ve her ses sözlerin.¹⁰³
Bir evren donattın yırtıp dünyamı
Eledin bilgimi sevgilerimi

97 "Mahzen", Hicret, s. 27.

98 "Sarmıç", Hicret, s. 44.

99 "Kaside", Hicret, s. 24.

100 "Darağacı", Hicret, s. 34.

101 "Zaman", Hicret, s. 36.

102 "Yürek Gazeli", Tenha Sözler, s. 11.

103 "Sen", Tenha Sözler, s. 38.

Onardın gövde mi takvimlerimi

*Kalbimi giysimi şiirlerimi.*¹⁰⁴

Kanadısın zaman nehirlerinin

*Günleri seninle sayar yüreğim.*¹⁰⁵

Nehirler çağlayan bakışlarıyla

*Giyinir dalların baharlarını.*¹⁰⁶

Sevgilin bu ve benzeri özellik ve güzelliklerinden dolayı sevilir, hatırı sayılır ve mahremiyeti korunur.

Yazma derse yazmam rüya gözlerin

*Bastığın toprağa şiirlerimi.*¹⁰⁷

Bıçakladım geçen katil yılları

*Her gün bir yeniden bulunca seni.*¹⁰⁸

Saçların en derin bir gökyüzüdür

*Varamaz ellerin merdivenleri.*¹⁰⁹

Onun hatırı sayılmakla kalınmaz, ona çok hassas davranılır ve onun siteminden çekinilir.

Gövde mi kurşunlar sererse yere

*Kırgın bakışların değdi bilirim.*¹¹⁰

Sevgilinin gücü, hatırı ve hayatımıza kattığı anlamdan dolayı hep aranır.

Bir hüznü besteler en derin soylu

*Gözlerin o kuşlar şimdi neredeler?*¹¹¹

Nasıl seyredirim sabahı sensiz

*Güneşin denizi emzirmesini.*¹¹²

---

104 "Sen", *Tenha Sözler*, s. 38.

105 "Yürek Gazeli", *Tenha Sözler*, s. 11.

106 "Eski Sözler", *Tenha Sözler*, s. 17.

107 "Kaside", *Hicret*, s. 22.

108 "Yorumlar", *Hicret*, s. 33.

109 "Akşam", *Hicret*, s. 28.

110 "Ölüm", *Hicret*, s. 43.

111 "Kaside", *Hicret*, s. 24.

112 "Burç", *Tenha Sözler*, s. 16.

Eşyası kaybolan bir çocuk gibi

*Olur olmaz yerde ararım seni.*¹¹³

Ve tekrar yaşamak tekrar yaşamak

*Şimşek gibi geçen o saatleri.*¹¹⁴

Sevgili hep aranır. Zira onsuz geçen hayat tahrip edicidir, yıkıcıdır, en azından yüküdür. Şaire göre zaten sevgiliden kaçmak da mümkün değildir; paradoksal gibi gözüксе de, kaçtıkça ona yaklaştığımız olur.

Dinamitler patlar içimde birden

*Sensiz saatleri hatırlayınca.*¹¹⁵

Bu تنها dünyanın ürküntüsünü

Ekledim gövdeme bir parça gibi.

Senden her kaçtıkça sana yaklaştım

*Göç nasibim, özlem kanımdır benim.*¹¹⁶

Sevgili lisan-ı hâl ile çok şeyler anlatır. Onun sözleri bir yana, durumu bile zengin yorum kaynağı olur.

Bir sözdür susuşun bir ince fikir

*Bin yorum getirir aklıma birden.*¹¹⁷

Buna rağmen, sevgilinin özellikleri, güzellikleri, ondan ayrı kalmışlık, özlem ve vuslat duyguları ile ilgili olarak âşık veya şair ne kadar kelam etse de yine de sevgili anlatışa sığmaz.¹¹⁸

Susarak anlattım bütün gizliyi

Sakladım duygumu ben konuşarak...

En iyi anlatış artık susmaktır

*Anladım bunu ben seni bilince.*¹¹⁹

---

113 "Eski Sözler", *Tenha Sözler*, s. 18.

114 "Kaside", *Hicret*, s. 23.

115 "Kaside", *Hicret*, s. 24.

116 "Ölüm", *Hicret*, s. 42.

117 "Ölüm", *Hicret*, s. 43.

118 Bu konuda müstakil bir çalışma için bkz. Emiroğlu, İbrahim, *Sûfi ve Dil*, İstanbul, 2002, ss. 170-225.

119 "Zaman", *Hicret*, s. 36-37.

*Kelimeler gelse ayaklarına
Ve sunsa içimin anahtarını.¹²⁰
İçimin göğüne alsam diyorum
Yorulduğum kelime hamallığından.¹²¹*

12. Vefalıdır

Dâvâ adamı vefalıdır. Şair bunu yalın ama güçlü bir dille şöyle ifade etmektedir.

*Bütün giysileri yırtsak yeridir
Yeter bize vefa elbiseleri.¹²²*

O, büyük yükünü yani dâvâsını özenle yaşatır ve anılarını aklında sürekliliği canlı tutar.

*Bu büyük yükü en eski bir türkü
Sayarak özenle yaşatır kalbim.¹²³
Başımı taşlara vurabilirim
Aklımdan çıkarsa anılarımız.¹²⁴*

Onun sevgilisine olan vefasını zaman ve mekân uzaklığı eskitemez.

*Sanma mesafeler koparır beni
Ve yıllar eskitir birliğimizi.¹²⁵*

13. Akıl-aşk dengesini kurmuştur

Dâvâ adamı katı akılcılığı tasvip etmez, ondan şikayetçidir.

*Ey uyku ey anne gel kurtar beni
Ezildim aklımın hesaplarında.¹²⁶
Bir kâse su gibi dökülse kuma
Kuramlar kollayan dik başlı aklım.¹²⁷*

---

120 "Eski Sözler", Tenha Sözler, s. 18.

121 "Akşamın Kılıçları", Tenha Sözler, s. 25.

122 "Yorumlar", Hicret, s. 32.

123 "Kaside", Hicret, s. 25.

124 "Zaman", Hicret, s. 40.

125 "Ey Beyaz Elâ", Hicret, s. 16.

126 "Ey Beyaz Elâ", Hicret, s. 17.

127 "Melce", Hicret, s. 46.

Bu şikâyetin bir nedeni akli boyutuyla insanın ölgün ve sınırlı olmasıdır.

Bir küçük kıyıda geziyor aklım

Ölgün ve en mahfuz uykulardasın.¹²⁸

Bu şikâyetin bir başka nedeni de aklın kararsızlığı, üst üste sorular sorarak tatmin edici cevabı bulamayıp endişeler içinde kalmasıdır.

Uykumu çarmıha gerdi sorular

Çoğalır sesimin tedirginliği

Ey kaynar sulara yol alan aklım

Kalbime yönelen yaylım ateşi.¹²⁹

Bu noktada şairin idealindeki insan, rasyonel çabayı yeterli görmeyip harici tasarrufa yani ilahi inayete ve Rabbanî tasarrufa meyletmektedir. Yani İlahî iradeye teslim olmaktadır.

Rüzgârın başıma verdiği şekil

Yol olsa içimin ormanlarında.¹³⁰

Soyunup eşyadan kurt kuşla birlik

Aklımı yem etsem karıncalara.¹³¹

Sevgili hasretine katlanmak veya o acıyı bastırmak için şair, aşk-akıl dengesini kurmaya çalışır, kalbin bu heyecana dayanması gerekliliğini akılla çıkarır.

Unutmak denedim onu aylarca

Aklımı yollarda sürükleyerek

Sensiz bir yerlere taşınmak bir gün

Dünyanın dışına taşınmak bir gün

Dayanır mı kalbim bu heyecana

Dayanmalı kalbim bu heyecana.¹³²

128 "Çağrı", *Tenha Sözler*, s. 44.

129 "Kül", *Tenha Sözler*, s. 12.

130 "Melce", *Hicret*, s. 46.

131 "Dağlara", *Tenha Sözler*, s. 35.

132 "Kaside", *Hicret*, s. 25.

Yine şair, akıldan kopamayacağını, onun gölge gibi de olsa yanında taşınacağını, ancak onun aşkın, bâkir ve mahrem alanına taşınmasının sevgili sayesinde olacağını belirtir.

Taşırırsın aklımı bir gölgem gibi

*Aşkın el değmemiş bölgelerine.*¹³³

Kalbim ki sürekli davul solosu¹³⁴ diyerek aşk coşkusu dile getiren Akif İnan, hak yolcusunu, dâvâ erini aşkıyla birlikte tanıtır ve şu mısralarında âşık-mâşuk ilişkisini çok çarpıcı bir dille şu şekilde anlatır.

Çevir gözlerini içimden yana

Sırrını saklayan mahzenim ben

Uzat umutlarını düşlerime değ

Hiçbir şeyin değil hep senim ben

Bu yazgı bizlerin ortak ülkesi

Hüznün sevincin ve güvenim ben

Toprağım, güneşim, mevsimim sensin

Suyunum, havanım, ekmeğim ben

Birlikte uyandık aynı uykudan

Önceden sonradan eskin ve yenim ben

Seninle ilgimiz bir heves değil

*İyi bil neyimsin benim, nenim ben?*¹³⁵

Merhum şairin gözünde aşkın ayrı bir önemi ve değeri vardır.

Piyano üstüne birkaç söz yani

*Aşksız ve müziksiz her şey anlamsız.*¹³⁶

Zaten onun çilesi ve mücadelesi de aşkı yürürlüğe koyma çabasında odaklaşır.

Bir acı tarlası sessiz yüzünde

133 "Sen", *Tenha Sözlere*, s. 38.

134 "Dar Ağacı", *Hicret*, s. 34.

135 "Mahzen", *Hicret*, s. 26-27.

136 "İstanbul", *Hicret*, s. 30.

*Aşkî yürürlüğe koyma savaşı.*¹³⁷

Bu mücadeleyle birlikte aşkın bedeli can vermek olarak gösterilir.

Kalbim ki sürekli davul solosu

*Ve aşkın bedeli candır ölümdür*¹³⁸

Şair âdeta bir aşk sürgünü olarak yaşar.

Yıldızlar gözlerin denetler beni

Yıllardır günlerim bir gözaltıdır.

O, devamla, sitemini ve sevgiliyle dertlerini paylaşma isteğini de dile getirir.

İçimin zehrini konuşsun diye

*Beklerim rüzgârdan haberlerini.*¹³⁹

14. Ahiret kaygısı çeker ve ölüme hazırlıklıdır

Mü'min dâvâ adamı ahiret kaygısı çeker, akıbetinin ne olacağını düşünür.

Huzur limanına uğrar mı bilmem

*Sonsuza yönelen vapurlarımız.*¹⁴⁰

Öyleyse konuk olan ölüme hassas bakmalı ve hazırlık yapmalıdır.

Ve ölüm konuğum olduğu zaman

*Duyduğun vicdanın ayak sesidir.*¹⁴¹

Toprağa dosttu ölümü hazır

*Taşırды soyunu gövdesi gibi.*¹⁴²

Zira dünya fanidir, hayat hızlı geçmektedir ve kısadır.

Zaman bir hızdır ve yıldızdır akan

*Esneyen günler ve gece üstünde.*¹⁴³

İnanmış dâvâ adamı güzel ölümü ister ve “aşkın bedeli”¹⁴⁴ olan ölü-

¹³⁷ “Zaman”, *Hicret*, s. 36

¹³⁸ “Dar Ağacı”, *Hicret*, s. 34.

¹³⁹ “Darağacı”, *Hicret*, s. 34.

¹⁴⁰ “İstanbul”, *Hicret*, s. 31.

¹⁴¹ “Ölüm”, *Hicret*, s. 43.

¹⁴² “Babamın Gazeli”, *Hicret*, s. 59.

¹⁴³ “Zaman”, *Hicret*, s. 37.

¹⁴⁴ “Darağacı”, *Hicret*, s. 34.

me olumlu gözle bakar.

Günleri bir secde hızıyla geçip

*Erişsem mahşere bir iftar gibi.*¹⁴⁵

O, sevgilinin peşinden ölümü, haliyle Ona kavuşmayı ister.

Bir yetim çocuktur günlerim gülüm

Seslerim kırıktır yatağım zindan

Ne olursun tez elden beni de çağır

*Al götür yanına sevdiğim aman.*¹⁴⁶

Dâvâ adamının bedeni ölse de onun manası, dâvâsı ve ruhu yaşamaktadır.

Kim demiş her şeyin bitişi ölüm

*Destanlar yayılır mezarımızdan.*¹⁴⁷

Şair, yüksek ideallerin peşinden koşarak, hayırlı ömür sürerek ölenlerin peşinden asla üzülmemek gerektiğini belirtir. Zira ölüm ötesi hayatta çeşitli ödüllendirmeler, güzellikler ve sevinçler onları karşılayacaktır.

Büyük rüyalarla geçmişse ömür

*Hiç yanmam ölümün her çeşidine.*¹⁴⁸

Bil cümle sevdikler yanımızdadır

Donanır çevremiz baharla narla

Saraylar nehirler billurdan gibi

Sonsuz bir düzenin armağanını

Buluruz şükürle mahcup ve mutlu

*Af olan sevinçli çocuklar gibi.*¹⁴⁹

O, inanmış Hak yolcusunun değil de, inanmamış ve varlık nedenini bulamamış kişilerin ancak ölümden korkacağını bilir.

Mani olmuş bir adam direnir durur

*Utandır ve korkar kafenlenmekten.*¹⁵⁰

---

¹⁴⁵ "Melce", Hicret, s. 47.

¹⁴⁶ "Arzihal", Tenha Sözlür, s. 39.

¹⁴⁷ "Şafak", Tenha Sözlür, s. 48.

¹⁴⁸ "Zaman", Tenha Sözlür, s. 51.

¹⁴⁹ "Yankı", Tenha Sözlür, s. 52.

¹⁵⁰ "Ey Beyaz Elâ", Hicret, s. 17.

Sonuç

Görüldüğü gibi Akif İnanın şiirlerinde çizilen insan örnek dâvâ adamı portresidir. Bu portredeki insan, kökü ezelde, dalları ebete olan bir misyonu (emaneti) taşıyan, mücadele ve çile adamıdır. Bu çilesine rağmen onun maneviyatı güçlüdür ve umut doludur. O, dâvâsına sevdalıdır. Ona layık olmak, temsil gücünü iyi icra edebilmek için nefsinin kontrol altında tutar. O, erdemle donalıdır. Sevgi doludur, sevgiliye metfundur. Bununla beraber o, aşk-akıl dengesini de kurmuştur. Bu dengeli ve duyarlı insan, âhîret kaygısı da çeker ve ölüme hazırlıklıdır.

“Sonsuz bir uykuya kavuşsam bir gün”¹⁵¹ diyen ve altı yıl önce bu arzusuna kavuşan merhum şaire, Allah’tan rahmet diliyor ve istikbale yönelik “bir yeni vakitler geldi gelecek”¹⁵² deyişine kulak verip, sözlerimi onun bir beytiyle bitiriyorum:

Kim demiş her şeyin bitişi ölüm

*Destanlar yayılır mezarımızdan.*¹⁵³

---

151 Mehmet Akif İnan, “Adsız Gazel”, *Hicret*, s. 15.

152 “Şafak”, *Tenha Sözler*, s. 48.

153 “Şafak”, *Tenha Sözler*, s. 48.

**Aydın Sorumluluğunu
Bir Ömür Taşıyan
Mücadele Adamı: Mehmet Akif İNAN**

Yahya DÜZENLİ

Aydın Sorumluluğunu Bir Ömür Taşıyan Mücadele Adamı: Mehmet Akif İNAN

Yahya DÜZENLİ

Hizmet-İş Sendikası Genel Başkan Danışmanı

“Aydın sorumluluğu” zaman zaman sıkça duyduğumuz kavramlardan. Kavramın muhtevasından çok *dudak tiryakiliği* yapan imajı öne çıkıyor. Sefaletiyle öğünmenin prestij haline geldiği kültür hayatımızda, kendisini *kendinden menkul* “aydın nasbetme” hastalığı Tanzimatla başladı, meşrutiyetle devam etti ve Cumhuriyetle hız kazandı.

Müslümanca duyarlılıkların *ötekine benzeme* sendromuyla irtifa kaybettiği zamanlarda, Müslümanca düşünüş ve duruşu misyonunun gereği bilmiş *gerçek aydınlarımız* da vardı.

Bunlardan birisi “aydın” kavramının gerçek anlamıyla karşılığını bulduğu rahmetli M. Akif İnan’dı.

Konu Mehmet Akif İnan olunca, öncelikle “*Aydın nedir?*” sorusuna cevap aramak ve bulmak gerekiyor. Bu soruya birçok cevap verebileceğimiz gibi, hiçbir arayışa girmeden hayatı, eserleri ve mücadelesiyle duran Mehmet Akif İNAN’ı işaret etmekle gereken cevabı vermiş oluruz.

O, aydın olma sorumluluğunu nefsinde yaşayan, toplumsal mücadeleye aksettiren bir mücadele adamıydı.

Tıpkı ismini aldığı **Mehmet Akif ERSOY** gibi..

İkisi de **zor zamanların adamıydı**. Zor, meşakkatli fakat bir o kadar da bereketli, onurlu bir hayatın adamlarıydılar. Kendini büyük bir davaya adamak işte böyle bir şeydir.

Akif İNAN da bizim yaşadığımız çağın şahitlerindendi.

Bize; bağlı olduğu “Büyük Doğu” ocağından aldığı enerjiyle, istiklâlimizin tatıda ve batı değerlerinde olamayacağını ihtar etti. Kalemle ve kelâmıyla bunun kavgasını verdi.

Büyük Şairimiz Mehmed Akif Ersoy’un vefatından (1936) 3,5 yıl sonra dünyaya geldi. O, bu fani alemde 63 yıl yaşamıştı. Mehmet Akif İnan da 60 yıl yaşadı.

O, şiiriyle, sanatıyla, yazılarıyla yâni kalemle atıldığı mücadelesini tüm varlığıyla verdi.

Ne demek istiyoruz?

O’nun ilk plânda görünmeyen ama kalabalıkları **örgütlü mücadeleye katarak**, sendikal mücadelenin de **aydınlar öncülüğünde** verilmesi gerektiğini bizzat hayatıyla gösterdi.

İnsanlık tarihinde ne kadar yaşadığınızın çok fazla önemi yoktur. Asıl önemli olan: nasıl yaşadığınızdır. Onun için esas olan hayat değil, hayatta “hayy” olmak yâni “diri” olmaktır.

Akif İnan, bir ömür verdiği fikir ve sanat mücadelesini, tüm toplumun ortak sorunlarına olan duyarlılığından kaynaklanan **sivil toplum mücadelesiyle**, yâni **sendikal mücadelesiyle taçlandırmış** bir sanat-düşünce ve eylem adamıdır. Çünkü (her ne kadar yoğun bir yabancılaşma sürecini yaşamışsa da) sendikal mücadele tıpkı bir paratoner gibi tüm toplumun dertlerini üzerine çekecek mücadele adamlarını arar. Bu mücadele azmi, aşkı Akif İnan’da

Bunu bir şiirinde şöyle dile getiriyor:

**“İstirap varoluş şartımız oldu,
Esef etme yazım karaymış diye”**

Böylece O; **niçin sendikacılık?** temel sorusunun cevabını hayatıyla vermiştir. Yani iddia sahibi bir şair ve edebiyat adamı olarak bu iddialarını gerçekleştirmenin zeminini oluşturmuştur.

Düşünce ve sanat adamları toplumun kandilleridir. Toplumun önünü aydınlatan ışıklardır. Toplum, onların yaptıklarına, işaret ettiklerine bakarak yolunu bulur. Onun için onların “ne yaptıkları”, “ne söyledikleri”, “niçin söyledikleri” önemlidir. Akif İnan da ömrünün kemâl yıllarında **sendikal mücadeleye** atılarak topluma önemli bir mesaj vermiştir. O mesaj şudur: **“Her değer sahibi, her inanan insan, düşüncelerinin hayata hakim kılınmasını istiyorsa mutlaka örgütlü mücadeleye katılmalıdır.”**

O’nun çağdaşı olan hemen hemen tüm şairler, düşünce ve sanat adamları zihin konforuyla uğraşırlarken, o düşünce ve sanatının iklimini inşa etmek için, kalabalıkları **örgütlemek** için terledi.

Akif İnan’ın temel misyonuna bağlı olarak ortaya koyduğu bu **sendikacı kimliği** sendikacıların en mesafeli durdukları alan olan **şiir**,

edebiyat ve sanat alanını da işaret etmektedir. Bu alan, sendikacıların mesafesiz, doğrudan duruş sergilemeleri gereken alan olmalıdır. Yani Akif İnan hal diliyle şunu da göstermiştir ki; Şiir, edebiyat ve sanatın tüm alanları sendikacıları beklemektedir.

Akif İnan, bir şairin, düşünce adamının sendikacı olabileceğini, bir sendikacının da şair olabileceğine bizzat şahsıyla işaret etmiştir.

O; salonlarda yankılanan şiirlerin adamı olduğu gibi, alanlarda haykırarak **sendikal misyonun** da adamıydı.

O; sanat ve edebiyat örgüsünün sorumluluğunu idrak ettiği gibi; sendikacılıkta da **örgütünün sorumluluğunu** idrak etmiş ve gereğini yerine getirmiştir.

Akif İnan'ın yüklendiği misyonla, **sorumlu aydın** kimliğini **sorumlu sendikacı** kimliğiyle sürdürüşünü görüyoruz. Öyle ki; 1992 yılında **“eğitim iş kolunda bu kadar sendika varken, neden yeni bir sendika kurmak istediniz?”** sorusuna şu cevabı veriyor:

“Şahsî düşüncesi, inancı, siyasi kanaati ne olursa olsun bir yerde hepimizin sorunları birbirine yakındır. Asıl olan bu eğitimciler kesimini istismar etmeden, kullanmadan, onları bazı peşin yargulara, zorla yönlendirme gibi bir hedefgütmeden elbirliği halinde bazı ortak sonuçlara vardırmaktır.

İş kolumuzda kurulmuş olan sendikaların hiçbirisini eleştirmeyi kendimize yakıştırmayız. Ama bizim çok daha farklı, değişik, sosyal gerçeklere uygun fikirler taşıdığımızı inanıyoruz. Biz; hayali, ütopyik tasarımlar içerisinde yaşadığımız Türkiye realitesi, nasıl fikirler geliştirilirse uygulama alanı şansını taşır, bunu biliyoruz. Ayrıca biz belli bir anlayışın ve inancın kavgasını vermek için sendikayı araç sayan bir anlayışta da değiliz. “

Akif İnan böylesine bir “ahlâki sorumluluğu” da taşıyan bir aydın sendikacıydı.

O, sendikacılığa kendi rengini veren adamdır. Sendikacılığın “bizce”sini gösteren adamdı.

“Değer”lerini sendikal mücadeleye katma mücadelesi veren adamdı.

1977 yılında yazdığı bir yazı bugünlerde bile tazeliğini, canlılığını koruyor. Şöyle diyordu:

“Zengin bir tarihimiz var. Yüksek bir medeniyet kurmuşuz. Ulaştığımız her alana kişiliğimizin damgasını vurmuşuz. Yüreklerimizde emperyalist gaye değil, bir evrensel bildiri taşıdık. Savaşlarımız halklarla değil, düzenlerle oldu; bu yüzden çok kısa sürede büyük fetihler yaptık ve kurduğumuz devlet dünyanın en uzun ömürlü devleti oldu; halkları yüzyıllarca bize sadık kaldılar. Savaşlarımız insanlığın kurtuluşu içindi. Batılı, Doğulu bütün halklar, insanca yaşamının mutluluğuna ancak bizde erebiliyorlardı. Kurduğumuz düzende bütün soyların ve inanışların yeri en adil ölçülerle belirlenmişti.” (Aydımlar, Batı ve Biz s. 76)

Böyle diyor Akif İnan.

İşte bu bir “medeniyet idraki”dir. Bu, “tarihine sahip çıkma”dır. Bu, komplekslerden kurtulmaktır. Bu, insanlığı (Yunus Emre’nin mısralarıyla) **“Yetmiş iki millete bir göz ile bakmayan. Halka müderris olsa, hakikatte asidir!”** ortak değerlerde buluşturmadır.

Akif İnan böyle bir **medeniyet savaşıydı**.

O, belki de en son düşünülebilecek bir alanda düşüncelerinin hayata hakim kılınması için mücadele veriyordu. O alan **SENDİKAL MÜCADELE**ydi.

Akif İnan'ın hayatı; düşündüklerini hayata geçirmek isteyen herkesin, her aydınının, her sendikacının örnek alması gereken bir hayattır. 1993 yılında kurduğu EĞİTİM-BİR SEN'in Genel Başkanlığıyla birlikte vefatına kadar MEMUR-SEN Genel Başkanlığını da devam ettirdi.

Çünkü o duyarlı bir şair ve düşünce adamı olmanın yanında, eylemci bir mücadele adamıydı.

Dikkat edilirse; Akif İnan istisna tutulursa, 'suyun bu yakası'nda şair-sanat ve düşünce adamlarının doğrudan yer aldıkları bir sendika ve sendikacı göremiyoruz. Akif İnan bu bakımdan önemli bir İLK VE ÖRNEKtir.

Sendikal mücadelesine başladığı yıllarda (1992) kendisiyle yapılan bir söyleşide şöyle söylüyordu: ***“Bugünkü Türkiye şartları içerisinde sendikalaşmak kaçınılmazdır. Bu kaçınılmaz durumun ürünü olarak mevcuduz.*** “Maalesef bu sıradan gerçeği görmek birçok aydınımıza nasip olmamıştır. Devam ediyor merhum hocamız: ***“Bu ülkenin insanı herhangi bir ülkenin insanı kadar insanca yaşamaya, özgür yaşamaya, dilediğine inanmaya, dilediği kıyafeti giymeye, istediği şekilde örgütlenmeye lâyık değil midir?”***

İşte bu sözler, toplumsal sancıları bir paratoner gibi bünyesine çeken bir **aydın sendikacının** duyarlılıklarıdır.

O, artık yorgun düşmüş bir sendikal pratiğe yeni bir soluk, yeni bir anlayış getirmenin öncülüğünü yaptı. Yeni kurulmaya başlayan *Memur Sendikacılığı*'nın başlarken “doğru yerden” başlaması için önemli gayretler gösterdi.

Özgür ve Bağımsız sendikacılığın nasıl olması gerektiğine örnek olacak adımlar attı.

Sendikacılığın “hak” temelli dinamik bir karakterinin olması, onun

mesajını sendikal mücadele ile vermesinin gerekçelerinden birisidir. Çünkü; siyaset- bürokrasi ve sermaye'nin her zaman mevcut statü-konun istediği şekilde ve istediği kadar konumlanmasına karşı, sivil toplum örgütlerinin, özellikle de sendikaların dinamik ve enerjik yapısı onun dikkatini çekti. Ve o, bizzat kendi alanı olan **Eğitim**'de **Eğitim Bir Sendikası**yla düşündüklerini hayata geçirmeye çalıştı.

Müslüman bir aydın olarak, mücadele içerisinde bir **sendikal dil ve kültürün oluşması** için çabaladı.

Her şeyin “ilk”i zor ve meşakkatlidir. Fedakarlık ister, terlemek ister. Terleyecek, yorulacak insanlar ister. İşte Akif İnan, bu meşakkatlere aldırmandan **sendikal örgütlenme** için Anadolu yollarına düşmüştür.

Akif İnan'ın yapmak istediği en önemli şeylerden birisi de şu idi galiba: Sendikal bir dil, kültür ve yapılanmaya asla âşina olmayan, Sendika deyince yüzü buruşan bir kısım muhafazakâr sermaye çevrelerine karşı, bizzat insanları örgütleyerek, **Müslüman aydın kimliğini sendikacılığıyla bütünleştirerek**, bu anlayışın kırılması için önemli gayretler gösterdi. Onun, bulunduğu camiadaki konumu ve fonksiyonu, böyle bir **risk almasını** engelleyemedi.

Akif İnan, niçin sendikal mücadelede doğrudan yer aldı? Niçin eylemlerin içerisinde mücadele arkadaşlarıyla kol kola yürüdü? Niçin **FİLDİŞİ KULESİNDE DEĞİL DE EYLEMİN** içinde hayatını sürdürdü?

Bu sorulara şu cümlesi cevap teşkil ediyor: **“Sanatçı toplumun temsilcisi, şahidi ve yansıtıcısıdır. Topluma mesaj ulaştırır adamdır. Cemiyetten kendimizi soyutlayamayız.”**

O, sanatçı ve tefekkür adamı misyonunu sendikacılığa taşıyarak **topluma mesajını ulaştırdı.**

Çünkü o, misyonunu kendi mısralarıyla ifade ediyordu:

“Kurmak bize düştü bu kalbi sökölmiş çağı

Buyruk en ağır yükün altına saldı beni...

Acılar umudu buldurur bize

Bir zırha büründüm bu çağa karşı “

Bu mısralarıyla o, taşıdığı yükün farkında, taşınması gereken yükün bilincinde bir ***misyon adamı*** olduğunu ortaya koymuştur.

**Düşünce Okulu Olarak Zihniyet
Değişimine Öncülük Etmek**

Şahin Ali ŞEN

Düşünce Okulu Olarak Zihniyet Değişimine Öncülük Etmek

Şahin Ali ŞEN

Yazar

Yaşadıkları dönemde okul ve ekol olmuş fikir ve düşünce insanlarını tanımak ve anlamak, tanıyanların hayatlarında değişim ve dönüşümlere yol açabilmektedir. Özellikle gençler olmak üzere insanların fikir yolculuklarında, içe doğru derinleşmelerinde, zihniyet değişimlerinde ve dünya görüşlerinde büyük değişimin başlatıcılarından birisi de Mehmet Akif İnan'dır. Tıpkı **Büyük Doğu Okulu**'nun lideri Necip Fazıl Kısakürek, **Diriliş Ekolü**'nün mimarı Sezai Karakoç, **Direnış Mektebi**'nin öncüsü Nuri Pakdil gibi.

Yerli ve Milli Düşünce'nin sembol isimlerinden **Mehmet Akif İnan**'la tanışan herkes akıl, ruh ve kalp planında az ya da çok etki-

lenmiş, hayatlarının yol haritalarında küçük veya büyük değişikliklere gitmek durumunda kalmışlardır. Türkiye'nin her noktasında Mehmet Akif İnan'ın fikirlerinin dokunduğu, öğütlerinin yol gösterdiği, tecrübe paylaşımlarının ufuk verdiği çok sayıda siyasetçiye, eğitimciye, akademisyene, bürokrata, yazara, şaire ve daha nice meslekten başarılı insana rastlamanız mümkündür. Hatta öyle ki, uluslararası bir toplantı için dünyanın neresine giderseniz gidin yine Mehmet Akif İnan'ın değdiği güzel insanlara rastlarsınız. Okul, ekol ve mektep olmak tam da böyle bir şey zaten.

Sendikal Hayatta Yerli ve Milli Sendikal Oluşum

Bendenizin **Yedi Güzel İnsan Üniversitesi**'nin kurucularından Mehmet Akif İnan'la tanışmam, Türkiye'de siyasal çalkantıların yaşandığı, terörün azdığı, bir yandan da kurulan yeni sivil toplum örgütleriyle, sendikalarla, televizyon ve radyolarla 12 Eylül'ün yasakçı anlayışından kurtulma mücadelesinin yoğun bir şekilde verildiği yıllardaydı.

Bu siyasal kaos ve istikrarsızlık ortamında, çalışma hayatı muhabirliğine yeni başlamıştım. Çalışma hayatı muhabirliği de yapmış olan tecrübeli istihbarat şefim, sendikacılığın duayenlerinden Hak-İş Genel Başkanı **Necati Çelik**'le, merkez ve kitlesel sendikacılık içinde muhafazakar damarı sembolize eden Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu**, muhafazakar, yerli ve milli düşünce zemininde yeni sendikal oluşum başlatan Eğitim-Bir-Sen(Eğitim-Bir) Genel Başkanı Mehmet Akif İnan'la mutlaka tanışmamı önerdi.

Mehmet Akif İnan'la Eğitim-Bir-Sen'in örgütlenme çalışmalarını küçük bir odada planlarken tanıştık. Daha tanışır tanışmaz sendikacılık ve örgütlenme noktasında hem kalıcı iz bırakacak hem de gündemde yer edinecek ne tür etkinlikler yapılması gerektiğini sordu. Ben de naçizane fikirlerimi, düşüncelerimi ve sendikal alana dair projelerimi bütün detaylarıyla paylaştım. Sendikaya danışman almış gibi heyecanlandı ve **"Şahin Can, bundan sonra sık sık gel.**

Fikir alışverişinde bulunalım. Sen haber yapmış olursun. Biz de anlamlı bir faaliyet yapmış oluruz” şeklinde özetlenebilecek ifadeler kullandı. Sayın İnan ücretsiz danışman bulmanın, ben de fikir ve düşünce hayatımı zenginleştirecek büyük bir şair ve edebiyatçıyla tanışmanın heyecanını yaşadım. Bu vesileyle, aramızdan ayrılan, hakka yürüyen merhum Çelik, Başoğlu ve İnan’a bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum.

İnsan Yetiştirme ve İnsan Odaklılık Misyonu

Sayın İnan’ın benim üzerimde bıraktığı en büyük tesir ve iz; **‘insan yetiştirme misyonu’** ve **‘insan odaklı sivil toplum vizyonu’** ile bu misyon ve vizyonunu gerçekleştirirken hiçbir maddi ve manevi fedakarlıktan kaçınmamasıdır. Sayın İnan’la genellikle akşam saatlerinde iki kişilik, sendika, Türkiye ve Dünya okumaları yapardık. Ben sorardım, O cevaplardı. Bu sohbetlerden bazen haber bazen de köşe yazıma malzeme çıkarırdım. Bir gün biraz meraktan biraz da Sayın İnan’ı siyasete itmek ve bu noktada tahrik etmek amacıyla bir soru sordum: **“Siyasete girmeyi düşünmüyor musunuz? Teklifler geliyor mu?”** Sorumun ardından da **“Sizin siyasette olmanız mutlaka siyasete kalite getirir. Siyaset dünyasına yön ve istikamet veririrsiniz”** içerikli bir yorum da yaptım. Bu duygu ve düşüncelerimde samimiydim. Sayın İnan’ın **Milli Eğitim Bakanı** olması durumunda **Tevfik İleri** ve **Vehbi Dinçerler** gibi eğitime damga vuracağını, bugün halen lafını etmekle meşgul olduğumuz **değerler eğitimiyle**, Türkiye’yi çok önceden tanıştıracığına inanıyordum.

Sayın İnan, hem siyasete bakışını hem dertlisi olduğu asıl davasını şu sözlerde özetledi: **“Şahin Can, benim misyonum insan yetiştirmek, gençlere yol göstermek, erdem yolculuğuna çıkarmak. Siyaset ise insan harcıyor, yozlaştırıyor.”** Sayın İnan bu sözleriyle hem sendikal okul içinde hem de öğretmenlik yaptığı fen lisesinde erdemli insanlar yetiştirmeye devam edeceğinin altını kalın çizgilerle çizmiş oldu. Bana da **“Boşa tahrik etme Şahin Can”** mesajı vermiş oldu.

Sayın İnan'ın güzel insanlar yetiştirdiğinin, herkes gibi ben de şahidiyim. Gazetecilik yıllarımda Uşak İmam Hatip'ten çok sayıda talebesini etkili ve yetkili yerlerde gördüm ve karşılaştım. Son yıllarda da fen lisesinden mezun ettiği talebelerini önemli projeler yürütürken görüyorum. Sayın İnan'ın yetiştiriciliği okulla, sendikayla sınırlı değil tabi. Edebiyat dergileri, vakıflar, öğrenci yurtları, üniversiteler, kürsüler ve insanın yaşadığı her yer ve zemin onun için mektep. Nerede **Asım'ın Nesli'**nden, **Büyük Doğu Nesli'**nden ve **Diriliş Nesli'**nden birisine rastlasanız Sayın İnan'ın fikir, düşünce ve duygu rengini görürsünüz. Nerede **medeniyet ve kültür dünyamızın** şair ve yazarlarıyla temas etseniz Sayın İnan'ın gazellerinin, Batı medeniyetine kallavi eleştiriler getiren eserlerinin izini görürsünüz. Sayın İnan'ın insan yetiştirmekten kastettiği tam da bu olsa gerek. Sendika ve konfederasyonun düzenlediği edebi etkinliklerle yetişen yazıcı kadroları, sendikal liderleri de bu yerli ve milli düşünce okulunun mezunları saydığımızda bu güzel okulun mezunlarının ne kadar devasa büyüklükte olduğunu görürüz.

Raporlarda Temel Problemlere Köklü Çözümler Üretme İdeali

İnsan yetiştirmek ve eğitim mevzuuna girmişken Sayın İnan'ın Türkiye'nin eğitim vizyonu ile ilgili düşünceleri ve eylemlerinden söz etmeden geçmek doğru olmaz, eksik kalır. Sayın İnan, Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen Genel Başkanlığı yaptığı süre içinde bıkmadan, usanmadan Türkiye'nin eğitim-öğretim sorunlarına yönelik raporlar hazırladı ve hangi parti ya da görüşten olursa olsun Millî Eğitim Bakanlarına takdim etti. Maalesef son yıllarda yanlış bir gelenek geliyor. Siyasi makamların yanında atama listeleri de iliştiliriliyor ya da rapor takdim sırasında listeler de sunuluyor. Bu uygulamanın, raporların tesirini azalttığını, hatta raporların hayata geçmeden ölümüne neden olduğunu düşünüyorum.

Sayın İnan, sadece rapor götürür ve raporları derinlemesine anlatırdı. Onun amacı eğitim kadrolarının zihniyetini değiştirmeye

yönelikti. Bir gün dönemin Milli Eğitim Bakanlarından **Mehmet Sağlam**'a rapor sunmuş, uzun uzun anlatmış, sonra sendikaya geri dönmüştü. Sendikada karşılaştığımızda Şahin Can diye söze başladı ve Sayın Mehmet Sağlam'a sunduğu raporun içeriğini tek tek anlattı, adeta raporu ezberletti. Bu onun fikre, düşünceye ve Türkiye'ye ait geliştirdiği çözümlere ne kadar önem verdiğini gösteriyordu. Sayın İnan, "**Zihniyet değişimi için özü**" derdi hep. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'in **ilkelerini** belirlerken de, **hedeflerini** ortaya koyarken de, **vizyon** ve **misyonunu** tesbit ederken de hep zihniyet değişimine odaklandı.

Faydalı, Kaliteli Ve Kalıcı Olana Tercih

Sayın İnan, **niceliğe** değil **niteliğe** önem verirdi. Sayıyı değil kaliteyi esas alırdı. Sözün şatafatına değil gücüne, tesirine değer verirdi. Bir gün aradı: "**Şahin Can, haberlerinde diğer konfederasyonların açıklamasını haberin başına, Memur-Sen'in görüşlerini en sona koyuyorsun**" siteminde bulundu. Ben de savunmak için; "**Sayın İnan gazetecilik kuralı gereği en çok üyeden başlayarak sıralama yapıyorum**" dedim. Sayın İnan aynı zamanda bir fikir insanı olması münasebetiyle "**Şahin Can, haberlerinde konfederasyonların üye sayısına değil, ne söylediklerine, sözlerinin derinliğine, mesajın gücüne bak. Çözüm getiren fikirlere ağırlık ver**" öğüsünde bulundu. Merhum, bugün olsaydı bu sitemi yapmasına gerek kalmayacaktı. Çünkü hem kurduğu konfederasyon hem de öncülük ettiği sendikaların tamamı en çok üyeye sahip. Hiçbir zaman gazetelerin birinci sayfalarına manşet atma, sürmanşetlerde olma derdinde olmadı. Çözüm arayışında oldu, çözüme kaynaklık etmek istedi.

Zam Kazığı Fotoğrafından Teşekkür Almak

Sayın İnan, yapıcı ve yönlendirici sitem etmesini bildiği gibi takdir ve teşekkür etmesini de çok iyi biliyordu. Memur-Sen, **Sıhhiye**'de **hükümetin zam politikalarını** eleştiren bir eylem yapmıştı. Eyleme

yüksek bir katılım yoktu, ancak Memur-Sen'in en geniş katılımlı ilk eylemlerinden birisiydi. Haber, çalıştığım gazetede birinci sayfadan anonslanmış, iç sayfalarda manşetten verilmişti. Özellikle memurların omuzlarında taşıdığı büyük bir **zam kazığı** büyük bir fotoğrafla görülmüştü. Sayın İnan ve diğer sendika yöneticileri teşekkür etmiş, takdirlerini iletmişti. İltifat gazetecilikte önemli bir motivasyondur. Sayın İnan gibi bir düşünce insanından tebrik almak zihnimde yer etti, tatlı bir hatıra olarak hafızamda canlılığını halen koruyor.

Çıkar Çatışmalarını Uzlaşma Çizgisinde Buluşturan Adam

90'lı yıllara damgasını vuran sivil oluşumların başında **Emek Platformu**(Demokrasi Platformu) geliyordu. Bu platform ilk zamanlarda az sayıda bir kuruluşla yola çıkmış, sonra 17 kuruluşla geniş bir platforma dönüşmüştü. Yaptığı ziyaretler, basın açıklamaları ve eylemler ses getiriyordu. Ancak, platformun çok farklı ideolojilerden, farklı çıkar gruplarından ve anlayışlardan oluşması nedeniyle '**çıkar çatışmalarına**' da sahne oluyordu. Söz konusu çıkar çatışmalarının ideolojik kapışmalarla birleşmesiyle kuruluşlar arasında kamplaşmalar yaşanıyor, kamplaşmaların zirveye çıkması ilişkileri kopma noktasına sürüklüyordu.

Bu kritik zamanlarda Sayın İnan '**birleştirici** ve **bütünleştirici**' rolüyle '**hakemlik** ve **arabuluculuk**' yapıyordu. Emek Platformu'nu çok kere dağılmaktan kurtarmasına rağmen bundan hiç söz etmezdi. Hatta Emek Platformu toplantıları sonrası birçok başkan medyaya koşarken, onun toplantı yerinden sessizce ayrıldığına çok şahitlik etmişimdir. Memur-Sen'in görüşü eksik kalmasın diye telefonla arar görüşlerini alırdım. Sendikacılığı öne çıkma, kendi reklamını yapma, rakip sivil toplum kuruluşlarına karşı yarış olarak kullanmadı. Günlük tüketilecek söz yerine kalıcı söz söylemeyi önemserdi. Emek Platformu'nun sözcüsü olarak konuşma yaptığı, hastalandığı mitingin konuşmasının içeriğindeki cümleler halen geçerliğini koruyor. Aynı şekilde sağlığında yazdığı ve daha sonra derlenen tüm

eserlerini okuduğunuzda tespitlerinin yerinde ve halen yol gösterici olduğunu görüyoruz.

O ‘Çalışan’ Bu ‘Çalışan’ Değil

Bugün güncelliğini koruyan siyasetin ve çalışma hayatının gündeminde yer alan ‘çalışanlar’ kavramına da değinmek isterim. Sayın İnan, ‘çalışanlara’ geçilmesi talebini zaman zaman gündeme taşımış, açıklamalarında yer vermişti. Zaten aynı dönemde Türkiye’nin çok saygın **Sosyal Politika** alanındaki öğretim üyeleri de bu görüşe ve teze destek veriyordu. Sayın İnan tarafından gündeme getirilen bu tezin, bugün gündemi meşgul eden tartışmayla yakından uzaktan ilgisi yok. Çünkü, Sayın İnan’ın gündeme getirdiği ‘çalışanlar’ kavramı sadece ve sadece ‘örgütlenme hakkı’yla sınırlıydı. Memurların ve işçilerin örgütlenme hakları itibariyle eşit olmasıydı. 1961 Anayasası, işçi ve memurları örgütlenme noktasında ayrı tutmamış, çalışanların örgütlenme hakkına sahip olduğu düzenlemesini yapmıştı. **12 Mart Muhtırası**’yla çalışanlar kavramı Anayasadan çıkarılmış, sadece işçilerin örgütlenebileceği düzenlemesine yer vermişti. **12 Eylül Anayasası** da aynı anlayışı benimsedi ve yasağı sürdürdü. Bu yasağın sürdüğü, Yeni Anayasa tartışmalarının yoğunlaştığı bir süreçte, Sayın İnan bu yasağın kalkması için, kamu görevlilerinin de sendikal haklara sahip olması için ‘çalışanlar’ kavramını sürekli gündemde tutmuştu. Bugünkü ‘çalışanlar’ kavramının tekrar gündeme gelmesi ise kamu görevlilerinin **statü hukukunun** tartışılması, hatta statü hukukunun dışına çıkarılmasına yönelik bir tartışmadır. Bu, kamu görevlilerinin iş güvencesinin aşındırılmasına zemin hazırlar ki, Sayın İnan’ın yüzde 100 itiraz ettiği bir durumdur. Çünkü kamu görevlilerinin iş güvencelerinin aşındırılmayacağıyla ilgili Memur-Sen ve Sayın İnan’ın tutumu açık ve nettir. Bu anlayış bugün de ‘**kırmızı çizgi**’ boyutuyla devam etmektedir. Kişisel görüşüm, son zamanlarda gündeme getirilen ‘**Özel Statülü Kamu Personeli**’ statü hukukunun delinmesi, bu amaçla surda gedik açmaya yönelik bir girişimdir. Naçizane kanaatim, sendikalar bu düzenle-

meye yol vermeleriyle birlikte ya kendi sonlarını hazırlayacak ya da yeni problemlere kapı aralamış olacaklardır.

Siyasi Tercih Belli Ama Ayrım Gayrım Yok

Emek Platformu'ndaki birleştirici ve bütünleştirici rolünden bahsetmiştim. Sayın İnan'ın elbette siyasi bir görüşü ve duruşu vardı, bunu da herkes bilirdi. Ancak O, tüm siyasi parti ve siyasi akımların liderleriyle konuşur, görüşlerini sevgi-saygı çerçevesinde anlatırdı. 90'lı yıllarda RP, FP, BBP, CHP, SHP, DYP, ANAP ve MHP lider ve yönetici kadrolarıyla bir araya geldiğini, karşılıklı ziyaretler yaptıklarını biliyorum. Bugün de olsa aynı tavrını sürdüreceğinden kimsenin kuşkusu olmasın. Çünkü kendi gibi düşünmeyenlere de söz hakkı vermeyi, hakk-ı hayat tanımayı, kendine özgü bir felsefe haline getirmişti. Birleştirici akıl, birleştirici güç sanırım bu.

Vefa Ölümsüzdür

Merhum Mehmet Akif İnan'ın ölümüne kadar amatör ruhla, bila ücret Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'e hizmet ettim. Sayın İnan, "Şahin Can, sen benim basın müşavirimsin. Bana sormana gerek yok. Haberlerinde bizim de görüşlerimize yer ver" yetkisiyle birlikte amatör görevimiz başladı. Fatih Uğurlu ve Ahmet Aksu dönemlerinde seminerler verdim, zaman zaman istişari toplantılara katılarak görüşlerimi paylaştım. 2004 yılında Eğitim-Bir-Sen'de çalışmaya başlayarak profesyonel katkı vermeye başladım. 2008 yılından sonra da Memur-Sen'de profesyonel hizmet üretmeye devam ettim. Sayın Ahmet Gündoğdu'yla başlayan Ali Yalçın'la devam eden bu sürece, emekli olmamla birlikte 2016 yılının Eylül ayında noktayı koydum. "Vefa" Mehmet Akif İnan ekolünün olmazsa olmazlarından. Merhum İnan'a olan "vefamızı", bu camiaya amatör ruhla hizmet etmeyi sürdürerek yerine getirmeye devam edeceğim. Çünkü bu ülkenin erdemli, güçlü sivil toplum kuruluşlarına ihtiyacı var. Mazlumlar ve mağdurlar sivil anlayışlara her zamankinden daha fazla muhtaç. Yeni yol dışarıya açılmak. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'e bu yolculuğunda başarılar diliyorum.

Sanattan Sendikaya
Mehmet Akif İNAN

Şaban SÖZBİLİCİ

Sanattan Sendikaya Mehmet Akif İNAN

Şaban SÖZBİLİCİ

Eğitim-Bir-Sen Kahramanmaraş 2 Nolu Şube Başkan Vekili

Edebiyatçıdan sendikacı, sendika genel başkanı olur mu?.. Edebiyatçı bir başkan, sendikayı edebiyat ve kültür merkezi gibi kullanır.

Eylemci olmayı gerektiren sendika ince ruhlu bir şaire emanet edilir mi? Yumruğunu masaya vuramayacak bir başkanla sendikanın kısa sürede kapanması mukadderdir.

Benzeri söylemlere kulak tıkayan ince ruhlu, elli iki yaşındaki başkan, sendikacılığı bütün benliğiyle benimser ve zamanla sendikal harekete kendini kaptırır. Her cumartesi “şiir ve edebiyat günleri” düzenletir. Hatta bu toplantılara gelenler, sendikal bir görev de alıp giderler (Sezen 2013: 54-56).

“O bir şairdi, niçin sendikacı oldu ki? M. Akif İnan sendikacı olmasaydı üç beş şiir daha yazardı veya bir iki kitap daha çıkarırdı.” (Battal 2004: 72) diyenlerin eski tabirle adı sanı unutulurken şair M. Akif İnan’ın adı sendikacılıkla beraber daha bir anılır oldu.

O, edebiyatçıdan iyi bir sendika başkanı, sendikacı olabileceğini gayreti, cömertliği, fedakârlığı, kültürel birikimi, ufuk açıcılığı ve söylemleriyle gösterip bu dünyada kalanlara selam sunarak ebedi istirahatına çekildi. Edebiyatçıdan sendikacı, sendika genel başkanını olur mu, sorusunun cevabını çabalarıyla tartışmasız verdi. Çünkü her yorumcu kendi tanıdığı pencereden değerlendirir M. Akif İnan’ı. Aslında birçok pencereden bakmak veya bir pencereden geniş bakmak gereken bir şahsiyetti o. Fikir adamıydı, aksiyonerdi, edebiyat tarihçisiydi, şairdi, köşe yazarıydı ve sendikacıydı.

Sanat anlayışı

Akif İnan “Benim şiirim gönül şiiridir, yürek şiiridir. Ama bunları aklımda düzenlerim. Dil, yazılış, imaj, ritim bakımından şiire tekrar tekrar müdahalelerde bulunurum. Şiirin konusuyla uyum içinde bir müzikalite benim sürekli peşinde olduğum bir özellik oldu. Bir de mümkün olduğu kadar az kelime ile çok mana ifade etmeye yöneldim. Her kesimden insana hitap etmeye çalıştım.” (İnan 2009b: 94) der.

Bir başka konuşmasında toplumun temsilcisi olan sanatçıyı toplumun yetiştirdiğini, bundan dolayı da “Bütün büyük sanatçıların hepsinde toplumlarına tanık olma gerçeğini ve günü içerisinde de bir işlevi yerine getirme olgusunu görmekteyiz.” (İnan 2009b: 96) diye söyler.

Toplum herkesi; siyasetçiyi, bilim adamını, esnafı, öğrenciyi, mühendisi, öğretmeni, hâkimi yetiştirirken bir ana gibi emzirir. Akif İnan’a göre “Emenlerin içerisinde bazı istisnai insanlar emdiklerini

değişik ürünlere dönüştürürler. Ve o ürünlerse döner toplumu emzirir.” (İnan 2009b: 96) İşte bu insanlara, Akif İnan’a göre, sanatçı denir. Bu fikri genişletirsek bilim insanı, lider, üst düzey yönetici de denir. Toplumun eğiticisi olan *“Sanatçı aynı zamanda toplumu geliştiren, ileriye fırlatan varlıktır. Tarih boyunca da böyle olmuştur. Uygarlığı temsil eden sanat adamlarıdır. Sanat, tarihin tam kendisidir.”* (İnan 2009b: 97) İnan’a göre sanatçılar, toplumun ilerlemesi için gönül verenlerdir. Zaten bir toplumda, ülkede taşın altına elini koyanlarca *“Dikenler, çalılar güle dönüşür”* (İnan 2006c: 32).

Akif İnan’ın sanattaki hedefi evrensel olmaydı. Ona göre büyük sanatçı evrenselliğe ulaşır milliliği aşarak. Milliliğin ötesine ulaşan büyük sanatçı, evrenselliğiyle geleceği de besler. Büyük *“Sanatçı yalnız kendi ulusunun değil dünyanın çocuğudur. İnsanlığın, yeryüzü insanlarının çocuğudur. Dolayısıyla sanatın bir ayağı ulusalda, diğer ayağı evrensel dedir.”* (İnan 2009b: 103) Kendi şiirini yorumlarken *“O şiir ki başka dillere çevrildiğinde hâlâ o ülke insanlarına bir şeyler söylüyor mu? Demek ki evrenselliğe ulaşmıştır. Elli sene sonra bir şeyler söylüyor mu? Demek ki evrenselliğe ulaşmıştır. Ben de kendi çapımda şiirimde bunu kollamaya çalışmışımdır. Benim bir şiirimi ister ABD’li, ister Çinli olsun benimsemeli... Bir de gelecek dönemin insanı bile bazı taze tatlar alabilmelidir.”* (İnan 2009b: 97) der. Akif İnan şiirde ve sanatçılıktaki hedefini şöyle çizmiştir: *“Ben bir ayağı geçmiş edebiyatımızda öteki ayağı dünya edebiyatında ama varlığımla, gövdemle çağımın içinde bulunmak istemişimdir.”* (İnan 2009b: 105)

Akif İnan’a göre evrensele koşan sanatçı, çağında uyku bilmeyendir, diri olandır, nereye koştuğunun bilincinde olandır. Çünkü ona göre *“Sanatçı toplumun temsilcisi, şahidi ve yansıtıcısıdır. Ve topluma mesaj ulaştıran adamdır.”* Akif İnan, büyük sanat adamında gördüğü bu özelliği yazı ve konuşmalarında sıklıkla dile getirir. Bu

görüşünü sanat hayatında uygular ve şunu da vurgulamayı ihmal etmez: “Biz, sanat adamında bir fikri içerik daima aramışızdır. Yoksa yalnız mücerret bir sanatla meşguliyet ki eskiden ‘fildişi kulesi sanatçılığı’ denirdi. Böyle bir sanat yaşamı bizim için kabule uygun değil. Cemiyetten kendimizi soyutlayamayız.” (İnan 2009b: 96)

Toplumun temsilcisi olan sanatçıyı toplumun yetiştirdiğini, bundan dolayı da “Bütün büyük sanatçıların hepsinde toplumlarına tanık olma gerçeğini ve günü içerisinde de bir işlevi yerine getirme olgusunu görmekteyiz.” (İnan 2009b: 96) diyen Akif İnan’a göre büyük sanatçı, sanat üzerine, şiir üzerine düşünendir de. Akif İnan “İyi ürün, kesinlikle gölgede kalmaz. Aslolan, birinci sınıf eser üretmektir.” (İnan 2009b: 158) fikrinden hareketle sanatkârlığa şöyle yaklaşır:

“Çağı kurtarmanın bir eylemidir

Çağ dışı görülen ilgimiz bizim” (İnan 2006b: 22)

Sendika anlayışı

Sanata ve sanatkârlığa, evrenselliğe ulaşma, düşünce adamı olma bilinciyle yaklaşan bir şahsiyetin, uygulayıcı olmaması düşünülemez. Akif İnan, sanattaki ideal düşünmeyi öğretmenliğine uyarlar ve okulun dışında çevresini bir eğitim yuvasına dönüştürür. Öğretmenlerin örgütlenmesi gereği gündeme gelince bu konuda tecrübesi olan Akif İnan’dan yararlanılmak istenir ve sendikanın başına bir sanatkâr, bir şair; devlet kuşu konar.

Teknoloji çağı diye adlandırılan 21. yy.da hızın, nefesin kesilmediği, soluklanmaya dahi fırsat verilmeden sürekli değişimin yaşandığını söylersek abartmış olmayız sanırım. Bu çağda güncel kalabilmenin, hıza ayak uydurmanın yolu örgütlenmeden geçer. Anlık haberleşmeyle bilgi dağılımı, bir araya gelme, eylem yapma, tepki koyma mümkün olmanın da ötesinde çağın gereği haline geldi, hak arayışları aslanın ağzından, gayya kuyusundan ancak bu yolla tekrar alınır oldu. Ne kadar alt yapısı sağlam örgüt oluşturursanız o kadar

güçlüsünüz, o kadar eliniz geniş alana uzanır, imkânlarınız o ölçüde genişler; huzurlu ve mutlu yaşarsınız. Çünkü sizin ve sizlerin adına birileri uzanamadığınız konularda taşın altına ellerini koyarlar.

İhtiyaçtan da öte gereklilik haline gelen eğitimcilerin ve bilhassa öğretmenlerin hakkını koruma, alma, daha refah yaşamasını sağlama yolundaki bozuk çarkın düzeltilmesini hedefleyen bir örgütlenme çalışması 1990'da başladı. 1991'in sonbaharında Hak-İş yöneticilerinin önderliğiyle memur sendikası kuruluş çalışması hızlandırılır, 24 Ocak 1992, Cuma günü bu ağır yük, edebiyat dünyasında adı Yedi Güzel Adam'la anılan Akif İnan'a verilir Hak-İş Genel Başkanı Necati Çelik tarafından. Sanatkâr ruhlu Akif İnan (1969-1972 yılları arasında Ankara Türk Taşıt İşverenleri Sendikasında uzman olarak çalışmış.), Nurettin Sezen'in ifadesiyle, sendikal çalışmanın ön safhasında “*daha başta edebi bir eser titizliğiyle*” (Sezen 2013: 29) ele alır tüzük taslağını. Akif İnan taslakta kelime tasarrufuna ve her maddede kulağı tırmalayan kelime tekrarı olmamasına dikkat eder.

14 Şubat 1992'de *Eğitimciler Birliği Sendikası* olarak yola çıkan, güçlenerek hak arayış sesini adım adım yükselten Eğitim-Bir-Sen, geride kalan yıllarda Akif İnan'ın belirttiği çizgide ne kadar yürüdü, diye soracaktım ama “*Eylemin o önder çocuğu büyür / Evrenin sebebi en soylu ellerde*” mısraları buna engel oldu. Çünkü geleceğin maziye bağlanan kökleri Eğitim-Bir-Sencilerce kurutulmadı, hak arama biçimleri başkalarına haksızlık yapma, zarar verme olmadığından sendikacılıkta alınan mesafe ve kazanımlar, kayıplara nazaran çok daha fazla oldu. Akif İnan'la çıkış, yol alış ve günümüzdeki duruma bakıldığında sendika, *eylemin o önder çocuğu, soylu ellerde* büyüdü ve umut oldu artık günümüzde.

Günümüz toplumu çalışırken, üretirken çözüm yollarını ihmal etmiyor, hatta araştırmaya daha fazla önem veriyor. Üretirken kendi kendine sorgulama bir devleti, bir kuruluşu, bir kişiyi daha ileriye

götürür. Çağının gerisinde bırakmaz, hedef veya hedeflerine daha sağlıklı yaklaşmasına yardımcı olur.

Akif İnan, sendikanın kuruluş yılında sendikayı tanıtmak, üye kaydı gerçekleştirmek, şubeler açmak adına Türkiye'yi şehir şehir dolaştı. Değişik mekânlarda yaptığı konuşmalarıyla Eğitim-Bir-Sen'i kurma amaçlarını, sendikacılıkta izleyecekleri yolu anlattı. Sendikal çalışma için Kahramanmaraş'ta Belediye Başkan Yardımcısına “Bizler muhaliflerimiz kadar cesur olamazsak, fedakâr olamazsak yükselmez. Ben bir sanatkârim, eser üretmeliyim. Fakat sendikal sahadaki boşluk beni Türkiye'yi dolaşmaya itti. Koşa koşa geldim. Şu bir yıl içinde sendikamız adına gezmediğim vilayet kalmadı. Hâlbuki bu yaşta dolaşmak değil, oturup yazmam lazım. Oturup şiir üretmem gerek. Ben ne yapıyorum? Büyük devlet olmaya gidiyoruz. Hükümetiyle, adliyesiyle, mimarisiyle, edebiyatıyla, ziraatıyla, sanayisiyle, aklınıza ne gelirse her sahasıyla büyük olmalıyız ki büyük devleti şekillendirecek hükümete dayanak olalım. Kanuni, Baki ile çağdaş olmasından övünüyor. Sizler de biz sanatkârlarla, sendikacılarla övünerek, bizleri destekleyerek çalışmalarınızda yükselebilirsiniz. Şer kuvvetleri yıllarca her sahaya el attı, oralarda elemanlarını yetiştirdiler. En büyük finans destekçileriye belediyelerdi.” (Sözbilici 2013) derken sendikalaşmanın önemini dile getirir.

Geniş kitlelerden bu sese olumlu cevaplar geldi. Genişleyerek ve yükselerek günümüze ulaşan sendika artık eğitim iş kolunda yetkili sendikadır. Akif İnan'ın öncülüğünde aynı hedefe kilitlenen diğer memur sendikalarının birlikteliğiyle tek çatı Memur-Sen Konfederasyonu kuruldu ve güçlü ses olmayla evrensellikte İLO çalışmalarına yaklaşma hedeflendi.

Akif İnan'ın sendikal amaçla yaptığı konuşmalarıyla şiir sanatında izlediği yolu anlatan konuşmalarını karşılaştığımızda karşımıza çıkan tablo onun sanattaki hedeflerini sendikaya da uyarladığını

gösteriyor. Akif İnan, şiirlerinde kullandığı imgelerle her okuyucuya yaklaşmak, onu etkilemek arzusunda ve hedefindeydi. Bu hedefini çizerken eskinin devamı ama tekrarı olmayan, yeni olmayı amaçladı. Hayallerinde, yaklaşımlarında, söylemlerinde, davranışlarında kendi kimliğini kabullendirirken geniş açılımlı, kucaklayıcı olmaya kilitlendi, ötekileştiricilikten uzak durdu.

Akif İnan, 25 Temmuz 1992’de yaptığı bir söyleşide sendikal yaklaşımı için “*Sendikamızı geniş bir tabana oturtmak amacındayız.*” der. Sendikayı kurarken belli bir hizbin, belli bir grubun, belli bir siyasi partinin çevresindeydiler. Bu onlar için güç alma merkeziydi. Taban kuvvetlenince büyümenin yolunun kanatları geniş açmakla mümkün olacağını bildiklerinden kendilerini benimseyen bütün eğitimcileri belli bir çevrede toplayan bir sendika olmayı amaçladılar ve uygulamaya koydular. Akif İnan’a göre bu örgütlenmeye üye olacakların “*Şahsi düşüncesi, inancı, siyasi kanaati ne olursa olsun, bir yerde, hepimizin sorunları birbirine yakındır.*” (İnan 2009b: 67) Geniş kitleleri amaçlama ve bunlara hitap etme yaklaşımı sendikanın bugünkü başarıyı yakalamasını sağladı.

Akif İnan ve arkadaşları, sendikanın hedefini şöyle belirlemişti o yıllarda: “*Eğitimciler kesimini istismar etmeden, kullanmadan, onları bazı peşin yargılara, zorla yönlendirme gibi bir hedef gütmeden elbirliği halinde bir konu etrafında düşündürüp, çalıştırıp bazı ortak sonuçlara vardırmaaktır. Biz bu vasıfta şubelerimizi arkadaşlarımıza ısmarlamak istedik.*” (İnan 2009b: 67)

Günümüzde sendikanın eğitimciler kesimini büyük ölçüde kucakladığını, tarafsız bir görüntü çizerken, belli bir hizbin, cemaatin odağı olmaktan uzak durduğunu, Türkiye eğitimini ve eğitimcilerini hedefler konumunda olduğunu, onların haklarını almayı hedeflediğini görüyoruz. Bu bağlamdaki sendikal mücadelede kırmak, dökmek ve zarar vermek asla öngörülmemiş ve uygulanmamıştır. Sendikal

mücadeledeki değişim başarısında rahmetli Akif İnan'ın kucaklayıcı yaklaşımı, engin bakışı hâkimdir. Çünkü o, önce sorunun tespitini, çözüm önerilerini devreye koyar, sorunu çözücü makamlara ziyaretler sıklaştırır, sonuç almazsa kamuoyuyla sorunu ve çözümünü paylaşırdı. Ona göre iş bırakma en son eylemdir.

Akif İnan sendikayı büyütürken üye görüntüsüne sınırlama çizmedi; her memurun, her görevlinin üyeliğine sıcak baktı; üyeleri “*Umudun beyaz türküleri*” (İnan 2006c: 29) kabul etti. Hatta üye kaybı karşısında keder duyan Akif İnan bu acıyı şöyle beyitleştirir:

“Düşen yaprağın acısı bende

Çoğaltır uykusuz gecelerimi” (İnan 2006c: 25)

“Belli bir anlayışın ve inancın kavgasını vermek için sendikayı araç sayan bir anlayışta” olmayan Akif İnan *“Hükümetle kavgalaşmak için yola çıkmış da değiliz. Ve biz hükümete payanda olalım, yandaş olalım gibi kaygılarla da yola çıkmış değiliz.”* (İnan 2009b: 69) demekle sendikanın yeni bir anlayış ürettiğini, o güne kadar var olan sendikaların bazılarının çatışma, bazılarının da payanda olma yolunu seçtiğini belirtir. Akif İnan'a göre üyelerin haklarının alımında ufkun açık olması önemlidir, yoksa günü kurtarmak değil. Hükümetle 2013 yılında yapılan 2. Dönem Toplu Sözleşme Toplantısında mutabakat metinlerine bakıldığında, görüntüde çalışanların kısa vadeli bir mali hak kaybının olduğu görülse de uzun vadeli mali haklarının çözüme ulaştırıldığı fark edilecektir. Yine 3. Dönem Toplu Sözleşme Toplantısında hükümetin teklifini kabul edilemez gören Kamu Görevlileri Heyeti Başkanı ve Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın'ın ayağa kalkarak, teklifin revize edilmeye muhtaç olduğunu söyleyerek, Memur-Sen Konfederasyonuna bağlı 11 hizmet kolunda yetkili sendika başkanlarıyla birlikte salonu terk etmesi hükümete payanda olmadıklarının kanıtıdır.

Akif İnan'a göre Eğitim-Bir-Sen *“Güncel politikanın tamamen dışında ve herhangi bir partinin asla şemsiyesi altında olmayan bir ku-*

ruluştur.” (İnan 2009b: 86) ve günümüzde de öyle olmaya devam ediyor.

Şiirde *“Her kesimden insana hitap etmeye çalıştım.”* (İnan 2009b: 94) diyen Akif İnan, sendikacılıkta da sendikanın amacını ve yaklaşımını konuşmalarında sıklıkla şöyle belirtir: *“Bizim amacımız geniş tabanlı bir sendika oluşturmak. Bu konuda da hayli yol almış durumdayız.”* (İnan 2009b: 86) *“Bir siyasi tercihin ön safında aktif olarak görülen ya da herhangi hizbin vitrine çıkarmış olduğu arkadaşlardan daha çok tarafsız görüntülü öğretmenler kesiminin büyük bölümünü etrafında toplayabilir esneklikte, duyarlılıkta arkadaşlar bulunsun istedik. Bunda da büyük ölçüde başarı sağladığımızı gördük. Bu usulümüzün en yakın arkadaşlarımız tarafından da makul sayıldığını gördük.”* (İnan 2009b: 68) Bu çizginin, bu yaklaşımın bugün de korunduğunu ve Eğitim-Bir-Sen’in evrensel sendika anlayışıyla çalıştığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Sendikal hareket, emek hareketinin yaşadığı krizlerde, yetersiz kalmak istemiyorsa, yerel olduğu kadar küresel de düşünmek zorundadır. Bu açıdan sadece kendi yerel gündemini takip eden değil, küresel değişimi öngörebilen ve bu ölçekte alternatif stratejiler geliştirebilen sendikal anlayışa yönelmelidir. Çünkü dünyadaki yapısal değişimler sendikal hareketin işverenler karşısındaki pazarlık gücünü zayıflattı, sendikaları uluslararası dayanışmayı artıran yeni iş birlikleri yapmaya zorunlu kıldı. Yine, ILO çalışma standartlarının en fazla ihlal edildiği ülkeler sıralamasında birçok İslam ülkesinin var olması ve bir de İslam ülkelerinin zengin hazinelerin fakir bekçileri rolünü taşıması, İslam dünyası emek örgütlerinin birleşmesini zaruri kıldı. Uluslararası sendikal yapıların, İslam ülkelerinin sorunlarına yeterli duyarlılıkta yaklaşmaması sendikal iş birliği yaparken temel birtakım ilkelerin olmasını gerekli hale getirdi. Bu noktada ülkeler arası sendikal dayanışmada, güçlünün zayıfa baskısı yerine, karşılıklı dayanışma ve iş birliği çerçevesinde eşit bir ilişki kurulma-

lısını öneren Memur-Sen, sendikal ilişkilerde önde olmak yerine yana yürümek ve tecrübeleri paylaşmak ana ilkesini benimsenmesini istedi örgütlenmede. Memur-Sen ve SESRIC öncülüğünde 2016 yılında İstanbul'da yapılan "İslam Dünyasında Sendikacılık" Uluslararası Sempozyumuna 58 ülkeden 116 konfederasyon yöneticisinin katılması, İslam İşbirliği Teşkilatı mekanizması altında "Emekçilerin ve sendikal hareketin sorunlarını istişare edecek, ortak çözümler üretecek" bir örgütlenmeye zemin hazırlanması Akif İnan'ın evrensellik bilincinin uygulamaya dökülmüş örneğidir.

"Benim bir şüirimi ister ABD'li, ister Çinli olsun benimsemeli... Bir de gelecek dönemin insanı bile bazı taze tatlar alabilmelidir." (İnan 2009b: 97) diyen Akif İnan'ın sanattaki bu yaklaşımını sendikada uygulamaya dönüştüren Memur-Sen, Anadolu coğrafyasına sıkışıp kalmadan, Afrika'dan Asya'ya, Avrupa'dan Amerika'ya bütün kıtaları ilgi, etki ve eylem alanı olarak kabul edip 27 ülkeden 40'a yakın sendika ile ikili görüşmeler yaptı, eğitim ve işbirliği anlaşmaları imzaladı, iş birliği potansiyeli üretti, dünyayı tanımaya, dünyanın da kendini tanımasına gayret gösterdi. İkili işbirliği sayısı sürekli katlanırken 2016 yılında SESRIC ile ortaklaşa gerçekleştirilen "İslam Dünyasında Sendikacılık" Uluslararası Sempozyumu'nun kapanışında, Memur-Sen'in 59 ülkenin konfederasyonu, Eğitim-Bir-Sen'in ise beş ülkenin eğitim sendikasıyla iş birliği anlaşması bir başka evrensel gelişmedir.

Akif İnan, çıktığı yolda Yunusvaridir. Sendikal çalışmalarında korusuzluğu, insanları kırmamayı, doğru yoldan ayrılmamayı hedeflerken çizgiden çıkmamayı arzular. Sanatkarlığında ve başkanlığında mihveri bozmadan ilerledi. Ömrü sendikanın yükselişini görmesine yetmedi ama vasiyeti sendikayı yönetenlerin üzerindeydi ve üzerindedir. Belli bir çizgide yürüyen Akif İnan'ın Yunus Emre'den ilhamla vasiyeti şöyledir:

“Ölümden korkar isem

Gönül evi yıkar isem

Ben bu yoldan çıkar isem

Yazık bana vahlar bana” (İnan 2006c: 31)

Uyku şehrine gövdesiyle uzanan Akif İnan, sendikanın aldığı kararları o günden görmüş gibi şu inanç müjdesini de verir:

“Gönlüme özgürlük muştusu gibi

İnanç diriltici kararlarınız” (İnan 2006c: 32)

Akif İnan ve arkadaşları sendikayı kurup geliştirirken *“umut”u bir zırh gibi omuzlarına alıp günleri bir nakış gibi ördüler.* (İnan 2006b: 22) Çünkü onların sendikal eylemi yeniydi. Önlerinde örnekler vardı ama o örneklerin söylemleri yıkmaya, hak ararken haksızlık yapmaya müsaitti. Öyle bir söylem geliştirmeleri gerekiyordu ki geleceğin banisi olsun. *“Bir adım dönemem arkam uçurum”* (İnan 2006b: 22) diyen şair, Tarık bin Ziyat gibi çıkılan yoldan dönmemeyi hedefledi yönetim kadrosuyla. Onların tamire yönelik sendikal çalışmaları, izledikleri yol başkalarınca *çağ dışı* görüldü. Bilmiyorlardı onların *çağı kurtarma* planlarının yeni bir eylem olduğunu. Akif İnan ve arkadaşları *çağı kurtarma* eylemini yeni bir savaşa kuşanır gibi kuşandılar. Hatta anıtı dikilesi korkusuzluklarında kurşun yağmuru, baskılar altında kaldılar. Onlar için *“Akşamlar güvercin gibi gelirdi”* çünkü onlar *“yeniden güçlenen gençliğe”* sahiptiler. Onlara zevk verir oldu

“Ve tekrar yaşamak tekrar yaşamak

Şimşek gibi geçen o saatleri” (İnan 2006b: 23).

Siz şiirine sendikal yorum

Akif İnan'ın *Siz* şiiri Eğitim-Bir-Sencilerin ve Memur-Sencilerin topluma seslenmede kullanacakları bir söylem, marş niteliğinde-

dir. Çünkü Akif İnan şiirlerinde genellikle birinci tekil şahıs beni kullanırken Siz'de ikinci çoğul şahsı kullanarak topluma, belli bir topluluğa seslenir. Sivil toplum kuruluşu olan sendikal birliktelikle neler yaptırabileceğini anlatırken bakışların birliğindeki gözyaşının, dikenleri, çalıkları güle dönüştürdüğünü de belirtir. 2012 ve 2013 yıllarında Samsun'da, Van'da ve Arakan'da varlığını duyuran sendika buralarda acıyı bala çevirdi. Yine yurt içi ve yurt dışı yardımların yıllar geçtikçe daha da kapsam olarak genişlemesi, muhtaçlara yardım eli olarak uzandı.

Suriyeli Muhacirlere Ensar olan Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Senliler gönüllerinden kopanları ve imkânları geniş coğrafyadaki mazlumlarla kardeşçe paylaşır oldular. Memur-Sen, medeniyet paydaşı gördüğü Hak-İş'le, İHH'yla, Kızılay'la birçok yardım kampanyası gerçekleştirdi. Arakanlı Müslümanların dertlerine ortak oldu. “Kış geldi, Suriye İçin Bir Ekmek, Bir Battaniye” kampanyasına destek verdi. Kazakistanlı çocuklara Elif Ba kitabı gönderildi. “İnsanlık Ölmedi, Yardımlar Afrika'ya” kampanyasıyla Afrika'da açlıkla ve susuzlukla boğuşan çocukların yardımına koşuldu. Filipinlerde gerçekleşen tayfun felaketinin yaralarını sarmak için “Filipinler İçin İnsanlık Vakti” adıyla yardım kampanyası başlatıldı. Suriye için başlatılan “Sana ihtiyacım Var” kampanyasına tam destek verildi. Somalili yetimlere sahip çıkıldı. Bosna-Hersek ve Orta Afrika için eş güdümlü yardım kampanyası başlatıldı. “Telafer'e El Uzat” sloganı ile yardıma koşuldu. “Yetim gülerse, dünya güler” anlayışıyla “Her Sınıfın Bir Yetim Kardeşi Var” projesine paydaş olundu, ümmetin yetimlerine kucak açıldı. Habeşistan'da su kuyuları açtırıldı. Kurban yardımları Kosova'nın Prizren ve Mamuşa bölgesindeki ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı. Ayn el-Arap'tan (Kobani) gelenlere yedi bin battaniye, üç bin yatak ulaştırıldı, gıda yardımları yapıldı. ‘Hendekler Aşılacak, Merhamet TIR'ları Bayır bucak'a Ulaşacak’ sloganıyla yardım kampanyası çerçevesinde, yükü gıda, ilaç ve ihtiyaç malzemeleri olan

150'den fazla yardım TIR'ı savaş mağduru Suriyelilere ulaştırıldı. Suriyeliler için Memur-Sen Kadınlar Komisyonu, "Bir Mama, Bir Bez; Sadece Bir SMS" kampanyası başlattı. Genç Memur-Sen 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü'nde mültecilerin sorunlarını gündeme taşımak, onların yanında olduğunu göstermek için "Umut" temasıyla fotoğraf sergisi düzenledi. Bütün bunlar yapılırken her ilden, her şubeden katılımın olması, kampanyanın sahiplenilmesi, ülke insanı olarak, teşkilat olarak birliği bir kez daha ortaya koymuştur.

Kadim medeniyetin, vakıf izlerinden ve ahilik geleneğinden doğan cumhuriyetin Anadolu nesli, kökü mazide olan atidir. Tarihten gelen yiğitlik, din, aşk ve iyilik sonuç itibarıyla uygulamada amaç değil araç olmuştur atalar için. Çınar medeniyetinin bir dalı olan yeni, güzeller varisi olduğundan gül bahçelerinde koro halinde bitmeyen kokular salar oldu.

Her üyenin, her şubenin söz hakkı sendikayı yeni ufuklara, yarınlara açmaya ilham kaynağıdır aslında. Pazar alanları gök sofrasını sendikaliya, sendikasız ve insanlığa açtı. Böyle bir uygulamayla her şubenin ve sendikanın aldığı karar, üyelere ve Türkiye'ye bir soluk, bir açılım getirirken uyku şehrine gövdesiyle uzanan rahmetli kurucu Akif İnan'ın gönlüne "*inanç diriltici*" kararlar olarak inşallah yansıyor ve onun mezar kulağında "*özgürlük muştusu*" oluyordur.

Şubelerin, Eğitim-Bir-Sen'in, Memur-Sen'in iradeli duruşu şöyle haykırır oldu yarınlara Akif İnan'a göre:

"Bir tufan dehşeti salar kalplere

Arslan kükremesi azarlarımız" (İnan 2006c: 32)

Şiirde, sanatta, sanatkârlıkta hep evrenselliği düşleyen Akif İnan,

"Büyük rüyalarla geçmişse ömür

Hiç yanmam ölümün her çeşidine"

derken sendikacılıkta önce Türkiye'yi, sonra evrenselliği amaçlamış ve kuşanmıştır. Sancılı günlerde sanatkârlık ve sendikacılığın zorluğunu yaşamış, yaşadıklarını dillendirirken bilincini, ülküsünü, hayalini o mücadeleci günlerde kaybetmemiştir. Çünkü o

“Umut bir tohumsa kefen zarında

Gün olur fıskırır bir orman olur”

(İnan 2006c: 51) felsefesiyle yaklaştı gerçeğe. Çatlamayan tohum filiz olmaz, toprağa girmeyen çekirdeğe tohum denmez, hamama giren terler misali toprağa giren çekirdek de nemlenir, gün yüzüne çıkınca yeni tohumlara gebelenir. Bu da çoğalmaya zemindir. Akif İnan *“Ey aklımın kalbi artık genişle”* (İnan 2006c: 51) derken evrenselleşmeye yelken açtı, (2016 yılı evrenselleşmenin adım yılıdır.) gerektiği yerlerde de kanat taktı hem sanatta hem de sendikacılıkta.

Sonuç

Akif İnan diyince onda üç özelliği unutmamak, her an anımsamak gerekir bence. Elbette ki onda en soylu duruş, ilk hedef, tarumar edilmek istenen İslam toplumunun önder çocuklarından biri, *“Çağlardan çağlara yürüyen sırrı”* (İnan 2006b: 54) olmaı. Yedi Güzel Adam'la İslam'ı yaşamak ve İslam'ı yaşatmak adına kendine düşeni yaptı şiirleri, özel sohbetleri, konferansları; gazete ve dergi yazılarıyla. İkincisi; şiirde divan edebiyatı geleneğinin biçimle beraber özünü yakalayıp yeniye taşımaktı. Bunda da evrensel olmayı hep istediğinden son şiirlerini evrensellik ölçüsünde yazdı. Üçüncü olarak ise her sahada biçimle özün birleşmesi adına uygulamaya geçmek, sivil toplumda sorumluluk almaktı. Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen'de eski sendikal alışkanlıkları yıkarak yeni sendikacılıkta hak arama anlayışıyla hizmet etmenin ilk adımını arkadaşlarıyla attı.

İçi dışı bir, özü sözüne uyan bir anlayışla sendika soylu ellerde büyüdü ve yükselen Türkiye'nin yükselen güçlü ve hak arayan sendikası

oldu. Akif İnan'ın dediği gibi Kanuni Sultan Süleyman'ın Baki gibi bir şairle çağdaş olmaktan övünç duyması boşuna değil. Çünkü bir toplum bütün değerleriyle, her sahada güçlü olmasıyla büyür ve büyük olur, küçüldüğünde de her sahada küçülür. Osmanlı mimaride, şiirde, nesirde, askeriyede, eczacılıkta, mühendislikte, denizcilikte baş döndürücü çığlırlara öncülük ettiğinden nizamı âlemi kurmuştur. Ne zaman ki bu parçalardan birinde aksama oldu diğerleri de işlevini kaybetmeye yöneldi.

Akif İnan, büyük Türkiye hedefindeydi. Sendikal çalışmalarındaki şehir şehir yolculuğu vücut binasını zayıf düşürdü. Her faniden farklı olarak fikir olgunluğunda tattı şerbeti. Unutmayalım, Akif İnan, eğitimcilikten sanata, sanattan sendikacılığa, sendikacılıktan da insanlığa adanan bir kimliktir.

Memur-Sen, sendikal anlayışta, üyelerine hizmet üreten, sosyal diyalogu esas alan, söz karar ve yetkinin üyesinde olduğu bilinciyle hareket eden, yeniliklere açık olan, uluslararası çalışma standartlarının uygulanmasını esas alan sendikacılık anlayışıyla ilerleyip Rahmetli Akif İnan'ın evrensellik bilincini, kimliğini uyguluyor. Yarınlara korkuyla bakan değil, yarınlara güvenle bakan emekçilerin yaşadığı bir dünyanın peşindedir. Emek örgütleri olarak, yasaklanan, sınırlanan, sömürülen değil, sendikal hak ve özgürlüklerini kullanan, emeğin hakkının alındığı bir çalışma hayatı içinde olarak en doğru sendika olma gayretini sürdürüyor.

Ey büyük Türkiye'yi hedefleyen ve şimdi uyku şehrine gövdesiyle uzanan şair, merhum genel başkan, güzeller varisi Memur-Sen iş kollarıyla ve özellikle Eğitim-Bir-Sen'le

“Göklerde yollarda senin adına

Yeni bir efsane gelişmektedir” (İnan 2006b: 23)

Kaynakça

Battal, Erol (2004), *Sendikal Örgütlenme ve Eğitim-Bir-Sen*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.
İlbak, Üzeyir (2012), *Ağabeylik Kurumunun Sahih Sesi Atasoy Müftüoğlu*, Dil ve Edebiyat dergisi, Kasım 2012.

İnan, Mehmet Akif (2006a), *Edebiyat ve Medeniyet Üzerine*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.

İnan, Mehmet Akif (2006b), *Hicret*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.

İnan, Mehmet Akif (2006c), *Tenha Sözler*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.

İnan, Mehmet Akif (2009a), *Edebiyat, Kültür ve Sanata Dair*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.

İnan, Mehmet Akif (2009b), *Söyleşiler*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.

Sezen, Nurettin (2013), *Tamkılığımın Eğitim-Bir-Sen ve Mehmet Akif İnan*, Ankara: Eğitim-Bir-Sen Yayınları.

Sözbilici, Şaban (2013) *Halasımın oğlu Ali Galip Dedeoğlu'ndan derleme*.

**Toplumsal Yenilenme ve
Sivil Örgütlenme Arasında
Mehmet Akif İNAN**

Gökhan SERTER

Toplumsal Yenilenme ve
Sivil Örgütlenme Arasında
Mehmet Akif İNAN

Gökhan SERTER

Eğitim-Bir-Sen Üyesi

Yazar

Tarihin farklı dönemlerinde toplumların dönüşmek üzere irade-
li olarak atılım yaptıkları görülür. Tarih, bir bakıma bu toplumsal
hamlelerin kayıt zeminidir. Toplumlar beşeri ihtiyaçlarını giderme-
yi sistemli bir şekilde yaşamaya başladığı andan itibaren ilişkilerini
de belirli bir olgunluğa yükseltmek çabasında olurlar. Bu aşamada
toplumların yükselişi ya da sorunları çözme potansiyelleri; inanç,
düşünce ve tarihlerinin şekillendirdiği amaçlarına uygun olarak be-
lirir. Her toplum uygarlığını kendi paradigmaları, öncülleri üzerine
inşa eder. Bu yönüyle İslam milletinin, Batı ve Konfüçyen uygarlıklar-
lardan farklı çıkış noktası, ilke ve amaç hattı üzerinde bulunması

tabiidir. Medeniyetlerin birbirleri ile temasından, etkileşiminden söz edilse dahi İslam medeniyeti kendine özgü temeller üzerine bina edilmiştir.

Son asırda İslam coğrafyasında görülen hadiseler; sadece ekonomik ve kültürel gerileyişi değil aynı zamanda medeniyetimizin has dinamiklerinin zayıflaması, dayanaklarından uzaklaşılması sonucunu ortaya çıkarmıştır. Artık İslam medeniyeti inşadan ziyade Batı tahakkümünde bir imha ile karşı karşıyadır.

Medeniyetleri kuran sosyal, politik gelişmeler olduğu kadar onları dönüştüren, başkalaştıran da yine toplumsal olgu ve koşullardır. Ülkemizdeki toplumsal sorunların, kültürel çözülmenin bir ‘medeniyet bunalımı’ olduğu ise aşikardır. Mehmet Akif İnan üzerine gerçekleştirilen bir oturumda konuyla ilgili olarak Nazif Gürdoğan, olayın bir medeniyet problemi olduğunu Sezai Karakoç’dan sonra ilk vurgulayan yapıyı “Edebiyat ve Medeniyet Üzerine” kitabıyla Akif İnan’ın getirdiğini ifade ederek edebiyat ile medeniyet arasında, edebiyatla Tanzimat ve günümüz arasında ilişki kurduğunu belirtir.¹ Sezai Karakoç, medeniyet problemini kapsamlı ve sistemli olarak dile getirirken, aynı çizgi üzerinde medeniyet değerlerimizin sadece yaşatılması ve güncellenmesi değil aynı zamanda bir alternatif olarak sunulabilmesi gerektiği ile ilgili olarak Mehmet Akif İnan’ın yazılarını okumaktayız. Prof. Dr. Bekir Karlığa, “Hayatı boyunca hep kaybedilmiş, kaybolmaya mahkûm edilmiş veya kaybolmaya yüz tutmuş bir uygarlığı diriltmek, canlandırmak, yaşatmak ve yepyeni bir dinamizmle ayağa kaldırmak için çalıştı.”² tesbitinde bulunarak Akif İnan’ı ‘bir uygarlık savaşçısı’ olarak takdim eder.

Akif İnan’ın eserlerinde medeniyet sancısı önemli bir yer teşkil eder. ‘Edebiyat ve Medeniyet Üzerine’³ ve ‘Din ve Uygarlık’⁴ adlı eserleriyle bir bakıma yüzyılın hesaplaşmasını dile getirir. Medeniyet problemini ele alış biçimi, edebiyatla ilintilemesi ve edebiyatın insanla, medeniyetin ise toplumla olan ilişkisini irdelemiş olmakla günü-

müzde yaşanan çıkmazlar için önemli bir çıkış kapısı sunmaktadır. Düşüncelerini edebiyat diliyle ifade ederken kayıp bir medeniyeti eliyle yaşadığı döneme taşımak istemektedir. Her coğrafyanın kendi dili vardır ve Akif İnan, anılan taşıma sürecini coğrafyamızın öz diliyle yürütme çabasında bir aydın, şair, öğretmen olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bir medeniyet eğer imhadan inşa sürecine doğru kımıldayışa geçecekse ilk adım zihinlerin inşası olmalıdır. Bu yönüyle Akif İnan yaşadığı toplumun problemleri, çözülmüşlüğüünün arka planında medeniyet bunalımı olduğunu düşünüyor ve çabalarını bu alanda yoğunlaştırıyordu. Hayatının büyük bölümündeki yazıları ve şiirleri ile bu medeniyet bunalımını aşmanın yollarını dile getirirken, aynı düşüncenin mücadele alanı olarak giriştiği sendikacılık öncesindeki son üç – dört yılını konferanslarla geçirmiştir. Ömrünün son sekiz yılında omuzladığı sendikal mücadelesine ise öz medeniyetinden, tarih köklerinden koparılmış bir halkın, inanç değerleriyle, sosyal gerçekliğiyle yeniden bütünleşmesi yolunda bir diriliş umudunu taşıyarak yürüdüğü görülür.

Erdem Bayazıt; “Sadakati Sıddik-i Ekber’i, celâdeti Ömer’i, şefkati Osman’ı, belâğat ve hikmeti Ali’yi hatırlatırdı.”⁵ şeklinde tavsif eder Akif İnan’ı. Bir duruşun, tavrın, eylemin ve birikimin adamıdır Mehmet Akif İnan. Sosyal planda üretilecek çözümlerin başlığı olarak gördüğü eğitim alanında bir inkılaptan söz eder: “Bu ülkeye öncelikle bir zihinsel inkılap gereklidir. Bu eğitim düzeninin değişmesi gereklidir. Bu değişim gerçekleşmedikçe, ne ekonomimiz ne politikamız ne de terör hallolur. Çünkü, bunları düzeltecek insandır. İnsanı yetiştirecek eğitim kurumları değil midir? Kısacası, önce zihinlerimizde bir devrim gerçekleşmelidir. Bu ters, soysuz statükodan kurtulmalıyız. Bundan kurtulmadıkça, her köşe bucağa bir okul açsanız ve her yurttaşımıza geçimini rahatlıkla sağlayacağı bir iş bulsanız; Türkiye kurtulmuş olamaz. Aksine sorunları daha da büyür, emperyalizme azad kabul etmeyen bir kapıkulu olur.”⁶

Çabalarının büyük bölümünü edebiyat çevresinde göstermesinin ardından eylemin, mücadelenin yolu Akif İnan'ı sendikal çalışmaların eşiğine bırakmıştır. Şiirlerinde, yazılarında dile getirdiği adalet, merhamet, hak ve hakikat kavramları için artık meydanlardadır. Sendikal mücadele, başlangıç itibarıyla belirli ilkelerin ortaya konması ve istişare, dayanışma, adalet, kardeşlik gibi medeniyet değerlerimizin somut olarak organik bir yapıya dönüşmesi bakımından Akif İnan'ın düşüncelerinin eylem alanıdır. Ona göre sendika, hak mücadelesinin yanında toplumun en donanımlı katmanının eliyle yitirilmiş değerleri canlandırmanın da yoludur. Sendikal kavramlara yabancı bir topluma; yerli bir dil, kuşatıcı bir çağrı, adil ve gerçekçi taleplerle adeta yeni ve coğrafyamıza has bir sendika anlayışı sunmuştur. Şiirde Fuzuli, Baki, Yunus Emre ve Şeyh Galip gibi şahsiyetleri takip etmiş, siyasi ve sosyal olaylara yaklaşımında Selahaddin Eyyubî, Fatih Sultan Mehmed, II. Abdulhamid gibi şahsiyetleri öncü edinmiş, düşünce ve sanatta Sezai Karakoç ve hitabette Necip Fazıl'ın izleğinde yürümüş biri olarak sendikacılıkta Ahi Evran'ı hatırlatan ilkesel duruşla, yeni ve yerli bir çığır açmayı başarmıştır.

Uygarlığımıza, ulusal özgürlüğümüze aykırı bir zümrenin varlığından ve onların tahakkümünden söz eden bir düşünce adamı Akif İnan. Tanzimat'tan bu yana halkımızı bütün haklara layık görmeyen, seçkin bir zümrenin ülkemizi yönettiğine tanık oluyoruz. Halkla yöneticiler arasında bir uyumsuzluk, toplumumuzun kadere olmuştur. Asıl kavganın sanat ve edebiyat alanında verildiğini, edebiyat ve sanatın bir nesil oluşturmadaki yerini ve halihazırdaki siyasi-sosyal etkilerinin kavranılması gerektiğini dile getiriyordu. Toplumsal atakların varoluşunda düşünce barınır. Bir düşüncenin uygarlığa dönüşmesi için de o düşüncenin ifade edilmesi, somut ve riler ortaya koyması beklenir. Bu çaba ise şairlerin, yazarların, sanatçıların kısaca aydınların omuzlarındadır. Bir yazısında sanat ve edebiyatın toplumsal alana yansımaları yönüyle tespitlerini şu şekilde dile getirmektedir: “Kendisini sanatta, edebiyatta güçlü bir kadro ile temsil ettirememiş olan herhangi bir düşünce, aydın kesimde ilgi ve

çevre bulamıyor. Bu durum özellikle günümüz için daha geçerlidir. Aydın kesimde çoğunluğu sağlayan düşünce biçimi, ülke yönetiminde söz sahibi olabiliyor. (...) Bir hareketin, uygarlığın, düşüncenin romanı, şiiri, hikâyesi, piyesi yazılmıyorsa, onun irapta yerinin olduğu sanılmasın.”⁷

Akif İnan, yeni hamlelerle uygarlığa ulaşmasında ‘aydın’ a vurgu yapmaktadır: “Bütün dava asırlarca yoğurduğumuz ve kendimizin de içinde yoğrulduğu medeniyetimize uygun bir aydın neslin yetişmesidir.”⁸ Aydın, içinde yaşadığı toplumun eğitim yaklaşımının bir yansımasıdır. Bu yönüyle Milli Eğitim sahasında verilecek mücadele, onun hayatı boyunca çilesini çektiği medeniyet düşüncesinin başat temsilcisi konumunda yer almaktadır. Eğitim çalışanlarına gönderdiği bir yazıda: “Ülkesinin kültürüne, uygarlığına, geçmişine, misyonuna uygun insanlar değil; ufuksuz, meselesiz, derinliksiz ve bilgisiz kuşaklar üretiliyor. Amacı bir diploma edinmek ve bu diploma ile iyi para kazanmak olan küçük adamlar yetiştiriyoruz. Ulusal ve evrensel bir bilgi birikiminden yoksun olan bu kuşakların elinde, ülkemizin bu çağ içinde önemli bir yer edinmesi olanaksızdır.” diye sesleniyordu. Bu sesleniş aynı zamanda bir uygarlık tasarımının hayata aktarılması yolunda atılacak ilk adımı işaret etmesi bakımından önemlidir. Düşüncenin sadece yazılarla, kitaplarda, dergilerde dile getirilmesi değil çağların ötesinden gelen bir adalet, merhamet, hukuk çağrısının günümüzde vücut bulması için toplumsal alanda eyleme dönüşmesi gerekmektedir. Akif İnan; sendikanın, sivil toplum örgütlenmesinin güçlü bir medeniyet hamlesine dönüşebileceğine inanıyordu. Sendika üyelerine yaptığı konuşmalarında, bültenlerde yer alan yazılarında sadece bir sınıfa hasredilmiş bir sendikacılık anlayışında olmadığı görülür. Sendika; bir ideoloji taşeronu değil bir medeniyet hâmili olarak konumlanmıştır. O, bir sınıfın değil bütün toplumun refahı için çalışmayı öneriyordu.

Sendika çalışmaları; toplumsal değişimin başlangıç adımı olarak gördüğü, toplumun aydın, düşünen, üreten kesiminin eğitildiği mil-

li eğitim sahasında başlıyordu. Milli eğitimin ise yapısal sorunları olduğunu dile getirirken, asıl hamleyi yapacak kesimin ise eğitim çalışanları olduğu düşüncesini taşımaktaydı: “Eğitim sorununu çözmek ülkenin tüm sorunlarını çözenin kendisidir. Çünkü insanlarımız eğitim kurumlarında yetişiyor. Sendika olarak biz bu bilinçle çalışıyor ve kendimizi ülkemizden de sorumlu sayıyoruz. Siyasi iradenin yanında onu yönlendirecek demokratik kuruluşların da olması lazımdır.”⁹

Hedef belirlenmiş ve çalışmaların odağına milli eğitim meselesi konumlandırılmıştı. 20 Ocak 1994 tarihli Eğitim Çalışanlarına Gönderilen Bir Yazısı’nda hedefi şu şekilde dile getiriyordu Akif İnan: “Sendikamızın amacı, üyelerinin ortak ekonomik, kültürel, özlük, mesleki hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmektir. Üyelerimizin adaletli ve insan onuruna yaraşır bir hayat standardına ulaşması için Milli Eğitimin yapısal bir değişikliği geliştirerek daha iyi hizmet veren bir kuruluş haline gelmesi en büyük hedefimizdir.”

Akif İnan, sivil örgütlenmeyi ekonomik kaygıların giderilmesinin ötesinde bir kültür hizmeti, sosyal ve kültürel hakları elde etme biçimi ve öz değerlerin mesleki alanlarda uygulanabilirliği olarak anlamıştır. Bu yüzden içerisinde yer aldığı sivil örgütlenmenin hareket alanını belirlerken ahlaki bir hüviyetle çevrenin konusunda hassas davranarak kurucu genel başkanı olduğu sendikanın köklerini ahilik kültür ve geleneğine dayandırmıştır.

Sendikal örgütlenmenin eylem ve söylem biçimini ahilerin fütüvvetnâmelerde sıraladığı ilkelerle beslemiş olması, bir yenilenme bilinciyle ilkesel bir sendika anlayışını benimsemesi O’nun sanata yansıyan görüşleri kadar teşkilat anlayışını da ifade etmektedir. Ahmet Gündoğdu’nun ‘Tenha Sözler’in ‘Takdim’inde vurguladığı şu cümleler Akif İnan’ın yürüttüğü toplumsal mücadelenin durumalsını işaret etmesi bakımından önemlidir: “Akif İnan, sendikayı hak arayan bir teşkilat olduğu kadar bir aydınlanma ve kültür hareketi

olarak görüyordu. Sendika merkez ve şubelerinin, toplumun hizmetine sunulan bir kültür evi, kültür yuvası olması için çalışıyordu. O'nun bu düşüncesi, düşünen, inceleyen, sorgulayan, düşündüğünü uygulayabilen, fikirlerini özgürce ifade edebilen bir toplumun oluşması mücadelesini veren Eğitim-Bir-Sen'in temel yapı taşı olmuştur.”¹⁰

İşçi sınıfına verilen sendikalaşma hakkının devletin bir çalışanı olarak memurlara da verilmesini ve kapsamlı bir sendika yasasını, ülkeyi yönetenlerin kaygı duymadan çıkarması gerektiğini vurguladığı bir konuşmasında şöyle diyordu: “Biz adalet istiyoruz. Bu adaleti görünceye kadar da mücadelemizi ve kavgamızı sürdüreceğiz.”¹¹ Sendikacılığın hak arama alanı olduğu kadar bir muhalefet hareketi olduğunun da farkında olarak, fakat toptan reddetmeyen bir anlayışla, yapıcı muhalefetten, uzlaşmacı olmaktan, diyalogtan yana tavır alıyordu. Sendikacılığı özgün ve özgür bir duruşla verilen mücadele alanı olarak belirliyor ve herhangi bir siyasi partinin gölgesine taşınmadan, herhangi bir düşünce ve eylem kampının içinde yer almadan mücadele vermek gerekliliğini her fırsatta vurguluyordu.

Medeniyet değerlerimizin düşünsel varlığının eylemle bütünleşerek toplumsal alana yansımaları ve bu amaçla sivil örgütlenmenin sistemli ve güçlü adımlar atması gerektiğine inanıyordu. Ona göre sivil baskı, siyasetin halk denetimi altında olması sebebiyle ülke yönetimini adaletin tesisine, hak ve özgürlüklerde yurttaş eşitliğini sağlamaya yöneltecektir. Toplumun adaletle yönetildiği devletler güçlü devletlerdir. Halkın refahı, eğitim ve kültür hizmetlerinin zenginliği devletin insana değer vermesini zorunlu kılmaktadır. Akif İnan, her platformda medeniyetimizin genel prensiplerinden biri olarak bilinen “insanı yaşat ki devlet yaşasın” ilkesinin güçlü bir sivil örgütlenmeyle desteklenmesi gerekliliğini dile getiriyordu.

Mehmet Akif İnan'ın ilkeli, kuşatıcı, kucaklayıcı, yalın ve kararlı duruşuyla kurucu genel başkanı olarak yer aldığı özverili ve gayretli bir

kadroyla başlayan hak ve hakikat mücadelesi sürmektedir. Nicelik ve nitelik bakımından bugün geldiği konumda yeryüzünün mazlum halkları için, savaflara ve darbelere karşı yapılan mitinglerin, yayımlanan eserlerin, düzenlenen seminerlerin, panellerin, konferans ve sempozyumların tanıklığında bir öğretmen, ağabey, şair olarak Mehmet Akif İnan'ın yaptığı cesaret aşısıyla coğrafyamızda hicrete ve umuda çağırın bir ses yankılanmaktadır: “Bir adım atarsak kafes kırılır / Belki birden erir zincirlerimiz” (Ey Beyaz Ela) ¹²

(Dipnot)

- 1 M. Akif İnan Üzerine Bir Oturum, Yedi İklim Dergisi, Mart 2000, Sayı:120, S.59
- 2 Bir Uygurluk Savaşısının Ardından, Prof. Dr. Bekir Karlığa, Yedi İklim Dergisi, Akif İnan Özel Sayısı, Mart 2000, S.45
- 3 Edebiyat ve Medeniyet Üzerine, M.Akif İnan, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, 2006
- 4 Din ve Uygurluk, M.Akif İnan, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, 2006
- 5 Bir Uygurluk Elçisi, Erdem Bayazıt, Medeniyet'in Burçları Mehmet Akif İnan, S. 205, Memur-Sen Kayseri Şubesi, 2004
- 6 Eylem ve İlke Örneği Bir İnsan: M. Akif İnan, Ahmet Fidan, Medeniyetin Burçları Mehmet Akif İnan, S. 200, Memur-Sen Kayseri Şubesi, 2004
- 7 Edebiyat Kültür ve Sanata Dair, M. Akif İnan, Kavga, S.222-223, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, 2009
- 8 Edebiyat ve Medeniyet Üzerine, M. Akif İnan, S. 21, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, 2006
- 9 Yerel Yönetimler ve Eğitim Sempozyumu, 28-29 Ocak 1995, İstanbul
- 10 Tenha Sözler, Takdim, Ahmet Gündoğdu, S.9, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, 2012
- 11 Eğitim-Bir-Sen 3. Olağan Genel Kurulu Konuşması, 11 Temmuz 1999
- 12 Hicret, M. Akif İnan, S.18, Eğitim-Bir-Sen Yayınları, 2006

**Sendikacılığın Yüz Akı,
Mehmet Akif İNAN**

Mustafa UÇURUM

Sendikacılığın Yüz Akı, Mehmet Akif İNAN

Mustafa UÇURUM

Eğitim-Bir-Sen Üyesi

Yazar

Bir yürek olarak hayata tutunmak, kocaman bir yürek olarak hayatı anlamlandırmak ve ülkenin geleceği için, özlenen bir neslin inşası için erdemi baş tacı yapmak. Yaşadığımız çağ ve daha da özelde yaşadığımız günler hassas dengelerin gözetilmesini daha da anlamlı kılıyor. Sağlam ve aydınlık bir yol tutabilmek için duruşu ve inancı diri dava adamlarına ihtiyacımız var.

Mehmet Akif İnan isminin yanına yazılacak her türlü olumlu sıfat onu daha iyi tanımamız için yeni pencereler açar bizlere. Öğrencilerine göre baş tacı yapılacak öğretmen, arkadaşlarına göre ağabey, dava arkadaşlarına göre erdem timsali bir yiğit adam.

Öğrencilik hayatından başlayan bir mücadeleyle yoğrulmuş bir hayat karşılar bizi Akif İnan'ı tanırken. Her anı dopdolu geçen, boş uğraşlarla vaktini harcamayan, Kuran'ın emrettiği gibi dosdoğru olmayı hayatının gayesi edinmiş bir hassasiyetle ömrünü geçirmiş bir yeniçağ dervişidir o.

Tek olarak değil tek yürek olarak yola koyulmayı her zaman önemseyen bir Akif İnan var karşımızda. Yedi güzel adamdan bir güzel adam. Edebiyatın gizemli yollarında adımlarken de hayatı, tek olmayan birleştirici bir güçtür o.

Öğretmenlik mesleğinin içinden gelen, mesleğine sevdalı bir yürek ustası. Onu sendikacı olmaya iten en önemli sebeplerin başında da mesleğin içinden biri olarak sorunları gören, problemlere çareler bulmak için çetrefilli bir davaya atılmayı göze alan gözü pek bir eylem insanı olma özelliği yatar.

Onun sendikacılığa atılmasına çok sıcak bakmaz edebiyatçı dostları. Yoğun bir mesai isteyen sendikacılıkta edebiyattan uzaklaşacağından korkarlar. Çünkü onun şiiri, onun edebi duruşu tıpkı Âkif gibidir. Bunu bildikleri için sendikacı olmasını istemezler ama bir yandan da onun gibi mert, dürüst, işinin ehli bir kişinin sendika dünyasında da var olmasının faydalı olacağını farkındadırlar.

Sendikal mücadeleye başlarken hedefini net olarak belirtir Akif İnan ve arkadaşları; erdemliler hareketi. Aslında başlı başına bu hareketin adı bile yola düşen yol arkadaşlarının çok ulvi bir sevdayı arzularıklarını bizlere göstermektedir.

Sadece üyelerinin haklarını gözeten, onların hukuki mücadelelerinin takibini yapan, maddi kazançları baş tacı eden bir sendikacılığın ardında olmadıklarını ortaya koymak için erdemliler hareketi olarak sendikacılık mücadelesine girmiştir Akif İnan. Haklı savunmak, alın terinin kutsiyetini muhafaza etmek, her yol arkadaşını dava arkadaşı olarak görmek erdemliler hareketine mensup herke-

sin değişmez kıstasıdır. Sadece yaşadığı toprakları değil dünyanın her noktasını yurdu bilen, ümmetin sesi olan bir hassasiyet bu hareketin değişmez şiarıdır.

Şiirlerinde kalbi nasıl ki ümmet için atar, nasıl ki onun adı Mescidi Aksa şairi olarak bilinir; sendikacı olduktan sonra da bu hassasiyetlerini her zaman en ön sıraya almıştır Akif İnan. Dünyanın hangi köşesinde olursa olsun mazlumun canı yanıyorsa Memur-Sen olarak tüm birimleriyle birlikte meydanlarda olmayı ilk günkü heyecanla sürdüren bir sendikacılığın temelini atmıştır Akif İnan.

İdeolojinin değil düşüncenin, batılın değil hakkın yanında olan bir kutlu yolculuğun neferi olmayı Akif İnan'ın kişiliğinde bulmak mümkündür. "Hak nerde olursa haktır." sözünü hayatının her aşamasında en gür sedadan söyleyerek adaletli bir yol tuttuğunu herkese göstermiş bir yol göstericidir O.

Dernekler, vakıflar, cemiyetler her ne kadar toplumumuzda kendilerine yer edinmiş olsalar da Akif İnan Müslümanların da sendikacılık yapabileceğini gösteren tarihi bir adım atmıştır. Daha adil, daha erdemli ve hak-hukuk gözeten bir hassasiyetle yapılabilecek işler olduğunu gösteren Akif İnan, tüm iş alanlarında söz sahibi olacak bir sendikacılığı hedeflediğini söylerken adım adım gerçekleşen bir mücadele ile sesini tüm ülkeye duyuran bir sendikacılığın sağlam temellerini atmıştır. Bugün her alanda söz sahibi, gündemi belirleyen, hakkın yanında olan bir sendikacılığa ulaşan Memur-Sen; Akif İnan'ın düşlediği bir tabloyu ülkeye armağan etmiştir.

Örgütlü bir güçle kendini ifade eden Müslüman kavramını hayatımıza yerleştiren bir yol gösterici olmuştur Akif İnan. Gençlerle kol kola, kendi topraklarından başlayarak tüm dünyayı kuşatan bir yüreklilikle güç olmak, güçlü olmak için örgütlü hareket etmeyi bir yaşam tarzına dönüştürerek "Her yerde biz de varız. İncancımızla, değerlerimizle ve Anadolu gibi geniş yüreğimizle." demiştir.

Bugün Memur-Sen ailesinin her birimi mazlumun yanındaysa, yetimin başını okşayan, ona kol kanat geren el oluyorsa, 15 Temmuz'da meydanları hınca hınç doldurduysa, darbeye karşı tek yürek olduysa bundaki en büyük güç, Akif İnan'ın ortaya koyduğu erdemliler hareketinin bir bireyi olmanın verdiği sorumluluktur. Hiçbirimizin şüphesi yok ki merhum M. Akif İnan yaşasaydı darbecilere bir an olsun meydanı bırakmaz ve dilinde tekbir ile namlulara göğüs gererdi.

Bugün Türkiye'nin en güçlü sendikası olan Memur-Sen'e mensup olan herkes attıkları her adımda Akif İnan'ın düşlediği yolda daha azimli ve kararlı olarak yürümeye devam ediyor. Yaşantısıyla, çalışmalarıyla, mümin duruşuyla toplumun her kesiminin takdirini toplayan merhum M. Akif İnan'ı rahmetle anıyor; yolumuzdan, davamızdan ayrılmadan hayırlı hizmetler yapmayı Rabbim hepimize nasip etsin diyorum.

Taşralı

Hıdır YILDIRIM

Taşralı*

Hıdır YILDIRIM

Eğitim-Bir-Sen Genel Basın-Yayın Sekreteri (2008-2011)

Kışın aralığı. Aralığın kışı. 85 kışının aralığı. Zann-ı gâlip ile 27 Aralık 1985... âkiflerden bir âkifin Âkif'i anlatacağını söyleyerek beni yurda davet ediyor, birkaç yıl sonrasının genç ölüsü, sıra arkadaşım Hâfiz Mehmet Emin. Kütahya Müftülüğü'nün üst katında Müftülük himayesinde hâfiz öğrenciler barındırılıyor. Yurt katının genişçe salonunda da, haftada bir, kâh içeriden kâh dışarıdan konuşmacılar davet edilerek halka açık sohbetler düzenleniyor. "Sohbet var" diyor Hâfiz Mehmet Emin, "hem çay da veriyoruz".

Sokaklar orta iki talebesinin akşam sohbete gidip gelebileceği tekinlikte, ebeveynim hiçbir iletişim imkânının olmadığı bir vasatta akşam sokakta bulunmamı mesele etmeyecek peklikte olmalı. Tam vaktinde salondaki yerimi alıyorum.

* Memur-Sen Mehmet Akif İNAN Hatıra Yarışması Birincisi (2013)

Salonda bulunanların kendi aralarındaki konuşmalardan öğrendiğime göre, Âkif'i anlatacak âkif, Mehmet Âkif'i anlatacak Mehmet Âkif, Mehmet Âkif İnan. Müftülük'ün üst katındaki geniş salon Âkifeyn'in sevenlerince doldurulmuş. Ben, bu nev'i sohbetlere muhtaç bir yeniyetmeyim. İki Âkif'e de aç. Bekliyorum sohbetin başlamasını. Çaylar da sohbetin sonunda verilecek. Âkif hoca gözü-küyor, okulumuzun tarih öğretmeni Mehmet Âkif hoca. Bir sunuş yapıyor, "Evet, Mehmet Âkif'i bir Mehmet Âkif'ten dinleyecektiniz, hava muhalefeti nedeniyle Mehmet Âkif İnan Bey gelemediler, lakin Mehmet Âkif'i yine de bir Mehmet Âkif'ten dinleyeceksiniz" diyerek Mehmet Âkif hoca takdim ediliyor. Âkif'in bolluğu, her Âkif'in manevi babası, millî duyuş, millî duruş, millî görüş, millî düşünüş, millî yöneliş ve millî davranışın sembolü, Mehmet Âkif'in abidevî şahsiyetine ma'şerin hüsn-i teveccühü.

Kışın aralığı. Aralığın kışı. 85 kışının aralığı. Hava muhalefet ediyor. Ben oradayım. Mehmet Âkif İnan gelemiyor. Biz Mehmet Âkif'i, Mehmet Âkif İnan Bey'den değil, Mehmet Âkif hocadan dinliyoruz. Sohbetin sonunda çay dağıtanlar arasında, birkaç yıl sonrasının genç ölüsü sıra arkadaşım rahmetlik Hâfız Mehmet Emin de bulunuyor.

***

Prof. Dr. Süheyl Ünver'in Joan Book'tan sıkça naklettiği güzel bir söz var: "Bir insan yüzde yirmi okumakla, yüzde seksen sohbetle yetişir." Bir nesil, sohbetlerle yetişiyoruz. Sohbetlerle yetişiyorum. El yordamıyla bulduklarımı okuyor, dar bir alana kapılanmadan genişçe bir açıyla ama adresi kaybetmeden, her çiçekten bal devşirmeye çabalıyorum. Hayranlığım şarkıcı, türkücü, futbolculara değil, milli duruşu eksene alan siyasetçilere, konferansçılara, yazarlara yönelmiş. Nerede bir sohbet, bir konferans, bir faaliyet kulağıma çalınsa ardına düşüyorum. Gelişmelerin, gidişatın, gidilmesi gereken yönün farkındayım. Kim kimdir biliyorum. Beslenme kaynaklarım başımın tacı...

93'ün kışı. 25 Şubat 1993. Şiddetli bir öksürük... Ardından şiddetli bir öksürük daha... Hemen ardından sadece ciğerlerin değil, tüm bir bedenin katılımıyla nöbetler halinde devam eden bir öksürük. İfade kimindi hatırlayamıyorum, sonradan bu öksürüğü tarifte kullandığımı öğrendiğim tabirle; 'Anadolu boğuluyor gibi bir öksürük'. Bir ağacı köküyle birlikte sökermişçesine bir zorlamayla derinlerden kopup gelen bir öksürük... Gözlerden yaşlar çıkaran, insicam bırakmayan, etraftakileri telaşa düşüren bir öksürük. Camiamızın öncülerini, emek verenlerini, verimlerinden beslendiklerimi tanıyorum. Tanıyorum öksüreni: Mehmet Âkif İnan. Mehmet Âkif İnan, Kütahya Çini TV'de hocam şair Mustafa Özçelik'le birlikte, 'Kültür Dünyamız' programının ilk konuğu... İnan, tok sesi, kendinden emin duruşu, müstağni edasıyla, Türk Edebiyatı'nın gelişimini irdeliyor, gelenekle olan bağı, beslendiği kaynakları ve Türk Edebiyatı içerisindeki kendi yerini belirtiyor. Elbette öksürük nöbetlerinden fırsat bulabildiği ölçüde.

Bir süredir, adres ve aidiyet belirttiğim Vakıf'ın müdavimi öğretmenlerde bir hareketlilik gözleniyor. Mehmet Âkif İnan'ın bir sendika kurduğu duyuluyor. Öğretmenler, sendikanın Kütahya ayağını oluşturma telaşını kuşanıyorlar. Sendika işini anlamak, ama nasıl anlamak, hangi altyapıyla yapılandırarak anlamak? Sendika sol jargonun vokabülerine ait bir sözcük. Sendika sözcüğünün zihinlerde oluşturduğu imge bize hiç de sıcak gelmiyor. İşin başında Mehmet Âkif İnan'ın bulunması, anlayamadığımız ama anlayabileceğimiz, anlamamız gereken yönlerin bulunduğu işaret ediyor. Bizim yoğunlaşmamız gençlik örgütlenmesi üzerine. Öğretmenlere de cân u gönülden destek oluyoruz.

Kütahya... Batı'da bir inci. Hakk'ı tutup kaldırma emelli, millet eksenli her hareketi ilk kucaklayan olmakla iştihar etmiş, çelebiler şehri. Bu yönüyle Batı'da birinci... Kütahya, Eğitim-Bir'i de ilk sahiplenen şehirlerden biri oluyor. Eğitim-Bir'in kuruluşunun 1. yılında Kütahya'da bir merkez açılmasını gerekli kılacak ve açılan

merkezi yaşatmaya kifayet edecek bir birliğe ulaşıyor. Mehmet Âkif İnan, Eğitim-Bir Kütahya İl Temsilciliği'nin açılışı için 25 Şubat 1993'te Kütahya'ya geliyor. Dikkat çekici bir açılışla eğitimcilerin bir araya gelebileceği, yardımlaşma ve dayanışmayı bir meslek örgütlenmesi çatısı altında gerçekleştirebileceği bir zemine kavuşuluyor ve sendika sözcüğüne “Sizin en hayırlınız insanlara faydalı olandır” fehvasınca anlamsal açılımlar kazandırılabilir yeni bir sürece giriliyor.

Çini TV'deki program, bir vesileyle şehri teşrif eden bir düşünce ve aksiyon insanından bir başka vesileyle teşerrüf etme hayırlı girişiminin tezahürü... Gündüz açılıştaki bulunamayanlar, akşam Mehmet Âkif İnan'dan ekranları başında din, uygarlık, edebiyat, medeniyet üzerine öksürüklerinin vüs'ati nispetinde doyumsuz bir sohbet dinliyor.

25 Şubat 1993'te Eğitim-Bir, Kütahya'da Genel Başkanının da katılımıyla bir adrese kavuşuyor.

***

Ait olduğum dünyanın hemen bütün gazete ve dergilerinin tevzi ve temsilini üstlenen bir faaliyetin içerisindeyim. Basın yayın dünyasının içinde sayılırım. Okumalarım daha şümüllü, diyaloglarım daha güçlü. Bir bürom, büro sohbetlerine revnak veren, şehir ölçeğinde gelen gidenim var. Eğitim-Bir'le aynı iş hanındayız, Eğitim-Bir, yan komşum. Okul çıkışı öğretmen arkadaşlar uğruyorlar. Eğitim-Bir'i sürekli açık tutmayı gerektirecek bir yoğunluk yok. Sürekli açık olan bürom Eğitim-Bir'in vekâletini de üstleniyor. Büromla ve iştilgal sahamdaki yayımlarla irtibatlı, Eğitim-Bir'le irtibatsız öğretmenleri Eğitim-Bir'le de irtibatlandırmak için çekmecemde üye formu bulduruyor, Eğitim-Bir'e zaman zaman üye kazandırıyorum. Eğitim-Bir'e gelen üyeler, sendika kapalıysa büromda soluklanıyor, o vakitler elden toplanan aidatlarını iletilmek üzere bana bırakıyorlar.

27 Temmuz 1996. Şair Mustafa Özçelik hocam, beni Kütahya Belediyesi adına organizasyonunu üstlendiği bir şiir şöleninden haberdar ediyor, ‘1. Şair Şeyhî’yi Anma ve Şiir Şöleni’ adıyla icra edilecek etkinlik için davetli şairlerle belediye önündeki parkta buluşulacağını belirterek benim de gelmemi istiyor. Belki üniversiteden bir öğrencisi olarak bir Türk Dili ve Edebiyatı öğrencisinin katılımını önemseydiğinden, belki de gazeteci sıfatıyla etkinliği haberleştirmek üzere takip etmemi gerekli bulduğundan.

Vâki saatte belirtilen yere varıyorum. Şairlerin bir kısmı sabahın erken saatlerinde Kütahya’ya ulaşmış, hatta küçük bir şehrin sırlarını en hâmûş vakitlerinde keşfetmek üzere çıktıkları şehir turunu da tamamlayarak belediye önündeki parkta sohbeti bile koyultmuşlar. Elbette, bu bir kumpanya değil, değişik şehirlerde yaşayan şairler de birbirlerini çoklukla şölenlerde görüyor, birbirleriyle şölenlerde tanışıyor, kaynaşıyor, hasret gideriyorlar. Mürsel Sönmez, Vahap Akbaş, Hüseyin Akın, Süleyman Çelik, Atilla Maraş, Nurettin Durman, Recep Garip, şimdi hatırlayabildiklerim. İsmine bizim gazetelerimizin, dergilerimizin kültür-sanat sayfalarından aşına olduğum değerli şair ve yazarlarla tanışmanın, onların içinde bulunduğu duygu dünyasına dâhil olmaya imkân sağlayan bir ortamda bulunmanın hazzını yaşamaya daha belediye önündeki parkta başlıyorum.

Özçelik hocam, Mehmet Âkif İnan’ın da geleceğini söylemişti ama o henüz ortalarda görünmüyor. İkindiye yakın bir vakitte sendika başkanı Numan Bey, Mehmet Âkif İnan Bey’in otobüsle geldiğini, otogardan almak üzere benim aracımın gidip gidemeyeceğimizi soruyor. Memnuniyetle kabul ediyorum. Mehmet Âkif İnan, kendisini davet eden kurum olan Kütahya Belediyesi’ne, ya da Mustafa Özçelik hocaya değil, kendi teşkilatının, Eğitim-Bir’in Kütahya’daki yöneticilerine haber vererek alınmasını istemiş. Bu, teşkilatçılık bağlamında bir kenara not edilmesi gereken önemli bir yaklaşım, bir ders. Kendi teşkilatını öncelikle, teşkilatın yereldeki kadrosunu da bir vesileyle hareketlendirme ameliyesi.

Bir süre otogarda otobüsün gelmesini bekliyoruz. O esnada otogarda acentesi bulunan bizim dünyamızdan bir ağabey bizi çay içmeye davet ediyor. Mehmet Âkif İnan Bey'i beklediğimizi söylüyoruz. O halde, Mehmet Âkif İnan Bey indiğinde, misafirimize bir yorgunluk çayı içirelim, diyor. Bir müddet sonra misafirimizin de içinde bulunduğu otobüs perona yanaşiyor. Mehmet Âkif İnan Bey, Nev'î dilince, “*Geldümse n'ola ben şuarâ devrine âhır / Âdet budur âhırda gelür bezme ekâbir*” dercesine, otobüsün ön kapısında heybetle dikiliyor, sağa sola bakıyor, bizi görüyor; iniyor. Kucaklaşıyoruz. Acente sahibi ağabeyimiz de bizimle birlikte karşılamacı. Hemen ardından mezkûr acenteye buyur ediyoruz. Oturur oturmaz elini cebine atıyor, sigara paketini bulamıyor. Otobüste unuttuğunu söylüyor. Yol boyu sigarasını tütürerek gelmiş, -o vakitler otobüslerde sigara içilirdi- paketini de ikide bir cebinden çıkarmamak için önündeki koltuğun arkasındaki fileli bölüme iliştirmiş. Otobüs henüz peronda duruyor, hemen koşturuyor, paketi alıp getiriyorum. O gün için genelin içmediği, o tadı özellikle arayanlara hitap eden yerli bir sigara kullanıyor. Çayından büyük bir yudum alırken sigarasını da büyük bir keyifle tütürüyor.

Mehmet Âkif İnan Bey'i otogardan aldıktan sonra diğer şairlere katılmak üzere yola çıkıyoruz. Kütahya Belediyesi, etkinliğe katılan şairleri Hıdırlık tepesinde bir piknikte ağırlıyor. Hıdırlık tepesi yolu üzerindeki Maltepe'ye yaklaştığımızda, ressam, nakkaş, müzehhib, ebruzen, neyzen; hulâsa hezârfen Ahmet Yakupoğlu'nun evine uğramak, misafirimize bir farklılık yaşatmak aklımıza geliyor. Bahçesinin bir köşesine yetmişli yılların başında kendi tasarımıyla, -inşasından sonra Kütahya kartpostallarını süsleyen ve Kütahya'nın sembollerinden birisi haline gelen- Çinili Camii'ni yaptıran Yakupoğlu, caminin altında bir Osmanlı evi olarak inşa edilmiş evinde, bahçesindeki çiçekler, türlü türlü meyve ağaçları ve kuş sesleri arasında mücerred hayatını sürdürüyor ve sanatını bu son derece elverişli mekânda icra ediyor. Ahmet Yakupoğlu'nu evde bulamıyoruz. Ancak, Ahmet Yakupoğlu'nun evini çekip çeviren bir bey böyle

ziyaretlere karşı peyda edilmiş bir ünsiyetle bizi eve buyur ediyor. Mihmandarımız evin her köşesini gösteriyor, bilgi veriyor. Evin ortasında bir şadırvanın etrafında çok hoş oturma yerleri yapılmış. Su sesinin lezzetlendirdiği, ney sesinin koyulttuğu nice sohbetlerde bulunabilenlere gıpta ettiren bir atmosfer bulunuyor. Resim atölyesi sanatçının bitmiş ve üzerinde çalıştığı resimlerle dolu. Mihmandarımız evi gezdirdikten sonra bahçede heybetli armut ağaçlarının altındaki derin ve serin gölgelikte bize armut ikram ediyor. Mehmet Âkif İnan Bey, sessizleşiyor, içine çekiliyor, derinlere dalıyor, epeyce sonra mihmandarımıza dönerek: “Beni de aranızı alır mısınız? Şurada bir köşede sessizce oturur, hiç kimseyi rahatsız etmeden şiirlerimi yazarım” diyor.

Hıdırlık tepesindeki pikniğin ardından Maltepe parkında su seslerinin arasında, bir kandil akşamı, “1. -ikincisi olmayan- Şair Şeyhî’yi Anma ve Şiir Şöleni” gerçekleştiriliyor. Gecenin sunuculuğunu şair Mürsel Sönmez üstleniyor. Mehmet Âkif İnan Bey ve diğer şairler şiirlerinden örnekler okuyorlar. Şairler tatlı latifelerle, zaman zaman birbirlerine takılarak Kütahyalılara şiirle dopdolu hoşça bir akşam yaşatıyorlar.

Etkinlik süresince benim aracımın konukları Mehmet Âkif İnan ve Mehmet Atilla Maraş beyler. Geçirdiği bir kaza nedeniyle ayağı alçıda olan Mehmet Atilla Maraş’ın alçısına şairler epey mısra yazıp imza atıyorlar. Mehmet Atilla Maraş ve Mehmet Âkif İnan’ın şehir içi ulaşımında aralarındaki sohbetlere kulak misafiri olmak benim için kıymetli bir ayrıcalık oluyor.

Ertesi günü Şair Şeyhî, Dumlupınar Köyü’ndeki -şimdi Şair Şeyhî Mahallesi- mezarı başında anılıyor. Dumlupınar Üniversitesi’nden bir hocamız Şeyhî’nin hayatını, sanatını ve eserlerini ihtiva eden bir konuşma yapıyor. Ardından Mehmet Âkif İnan Bey, gunneli tok sesi hala kulaklarımdan gitmeyen bir eda ile ‘t’lerine basa basa Şeyhî’nin ‘Ey dost’ redifli gazelini okuyor: “*Sen cânâ gözüm kılal bir*

kez nazar ey dost / Etti bu gönül iki cihandan güzer ey dost / Lâle yanağın gonce lebin yâdına her dem / Doldu gözümün câmina hûn-ı ciğer ey dost”

Şeyhî'nin mezarının yanında köy muhtarı karpuz ikramında bulunuyor. Yeşillige kilimler seriliyor. Karpuzlar yenilirken divan şiiri üzerine hararetle bir sohbet başlıyor. Mehmet Akif İnan Bey, bazı divan şairlerinin şiirlerinde erkek isimlerinin sıralandığından bahisle bu şairlere yönelik yarı şaka yarı ciddi imalarda bulunuyor, divan şiirine yükleniyor, toplulukta bulunanlardan bazıları divan şiirini ve şairini savunuyor, gülüşmeler eşliğinde karpuzun lezzeti sohbetin lezzetini, sohbetin lezzeti karpuzun lezzetini artırıyor.

Şairlerle ve Mehmet Akif İnan Bey'le geçirdiğim iki günde gördüğüm, Mehmet Akif İnan Bey'in, merkez olduğuydu. Topluluğu o yönlendiriyor, söze sohbe o yön veriyor, son sözü o söylüyordu. Serâpâ karizmaydı. Çekim gücü vardı, aurası yüksekti. Elbette diğer şairlerden yaşça büyüktü. Ağabeydi. Zaten herkes 'ağabey' diyordu. Ama yaş ağabeyi olmak başka, yaş ağabeyliğini baş ağabeyliğine dönüştürmek başkaydı. Liderlik için gerekli olan karizmatik olma, merkez olabilme, söz söyleme kudretine sahip olma, söylediğinde malayani söyleme ucuzluğuna düşmeden dolu söyleme gibi pek çok özelliği nefsinde toplamıştı.

Eğitim-Bir'e ve Memur-Sen'e zor zamanda ilk hareketi verebilmek ve teşkilatı, kendi kendine yetecek enerjiyi depolamasına imkân sağlayacak bir vakte kadar sürükleyebilmek için bir akü enerjisine ihtiyaç vardı, o enerji Mehmet Âkif İnan'da bulunuyordu.

***

19 Ekim 1998. Öğretmenliğe başlıyorum. Beni biliyorlar. Kütahya'nın en uzak köylerinden birine veriyorlar. Her gün gidip gelmek zorundayım. Göreve başlıyorum. Akşam dönüşte ilk işim bir üye formu da kendim için doldurmak oluyor. Eğitim-Bir'e üye oluyo-

rum. Daha önce üye kazandırdığım, aidatlarını toplamasına aracılık ettiğim Eğitim-Bir'in ben de bir üyesiyim artık. Sadece üyesi değil, bir işyerinde tek üye bensem aynı zamanda otomatikman sendikasının işyeri temsilcisiyim. Kısa bir süre sonra okuldaki arkadaşlarla tanışıyor, kaynaşyoruz. Onlara da üyelik teklif ediyorum. 11 personeleden ben dâhil 6 üyeye ulaşıyoruz. Yüzde 50'yi aşıyoruz. 28 Şubat süreci kavuruyor. Pişkinim. Umulmadık insanlar siniyor. Dikine dikine gidiyorum. 'Er-rızku alellah'.

***

Sabah erkenden servise biniyor okul yoluna düşüyorum. Henüz şehir içindeyiz. Kırmızı ışıktaki bekliyoruz. Önde oturuyorum. Babamı görüyorum birden. O da beni görüyor. Elindeki Yeni Şafak gazetesini uzatıyor minibüsün camından, yolda okuyayım diye. Gazetenin birinci sayfasında Mehmet Âkif İnan'ın hastalığına galiba da hastalığının ilerlediğine ilişkin bir haber yer alıyor. İçin yanıyor. Sağıma soluma bakıyorum, yangınımı paylaşayım istiyorum, az serinleyeyim istiyorum. Etrafımda arkadaşlar var, ama "*varak-ı mihr ü vefâyı kim okur kim dinler*" ve de kim anlar. Yangınım büyüyor.

Bir hafta geçmiyor. Mehmet Âkif İnan Bey'in vefat haberini alıyorum. Dedem çocukluğumda ölmüştü. Dedemin ölümünü fark edememiştim bile. Başka da ailemizden ölen olmamıştı. Beni sarsan, tanıdıklarımın ölümüydü. Mehmet Âkif İnan Bey'le iki günlük tanışıklığımız ve bu iki günün bende bıraktığı derin iz, onun ölümünün ardından günlerce üzülmeme ve Şeyhî'nin gazelinesi okurken 'ey dost' deyişinin kulaklarımda yankılanmasına neden oluyor. "*Bitirip şu kuru kara ekmeği / Göç etsem diyorum yâr ellerine*" diyerek özlemine dile getiren Mehmet Âkif İnan, 6 Ocak 2000 tarihinde vuslata eriyor, yârine kavuşuyor. "Kuru kara ekme" elbette nân-ı azîz değil. "Kuru kara ekme", mâsivâ, "Kuru kara ekme", cife-i dünyâ. "Kuru kara ekme" dünya meşgalesi ve dünya meşgalesinin Sevgili'yle hemdem olmaktan alıkoyması. Yahya Kemal dilince

“Ölüm âsûde bahâr ülkesidir bir rinde”. Onun gözü kesrette değil vahdette.

Ona yoldaş olmak, onun büyük rüyasına ortak olmak, onun kurduğu sendikada onun izinden yürümüş olmak ne büyük bahtiyarlık.

“Büyük rüyalarla geçmişse ömür / Hiç yanmam ölümün her çeşidine”

***

Öğretmenliğe başladığım gün üye olduğum Eğitim-Bir-Sen Kütahya Şubesi'nde, İşyeri Temsilciliği, Şube Disiplin Kurulu Üyeliği, Şube Basın Yayın Sekreterliği gibi görevleri üstlendikten sonra 2003 yılında Şube Başkanı seçiliyorum. “Ustada kalırsa bu öksüz yapı, / Onu sürdürmeyen çırak utansın” mısradakınca Eğitim-Bir-Sen'i ilimizin en büyük sendikası yapmak, Türkiye'nin en büyük sendikası yapmak için bizden beklenen azami katkıyı sunmak ve en önemlisi mahcup olmamak için arkadaşlarımızla birlikte geceyi gündüze ulayarak çalışıyoruz. Her ânımız bir hatıra, her adımımız bir tecrübe oluyor.

***

2005 Mart'ının sonları. Marifetli bir mart... Kazma kürek yaktıran bir mart... Engellere takılmaya değil, engelleri aşmaya koşullanmışsınız. Hızlı bir örgütlenme faaliyetinin içindeyiz. Merkezden taşraya doğru örgütlenmek refiklerimizin, taşradan merkeze doğru örgütlenmek bizim tarzımız. Bizim merkezde örgütlenmeyi kolaylaştıracak kerr ü ferli yöneticilerimiz yok. Her fırsatta köylere, ilçelere koşuyoruz.

29 Mart 2005. Domaniç ilçesini ziyaret etmeyi planlıyoruz. Yol üzerindeki Güney köyüne Diyarbakır'dan öğretmen bir karı-koca tayinen gelmiş. Üye olabilirlilikleri söz konusuymuş lakin oradaki arkadaşlarımızın üslubuna biraz kırılmışlar. Hocahanım Domaniçli, eşi Diyarbakırlı. Önce Diyarbakır'dalarmış, bizim kız, eşini almış memleketine getirmiş.

Köye uğruyor, okula yöneliyoruz. Hocalar hasta ve raporlu. İki sınıflı okul kapalı. Boynumuzu büküyor, dönüşe geçiyoruz. Ama, caddeye paralel sokaklardan çıkabilecek bir müşteriyi gözetleyen ve rölantide ilerlerken ayağını hemen frenin üstünde bekleten dolmuş şoförü gibi gözümüz ilerlediğimiz yolla kesişen sokaklarda. Yavaş yavaş ilerlerken sokaktan gelen birisinin köylülere değil öğretmene benzediğini fark ediyoruz. Hemen duruyoruz evet görmek istediğimiz arkadaş, Diyarbakırlı eniştemiz. Raporlular, ancak bir ihtiyaç dolayısıyla evden çıkmış. Tanışıyoruz, çok memnun oluyor, Şube'den gönlünü almaya gelişimizden ayrıca mütehassis oluyor. Evine buyur ediyor. Rahatsızlık vermek istemiyoruz, okula gidelim diyoruz. Müdür odasını açıyor. Fazla kalmayacağız. Soba yakmaya hacet yok. Laf lafi açıyor, ayaz içimize işledikçe işliyor, işledikçe işliyor. Zemin çıplak beton. Müdür odası tam bir buzhane. Arkadaş zaten hasta, ama yaşadıkları, söylemek istedikleri, heyecanı ona hastalığını unutturuyor, bize de hasta soğuşun farkında değilken sağlamların üşümesi ar geliyor.

Üye kaydediyoruz. Ama ömrümde bu kadar üşüdüğüm bir zaman dilimi hâlâ hatırlamıyorum. Yol arkadaşım ve ben, dönüşte hemen yatağa düşüyor, günlerce hasta yatıyoruz.

***

2-3 Şubat 2008 tarihinde yapılan Eğitim-Bir-Sen 3. Olağan Genel Kurulu'nda Eğitim-Bir-Sen Genel Basın Yayın Sekreteri olarak, Genel Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçiliyorum. Eğitim-Bir-Sen Yayınları'nı yönetiyorum. Afişler, bültenler, dergiler, kitaplar emeğimle şekilleniyor. Rahmetlik Erol Battal Bey'in odasında büyükçe bir karton kutu gözüme ilişiyor. Mehmet Âkif İnan'ın ailesinden intikal eden ve ilgi bekleyen birikimi olduğunu öğreniyorum. Hemen süreci hızlandırıyorum. Bir yıl dolmadan, 17 Ocak 2009 Cumartesi günü yapılan anma etkinliğinde Mehmet Âkif İnan'ın çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanmış yazılarını, altı kitap halinde dostları ve ilgilisiyle buluşturuyoruz. Övgü düzülen üniversite bitirme tezini de

yedinci kitap olarak yayımlamayı kararlaştırıyoruz. Mehmet Âkif İnan'ın eserlerinin sayısının artırılmasına katkıda bulunmanın onurunu yaşıyorum. Yüz akı işlerimden kabul ediyorum.

Koşuşturmalarımızın alanı il ölçeğinden ülke ölçeğine çıkıyor. Koşmaktan yorulmuyorum. İl il, ilçe ilçe dolaşmayı seviyorum. Nereden bir davet gelse hemen, 'ben giderim' diyorum. Genel yönetim kurulu üyeliği görevi sırasında gördüklerimi, yaşadıklarımı, öğrendiklerimi ikinci bir üniversite öğrenimine eş tutuyorum. Gezip dolaştığım yerlerde, işe yarar tespitlerde bulunmaya, birikimimi geliştirmeye özen gösteriyorum.

4-5-6-7 Şubat 2009. Genel Yönetim Kurulu'nda, Erol Battal Bey'le birlikte Trakya gezisi yapmamız kararlaştırılıyor. Yola çıkıyoruz. İlçe ilçe dolaşacağız Trakya'yı. Erol Bey, geziyi saat saat programlamış. Ancak bazen mesafeleri daha kısa sürede alıyoruz. Menzil-i maksuda, verilen saatten erken ulaştığımızda Erol Bey bir çay ocağına çektiriyor arabayı. Buluşma saatine kadar çay içip önceki programı değerlendiriyoruz. Erol Bey, teşkilatla vaktinden önce buluşmama gerekçesini şöyle izah ediyor: "Söylenecekler zaten belli. Üyeler, işyeri temsilcileri toplanmadan anlatacaklarımızı ilçe temsilcilik yönetimine anlatmanın bir manası yok. Sorarlar anlatmak zorunda kalırız. Tam vaktinde gidelim, kıvamında programımızı icra edelim." Erol Bey, bir iki programdan sonra şoförümüzü de salonda tutmuyor. 'Sen salona girme', diyor. Anlattıklarımızı tekrar tekrar dinleyip nüsha farkları çıkarmasını istemiyor.

Teşkilatımız Trakya'da oldukça zayıf. Ama her ilçede, geldiğimizi duyan nerdeyse tüm üyeler toplanıyor; meseleleri mütalaa ediyor, gayreti artırma hususunda motivasyon sağlamaya çalışıyoruz. Arkadaşlar misafirlerini ilçelerinden memnun göndermenin telaşı içinde. Öğünlerde Trakya'nın tüm il ve ilçelerinde neredeyse hep aynı konuşma geçiyor: "Başkanım buranın neyi meşhurdur, bilir misiniz?" "Neyi meşhurdur?" "Köftesi."

Dört gün boyunca Trakya'nın hemen her yerinde oranın meşhur köftesini yiyoruz. Rahmetlik Erol Bey, çayı, sigarayı sever, sebze yi sevmezdi. Köfteyi memnuniyetle karşılıyor.

***

9-10 Şubat 2013. Ankara'da bir okulda edebiyat öğretmeniyim. Takdîr-i ilâhî, beni önce Eğitim-Bir-Sen'in Genel Merkez'inde Genel Yönetim Kurulu Üyesi olarak Ankara'ya çekiyor, ardından bir okulda öğretmen olarak hayatıma Ankara'da devam etmem kaza ediliyor. Sömestr tatilindeyiz. Okuldan, 9-10 Şubat tarihlerinde yapılacak olan Açıköğretim sınavlarında Ankara Fen Lisesi'nde görevli olduğum bildiriliyor. Mehmet Âkif İnan'ın ders verdiği sınıflardan birinde sınav yapacağım, Mehmet Âkif İnan'ın tavuk beslediği lojmanı göreceğim, diye heyecanlanıyorum.

Ankara Fen Lisesi, şehirden kopuk, çamlar içerisinde. Evet, tavuk beslemeye değil, inek beslemeye bile uygun bir ortam var. Sessiz. Etraftaki yemyeşil çamlar, bir gönül insanını kucaklamaya, bir edibi dillendirmeye son derece elverişli bir atmosfer oluşturuyor. Sınav için görevlendirildiğim sınıfa giriyorum. Şöyle bir bakıyorum sınıfa, kürsüden. Böyle bakmıştır öğrencilerine Âkif hoca diyorum, Servet-i Fünûn'u belki de şu tahtaya yazdığı kısa notlarla anlatmıştır. Ellerini arkasında birbirine kavuşturup şu sıraların arasında dolaşmıştır, Ankara Fen Lisesi öğrencilerinin "Mâkif Baba"sı

Sınav oturumlarının arasında Ankara Fen Lisesi bahçesinde dolaşyorum. Âkif hocanın tavuk beslediği yeri arıyorum. Tavuklarına dadanan sansarın hangi taraftan gelmiş olabileceğini kestirmeye çalışıyorum. Mis gibi çam havasını içime çekiyorum. Hafiften bir rüzgâr esiyor, çam pürçekleri sallanıyor, rüzgâr az hızını artırdığında hû sesi ıslık sesine dönüşüyor.

Okulun koridorlarında Âkif hocadan izler arıyorum. İdare katında okul personelinin resimlerinin bulunduğu camekânlı bir pano bu-

lunuyor. Camekânlı panonun hemen yanına bir eşi konulmuş, bu panoya da ‘Ayrılanlar’ serlevhası altında okuldan ayrılan personelin resimleri, altında çalıştıkları dönem belirtilerek konulmuş. Bu her okulda karşılaşılabilecek bir güzellik değil. “*Bütün giysileri yırt-sak yeridir / Yeter bize vefa elbiseleri*” diyen Mehmet Âkif İnan’ın okulunda vefanın öncelenmiş olmasına seviniyorum. İkinci panoda resimleri bulunan 155 kişi arasında hızlıca Mehmet Âkif İnan’ı arıyorum. Buluyorum. Alttan ikinci sırada. Güzel bir vesikalık. Yüz ifadesi tam anlaşılamıyor. Kızgın değil, sevinçli değil, umutlu değil. Bedbin değil, nikbin değil. Sanki bir kırıklık, bir keyifsizlik var gibi ifadesinde. Resmin altında “Mehmet Akif İnan, Edb, 1986-2000” yazıyor. Demek ki 14 yıl çalışmış Ankara Fen Lisesi’nde. Başka bir ifadeyle, ölünceye kadar. Babamı görmüş gibi seviniyorum. Dakikalarca seyrediyorum resmi. Sonra cep telefonuyla resimlemek aklıma geliyor. Resim çekerken camekân parlıyor. Hizmetlilere “Benim hocam” diyorum, “Burada da çalışmış. Resminin resmini çekeceğim lakin parlıyor, camekânı açmak mümkün müdür?” Umursamıyorlar. Çalışanlardan Akif Hoca’yı tanıyan kalmamış, zaman öğütüyor her şeyi.

“Zaman kelebeği değip de geçer / bir nefeslik vaktin can yaprağına”

***

Sevinmeler, yerinmeler, kızmalar, soğumalar, korkmalar, ümitlenmeler, heyecanlanmalar, öfkelenmeler, durulmalar...

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen’de, İşyeri Temsilciliği, Şube Disiplin Kurulu Üyeliği, Şube Yönetim Kurulu Üyeliği, İl Temsilciliği, Genel Merkez Genel Yönetim Kurulu Üyeliği gibi silsile-i merâtib üzere pek çok aktif görev üstlenmiş bir kimsenin, her türlü duyguyu tatmış, her türden tecrübeyi yaşamış, müspet-menfi yüzlerce hatırayı biriktirmiş olması, son derece tabiidir. Ancak Mehmet Âkif İnan’lı hatıraların Mehmet Âkif İnan’sız hatıralara elbette faikiyeti vardır.

Bir Müslüman olarak, bir edip olarak, bir dava adamı olarak, bir lider olarak, bir ağabey olarak adı anıldığında daima içimde bir ılıklik meydana getiren Mehmet Âkif İnan, üzerimde hakkı bulunanlardandır. Hüsni-şahadette bulunur, erken vedasına yazıklarırım.

Diyorum ki gider oldum giderim

Yağmur beni ağlar şimdiden sonra

Seni kuşatmayan bu özel sevda

yalnız beni dağlar şimdiden sonra

Koşsam denizlere açsam bağrımı

seni çekmez ağlar şimdiden sonra

Ay gölgem biricik haldaşım benim

bizi bekler dağlar şimdiden sonra

(Elveda, M. Âkif İnan)

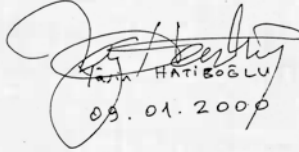

Kadim dostum, "güzel insan",
farkın o ki, sen bizden sonra da hatırlanacaksın.

M. AKİF İNAN'IN ARDINDAN

Cennetlere uçtu, "güzel insan", seni her gün anacaklar.
Tebâline âmeda melekler sana kuşer sunacaklar.
Cehdine ciddîindeki ulviyyeti hiç anlamayanlar,
Peygamber-i zî şân ile birlikte görüp kiskanacaklar.

Hatim HATİBOĞLU
09.01.2000

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL MERKEZİ

Oğuzlar Mahallesi Av. Çedemir Özok Sokak No: 5 Balgat/ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr

e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr